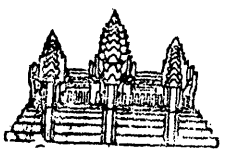

ព្រះ
វិន័យបិដក ភាគ ដែល
និង
សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ
វិនយបិដក
មហាវគ្គ តតិយភាគ
៤

កឋិនក្ខន្ធកៈ ចីវរក្ខន្ធកៈ

ចម្មេយ្យក្ខន្ធកៈ និង កោសម្ពិកន្ធកៈ

បោះពុម្ពលើកទី ២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព ស ២៥១០

តតិយោ ភាគោ

កឋិនក្ខន្ធកំ

[๑] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន តឹសមត្តា ចាវេយ្យកា[๑] កិក្ខូ សព្ពេ អារញ្ញកា សព្ពេ បិណ្ឌបាតិកា សព្ពេ បំសុកូលិកា សព្ពេ តេចីវរិកា សាវត្ថឹ កច្ឆន្តា ភគវន្តំ ទស្សនាយ ឧបកដ្ឋាយ វស្សូបនាយិកាយ ជានបទេសុ សាវត្ថិយំ វស្សូបនាយិកំ សម្ភាវេតុំ អន្តរាមគ្គេ សាកេតេ វស្សំ ឧបគច្ឆិំសុ ។ តេ ទុក្កឡ្ហិតវុទ្ធា វស្សំ វសឹំសុ អាសន្នេ វ ខោ ភគវតិ វិហរតិ វតោ ឆសុ យោជនេសុ ន ច មយំ លភាម ភគវន្តំ ទស្សនាយាតិ ។ អថខោ តេ កិក្ខូ វស្សំ វុត្ថា តេមាសច្ចយេន ភគវតិ បវារណាយ ឧទេវ វស្សន្តេ ឧទកសន្តរោ ឧទកចិក្ខល្លេ ជិតបុណ្ណោហិ

---

๑ ចាវេយ្យកាតិបិ បាឋោ ។

ភាគទី ៣

កឋិនក្ខន្ធកៈ

[១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅក្នុងដែនចាហ្ស(១) ប្រមាណ ៣០ រូប សុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ជាអ្នកប្រព្រឹត្តប្រើសំពត់បង្សុកូល ជាអ្នកប្រព្រឹត្តប្រើតែចីវរ ៣ គ្រប់រូបទាំងអស់ នាំគ្នាទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីគាល់ព្រះមានព្រះភាគ កាលបើតិថីដែលចូលវស្សាជិតណាស់មកហើយ ក៏មិនអាចនឹងទៅឲ្យទាន់ចូលវស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថីបានឡើយ ហើយនាំគ្នាចូលទៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងសាកេតនាពាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ ភិក្ខុទាំងនោះនៅចាំវស្សា ទាំងមានសេចក្តីអផ្សុក ព្រោះគិតថា ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គគង់នៅក្នុងទីដ៏តយើងទាំងឡាយ ចម្ងាយ ៦ យោជន៍អំពីទីនេះទៅ យើងទាំងឡាយមិនសមបើមិនបានទៅគាល់ព្រះអង្គសោះ ។ គ្រានោះ ពួកភិក្ខុទាំងនោះនៅចាំវស្សាអស់ត្រៃមាស(២) រួចហើយក៏នាំគ្នាធ្វើបវារណា (រដូវនោះ) នៅមានទឹកភ្លៀងធ្លាក់ជោកជាំ មានទឹកកក់អិលនៅឡើយ (ភិក្ខុទាំងនោះ) ក៏មានចីវរទាំងឡាយ ទទឹកជោក ជានសេចក្តី

---

១ យោជនាថា នៅក្នុងដែនចាវិត្តូប្បេះក៏មាន ។ ២ បីខែ ។

ตีหาเรหิ กาเลน วุจฺจติ เยน สาวตฺถี เตนาหุ อนฺตรา-
ปณฺเณกสฺส อาวาเสา เยน ภควา เตนุปสงฺกมึสุ
อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทึสุ ฯ
อาจิณฺณา โข ปเนตํ พุทฺธานํ ภควนฺตานํ อาคนฺตุเกหิ
ภิกฺขูหิ สทฺธึ ปฏิสมฺโมทิตุํ ฯ อถ โข ภควา เต ภิกฺขู
เอตทโวจ กจฺจิ ภิกฺขเว ขมนียํ กจฺจิ ยาปนียํ กจฺจิ
สมคฺคา สมฺโมทมานา อวิวทมานา ผาสุกํ วสฺสูปคตา
น จ ปิณฺฑโกเน กิลมถาติ ฯ ขมนียํ ภควา
ยาปนียํ ภควา สมคฺคา จ มยํ ภนฺเต สมฺโมทมานา
อวิวทมานา ผาสุ วสฺสูปคตา น จ ปิณฺฑโกเน กิลมาม
เส จ มยํ ภนฺเต ตีสมคฺคา ชาเยยฺยาม ภิกฺขู สาวตฺถึ
อาคจฺฉนฺตา ภควนฺตํ ทสฺสนาย อุปกฏฺฐาย วสฺสูปนา-
ยิกาย ชานิสฺสามิ สาวตฺถิยา วสฺสูปนายิกํ สชฺ-
ชิตุํ อนฺตรมคฺเค สาเกเตา วสฺสุ อุปคจฺฉิ เต

លំបាកកាយ នាំគ្នាដើរសំដៅទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីហើយចូលទៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅ លុះចូលទៅដល់ ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ ការ ស្រែស្រួលទទួលជាមួយនឹងពួកភិក្ខុអាគន្តុកៈនេះ ជាទំនៀមរបស់ព្រះ ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគ្រប់ព្រះអង្គ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ មានព្រះបន្ទូលនេះនឹងភិក្ខុទាំងនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកពាល់គ្លាន ល្មមអត់ធ្មត់បានទេឬ អ្នកពាល់គ្លានល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលទេឬ អ្នក ទាំងឡាយមានសេចក្តីសាមគ្គីស្មោះសរមិនវិវាទគាស់ទែងគ្នា នៅចាំវស្សា ស្រួលបួលមិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតទេឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាប បង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាល្មមអត់ធ្មត់ បាន បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្តទៅបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាសាមគ្គីស្មោះសរ គ្មានវិវាទ គាស់ទែងគ្នាទេ នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលបួលមិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌ-បាតទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយនៅក្នុងដែនជាប់ ប្រមាណ ៣០ រូបមកកាន់ក្រុងសាវត្ថីនេះ ដើម្បីគាល់ព្រះអង្គ កាលបើ តិថីចូលវស្សាជិតណាស់ហើយ ក៏មិនអាចនឹងមកទាន់ពេលចូលវស្សាក្នុង ក្រុងសាវត្ថីបានឡើយ ក៏នៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងសាគេតនាពាក់កណ្តាលផ្លូវ

มยญ์ หนฺท ทานิ ภนฺเต วสฺสูปนายิกทิวเส อนุโมทนตฺถาย ภควนฺตญฺจ สงฺฆญฺจ นิมนฺเตม ฯ

(๒) อถ โข ภควา ปฐมสฺมึ ทิวเส ปาโตว นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย สทฺธึ ภิกฺขุสงฺเฆน เยน ตสฺส ปุริสสฺส นิวาสนฏฺฐานญฺจ ทานสาลา จ ตทวสริ ฯ อถ โข ตสฺส ปุริสสฺส เอตทโหสิ ฯ

ภควนฺตญฺหิ ปฐมสฺมึ ทิวเส ปาโตว นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย สทฺธึ ภิกฺขุสงฺเฆน อาคจฺฉนฺตึ ทิสฺวา

(នោះទៅ) បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអគ្គ៌ទាំងនោះនៅចាំវស្សាទាំង
មានសេចក្តីអផ្សុក ព្រោះគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះអគ្គ៌គង់នៅក្នុងទី
ជិតយើងទាំងឡាយ ចម្ងាយ ៦ យោជន៍អំពីទីនេះទៅ យើងទាំងឡាយ
មិនសមបើមិនបានទៅគាល់ព្រះអគ្គ៌សោះ បពិត្រព្រះអគ្គ៌ដ៏ចំរើន លុះ
ខ្ញុំព្រះអគ្គ៌ទាំងអស់គ្នានៅចាំវស្សាអស់ត្រៃមាសហើយក៏នាំគ្នាធ្វើបវារណា
(ព្រោះរដូវនេះ) នៅមានទឹកភ្លៀងធ្លាក់ជោកជាំ មានទឹកកក់អើលទៅ
ឡើយ ទើបខ្ញុំព្រះអគ្គ៌ទាំងអស់គ្នាមានចីវរទាំងឡាយទទឹកជោក ប្រាន
សេចក្តីលំបាកកាយមកតាមផ្លូវឆ្ងាយ ។

(២) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ធ្វើធម្មីកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថា-
គតអនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុដែលបាននៅចាំវស្សារួចហើយត្រាលកឋិនបាន ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអ្នកទាំងឡាយបានត្រាលកឋិនហើយ នឹង
សម្រេចអានិសង្ស ៥ យ៉ាង គឺត្រាច់ទៅ (ណា) មិនបាច់លា (ភិក្ខុដទៃគ្នា) ១
ត្រាច់ទៅ (ណា) មិនបាច់យកត្រៃចីវរ (ត្រប់ប្រដាប់) ១ (ទាន់) គណ-
ភោជនបាន ១ (ទុកជាក់) អតិរេកចីវរបានតាមត្រូវការ ១ ចីវរណា
ដែលកើតឡើងក្នុងអាវាសនោះ ចីវរនោះនឹងមានដល់ភិក្ខុទាំងនោះ ១ ។

อตฺตตกปิฏฺฐนฺ เต กิกฺขเว ฯมานฺ ปญฺ(๑) กปฺปิสฺสนฺติ ฯ
ฬวญฺ ปน กิกฺขเว กปิฏนฺ อตฺถีตญฺ ฯ ยฺเตน กิกฺขุนา
ปฏิคฺคเหน สเชฺฌ ญาเปตพฺโพ สุณาตุ เม ภนฺเต
สเชฺฌ ฯนฺ สงฺฆสฺส กปิฏนฺ ทุสฺสนฺ อุปฺปนฺนนฺ ฯ ยทิ
สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลนฺ สเชฺฌ ฯมนฺ กปิฏนฺ ทุสฺสนฺ ฯตฺถาน-
มสฺส กิกฺขุโน ทาเตยฺย กปิฏนฺ อตฺถีตนฺ ฯ ฬสา
ญาตฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สเชฺฌ ฯนฺ สงฺฆสฺส
กปิฏนฺ ทุสฺสนฺ อุปฺปนฺนนฺ ฯ สเชฺฌ ฯมนฺ กปิฏนฺ ทุสฺสนฺ
ฯตฺถาณมสฺส กิกฺขุโน ทาตนฺ กปิฏนฺ อตฺถีตนฺ ฯ ยสฺส-
ยสฺสาโ ฯมตนฺ ฯมสฺส กปิฏนฺ ทุสฺสสฺส ฯตฺถาณมสฺส
กิกฺขุโน ฐานนฺ กปิฏนฺ อตฺถีตนฺ สาโ ตุณฺหาสฺส ยสฺส
ฉกฺขมตนฺ สาโ ภาสยฺย ฯ ทินฺนนฺ ฯนฺ สเชฺฌน
กปิฏนฺ ทุสฺสนฺ ฯตฺถาณมสฺส กิกฺขุโน กปิฏนฺ อตฺถีตนฺ ฯ
ฯมตนฺ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ ฬวเมตนฺ ธารยามีตนฺ ฯ
ฬวนฺ ฉา กิกฺขเว อตฺถนฺ ฉาตนฺ กปิฏนฺ ฬวนฺ อนตฺถนฺ ฯ

๑ ปญฺหาพิสชฺนาตีติ ทิสฺสติ ฯ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានិសង្សទាំង ៥ នេះនឹងសម្រេចដល់អ្នកទាំងឡាយ ដែលបានគ្រាលភបិន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កឋិនបិន(នោះ)ត្រូវអ្នកទាំងឡាយគ្រាលយ៉ាងនេះ ។ គឺត្រូវឲ្យភិក្ខុអ្នកធ្វាសប្រតិពលប្តឹងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ(ដ្បិត)សំពត់កឋិននេះកើតឡើងដល់សង្ឃហើយ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ គួរសង្ឃឲ្យសំពត់កឋិននេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីនឹងគ្រាលភបិន ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) សំពត់កឋិននេះកើតឡើងដល់សង្ឃហើយ ។ (ឥឡូវ) សង្ឃឲ្យសំពត់កឋិននេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីនឹងគ្រាលភបិន ។ ការឲ្យសំពត់កឋិននេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីនឹងគ្រាលភបិន (បើ) គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះនិយាយឡើង ។ សំពត់កឋិននេះសង្ឃឲ្យដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីនឹងគ្រាលភបិនហើយ ។ ការឲ្យសំពត់កឋិននេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ទំនងជាគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវការនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯកឋិនដែលភិក្ខុគ្រាលឡើងបែបនេះ គ្រាលមិនឡើងបែបនេះ ។

(๓) ภควาฯ ภิกฺขเวฯ อนตฺตาฯ เหตาฯ ภปินฺนาฯ ฯ ล ฯ ขุลฺลิกินฺทฺริยตฺตาฯ อนตฺตาฯ เหตาฯ ภปินฺนาฯ ฯ ล ณาว-ณตฺตาฯ อนตฺตาฯ เหตาฯ ภปินฺนาฯ ฯ ล ติรจฺฉานวิชฺชาคหณตฺตาฯ อนตฺตาฯ เหตาฯ ภปินฺนาฯ ฯ ล เณกฺขมฺมตฺตาฯ อนตฺตาฯ เหตา-ตาฯ ภปินฺนาฯ ฯ ล ตณฺหาตฺตาฯ อนตฺตาฯ เหตาฯ ภปินฺนาฯ ฯ ล ทิฏฺฐิภคหณตฺตาฯ อนตฺตาฯ เหตาฯ ภปินฺนาฯ ฯ ล กณฺหาสุกฺกาณตฺตาฯ อนตฺตาฯ เหตาฯ ภปินฺนาฯ ฯ ล ธมฺมจกฺกปฏิเวธาณตฺตาฯ อนตฺตาฯ เหตาฯ ภปินฺนาฯ ฯ ล อนุปาทาภาณตฺตาฯ อนตฺตาฯ เหตาฯ ภปินฺนาฯ ฯ ล ปรินิพฺพาภาณตฺตาฯ อนตฺตาฯ เหตาฯ ภปินฺนาฯ ฯ ล ทิฏฺเฐยฺยภาณตฺตาฯ อนตฺตาฯ เหตาฯ ภปินฺนาฯ ฯ ล กมฺมลมฺปนตฺตาฯ อนตฺตาฯ เหตาฯ ภปินฺนาฯ ฯ ล ณิมิตฺตภาเตฯ อนตฺตาฯ เหตาฯ ภปินฺนาฯ ฯ ล ปรินิพฺพาภาเตฯ อนตฺตาฯ เหตา

ភាគទី២ នេះ: ពោលអំពីភាពបិនដែលភិក្ខុក្រាលមិនឡើង

(៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកភាពបិនដែលភិក្ខុក្រាលមិនឡើង តើដូចម្តេច ? (ឯភាពបិនដែលភិក្ខុក្រាលមិនឡើងនោះគឺ) សំពត់ដែលគ្រាន់តែវាស់គួសត្រគិតចំណាំហើយក្រាល មិនឡើងជាភាពបិន ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែបោកគក់លាងហើយក្រាល មិនឡើងជាភាពបិន ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែចាត់ចែងលៃលកជាចីវរ (ជាខ័ណ្ឌមានបញ្ចខ័ណ្ឌជាដើម) ហើយក្រាល មិនឡើងជាភាពបិន ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែកាត់ហើយក្រាល មិនឡើងជាភាពបិន ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែដាន្លាប់គ្នាហើយក្រាល មិនឡើងជាភាពបិន ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែដេរ (មានដេរបណ្តាយជាដើម) ហើយក្រាល មិនឡើងជាភាពបិន ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែភ្ជាប់កណ្តុំហើយក្រាល មិនឡើងជាភាពបិន ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែថែមសំពត់ឲ្យមាំហើយក្រាល មិនឡើងជាភាពបិន ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែប្រក់អនុវាតខាងក្នុងហើយក្រាល មិនឡើងជាភាពបិន ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែប្រក់អនុវាតខាងក្រោះ ហើយក្រាល មិនឡើងជាភាពបិន ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែដេរគួបគ្នាហើយក្រាល មិនឡើងជាភាពបិន ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែជ្រលក់ម្តងមានពណ៌ដូចភក់ដីប្រដូចស្មឹកឈើទុំហើយក្រាល មិនឡើងជាភាពបិន ។ សំពត់ដែលបានមកព្រោះធ្វើនិមិត្តហើយក្រាល មិនឡើងជាភាពបិន ។ សំពត់ដែលបានមក

ហោតិ កបិលំ ។ ន កុក្កុកតេន អត្ថតំ ហោតិ កបិលំ ។ ន សន្ថិនិកតេន អត្ថតំ ហោតិ កបិលំ ។ ន ឯសុក្កិ-យេន អត្ថតំ ហោតិ កបិលំ ។ ន អកប្បកតេន អត្ថតំ ហោតិ កបិលំ ។ ន អញ្ញត្រ សង្ឃាដិយា អត្ថតំ ហោតិ កបិលំ ។ ន អញ្ញត្រ ឧត្តរាសង្គេន អត្ថតំ ហោតិ កបិលំ ។ ន អញ្ញត្រ អន្តរវាសកេន អត្ថតំ ហោតិ កបិលំ ។ ន អញ្ញត្រ បញ្ហេតេន វ អតិរេ-កបញ្ហេតេន វ តទហោ សញ្ជិច្ចេន សមណ្ឌលីក-តេន អត្ថតំ ហោតិ កបិលំ ។ ន អញ្ញត្រ បុក្ខលសុទ្ធ អត្ថារ អត្ថតំ ហោតិ កបិលំ ។ ន សម្ភោ ចេវ អត្ថតំ ហោតិ កបិលំ ។ តញ្ច ឯសុមេដ្ឋោ អនុមោទតិ ឯវំបិ អនត្ថតំ ហោតិ កបិលំ ។ ឯវំ ខោ កិក្ខវេ អនត្ថតំ ហោតិ កបិលំ ។

(៤) កថញ្ច កិក្ខវេ អត្ថតំ ហោតិ កបិលំ ។ អហតេន អត្ថតំ ហោតិ កបិលំ ។ អហតកប្បេន អត្ថតំ ហោតិ កបិលំ ។ ឯលោតិកាយ អត្ថតំ

ព្រោះនិយាយបញ្ចុះបញ្ចូលគេហើយក្រោល មិនឡើងជាកបិន ។ សំពត់ដែលខ្ចីគេមកក្រោល មិនឡើងជាកបិន ។ សំពត់ដែលមិនបានធ្វើឲ្យស្រេចក្នុងថ្ងៃនោះហើយក្រោល មិនឡើងជាកបិន ។ សំពត់ដែលធ្វើឲ្យកន្ទុងក្តី គឺឲ្យអុណារះឡើងខាន់ហើយក្រោល មិនឡើងជាកបិន ។ សំពត់ដែលមិនបានធ្វើពិន្ទុកប្បហើយក្រោល មិនឡើងជាកបិន ។ វៀរចាកសង្ឃាដិហើយក្រោល មិនឡើងជាកបិន ។ វៀរចាកឧត្តរាសង្គហើយក្រោល មិនឡើងជាកបិន ។ វៀរចាកអន្តរវាសកហើយក្រោល មិនឡើងជាកបិន ។ វៀរចាកចីវរមានមណ្ឌលគ្រប់គ្រាន់ដែលកាត់ដាច់ជាបញ្ចខ័ណ្ឌក្តី លើសពីបញ្ចខ័ណ្ឌក្តី ក្នុងថ្ងៃនោះឯងហើយក្រោល ក៏មិនឡើងជាកបិន ។ មិនឲ្យបុគ្គលក្រោល (ទៅឲ្យសង្ឃឬគណៈក្រោលវិញ) មិនឡើងជាកបិន ។ ការក្រោលមិនត្រឹមត្រូវ ក៏មិនឡើងជាកបិន ។ បើភិក្ខុនៅក្រៅសីមាហើយអនុមោទនាកបិននោះ ការក្រោលបែបនេះមិនឡើងជាកបិនឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការក្រោលកបិនដូចន័យដែលតថាគតពោលមកនេះឯង មិនឡើងជាកបិនទេ ។

(៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកកបិនដែលភិក្ខុក្រោលឡើង (នោះ) តើដូចម្តេច ។ (ឯកបិនដែលភិក្ខុក្រោលឡើងនោះគឺ) សំពត់ថ្មីក្រោលឡើងជាកបិន ។ សំពត់ដំនំក្រោលឡើងជាកបិន ។ សំពត់ចាស់

ហោតិ កបិលំ ។ ปំสุกูเลน អត្តំ ហោតិ កបិលំ ។ ចាបណิเกน អត្តំ ហោតิ กปิลំ ។ អนิมิตฺตกเตน អត្តំ ហោតิ กปิลំ ។ អปริกปฺปกเตน អត្តំ ហោតิ กปิลំ ។ អกุกฺกุกเตน អត្តំ ហោតิ กปิลំ ។ អสนฺถิกเตน អត្តំ ហោតิ กปิลំ ។ អนิสฺสฏฺฐเยน អត្តំ ហោតิ กปิลំ ។ กปฺปกเตน អត្តំ ហោតิ กปิลំ ។ สชฺฌายิยา អត្តំ ហោតิ กปิลំ ។ ขุทฺทกาสเฏฺฐน អត្តំ ហោតิ กปิลំ ។ អนฺตราสเกน អត្តំ ហោតิ กปิลំ ។ ปญฺหเกน ก อតิเรกปญฺหเกน ก តទุภเยน สญฺเญฺญน สมณฺฑลิกเตน អត្តំ ហោតิ กปิลំ ។ ปุกฺกุลสฺส អตฺถาย អត្តំ ហោតิ กปิลំ ។ สมฺมาเยว អត្តំ ហោតิ กปิลំ ។ តញฺหิ สีมฏฺเฐ អนุโมทติ ฯเปฯ អត្តំ ហោតิ กปิลំ ។ ฯเปฯ ภิกฺขเว អត្តំ ហោតิ กปิลំ ។

ក្រាលឡើងជាកឋិន ។ សំពត់បង្សុកូលក្រាលឡើងជាកឋិន ។ សំពត់ដែលធ្លាក់ទៀបពន្លារក្រាលឡើងជាកឋិន ។ សំពត់ដែលបានមកដោយមិនបានធ្វើនិមិត្តក្រាលឡើងជាកឋិន ។ សំពត់ដែលបានមកដោយមិនបាននិយាយបញ្ចុះបញ្ចូលក្រាលឡើងជាកឋិន ។ សំពត់ដែលមិនខ្ចីគេក្រាលឡើងជាកឋិន ។ សំពត់ដែលបានធ្វើឲ្យស្រេចក្នុងថ្ងៃនោះក្រាលឡើងជាកឋិន ។ សំពត់ដែលមិនធ្វើឲ្យកន្ទុងកត្រៃ គឺមិនឲ្យអុណារះឡើងខាន់ក្រាលឡើងជាកឋិន ។ សំពត់ដែលបានធ្វើពិន្ទុកប្បហើយក្រាលឡើងជាកឋិន ។ សង្ឃាដិក្រាលឡើងជាកឋិន ។ ឧត្តរាសង្គក្រាលឡើងជាកឋិន ។ អន្តរវាសកក្រាលឡើងជាកឋិន ។ សំពត់ដែលមានមណ្ឌលគ្រប់គ្រាន់កាត់ជាច្រឹមត្រូវជាបញ្ចខ័ណ្ឌក្តី លើសពីបញ្ចខ័ណ្ឌក្តី ក្នុងថ្ងៃនោះឯង ហើយក្រាលឡើងជាកឋិន ។ ឲ្យបុគ្គលក្រាល ទើបឡើងជាកឋិន ។ ការក្រាលដោយត្រឹមត្រូវ ទើបបានឡើងជាកឋិន ។ បើភិក្ខុនៅក្នុងសីមាហើយអនុមោទនាកឋិននោះ ការក្រាលបែបនេះ ទើបឡើងជាកឋិន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការក្រាលកឋិន ដូចន័យដែលតថាគតពោលមកនេះឯង ទើបឡើងជាកឋិនបាន ។

[๕] กา.๘๗ ภิกฺขเว อุกฺกฏฺฐํ นาม กมฺมํ ๆ อฏฺฐิ-มา ภิกฺขเว มาติกา กมฺมสฺส อุกฺกาย ปกฺกมนฺติ-กา นิชฺฌายนฺติกา สนฺนิชฺฌายนฺติกา ภาสนฺติกา สาวนฺติ-กา อาสาวจฺเฉทิกา สีมาติกฺกนฺติกา สมฺปาปกา ๆ

[๖] ภิกฺขุ อตฺตกมฺมิโก กตจีวรํ อาทาย ปกฺก-มติ น ปจฺเจสฺสนฺติ ๆ ตสฺส ภิกฺขโว ปกฺกมนฺติกา กมฺมนฺตาเร ๆ ภิกฺขุ อตฺตกมฺมิโก จีวรํ อาทาย ปกฺกม-ติ ๆ ตสฺส ตหึ สีมคตสฺส วา เหเว ฉเฑฺฑยฺย จีวรํ กาเรสฺสนฺ น ปจฺเจสฺสนฺติ ๆ สา ตสฺส จีวรกาเรติ ๆ ตสฺส ภิกฺขโว นิชฺฌายนฺติกา กมฺมนฺตาเร ๆ ภิกฺขุ อตฺตกมฺมิโก จีวรํ อาทาย ปกฺกมติ ๆ ตสฺส ตหึ-สีมคตสฺส วา เหเว ฉเฑฺฑยฺย จีวรกาเรสฺสนฺ น ปจฺเจ-สฺสนฺติ ๆ ตสฺส ภิกฺขโว สนฺนิชฺฌายนฺติกา กมฺมนฺตาเร ๆ

(៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯកឋិនទឹងដោះ (នោះ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតិកាទាំង ៨ ប្រការនេះនាំឲ្យកឋិនដោះគឺ មានការចៀសចេញទៅជាកំណត់ ១ មានការធ្វើចីវរសម្រេចជាកំណត់ ១ មានសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ១ មានចីវរវិនាសទៅជាកំណត់ ១ មានការឮដំណឹងជាកំណត់ ១ អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ១ មានការកន្លងខេត្តកឋិនជាកំណត់ ១ សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាដោះកឋិន ១ ។

(៦) ភិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយនាំយកចីវរដែលខ្លួនធ្លាស្រេចចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ការដែលចៀសចេញទៅជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យស្រេច ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះត្រង់ធ្វើចីវរឲ្យស្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយ នាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។

กิกฺขุ อตฺถตกปิโณ จีวรํ อาธาย ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ตหิ สีมตสฺส ฯวรํ เปเสติ ฯเณวิมํ จีวรํ ตาเวสฺสนฺ ฯ ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ เสา ตํ จีวรํ ตาเวติ ฯ ตสฺส ตํ จีวรํ กยิรมานํ ฯสฺสติ ฯ ตสฺส กิกฺขุโน ฯสฺสนฺติ ตาเวติ ฯ เสา ตตจีวรเว สุณาติ ฯตฺถตกปิโณ จีวรํ อาธาย ปกฺกมติ ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ เสา ตหิ สีมตโต ตจีวรเว สุณาติ ฯ เสา ตตจีวรเว สุณาติ ฯตสฺส กิกฺขุโน สวนฺติ ตาเวติ ฯ เสา ตตจีวรเว ปเจฺจสฺสนฺติ ปเจฺจสฺสนฺติ ตหิ ตกปิลกฺขนฺธวาเร ฯ กิกฺขุ อตฺถตกปิโณ จีวรํ อาธาย ปกฺกมติ ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ เสา ตหิ สีมตโต ตจีวรเว สุณาติ ฯ เสา ตตจีวรเว ปเจฺจสฺสนฺติ ปเจฺจสฺสนฺติ ตหิ ตกปิลกฺขนฺธวาเร ฯ

ภิกษุนั้นได้ยินแล้วจึงนำจีวรเข้าไปสู่ที่ซักย้อม ครั้นแล้วได้ถามภิกษุนั้นว่า ท่านจักทำอย่างไรกับจีวรนี้ ภิกษุนั้นตอบว่า ผมจักทำจีวรนี้ให้เป็นสีเขียว ภิกษุนั้นจึงกล่าวว่า ท่านอย่าทำจีวรนี้ให้เป็นสีเขียวเลย ท่านจงทำให้เป็นสีดำเถิด ภิกษุนั้นกล่าวว่า ผมจักทำจีวรนี้ให้เป็นสีเขียว ไม่ทำให้เป็นสีดำ

ភោវេតំ ។ សោ ភតចីវរេ បច្ចេស្សំ បច្ចេស្សន្តំ សម្ភ-
ណាតិ ភបិណ្ឌបាតំ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សហ ភិក្ខូហិ
ភបិណ្ឌបាតេ ។

អាទាយសត្តកំ និដ្ឋិតំ បឋមំ ។

(៧) ភិក្ខុ អត្តនភបិនោ ភតចីវរំ សមាទាយ
បក្កមតិ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ បក្កមនន្តិ-
ភោ ភបិណ្ឌបាតេ ។ ភិក្ខុ អត្តនភបិនោ ចីវរំ សមា-
ទាយ បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិសីមភតស្ស វា ហោតិ
នេវិមំ ចីវរំ ភោវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ
ភោវេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋានន្តិភោ ភបិណ្ឌបាតេ ។
ភិក្ខុ អត្តនភបិនោ ចីវរំ សមាទាយ បក្កមតិ ។
តស្ស ពហិសីមភតស្ស វា ហោតិ នេវិមំ ចីវរំ ភោ-
វេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សន្និដ្ឋានន្តិភោ

កំបានធ្វើចីវរនោះ ។ លុះភិក្ខុនោះបានធ្វើចីវរហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏បានមកទាន់ពេលដោះកឋិនមែន ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងពួយ ។

ចប់ អាទាយសត្តកៈ ជាបឋម ។

(៧) ភិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើហើយចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ការដែលចៀសចេញទៅជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមាក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យស្រេច ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ធ្វើចីវរឲ្យស្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមាក៏មានសេចក្តីត្រិះ-រិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

กปิลปุรนฺติ ฯ กิกฺกี อตฺตสกปิโณ ปิตรํ สมาทาย
ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ตหิ สีมกสฺส ฆรานิ ตีณิ สตานิ ปิตรํ
กาเรสุ ๆ ปโฏสฺสนฺติ ฯ โส ตํ ปิตรํ กาเรติ ฯ ตสฺส
กิกฺกีโน ตํ ปิตรํ ภยิรมานํ ฉสฺสติ ฯ ตสฺส กิกฺกีโน
ชาสนฺตีกา กปิลปุรนฺติ ฯ กิกฺกี อตฺตสกปิโณ ปิตรํ
สมาทาย ปกฺกมติ ปโฏสฺสนฺติ ฯ โส ตหิ สีมกสฺส
ตํ ปิตรํ กาเรติ ฯ โส กตปิตโร สุณาติ พุทฺธสฺ
กิร ตสฺมึ อาวาเส กปิลนฺติ ฯ ตสฺส กิกฺกีโน สาวนฺติ-
กา กปิลปุรนฺติ ฯ กิกฺกี อตฺตสกปิโณ ปิตรํ สมา-
ทาย ปกฺกมติ ปโฏสฺสนฺติ ฯ โส ตหิ สีมกสฺส
ตํ ปิตรํ กาเรติ ฯ โส กตปิตโร ปโฏสฺสุ ปโฏ-
สฺสนฺติ ตหิทฺธา กปิลปุรา วีสติยาเมติ ฯ ตสฺส กิกฺกีโน
สีมาสกฺกนฺติกา กปิลปุรนฺติ ฯ กิกฺกี อตฺตสก-
ปิโณ ปิตรํ สมาทาย ปกฺกมติ ปโฏสฺสนฺติ ฯ โส

ជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរចៀសចេញ
ទៅ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់គ្រៃសីមាក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកន្លងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។
កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលកិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាស
ទៅ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។
កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរចៀសចេញទៅដោយគិតថា
អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់គ្រៃសីមាក៏បានធ្វើចីវរ
នោះ ។ លុះកិក្ខុនោះបានធ្វើចីវររួចក៏បានឮដំណឹងថា កឋិនកន្លងអាវាស
នោះ សង្ឃបានត្រមគ្នាដកហើយ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ
ត្រង់បានឮដំណឹងជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូល
យកចីវរចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុ
នោះទៅដល់គ្រៃសីមាក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ លុះកិក្ខុនោះបានធ្វើចីវរ
ស្រេចហើយក៏នៅតែគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹង
ត្រឡប់វិញដែរ (តែមិនទាន់បានត្រឡប់នៅឡើយ) កឋិនក៏ដោះខាង
គ្រៃ (នោះ) ទៅ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់កន្លងទី
ខេត្តកឋិនជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរ
ចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះ

ឥមិសឹមកតោ តំ ចីវរំ ភាវេតិ ។ សោ តតកចីវរេ បច្ចេស្សំ បច្ចេស្សន្តំ សម្ភុណាតិ ភិក្ខុបាតុទ្ធារំ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សហ ភិក្ខុមិ ភិក្ខុបាតុទ្ធារេ ។

សមាទាយសត្តក់ នំដ្ឋិត់ ទុតិយំ ។

(៨) ភិក្ខុ អត្តតភិបិនោ វិប្បកតចីវរំ អាធាយ បក្កមតិ ។ តស្ស តមិសឹមកតស្ស វិរំ ហោតិ ឥនេ-រិមំ ចីវរំ ភាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ ភាវេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ នំដ្ឋានន្តិកោ ភិបិនុទ្ធារេ ។ ភិក្ខុ អត្តតភិបិនោ វិប្បកតចីវរំ អាធាយ បក្កមតិ ។ តស្ស តមិសឹមកតស្ស វិរំ ហោតិ នេរិមំ ចីវរំ ភាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សន្តិដ្ឋានន្តិកោ ភិបិនុទ្ធារេ ។ ភិក្ខុ អត្តតភិបិនោ វិប្បកតចីវរំ អាធាយ បក្កមតិ ។ តស្ស តមិសឹមកតស្ស វិរំ ហោតិ ឥនេរិមំ

ទៅដល់ត្រកៀកសីមាក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ លុះភិក្ខុនោះបានធ្វើចីវរហើយ គិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏បានមកខាន់ពេលដោះកឋិនមែន ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ។

ចប់ សមាទាយសត្តកៈ ទី ๒ ។

(๘) ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយនាំយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រកៀកសីមាក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកងចីវរនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ធ្វើចីវរសម្រេចជាគំណត់ ។ ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយនាំយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រកៀកសីមាក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាគំណត់ ។ ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយនាំយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រកៀកសីមាក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មា

ចីវរំ ការេស្សនฺ ติ បេ្ចស្សនฺติ ฯ សោ តំ ចីវរំ ការេតิ ฯ
តស្ស តំ ចីវរំ ការយิមានំ ឯសតិ ฯ តស្ស កិក្ខូនោ
ឯតទហោសិ កបិលវត្ថុវាសិនោ ខោ កបិលវត្ថុវាសិនោ ฯ កិក្ខូ អត្តនោ កបិលោ
ចីវរកាលសមយំ អាចិក្ខិ បញ្ញបេតិ បេ្ចស្សនฺติ ฯ សោ
ពហូសុ ចីវរេសុ តំ ចីវរំ ការេតិ ฯ សោ តេសំ ចីវរានំ
សុលភតំ ទិស្វា តំ ការំ តស្មឹ អាចរិយេ កបិលវត្ថុ ฯ តស្ស
កិក្ខូនោ សាវត្ថិវាសិនោ ខោ កបិលវត្ថុវាសិនោ ฯ កិក្ខូ អត្តនោ-
បិលោ ចីវរកាលសមយំ អាចិក្ខិ បញ្ញបេតិ បេ្ចស្សនฺតិ ฯ
សោ ពហូសុ ចីវរេសុ តំ ចីវរំ ការេតិ ฯ សោ តេសំ ចីវរានំ
បេ្ចស្សនฺ បេ្ចស្សនฺតិ ពហិទ្ធា កបិលវត្ថុវាសិ វីតិនាមេតិ ฯ
តស្ស កិក្ខូនោ សីមាសិត្ថិត្តិនោ ខោ កបិលវត្ថុវាសិ ฯ កិក្ខូ
អត្តនោ កបិលោ ចីវរកាលសមយំ អាចិក្ខិ បញ្ញបេតិ បេ្ច-
ស្សនฺតិ ฯ សោ ពហូសុ ចីវរេសុ តំ ចីវរំ ការេតិ ฯ

អញ្ញទីឆ្នើចីវរនេះកងទីនេះឯង ។ កត្តាអញ្ញទីមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុ
នោះក៏បានឆ្នើចីវរនោះ ។ កាលកិក្ខុនោះតំពុងឆ្នើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។
កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។ កិក្ខុ
បានក្រាលកឋិនរួចហើយនាំយកចីវរដែលឆ្នើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញ
ទៅដោយគិតថា អាត្មាអញទីត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៃ
សីមាក៏បានឆ្នើចីវរនោះ ។ លុះកិក្ខុនោះបានឆ្នើចីវររួចហើយក៏ស្រាប់តែ
ឮដំណឹងថា កឋិនក្ខន្ធអាវាសនោះសង្ឃព្រមគ្នាដកហើយ ។ កឋិនរបស់
កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់បានឮដំណឹងជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានក្រាល
កឋិនរួចហើយនាំយកចីវរដែលឆ្នើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅដោយគិត
ថា អាត្មាអញទីត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាក៏បានឆ្នើ
ចីវរនោះ ។ លុះកិក្ខុនោះបានឆ្នើចីវររួចហើយគិតថា អាត្មាអញទីត្រឡប់
វិញ អាត្មាអញទីត្រឡប់វិញដែរ (តែមិនទាន់បានត្រឡប់នៅឡើយ)
កឋិនក៏ដោះខាងក្រៃ(នោះ)ទៅ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ
ត្រង់កន្ទងខេត្តកឋិនជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានក្រាលកឋិនរួចហើយនាំយក
ចីវរដែលឆ្នើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញទីត
ត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាក៏បានឆ្នើចីវរនោះ ។

เสา กตฺตพฺพาเกา ปเทฺวสฺสุ ปเทฺวสฺวนฺติ สมฺภุณาตุ ตาปิ-
ณฺฑุปฺปาโร ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน สหา ภิกฺขุนิยา ตาปิณฺฑุปฺปาเก ฯ

อาทายุชฺชงฺคิ ติฏฺฐิตุ ตติยา ฯ

(๙) ภิกฺขุ อสฺสตาปิโน วิปฺปกตจีวรา สมาทาย
ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ตหิ สีมตสฺส ฯวา เหาติ ฯเนวาสิกา
จีวรา การเยสฺสุ น ปเทฺวสฺวนฺติ ฯ เสา ตา จีวรา การเยติ ฯ
ตสฺส ภิกฺขุโน นิฏฺฐานนฺติกา ตาปิณฺฑุปฺปาเก ฯ ภิกฺขุ
อสฺสตาปิโน วิปฺปกตจีวรา สมาทาย ปกฺกมติ ฯ
ตสฺส ตหิ สีมตสฺส ฯวา เหาติ เนวาสิกา จีวรา การเยสฺสุ
น ปเทฺวสฺวนฺติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน สนฺนิฏฺฐานนฺติกา ตาปิ-
ณฺฑุปฺปาเก ฯ ภิกฺขุ อสฺสตาปิโน วิปฺปกตจีวรา สมาทาย
ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ตหิ สีมตสฺส ฯวา เหาติ ฯเนวาสิกา

លុះភិក្ខុនោះបានធ្វើចីវរហួចហើយក៏គិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏បានមកតាន់ពេលដោះកឋិនមែន ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងភិក្ខុពាំងឡាយ ។

ចប់ អាទាយឆក្កៈ ទី ៣ ។

(៩) ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមាក៏មានសេចក្តីតាំងចិត្តយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ធ្វើចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមាក៏មានសេចក្តីតាំងចិត្តយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មា

ចីវរំ ការេស្សនฺ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ ការេតិ ។ តស្ស តំ ចីវរំ កយិរមានំ ឯសតិ ។ តស្ស កិក្ខុនោ ជាសនន្តិកោ កបិឌុទ្ធារេ ។ កិក្ខូ អត្តតកបិនោ វិប្ប-កតចីវរំ សមាធាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមតនោ តំ ចីវរំ ការេតិ ។ សោ កតចីវរេ សុណាតិ ធុវតំ កិរ តស្មឹ អាវាសេ កបិនន្តិ ។ តស្ស កិក្ខុនោ សវនន្តិកោ កបិឌុទ្ធារេ ។ កិក្ខូ អត្តតក-បិនោ វិប្បកតចីវរំ សមាធាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមតនោ តំ ចីវរំ ការេតិ ។ សោ កតចីវរេ បច្ចេស្សំ បច្ចេស្សន្តិ ពហិទ្ធា កបិឌុទ្ធារំ វិតិនាមេតិ ។ តស្ស កិក្ខុនោ សីមាតិក្កន្តិកោ កបិឌុទ្ធារេ ។ កិក្ខូ អត្តតកបិនោ វិប្បកតចីវរំ សមាធាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមតនោ តំ ចីវរំ ការេតិ ។

អញ្ញទីដ៏ធ្វើចីវរនេះកដ៏ទីនេះឯង អាត្មាអញទីដ៏មិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុ
នោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលកិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរបស់កិក្ខុនោះ
ក៏វិនាសទៅ ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជា
កំណត់ ។ កិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់
ស្រេចចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញទីដ៏ត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះ
ទៅដល់ក្រៃសីមាក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ លុះកិក្ខុនោះធ្វើចីវរហើយឮដំណឹង
ថា កបិនក្ឋដ៏អាវាសនោះសង្ឃត្រួតគ្នាជកហើយ ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះ
ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ឮដំណឹងដ៏ជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានក្រាលកបិនរួច
ហើយនាំយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅដោយតាំងចិត្ត
ថា អាត្មាអញទីដ៏ត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាក៏បានធ្វើ
ចីវរនោះ ។ លុះកិក្ខុនោះធ្វើចីវរហើយក៏នៅគិតថា អាត្មាអញទីដ៏ត្រឡប់
វិញ អាត្មាអញទីដ៏ត្រឡប់វិញដែរ (តែមិនទាន់បានត្រឡប់នៅឡើយ)
កបិនក៏ដោះខាងក្រៅ(នោះ)ទៅ ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ
ត្រង់កន្លងដ៏ខេត្តកបិនជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយក
ចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅដោយតាំងចិត្តថា អាត្មាអញ
ទីដ៏ត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។

សោ កតចីវរេ បច្ចេស្សុំ បច្ចេស្សន្តេ សម្ភុណាតិ កឋិ-
ឆុទ្ធារំ ។ តស្ស កិត្តកោ សហ កិត្តហា កឋិនុទ្ធារេ ។

សមាទាយធម្មំ និដ្ឋិតំ ចតុត្ថំ ។

(១០) កិត្តកំ អត្ថតកឋិនោ ចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស វរំ ហោតិ ឥធេវិមំ ចីវរំ ការេស្សុំ ន បច្ចេស្សន្តេ ។ សោ តំ ចីវរំ ការេតិ ។ តស្ស កិត្តកោ ឯដ្ឋានន្តេកោ កឋិនុទ្ធារេ ។ កិត្តកំ អត្ថតកឋិនោ ចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិ-សីមគតស្ស វរំ ហោតិ ឥធេវិមំ ចីវរំ ការេស្សុំ ន បច្ចេ-ស្សន្តេ ។ តស្ស កិត្តកោ សន្តេដ្ឋានន្តេកោ កឋិនុទ្ធារេ ។ កិត្តកំ អត្ថតកឋិនោ ចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស វរំ ហោតិ ឥធេវិមំ ចីវរំ ការេស្សុំ ន បច្ចេស្សន្តេ ។ សោ តំ ចីវរំ ការេតិ ។ តស្ស តំ ចីវរំ កយិរមានំ ឧស្សតិ ។ តស្ស កិត្តកោ ឯសនន្តេកោ កឋិនុទ្ធារេ ។

កិក្ខុនោះធ្វើចីវរហើយតាំងចិត្តថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏ចាន់មកចាន់ពេលដោះតបិនមែន ។ តបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងកិក្ខុតាំងផ្លាយ ។

ចប់ សមាទាយវគ្គ: ទី ៤ ។

(១០) កិក្ខុបានគ្រាលតបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះតង់ទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏ចាន់ធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ តបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ធ្វើចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលតបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ តបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តី**សន្និដ្ឋាន**ជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលតបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះតង់ទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏ចាន់ធ្វើចីវរនោះ ។ កាលកិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ តបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

(๑๑) ภิกฺขุ อสมฺมุขาปิโต จีวรํ อาทาย ปกฺกมติ น ปโจทยนฺติ ฯ ตสฺส ปหิณิตฺวาปิ อาโรเจตุมฺปิ วฏฺฏติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน ปาจิตฺติยา นตฺถิ ฯ ภิกฺขุ อสมฺมุขาปิโต จีวรํ อาทาย ปกฺกมติ น ปโจทยนฺติ ฯ ตสฺส ปหิณิตฺวาปิ อาโรเจตุมฺปิ วฏฺฏติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน สนฺติกา นตฺถิ ฯ ภิกฺขุ อสมฺมุขาปิโต จีวรํ อาทาย ปกฺกมติ น ปโจทยนฺติ ฯ ตสฺส ปหิณิตฺวาปิ อาโรเจตุมฺปิ วฏฺฏติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน สนฺติกา นตฺถิ ฯ ภิกฺขุ อสมฺมุขาปิโต จีวรํ อาทาย ปกฺกมติ น ปโจทยนฺติ ฯ ตสฺส ปหิณิตฺวาปิ อาโรเจตุมฺปิ วฏฺฏติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน สนฺติกา นตฺถิ ฯ

(๑๒) ภิกฺขุ อสมฺมุขาปิโต จีวรํ อาทาย ปกฺกมติ อนธิฏฺฐิเตน นสฺสติ ปโจทยนฺติ น ปนสฺส

(๑๑) កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយ នាំយកចីវរចៀសចេញទៅដោយតាំងចិត្តថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកងទីនេះឯង ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ធ្វើចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយ នាំយកចីវរចៀសចេញទៅដោយតាំងចិត្តថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទៀយ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយ នាំយកចីវរចៀសចេញទៅដោយតាំងចិត្តថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកងទីនេះឯង ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលកិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

(๑๒) កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយ នាំយកចីវរចៀសចេញទៅដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺកិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ

โหติ น ปเวฺสฺสฺสนฺติ ฯ ตสฺส ตหึ สมเย ตสฺส ฯ
โหติ สเงฆมชฺเฌ ปีฐกํ ตาเวสฺสกฺขนฺธกปฺปนฺ ฯ
สเจ ตตฺถ ปีฐกํ ตาเวติ ฯ ตสฺส กิจฺจเมว ฯ
ตาเวติ ฯ ตสฺส กิจฺจเมว ฯ ตสฺส ตหึ สมเย ตสฺส ฯ
ตสฺส ปีฐกสฺส ตาเวติ

ទាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ(១) ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកឋិនរួចហើយ នាំយកចីវរចៀសចេញទៅដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ទាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញក៏គ្មានដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកឋិនរួចហើយ នាំយកចីវរចៀសចេញទៅដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ទាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

---

១ ភិក្ខុមោះមោនកំនិតដាក់ណាស ទឹងគិតថាត្រឡប់វិញឬមិនត្រឡប់វិញដាច់ខាតក៏ទេ ។

(๑๓) តិក្ខ្មុ អត្តតកបិណោ ចីវរំ អាធាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស តមហិ សីមគតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥទេវិមំ ចីវរំ តោវេស្សាំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ តោវេតិ ។ តស្ស តិក្ខ្មោ ឆិជ្ជនត្តិតោ តបិ-ឌុត្ថារោ ។ តិក្ខ្មុ អត្តតកបិណោ ចីវរំ អាធាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស តមហិ សីមគតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥទេវិមំ ចីវរំ តោវេស្សាំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស តិក្ខ្មោ សត្ថិដ្ឋនត្តិតោ តបិឌុត្ថារោ ។ តិក្ខ្មុ អត្តតកបិណោ ចីវរំ អាធាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស តមហិ សីម-គតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥទេវិមំ ចីវរំ តោវេស្សាំ ន បច្ចេ-ស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ តោវេតិ ។ តស្ស តំ ចីវរំ តយិរមានំ ឧស្សតិ ។ តស្ស តិក្ខ្មោ ជាសនត្តិតោ តបិឌុត្ថារោ ។ តិក្ខ្មុ អត្តតកបិណោ ចីវរំ អាធាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តមហិ សីមគតោ តំ ចីវរំ តោវេតិ ។ សោ តតចីវរេ សុណាតិ ឧភ្ភតំ តិរ

(๑๓) តិក្ខុបានគ្រាលភបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កាលតិក្ខុនោះទៅដល់គ្រៃសីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ តិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ ភបិនរបស់តិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ តិក្ខុបានគ្រាលភបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កាលតិក្ខុនោះទៅដល់គ្រៃសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភបិនរបស់តិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ តិក្ខុបានគ្រាលភបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កាលតិក្ខុនោះទៅដល់គ្រៃសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ តិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលតិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ ភបិនរបស់តិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។ តិក្ខុបានគ្រាលភបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ តិក្ខុនោះទៅដល់គ្រៃសីមា ក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ តិក្ខុនោះធ្វើចីវរួចហើយ ភ្លេចដំណឹងថា

ตสฺมึ อาปตฺติ กปฺปติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน สาทิยนฺตสฺ-
โส กปฺปติ ฯ ภิกฺขุ อตฺตตกปฺปโต ติณฺณํ อาจา-
ยานํ ปตฺตมตฺติ ปโฏคฺคเหตุนฺติ ฯ สเจ ตถาสีลกตสฺ
ส ติณฺณํ ภาเรติ ฯ สเจ ภิกฺขุ ปโฏคฺคณฺหาติ ปโฏ-
คฺคณฺหนฺตสฺส ปาจิตฺติยา ปโฏคฺคณฺหาเปตุนฺติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน
สีมาสมฺภินฺนสฺส ภิกฺขุโน ปตฺตมตฺติ ฯ ภิกฺขุ อตฺตตกปฺปโต
ติณฺณํ อาจายานํ ปตฺตมตฺติ ฯ สเจ ตถาสีลกสฺส ติณฺณํ ภาเรติ
ฯ สเจ ภิกฺขุ ปโฏคฺคณฺหาติ ปโฏคฺคณฺหนฺตสฺส ปาจิตฺติยา
ปโฏคฺคณฺหาเปตุนฺติ สมฺภุญฺชนฺตสฺส ปตฺตมตฺติ ปโฏคฺคณฺหาเปตุนฺติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน
สห ภิกฺขุนา ปตฺตมตฺติ ปโฏคฺคณฺหาเปตุนฺติ ฯ

(๑๔) ภิกฺขุ อตฺตตกปฺปโต ติณฺณํ สมานายา
ปตฺตมตฺติ ฯ (อาจายกวตฺตสทิสเมว วตฺตพฺพนฺติ) ฯ ภิกฺขุ
อตฺตตกปฺปโต วิปฺปกตปตฺตมตฺติ อาจายสฺส ปตฺตมตฺติ ฯ
ตสฺส ตถาสีลกตสฺส วา เหตฺถ สเทวกมฺปิ ติณฺณํ

កបិនកឋិនអាវសានោះ សង្ឃត្រេមគ្នាដកហើយ ។ កបិនរបស់តិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ពួកដំណឹងជាកំណត់ ។ តិក្ខុបានក្រាលកបិនរួច ហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ តិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏បានធ្លើចីវរនោះ ។ លុះតិក្ខុនោះ ធ្លើចីវរស្រេចហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញដែរ (តែមិនទាន់បានត្រឡប់នៅឡើយ) កបិនក៏ដោះទាំងក្រៅ (នោះ) ទៅ ។ កបិនរបស់តិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់កន្លងខេត្តកបិនជាកំណាត់ ។ តិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ លុះតិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏បានធ្លើចីវរនោះ ។ តិក្ខុនោះធ្លើចីវរនោះស្រេចហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏បានមកទាន់ពេលដោះកបិនមែន ។ កបិនរបស់តិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងតិក្ខុនោះឯង ។

(១៤) តិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរចៀសចេញទៅ ។ (ពាក្យយ៉ាងនេះ ប្រហែលនឹងអាចាយវារៈ បណ្ឌិតគប្បីសំដែងឲ្យពិស្តារចុះ) ។ តិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយនាំយកចីវរដែលធ្លើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលតិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានគំនិត

ตาเวสฺสุ ฉ ปเญฺจสฺสนฺติ ฯ เสา ตำ ปีรำ ตาเวติ ฯ ตสฺส กิกฺขุเนา ฉนฺนนฺติเกา ทปินฺตฺตนฺตฺวเ ฯ (สมา-ธายกาสนิสำ ฃำ วิตฺตาเวตพฺโพ) ฯ

(๑๙) กิกฺขู อตฺตตทปินา วิปฺปกตปีรำ สมา-ธาย ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ตปาสีมตสฺส ฃำ เหาติ ฯเปเวมิ ปีรำ ตาเวสฺสุ ฉ ปเญฺจสฺสนฺติ ฯ เสา ตำ ปีรำ ตาเวติ ฯ ตสฺส กิกฺขเนา ฉนฺนนฺติเกา ทปิ-นฺตฺตนฺตฺวเ ฯ กิกฺขู อตฺตตทปินา วิปฺปกตปีรำ สมา-ธาย ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ตปาสีมตสฺส ฃำ เหาติ ฯเปเวมิ ปีรำ ตาเวสฺสุ ฉ ปเญฺจสฺสนฺติ ฯ ตสฺส กิกฺขู-เนา สนฺติฏฺฐานนฺติเกา ทปินฺตฺตนฺตฺวเ ฯ กิกฺขู อตฺตตทิ-ปินา วิปฺปกตปีรำ สมาธาย ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ตปาสีมตสฺส ฃำ เหาติ ฯเปเวมิ ปีรำ ตาเวสฺสุ

យ៉ាងនេះថា ភក្តាអញទឹងធ្វើចីវរនេះកន្លងទីនេះឯង អាត្មាអញទឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ ភបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ (ពាក្យយ៉ាងនេះប្រហែលនឹងសមាគាយភរ: បណ្ឌិតគប្បីសំដែងឲ្យពិស្តារចុះ) ។

(១៥) កិក្ខុបានគ្រាលភបិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញទឹងធ្វើចីវរនេះកន្លងទីនេះឯង អាត្មាអញទឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ ភបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលភបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញទឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញទឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលភបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា ភក្តាអញទឹងធ្វើចីវរនេះកន្លងទីនេះឯង

ฉ ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ เสา ตำ จีวรำ กาเรตำ ฯ ตสฺส ตำ จีวรำ กเยรมานำ ฉสฺสตำ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน ฉาสนฺนจฺฉินฺโก กปิณฺฑปาเต ฯ

(๑๖) ภิกฺขุ อตฺตกามปิโน วิญฺญตฺติจีวรำ สมาทาย ปกฺกมติ ฉ ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ ตสฺส ตหิ สีมตสฺส ฆำ หุตำ ฯเวมำ จีวรำ กาเรสฺสนฺติ ฯ เสา ตำ จีวรำ กา-เรตำ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน ฉิฏฺฐาสนฺนจฺฉินฺโก กปิณฺฑปาเต ฯ ภิกฺขุ อตฺตกามปิโน วิญฺญตฺติจีวรำ สมาทาย ปกฺก-มติ ฉ ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ ตสฺส ตหิ สีมตสฺส ฆำ หุตำ เวมำ จีวรำ กาเรสฺสนฺติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน สนฺติฏฺฐาสนฺนจฺฉินฺโก กปิณฺฑปาเต ฯ ภิกฺขุ อตฺตกามปิโน วิญฺญตฺติจีวรำ สมาทาย ปกฺกมติ ฉ ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ ตสฺส ตหิ สีมตสฺส ฆำ หุตำ

អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលកិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កបិនវបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

(๑๖) កិក្ខុបានគ្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់គ្រែសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកងទីនេះឯង ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិនវបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់គ្រែសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ ។ កបិនវបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់គ្រែសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា

ฯเปฯ ปิตฺตํ ตาเปสฺสนฺติ ฯ เสา ตํ ปิตฺตํ ตาเปติ ฯ ตสฺส ตํ ปิตฺตํ ตาปิยมานํ ฯลฯ ตสฺส กิจฺฉาโร ฯลฯ กปิลกฺขนฺธาโร ฯ

(๑๗) กิจฺฉา อตฺตสกปิโต วิปฺปกตปิตฺตํ สมาธาย ปกฺกมติ อนฺตรนฺตเรน เวสฺส โหติ ปเจสฺสนฺติ ฯ ปเจสฺส โหติ ฯ ปเจสฺสนฺติ ฯ ตสฺส ตาปาสีมกตสฺส ฯ โหติ ฯเปฯ ปิตฺตํ ตาเปสฺสนฺติ ฯ ปเจสฺสนฺติ ฯ เสา ตํ ปิตฺตํ ตาเปติ ฯ ตสฺส กิจฺฉาโร ฯลฯ กปิลกฺขนฺธาโร ฯ กิจฺฉา อตฺตสกปิโต วิปฺปกตปิตฺตํ สมาธาย ปกฺกมติ อนฺตรนฺตเรน เวสฺส โหติ ปเจสฺสนฺติ ฯ ปเจสฺส โหติ ฯ ปเจสฺสนฺติ ฯ ตสฺส ตาปาสีมกตสฺส ฯ โหติ ฯเปฯ ปิตฺตํ ตาเปสฺสนฺติ ฯ ปเจสฺสนฺติ ฯ ตสฺส กิจฺฉาโร ฯลฯ กปิลกฺขนฺธาโร ฯ กิจฺฉา อตฺตสกปิโต วิปฺปกตปิตฺตํ สมาธาย ปกฺกมติ

អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលកិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

(๑๗) កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺកិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ តាំងគំនិតរបស់កិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញក៏គ្មានដែរ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺកិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ តាំងគំនិតរបស់កិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញក៏គ្មានដែរ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ

អនជ្ឈិដ្ឋតេន ឧភោសុ ហោតិ បច្ចុស្សដ្ឋំ ន បនស្ស ហោតិ ន បច្ចុស្សដ្ឋំ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស វា ហោតិ ឥធេវមំ ចីវរំ កាលេ សុត្វា ន បច្ចុស្សដ្ឋំ ។ សោ វា ចីវរំ កាលេតិ ។ តស្ស វា ចីវរំ កយិរមានំ ន សុតំ ។ តស្ស កិក្ខុនោ ·ជាសនដ្ឋំ កោ កម្មដ្ឋានំ ។

(១៨) កិក្ខុ អត្តតកម្មោ វិប្បកតចីវរំ សមាទាយ បក្កមតិ បច្ចុស្សដ្ឋំ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស វា ហោតិ ឥធេវមំ ចីវរំ កាលេ សុត្វា ន បច្ចុស្សដ្ឋំ ។ សោ វា ចីវរំ កាលេតិ ។ តស្ស កិក្ខុនោ ជំ ជ្ឈានដ្ឋំ កោ កម្មដ្ឋានំ ។ កិក្ខុ អត្តតកម្មោ វិប្បកតចីវរំ សមាទាយ បក្កមតិ បច្ចុស្សដ្ឋំ ។ តស្ស ពហិសីម-គតស្ស វា ហោតិ ឥធេវមំ ចីវរំ កាលេ សុត្វា ន បច្ចុស្សដ្ឋំ ។ តស្ស កិក្ខុនោ សដ្ឋិ ជ្ឈានដ្ឋំ កោ កម្មដ្ឋានំ ។ កិក្ខុ អត្តតកម្មោ វិប្បកតចីវរំ សមាទាយ បក្កមតិ

ដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ តាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញក៏គ្មានដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះតំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

(๑๘) ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ

ปเวฺสฺสฺฐิ ฯ ตสฺส ตหิ สมาคตสฺส ฬาโ เหาติ ส เจวิมิ
ปีโ ภาเวสฺสฺ ส ปเวฺสฺสฺฐิ ฯ เสา ตำ ปีโ ภาเวติ ฯ
ตสฺส ตำ ปีโ ภยิมาโ ส สฺสติ ฯ ตสฺส กิกฺโ
ชาสนฺฐิเกา กปิลุฏฺฐาเร ฯ กิกฺ อตฺตกปิโ
ปิสฺกตปีโ สมาธาย ปกฺกมติ ปเวฺสฺสฺฐิ ฯ เสา
ตหิ สมาคเต ตำ ปีโ ภาเวติ ฯ เสา กตปีเร
สุณาติ ฆฏฺฏำ กิเร ตสฺมิ อาวาเส กปิลฺฐิ ฯ ตสฺส
กิกฺโ สวิลฺฐิเกา กปิลุฏฺฐาเร ฯ กิกฺ อตฺตกปิ-
โ ปิสฺกตปีโ สมาธาย ปกฺกมติ ปเวฺสฺสฺฐิ ฯ
เสา ตหิ สมาคเต ตำ ปีโ ภาเวติ ฯ เสา กต-
ปีเร ปเวฺสฺสฺ ปเวฺสฺสฺฐิ ตหิ ฏฺฐา กปิลุฏฺฐาร์ ร์ติ-
เมติ ฯ ตสฺส กิกฺโ สมาติกฺกฺฐิเกา กปิลุฏฺฐาเร ฯ
กิกฺ อตฺตกปิโ ปิสฺกตปีโ สมาธาย ปกฺกมติ

ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាក៏មានតំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏រិទាសទៅ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះត្រង់ចីវរិទាសជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកឋិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេច ចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ លុះភិក្ខុនោះធ្វើចីវរសម្រេចហើយក៏ភ្លុំដំណឹងថាកឋិនក្ខន្ធកអាវាសនោះ សង្ឃត្រមគ្នាដកហើយ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់បានភ្លុំដំណឹងជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកឋិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ ភិក្ខុនោះធ្វើចីវរសម្រេចហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញដែរ (តែមិនទាន់បានត្រឡប់នៅឡើយ) កឋិនក៏ដោះខាងក្រៅ(នោះ)ទៅ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះត្រង់កន្លងទៅក្នុងកឋិនជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ

ปเวฺสฺสฺติ ฯ สเจ ภทนฺเตสีมกเตน ตตฺถ จีวรํ กาเรตพฺพํ ฯ สเจ กตจีวเร ปเวฺสฺสนฺเต ปเวฺสฺสนฺติ สมฺภุณาติ กปฺปิยฺ-ภณฺฑานิ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน สหา ภิกฺขูหิ กปฺปิยฺภณฺฑานเว ฯ

สมาคายกาณาภาโว ติกฺขตฺตุ ฯ

(๑๙) ภิกฺขุ อสฺสตกปฺปิโน จีวรกาลสมเย ปกฺกมติ ฯ สเจ ภทนฺเตสีมกเตน ตตฺถ จีวรกาลสมเย ปจฺจุทฺธาสติ อนฺ-ตรายเย สติ อาสาเย ฯ ลภติ อาสาเย ฯ ลภติ ฯ ตสฺส ฯ ยาวเทวิมสฺมึ จีวรกาเลสฺมึ ฯ ปเวฺสฺสนฺติ ฯ สเจ ตตฺถ จีวรกาเลสฺมึ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน นิฏฺฐานนฺติเก กปฺปิยฺภณฺฑานเว ฯ ภิกฺขุ อสฺสตกปฺปิโน จีวรกาลสมเย ปกฺกมติ ฯ สเจ ภทนฺเตสีมกเตน ตตฺถ จีวรกาลสมเย ปจฺจุทฺธาสติ อนฺตรายเย สติ อาสาเย ฯ ลภติ ฯ ตสฺส ฯ ยาวเทวิมสฺมึ

ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិកុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាក៏ចាន់ធ្វើចីវរនោះ ។ លុះកិកុនោះធ្វើចីវរសម្រេចហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏ចាន់មកទាន់ពេលដោះកឋិនមែន ។ កឋិនរបស់កិកុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងកិកុតាំងពីក្នុងឆ្នាយ ។

ចប់ សមាទាយភាណវារៈ ។

(๑๙) កិកុចាន់ត្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់ចាន់ចីវរ ។ កិកុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់ចាន់ចីវរនោះ ក៏ចាន់ (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនចាន់តាមបំណង ។ កិកុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិកុនោះក៏ចាន់ធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់កិកុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាំណាត់ ។ កិកុចាន់ត្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់ចាន់ចីវរ ។ កិកុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់ចាន់ចីវរនោះ ក៏ចាន់ (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនចាន់តាមបំណង ។ កិកុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា

เธวิมํ จีวรํ ภาเวสฺสนฺติ ฯ ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ ตสฺส ภิกฺขเวา สนฺติกาเน ภปิตฺตฺวาเน ฯ ภิกฺขุ อสฺสตภปิตฺวา จีวราสาย ปกฺกมติ ฯ สเว ตปาสีมภาเว ฯ จีวราสาย ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ ตสฺส ฌาเน ปเวเทติ ฯ เธวิมํ จีวรํ ภาเวสฺสนฺติ ฯ สเว ตสฺส จีวรเต ฯ ตสฺส จีวรเต ภยิรมาเน ฉสฺสเต ฯ ตสฺส ภิกฺขเวา สาสนตฺถิกา ภปิตฺวา-เว ฯ ภิกฺขุ อสฺสตภปิตฺวา จีวราสาย ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ตปาสีมภตสฺส ฌาเน ปเวเทติ ฯ เธวิมํ จีวราสา ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ สเว ตสฺส จีวราสา ฉปชฺชเต ฯ ตสฺส ภิกฺขเวา สาสนตฺถิกา ภปิตฺวาเว ฯ

(๒๐) ภิกฺขุ อสฺสตภปิตฺวา จีวราสาย ปกฺกมติ ฉ ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ สเว ตปาสีมภาเว จีวราสา ปเจฺจสฺสนฺติ

ท่านมิได้ทำจีวรนี้ ท่านมิได้ทำจีวรนี้ ๆ ภิกษุนั้นเมื่อล่วงไปสิบวันแล้ว ได้จีวรขึ้นมาผืนหนึ่ง ๆ ภิกษุนั้นคิดว่า เราจักทำจีวรนี้ให้เป็นของตน ๆ ภิกษุนั้นจึงเก็บจีวรนั้นไว้ ๆ ภิกษุนั้นคิดว่า เราจักทำจีวรนี

อนาสาย ลภติ อาสาย น ลภติ ฯ ตสฺส ฆรํ เหาติ สเตวิมํ ปีรุ์ คาเรยฺหฺติ ฯ โส ตํ ปีรุ์ คาเรติ ฯ ตสฺส ภิกฺขโว ชิคุจฺฉนฺติโก กปฺปิยการโก ฯ ภิกฺขู อตฺตภาวปริโยสาเน ปกฺกมติ น ปโตฺตยฺหฺติ ฯ โส ตหิ สีมาคโต ตํ ปีรกสมุ ปยิรุทา-สติ อนาสาย ลภติ อาสาย น ลภติ ฯ ตสฺส ฆรํ เหาติ เสวิมํ ปีรุ์ คาเรยฺหฺติ ฯ ตสฺส ภิกฺขโว สฺชิคุจฺฉนฺติโก กปฺปิยการโก ฯ ภิกฺขู อตฺตภาวปริโยสาเน ปกฺกมติ น ปโตฺตยฺหฺติ ฯ โส ตหิ สีมาคโต ตํ ปีรกสมุ ปยิรุทาสติ อนาสาย ลภติ อาสาย น ลภติ ฯ ตสฺส ฆรํ เหาติ สเตวิมํ ปีรุ์ คาเรยฺหฺติ ฯ โส ตํ ปีรุ์ คาเรติ ฯ ตสฺส ตํ ปีรุ์ กเยรมานํ นสฺสติ ฯ ตสฺส ภิกฺขโว ภาสนฺติโก กปฺปิยการโก ฯ ภิกฺขู อตฺตภาวปริโยสาเน ปกฺกมติ น ปโตฺตยฺหฺติ ฯ ตสฺส ตหิ สีมาคตสฺส

ก็ปาน (จีวร) อุสปมาณ์ คือมิได้ปานตามประมาณ ฯ ภิกษุนั้นมีความดำริอย่างนี้ว่า อาตมาภาพจักทำจีวรนี้ ทั้งที่นี่แหละ ฯ ภิกษุนั้นก็ปานทำจีวรนั้นให้เสร็จ ฯ ครั้นเสร็จแล้วภิกษุนั้นชื่อว่าได้ จีวรเสร็จตามกำหนด ฯ ภิกษุปานเก็บไว้แล้วก็ไปเสียจากที่นั้น เพราะจากที่ปานได้จีวร โดยประมาณว่า อาตมาภาพจักไม่กลับมาที่นี่อีก ฯ ภิกษุนั้นเดินทางไปถึงสีมาแล้วก็ไปสู่ที่ใกล้ที่ซึ่งตนจากที่ปานได้จีวร ก็ปาน (จีวร) อุสปมาณ์ คือมิได้ปานตามประมาณ ฯ ภิกษุนั้นมีความดำริอย่างนี้ว่า อาตมาภาพจักไม่ทำจีวรนี้แล ฯ ครั้นเสร็จแล้วภิกษุนั้นชื่อว่าได้ จีวรเสร็จตามกำหนด ฯ ภิกษุปานเก็บไว้แล้วก็ไปเสียจากที่นั้น เพราะจากที่ปานได้จีวร โดยประมาณว่า อาตมาภาพจักไม่กลับมาที่นี่อีก ฯ ภิกษุนั้นเดินทางไปถึงสีมาก็ไปสู่ที่ใกล้ที่ซึ่งตนจากที่ปานได้จีวรนั้น ก็ปาน (จีวร) อุสปมาณ์ คือมิได้ปานตามประมาณ ฯ ภิกษุนั้นมีความดำริอย่างนี้ว่า อาตมาภาพจักทำจีวรนี้ ทั้งที่นี่แหละ ฯ ภิกษุนั้นก็ปานทำจีวรนั้นให้เสร็จ ฯ ครั้นเสร็จแล้วภิกษุนั้นชื่อว่าได้ จีวรเสร็จตามกำหนด ฯ ภิกษุปานเก็บไว้แล้วก็ไปเสียจากที่นั้น เพราะจากที่ปานได้จีวร โดยประมาณว่า อาตมาภาพจักไม่กลับมาที่นี่อีก ฯ ครั้นภิกษุนั้นเดินทางไปถึงสีมาแล้วก็ไปสู่ที่ใกล้ที่ซึ่งตนจากที่ปานได้จีวรนั้น ก็ปาน (จีวร) อุสปมาณ์ คือมิได้ปานตามประมาณ ฯ ภิกษุนั้นมีความดำริอย่างนี้ว่า อาตมาภาพจักไม่ทำจีวรนี้แล ฯ ครั้นเสร็จแล้วภิกษุนั้นชื่อว่าได้ จีวรเสร็จตามกำหนด ฯ ภิกษุปานเก็บไว้แล้วก็ไปเสียจากที่นั้น เพราะจากที่ปานได้จีวร โดยประมาณว่า อาตมาภาพจักไม่กลับมาที่นี่อีก ฯ ครั้นภิกษุนั้นเดินทางไปถึงสีมาก็ไปสู่ที่ใกล้ที่ซึ่งตนจากที่ปานได้จีวรนั้น ก็ปาน (จีวร) อุสปมาณ์ คือมิได้ปานตามประมาณ ฯ ภิกษุนั้นมีความดำริอย่างนี้ว่า อาตมาภาพจักทำจีวรนี้ ทั้งที่นี่แหละ ฯ ภิกษุนั้นก็ปานทำจีวรนั้นให้เสร็จ ฯ ครั้นเสร็จแล้วภิกษุนั้นชื่อว่าได้ จีวรเสร็จตามกำหนด ฯ ภิกษุปานเก็บไว้แล้วก็ไปเสียจากที่นั้น เพราะจากที่ปานได้จีวร โดยประมาณว่า อาตมาภาพจักไม่กลับมาที่นี่อีก ฯ ครั้นภิกษุนั้นเดินทางไปถึงสีมาแล้วก็ไปสู่ที่ใกล้ที่ซึ่งตนจากที่ปานได้จีวรนั้น ก็ปาน (จีวร) อุสปมาณ์ คือมิได้ปานตามประมาณ ฯ ภิกษุนั้นมีความดำริอย่างนี้ว่า อาตมาภาพจักไม่ทำจีวรนี้แล ฯ ครั้นเสร็จแล้วภิกษุนั้นชื่อว่าได้ จีวรเสร็จตามกำหนด ฯ ภิกษุปานเก็บไว้แล้วก็ไปเสียจากที่นั้น เพราะจากที่ปานได้จีวร โดยประมาณว่า อาตมาภาพจักไม่กลับมาที่นี่อีก ฯ ครั้นภิกษุนั้นเดินทางไปถึงสีมาก็ไปสู่ที่ใกล้ที่ซึ่งตนจากที่ปานได้จีวรนั้น ก็ปาน (จีวร) อุสปมาณ์ คือมิได้ปานตามประมาณ ฯ ภิกษุนั้นมีความดำริอย่างนี้ว่า อาตมาภาพจักทำจีวรนี้ ทั้งที่นี่แหละ ฯ ภิกษุนั้นก็ปานทำจีวรนั้นให้เสร็จ ฯ ครั้นเสร็จแล้วภิกษุนั้นชื่อว่าได้ จีวรเสร็จตามกำหนด ฯ ภิกษุปานเก็บไว้แล้วก็ไปเสียจากที่นั้น เพราะจากที่ปานได้จีวร โดยประมาณว่า อาตมาภาพจักไม่กลับมาที่นี่อีก ฯ ครั้นภิกษุนั้นเดินทางไปถึงสีมาแล้วก็ไปสู่ที่ใกล้ที่ซึ่งตนจากที่ปานได้จีวรนั้น ก็ปาน (จีวร) อุสปมาณ์ คือมิได้ปานตามประมาณ ฯ ภิกษุนั้นมีความดำริอย่างนี้ว่า อาตมาภาพจักไม่ทำจีวรนี้แล ฯ ครั้นเสร็จแล้วภิกษุนั้นชื่อว่าได้ จีวรเสร็จตามกำหนด ฯ ภิกษุปานเก็บไว้แล้วก็ไปเสียจากที่นั้น เพราะจากที่ปานได้จีวร โดยประมาณว่า อาตมาภาพจักไม่กลับมาที่นี่อีก ฯ ครั้นภิกษุนั้นเดินทางไปถึงสีมาก็ไปสู่ที่ใกล้ที่ซึ่งตนจากที่ปานได้จีวรนั้น ก็ปาน (จีวร) อุสปมาณ์ คือมิได้ปานตามประมาณ ฯ ภิกษุนั้นมีความดำริอย่างนี้ว่า อาตมาภาพจักทำจีวรนี้ ทั้งที่นี่แหละ ฯ ภิกษุนั้นก็ปานทำจีวรนั้นให้เสร็จ ฯ ครั้นเสร็จแล้วภิกษุนั้นชื่อว่าได้ จีวรเสร็จตามกำหนด ฯ ภิกษุปานเก็บไว้แล้วก็ไปเสียจากที่นั้น เพราะจากที่ปานได้จีวร โดยประมาณว่า อาตมาภาพจักไม่กลับมาที่นี่อีก ฯ ครั้นภิกษุนั้นเดินทางไปถึงสีมาแล้วก็ไปสู่ที่ใกล้ที่ซึ่งตนจากที่ปานได้จีวรนั้น ก็ปาน (จีวร) อุสปมาณ์ คือมิได้ปานตามประมาณ ฯ ภิกษุนั้นมีความดำริอย่างนี้ว่า อาตมาภาพจักไม่ทำจีวรนี้แล ฯ ครั้นเสร็จแล้วภิกษุนั้นชื่อว่าได้ จีวรเสร็จตามกำหนด ฯ ภิกษุปานเก็บไว้แล้วก็ไปเสียจากที่นั้น เพราะจากที่ปานได้จีวร โดยประมาณว่า อาตมาภาพจักไม่กลับมาที่นี่อีก ฯ ครั้นภิกษุนั้นเดินทางไปถึงสีมาก็ไปสู่ที่ใกล้ที่ซึ่งตนจากที่ปานได้จีวรนั้น ก็ปาน (จีวร) อุสปมาณ์ คือมิได้ปานตามประมาณ ฯ ภิกษุนั้นมีความดำริอย่างนี้ว่า อาตมาภาพจักทำจีวรนี้ ทั้งที่นี่แหละ ฯ ภิกษุนั้นก็ปานทำจีวรนั้นให้เสร็จ ฯ ครั้นเสร็จแล้วภิกษุนั้นชื่อว่าได้ จีวรเสร็จตามกำหนด ฯ ภิกษุปานเก็บไว้แล้วก็ไปเสียจากที่นั้น เพราะจากที่ปานได้จีวร โดยประมาณว่า อาตมาภาพจักไม่กลับมาที่นี่อีก ฯ ครั้นภิกษุนั้นเดินทางไปถึงสีมาแล้วก็ไปสู่ที่ใกล้ที่ซึ่งตนจากที่ปานได้จีวรนั้น ก็ปาน (จีวร) อุสปมาณ์ คือมิได้ปานตามประมาณ ฯ ภิกษุนั้นมีความดำริอย่างนี้ว่า อาตมาภาพจักไม่ทำจีวรนี้แล ฯ ครั้นเสร็จแล้วภิกษุนั้นชื่อว่าได้ จีวรเสร็จตามกำหนด ฯ ภิกษุปานเก็บไว้แล้วก็ไปเสียจากที่นั้น เพราะจากที่ปานได้จีวร โดยประมาณว่า อาตมาภาพจักไม่กลับมาที่นี่อีก ฯ ครั้นภิกษุนั้นเดินทางไปถึงสีมาก็ไปสู่ที่ใกล้ที่ซึ่งตนจากที่ปานได้จีวรนั้น

ฆานโต ฆานมิติ จีวรานิ ปจฺจาสีสนฺติ ฯ เสนาสนานิ ปจฺจาสีสนฺติ ฯ ตสฺมา สา จีวรานิ ปจฺจนุภวติ ฯ ตสฺมา ภิกฺขเวติ อาลปนฺโต กปิลกฺขนฺธเกติ ฯ

[๒๐] ภิกฺขุ อตฺตกามปิโย จีวรานิ ปจฺจเวกฺขมาโน อนฏฺฐิเตน เจวสฺส โหติ ปโยคสฺมิญฺจ น ปโยคสฺมิญฺจ โหติ น ปโยคสฺมิญฺจ ฯ เสนาสนานิ ปจฺจเวกฺขมาโน ตถา ปโยคสฺมิญฺจ โหติ อนาสาย ลภติ อาสาย น ลภติ ฯ ตสฺมา ฆานโต ฆานมิติ จีวรานิ ปจฺจเวกฺขิตพฺพานิ ฯ เสนาสนานิ ปจฺจเวกฺขิตพฺพานิ ฯ ตสฺมา ภิกฺขเวติ อาลปนฺโต กปิลกฺขนฺธเกติ ฯ ภิกฺขุ อตฺตกามปิโย จีวรานิ ปจฺจเวกฺขมาโน อนฏฺฐิเตน เจวสฺส โหติ ปโยคสฺมิญฺจ น ปโยคสฺมิญฺจ โหติ น ปโยคสฺมิญฺจ ฯ เสนาสนานิ ปจฺจเวกฺขมาโน ตถา ปโยคสฺมิญฺจ โหติ อนาสาย ลภติ อาสาย น ลภติ ฯ ตสฺมา

ศัพท์มานคำนิคมนั้นว่า อาตมาภาพนี้เข้าไปสู่เรือนหลังใดแล้ว ได้จีวรเท่าใด ในเรือนหลังนี้เทียว ฯ ภิกษุนั้นเข้าไปสู่เรือนหลังใดแล้ว ไม่ได้จีวรนั้น ฯ ก็เรือนหลังใดที่ภิกษุนั้นเข้าไปแล้ว ไม่ได้จีวรนั้น ฯ ก็เรือนหลังใดที่ภิกษุนั้นเข้าไปแล้ว ได้จีวรนั้น ฯ ปาฏิเทสนียะของภิกษุนั้นชื่อว่าเบา ฯ ปาฏิเทสนียะของภิกษุนั้นชื่อว่าเบา ฯ

(๒๑) ภิกษุเข้าไปสู่เรือนแล้วออกมาสู่ที่ใกล้บ้านแล้วได้จีวรด้วยไม่ตั้งใจ คือภิกษุนั้นไม่มีความคิดว่า อาตมาภาพนี้จักกลับไป ความคิดของภิกษุนั้นว่า อาตมาภาพนี้จักไม่กลับไปก็หาไม่ ฯ ภิกษุนั้นไปถึงเขตพระนครแล้ว เข้าไปสู่เรือนหลังใดแล้ว ได้จีวรเท่าใด ในเรือนหลังนี้เทียว ฯ ภิกษุนั้นเข้าไปสู่เรือนหลังใดแล้ว ไม่ได้จีวรนั้น ฯ ก็เรือนหลังใดที่ภิกษุนั้นเข้าไปแล้ว ได้จีวรนั้น ฯ ปาฏิเทสนียะของภิกษุนั้นชื่อว่าเบา ฯ ภิกษุเข้าไปสู่เรือนแล้วออกมาสู่ที่ใกล้บ้านแล้วได้จีวรด้วยไม่ตั้งใจ คือภิกษุนั้นไม่มีความคิดว่า อาตมาภาพนี้จักกลับไป ความคิดของภิกษุนั้นว่า อาตมาภาพนี้จักไม่กลับไปก็หาไม่ ฯ ภิกษุนั้นไปถึงเขตพระนครแล้ว เข้าไปสู่เรือนหลังใดแล้ว ได้จีวรเท่าใด ในเรือนหลังนี้เทียว ฯ ภิกษุนั้นเข้าไปสู่เรือนหลังใดแล้ว ไม่ได้จีวรนั้น ฯ ก็เรือนหลังใดที่ภิกษุนั้นเข้าไปแล้ว ได้จีวรนั้น ฯ ปาฏิเทสนียะของภิกษุนั้นชื่อว่าเบา ฯ ปาฏิเทสนียะของภิกษุนั้นชื่อว่าเบา ฯ

ฯปฯ เหตาติ เอวมฺปิ ปจฺจยสมุปฺปนฺนา ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส เหตุ ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส อตฺถาย ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส อนนฺตรา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส สมนนฺตรา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส สหชาตา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส อญฺญมญฺญา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส นิสฺสยา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส อุปนิสฺสยา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส ปุเรชาตา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส ปจฺฉาชาตา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส อาเสวนา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส กมฺมา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส วิปากา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส อาหารา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส อินฺทฺริยา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส ฌานา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส มคฺคา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส สมฺปยุตฺตา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส วิปฺปยุตฺตา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส อตฺถิยา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส นตฺถิยา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส วิคตา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส อวิคตา ปจฺจโย ๆ ตสฺส ปจฺจยสมุปฺปนฺนสฺส ขนฺธปญฺจกสฺส

អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិន របស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ កិក្ខុបាន ក្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានចីវរ ដោយមិនបាន តាំងចិត្ត គឺកិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ទាំងគំនិតរបស់ កិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ ក្រៅសីមាក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ទុស បំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មា អញនឹងធ្វើចីវរនេះ ក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុ នោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលកិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។ កិក្ខុបាន ក្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានចីវរ ដោយមិនបាន តាំងចិត្ត គឺកិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ទាំងគំនិត របស់កិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ កាលកិក្ខុ នោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅ កាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់បានចីវរនេះ ក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិន

ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ สเจ ตสฺส จีวรสฺส ปยิโรธาสตฺติ ฯ
ตสฺส สา จีวรสา อุปจฺฉินฺนตฺติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน
อาสาวจฺเฉทิกาโย ทปิตุฏฺฐาเน ฯ

ภาณวารเภฺยฺยสกถา ติฏฺฐติ ฯ

(๒๒) ภิกฺขุ อตฺตโนปิโน จีวรสาย ปกฺกมติ
ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ สเจ ภิกฺขุสมฺมุขาโย จีวรสฺส ป-
ยิโรธาสตฺติ อาสาย ลภติ อนาสาย น ลภติ ฯ
ตสฺส ฆรูปจารตฺติ สเจวิหาโร จีวรสฺส คาเวสฺสนฺ น ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ
สเจ ตสฺส จีวรสฺส คาเวติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน ติฏฺฐนฺตสฺโส
ทปิตุฏฺฐาเน ฯ ภิกฺขุ อตฺตโนปิโน จีวรสาย ปกฺกมติ
ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ สเจ ภิกฺขุสมฺมุขาโย จีวรสฺส ปยิโรธา-
สตฺติ อาสาย ลภติ อนาสาย น ลภติ ฯ
ตสฺส ฆรูปจารตฺติ สเจวิหาโร จีวรสฺส คาเวสฺสนฺ น ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ
ตสฺส ภิกฺขุโน สนฺติฏฺฐนฺตสฺโส ทปิตุฏฺฐาเน ฯ

ត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ។ ឯសេចក្តីចង់បានចីវរនោះរបស់កិក្ខុនោះក៏ដាច់ទៅ ។ ភបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។

ចប់ (ការបានចីវរ) ខុទ្ទសំណង ១២ ប្រការ ។

(๒๒) កិក្ខុបានក្រាលភបិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានចីវរដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ត្រូវតាមបំណង តែមិនបានខុទ្ទសំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏ធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ ភបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានក្រាលភបិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានចីវរដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាហើយ ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរ ក៏បាន (ចីវរ) ត្រូវតាមបំណង តែមិនបានខុទ្ទសំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។

កិក្ខុ អត្តនកបិនោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ បច្ចុស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមគតោ តំ ចីវរំ បយិរុទាសតិ អាសាយ លភតិ អនាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ ឥទេវិមំ ចីវរំ ការេស្សំ ន បច្ចុស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ ការេតិ ។ តស្ស តំ ចីវរំ កយិរមានំ ន ឋស្សតិ ។ តស្ស កិក្ខុនោ ជាសនន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ ។ កិក្ខុ អត្តនកបិនោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ បច្ចុស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥទេវិមំ ចីវរំ បយិរុទាសិស្សំ ន បច្ចុស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ បយិរុទាសតិ ។ តស្ស សា ចីវរាសា ឧបច្ឆិជ្ជតិ ។ តស្ស កិក្ខុនោ អាសាវច្ឆេទិកោ កឋិនុទ្ធារោ ។

(២៣) កិក្ខុ អត្តនកបិនោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ បច្ចុស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមគតោ សុណាតិ ឧព្ភតំ កិរ តស្មិំ អាវាសេ កឋិនន្តិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ យតោ តស្មិំ អាវាសេ ឧព្ភតំ កឋិនំ ឥទេវិមំ ចីវរំ

ภิกษุนั้นครั้นล่วงราตรีนั้นไปแล้ว ก็ถือบาตรและจีวรเข้าไปยังที่อยู่ของภิกษุนั้น ครั้นแล้วได้กล่าวกะภิกษุนั้นดังนี้ว่า ท่านจงให้จีวรนี้แก่ผมเถิด ดังนี้ ภิกษุนั้นได้ให้จีวรนั้นแก่ภิกษุนั้นแล้ว ภิกษุนั้นได้ถือเอาจีวรนั้นแล้ว ได้ไปยังที่อยู่ของตน

ปยิรุทาสิสฺสนฺติ ฯ สเจ ตํ ปาฏิสโม ปยิรุทาสตฺ-
ถาย ลภติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา อลมริยญาณทสฺสน-
วิเสสา ฯ ตสฺส ยาว เทวตาปิ อุยฺยานปาลกา ปฏิ-
ชคฺคิสฺสนฺติ ฯ สเจ ตาสมฺปิ ปาฏิสโม ปยิรุทาสตฺ-
ถาย ลภติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา อลมริยญาณทสฺสน-
วิเสสา ฯ ตสฺส ยาว ราชาปิ จาตุรนฺตวิชิตาย ปฏิ-
ชคฺคิสฺสติ ฯ สเจ ตสฺสปิ ปาฏิสโม ปยิรุทาสตฺ-
ถาย ลภติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา อลมริยญาณทสฺสน-
วิเสสา ฯ ตสฺส ยาว จกฺกวตฺติปิ จาตุรนฺตวิชิตาย
ปฏิชคฺคิสฺสติ ฯ สเจ ตสฺสปิ ปาฏิสโม ปยิรุทาสตฺ-
ถาย ลภติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา อลมริยญาณทสฺสน-
วิเสสา ฯ ตสฺส ยาว เทวราชาปิ สกฺกสฺส เทวานมิน-
ทสฺส ปณฺฑุกมฺพลสิลาสนมุปนาเมสฺสติ ฯ สเจ
ตสฺสปิ ปาฏิสโม ปยิรุทาสตฺถาย ลภติ อุตฺตริมนุ-
สฺสธมฺมา อลมริยญาณทสฺสนวิเสสา ฯ ตสฺส ยาว
พฺรหฺมาปิ สหมฺปติ ทสสหสฺสิโลกธาตุยา วสมนุ-
วตฺติสฺสติ ฯ สเจ ตสฺสปิ ปาฏิสโม ปยิรุทาสตฺถาย
ลภติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา อลมริยญาณทสฺสนวิเสสา
ฯ ตสฺส ยาว อากาสานญฺจายตนูปคาปิ ปาฏิสโม
ปยิรุทาสตฺถาย ลภติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา อลมริย-
ญาณทสฺสนวิเสสา ฯ ตสฺส ยาว วิญฺญาณญฺจายตนู-
ปคาปิ ปาฏิสโม ปยิรุทาสตฺถาย ลภติ อุตฺตริมนุ-
สฺสธมฺมา อลมริยญาณทสฺสนวิเสสา ฯ ตสฺส ยาว
อากิญฺจญฺญายตนูปคาปิ ปาฏิสโม ปยิรุทาสตฺถาย
ลภติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา อลมริยญาณทสฺสนวิเสสา
ฯ ตสฺส ยาว เนวสญฺญานาสญฺญายตนูปคาปิ ปาฏิ-
สโม ปยิรุทาสตฺถาย ลภติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา อล-
มริยญาณทสฺสนวิเสสา ฯ ตสฺส ยาว สาริปุตฺตสฺสปิ
ปาฏิสโม ปยิรุทาสตฺถาย ลภติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา
อลมริยญาณทสฺสนวิเสสา ฯ ตสฺส ยาว โมคฺคลฺลา-
นสฺสปิ ปาฏิสโม ปยิรุทาสตฺถาย ลภติ อุตฺตริมนุ-
สฺสธมฺมา อลมริยญาณทสฺสนวิเสสา ฯ ตสฺส ยาว
มหากสฺสปสฺสปิ ปาฏิสโม ปยิรุทาสตฺถาย ลภติ
อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา อลมริยญาณทสฺสนวิเสสา ฯ
ตสฺส ยาว มหากปฺปินสฺสปิ ปาฏิสโม ปยิรุทาสตฺ-
ถาย ลภติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา อลมริยญาณทสฺสน-
วิเสสา ฯ ตสฺส ยาว มหาจุนฺทสฺสปิ ปาฏิสโม ปยิ-
รุทาสตฺถาย ลภติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา อลมริย-
ญาณทสฺสนวิเสสา ฯ ตสฺส ยาว อนุรุทฺธสฺสปิ ปาฏิ-
สโม ปยิรุทาสตฺถาย ลภติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา อล-
มริยญาณทสฺสนวิเสสา ฯ ตสฺส ยาว เรวตสฺสปิ
ปาฏิสโม ปยิรุทาสตฺถาย ลภติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา
อลมริยญาณทสฺสนวิเสสา ฯ ตสฺส ยาว อุปาลิสฺสปิ
ปาฏิสโม ปยิรุทาสตฺถาย ลภติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา
อลมริยญาณทสฺสนวิเสสา ฯ ตสฺส ยาว อานนฺทสฺสปิ
ปาฏิสโม ปยิรุทาสตฺถาย ลภติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา
อลมริยญาณทสฺสนวิเสสา ฯ ตสฺส ยาว ราหุลสฺสปิ
ปาฏิสโม ปยิรุทาสตฺถาย ลภติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา
อลมริยญาณทสฺสนวิเสสา ฯ ตสฺส ยาว ปาฏิสโม
ปยิรุทาสตฺถาย ลภติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา อลมริย-
ญาณทสฺสนวิเสสา ฯ ตสฺส ยาว ปาฏิสโม ปยิรุทา-
สตฺถาย ลภติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา อลมริยญาณ-
ทสฺสนวิเสสา ฯ ตสฺส ยาว ปาฏิสโม ปยิรุทาสตฺ-
ถาย ลภติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา อลมริยญาณทสฺสน-
วิเสสา ฯ ตสฺส ยาว ปาฏิสโม ปยิรุทาสตฺถาย ลภติ
อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา อลมริยญาณทสฺสนวิเสสา ฯ
ตสฺส ยาว ปาฏิสโม ปยิรุทาสตฺถาย ลภติ อุตฺตริ-
มนุสฺสธมฺมา อลมริยญาณทสฺสนวิเสสา ฯ ตสฺส ยาว

ព្រមគ្នាដកហើយ អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់បានចីវរនេះកន្លងទីនេះឯង ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន(ចីវរ)ត្រូវតាមបំណង គឺមិនបានខុសបំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកន្លងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានចីវរដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏ឮដំណឹងថា កឋិនកន្លងអាវាសនោះសង្ឃព្រមគ្នាដកហើយ ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា កឋិនកន្លងអាវាសនោះ កាលណាបើសង្ឃព្រមគ្នាដកហើយ អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញ **ចង់បានចីវរនេះកន្លងទីនេះឯង** ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន(ចីវរ)ត្រូវតាមបំណង គឺមិនបានខុសបំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានចីវរដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏ឮដំណឹងថា កឋិនកន្លងអាវាសនោះ

កប្បិនន្តិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ យនេ តស្មឹ អាវាសេ ពុទ្ធគតំ កប្បិនំ ឥទានិមំ ចីវរាសំ បយិរុទាសិស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរាសំ បយិរុទាសតិ អាសាយ លភតិ អនាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ ឥទានិមំ ចីវរំ ការេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ ការេតិ ។ តស្ស តំ ចីវរំ ករយិរមានំ នស្សតិ ។ តស្ស កិក្ខូនោ ជានន្តិនោ ករិន្ទុន្ធារេ ។ កិក្ខូ អត្តនកប្បិនោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមគតោ សុណាតិ ពុទ្ធគំ ភិរ តស្មឹ អាវាសេ ករិន្ទុន្តិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ យនេ តស្មឹ អាវាសេ ពុទ្ធគំ ករិន្ទុំ ឥទានិមំ ចីវរាសំ បយិរុទាសិស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរាសំ បយិរុទាសតិ ។ តស្ស សា ចីវរាសា ឧបច្ឆិជ្ជតិ ។ តស្ស កិក្ខូនោ អាសាវច្ឆេទិនោ ករិន្ទុន្ធារេ ។

សង្ឃ្រ្តមគ្នាដកហើយ ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា កបិនកង៌អា-
វាសនោះកាលណាបើសង្ឃ្រ្តមគ្នាដកហើយ អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់
ទីដែលអាត្មាអញចង់ឆាន់ចីវរនេះកង៌ទីនេះឯង ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទី
ដែលខ្លួនចង់ឆាន់ចីវរ ក៏ឆាន (ចីវរ) ត្រូវតាមបំណង គឺមិនឆាន់ខុសបំ-
ណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកង៌ទីនេះ
ឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏ធ្វើចីវរនោះ ។ កាលកិក្ខុ
នោះកំពុងធ្វើ ចីវរក៏វិនាសទៅ ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់
ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះ
ចង់ឆាន់ចីវរដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់
ក្រៅសីមាក៏ពុំដំណឹងថា កបិនកង៌អាវាសនោះ សង្ឃ្រ្តមគ្នាដកហើយ ។
កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា កបិនកង៌អាវាសនោះ កាលណាបើសង្ឃ
ត្រ្តមគ្នាដកហើយ អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់ឆាន់ចីវរ
នេះកង៌ទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទី
ដែលខ្លួនចង់ឆាន់ចីវរនោះ ។ ឯសេចក្តីចង់ឆាន់ចីវរនោះរបស់កិក្ខុនោះក៏ដាច់
ទៅ ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។

(๒๔) ภิกฺขุ อตฺตกามปิโย ปิยกมฺยตาย ปกฺกมติ ปโยชฺชฺเ ฯ โส ตถาสีลกตฺตา ตํ ปิยกมฺยตาสงฺขาตํ ปยิรุปาสติ อาสาย ลภติ อนาสาย น ลภติ ฯ โส ตํ ปิยกมฺยตาสงฺขาตํ ปยิรุปาสติ ฯ โส ภิกฺขุ ตสฺส ปิยกมฺยตาสงฺขาตสฺส ปุคฺคลสฺส ปิยกมฺยตาย อาปตฺติยา กาเรตพฺโพ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน สวนตฺถิกา ปริสา ปริยุปาสิตพฺพา ฯ ภิกฺขุ อตฺตกามปิโย ปิยกมฺยตาย ปกฺกมติ ปโยชฺชฺเ ฯ ตสฺส ตถาสีลกตสฺส ปุคฺคลสฺส ปิยกมฺยตาสงฺขาตสฺส ปุคฺคลสฺส ปิยกมฺยตาย ปยิรุปาสิสฺสามิ น ปโยชฺชฺเ ฯ โส ตํ ปิยกมฺยตาสงฺขาตํ ปยิรุปาสติ ฯ ตสฺส สา ปิยกมฺยตาสงฺขาตา อุปฏฺฐิตา ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน อาสาวจฺเฉทิกา ปริสา ปริยุปาสิตพฺพา ฯ ภิกฺขุ อตฺตกามปิโย ปิยกมฺยตาย ปกฺกมติ ปโยชฺชฺเ ฯ โส ตถาสีลกตฺตา ตํ ปิยกมฺยตาสงฺขาตํ ปยิรุปาสติ อาสาย ลภติ อนาสาย น ลภติ ฯ โส ตํ ปิยกมฺยตาสงฺขาตํ ปยิรุปาสติ ฯ โส ภิกฺขุ ตสฺส ปิยกมฺยตาสงฺขาตสฺส ปุคฺคลสฺส ปิยกมฺยตาย อาปตฺติยา กาเรตพฺโพ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน สวนตฺถ

(๒๔) កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅ ព្រោះចង់បានចីវរ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់គ្រៃសីមា ក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន(ចីវរ)ត្រូវតាមបំណង តែមិនបានខុសបំណង ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ លុះកិក្ខុនោះធ្វើចីវររួចហើយ ក៏ព្រួយដំណឹងថា កឋិនក្តីអាវាសនោះ សង្ឃត្រឡមគ្នាដកហើយ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ព្រួយដំណឹងជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅ ព្រោះចង់បានចីវរដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់គ្រៃសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់បានចីវរនេះក្តីទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ។ ឯសេចក្តីចង់បានចីវរបស់កិក្ខុនោះក៏ដាច់ទៅ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។ កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅ ព្រោះចង់បានចីវរ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់គ្រៃសីមា ក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន(ចីវរ)ត្រូវតាមបំណងតែមិនបានខុសបំណង ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កិក្ខុនោះធ្វើចីវររួចហើយ

បច្ចេស្សុំ បច្ចេស្សន្តិ ពហិទ្ធា កឋិនុទ្ធារំ វីតិនាមេតិ ។ តស្ស កិក្ខុនោ សីមាតិក្កន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ ។ កិក្ខុ អត្ថតកឋិនោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមកតោ តំ ចីវរាសំ បយិរុទាសតិ អាសាយ លភតិ អនាសាយ ន លភតិ ។ សោ តំ ចីវរំ ភាវេតិ ។ សោ ភតិចីវរោ បច្ចេស្សុំ បច្ចេស្សន្តិ សម្ភណាតិ កឋិនុទ្ធារំ ។ តស្ស កិក្ខុនោ សហ កិក្ខុមា កឋិនុទ្ធារោ ។

អាសាភោឡសកំ និដ្ឋិតំ ។

(២៥) កិក្ខុ អត្ថតកឋិនោ កេនចិទេវ ករណីយេន បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិសីមកតស្ស ចីវរាសា ឧប្បជ្ជតិ ។ សោ តំ ចីវរាសំ បយិរុទាសតិ អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ ឥទេវិមំ ចីវរំ ភាវេស្សុំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ ភាវេតិ ។ តស្ស កិក្ខុនោ និដ្ឋានន្តិកោ កឋិ-

កំគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញដែរ(តែមិនទាន់បានត្រឡប់នៅឡើយ) កបិនក៏ដោះខាងក្រៅ (នោះ) ទៅ ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់កន្លងខេត្តកបិនជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅ ព្រោះចង់បានចីវរ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ត្រូវតាមបំណង គឺមិនបានខុសបំណង ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កិក្ខុនោះធ្វើចីវររួចហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏មកទាន់ពេលដោះកបិនមែន ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងកិក្ខុទាំងឡាយ ។

ចប់ (ការបានចីវរ) ត្រូវតាមបំណង ១២ ប្រការ ។

(๒๙) កិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ ចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណាមួយ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា សេចក្តីចង់បានចីវរក៏កើតឡើង ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរ ក៏បាន (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏ធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះ

ฉุฑฺฑาเก ฯ ภิกฺขุ อตฺตตกปิโล เกนจิเทว กรณีเยน ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ตหิ สีมกตสฺส ปวารณา อุปฺปชฺชติ ฯ โส ตํ ปวารณํ ปฏิคฺคหาเปตุ อญฺญสฺส ลภติ อาสาย ฉ ลภติ ฯ ตสฺส ฆรๆ ปหิตฺวา เอวมสฺส วจนีโย ปวารณา ปฏิคฺคหิตา ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน สนฺติกา ปวารณา ปฏิคฺคหิตา โหติ ฯ ภิกฺขุ อตฺตตกปิโล เกนจิเทว กรณีเยน ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ตหิ สีมกตสฺส ปวารณา อุปฺปชฺชติ ฯ โส ตํ ปวารณํ ปฏิคฺคหาเปตุ อญฺญสฺส ลภติ อาสาย ฉ ลภติ ฯ ตสฺส ฆรๆ ปหิตฺวา เอวมสฺส วจนีโย ปวารณา ปฏิคฺคหิตา ฯ โส ตํ วจนีโย กเรยฺย ฯ ตสฺส ตํ วจนีโย กยิรมานํ ฉสฺส ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน สนฺติกา ปวารณา ปฏิคฺคหิตา โหติ ฯ ภิกฺขุ อตฺตตกปิโล เกนจิเทว กรณีเยน ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ตหิ สีมกตสฺส ปวารณา อุปฺปชฺชติ ฯ ตสฺส ฆรๆ ปหิตฺวา เอวมสฺส ปวารณา ปฏิคฺคหิตสฺส ฉ ปฏิคฺคหิตา ฯ

ថា ដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយ ចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណានីមួយ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមា សេចក្តីចង់បានចីវរក៏កើតឡើង ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណានីមួយ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមាហើយ សេចក្តីចង់បានចីវរក៏កើតឡើង ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនបានត្រូវតាមបំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកង់ទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលកិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយ ចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណានីមួយ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមា សេចក្តីចង់បានចីវរក៏កើតឡើង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់បានចីវរនេះកង់ទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។

สเว ตำ จีวรกมฺมำ ปยิรุฏฺฐาสตำ ฯ ตสฺส สา จีวรกมฺมา อุปจฺฉิชฺชติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน อาสาวจฺเฉทิกา กปฺปิยกาโร ฯ

(๒๖) ภิกฺขุ อตฺตกปฺปิโย เกนจิเทว กรณีเยน ปกฺกมติ น ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ ตสฺส ตาหิ สีมาหิ ตสฺส จีวรกมฺมา อุปจฺฉิชฺชติ ฯ สเว ตำ จีวรกมฺมำ ปยิรุฏฺฐาสตำ อนาสาย ลภติ อาสาย น ลภติ ฯ ตสฺส ฆรำ เหาติ สเจปิ จีวรำ กาเรสฺสนฺติ ฯ สเว ตำ จีวรำ กาเรติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน ฉินฺนาสาย กปฺปิยกาโร ฯ ภิกฺขุ อตฺตกปฺปิโย เกนจิเทว กรณีเยน ปกฺกมติ น ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ ตสฺส ตาหิ สีมาหิ ตสฺส จีวรกมฺมา อุปจฺฉิชฺชติ ฯ สเว ตำ จีวรกมฺมำ ปยิรุฏฺฐาสตำ อนาสาย ลภติ อาสาย น ลภติ ฯ ตสฺส ฆรำ เหาติ สเจปิ จีวรำ กาเรสฺสนฺติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน สนฺนิฏฺฐานสฺมิกา กปฺปิยกาโร ฯ ภิกฺขุ อตฺตกปฺปิโย เกนจิเทว กรณีเยน ปกฺกมติ

កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់ចាំវារនោះ ។ ឯសេចក្តីចង់ចាំវារនោះរបស់កិក្ខុនោះក៏ដាច់ទៅ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះតែងអស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។

(៦៦) កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនចេញហើយ ចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណានីមួយ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមា សេចក្តីចង់ចាំវារក៏កើតឡើង ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់ចាំវារនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនបានត្រូវតាមបំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកុងទីនេះឯង ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ តែងចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយ ចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណានីមួយ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមា សេចក្តីចង់ចាំវារក៏កើតឡើង ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់ចាំវារនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនបានត្រូវតាមបំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ តែងសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណានីមួយ

ฉ ปเชฺชสฺสฺติ ฯ ตสฺส ตปาสีมกตสฺส จีวราสา
ฆุปฺปฺติ ฯ โส ตำ จีวราสำ ปยิฺหาสติ อฉา-
สาย ลภติ อาสาย ฉ ลภติ ฯ ตสฺส ฬำ เหาติ
ฮเรมิ จีวรำ กาเรสฺสฺติ ฯ โส ตำ จีวรำ กาเรติ ฯ
ตสฺส ตำ จีวรำ กยิรมาเน ฉสฺสติ ฯ ตสฺส ภิกฺขเว
ฉาสนฺติโก กปิฺฺหาเร ฯ ภิกฺขุ อตฺตโก ปิโณ
เกนจิเทว กรณีเยน ปกฺกมติ ฉ ปเชฺชสฺสฺติ ฯ
ตสฺส ตปาสีมกตสฺส จีวราสา ฆุปฺปฺติ ฯ ตสฺส ฬำ
เหาติ ฮเรมิ จีวรำ ปยิฺหาสิสฺสฺติ ฯ โส ตำ
จีวรำ ปยิฺหาสติ ฯ ตสฺส จีวราสา ฆุปจฺฉิฺติ ฯ
ตสฺส ภิกฺขเว อาสาวจฺฉิติโก กปิฺฺหาเร ฯ

(๒๗) ภิกฺขุ อตฺตโก ปิโณ เกนจิเทว กรณีเยน
ปกฺกมติ อนฺตรฺฺเตน เจวสฺส เหาติ ปเชฺชสฺสฺติ ฉ

ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមា សេចក្តីចង់ចាប់ចីវរក៏កើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្នងចង់ចាប់ចីវរនោះ ក៏ចាប់ (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនចាប់ត្រូវតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកុងទីនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះក៏ចាប់ធ្វើចីវរនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរក៏វិនាសទៅ ។ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។ ភិក្ខុចាប់ត្រាលភិក្ខុនីរួចហើយចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណាទីមួយ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមាសេចក្តីចង់ចាប់ចីវរក៏កើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់ចាប់ចីវរនេះកុងទីនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្នងចង់ចាប់ចីវរនោះ ។ ឯសេចក្តីចង់ចាប់ចីវរបស់ភិក្ខុនោះក៏ដាច់ទៅ ។ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។

(๔๗) ភិក្ខុចាប់ត្រាលភិក្ខុនីរួចហើយចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណាទីមួយ ដោយមិនចាប់តាំងចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ចាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ

បនស្ស ហោតិ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីម-
គតស្ស ចីវរាសា ឧប្បជ្ជតិ ។ សោ តំ ចីវរាសំ បយិរុទា-
សតិ អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស
ឯវំ ហោតិ ឥទានិមំ ចីវរំ ការេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ
តំ ចីវរំ ការេតិ ។ តស្ស កិក្ខូនោ ឯដ្ឋានន្តិកោ កឋិ-
នុទ្ធារោ ។ កិក្ខុ អត្តតកឋិនោ កោនចិទេវ ការណីយេន
បក្កមតិ អនតិដ្ឋតេន ទេវស្ស ហោតិ បច្ចេស្សន្តិ ន
បនស្ស ហោតិ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស
ចីវរាសា ឧប្បជ្ជតិ ។ សោ តំ ចីវរាសំ បយិរុទាសតិ
អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស
ឯវំ ហោតិ ទេវិមំ ចីវរំ ការេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។
តស្ស កិក្ខូនោ សន្តិដ្ឋានន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ ។ កិក្ខុ
អត្តតកឋិនោ កោនចិទេវ ការណីយេន បក្កមតិ អន-
តិដ្ឋតេន ទេវស្ស ហោតិ បច្ចេស្សន្តិ ន បនស្ស ហោតិ
ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស ចីវរាសា

ក៏គ្មានដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា សេចក្តីចង់ចាន់បានចីវរ ក៏កើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនបានត្រូវតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណានីមួយ ដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ តាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថាអាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា សេចក្តីចង់ចាន់បានចីវរក៏កើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនបានត្រូវតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណានីមួយ ដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ តាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា សេចក្តីចង់ចាន់បានចីវរ

อุปฺปชฺชติ ฯ สเจ ตสฺส จีวรสฺส ปมาณโต อติ-
เรกา ลภติ อติเรกสฺส น ลภติ ฯ ตสฺมา ฯ
เอวมฺปิ จีวรสฺส ปริโยสานา น ปโยเคน ฯ
สเจ ตสฺส จีวรสฺส ปริโยสานา ฯ ตสฺมา จีวรสฺส
น ลภติ ฯ ตสฺมา จีวรสฺส ปริโยสานา

กำเกิดเลย ฯ กาลกิกฺขุนั้นจูลเข้าคามแล้วในวันที่สองจึงได้จีวรนั้น ก็ได้(จีวร)ไม่สมประมาณ คือไม่ได้ตามประมาณ ฯ กิกฺขุนั้นมีความคิดอย่างนี้ว่า ท่านเราจักทำจีวรนี้ในวันนี้แล ท่านเราจักไม่ได้ด้ายอื่นเลย ฯ กิกฺขุนั้นจึงทำจีวรนั้น ฯ กาลกิกฺขุนั้นทำยังไม่เสร็จ ฯ กปิธของกิกฺขุนั้นชื่อว่าเฉะ ตัดจีวรวินาสเสียแล้ว ฯ กิกฺขุได้ถือกปิธออกไปเพื่อจะเย็บ ด้วยมีความประสงค์อย่างหนึ่ง ด้วยไม่ได้ตั้งใจ คือกิกฺขุนั้นมีความคิดว่า ท่านเราจักไม่ได้ด้ายอื่นเลย จักตั้งความคิดของกิกฺขุนั้นว่า ท่านเราจักไม่ได้ด้ายอื่นเลย ก็ไม่มีเลย ฯ กาลกิกฺขุนั้นไปถึงสีมา สจีวรก็เกิดขึ้นแล้ว ฯ กิกฺขุนั้นมีความคิดอย่างนี้ว่า ท่านเราจักจูลเข้าคามในวันที่ท่านเราได้จีวรนี้ในวันนี้แล ท่านเราจักไม่ได้ด้ายอื่นเลย ฯ กิกฺขุนั้นจูลเข้าคามในวันที่สองจึงได้จีวรนั้น ฯ ก็สจีวรของกิกฺขุนั้นก็ขาดแล้ว ฯ กปิธของกิกฺขุนั้นชื่อว่าเฉะ ตัดอันสมควรแก่สจีวร ฯ

จบ กรณียกิจ ๑๒ ประการ ฯ

(๒๘) กิกฺขุ อตฺตตกปิโณ ธิสงฺฆมิโกฺก ปกฺกมติ จีวรปฏิวิสํ อปวิโลเยมาโน[๑] ตเมนํ ธิสงฺโฆ กิกฺขุ ปุจฺฉติ กหำ ภนฺเต อายสฺมา วสฺสำ วุตฺโถ กตฺถ จ เต จีวรปฏิวิโสติ ฯ โส ยำ วาติ อมุกสฺมิ นาม อาวาเส วสฺสำ วุตฺโถมฺหิ ตตฺถ จ เม จีวรปฏิวิโสติ ฯ เต ยำ วาติ กจฺจายสฺมา ตำ จีวรำ นาหาร มยนฺเต ๔๓ จีวรำ กาวิสฺสฺสามาติ ฯ โส ตำ นาวิสำ กตฺวา กิกฺขุ ปุจฺฉติ กหำ เม นายสฺมา จีวรปฏิวิโสติ ฯ เต ยำ วาติ นยนฺเต นายสฺมา จีวรปฏิวิโส กหำ กมิสฺสตีติ ฯ โส ยำ วาติ อมุกำ นาม นาวิสำ กมิสฺสมิ ตตฺถ เม กิกฺขุ จีวรำ กาวิสฺสตีติ ฯ เต ยำ วาติ อลำ นายสฺมา มา นกมาสิ มยนฺเต ๔๓ จีวรำ กาวิสฺสามาติ ฯ ตสฺส ยำ โหติ ๔เตวิมำ จีวรำ กาเวสฺสำ น ปโจฺจสฺสนฺติ ฯ โส ตำ จีวรำ กาเวติ ฯ ตสฺส กิกฺขโว

๑ ฉ. นปวิโลยมาโน ฯ

(៤៨) កិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយមានដំណើរទៅកាន់ទិសកំចៀស ចេញទៅ ឥតមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយនឹងចំណែកនៃចីវរ (របស់ខ្លួន)កិក្ខុទាំងឡាយសួរកិក្ខុដែលទៅកាន់ទិសនោះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសណា មក៉ាងទៀត ចំណែកចីវរបស់លោក(មាននៅ)ក្នុងអាវាសណា ។ កិក្ខុនោះពោលតបយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសឯណោះ ឯចំណែកចីវរបស់ខ្ញុំ (ក៏មាននៅ) ក្នុងអាវាសនោះដែរ ។ ទើបកិក្ខុទាំងនោះពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ ចូរលោកទៅយកចីវរនោះមក យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើចីវរឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ លុះកិក្ខុនោះទៅកាន់អាវាសនោះហើយ ក៏សួរកិក្ខុទាំងឡាយថា នែលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចំណែកចីវរបស់ខ្ញុំគុកក្នុងទីណា ។ កិក្ខុទាំងនោះពោលតបយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ ចីវរនេះជាចំណែករបស់លោកហើយ តើលោកនឹងទៅក្នុងទីឯណា ។ កិក្ខុនោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ ដ្បិតពួកកិក្ខុក្នុងអាវាសនោះបំរុងនឹងធ្វើចីវរឲ្យខ្ញុំ ។ កិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ណ្ហើយលោកដ៏មានអាយុ លោកកុំទៅឡើយ យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើចីវរឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ ឯកិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះ

ฉฑฺฑนฏฺฐาเนติ กปิลกฺขนฺธกาเร ฯ ภิกฺขู อตฺตโนปิ ฉฑฺฑนฏฺฐาเนติ สมฺพนฺธิตพฺพเมว ปกฺกมติ ฯ เย ฯ เตสญฺจ ภิกฺขูนํ สนฺติกา ฉฑฺฑนฏฺฐาเนติ กปิลกฺขนฺธกาเร ฯ ภิกฺขู อตฺตโนปิ ฉฑฺฑนฏฺฐาเนติ สมฺพนฺธิตพฺพเมว ปกฺกมติ ฯ เย ฯ เตสญฺจ ภิกฺขูนํ ฆาสฉฑฺฑนฏฺฐาเนติ กปิลกฺขนฺธกาเรติ ฯ

(๒๙) ภิกฺขู อตฺตโนปิ ฉฑฺฑนฏฺฐาเนติ ปกฺกมติ จีวรปฺปฏิวาสํ อปริโภคาเยวาติ ฯ ตเมนํ ฉฑฺฑิตํ ภิกฺขุ ปุจฺฉติ กหาหิ ตฺวํ อาวุโส วสฺสํ วุตฺโถ กตฺถ จ เต จีวรปฺปฏิวาโสติ ฯ โส ยาว วาเรติ อมุกสฺมึ อาวาเส วสฺสํ วุตฺโถมฺหิ ตตฺถ จ เม จีวรปฺปฏิวาโสติ ฯ เต ยาว วาเรนฺติ กตฺถาวุโส ตุมฺเห จีวรํ อาหาร มยนฺเต ๔๓ จีวรกาโร วสฺสาวาสิกาติ ฯ โส ตุมฺหากเมว ภิกฺขู ปุจฺฉติ กหาหิ เม อาวุโส จีวรปฺปฏิวาโสติ ฯ เต ยาว วาเรนฺติ อยนฺเต อาวุโส จีวรปฺปฏิวาโสติ ฯ โส จีวรํ อาหราย ตุมฺหากเมว ภิกฺขู ปุจฺฉติ ฯ ตเมนํ อนฺตรามคฺเค

เรียกว่าเหาะ ตรงกับจีวรที่ทำสังฆกรรมแล้ว ๆ ภิกษุได้ตรงกาลกปิลรู้แล้วมีความดำริว่าเราจักไปสู่ทิศโน้นในวันนี้ ๆ เป็นต้น ๆ กปิลของภิกษุนั้นเรียกว่าเหาะ ตรงกับจีวรที่ทำสังฆกรรมแล้ว ๆ ภิกษุได้ตรงกาลกปิลรู้แล้วมีความดำริว่าเราจักไปสู่ทิศโน้นในวันนี้ ๆ เป็นต้น ๆ กปิลของภิกษุนั้นเรียกว่าเหาะ ตรงกับจีวรที่ทำสังฆกรรมแล้ว ๆ

(๒๙) ภิกษุได้ตรงกาลกปิลรู้แล้วมีความดำริว่าเราจักไปสู่ทิศโน้นในวันนี้ ๆ เป็นต้น ๆ ไม่ได้ความสำคัญในจีวร (ของตน) ๆ ภิกษุอื่นถามภิกษุนั้นว่า ผู้มีอายุ ท่านอยู่จำพรรษาในอาวาสไหน ๆ ภิกษุนั้นตอบว่า ผมอยู่จำพรรษาในอาวาสโน้น ๆ จีวรของผม (อยู่) ในอาวาสโน้น ๆ ภิกษุนั้นกล่าวอย่างนี้ว่า ผู้มีอายุ ท่านจงไปเอาจีวรนั้นมาเถิด เราจักทำสังฆกรรมให้จีวรแก่ท่านในอาวาสนี้ ๆ ภิกษุนั้นไปอาวาสนั้นแล้วถามภิกษุอื่นว่า ผู้มีอายุ จีวร (ของ) ภิกษุชื่อโน้น ๆ ในอาวาสนี้ ๆ มีอยู่หรือ ภิกษุนั้นตอบว่า จีวรนี้เป็นของท่านผู้มีอายุ ๆ ภิกษุนั้นรับจีวรนั้นแล้วกลับมาสู่อาวาสนั้น ๆ

កិក្ខូ បុច្ឆន្តិ អាវុសោ កថំ កម្មំ សម្បជ្ជតិ ។
សោ ឯវំ វទេតិ អមុកំ នាម អាវាសំ គមិស្សាមិ
តត្ថ មេ កិក្ខូ ចីវរំ ការិស្សន្តីតិ ។ តេ ឯវំ វទេន្តិ
អលំ អាវុសោ មា អគមាសិ មយន្តេ ៥ ចីវរំ
ការិស្សាមាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ ឥទានិមំ ចីវរំ
ការេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ ការេតិ ។
តស្ស កិក្ខូនោ ឯដ្ឋានន្តិកោ កាលាតិក្កមោ ។ កិក្ខូ
អត្តនកំយេវ ឯសន្តិមកោ បក្កមតិ ចីវរប្បដិវិសំ
អវិលាយមានោ ។ តមេនំ ឯសន្តំ កិក្ខូ បុច្ឆន្តិ
កថំ ភន្តេ អាវុសោ វស្សំ វុត្ថោ តត្ថ ច តេ ចីវ-
រប្បដិវិសោតិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ អមុកស្មឹ អាវាសេ
វស្សំ វុត្ថម្ហិ តត្ថ ច មេ ចីវរប្បដិវិសោតិ ។ តេ
ឯវំ វទេន្តិ តគ្ឃាវុសោ តំ ចីវរំ អាហរ មយន្តេ ៥
ចីវរំ ការិស្សាមាតិ ។ សោ តំ អាវាសំ គន្ត្វា កិក្ខូ បុច្ឆតិ

វិនយបិដក មហាវគ្គ

កណ្តាលផ្លូវ កិកូតាំងពាយកស្សកកិកូនោះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកទៅឯណា ។ កិកូនោះឆ្លើយតបយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំម្ចាស់គោអាវាសឯណោះ (ដូចគ្នា) ពួកភិក្ខុក្នុងអាវាសនោះបំរុងទំងន់ធ្វើចីវរឲ្យខ្ញុំ ។ កិកូតាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ណ្ហើយលោកដ៏មានអាយុ លោកកុំទៅទៀយ យើងតាំងពាយទំងន់ធ្វើចីវរឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ កិកូនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញទំងន់ធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញទំងមិនត្រឡប់មកវិញទេ ។ កិកូនេះក៏ឆាន់ធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះត្រង់ចីវរសម្រេចជាក់ណាត់ ។ កិកូឆាន់ក្រាលកឋិនរួចហើយ មានដំណើរទៅកាន់ទីស កំពៀសចេញទៅ គ្មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយនឹងចំណែកចីវរ (របស់ខ្លួនទេ) ។ កិកូតាំងពាយសួរកិកូដែលទៅកាន់ទីសនោះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសណា មួយទៀត ចំណែកចីវររបស់លោក (មាននៅ) ក្នុងអាវាសណា ។ កិកូនោះឆ្លើយតបយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសឯណោះ ឯចំណែកចីវររបស់ខ្ញុំ (មាននៅ) ក្នុងអាវាសនោះដែរ ។ កិកូតាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកចូរទៅយកចីវរនោះមក យើងតាំងពាយទំងន់ធ្វើចីវរឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ លុះកិកូនោះទៅកាន់អាវាសនោះហើយក៏សួរកិកូតាំងពាយថា

កហំ មេ អាវុសោ ចីវរបច្ឆដិវិសោតំ ។ តេ ឯវំ
វទេន្តិ អយន្តេ អាវុសោ ចីវរបច្ឆដិវិសោតំ ។ សោ
តំ ចីវរំ អាទាយ តំ អាវាសំ គច្ឆតិ ។ តមេនំ
អន្តរាមគ្គេ កិក្ខូ បុច្ឆន្តិ អាវុសោ កហំ គមិស្ស-
សីតិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ អមុកំ នាម អាវាសំ
គមិស្សាមិ តត្ថ មេ កិក្ខូ ចីវរំ ការិស្សន្តីតិ ។ តេ
ឯវំ វទេន្តិ អលំ អាវុសោ មា អគមាសិ មយន្តេ
ឥធ ចីវរំ ការិស្សាមាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ នេវិមំ
ចីវរំ ការវេស្សុំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស កិក្ខុនោ
សន្តិដ្ឋានន្តិកោ កបិន្ទុន្ធារោ ។ កិក្ខូ អត្តតកបិនោ
ធិសង្គមិកោ បក្កមតិ ចីវរបច្ឆដិវិសំ អបរិលាយមានោ ។
តមេនំ ធិសង្គំ កិក្ខូ បុច្ឆន្តិ កហំ ភុំ អាវុសោ
វស្សំ វុត្ថោ តត្ថ ច តេ ចីវរបច្ឆដិវិសោតិ ។ សោ
ឯវំ វទេតិ អមុកស្មឹ អាវាសេ វស្សំ វុត្ថោម្ហិ តត្ថ
ច មេ ចីវរបច្ឆដិវិសោតិ ។ តេ ឯវំ វទេន្តិ កច្ចាវុសោ

នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចំណែកចីវរបស់ខ្ញុំ (ទុក) ក្នុងទីឯណា ។
កិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ ចីវរនេះជាចំ-
ណែករបស់លោក ។ កិក្ខុនោះក៏នាំយកចីវរនោះហើយដើរទៅកាន់អាវាស
នោះ ។ ដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ កិក្ខុទាំងឡាយក៏សួរកិក្ខុនោះថា ម្នាល
លោកដ៏មានអាយុ លោកទៅក្នុងទីណា ។ កិក្ខុនោះឆ្លើយប្រាប់យ៉ាងនេះ
ថា ខ្ញុំទៅកាន់អាវាសឯណោះ (ដូច្នេះ) ពួកកិក្ខុក្នុងអាវាសនោះបំរុងនឹងឆ្លើ
ចីវរឲ្យខ្ញុំ ។ កិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ល្អើយលោកដ៏មានអាយុ
លោកកុំទៅឡើយ យើងទាំងឡាយនឹងឆ្លើចីវរឲ្យលោកក្នុងទីនេះ។ កិក្ខុនោះ
មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនឆ្លើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិន
ត្រឡប់វិញទេ ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋាន
ជាកំណត់ ។ កិក្ខុឃ្លានត្រាលកបិនរួចហើយមានដំណើរទៅកាន់ទិស ក៏
ចៀសចេញទៅគ្មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយនឹងចំណែកចីវរ(របស់ខ្លួន)។ កិក្ខុទាំង
ឡាយសួរកិក្ខុដែលទៅកាន់ទិសនោះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោក
នៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសណា មួយទៀតចំណែកចីវរបស់លោក (មាននៅ)
ក្នុងអាវាសណា ។ កិក្ខុនោះប្រាប់យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាស
ឯណោះ ឯចំណែកចីវរបស់ខ្ញុំ (មាននៅ) ក្នុងអាវាសនោះដែរ ។ កិក្ខុទាំង
នោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ ចូរលោកទៅយកចីវរ

ตัง จีวรัง อาหาเร มยญฺเจ สติ จีวรัง กาตัพพันติ ฯ
เสยฺยถาปิ ตัง อาทาสัง คณฺหา กิญฺจิ ปุญฺญตัง กโรหิ เมติ
อาทิสเว จีวรปฺปฏิสังยุตฺตาติ ฯ เต ปน ยทิ ทเทยฺยุ อญฺเญ
อาทิสเว จีวรปฺปฏิสังยุตฺตาติ ฯ เสยฺยถาปิ ตัง จีวรัง อาทาย
ตัง อาทาสัง คณฺเหยฺย ฯ ตเมนัง อญฺญาทิสาย กิญฺจิ
ปุญฺญัง อาทิเสติ กโรหิ กตมิสฺสาติ ฯ เสยฺยถาปิ
ทเทยฺย อมุกัง นาม อาทาสัง คณิสฺสามิ ตสฺส เมติ กิญฺจิ
จีวรัง กาตัพพันติ ฯ เต ปน ยทิ ทเทยฺยุ อลัง อาทิเสติ มา
อาคมาสิ มยญฺเจ สติ จีวรัง กาตัพพันติ ฯ ตสฺส
ยทิ เอกาทิเสน จีวรัง กาเรสฺสติ น ปเตฺตสฺสติ ฯ
เสยฺยถาปิ ตัง จีวรัง กาเรติ ฯ ตสฺส ตัง จีวรัง กเรยฺยมานัง
นสฺสติ ฯ ตสฺส กิญฺจาปิ ตาสนฺนกาโล กตปิณฺฑาโย ฯ

(๓๐) กิญฺจิ อตฺตกตปิณฺฑาโย ทิสฺสติเยว ปญฺญตฺติ
จีวรปฺปฏิสังยุตฺตาย อปริณายมาโย ฯ ตเมนัง ทิสฺวาน
กิญฺจิ ปุญฺญัง เม อาทิสเว วสฺสัง ปุณฺณา

នោះមក យើងតាំងឲ្យនឹងធ្វើចីវរឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ លុះភិក្ខុនោះទៅ
កាន់អាវាសនោះហើយក៏សួរភិក្ខុតាំងឲ្យថា នែលោកដ៏មានអាយុតាំង-
ឲ្យ ចំណែកចីវរបស់ខ្ញុំ(ខ្មុក)ក្នុងទីណា ។ ភិក្ខុតាំងនោះនិយាយយ៉ាង
នេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ ចីវរនេះជាចំណែករបស់លោក ។ ភិក្ខុ
នោះក៏នាំយកចីវរនោះហើយទៅកាន់អាវាសនោះ ។ ដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ
ភិក្ខុតាំងឲ្យសួរភិក្ខុនោះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកទៅឯណា ។
ភិក្ខុនោះតបយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ ដ្បិតភិក្ខុតាំងឲ្យ
ក្នុងអាវាសនោះបំរុងនឹងធ្វើចីវរឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុតាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា
ល្អើយលោកដ៏មានអាយុ លោកកុំទៅឡើយ យើងតាំងឲ្យនឹងធ្វើចីវរ
ឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើ
ចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើចីវរ
នោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុ
នោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

(៣០) ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយ មានដំណើរទៅកាន់
ទិស ក៏ចៀសចេញទៅ គ្មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយនឹងចំណែកចីវរ
(របស់ខ្លួន) ។ ភិក្ខុតាំងឲ្យសួរភិក្ខុដែលទៅកាន់ទិសនោះ
ថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសណា

กតฺ ច តេ ចีវរปฺปដิវิសោតំ ฯ สោ ฯฺវំ วเทតิ อมุกสฺมึ อาวาสេ วสฺสំ วุฏฺฐាมฺหิ តតฺ ច មេ ចีវរปฺปដิវิសោតំ ฯ តេ ฯฺវំ วเทนฺติ กตฺถาวุសោ តំ ចីវรំ អាហរ មยเฺ ๔๓ ចីវรំ กរิสฺสามาតិ ฯ สោ តំ អាហរิตฺวา กตฺถ បុจฺฉតิ กหំ មេ អาวุសោ ចีវรปฺปដิวิសោតំ ฯ តេ ฯฺវំ วเทนฺติ อยเฺ อาวุសោ ចีវรปฺปដิวิសោតំ ฯ สោ តំ ចីវรំ អាហរិตฺวา តំ អាវិសំ กจฺฉតิ ฯ តสฺส តំ អาวิสំ กតสฺส ฯฺវំ โหติ ๔เอวิមំ ចីវรំ กาเรสฺสนฺ ច បเฺ สฺสนฺติ ฯ สោ តំ ចីវรំ กาเรติ ฯ តสฺส กิจฺฉาโว ฉินฺนาเนฺ กปิณฺฑาเร ฯ กิจฺฉ อตฺ-តกปิโว ฉินฺนสีมาโว បញฺญเតิ ฯ เอ ฯ เอวิมំ ចីវรំ กาเรสฺสนฺ ច បเฺ สฺสนฺติ ฯ តสฺส กิจฺฉาโว สนฺ-ฉินฺนาเนฺ กปิณฺฑาเร ฯ กิจฺฉ អตฺតกปิโว ฉินฺนสีมาโว បញฺญเតิ ฯ เอ ฯ ๔เอวิมំ ចីវรំ กาเรสฺสนฺ

មួយទៀត ចំណែកចីវរបស់លោក (មាននៅ) ក្នុងអាវាសណា ។ ភិក្ខុ
នោះច្បាប់យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសឯណោះ ឯចំណែកចីវរ
របស់ខ្ញុំ (មាននៅ) ក្នុងអាវាសនោះដែរ ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា
ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកចូរទៅយកចីវរនោះមក យើងទាំងឡាយ
នឹងធ្វើចីវរឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ លុះភិក្ខុនោះទៅកាន់អាវាសនោះហើយ
ក៏ស្ទុះភិក្ខុទាំងឡាយថា នែលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចំណែកចីវរបស់
ខ្ញុំ (ទុក) ក្នុងទីណា ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកដ៏
មានអាយុ ចីវរនេះជាចំណែករបស់លោក ។ ភិក្ខុនោះក៏នាំយកចីវរនោះ
ហើយទៅកាន់អាវាសនោះ ។ លុះភិក្ខុនោះទៅដល់អាវាសនោះហើយ មាន
គំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិន
ត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិនរបស់ភិក្ខុ
នោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានគ្រាលកបិនរួច
ហើយមានដំណើរទៅកាន់ទិសក៏ចៀសចេញទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមាន
គំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់
វិញទេ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជា
កំណត់ ។ ភិក្ខុបានគ្រាលកបិនរួចហើយមានដំណើរទៅកាន់ទិសក៏ចៀស
ចេញទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះ

ឧ បច្ចេ្ឆទ្ទិ ។ សោ តំ ចីវរំ ភាវេតិ ។ តស្ស តំ ចីវរំ ភយិរមានំ ឧស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ ជាសនន្តិកោ ភបិជ្ជុទ្ធារោ ។

អបរិលាយនវត្ថុ ទុតិយំ ។

(៣១) ភិក្ខូ អត្តតភបិនោ ជាសុរិយភរិភោ ចីវរំ អាធាយ បក្កមតិ អមុកំ ជាម អាភសំ ភមិស្សាមិ តត្ត ចេ មេ[1] ជាសុ ភរិស្សតិ វសិស្សាមិ នោ ចេ មេ ជាសុ ភរិស្សតិ អមុកំ ជាម អាភសំ ភមិស្សាមិ តត្ត ចេ មេ ជាសុ ភរិស្សតិ វសិស្សាមិ នោ ចេ មេ ជាសុ ភរិស្សតិ អមុកំ ជាម អាភសំ ភមិស្សាមិ តត្ត ចេ មេ ជាសុ ភរិស្សតិ វសិស្សាមិ នោ ចេ មេ ជាសុ ភរិស្សតិ បច្ចេ្ឆទ្ទិ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស ឃរំ មោតិ ឥឆរិមំ ចីវរំ ភាវេស្សុំ ឧ បច្ចេ្ឆទ្ទិ ។ សោ តំ ចីវរំ ភាវេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ ឯជ្ជាឧន្តិកោ ភបិជ្ជុទ្ធារោ ។ ភិក្ខូ អត្ត-តភបិនោ ជាសុរិយភរិភោ ចីវរំ អាធាយ បក្កមតិ

---

๑ ម. តត្ត មេ ។

កុដ៏ទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិកុ្ខនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលកិកុ្ខនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កឋិនរបស់កិកុ្ខនោះឈ្មោះថា ដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

ចប់ សេចក្តីមិនខ្វល់ខ្វាយ (ក្នុងចីវរ) ៩ ប្រការ ។

(៣១) កិកុ្ខបានត្រាលកឋិនរួចទៅជាសុខសប្បាយ ហើយនាំយកចីវរចេ្រសចេញទៅ ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ បើកុដ៏អាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងទៅ បើគ្មានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើកុដ៏អាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងទៅ បើគ្មានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើកុដ៏អាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងទៅ បើគ្មានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិកុ្ខនោះទៅដល់ត្រកៀសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិកុ្ខនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសេ្រចច ។ កឋិនរបស់កិកុ្ខនោះឈ្មោះថា ដោះ ត្រង់ចីវរសេ្រចជាកំណត់ ។ កិកុ្ខបានត្រាលកឋិនរួចទៅជាសុខសប្បាយ ហើយនាំយកចីវរចេ្រសចេញទៅ ដោយគិតថា អាត្មាអញ

អមុកំ ជាម អាវាសំ គមិស្សាមិ តត្ថ ចេ មេ ជាសុ
ភវិស្សតិ វសិស្សាមិ ឆោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ
អមុកំ ជាម អាវាសំ គមិស្សាមិ តត្ថ ចេ មេ ជា-
សុ ភវិស្សតិ វសិស្សាមិ ឆោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ
អមុកំ ជាម អាវាសំ គមិស្សាមិ តត្ថ ចេ មេ ជាសុ
ភវិស្សតិ វសិស្សាមិ ឆោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ បច្ចុ-
ស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស វា វោតិ ឆេវាមំ
ចីវរំ ភារេស្សាំ ឆ បច្ចុស្សន្តិ ។ តស្ស កិក្ខុឆោ សន្តិដ្ឋា-
ឆន្តិឆោ ភកឋិឆុទ្ធាភេ ។ កិក្ខុ អត្តតភកឋិឆោ ជា-
សុវិហារិភោ ចីវរំ អាឆាយ បក្កមតិ អមុកំ ជាម
អាវាសំ គមិស្សាមិ តត្ថ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ
វសិស្សាមិ ឆោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ អមុកំ
ជាម អាវាសំ គមិស្សាមិ តត្ថ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ
វសិស្សាមិ ឆោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ អមុកំ
ជាម អាវាសំ គមិស្សាមិ តត្ថ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្ស-
តិ វសិស្សាមិ ឆោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ

ន៏ឯទៅគាន់អាវាសឯណោះ បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ ន៏ឯនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញន៏ឯទៅគាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ។ន៏ឯនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញន៏ឯទៅគាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ ន៏ឯនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញន៏ឯត្រឡប់វិញ ។ កិកុនោះទៅដល់ក្រៃស៊ី-មាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញន៏ឯមិនធ្លើបីវារនេះទេអាត្មាអញន៏ឯមិនត្រឡប់វិញទេ។កបិនរបស់កិកុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ កិកុបានក្រាលកបិនរួចនៅជាសុខសប្បាយ ហើយនាំយកបីវរដែលមិនទាន់ធ្លើចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា អាត្មាអញន៏ឯទៅគាន់អាវាសឯណោះ បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ ន៏ឯនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញន៏ឯទៅគាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ។ន៏ឯនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញន៏ឯទៅគាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ ន៏ឯនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ

បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស វា ហោតិ
អនេវមំ ចីវរំ កាលេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ
ចីវរំ កាលេតិ ។ តស្ស តំ ចីវរំ កយិរមានំ ឧស្សតិ ។
តស្ស កិក្ខុនោ ជានន្តិកោ កឋិនុទ្ធារេ ។ កិក្ខុ
អត្ថតកឋិនោ ជាសុវិហារិកោ ចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ
អមុកំ ជាម អាវាសំ គមិស្សាមិ តត្ត ចេ មេ ជាសុ
ភវិស្សតិ វសិស្សាមិ នោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ
អមុកំ ជាម អាវាសំ គមិស្សាមិ តត្ត ចេ មេ ជាសុ
ភវិស្សតិ វសិស្សាមិ នោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ អមុកំ
ជាម អាវាសំ គមិស្សាមិ តត្ត ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ
វសិស្សាមិ នោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ បច្ចេស្សន្តិ ។
សោ ពហិសីមគតោ តំ ចីវរំ កាលេតិ ។ សោ កត-
ចីវរេ បច្ចេស្សុំ បច្ចេស្សន្តិ ពហិទ្ធា កឋិនុទ្ធារំ វីតិនា-
មេតិ ។ តស្ស កិក្ខុនោ សីមាតិក្កន្តិកោ កឋិនុទ្ធា-
រេ ។ កិក្ខុ អត្ថតកឋិនោ ជាសុវិហារិកោ ចីវរំ

អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រែសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកន្លងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏ចាន់ធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កាលកិក្ខុនោះតំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។ កិក្ខុចាន់ក្រាលកឋិនរួចនៅជាសុខសប្បាយ ហើយនាំយកចីវរដែលមិនទាន់ធ្វើចៀសចេញទៅ ដោយគិតថាអាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ បើកន្លងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើកន្លងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើកន្លងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រែសីមា ក៏ធ្វើចីវរនោះ ។ កិក្ខុនោះធ្វើចីវរួចហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញដែរ (តែមិនទាន់មកនៅឡើយ) កឋិនក៏ដោះខាងក្រៅ (នោះ) ទៅ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់កន្លងខេត្តកឋិនជាកំណត់ ។ កិក្ខុចាន់ក្រាលកឋិនរួចនៅជាសុខសប្បាយ

អាធាយ បត្តមតំ អមុកំ ឆាទ អាវសំ តមិស្សាមិ តត្ត ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ វសិស្សាមិ នោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ អមុកំ ឆាទ អាវសំ តមិស្សាមិ តត្ត ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ វសិស្សាមិ នោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ អមុកំ ឆាទ អាវសំ តមិស្សាមិ តត្ត ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ វសិស្សាមិ នោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ បច្ចុស្សដ្ឋេ ។ សោ ពហិសីមគតោ តំ បីវរំ ការេតិ ។ សោ ករតបីវរេ បច្ចុស្សុំ បច្ចុស្សដ្ឋេ សម្ភុណាតិ ករបិនុទ្ធរំ ។ តស្ស កិក្ខុនោ សមា កិក្ខូហិ ករបិនុទ្ធារេ ។

ឆាសុរិហារបញ្ហាំ និដ្ឋិតំ ។

(៣២) ទ្វេមេ កិក្ខវេ ករបិនស្ស បលិពោធា ទ្វេ អបលិពោធា ។ ករតមេ ច កិក្ខវេ ទ្វេ ករបិនស្ស

សុខសប្បាយ ហើយនាំយកចីវរដែលមិនទាន់ធ្វើហើយចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ បើកឋិនអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ(ទៀត) បើកឋិនអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ(ទៀត) បើកឋិនអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៃសីមា ក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កិក្ខុនោះធ្វើចីវរឆ្លងហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏មកទាន់ពេលដោះកឋិននោះវិមន ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថា ដោះជាមួយនឹងកិក្ខុពាំងឡាយ ។

ចប់ កិរិយាទៅដាសុខសប្បាយ ៥ ប្រការ ។

(៣២) ម្នាលកិក្ខុពាំងឡាយ បលិពោធ(កង្វល់)របស់កឋិននេះមាន ២ យ៉ាង អបលិពោធ(គ្មានកង្វល់)របស់កឋិននេះមាន ២ យ៉ាង ។ ម្នាលកិក្ខុពាំងឡាយ បលិពោធរបស់កឋិនពាំង ២ យ៉ាង (នោះ)

បលិពោធោ ។ អាភិសមលិពោធោ ច ចីវរមលិពោធោ
ច ។ ភគវាតិ តំក្ខណេ អាភិសមលិពោធោ ហោតិ ។
ឥធ តំក្ខណេ តំក្ខណំ វិសតិ ភ តស្មឹ អាភិសេ សាមៃកត្តោ
ភ បក្កមតិ បច្ចុស្សន្តិ ។ ឃវំ ខោ តំក្ខណេ អាភិសម-
លិពោធោ ហោតិ ។ ភគវាតិ តំក្ខណេ ចីវរមលិពោធោ
ហោតិ ។ ឥធ តំក្ខណេ តំក្ខណោ ចីវរំ អភេតំ ភ ហោតិ
វិប្បភេតំភ ចីវរាសា ភ អនុបច្ឆិន្នា ។ ឃវំ ខោ តំក្ខណេ
ចីវរមលិពោធោ ហោតិ ។ ឥមេ ខោ តំក្ខណេ ទ្វេ
ភគបិនស្ស បលិពោធោ ។ ភគតមេ ច តំក្ខណេ ទ្វេ ភគបិ-
នស្ស អមលិពោធោ ។ អាភិសាមលិពោធោ ច ចីវរាម-
លិពោធោ ច ។ ភគវាតិ តំក្ខណេ អាភិសាមលិពោធោ
ហោតិ ។ ឥធ តំក្ខណេ តំក្ខណំ បក្កមតិ តម្ហា អាភិសា
ចក្កេន វក្កេន មុក្កេន អនហេភ្លេន ច បច្ចុស្សន្តិ ។

ដូចម្តេច ។ (ឯបលិពោធរបស់កឋិនតាំង ២ យ៉ាងនោះ) គឺ អាវាសបលិពោធ (កង្វល់ក្នុងអាវាស) ១ ចីវរបលិពោធ (កង្វល់ក្នុងចីវរ) ១ ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ ឯអាវាសបលិពោធ (នោះ) ដូចម្តេច ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ កិកុកឋិនសាសនានេះ នៅកឋិនអាវាសនោះក្តី មានសេចក្តីអាល័យចំពោះអាវាសនោះ ហើយចៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញក្តី ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថាអាវាសបលិពោធ ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ ឯចីវរបលិពោធ (នោះ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ ចីវរដែលកិកុកឋិនសាសនានេះមិនទាន់ចាននៅឡើយ ឬថាចាននៅហើយ តែមិនទាន់ស្រេច តាំងសេចក្តីប្រាថ្នាចីវរក៏មិនទាន់ជាប់នៅឡើយ ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ យ៉ាងនេះហើយ ដែលហៅថា ចីវរបលិពោធ ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ បលិពោធរបស់កឋិនមាន ២ យ៉ាងដូច្នេះឯង ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ ចំណែកអបលិពោធរបស់កឋិនមាន ២ យ៉ាង (នោះ) ដូចម្តេចខ្លះ ។ (ឯអបលិពោធតាំង ២ យ៉ាងនោះ) គឺ អាវាសាបលិពោធ (គ្មានកង្វល់ក្នុងអាវាស) ១ ចីវរាបលិពោធ (គ្មានកង្វល់ក្នុងចីវរ) ១ ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ អាវាសាបលិពោធ (នោះ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ កិកុកឋិនសាសនានេះដើរចៀសចេញទៅចាកអាវាសនោះ ដោយលះបង់ចោលស្រឡះដាច់អាល័យថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។

កបិនក្ខន្ធកេ ឧត្តានតាបាយោ

ឯវំ ខោ កិក្ខវេ អាឯសាបលិពោធោ ហោតិ ។ កថញ្ច កិក្ខវេ ចីវរាបលិពោធោ ហោតិ ។ ឥធ កិក្ខវេ កិក្ខុនោ ចីវរំ កតំ ហោតិ ឩនដ្ឋំ ហោតិ ឩនដ្ឋំ ហោតិ ឩនឆ្ឆំ ហោតិ ចីវរាសា ហោតិ ឧបច្ឆិន្នា ។ ឯវំ ខោ កិក្ខវេ ចីវរាបលិពោធោ ហោតិ ។ តត្រ ខោ កិក្ខវេ ទ្វេ កបិនស្ស អបលិពោធាតិ ។

កបិនក្ខន្ធកំ និដ្ឋិតំ សត្តមំ ។

ឥមម្ហិ ខន្ធកេ វត្ថូ ចោទ្សស បេយ្យាលមុខានិ ឯកំ សតំ អដ្ឋារស ។

តស្សុទ្ទានំ

(៣៣) តីស ចាបេយ្យកា កិក្ខូ
សាកេតុក្កណ្ឋិតា វសុំ
វស្សំ វុត្ថោកបុណ្ណោហិ
អាគមុំ ជិនឧស្សុំ
តំ វត្ថុ កបិនស្ស
កបុសុទ្ធិ ច បញ្ចកា
អនាមន្តា អសមាចារ

ម្នាលកិកុខាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថា ការសាបលិពោធ ។ ម្នាលកិកុខាំងឡាយ ឯចីវរាបលិពោធ(នោះ)តើដូចម្តេច ។ ម្នាលកិកុខាំងឡាយ ចីវរដែលកិកុកងសាសនានេះបានធ្វើហើយក្តី ជាត់ទៅក្តី វិនាសទៅក្តី ក្តើងឆេះទៅក្តីសេចក្តីជ្រាថាចីវរដោះទៅក្តី ។ ម្នាលកិកុខាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថាចីវរាបលិពោធ ។ ម្នាលកិកុខាំងឡាយ អបលិពោធរបស់កបិនមាន ៤ យ៉ាងដូចេ្នះឯង ។

ចប់ ខុទ្ទកបិនកូនកៈ ទី ៣ ។

ក្នុងខុទ្ទកបិនកូនកៈនេះ មានរឿង ១១៨ មានបេយ្យាល ១២ ជាប្រធាន ។

ខុទ្ទានៃខុទ្ទកបិនកូនកៈនោះគឺ

(៣៣) រឿងជាដេយ្យកកិកុ ៣០ រូប មានសេចក្តីអផ្សុកនៅកុងស្រុកសាកេត លុះនៅចាំវស្សារួចហើយ ក៏មានចីវរទឹកដោកមកគាល់ព្រះដ៏នស្រី នេះជារឿង (ខាងដើម) នៃកបិន ១ រឿងអានិសង្សទាំង ៥ សម្រេចដល់កិកុដែលបានគ្រាលកបិនហើយ គឺ កិកុចេញទៅណាមិនចាប់លាកិកុផងគ្នា គ្រាចំទៅណា មិនចាំចំយកកែ្រចីវរគ្រប់ប្រដាប់បាន

តត្ថេវ កណាកោដ្ឋំ

យោវនត្តញ្ច ឧប្បាទោ

អត្តនោ អវិសុត្តិ ។

ញត្តិ ឋវត្តតញ្ចេវ

ឋវញ្ចេវ អនត្តតំ

ឧលិខិ ធោវនា ចេវ

ចីវរណាញ្ច ឆេទនំ

ឥន្ទធោវដ្ដិកណ្ឌុសេ

ឧទ្ធិកម្មាឧភតិកា
ហ

បរិកណ្ឌំ ឯវដ្ដេយ្យំ

មទ្ទនា ឯមិត្តកថា

កុក្កុ សន្ធិឯ ឯសុក្កិ

ឯកបញ្ញត្តេ តេ តយោ

អញ្ញត្រ បញ្ចាតិរេកេ

ឆាន់គណភោជនបាន ទុកដាក់អតិរេកចីវរបានតាមត្រូវការ
នឹងចីវរដែលកើតឡើងដល់សង្ឃគួរបានដល់ពួកកិក្ខុដែលបាន
ក្រាលកឋិនហើយ ១ ។ រឿងសូត្រញត្តិ ១ រឿងក្រាលកឋិន
ឡើងបែបយ៉ាងនេះ នឹងក្រាលកឋិនមិនឡើងបែបយ៉ាងនេះ
(ឯការក្រាលកឋិនមិនឡើងនោះ)គឺ(ក្រាលដោយសំពត់គ្រាន់
តែ)គួសក្រិតចំណាំ ១ គ្រាន់តែចោកគក់លាង ១ គ្រាន់តែ
ចាត់ចែងលៃលក ១ គ្រាន់តែកាត់ ១ គ្រាន់តែដាន់ភ្ជាប់គ្នា ១
គ្រាន់តែដេរ ១ គ្រាន់តែភ្ជាប់កណ្តុំ ១ គ្រាន់តែថែមសំពត់
ឲ្យមាំ ១ គ្រាន់តែបែកអនុវាត (ខាង១ង)១ គ្រាន់តែបែក
អនុវាត (ខាងពោះ)១ គ្រាន់តែដេរគួបគ្នាជាពីរ ១ គ្រាន់
តែជ្រលក់ឲ្យមានពណ៌ដូចក្អុកដំរីឬដូចស្វឹកឈើទុំ ១ សំពត់
ដែលបានមកព្រោះឆ្លើនិមិត្ត ១ សំពត់ដែលបានមកព្រោះ
និយាយបញ្ចុះបញ្ចូលគេ ១ សំពត់ដែលខ្ចីគេ ១ សំពត់ដែល
មិនបានឆ្លើឲ្យសម្រេចថ្ងៃនោះ ១ សំពត់ដែលឆ្លើឲ្យកន្លងរាត្រី
គឺឲ្យអរុណរះឡើងថាន់ ១ សំពត់ដែលមិនបានឆ្លើពិន្ទុកប្ប ១
រឿរចោកចីវរចាំងបី ១ រឿរចោកចីវរមានមណ្ឌលគ្រប់គ្រាន់

กปินกุนฺทเก ๓ ฆาตกาทิปาฬิ

สญฺเจตฺเจน สมณฺฑลี
ฉาฬาตฺรา ปุกฺกลา สมฺมา
ฉิสฺสเมฺโม ฉฺโฑ อุเมาธติ
กปินํ อนตฺตา เหาติ
ฆาตกา พุทฺเธน เทสิตา
อหาตกปฺปปิโลติ
ปิสุจาปณิกาย จ
อนิมิตฺตา ปาโกปา
อกาลฺกา อสงฺขิติ จ
อนิสฺสฺกิ กปฺปกเต
ราชา ติปีวเรน จ
ปญฺหเก ภาติเรเก ภ
ฉินฺเน สมณฺฑลีกเต
ปุกฺกลสฺสาตฺรา สมฺมา
สมฺเมโม อนุเมาธติ
ฆาตกา กปินตฺถาณา
ฆาตกาสฺสาตฺรเมาติกา

ដែលកាត់ជាច់ជាបញ្ចុះខ័ណ្ឌក្តី លើសពីបញ្ចុះខ័ណ្ឌក្តី ១ មិនឲ្យ
បុគ្គលគ្រាល (ទៅឲ្យសង្ឃបុគ្គលគ្រាលវិញ) ១ ការគ្រាល
មិនត្រឹមត្រូវ ឬកិក្ខុនៅក្រៅសីមាអនុមោទនា ១ កឋិនដែល
គ្រាលមិនឡើង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់សំដែងហើយយ៉ាងនេះ
ឯង (ឯការគ្រាលកឋិនឡើងនោះគឺ) គ្រាលដោយសំពត់ប្តី ១
សំពត់ដំនំ ១ សំពត់ចាស់ ១ សំពត់ចំសុកូល ១ សំពត់
ធ្លាក់ចុះទៀបកាន់ផ្សារ ១ សំពត់ដែលបានមកដោយមិនបាន
ធ្វើនិមិត្ត ១ សំពត់ដែលបានមកដោយមិនបាននិយាយបញ្ចុះ
បញ្ចូល ១ សំពត់ដែលមិនខ្វីគេ ១ សំពត់ដែលបានធ្វើសម្រេច
ក្នុងថ្ងៃនោះ ១ សំពត់ដែលមិនធ្វើឲ្យកន្ទុងកត្រី គឺមិនឲ្យអុរណរះ
ឡើងខាន ១ សំពត់ដែលបានធ្វើពិន្ទុកប្ប ១ គ្រាលដោយចីវរ
ទាំង ៣ (ចីវរណាមួយក៏បាន) ១ សំពត់ដែលធ្វើឲ្យមាន
មណ្ឌលគ្រប់គ្រាន់ កាត់ជាច់ត្រឹមត្រូវជាបញ្ចុះខ័ណ្ឌក្តី លើស
ពីបញ្ចុះខ័ណ្ឌក្តី ១ ឲ្យបុគ្គលគ្រាល ១ ការគ្រាលដោយត្រឹម
ត្រូវ ឬកិក្ខុនៅកង់សីមាអនុមោទនា ១ ការគ្រាលឡើងជាកឋិន
ដោយអាការយ៉ាងនេះឯង មាតិកានាំឲ្យកឋិនដោះ មាន ៨

បញ្ចមន្តំ ឯដ្ឋានំ

សន្និដ្ឋានញ្ច ឆាសនំ

សវនំ អាសាវច្ឆេទំ

សីមាសុញ្ញាវដ្ឋមី

កតចីវរអាធាយ

ឯ បច្ចុស្សន្តំ កច្ចតំ

តស្ស តំ កឋិនុទ្ធារោ

ហោតិ បញ្ចមន្តំកោ

អាធាយេ ចីវរំ យាតំ

ឯសវ្ហមេ ឥឆ ចិន្តយិ

ការេស្សំ ឯ បច្ចុស្សន្តំ

ឯដ្ឋានេ កឋិនុទ្ធារោ ។

អាធាយ ឯសវ្ហីមំ នេវ

ឯ បច្ចុស្សន្តំ មានសោ

តស្ស តំ កឋិនុទ្ធារោ

សន្និដ្ឋានន្តំកោ ភវេ

យ៉ាង គឺមានការចៀសចេញទៅជាកំណត់ ១ មានការធ្វើចីវរសម្រេចជាកំណត់ ១ មានសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ១ មានចីវរវិនាសជាកំណត់ ១ មានការព្មុដំណឹងជាកំណត់ ១ អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ១ មានការកន្ទុយខេត្តកឋិនជាកំណត់ ១ សង្ឃត្រមៀងគ្នាដោះកឋិនមួយទៀតជាគំរប់ច្បាម្ភី ១ អធិប្បាយថា) កិក្ខុនាំយកចីវរដែលធ្វើហើយចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចៀសចេញទៅជាកំណត់ កិក្ខុនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ លុះទៅដល់ត្រកាសីមាក៏មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរក្នុងទីនេះ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ កឋិន (របស់កិក្ខុនោះ) ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ កិក្ខុនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ លុះទៅដល់ត្រកាសីមាក៏មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើ (ចីវរនេះ) អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា ដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ កិក្ខុ

អានាយ ចីវរំ យាតិ
ឆំ សុវ្ជមេ ៩ ច ចិន្តយិ
តាវេសុំ ន បច្ចេសុន្តិ
កយិរន្តស្ស ន សុតិ
តស្ស តំ កបិនុទ្ទារេ
ភវតិ ជាសនន្តិតោ
អានាយ យាតិ បច្ចេសុំ
ពហិ តាវេតិ ចីវរំ
កតចីវរេ សុណាតិ
ខុព្ភតំ កបិនំ តហឹ
តស្ស តំ កបិនុទ្ទារេ
ភវតិ សវនន្តិតោ
អានាយ យាតិ បច្ចេសុំ
ពហិ តាវេតិ ចីវរំ
កតចីវរេ ពហិទ្ធា
ជាមេតិ កបិនុទ្ទរំ
តស្ស តំ កបិនុទ្ទារេ

ទាំយកចីវរចៀសចេញទៅ លុះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានគំ-
និតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរកុងនេះ អាត្មាអញនឹងមិនត្រ-
ឡប់វិញទេ កាលកិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរក៏វិនាសទៅ កឋិន
នោះរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថា ដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់
កិក្ខុនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញ
នឹងត្រឡប់វិញ ក៏ធ្វើចីវរ(នោះ)ខាងក្រៅសីមា លុះធ្វើចីវរ
ស្រេច ស្រាប់តែឮដំណឹងថា កឋិនកុងអាវាសនោះសង្ឃត្រូវប
ត្តាជកហើយ កឋិននោះរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថា ដោះ ត្រង់
ឮដំណឹងជាកំណត់ កិក្ខុនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ដោយ
បំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ក៏ធ្វើចីវរ(នោះ)ខាងក្រៅ
សីមា លុះធ្វើចីវរហើយក៏បង្អន់ឲ្យការដោះកឋិន (នោះ) កន្លង
ហួសទៅខាងក្រៅសីមា កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ

สีมาสมฺภินฺนเกา ภเว
อาทาย ยาติ ปตฺเตสฺสุ
ตหึ ภาเวติ ปีฬกา
ภตปีฬกาเย ปตฺเตสฺสุ
สเมฺภตเน ภตปิณฺฑกา
ตสฺส ตเน ภตปิณฺฑกาเย
สหา ภิกฺขูหิ ชายติ
อาทาย จ สมาทาย
สตฺต สตฺต วิธี ภเว
ปกฺกมนฺติกา ธมฺมิ
ธเมฺม ปิปฺผลิเต(๑) ภติ
อาทาย ธิสฺสุมภตเน
ภาเวสฺสุ ๙ติ ชายติ
ธิฏฺฐานิ สงฺฆิฏฺฐานญฺจ
ชาสนญฺจ ๙เต ตเยา

---

๑ ฉ. ธมฺมา ปิปฺผลิตา ฯ

ត្រង់កន្លងខេត្តកឋិនជាកំណត់ ភិក្ខុនាំយកចីវរចៀសចេញ
ទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ក៏ធ្វើចីវរ
(នោះ)ខាងក្រៅសីមា លុះធ្វើចីវរស្រេចហើយក៏មានគំនិត
ថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏ចាន់មកគាន់ពេលដោះ
កឋិនមែន កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ដោះ ជាមួយនឹង
ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងរឿងអាទាយនឹងសមាទាយ (ទាំង ២ នេះ)
មានប្រការប្លែកពីរ ៗ ដំណើរក្នុងរឿងដែលភិក្ខុធ្វើចីវរមិនទាន់
ស្រេច ៦ ប្រការ គ្មានការដោះកឋិនត្រង់ចៀសចេញទៅជា
កំណត់ទេ ការដោះកឋិនត្រង់ធ្វើចីវរសម្រេច ១ ត្រង់សេចក្តី
សន្និដ្ឋានជាកំណត់ ១ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ១
ទាំង ៣ នេះកើតដោយភិក្ខុនាំយក (ចីវរចៀសចេញទៅ)
ខាងក្រៅសីមាហើយមានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើ (ចីវរ)

អាឆាយ ឆ បច្ចេស្សន្តិ

ពហិសីមេ កកេមិតំ

ឯជ្ឈានំ សន្ថិជ្ឈានម្បិ

ឆាសនម្បិ ឥធន្តយោ

អនធិដ្ឋិតេន នេវស្ស

ហេដ្ឋា តីណិ ឆយា វិធី

អាឆាយ យាតំ បច្ចេស្សុំ

ពហិសីមេ កកេមិតំ

ឆ បច្ចេស្សន្តិ កាវេតំ

ឯជ្ឈានេ កបិនុន្ទកេ

សន្ថិជ្ឈានំ ឆាសនញ្ច

សវនំ សីមតិក្កមា

សហ កិក្ខូហិ ឆាយេ ៥

ក្នុងគម្ពីរនេះ និដ្ឋានន្តិកាភិក្ខុ សន្និដ្ឋានន្តិកាភិក្ខុ នាសនន្តិកាភិក្ខុ តាំងពាក្យនេះថា កឋិនុទ្ធារកៈ (ចីវរចៀសចេញទៅ) ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងទៅឆ្ងើខាងក្រៅសីមា រឿងន័យវិធីតាំង ៣ ដែលមានតទៅខាងក្រោយថា (កឋិនុទ្ធារកចីវរចៀសចេញទៅ) ដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺកឋិនុទ្ធារគ្មានគំនិតថា (អាត្មារឿងត្រឡប់វិញ ឬមិនត្រឡប់វិញទេ) ការដោះកឋិនត្រង់ឆ្លើចីវរសម្រេចជាកំណត់ ១ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ១ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ១ ត្រង់ឮដំណឹងជាកំណត់ ១ ត្រង់កន្លងខេត្តកឋិនជាកំណត់ ១ ដោះជាមួយនឹងកឋិនុទ្ធារកៈ ១ (តាំង ៦ នេះ) ថា កឋិនុទ្ធារយក(ចីវរ)ចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងទៅឆ្ងើខាងក្រៅសីមា (លុះកំពុងឆ្ងើ) ក៏គិតថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ហើយក៏ឆ្លើចីវរឲ្យសម្រេច

ฯลฯ ปณฺณาสกา ตสฺ

สมาธาย วิปฺปกตา

สมาธาย ปุนา ตถา

สเมเต จตุโร วารา

สพฺเพ ปณฺณาสกา วิธี

อนาสาย จ อาสาย

การณีโย จ เต ตโย

นยโต สพฺพ ทฺวาทส

ตโย ทฺวาทส ทฺวาทส

อปริหายมาเนน[๑]

ชาสุ ปญฺจวิธี ตหึ

ปลิเพาธาปลิเพาธา

ทุฏฺฐานิ นยโต ตถา ฯ

---

๑ ฉ. อปปิหาปา ฉเวตฺถ ฯ

យ៉ាងនេះជាគតិមាន ១៥ ប្រការ រឿងកុំឲ្យមូលយកចីវរ ដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេច ទឹងប្រមូលយកចីវរ ដែលធ្វើស្រេចដូចគ្នា ភារៈទាំង ៤ នេះរួមទាំងអស់ត្រូវជា ១៥ ប្រការ រឿងទាំង ៣ នោះ គឺបានចីវរខុសបំណង ១ បានចីវរត្រូវបំណង ១ កិច្ចដែលត្រូវធ្វើ ១ បណ្ដិតគប្បីដឹងរឿងនោះ ដោយន័យថា មានដប់ពីរ ៣ ដង រឿងសេចក្ដីមិនខ្វល់ខ្វាយ (ក្នុងចីវរ) មាន ៩ ប្រការ រឿងកុំឲ្យនៅជាសុខសប្បាយមាន ៥ ប្រការ រឿងបលិពោធនឹងអបលិពោធ ក្នុងអាវាស ទឹងចីវរនោះ ១ ឯកុទ្ទាន (នៃកថិនក្ខន្ធកៈនេះ) យើងបានធ្វើហើយ ដោយន័យ (ដូចពោលមកយ៉ាងនេះឯង) ។

[៣៤] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា ភាគវេ
វិហារតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន វេសាលី ឥទ្ធា ចេវ ហោតិ ឧតា ច ពហុ-
ជនា អាកិណ្ណមនុស្សា សុភិក្ខា ច សត្ត ច ចាសា-
ឧសហាស្សានិ សត្ត ច ចាសាឧសតានិ សត្ត ច ចា-
សានា សត្ត ច ក្ខត្តារសហាស្សានិ សត្ត ច ក្ខត្តា-
រសតានិ សត្ត ច ក្ខត្តារានិ សត្ត ច អារាមស-
ហាស្សានិ សត្ត ច អារាមសតានិ សត្ត ច អារាមា
សត្ត ច បោក្ខរណីសហាស្សានិ សត្ត ច បោក្ខរណី-
សតានិ សត្ត ច បោក្ខរណិយោ អម្ពបាលី ច គណិ-
កា អភិរូបា បេាតិ ទស្សនីយា បាសាទិកា បរមាយ
វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតា បឋមា ឧច្ចេ ច កិតេ
ច ភនិតេ ច អភិសដា អគ្គិតាយំ អគ្គិតាយំ មនុស្សានំ
បញ្ញាសាយ ច វត្តិ ភវតិ ។ តាយ ច វេសាលី កិរិយ្យា-
សោ មញ្ញាយ ទុមសោភតិ ។ អថខោ ភគវតោ តោ

បឹរក្ខន្ធក:

[៣៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានភាគ គង់នៅវត្តវេឡុវន កលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ក្រុងវេសាលី ក៏ស្តុកស្តម្ភពូលាយមានជនច្រើន មានមនុស្សមើរដេរដាស មានអាហារផ្ទះកំពូល ចំណែកក៏សម្បូណ៌ មានប្រាសាទ ៧ ពាន់ ៧រយ ៧ប្រាសាទ មានផ្ទះកំពូល ៧ ពាន់ ៧រយ ៧ផ្ទះ មានសួនច្បារ ៧ ពាន់ ៧រយ ៧សួនច្បារ មានស្រះបោក្ខរណី ៧ ពាន់ ៧រយ ៧ស្រះ តាំងមានស្រីផ្កាមាស (ម្នាក់) ឈ្មោះនាងអម្ពបាលី រូបល្អគួរជាទិពតពិលរមិលមើល ជាទីនាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បុរល្អ ទឹងជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនពន់ពេក ហើយជាស្រីប្រសប់ ក្នុងការល្បែងកំប្រៀងនឹងការដេញដំប្រគំ ជាស្រីដែលពួកមនុស្ស ត្រូវការតាំងប៉ុន្មានតែងចូលទៅរកច្រើន ឯនាង (នោះ) ទៅក្នុង ១ យប់ ។ (តែងយកថ្លៃ) ៥០ កហាបណៈ ។ ឯក្រុងវេសាលីសោត សឹងចុះថ្កើងលើសលុបប្រមាណព្រោះនាងអម្ពបាលីនោះ ។ ក្រោយនោះ មានពួកកុដុម្ពីទៅក្រុងរាជគ្រឹះ

เอกมเว เวสาลึ อคมาสิ โคตมิเยว การณา ฯ
อถ โข ภควโต เอกมเว เวสาลึ สนฺธาย
ติตฺถา ตหึ ตหึ อาการณฺฑกา มนุสฺสา สุกิตฺถา สตฺต
ว ชาสาธสหสฺสานิ สตฺต ว ชาสาธสตานิ
สตฺต ว ชาสาเธ สตฺต ว กุฑาคารสหสฺสานิ
สตฺต ว กุฑาคารสตานิ สตฺต ว กุฑาคารานิ
สตฺต ว อารามสหสฺสานิ สตฺต ว อารามสตานิ
สตฺต ว อาราเม สตฺต ว โปกฺขรณีสหสฺสานิ
สตฺต ว โปกฺขรณีสตานิ สตฺต ว โปกฺขรณิโย
อุทฺธาเลหิ กณิกกิ อกิรุปิ ธสฺสนียา ชาสาธิกา
ปรามาย วณฺณโปกฺขรตาย สมนฺนาคตา ปธกฺขิ ธเญ
ว ตีเร ว ภาธิเร ว อกิสเฑ อฏฺฐิกาเน อฏฺฐิกาเน
มนุสฺสาน ปญฺญาสาย ว วสฺสี กปฺปฏี ตาย ว เว-
สาลี กิโยฺยาสา มตฺตาย อุปสาภติ[๑] ฯ อถ โข
ภควโต เอกมเว เวสาลิยา กิ การณาย ตีรตฺถา

๑ ม. อุปโสภติ ฯ

ឋានតោក្រុងវេសាលីដោយមានកិច្ចណាមួយ ។ ពួកកុដុម្ពីនៅក្រុងភគ្គីនេះ
ក៏បានឃើញក្រុងវេសាលីស្តុកស្តម្ពមូលាយ មានជនច្រើន មានមនុស្ស
មីរដេរជាស មានអាហារចំណីក៏សម្បូណ៌ មានប្រាសាទ ៧ ពាន់ ៧ រយ
៧ ប្រាសាទ មានផ្ទះកំពូល ៧ ពាន់ ៧ រយ ៧ ផ្ទះ មានសួនច្បារ ៧ ពាន់
៧ រយ ៧ សួនច្បារ មានស្រះបោក្ខរណី ៧ ពាន់ ៧ រយ ៧ ស្រះ ជាំងមាន
ស្រីផ្កាមាសម្នាក់ឈ្មោះអម្ពបាលី រូបល្អគួរជាទីពិតពិល រមិលមើល នាំ
ឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បុរល្អ ឧត្តមជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជន
ពាន់ពេក ហើយប្រសប់កូនការល្បែង កំប្រែងដេញដំប្រគំ ជាស្រីដែល
ពួកមនុស្សនាំគ្នាប៉ុន្មានតែងទៅរកច្រើន ឯនាងនោះទៅកូន ១ យប់ ។ (យក
ថ្ងៃ) ៥០ កហាបណៈ: ឯក្រុងវេសាលី ក៏ថ្កុំថ្កើងលើសប្រមាណ ព្រោះ
នាងអម្ពបាលីនោះ ។ វេលានោះ ពួកកុដុម្ពីនៅក្រុងភគ្គីនេះ ឃាន
ពិចារណាខ្លួកិច្ចដែលគួរធ្វើនោះ កូនក្រុងវេសាលីរួចហើយ ក៏ត្រឡប់មក

ปุนเทว ภควตา ปญฺตฺตญฺจ ยถา ราชา มาคโธ เสนิโย พิมฺพิสาโร เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ราชา มาคธ เสนิย พิมฺพิสาร ปฏิเวเทติ เทว ตุมฺหากญฺเจว ปณฺฑิตา จ พหุชนา อาคจฺฉนฺตุ สุกิตฺถา จ สตฺต จ ถาสาเทสหสฺสานิ สตฺต จ ถาสาเทสตานิ สตฺต จ ถาสาถา สตฺต จ กูฏาคารสหสฺสานิ สตฺต จ กูฏาคารสตานิ สตฺต จ กูฏาคาร สตฺต จ อาฏฺ-สหสฺสานิ สตฺต จ อาฏฺสตานิ สตฺต จ อาฏฺา สตฺต จ โกฏฺวาฬีสหสฺสานิ สตฺต จ โกฏฺวาฬีส-ตานิ สตฺต จ โกฏฺวาฬิโย อมฺพปาลี จ คณิกา อภิรูปา ทสฺสนียา ปาสาทิกา ปรมาย วณฺณโกฏฺ-วาย สมนฺนาคตา ปถวิยา ราชโน จ ตีเรน จ ภทฺทิเรน จ อภิรูปา อภิรูปตรา อภิรูปตมา มนุสฺสานิ ปญฺจ-ยาย จ รตฺติ ปฏิปาฏิ ยาย จ เวสาลี ภิญฺชาเสา มตฺตาย อุปสาภติ สาตุ เทว มยมฺปิ คณิกา วุฏฺาเปยฺยามาติ ฯ เตนหิ ภเณ ตาทิสา กุมารี ชานาถ[๑]ยถา ตุมฺเห คณิกา วุฏฺาเปยฺยาถาติ ฯ

๑ ฉ. ชานาหิ ฯ

ក្រែងកាលគ្រឹះវិញ ចូរទូលទៅគាល់ព្រះចូរមានគរសេនិយពិម្ពិសារ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូល ព្រះចូរមានគរសេនិយពិម្ពិសារដូច្នេះ
ថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ក្រែងវេសាលីក៏ស្មុកស្មួមទូលាយ មានជនច្រើន
មានពួកមនុស្សមើរដេរដាស មានអាហារចំណីក៏សម្បូណ៌ មានច្រាសាទ ៧
ពាន់ ៧រយ ៧ច្រាសាទ មានផ្ទះកំពូល ៧ពាន់ ៧រយ ៧ផ្ទះ មានសួនច្បារ ៧
ពាន់ ៧រយ ៧សួនច្បារ មានស្រះបោក្ខរណី ៧ពាន់ ៧រយ ៧ស្រះ តាំងមាន
ស្រីផ្កាមាស(ម្នាក់)ឈ្មោះនាងអម្ពបាលីរូបល្អ គួរនឹងពិតពីលរមិលមើល នាំ
ឲ្យកើតសេចក្តីដែរថ្លា ហើយប្រកបដោយសម្បុរល្អ នឹងជាទីគាប់ចិត្តរបស់
ជនពន់ពេក ហើយជាស្រីប្រសប់កន្ទក់ការល្បែងរាំច្រៀងនឹងដេញដំប្រគំ
ជាស្រីដែលពួកមនុស្សត្រូវការតាំងប៉ុន្មាន តែងចូលទៅរកច្រើន ឯនាង
(នោះ) ទៅកន្លះ ១ យប់ៗ យកថ្លៃ ៥០ កហាបណៈ ឯក្រែងវេសាលីល្អដោយ
កែលែងជាងប្រមាណ ព្រោះនាងអម្ពបាលីនោះ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព
គួរតែយើងខ្ញុំតាំងស្រីផ្កាមាសឡើងខ្លះ ទើបជាការល្អ ។ ស្តេចនោះទ្រង់
ត្រាស់តបថា នែនាយ បើដូច្នោះអ្នកចាំងឡាយចូរដើរសើរនាងកុមារី
ណាដែលមានរូបល្អប្រហែលនាងនោះ តាំងឲ្យជាស្រីផ្កាមាសឡើង ។

តេន ខោ បន សមយេន រាជគហេ សាលវតី នាម
កុមារី អភិរូបា ហោតិ ទស្សនីយា បាសាទិកា បរមាយ
វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតា ។ អថខោ រាជគហកោ
សេដ្ឋិ កុមារិំ គណិកំ វុដ្ឋាបេសិ ។ អថ-
ខោ សាលវតី គណិកា ឧបរិសេយ្យំ បទក្ខិណា អហោសិ
ឧច្ចេ ច តិតេ ច ភទ្ទិតេ ច អភិសជ្ជា អវដ្ឋិតាយ
អវដ្ឋិតាយ មនុស្សានំ បដិសេធេ ច វត្តំ កប្បតិ ។
អថខោ សាលវតី គណិកា ឧបរិសេយ្យំ តញ្ញេវ អ-
ហោសិ ។ អថខោ សាលវតិយា គណិកាយ ឯតទ-
ហោសិ ឥត្តី ខោ តញ្ញេវ បុរិសានំ អមនាបា សចេ មំ
កោចិ ជានិស្សតិ សាលវតី គណិកា តញ្ញេវតិ សព្ពេ
មេ សក្ការេ បរិហាយិស្សតិ(១) យន្នូនាហំ តិលានំ(២)
បដិវេទេយ្យន្តិ ។ អថខោ សាលវតី គណិកា នោកាវិតំ
អាណាបេសិ មា ភណេ នោកាវិតេ កោចិ បុរិសោ ចាវិសិ
យោ ច មំ បុច្ឆតិ តិលានានំ បដិវេទេហីតិ ។ ឯវំ
អយ្យេតិ ខោ សោ នោកាវិកោ សាលវតិយា គណិកាយ

---

១ កិដ្ឋិស្សតីតិបិ ៣.ហេ ។ ២ ឧ. តិលានានំ ។

សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងពជគ្គិះមានឧបាសកកុមារីម្នាក់ឈ្មោះសាលវតី រូបល្អ គួរជាទីពិតពិលរមិលមើល នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ហើយប្រកបដោយសម្បុរល្អ ទីឆ ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនពន់ពេក ។ លោនោះ ពួកកុដុម្ពីនៅក្រុងពជគ្គិះ ក៏ឲ្យនាងសាលវតីកុមារីឲ្យធ្វើជាស្រីផ្កាមាស ។ គ្រានោះមិនយូរប៉ុន្មាននាងសាលវតីស្រីផ្កាមាសក៏ជាស្រីប្រសប់ក្នុងការលេងកំប្រែងទឹងដេញដំប្រគំ ជាស្រីដែលពួកមនុស្សត្រូវការតាំងប៉ុន្មានតែងចូលទៅរកច្រើន ឯនាងនោះទៅក្នុង ១ យប់ (យកថ្លៃ) ១០០ កហាបណៈ ។ លំដាប់នោះ នាងសាលវតីស្រីផ្កាមាសមិនយូរប៉ុន្មានក៏មានគភិណី ។ លោនោះ នាងសាលវតីស្រីផ្កាមាសមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា (ធម្មតា) ស្រីតែមានគភិហើយរមែងមិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ពួកបុរសឡើយ ប្រសិនបើបុរសណាមួយទឹងដឹងអាគ្នាអញថា នាងសាលវតីស្រីផ្កាមាសមានគភិហើយ គ្រឿងសក្ការៈតាំងអស់របស់អញមុខជានឹងសាបសូន្យ (មិនខាន) បើដូច្នោះ គួរតែអញប្រាប់គេថាមានជម្ងឺ ។ គ្រានោះ នាងសាលវតីស្រីផ្កាមាសក៏បានបង្គាប់នាយទ្វារថា នែនាយទ្វារ កុំឲ្យបុរសណាមួយចូលមកឡើយ ទុកជានរណាមកសួរកេរ្តិ៍ អ្នកឯងត្រូវប្រាប់ថា នាងសាលវតីមានជម្ងឺ ។ នាយទ្វារនោះក៏បានទទួលពាក្យនាងសាលវតីស្រីផ្កាមាស

បច្ចុស្សាសិ ។ អថខោ សាលវតី គណិកា តស្ស
ភត្តស្ស បរិយាកមច្ឆាយ(១) ប្បត្តំ វិជាយិ ។ អថខោ
សាលវតី គណិកា ធាសឹ អាណាបេសិ ហន្ទ ឥមំ
ធារកំ កត្តរសុប្បេ បក្ខិបិត្វា ឆឌ្ឌារកូដេ
ឆឌ្ឌេហីតិ ។ ឃំ អយ្យេតិ ខោ សា ធាសី សាលវតិយា
គណិកាយ បដិស្សុណិត្វា តំ ធារកំ កត្តរសុប្បេ បក្ខិ-
បិត្វា ឆឌ្ឌារកូដេ ឆឌ្ឌេសិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អភយោ ឆាម ភដកុមារោ តាលសេរ្ស
ភដុបដ្ឋាឆំ តច្ឆន្តោ អទ្ទស តំ ធារកំ តាតោតិ
សម្បរិកិណ្ណោ ឆិស្សាន មនុស្សេ ប្បុច្ឆិ តិរមេតំ ភណោ
តាតោតិ សម្បរិកិណ្ណន្តិ ។ ធារតោ នេភតំ ។ ជីវតិ
ភណោតិ ។ ជីវតិ នេភតិ ។ តេនហិ ភណោ តំ ធារកំ
អច្ឆាកំ អន្តេបុរំ នេត្វា ជាតីនំ ទេថ ទោសេតុន្តិ ។
ឃំ នេភតិ ខោ តេ មនុស្សា អភយស្ស ភដកុមារស្ស
បដិស្សុណិត្វា តំ ធារកំ អភយស្ស ភដកុមារស្ស
អន្តេបុរំ នេត្វា ជាតីនំ អទំសុ ទោសេថាតិ ។

---

(១) ម. បរិជាកំ អត្វាយ ។

ដោយពាក្យថា អឺនាង ។ លំដាប់នោះ នាងសាលវតីស្រីផ្កាមាស លុះដល់គតិនោះចាស់ហើយ ក៏សម្រាលកូនប្រុស ១ មក ។ រំលោះនោះ នាងសាលវតីស្រីផ្កាមាសបានបង្គាប់ខ្ញុំស្រីថា នែនាង ហ៎ នាងឯងចូរដាក់ពាកនេះក្នុងចង្អេរចាស់ហើយនាំយកទៅចោលលើគំនរសម្រាមចុះ ។ ឯខ្ញុំស្រីនោះបានទទួលស្តាប់ពាក្យនាងសាលវតីស្រីផ្កាមាសដោយពាក្យថា ចាស អ្នកម្ចាស់ ហើយក៏ដាក់ពាកនោះក្នុងចង្អេរចាស់ហើយនាំយកទៅចោលលើគំនរសម្រាម ។ សម័យនោះឯង ព្រះពជកុមារឈ្មោះអភយៈចេញទៅគាល់បម្រើស្តេចកន្លងវេលាព្រឹក កំពុងនឹងឃើញពាកនោះមានពួកសត្វឆ្កែកខោមកេម លុះឃើញហើយក៏សួរទៅមនុស្សទាំងឡាយថា នែនាយ អ្វីនេះដែលពួកឆ្កែកខោមកេម ។ មនុស្សទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាប ពាក ។ ពជកុមារត្រាស់សួរថា នែនាយ ពាកនេះវានៅរស់ទេឬ ។ មនុស្សទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាបនៅរស់ទេ ។ ពជកុមារក៏ត្រាស់ថានែនាយ បើដូច្នោះអ្នកទាំងឡាយចូរនាំយកពាកនោះទៅក្នុងព្រះពជពំនរយើង ហើយប្រគល់ឲ្យពួកស្រីមេដោះចិញ្ចឹម ។ មនុស្សទាំងនោះបានទទួលភាក្យអភយពជកុមារដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ករុណាវិសេស ក៏នាំយកពាកនោះទៅក្នុងព្រះពជពំនរបស់អភយពជកុមារហើយប្រគល់ឲ្យទៅពួកស្រីមេដោះថា នាងទាំងឡាយចូរចិញ្ចឹមចុះ ។

តស្ស ជីវតីតិ ជីវតោតិ នាមំ អតរំសុ តុមហេន ខោសាមបិតោតិ តោមារភវ្ហោតិ នាមំ អតរំសុ ។ អថខោ ជីវតោ តោមារភវ្ហោ ឧចិរស្សេវ វិញ្ញុតំ បាបុណិ ។ អថខោ ជីវតោ តោមារភវ្ហោ យេន អភយោ រាជកុមារោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អភយំ រាជកុមារំ ឯតទវោច តា មេ ទេវ មាតា តោ បិតាតិ ។ អបាំបិ ខោ តេ ភណេ ជីវតេ មាតរំ ន ជានាមិ អបិចាបាហំ តេ បិតា ភូំ[1] មយាបិ ខោសាមបិតោតិ ។ អថខោ ជីវតេ តស្ស តោមារភច្ចស្ស ឯតទហោសិ ឥមានិ ខោ រាជកុលានិ ន សុតរាធិ អសិប្បេន ឧបជីវិតុំ យន្នូនាហំ សិប្បំ សិក្ខេយ្យន្តិ ។

(៣៥) តេន ខោ បន សមយេន តក្កសិលាយំ ឧិសាចាមោក្ខោ វេជ្ជោ បដិវសតិ ។ អថខោ ជីវតោ តោមារភវ្ហោ អភយំ រាជកុមារំ អនាបុច្ឆា យេន តក្កសិលា តេន បក្កាមិ អនុបុព្ពេន យេន តក្កសិលា យេន សោ វេជ្ជោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ

---

๑ ឧភេបិយត្ថេតេ អយំ បាឋោ ន ទិស្សតិ ។

ជនទាំងឡាយបានឲ្យឈ្មោះពាក្យនោះថា ដីវកៈ ដោយហេតុថា ពាក្យនោះ នៅរស់ ឲ្យឈ្មោះពាក្យនោះ (ខាងក្រោយទៀត) ថា កោមារភច្ច ព្រោះថា ពាក្យនោះអភយរាជកុមារបានឲ្យគេរើសយកមកចិញ្ចឹម ។ ក្នុងនោះ ដីវកកោមារភច្ចមិនយូរប៉ុន្មានក៏បានជាអ្នកដឹងគ្តីឆ្លើង ។ លុះនោះ ដីវកកោមារភច្ចបានចូលទៅគាល់អភយរាជកុមារ លុះចូលទៅដល់ហើយបានក្រាបបង្គំទូលអភយរាជកុមារដូច្នេះថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព អ្នកណាជាមាតារបស់ខ្ញុំ អ្នកណាជាបិតារបស់ខ្ញុំ ។ អភយរាជកុមារតបថា ម្នៃបាដីវកៈ ទុកជាអញក៏មិនបានស្គាល់មាតារបស់អ្នកដែរ ប៉ុន្តែខ្លួនអញទុកដូចជាបិតារបស់អ្នក (ព្រោះ) អ្នកឯងយើងបានឲ្យគេយកមកចិញ្ចឹម ។ លំដាប់នោះ ដីវកកោមារភច្ចមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ពួកពាណិជត្រកូលនេះ តែបុគ្គលគ្មានសិល្បសាស្ត្រហើយមិនងាយនឹងចិញ្ចឹមជីវិតបានទេ បើដូច្នោះមានតែអាត្មាអញរកៀនសិល្បសាស្ត្រ ។

(๓๙) សម័យនោះឯង មានពេទ្យម្នាក់ជាទិសាបាមោក្ខ នៅអស្រ័យក្នុងក្រុងតក្កសិលា ។ លុះនោះ ដីវកកោមារភច្ចមិនបានលាអភយរាជកុមារឡើយ ហើយចេញដើរសំដៅទៅកាន់ក្រុងតក្កសិលា ក៏បានចូលទៅរកពេទ្យនោះឯក្រុងតក្កសិលាដោយលំដាប់ លុះចូលទៅដល់

เวฬุ ฬิตฺตเกจิ สญฺญามยา อาจริย สิปฺป สิกฺขิตฺตุฏฺ ฐิ
เตนยา ภเณ ปีวิตก สิกฺขาปฺปตา ฐิ อยเมตฺถ ปีวิภงฺโค
โกมารภจฺจา ตหุ ตณฺหาติ ลหุ ตณฺหาติ
สุฏฺ(๑) จ ขุปนาเยติ ตหิตพฺพสฺส น ปหุสฺสตีติ ฐิ
อยเมตฺถ ปีวิตกสฺส โกมารภจฺจสฺส สงฺคหฺ วิสฺสชฺชนฺ
อจฺจเยน ฬิตฺตเกจิ อหา ขา ตหุ ตณฺหา-
มิ ลหุ ตณฺหามิ สุฏฺ จ ขุปนาเยมิ ตหิตพฺพ
เม น ปหุสฺสตีติ สงฺค จ เม วิสฺสชฺชนิ อนิยฺยานิกสฺส
นยิมสฺส สิปฺปสฺส อตฺถ ปญฺญายตีติ กตา ฯมสฺส
สิปฺปสฺส อตฺถ ปญฺญายิสฺสตีติ ฐิ อยเมตฺถ ปีวิโก
โกมารภจฺจา เยน สา เวฬุ เตฺถปสงฺกมิ ขุปสงฺก-
มิตฺวา ตำ เวฬุ ฬิตฺตเกจิ อหา ขา อาจริย ตหุ
ตณฺหามิ ลหุ ตณฺหามิ สุฏฺ จ ขุปนาเยมิ ตหิ-
ตพฺพ เม น ปหุสฺสตีติ สงฺค จ เม วิสฺสชฺชนิ อ-
นิยฺยานิกสฺส นยิมสฺส สิปฺปสฺส อตฺถ ปญฺญายตี

---

๑ ฉ. สุฏฺ ฐิ

ហើយក៏និយាយពាក្យនេះនឹងពេទ្យនោះថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ខ្ញុំ
ប្រាថ្នានឹងសិក្សាសិល្បសាស្ត្រ ។ ឯអាចារ្យគិសាបាមោក្ខនោះក៏តបវិញ
ថា នែនាយជីវកៈ បើដូច្នោះអ្នកឯងចូររៀនចុះ ។ វេលានោះ ជីវក-
កោមារភច្ចក៏រៀនសិល្បសាស្ត្របានច្រើនផង រៀនបានឆាប់ផង ចាំ
ទុកបានល្អផង សិល្បសាស្ត្រដែលជីវកកោមារភច្ចនោះបានរៀនហើយ
ក៏មិនភ្លេចភ្លាផង ។ លុះកន្លង ៧ ឆ្នាំទៅហើយទើបជីវកកោមារភច្ច
មានសេចក្តីរំគិតដូច្នេះថា អាត្មាអញរៀនសិល្បសាស្ត្របានច្រើនផង
រៀនបានឆាប់ផង ចាំទុកបានល្អផង សិល្បសាស្ត្រដែលអញបានរៀន
ហើយក៏មិនភ្លេចភ្លាផង ម្យ៉ាងទៀត កាលអាត្មាអញរៀនអស់ ៧ ឆ្នាំ
ហើយ ក៏រកទីបំផុតសិល្បសាស្ត្រនេះមិនប្រាកដឡើយ ទីបំផុតសិល្ប
សាស្ត្រនេះតើនឹងបានប្រាកដកន្លងទៅវេលាណា ។ លំដាប់នោះ ជីវក-
កោមារភច្ចក៏បានចូលទៅរកពេទ្យនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏និយាយ
ពាក្យនេះនឹងពេទ្យនោះថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ខ្ញុំរៀនសិល្បសាស្ត្រ
បានច្រើនផង រៀនបានឆាប់ផង ចាំទុកបានល្អផង សិល្បសាស្ត្រ
ដែលខ្ញុំបានរៀនហើយមិនភ្លេចភ្លាវិញផង ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំរៀនអស់
៧ ឆ្នាំហើយ ក៏រកទីបំផុតសិល្បសាស្ត្រនេះមិនប្រាកដសោះ ទីបំផុត

តាទា ឥមស្ស សិប្បស្ស អន្តេ បញ្ញាយិស្សតីតិ ។
នេន ខោ សោ ជីវកេ ខណ្ឌំ អាទាយ តក្កសិលាយ
សមន្តា យោជនំ អាហិណ្ឌិត្វា[1] យន្តិញ្ចិ អភេសជ្ជំ
បស្សេយ្យាសិ តំ អាហរតិ ។ ឯវំ អាចរិយេន ខោ
ជីវកោ កោមារភច្ចោ តស្ស វេជ្ជស្ស បដិស្សុណិត្វា
ខណ្ឌំ អាទាយ តក្កសិលាយ សមន្តា យោជនំ
អាហិណ្ឌិត្វា ន តំកិញ្ចិ អភេសជ្ជំ អទ្ទស ។ អថខោ
ជីវកោ កោមារភច្ចោ យេន សោ វេជ្ជោ តេនុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ វេជ្ជំ ឯតទវោច អាហិណ្ឌាបេ-
ម្ហិ អាចរិយ តក្កសិលាយ សមន្តា យោជនំ ន តំកិញ្ចិ
អភេសជ្ជំ អទ្ទសន្តិ ។ សិក្ខិតោសិ ភណេ ជីវក
អលន្តេ ឯត្តកំ ជីវិតោយាតិ ជីវកស្ស កោមារភច្ចស្ស
បរិត្តំ ចាវេយ្យំ ចាឆាសិ ។ អថខោ ជីវកោ កោមា-
រភច្ចោ តំ បរិត្តំ ចាវេយ្យំ អាទាយ យេន ភគវតោ
នេន បក្កាមិ ។ អថខោ ជីវកស្ស កោមារភច្ចស្ស
តំ បរិត្តំ ចាវេយ្យំ អន្តរាមគ្គេ សារេតេ បរិក្ខយំ
អគមាសិ ។ អថខោ ជីវកស្ស កោមារភច្ចស្ស

---

(1) ឥ. អាហិណ្ឌាបេត្តា ។

សិល្បសាស្ត្រនេះតើនឹងបានប្រាកដក្នុងវេលាណា ។ ឯអាចារ្យនោះក៏ប្រាប់ថា នែនាយជីវក: បើដូច្នោះអ្នកឯងត្រូវតាន់យកចបដីកដើរទៅចំនួន ១ យោជន៍ជុំវិញក្រុងតក្កសិលា ហើយគន់មើលវត្ថុឯណានីមួយដែលមិនមែនជាថ្មាំចូរអ្នកនាំវត្ថុនោះមក ។ ឯជីវកកោមារភេត្យទទួលស្តាប់ពាក្យទេវនោះដោយពាក្យថា បាទលោកអាចារ្យ ហើយក៏តាន់ចបដីកដើរទៅចំនួន ១ យោជន៍ជុំវិញក្រុងតក្កសិលា ក៏មិនឃើញមានវត្ថុអ្វីមួយដែលមិនមែនជាថ្មាំឡើយ ។ គ្រានោះ ជីវកកោមារភេត្យក៏បានចូលទៅរកទេវនោះវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងទេវនោះថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ខ្ញុំបានដើរទៅចំនួន ១ យោជន៍ជុំវិញក្រុងតក្កសិលា ក៏មិនឃើញមានវត្ថុអ្វីមួយដែលមិនមែនជាថ្មាំសោះ ។ ឯអាចារ្យនោះក៏និយាយថា នែនាយជីវក: អ្នកឯងយើងបានបង្រៀនរួចហើយ សិល្បសាស្ត្រប៉ុណ្ណេះលួមចំញឹមជីវិតរបស់អ្នកឯងបានហើយ។ ក៏ប្រគល់ស្បៀងបន្តិចបន្តួចឲ្យជីវកកោមារភេត្យ ។ លំដាប់នោះ ជីវកកោមារភេត្យក៏បាននាំយកស្បៀងបន្តិចបន្តួចនោះចេញដើរសំដៅទៅក្រុងពារាណសីវិញ ។ វេលានោះ ស្បៀងបន្តិចបន្តួចរបស់ជីវកកោមារភេត្យនោះ ក៏អស់រលីងទៅទៀបក្រុងសាកេត នៅឆាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ គ្រានោះ ជីវកកោមារភេត្យក៏មាន

ฬหนฺเทหิ ฯเปฯ ขา มตฺตา ตนฺตา อเปฺปนกา อปฺปกตฺตา จ สุตฺตา อติเวเยฺยน กตฺวา ยนฺตมาทิ จาเวยฺยุ ปริเยสิเยยฺยนฺติ ฯ

(๓๖) เตน ขา ปน สมเยน สาเกเต สงฺฆภริยาย สตฺตสฺสุโก สีสาพาโธ โหติ ฯ ตหฺ มหนฺตา มหนฺตา ฉิสาจาโมกฺขา วคฺคา อาคจฺฉนฺติ ตีกิจฺฉนฺตา ฉาสกฺขุ อเวเกน เกนจิ ปมุขา ทิวาทิ อาคนฺตฺวา อคมสุ ฯ อถขา ฉีวเกน เกนจิ ปเทน สาเกตา ปริสิตฺวา ปจฺจุสฺสุ ปุจฺฉิ เกน นุโข ตีลาโน กา ตีกิจฺฉาทีตี ฯ ฬตีสฺสา อาจริย สงฺฆภริยาย สตฺตสฺสุโก สีสาพาโธ กจฺจ อาจริย สงฺฆภริยา ตีกิจฺฉาทีตี ฯ อถขา ฉีวเกน เกนจิ ปเทน เชตวนา ยเน สงฺฆสฺส กมาปตีสฺส ฉิวสนฺเต ปจฺจุปสงฺกมิตฺวา ปจฺจุปสงฺกมิตฺวา เอกมนฺตเก อาฬาเปสิ กจฺจ กจฺจิ เอกมนฺตเก สงฺฆภริยาย ทาวธ วคฺคา อาคจฺฉนฺติ อาคเตา สา ตนฺตฺตกาเทาติ ฯ ฬาทาจริยาติ ขา สา เอกมนฺตเก ฉีวเกสุ เกนจิ ปเทน ปจฺจุสฺสุ ปฏิสฺสุณิตฺวา ยเน สงฺฆ-

សេចក្តីនេះគឺតដូច្នេះថា ផ្លូវអស់ពាំងនេះជាផ្លូវជាប់ស្រែយាល មានទឹកតិច មានចំណីអាហារតិច នរណាដែលមិនមានស្បៀងអាហារហើយមិនងាយនឹងទៅបានឡើយ បើដូច្នោះ គួរអោត្មាអញដើរស្វែងរកស្បៀងសិន (រួចសឹមទៅ) ។

(៣៦) សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងសាកេតមានភរិយាសេដ្ឋីម្នាក់ កើតជម្ងឺឈឺក្បាល ៧ ឆ្នាំហើយ ។ ពួកពេទ្យដែលជាគិសាចាមោក្ខយ៉ាងធំៗច្រើននាក់នាំគ្នាមកព្យាបាល ក៏មិនអាចធ្វើឲ្យជារោគបាន ហើយនាំយកតែថ្នាក់ទៅជាច្រើន ។ គ្រានោះ ដីវកកោមារភច្ចបានចូលទៅក្រុងសាកេតហើយសួរមនុស្សពាំងឮថា នែនាយ នរណាមានជម្ងឺ (ខ្លះ) នរណាឲ្យខ្ញុំព្យាបាល (ខ្លះ) ។ មនុស្សពាំងនោះថ្លែងថា បពិត្រលោកអាចារ្យ មានតែភរិយាសេដ្ឋីនេះមានជម្ងឺឈឺក្នុងក្បាល ៧ ឆ្នាំហើយ បពិត្រលោកអាចារ្យ អ្នកអញ្ជើញទៅព្យាបាលភរិយាសេដ្ឋីចុះ ។ វេលានោះ ដីវកកោមារភច្ចក៏បានចូលទៅកាន់លំនៅរបស់សេដ្ឋីគហបតិ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បង្គាប់នាយទ្វារថា នែនាយទ្វារ ចូរអ្នកឯងទៅដំរាបភរិយាសេដ្ឋីថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ ឥឡូវមានគ្រូពេទ្យអញ្ជើញមក គាត់ចង់ឃើញអ្នកម្ចាស់ ។ នាយទ្វារនោះបានទទួលស្តាប់ពាក្យដីវកកោមារភច្ច ដោយពាក្យថា បាទលោកអាចារ្យ ហើយក៏ចូលទៅកេភរិយាសេដ្ឋី

ภริยา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา เสฏฺฐิภริยึ ฯเปฯ ภเณ วเชฺช อยฺเย อาคเตา สมา ตํ ทฏฺฐุกามาตฺถ ฯ กึ ติสมา กเณ เทวกิตฺตกา วเชฺชติ ฯ ธมฺมราเชน อยฺเยติ ฯ อลํ กเณ เทวกิตฺตกา กึ เม ธมฺมราเชน วเชฺช ภริสฺสติ ฯเปฯ มหาปฺผลา มหานิสังสา ติสมา เทวกิตฺตกา วเชฺช อาคจฺฉา ติกิจฺฉาปนฺนา ฉาสกฺขึสุ อเวเต ภาตุ ภเยน มหาวิรวญฺจ อกตมสฺสติ ฯ อถโข สมา เทวกิตฺตกา เยน ฉีวกา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ฉีวกํ เอตทโวจ สเจ ภริยา อาจริยา ฯเปฯ มหาปฺผลา มหานิสังสา ติสมา เทวกิตฺตกา วเชฺช อาคจฺฉา ติกิจฺฉาปนฺนา ฉาสกฺขึสุ อเวเต ภาตุ ภเยน มหาวิรวญฺจ อกตมสฺสติ ฯ ตตฺถ กเณ เทวกิตฺตเน เสฏฺฐิภริยายย ชานาติ วเชฺช อยฺเย ฯเปฯ มา ตาว อยฺเย ปุเร ตาวญฺจ อนาคเต ยนา อเวเต อเหสิ ตนา ยเถวยฺยาสิ ตเถวยฺยาสีติ ฯ ฯเปฯ อาจริยาติ ขา สมา เทวกิตฺตกา ฉีวกสฺส

លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងតរិយាសេដ្ឋីថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ ឥឡូវមានគ្រូពេទ្យអញ្ជើញមក គាត់ចង់ឃើញអ្នកម្ចាស់ ។ ឯតរិយាសេដ្ឋីក៏សួរថា នែនាយទ្វារ គ្រូពេទ្យនោះតើបែបយ៉ាងណា ។ នាយទ្វារដំរាបថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ គ្រូពេទ្យនោះនៅក្មេងទេ ។ ឯតរិយាសេដ្ឋីក៏តបថា កុំឡើយនាយទ្វារ គ្រូពេទ្យនៅក្មេងម្ល៉េះនឹងធ្វើភេគអញឲ្យជាម្តេចបាន គ្រូពេទ្យដែលជាទិសាបាមោក្ខយ៉ាងធំៗ ច្រើនខាត់ក៏បានមកព្យាបាលហើយ ក៏គង់មិនអាចនឹងធ្វើរោគឲ្យសះជាបាន នាំយកប្លែកជាច្រើនទៅហើយ ។ ខណៈនោះ នាយទ្វារក៏បានចូលទៅរកដីវកកោមារភច្ចវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងដីវកកោមារភច្ចថា បពិត្រលោកអាចារ្យ តរិយាសេដ្ឋីបាននិយាយយ៉ាងនេះថា កុំឡើយនាយទ្វារគ្រូពេទ្យនៅក្មេងម្ល៉េះនឹងព្យាបាលរោគអញឲ្យសះជាម្តេចបាន គ្រូពេទ្យដែលជាទិសាបាមោក្ខធំៗ ច្រើនខាត់បានមកព្យាបាលក៏គង់មិនអាចនឹងធ្វើរោគឲ្យសះជាបាន នាំយកប្លែកជាច្រើនទៅហើយ ។ ឯដីវកកោមារភច្ចក៏និយាយវិញថា នែនាយទ្វារ ចូរអ្នកឯងទៅជំរាបតរិយាសេដ្ឋីថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ គ្រូពេទ្យបាននិយាយពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ អ្នកម្ចាស់កុំភ្លេចឲ្យវត្ថុអ្វី ។ មុនឡើយ ចាំអ្នកម្ចាស់ជារោគពេលណា អ្នកម្ចាស់ចង់ឲ្យវត្ថុណាក៏តប្បីឲ្យវត្ថុនោះ ក្នុងពេលនោះចុះ ។ នាយទ្វារនោះទទួលស្តាប់

តោមារកកុស្ស បដិស្សុណិត្វា យេន សេដ្ឋិភរិយា តេនុ-
បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា សេដ្ឋិភរិយំ ឯតទវោច វជ្ជោ
អយ្យេ ឱវាទោ មា តវ អយ្យេ បុរេ តរិត្វា អនាសិ
យត្ថ អកត្ថ អហោសិ តត្ថ យំ ឥច្ឆេយ្យាសិ តំ
ឧច្ឆេយ្យាសីតិ ។ តេនហិ តវណ្ណោ នោភវិតព្ព វជ្ជោ អា-
កង្ខន្តូតិ ។ ឱវំ អយ្យេតិ ខោ សោ នោភវិតោ សេដ្ឋិ-
ភរិយាយ បដិស្សុណិត្វា យេន ជីវកោ តោមារកោ្ឋ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ជីវកំ តោមារកំ្ឋ ឯតទ-
វោច សេដ្ឋិភរិយា តំ អាចរិយ បត្តោសតីតិ ។ អថខោ
ជីវកោ តោមារកោ្ឋ យេន សេដ្ឋិភរិយា តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា សេដ្ឋិភរិយាយ វិតោរំ សល្លក្ខេត្វា សេដ្ឋិ-
ភរិយំ ឯតទវោច បសតេន មេ អយ្យេ សប្បិនា
អត្ថោតិ ។ អថខោ សេដ្ឋិភរិយា ជីវកស្ស តោមារ-
កកុស្ស បសតំ សប្បិ ឆាបេសិ ។ អថខោ ជីវកោ
តោមារកោ្ឋ តំ បសតំ សប្បិ ឆាឆាតេសច្ឆេហិ
ឯប្បចិត្វា សេដ្ឋិភរិយំ មញ្ជកេ ឧត្តានំ និបជ្ជាបេត្វា[1]

---

๑ ឯវាតេត្វាតិបិ ឆាបៅ ។

ចីវរក្ខន្ធកៈ រឿងដីវកកោមវត្ថុ និងរឿងភរិយាសេដ្ឋី

ពាក្យដីវកកោមវត្ថុ ដោយពាក្យថា ចាទលោកអាចារ្យ ហើយក៏ចូលទៅរកភរិយាសេដ្ឋីវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ចានិយាយពាក្យនេះនឹងភរិយាសេដ្ឋីថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ គ្រូពេទ្យបាននិយាយពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ អ្នកម្ចាស់កុំអាលឲ្យវត្ថុអ្វី ។ មុនឡើយ ចាំអ្នកម្ចាស់ជាភេគវលោណា អ្នកម្ចាស់បងឲ្យវត្ថុណាក៏គប្បីឲ្យវត្ថុនោះក្នុងវេលានោះចុះ ។ ឯភរិយាសេដ្ឋីក៏ប្រាប់ថា នែនាយទ្វារ បើដូច្នោះសូមឲ្យគ្រូពេទ្យអញ្ជើញចូលមកចុះ ។ នាយទ្វារនោះបានទទួលស្តាប់ពាក្យភរិយាសេដ្ឋីដោយពាក្យថា បាទអ្នកម្ចាស់ ហើយក៏ចូលទៅរកដីវកកោមវត្ថុវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងដីវកកោមវត្ថុថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ភរិយាសេដ្ឋីឲ្យអញ្ជើញលោក ។ វេលានោះ ដីវកកោមវត្ថុក៏បានចូលទៅរកភរិយាសេដ្ឋី លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏សង្កេតស្គាល់វិការរបស់ភរិយាសេដ្ឋី ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភរិយាសេដ្ឋីថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ ខ្ញុំបាទត្រូវការសប្បិ ១ ទូកដៃ ។ លំដាប់នោះ ភរិយាសេដ្ឋីក៏បានបង្គាប់ឲ្យគេឲ្យសប្បិ ១ ទូកដៃទៅដីវកកោមវត្ថុ ។ វេលានោះ ដីវកកោមវត្ថុក៏បានសូសប្បិនោះជាមួយនឹងថ្នាំពាំងឆ្កាយផ្សេង ។ រួចហើយឲ្យភរិយាសេដ្ឋីដេកផ្ងារលើគ្រែហើយ

ฉตฺตาคา อคารสิ ฯ อถโข ตำ สปฺปึ ฉตฺตาคา นิกฺขมฺม ยุฑฺฐาคา ปุกฺกมิ ฯ อถโข เสฏฺฐิภริยา ตำ ปฏิกฺกมนฺตึ ฉุฑฺฑปาตฺวา ทาสึ อามนฺเตสิ เอหิ ตฺวำ ทาเส สปฺปึ ปิวนา กลฺยาณิกา ตาติ ฯ อถโข ปจฺจตฺถิกสฺส เคหปวิสฺสุ ฝตฺตโกสิ อปฺปโมสิ ภาชนโต ภาชนำ[1] ยาว ลญฺจายำ ยาวนี ยตฺร หิ นาม ๙ปิ ฉฑฺฑนียธมฺมำ สปฺปึ ปิวนา ตาทิเสสฺวาติ ปหุตานิ จ เม มหาคฺฆานิ มหาคฺฆานิ ภิสลฺลานิ จุปกตานิ ตาทิมฺหิยำ ภาชนำ[2] เทยฺยธมฺมำ ฉสฺสาตีติ ฯ อถโข เสฏฺฐิภริยา ปจฺจตฺถิกสฺส เคหปวิสฺสุ ภิกฺขำ สญฺญาเปตฺวา ปจฺจตฺถิกำ เคหปวิสฺสุ ฝตฺตโกสิ อปฺปโมสิ ภาชนโต ภาชนำ ตาทิสฺส ตุมฺเห อาจริย วิสโทสีติ ฯ ๙ฉ เม ฝตฺตโกสิ อปฺปโมสิ ภาชนโต ภาชนำ ยาว ลญฺจายำ ยาวนี ยตฺร หิ นาม ๙ปิ ฉฑฺฑนียธมฺมำ สปฺปึ ปิวนา ตาทิเสสฺวาติ ปหุตานิ จ เม มหาคฺฆานิ มหาคฺฆานิ ภิสลฺลานิ จุปกตานิ ตาทิมฺหิยำ ภาชนำ เทยฺยธมฺมำ ฉสฺสาตีติ ฯ มยำ โข อาจริย อาคาริกา นาม จุปชานาเมตสฺส

---

๑ ๙ำ ฉปิวิตฺวา ฉเกปิยเจตฺถเก ฉ ทิสฺสติ ฯ ๒ ฉ. กิญฺจิ ฯ

បញ្ចូកថ្នាំនោះ ។ ខណៈនោះ សប្បិដែលជីវកកោមារភច្ចបានច្រកទៅ
ហើយនោះក៏ខ្ចរចេញពីមាត់ ។ គ្រានោះ ភរិយាសេដ្ឋីក៏ខ្ជាក់សប្បិនោះទៅ
កន្ត្រកន្ត្រោរហើយបង្គាប់ទាសីថា ចូរនាងយកសំឡីមកផ្ដិតសប្បិនេះចេញ ។
លំដាប់នោះ ជីវកកោមារភច្ចមានសេចក្ដីរិះគិតដូច្នេះថា អើអស្ចារ្យម្ល៉ៃ
ស្រីមេផ្ទះនេះជាស្រីអន់ណាស់តើ ព្រោះនាងឲ្យទាសីយកសំឡីមកផ្ដិត
សប្បិនេះ ដែលជារបស់គួរតែចោល ម្យ៉ាងទៀត ថ្នាំដែលមានជំងឺច្រើន។
អញបានប្រើប្រាស់អស់ច្រើនទៅហើយ ស្រីជាម្ចាស់ផ្ទះនេះ នឹងឲ្យទេយ្យ-
ធម៌ (វង្វាន់) តិចតួចដល់អញដូចម្ដេចបាន ។ លំដាប់នោះ ភរិយាសេដ្ឋី
សង្កេតស្គាល់កិរិយាជីវកកោមារភច្ច ហើយក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងជីវក
កោមារភច្ចថា នែលោកអាចារ្យ ហេតុអ្វីបានជាអ្នកមានចិត្តប្លែកម្ល៉ៃ ។
ឯជីវកកោមារភច្ចតបវិញថា ខ្ញុំបានមានសេចក្ដីរិះគិតក្នុងចិត្តនេះយ៉ាងនេះថា
អស្ចារ្យអ្វីម្ល៉ៃ ស្រីមេផ្ទះនេះជាស្រីអន់ណាស់តើ ព្រោះនាងឲ្យទាសីយក
សំឡីមកផ្ដិតសប្បិនេះ ដែលជារបស់គួរតែចោល ម្យ៉ាងទៀត ថ្នាំដែល
មានជំងឺច្រើន។ អញបានប្រើប្រាស់អស់ច្រើនទៅហើយ ស្រីជាម្ចាស់ផ្ទះ
នេះនឹងឲ្យទេយ្យធម៌តិចតួចដល់អាត្មាអញដូចម្ដេចបាន។ ឯភរិយាសេដ្ឋីតប
វិញថា នែលោកអាចារ្យ យើងជាស្រីគ្រប់គ្រងផ្ទះគួរចេះសំចៃសប្បិនេះ

សញ្ញមស្ស អវមេតំ សម្ប៑ ធាសានំ ភ កម្មកភនំ
ភ ចាឧញ្ញនំ ភ បធីបកភរណោ ភ អាសិត្តំ មា ទុំ
អាចរិយ វិបនោ អហោសិ ន តេ ឧេយ្យធម្មោ ហាយិ-
ស្សតីតំ ។ អថខោ ជីវកោ កោមារភច្ចោ សេដ្ឋិភរិ-
យាយ សត្តវស្សិកំ សីសាពាធំ ឯកេនេវ ឧត្តកម្មេន
អបកឌ្ឍិ ។ អថខោ សេដ្ឋិភរិយា អរោគា សមាធា
ជីវកស្ស កោមារភច្ចស្ស ចត្តារិ សហស្សានិ ចាធា-
សិ ។ បុត្តោ មាតា មេ អរោគា បិតាតំ ចត្តារិ សហ-
ស្សានិ ចាធាសិ ។ សុណិសា សស្សុ មេ អរោគា
បិតាតំ ចត្តារិ សហស្សានិ ចាធាសិ ។ សេដ្ឋី កហបតំ
ភរិយា មេ អរោគា បិតាតំ ចត្តារិ សហស្សានិ ចាធាសិ
ធាសញ្ច ធាសិញ្ច អស្សរថញ្ច អធាសិ ។ អថខោ
ជីវកោ កោមារភច្ចោ តានិ សោឡ្សសសហស្សានិ
អាធាយ ធាសញ្ច ធាសិញ្ច អស្សរថញ្ច យេន ភគ-
កាតំ តេន បក្កាមិ អនុបុព្វេន យេន ភគវកាតំ យេន
អភយោ ភគវកុមារោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
អភយំ ភគវកុមារំ ឯតទវោច ឥទំ មេ ឧេវ បឋមតរំ

សប្បិនេះនឹងធ្វើជាថ្នាំលាបដើងពួកគាស:ពួកកម្មករ ឬនឹងស្រែចម្ការក្នុងកិច្ចដែលធ្វើប្រចាំ ក៏គង់តែប្រសើរ នៃលោកអាចារ្យ លោកកុំតូចចិត្តឡើយ ទេយ្យធម៌របស់លោកមុខជាមិនសាបសូន្យទេ ។ ខណៈនោះ ជីវកកោមារភច្ចក៏បានផ្ទះជម្ងឺឈឺក្បាល ៧ ឆ្នាំរបស់ភរិយាសេដ្ឋីដោយការចែកតែម្តងប៉ុណ្ណោះ ។ វេលានោះ ភរិយាសេដ្ឋីក៏បានសះជាពេលនោះទៅ ហើយបានឲ្យ (រង្វាន់) ចំនួន ៤ ពាន់កហាបណៈទៅជីវកកោមារភច្ច ។ ឯកូនប្រុសគិតថា មាតារបស់អ្នាអញបានសះជាជម្ងឺហើយ ក៏បានឲ្យ (រង្វាន់) ចំនួន ៤ ពាន់កហាបណៈទៀត ។ ឯស្រីជាកូនប្រសាគិតថា ម្តាយក្មេករបស់អ្នាអញបានសះជាជម្ងឺហើយ ក៏បានឲ្យ (រង្វាន់) ចំនួន ៤ ពាន់កហាបណៈទៀត ។ ឯសេដ្ឋីគហបតីគិតថា ភរិយារបស់អ្នាអញបានសះជាជម្ងឺហើយ ក៏ឲ្យ (រង្វាន់) ចំនួន ៤ ពាន់កហាបណៈ ហើយឲ្យទាសាទាសិនីឆវថីមសេះ (ថែមទៀត) ។ គ្រានោះ ជីវកកោមារភច្ចបាននាំយក (រង្វាន់) គាំង ១៦ ពាន់កហាបណៈនោះ នឹងទាសាទាសីគាំងឆវថីមសេះហើយចេញទៅក្រុងរាជគ្រឹះ ក៏បានចូលទៅកអភយ-រាជកុមារឰដក្រុងរាជគ្រឹះដោយលំដាប់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងអភយរាជកុមារថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស រង្វាន់

សោឣ្ឍសសមាសឣ្ឍានំ ឧាសោ ច ឧាសី ច អសឣ្ឍរថោ ច បដិក្កណ្ណាតុ មេ ឧេវេ ទោសាវឧិកត្តំ ។ អលំ ភណេ ដីវកេ តុណ្ហីយេវ[1] ហោតុ អម្ហាកញ្ចុ[2] អន្តេបុរេ ឧិវេសនំ មាបេមីតិ ។ ឯវំ ឧេភតិ ខោ ដីវកោ កោមារភច្ចោ អភយស្ស រាជកុមារស្ស បដិស្សុណិត្វា អភយស្ស រាជកុមារស្ស អន្តេបុរេ ឧិវេសនំ មាបេសិ ។

[៣៧] ឧេន ខោ បន សមយេន រញ្ញោ មាគឞស្ស សេឧិយស្ស ពិម្ពិសារស្ស ភគន្ទលាពាធោ ហោតិ ។ សាដកោ លោហិតេន មក្ខិយត្តិ ។ ឧេវិយោ ឧិស្សា ចុម្ពដេ្ឋាត្តិ ចុម្ពដីឧានិ ឧេវេ បុច្ឆំ ឧេវស្ស ឧប្បដ្ឋំ ឧចិ-រស្ស[3] ឧេវេ វិជាយិស្សតីតិ ។ ឧេន រាជា មច្ចុំ ហោតិ ។ អថខោ រាជា មាគឞោ សេឧិយោ ពិម្ពិសារេ អភយំ រាជកុមារំ ឯតទវេច មយ្ហំ ខោ ភណេ អភយ តាឧិសោ អាពាធោ សាដកោ លោហិតេន មក្ខិយត្តិ ឧេវិយោ ឧិស្សា ចុម្ពដេ្ឋាត្តិ ចុម្ពដីឧានិ ឧេវេ បុច្ឆំ ឧេវស្ស ឧប្បដ្ឋំ

---

១ ឧ. ពុយ្ហេវ ។ ២ អម្ហាកញ្ចេវ ។ ៣ ឧ ចិរត្តំបិ ជាយេ ។

ចាំង ១៦ ពាន់ក្តី ចាសាក្តី ចាសីក្តី សេះនឹងរថក្តី នេះដោស្មាដៃដបូងរបស់ខ្ញុំសូមបង្គំនមស្ការ ។ សូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់ទទួលយកគ្រឿងសម្រាប់ចិញ្ចឹមរបស់ខ្ញុំសូមបង្គំជាខ្ញុំចុះ ។ ឯអកយរាជកុមារកត់បថា នែនាយដីរកៈ ណ្ហើយ (របស់ចាំងនេះ) ស្រែចនឹងអ្នកឯងចុះ ប៉ុន្តែត្រូវអ្នកឯងសាងលំនៅក្នុងបូរីរបស់យើង ។ ឯដីរកគោមរកត្ស ឮបានទទួលស្តាប់ព្រះបន្ទូលអកយរាជកុមារដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះគុណាវិសេសហើយក៏ឮបានសាងលំនៅក្នុងកំពង់របស់អកយរាជកុមារ ។

(៣៧) សម័យនោះឯង ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារទ្រង់កើតរោគឫសដូងបាត ។ សំពត់សាដកចាំងឡាយក៏សឹងតែប្រឡាក់ទៅដោយឈាម ។ ពួកព្រះនាងទេវីឃើញហើយក៏ចំអកថា ឥឡូវនេះព្រះសម្មតិទេពទ្រង់មានរជ្ជូវហើយ ផ្ការីឈាមឮបានកើតឡើងដល់ព្រះសម្មតិទេពហើយ មិនយូរប៉ុន្មានទេព្រះសម្មតិទេពមុខជានឹងប្រសូតិ(បុត្រ)មិនខាន ។ ព្រះមហាក្សត្រក៏ទ្រង់អៀនអន់ដោយហេតុនោះ ។ វេលានោះ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ ទ្រង់មានព្រះពាដទុក្ខាសួរទៅអកយរាជកុមារថា នែនាយរកៈអើយ យើងមានជម្ងឺឮបានជាដូច្នោះហើយ អស់ចាំងសំពត់សាដកប្រឡាក់ទៅដោយឈាម ឯពួកនាងទេវីឃើញហើយក៏ចំអកថា ឥឡូវនេះព្រះសម្មតិទេពទ្រង់មានរជ្ជូវហើយ ផ្ការីឈាមឮបានកើតឡើង

ឧច់វសេ្ស ខេរកេ វិជាយិសេ្សតីតំ ឥង្ឃ ភណោ អភយ តាឧិសំ វេជ្ជំ ជានាហិ យោ មំ តិកិច្ឆេយ្យាតំ ។ អយំ ខេវ អម្ហាកំ ជីវកោ វេជ្ជោ តវុណោ ភ[ទ្ទ]កោ សោ ខេវំ តិកិច្ឆិសេ្សតីតិ ។ តេនហិ ភណោ អភយ ជីវកំ វេជ្ជំ អាណាបេហិ សោ មំ តិកិច្ឆិសេ្សតីតិ ។ អថខោ អភ-យោ រាជកុមារកេ ជីវកំ តោមារភង្គំ អាណាបេសិ តច្ច ភណោ ជីវក រាជានំ តិកិច្ឆាហីតិ ។ ឃំ ខេកតិ ខោ ជីវកោ តោមារភង្គោ អភយេសេ រាជកុមារេសេ បដិសេ្សណិត្វា ឧខេន ភេសជ្ជំ អាឧាយ យេន រាជា មាគឧោ សេនិយោ ពិម្ពិសារកេ ខេរុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា រាជានំ មាគឧំ សេនិយំ ពិម្ពិសារំ ឯតទវោច អាពាធំ តេ ខេវ បសេ្សមីតិ[1] ។ អថខោ ជីវកោ តោមារភង្គោ រញ្ញោ មាគឧស្ស សេនិយស្ស ពិម្ពិសារស្ស ភគន្ទលាពាធំ ឯតេរេវ អាលេបេឧ អបភាឡិ ។ អថខោ រាជា មាគឧោ សេនិយោ ពិម្ពិសារកេ

---

๑ ម. អាពាធំ ខេវ បសេ្សមាតិ ។

ដល់ព្រះសម្មតិទេពហើយ មិនយូរប៉ុន្មានទេ ព្រះសម្មតិទេពមុខជានឹងប្រសូតិ (បុត្រ) មិនខាន នែនាយអភ័យ យើងសូមអង្វរអ្នក ចូរអ្នកស្វែងរកពេទ្យណា ដែលអាចព្យាបាលយើងបាន ។ អភយរាជកុមារតបវិញថា បពិត្រព្រះបម្មតិទេព ពេទ្យរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គឈ្មោះជីវក: នៅក្នុងជាមនុស្សកំពុងចំរើន ពេទ្យនោះនឹងព្យាបាលព្រះសម្មតិទេពបាន ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារត្រាស់ថា នែនាយអភ័យ បើដូច្នោះចូរអ្នកបង្គាប់ពេទ្យជីវក:ឲ្យគេមកព្យាបាលអញចុះ ។ លំដាប់នោះ អភយរាជកុមារក៏បានបង្គាប់ជីវកកោមារភច្ចថា នែនាយជីវក: ចូរអ្នកឯងទៅព្យាបាលរោគថ្វាយព្រះមហាក្សត្រ ។ ជីវកកោមារភច្ចបានទទួលបង្គាប់អភយរាជកុមារដោយពាក្យថា សាធុណាវិសេស ហើយក៏នាំយកថ្នាំចំនួនមួយក្រចកចូលទៅគាល់ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបទូលព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារដូច្នេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គសូមមើលជម្ងឺព្រះអង្គ ។ វេលានោះ ជីវកកោមារភច្ចក៏បានផ្សះរោគឫសដូងបាតរបស់ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារដោយលាបថ្នាំតែម្តង ។ គ្រានោះ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ

อเวเลา สมาโน ปญฺจ ฯ สตฺตสตานิ สญฺจลฏฺฐานิ วิภูสาเปตฺวา[๑] ฯ มุญฺจาเปตฺวา ปุญฺจ กากเปตฺวา ฯ ตีหิ กเณหิ ฯ ตีหิ ปเทหิ ฯ ปญฺจ ฯ สตานิ สญฺจลฏฺฐานิ ฯ ปญฺจ ฯ ปเทหิ ฯ ปญฺจ ฯ สตานิ ฯ ปญฺจ ฯ สตานิ ฯ ปญฺจ ฯ สตาน

ទ្រង់ជាន់សះជាពេគហើយ ទើបទ្រង់ឲ្យពួកស្រីទាំងប្រាំរយស្អិតស្អាន គ្រឿងអលង្ការទាំងពួងហើយឲ្យដោះចេញ ទ្រង់ឲ្យគេជាគំនរបួចទ្រង់គ្រាស់ទៅនឹងដីវកៈកោមារភច្ចដូច្នេះថា នែនាយដីវកៈ គ្រឿងអលង្ការទាំងពួងរបស់ស្រីទាំងប្រាំរយនេះត្រូវជាអ្នកឯងហើយ ។ ដីវកៈកោមារភច្ចក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កុំព្រួយព្រះពាជហឫទ័យឡើយ សូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់គ្រាន់តែរលឹកឧបការរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គចុះ ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារគ្រាស់ថា នែនាយដីវកៈ បើដូច្នោះចូរអ្នកឯងបម្រើយើងជាដរាបសុំជាដរាប កិកុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានផង ។ ដីវកៈកោមារភច្ចបានទទួលស្តាប់ព្រះពាជឫង្ការព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះករុណាវិសេស ។

(៣៨) សម័យនោះឯង សេដ្ឋីនៅក្រុងពាជគ្រឹះកើតរោគឈឺក្បាលៗ៧ឆ្នាំហើយ ។ ពួកពេទ្យដែលជាទិសាបាមោក្ខធំៗច្រើននាក់មកព្យាបាលក៏មិនអាចនឹងកែរោគឲ្យសះជាបាន នាំយកតែប្រាក់ជាច្រើនទៅ ។ ម្យ៉ាងទៀត សេដ្ឋីនោះពួកពេទ្យក៏ចោះបង់ចោលហើយ ។ មានពួកពេទ្យខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិមុខជានឹងឆ្លើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី៩ ។ ពួកពេទ្យខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិមុខជានឹងឆ្លើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី៧ ។

អថខោ ភគវតោ សន្តិកេ អញ្ញតរោ ព្រាហ្មណោ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ
ឧត្តរាសង្គំ កត្វា យេន ភគវា តេនញ្ជលិំ បណាមេត្វា តិក្ខត្តុំ
ឧទានំ ឧទានេសិ ។ តត្ថ ឧទានន្តិ ឧទានគាថា ។ តត្ថ ឧទានេសិ
ឧទានគាថាយ ឧទានេសិ ។ តត្ថ ឧទានន្តិ ឧទានគាថា ។ តត្ថ
ឧទានេសិ ឧទានគាថាយ ឧទានេសិ ។ តត្ថ ឧទានន្តិ ឧទានគាថា ។
តត្ថ ឧទានេសិ ឧទានគាថាយ ឧទានេសិ ។ តត្ថ ឧទានន្តិ ឧទានគាថា ។
តត្ថ ឧទានេសិ ឧទានគាថាយ ឧទានេសិ ។ តត្ថ ឧទានន្តិ ឧទានគាថា ។
តត្ថ ឧទានេសិ ឧទានគាថាយ ឧទានេសិ ។ តត្ថ ឧទានន្តិ ឧទានគាថា ។
តត្ថ ឧទានេសិ ឧទានគាថាយ ឧទានេសិ ។ តត្ថ ឧទានន្តិ ឧទានគាថា ។
តត្ថ ឧទានេសិ ឧទានគាថាយ ឧទានេសិ ។ តត្ថ ឧទានន្តិ ឧទានគាថា ។
តត្ថ ឧទានេសិ ឧទានគាថាយ ឧទានេសិ ។ តត្ថ ឧទានន្តិ ឧទានគាថា ។
តត្ថ ឧទានេសិ ឧទានគាថាយ ឧទានេសិ ។ តត្ថ ឧទានន្តិ ឧទានគាថា ។

លំដាប់នោះពួកកុដុម្ពិក:នៅក្នុងក្រុងពជគ្រឹះ មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា សេដ្ឋីគហបតិនេះឯងមានឧបការៈច្រើនដល់ស្តេចផង ដល់ពួកកុដុម្ពិក:ផង ម្យ៉ាងទៀត សេដ្ឋីនោះពួកពេទ្យបោះបង់ហើយ ពួកពេទ្យខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិមុខជានឹងធ្វើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី ៥ ពួកពេទ្យខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិមុខជានឹងធ្វើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី ៧ ម្យ៉ាងទៀត ពេទ្យដីវក:របស់ព្រះមហាកស្សបនេះនៅក្នុងជាមនុស្សកំពុងចំរើន បើដូច្នោះ គួរតែយើងខ្ញុំសូមពេទ្យដីវក:អំពីព្រះមហាកស្សប ដើម្បីព្យាបាលរោគសេដ្ឋីគហបតិ ។ គ្រានោះ ពួកកុដុម្ពិក:នៅក្នុងក្រុងពជគ្រឹះបានចូលទៅ គាល់ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បានក្រាបទូលព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សេដ្ឋីគហបតិនេះមានឧបការៈច្រើនដល់ព្រះសម្មតិទេពផង ដល់ពួកកុដុម្ពិក:ផង ម្យ៉ាងទៀត ពួកពេទ្យក៏បោះបង់ហើយ ពួកពេទ្យខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិមុខជានឹងធ្វើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី ៥ ពួកពេទ្យខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិមុខជានឹងធ្វើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី ៧ យើងខ្ញុំសូមអង្វរសូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់បង្គាប់ពេទ្យដីវកឲ្យព្យាបាលរោគសេដ្ឋីគហបតិ ។

อถโข ราชา มาคนฺโธ เสนิโย พิมฺพิสาโร ฌายโก ฌายโกติ โข มาคนฺธานํ อาจริยปเทสิ ตญฺจ ภณฺฑนํ ฌายโก เสฏฺฐี ตถาคตสฺส ตีหิ ปาฏิหาริเยหิ ๆ ฯเปฯ ตถาคโต โข ฌายโกติ โข มาคนฺธานญฺเจว ราชูนญฺจ มาคนฺธสฺส เสนิยสฺส พิมฺพิสารสฺส ปฏิสฺสุณิตฺวา ยาน เสฏฺฐี คหปติ เวฬุวนสณฺฑมิ อุปสงฺกมิตฺวา เสฏฺฐิสฺส คหปติสฺส ปาการานิ สลฺลกฺเขตฺวา เสฏฺฐี คหปตี ฯเปฯ สตฺถารเก สตฺถา คหปตึ อเนกปริยาเยน[1] กถึ เม อสฺส เนยฺยตฺถนฺติ ๆ สตฺถา สาธุเตยฺยาหุ เต อาจริย เยหาตุ อปาหุ เต ธาเรหีติ ๆ สกฺกสิ[2] ปน ภนฺเต คหปติ ฯเปฯ ปเสฺสน สตฺต มาเส ปพฺพชิตฺถ ๆ สกฺกาหมหำ อาจริย ฯเปฯ ปเสฺสน สตฺต มาเส ปพฺพชิตฺถ ๆ สกฺกสิ ปน ภนฺเต คหปติ ฯเปฯ ปเสฺสน สตฺต มาเส ปพฺพชิตฺถ ๆ สกฺกาหมหำ อาจริย ฯเปฯ ปเสฺสน สตฺต มาเส ปพฺพชิตฺถ ๆ สกฺกสิ ปน ภนฺเต คหปติ ฯเปฯ สตฺต มาเส ปพฺพชิตฺถ ๆ สกฺกาหมหำ อาจริย ฯเปฯ

---

๑ ม. อเนกปริยาเยน ๆ ๒ ม. สกฺกสฺสสิ ๆ

ខណៈនោះ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារក៏ទ្រង់បានបង្គាប់ជីវកកោមារភត្យថា នែនាយជីវក:អ្នកឯងចូរទៅពា្យបាលសេដ្ឋីគហបតិចុះ ។ ជីវកកោមារភត្យទទួលស្តាប់ព្រះពាដនុង្គារព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះករុណាវិសេស រួចចូលទៅកសេដ្ឋីគហបតិ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏សង្កេតដំណឹកការ:របស់សេដ្ឋីគហបតិ រួចហើយនិយាយនឹងសេដ្ឋីគហបតិដូច្នេះថា នែគហបតិ ប្រសិនបើខ្ញុំកែពេគលោកសះជាហើយ តើខ្ញុំនឹងត្រូវបានរង្វាន់ដូចម្តេច ។ សេដ្ឋីគហបតិតបថា លោកអាចារ្យ សម្បត្តិរបស់ខ្ញុំទាំងអស់ក្តីក៏ត្រូវបានលោក ខ្លួនខ្ញុំក្តីក៏ធ្វើជាខ្ញុំរបស់លោក ។ ជីវកកោមារភត្យសួរថា នែគហបតិ លោកអាចនឹងសម្រាន្តផ្អៀងតែម្ខាងអស់ ៧ ខែបានឬទេ ។ សេដ្ឋីគហបតិតបថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្អៀងតែម្ខាងអស់ ៧ ខែបាន ។ ជីវកកោមារភត្យសួរថា នែគហបតិ លោកអាចនឹងសម្រាន្តផ្អៀងមកម្ខាងទៀតអស់ ៧ ខែបានឬទេ ។ សេដ្ឋីគហបតិតបថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្អៀងមកម្ខាងទៀតអស់ ៧ ខែបាន ។ ជីវកកោមារភត្យសួរថា នែគហបតិ លោកអាចនឹងសម្រាន្តផ្ងារអស់ ៧ ខែបានឬទេ ។ សេដ្ឋីគហបតិក្រាបថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្ងារ

สงฺฆ ปาเสฯ ฉปญฺจสุฯ ๆ อยเมตฺถ ปทวิภาโค เตปาฏิ-
กงฺขา เสฏฺฐี ตปาปตึ ปญฺหาเตฯ ฉปญฺจาเภฯ(๑) ปญฺห-
เตฯ สงฺฆสฺสาฯ สีสสฺสาฯ อุปฺปาเทฯ(๒) สพฺพญฺญุ ปาเม-
ฯ เอเต ปาณาเตฯ ฉปาวิฯ ฉนสฺส ฉเสฺสสิ ปสฺส-
ยฺ(๓) ฯเปฯ เอเต ปาณาเตฯ ฬหุ ขุทฺทเก ฬหุ ปปาญ-
เก เย เต อาจริยา ฬหุปาปาสุ ปญฺจปิ ฉิวสิ เส-
ฏฺฐี ตปาปตึ ตาลิ ตาวิสฺสตีติ เตปาเย ปปาญเตฯ
ปาณาเตฯ ฉิวสิ ปญฺจปิ ฉิวสิ เสฏฺฐิสฺส ตปาปตึสฺส
ปตฺตสุฏฺฐิ ปวิยาธยิสฺสติ ปตฺตสุฏฺฐสฺส ปวิยาธาธา
เสฏฺฐี ตปาปตึ ตาลิ ตาวิสฺสติ สุฉิวสิ เตปาปิ
อาจริเยปาปิ เยปิ เต อาจริยา ฬหุปาปาสุ สงฺฆปิ
ฉิวสิ เสฏฺฐี ตปาปตึ ตาลิ ตาวิสฺสตีติ เตปาเย
ขุทฺทเกฯ ปาณาเตฯ ฉิวสิ สงฺฆปิ ฉิวสิ เสฏฺฐิสฺส
ตปาปตึสฺส ปตฺตสุฏฺฐิ ปวิยาธยิสฺสติ ปตฺตสุฏฺฐสฺส
ปวิยาธาธา เสฏฺฐี ตปาปตึ ตาลิ ตาวิสฺสติ
สุฉิวสิ เตปาปิ อาจริเยปีติ สิทฺธึ สมฺปฏิจฺฉาเตฯ

---

๑ ฉปาเตฯสฺสติปิ ปาเฐ ฯ ๒ ฉ. ฉปฺปาเลฯ ฯ ๓ ฉ. ปสฺสถเยฯ ฯ

អ.ប់ ៧ ខែបាន ។ ខណៈនោះ ដីវកកោមរកត្យក៏ឲ្យសេដ្ឋីគហបតិដេក
លើគ្រែរួចចងសេដ្ឋីភ្ជាប់លើគ្រែហើយវះស្បែកក្បាលវែកថ្មេរ(លោក្បាល)
ចេញក៏នាំយកចាណកជាតិ(១) បានពីរហើយបង្ហាញដល់ជនថាចូរអ្នកទាំង
ឡាយមើលចាណកជាតិទាំងពីរនេះចុះ ចាណកជាតិ១តូចចាណកជាតិ១ធំ
ពួកអាចារ្យណានិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិនឹងផ្ងើមរណាកាលក្នុង
ថ្ងៃទី ៩ (ព្រៃ) ពួកអាចារ្យទាំងនោះបានឃើញចាណកជាតិធំនេះ ដល់ថ្ងៃ
ទី ៩ វានឹងជញ្ជក់យកខួរកន្ទរលោក្បាលរបស់សេដ្ឋីគហបតិ។ នឹងផ្ងើមរណៈ
កាលព្រៃះវាជញ្ជក់យកខួរកន្ទរលោក្បាល អាចារ្យទាំងនោះគេឃើញត្រូវ
(របស់គេមិនខុសទេ) ចំណែកខាងពួកអាចារ្យណានិយាយយ៉ាងនេះ
ថា សេដ្ឋីគហបតិនឹងផ្ងើមរណាកាលក្នុងថ្ងៃទី ៧ (ព្រៃ) អាចារ្យទាំងនោះ
បានឃើញចាណកជាតិតូចនេះ ដល់ថ្ងៃទី ៧ វានឹងជញ្ជក់ខួរកន្ទរលោក្បាល
សេដ្ឋីគហបតិ។ នឹងផ្ងើមរណាកាលព្រៃះវាជញ្ជក់ខួរកន្ទរលោក្បាល អាចារ្យ
ទាំងនោះគេឃើញត្រូវ (របស់គេមិនខុសទេ) រួចហើយទើបបិទថ្មេរ

---

១ ជាតិសត្វតូច ។ (មេរោគ) ។

ស័ីសច្ចវំ សំវេត្វា អាលេបំ អទាសិ ។ អថខោ សេដ្ឋី គហបតិ សត្ថាហស្ស អច្ចយេន ជីវកំ កោមារភច្ចំ ឯតទវោច តាហំ អាចរិយ សង្កាមិ ឯកេន បស្សេន សត្ថ មាសេ និបជ្ជិត្តុន្តិ ។ ឧទុ មេ ត្វំ គហបតិ បដិស្សុណិ សង្កាមហំ អាចរិយ ឯកេន បស្សេន សត្ថ មាសេ និបជ្ជិត្តុន្តិ ។ សច្ចាហំ អាចរិយ បដិស្សុណិ អថាហំ មរិស្សាមិ តាហំ សង្កាមិ ឯកេន បស្សេន សត្ថ មាសេ និបជ្ជិត្តុន្តិ ។ តេនហិ ត្វំ គហបតិ ធុតិយេន បស្សេន សត្ថ មាសេ និបជ្ជាហីតិ ។ អថខោ សេដ្ឋី គហបតិ សត្ថាហស្ស អច្ចយេន ជីវកំ កោមារភច្ចំ ឯតទវោច តាហំ អាចរិយ សង្កាមិ ធុតិយេន បស្សេន សត្ថ មាសេ និបជ្ជិត្តុន្តិ ។ ឧទុ មេ ត្វំ គហបតិ បដិស្សុណិ សង្កាមហំ អាចរិយ ធុតិយេន បស្សេន សត្ថ មាសេ និបជ្ជិត្តុន្តិ ។ សច្ចាហំ អាចរិយ បដិស្សុណិ អថាហំ មរិស្សាមិ តាហំ សង្កាមិ ធុតិយេន បស្សេន សត្ថ មាសេ និបជ្ជិត្តុន្តិ ។ តេនហិ ត្វំ គហបតិ ឧត្តានោ សត្ថ មាសេ និបជ្ជាហីតិ ។

(រលាក្បាល) ហើយដេរស្បែកក្បាលរួចលាបថ្នាំឲ្យ ។ លោះនោះ លុះកន្លង៧ថ្ងៃទៅ សេដ្ឋីគហបតិក៏និយាយទៅនឹងជីវកកោមារភតិ្យយ៉ាងនេះថា នែលោកអាចារ្យ ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្អៀងខាងម្ខាងអស់៧ខែបានទេ ។ ជីវកកោមារភតិ្យតបថា នែគហបតិ កែងលោកបានទទួលប្តេជ្ញានឹងខ្ញុំថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្អៀងតែម្ខាងឲ្យអស់ ៧ ខែបាន មិនដូច្នោះឬ ។ សេដ្ឋីតបថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំបានទទួលប្តេជ្ញាពិតមែនហើយ ប៉ុន្តែថាខ្ញុំមុខជានឹងស្លាប់ (មិនខានព្រោះ) ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្អៀងតែម្ខាងឲ្យអស់ ៧ ខែបាន ។ ជីវកកោមារភតិ្យនិយាយថា នែគហបតិ បើដូច្នោះ ចូរលោកដេកផ្អៀងទៅម្ខាងទៀតអស់៧ខែចុះ ។ លោះនោះ លុះកន្លង ៧ ថ្ងៃទៅសេដ្ឋីគហបតិបាននិយាយនឹងជីវកកោមារភតិ្យយ៉ាងនេះថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្អៀងម្ខាងទៀតអស់ ៧ ខែបានឡើយ ។ ជីវកកោមារភតិ្យតបថា នែគហបតិ កែងលោកបានទទួលប្តេជ្ញានឹងខ្ញុំថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្អៀងទៅម្ខាងទៀងអស់ ៧ ខែបាន មិនដូច្នោះឬ ។ សេដ្ឋីនិយាយថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំបានទទួលប្តេជ្ញាពិតមែនហើយ ប៉ុន្តែថាខ្ញុំមុខជានឹងស្លាប់ (មិនខានព្រោះ) ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្អៀងទៅម្ខាងទៀតអស់ ៧ ខែបានទេ ។ ជីវកកោមារភតិ្យតបថា នែគហបតិ បើដូច្នោះចូរលោកដេកផ្ងារឲ្យអស់៧ខែវិញចុះ ។

อถโข เสฏฺฐี คหปติ สตฺถารญฺจ ภิกฺขุสงฺฆญฺจ
เคหมารกฺขึ ฯเปฯ ตาหิ อาจริย สงฺฆสฺสาหิ
ขุทฺทาโก สตฺถ มาเส ฐิปฏิปาฏึ ฯ ตตฺร เม ภนฺเต คห-
ปติ ปฏิสฺสุณิ สงฺฆสฺสาหิ อาจริย ขุทฺทาโก สตฺถ
มาเส ฐิปฏิปาฏึ ฯ สตฺถาหิ อาจริย ปฏิสฺสุณิ อ-
ตาหิ มาสฺสาหิ ตาหิ สงฺฆสฺสาหิ ขุทฺทาโก สตฺถ มา-
เส ฐิปฏิปาฏึ ฯ อหาญฺจ ขฺวาหิ คหปติ ตาย วาเยน
ฯเปฯ ปฏิกจฺเจวาหิ(๑) มยา ญาโต ตีหิ สตฺถาเหหิ เสฏฺฐี คหปติ อเร-
โก ภาริยฺยตีติ ขุฏฺเฐหิ คหปติ อเรโกสิ ฉาตาหิ
ตี เม เทยฺยธมฺโมติ ฯ สตฺถุ สาปเตยฺยญฺจ เต อา-
จริย เหตุ อหาญฺจ เต ตาสามิ ฯ อลๆ คหปติ
มา เม ตฺวๆ สตฺถุ สาปเตยฺย อตาสิ มา จ เม ตาเส
ภญฺญา สตสหสฺสๆ เทหิ มยฺหๆ สตสหสฺสนฺติ ฯ

๑ ฉ. ปฏิกจฺเจว ฯ

លំដាប់នោះ លុះកន្លង៧ថ្ងៃទៀ សេដ្ឋីគហបតិបាននិយាយទៅនឹងដីវក
កោមារកត្សយ៉ាងនេះថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្ងារអស់៧
ខែបានទេ ។ ដីវកកោមារកត្សតបថា នែគហបតិ ក្រែងលោកបាន
ទទួលប្តេជ្ញានឹងខ្ញុំថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្ងារអស់៧ខែបាន មិន
ដូច្នោះឬ ។ សេដ្ឋីនិយាយថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំបានទទួលប្តេជ្ញាពិតមែន
ហើយ ប៉ុន្តែថាខ្ញុំមុខជានឹងស្លាប់ (មិនខានទ្រោះ) ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្ងារ
អស់៧ខែបានទេ ។ ដីវកកោមារកត្សតបវិញថា នែគហបតិ បើខ្ញុំមិន
បាននិយាយនឹងលោក (យ៉ាងនេះទេ) អ្នកមុខជាមិនដេកអស់កាលមានប្រ-
មាណប៉ុណ្ណេះឡើយ ម្យ៉ាងទៀត យើងបានដឹងពីមុនហើយថាដល់គ្រប់៧
ថ្ងៃ ៣ ដង សេដ្ឋីគហបតិមុខជានឹងសន្លប់ស្លាប់ភ្លេចជាក់ជ (មិនខាន)
នែគហបតិ ចូរអ្នកក្រោកឡើង ឥឡូវលោកបានសះជាពេលហើយ ចូរ
លោកដឹងលោកត្រូវឲ្យផ្ងារន់ខ្ញុំដូចម្តេចខ្លះ ។ សេដ្ឋីគហបតិនិយាយថា
លោកអាចារ្យសម្បត្តិខ្ញុំទាំងអស់ក្តី ក៏ត្រូវបានលោក ខ្លួនខ្ញុំក្តី ក៏សូមធ្វើជាខ្ញុំ
លោក ។ ដីវកកោមារកត្សតបថា នែគហបតិ ល្អើយចុះ លោកកុំឲ្យសម្បត្តិ
ទាំងអស់មកខ្ញុំឡើយ ម្យ៉ាងទៀត លោកកុំធ្វើជាបាវបម្រើខ្ញុំ លោកចូរថ្វាយ
ទ្រព្យ១សែនកហាបណៈទៅស្តេចឲ្យទ្រព្យ១សែនកហាបណៈមកខ្ញុំចុះ ។

อฏฺเฐว เสฏฺฐี ตถาคตสฺส อเวจฺจปฺปสาทสมนฺนาคตา ปญฺญา สตสหสฺสญฺจ อนาสวา ภิกฺขุสงฺฆสฺส สตสหสฺสญฺจ ฯ

(๓๙) เตน โข ปน สมเยน พาหุลฺลสมุทยกสฺส เสฏฺฐิปุตฺตสฺส เมตฺตูปกายิกสฺส ตรุณปสฺสกสฺส อนฺตกสมฺภาวนา โหติ ฯ เตน ยาคุปิ ปีตา น สมฺมาปริณามํ คจฺฉติ ภตฺตมฺปิ ภุตฺตํ น สมฺมาปริณามํ คจฺฉติ อุจฺจาเรปิ ปสฺสาเวปิ น ปกฺขณติ ฯ โส เตน กิโสหโร โหติ ลูขโร ทุพฺพณฺณปฺปฏิจฺฉวิ ธมนิสนฺถตคตฺโต ฯ อฏฺเฐว พาหุลฺลสมุทยกสฺส เสฏฺฐิสฺส ปิตุฆรโหสิ มยฺหํ โข ปุตฺตสฺส ตาทิโส อาพาโธ ยาคุปิ ปีตา น สมฺมาปริณามํ คจฺฉติ ภตฺตมฺปิ ภุตฺตํ น สมฺมาปริณามํ คจฺฉติ อุจฺจาเรปิ ปสฺสาเวปิ น ปกฺขณติ โส เตน กิโสหโร ลูขโร ทุพฺพณฺณปฺปฏิจฺฉวิ ธมนิสนฺถตคตฺโต ยนฺนูนาหํ กญฺจนมาลกมาทาย ภาตรํ ปสฺเสยฺยนฺติ ปุตฺตสฺส เม ติกิจฺฉตฺถายาติ ฯ อฏฺเฐว พาหุลฺลสมุทยกา เสฏฺฐี

គ្រានោះ សេដ្ឋីគហបតិបានសះជាពេគហើយ ក៏បានថ្វាយទ្រព្យ ១ សែន កហាបណៈទៅស្តេច ដូនទ្រព្យ ១ សែនកហាបណៈទៅដីវកកោមារភច្ច ។

(៣៩) សម័យនោះឯង មានសេដ្ឋីបុត្តនៅក្នុងក្រុងពារាណសី លេងល្បែងដាំដូង ក៏កើតពេគដុំកន្ធោះវៀនធំ ។ បបរដែលសេដ្ឋីបុត្ត បានហុតក្តី ក៏មិនបានលួយស្លែ ចាយដែលសេដ្ឋីបុត្តបានបរិភោគក្តី ក៏មិនបានលួយស្លែ ទុច្ចរិះក្តី បស្សាវៈក្តី ក៏មិនបានស្លែសោះ ។ ព្រោះពេគនោះ សេដ្ឋីបុត្តនោះក៏ទៅជាស្គមសៅហ្មងមានសម្បុរអាក្រក់តើតពេគ លឿងស្វេកស្វាំងមានខ្លួនរោមដោយសរសៃ ។ លោះនោះ សេដ្ឋីនៅក្នុងក្រុងពារាណសីមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា ជម្ងឺកូនអញក្រាកដដូច្នោះ ទឹកបបរ (ដែលកូនអញ) ហុតទៅក្តី ក៏មិនបានលួយស្លែ ចាយដែលបរិភោគក្តី ក៏មិនបានលួយស្លែ ទុច្ចរិះក្តី បស្សាវៈក្តី ក៏មិនបានស្លែសោះ ព្រោះពេគនោះ បានជាកូនអញទៅជាស្គមសៅហ្មងមានសម្បុរអាក្រក់តើតពេគលឿងស្វេកស្វាំងមានខ្លួនរោមដោយសរសៃ បើដូច្នោះគួរអោតាអញទៅគាន់ក្រុងពារាណសីនេះហើយសូមយកពេទ្យដីវកៈពីស្តេចមក ដើម្បីឲ្យមកព្យាបាលកូនអញ ។ លំដាប់នោះ សេដ្ឋីនៅក្នុងក្រុងពារាណសី

ភគវតោ កច្ឆា យេន រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិ-
សារោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា រាជានំ មាគធំ សេ-
និយំ ពិម្ពិសារំ ឯតទវោច មយ្ហំ ខោ នេវ បុត្តស្ស តាទិ-
សោ អាពាធោ យាទិសំ បីតា ន សម្មាបរិណាមំ គច្ឆតិ
ភត្តំ្ត កុដ្ឋំ ន សម្មាបរិណាមំ គច្ឆតិ ឧច្ចារោបិ បស្សា-
វោបិ ន បកុណោ សោ តេន តវាសោ ល្ហខោ ឧព្ភណ្ណោ
ឧប្បណ្ឌុប្បណ្ឌុកជាតោ ធមនិសន្ថតគត្តោ សាធុ នេវ
ជីវកំ វេជ្ជំ អាណាបេតុ បុត្តំ មេ តិកិច្ឆតុន្តិ ។ អថខោ
រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ ជីវកំ កោមារ-
ភច្ចំ អាណាបេសិ គច្ឆ ភណេ ជីវក ពាវណាសឹ គច្ឆា
ពាវណាសេយ្យកំ សេដ្ឋិបុត្តំ តិកិច្ឆាហីតិ ។ ឯវំ ទេវាតិ
ខោ ជីវកោ កោមារភច្ចោ រញ្ញោ មាគធស្ស សេនិយស្ស
ពិម្ពិសារស្ស បដិស្សុណិត្វា ពាវណាសឹ គច្ឆា យេន
ពាវណាសេយ្យកោ សេដ្ឋិបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧប-
សង្កមិត្វា ពាវណាសេយ្យកស្ស សេដ្ឋិបុត្តស្ស វិការំ
សល្ហក្ខេត្វា ៨នំ ឧស្សាវេត្វា តិរោការណឹ បវិក្ខិបិត្វា

ចានៅឯក្រុងភជគ្គីនេះហើយ ចូលទៅគាល់ព្រះចាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបទូលព្រះចាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារដូច្នេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ដម្ងូកូនខ្ញុំព្រះអង្គប្រាកដដូច្នោះ តែបបរដែលកូនខ្ញុំព្រះអង្គហុតទៅក្តី ក៏មិនចានលួយស្អួល ចាយដែលបរិភោគទៅហើយក្តី ក៏មិនចានលួយស្អួល ខ្ចោរ:ក្តី បស្សាវ:ក្តី ក៏មិនដែលចានស្អួលសោះ ព្រោះរោគនោះ កូនខ្ញុំព្រះអង្គទៅជាសុគមសៅហ្មងមានសម្បុរអាក្រក់កើតរោគលឿងស្វេកស្វាំង មានខ្លួនរោមដោយសរសៃ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមអង្វរ សូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់បង្គាប់ពេទ្យដីវក:ឲ្យព្យាបាលរោគកូនខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ខណ:នោះ ព្រះចាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារទ្រង់បង្គាប់ដីវកកោមារភត្យថា នែនាយដីវក: បូរអ្នកឯងទៅក្រុងពាពណាសីហើយព្យាបាលរោគកូនសេដ្ឋីនៅក្នុងក្រុងពាពណាសីផង ។ ដីវកកោមារភត្យទទួលព្រះពាក្យព្រះចាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេពកុណាវិសេសហើយទៅកាន់ក្រុងពាពណាសីចូលទៅរកកូនសេដ្ឋីនៅក្រុងពាពណាសី លុះចូលទៅដល់ហើយក៏សង្កេតដឹងវិការកូនសេដ្ឋីនៅក្រុងពាពណាសីរួចបណ្តេញជនឲ្យដើរចេញ ហើយបិទបាំងកំផនខាងក្រៅ

ปมฺหิ อุปสิงฺกมิตฺวา[๑] ภริยํ ปุรโต ปวเตฺวา อุรมฺปริ อุปฺปาเฏตฺวา[๒] อตฺตกมฺมิ นิมาริตฺวา ภริยาย ธเนฺนสิ ปสฺส เต สามิกสฺส อาคาตํ ฯเปฯ ยาวปิ ปิตา น สมฺภาเวติ ปุตฺตสฺส ปุตฺโต น สมฺภาเวติ ปิตุ ปิตา น สมฺภาเวติ อุจฺจาเรปิ ปสฺสาเวปิ น ปกฺขิตฺตา ฯเปฯ กิเลสา ลหุเก อุปฺปชฺชิตฺวา อุปฺปชฺชิตฺวา ขณมตฺตเกเนว ขีณาสวสฺส อนฺตรา น มิยฺยนฺติ อนฺตรา น ปริหายนฺติ อนฺตรา น วิรชฺฌนฺติ อนฺตรา น ปจฺจนฺติ อนฺตรา น ปฏิวิรชฺฌนฺติ อนฺตรา น ปฏิปจฺจนฺติ อนฺตรา น ปฏิปชฺชนฺติ อนฺตรา น วิรชฺฌนฺติ อนฺตรา น ปจฺจนฺติ อนฺตรา น ปฏิวิรชฺฌนฺติ อนฺตรา น ปฏิปจฺจนฺติ อนฺตรา น ปฏิปชฺชนฺติ อนฺตรา น ปริหายนฺติ อนฺตรา น มิยฺยนฺติ ฯ อถโข ภาคิเนยฺยโก สงฺฆตฺเถรสฺส ปตฺตจีวรมาทาย ปกฺกามิ ฯ อถโข ภาคิเนยฺยโก ปิตุโน เอตทโวจ ปตฺตจีวรมาทาย ปกฺกามิ ฯ อถโข ปิตา ภาคิเนยฺยสฺส เอตทโวจ

ហើយចង់កូនសេដ្ឋីស្លាប់នឹងសសរ រួចឲ្យភរិយា (នៃសេដ្ឋិបុត្ត) ឈរ
នៅពីខាងមុខរួចវះស្បែកពោះនាំយកដុំកង់ពោះវៀនធំបង្ហាញដល់ភរិយា
(សេដ្ឋិបុត្តនោះ) ថា នាងចូរមើលរោគរបស់ស្វាមីនាង បបរដែលហុតទៅហើយក្តី
ក៏មិនបានរលួយស្អែល ចុាយដែលបរិភោគទៅហើយក្តី ក៏មិនបានរលួយស្អែល
ខ្ញុំវះក្តី **បស្សាវះក្តី** ក៏មិនដែលបានស្អែលព្រោះតែរោគនេះហើយ បានជា
ស្វាមីរបស់នាងនេះទៅជាស្គមសៅហ្មងមានសម្បុរអាក្រក់ កើតរោគល្បឹងស្វិតស្វាំង
មានខ្ទួរពាក់មជ្ឈដោយសរៃ (ថាហើយក៏) ស្រាវយកដុំពីកង់ពោះវៀនធំ ហើយបញ្ចូលពោះវៀន
ទៅវិញរួចដេរស្បែកពោះហើយលាបថ្នាំឲ្យ។ វេលានោះ មិនយូរប៉ុន្មានកូន
សេដ្ឋីទៅកង់ក្រែងពាក្យណាស៊ីក៏បានសះជារោគនោះទៅ។ គ្រានោះ សេដ្ឋី
ទៅកង់ក្រែងពាក្យណាស៊ីគិតថា កូនរបស់អាត្មាអញបានសះជារោគហើយ
ក៏បានប្រគល់ឲ្យនូវទ្រព្យ ១៦ ពាន់កហាបណៈដល់ដីរកគោមារកត្ស។
គ្រានោះ ដីរកគោមារកត្សបានទទួលទ្រព្យតាំង ១៦ ពាន់កហាបណៈនោះ
ហើយក៏ត្រឡប់មកក្រុងកជង្គីវិញ។

[๘๐] เตน โข ปน สมเยน อุฏฺฐิเยน(๑) ราชา ปเญฺห เสฏฺฐสฺส ปณฺฑิตสฺส เทติ ฯ ตสฺมา มหาชโน มหนฺตา ธิรตฺถุ โภ กฺวา วฬา อาคจฺฉา ตีหิจฺฉนฺนา ชาสงฺกาสุ อเวกฺขิ กาสุ ตหิ มิวญฺ อาชาย อคมิสุ ฯ อถ โข ราชา ปเญฺห เสฏฺฐสฺส เสนิยสฺส ปณฺฑิตสฺส ปริหาเรสฺส สนฺติเก ทูตๆ ปาเหสิ มยฺหิ โข เอว(๒) ตาทิเส อาจาเร สาธุ เอเก ปีวกิ วฬิ อาณาเปตุ เส มิ ตีหิจฺฉิสฺสตีติ ฯ อถ โข ราชา มาตเร เสนิเย ปณฺฑิเต เอเก ปีวกิ เกเมวาหนฺ อาณาเปสิ กฺวา กเณ ปีวกิ ฉฺเฉตฺวา ราชาน ปเญฺห เทนฺตา ราชาน ปเญฺห ปุจฺฉิตา ฯ ปุน เอวาติ โข ปีวกิ เกเมวาหนฺ เกเมวาหนฺ ราชาน ปเญฺห เสฏฺฐสฺส เสนิยสฺส ปณฺฑิตสฺส ปริหาเรสฺส ปฏิสฺสุณิตฺวา ฉฺเฉตฺวา ราชาน ปเญฺห ยเน ราชา ปเญฺห เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ราชา ปเญฺห วิเกวาร สลฺลกฺเขตฺวา ราชาน ปเญฺห ปุจฺฉิ เอว ปณฺฑิตสฺส

---

๑ ฉเกปิยเถรวตฺถุเก อยิ ปาโฐ ๘ โหติ ฯ ๒ อยมฺปิ ตตฺถ ๘ ทิสฺสติ ฯ

ជីវកវត្ថុនិទាន: និយាយពីរឿងព្រះបាទបណ្ឌុបដ្ឋោត កើតរោគស្គមរឿង

[៤០] សម័យនោះឯង ព្រះបាទបដ្ឋោតក្នុងក្រុងរដ្ឋធានីទ្រង់អាពាធដោយរោគលឿង ។ ពួកពេទ្យដែលជាទិសាបាមោក្ខធំ ៗ ច្រើននាក់មកព្យាបាល ក៏មិនអាចនឹងកែរោគនោះឲ្យសះជាបាន នាំយកតែបាក់ទៅជាច្រើន ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបដ្ឋោតក៏បានបញ្ជូនព្រះពជបម្រើឲ្យទៅកាន់សំណាក់ស្តេចមាគធសេនិយពិម្ពិសារដោយព្រះបណ្តាំថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ជាមិត្តខ្ញុំប្រាកដដូច្នោះ ខ្ញុំសូមអង្វរ សូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់គ្រាស់បង្គាប់ទៅដីវកពេទ្យ ឲ្យគាត់ទៅព្យាបាលរោគខ្ញុំ ។ ខណៈនោះ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារទ្រង់បង្គាប់ទៅដីវកកោមារភច្ចថា នែនាយដីវក: ចូរអ្នកទៅក្រុងរដ្ឋធានីហើយព្យាបាលព្រះបាទបដ្ឋោតផង ។ ដីវកកោមារភច្ចទទួលស្តាប់ព្រះពជនុង្ការព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះកុណាវិសេស ហើយទៅកាន់ក្រុងរដ្ឋធានី ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះបាទបដ្ឋោត លុះចូលទៅគាល់ហើយក៏សង្កេតស្គាល់វិការៈរបស់ព្រះបាទបដ្ឋោត ហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះបាទបដ្ឋោតយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងសូសប្បថ្វាយ

ตำ เอเวว ปิวิสฺสตีติ ฯ อถ ขณฺเ ชีวเก ยนฺเ สกฺกา วินา สปฺปินา อเวเตำ กาตุำ ตำ เกเวลำ เชตวนำ เมเ สปฺปิ ปฏิกฺกูลนฺติ ฯ อถเข ชีวเกสฺส โกมารภจฺจสฺส ฯตนเหตุ ภควโต ภตฺตกิจฺจำ อโหสิ ฯ ภควา ขเ ราชา ตาทิสเ อาพาเธ น สกฺกา มยา[๑] วินา สปฺปินา อเวเตำ กาตุำ ยนฺนูนาหำ สปฺปึ นิปฺปเจยฺยำ กสาวฬฺหำ กสาวคนฺธำ กสาวรสนฺติ ฯ อถเข ชีวโก โกมารภจฺโจ นานาโกสเชหิ สปฺปึ นิปฺปจิ กสาวฬฺหำ กสาวคนฺธำ กสาวรสำ ฯ อถเข ชีวเกสฺส โกมารภจฺจสฺส ฯตนเหตุ ภควา ขเ ราชา สปฺปิ ปีตำ ปริณามเนฺติ ญตฺวาน ภควนฺตำ ปญฺหายำ ราชา ยาคาเปยฺยาปิ มำ ยนฺนูนาหำ ปฏิกเจฺจว อาปุจฺเฉยฺยนฺติ ฯ อถเข ชีวโก โกมารภจฺโจ เยน ราชา ปเชฺโตเต เตนุปสงฺกมิ ฯ อุปสงฺกมิตฺวา ราชานำ ปเชฺโตเต ฯตมเตเข มยำ เข เทว เวชฺชกมฺเ ภควนฺตำ ปฏิจฺจ อมฺหากนฺติ ฯ

---

๑ ฯเหปิยเยฺยาตฺเว อยำ ปาโฐ น ปญฺญายติ ฯ

ព្រះសម្មតិទេពនឹងសោយសប្បិនោះបានដែរឬ ។ ព្រះមេហាក្សត្រ
ត្រាស់ថា នែនាយជីវក: មិនបានទេ អ្នកឯងអាចនឹងរក្សាពេតឲ្យបាន
សះជាដោយថ្នាំណាមួយវិញ រៀវលែងតែសប្បិចេញ ចូរអ្នកផ្សំថ្នាំ
នោះចុះ ដ្បិតសប្បិជាទីខ្ពើមរអើមរបស់ខ្ញុំ ។ លំដាប់នោះ ជីវកកោ-
មារកត្យមានសេចក្តីនឹកគិតដូច្នេះថា អាពាធរបស់ស្តេចនេះបាតជាដូច្នោះ
តែរៀវលែងសប្បិចេញហើយ អាត្មាអញមិនអាចនឹងធ្វើឲ្យសះជាបាន
ឡើយ ។ បើដូច្នោះគួរអាត្មាអញនឹងសូសប្បិ (នោះ) ឲ្យមានពណ៌ដូច
ទឹកចត់ ឲ្យមានក្លិនដូចក្លិនទឹកចត់ ឲ្យមានរសដូចរសទឹកចត់វិញ ។ លំដាប់
នោះ ជីវកកោមារកត្យសូសប្បិឲ្យមានពណ៌ដូចជាពណ៌ទឹកចត់ មានក្លិនដូច
ជាក្លិនទឹកចត់ មានរសដូចជារសទឹកចត់ ជាមួយនឹងថ្នាំទាំងឡាយផ្សេងៗ ។
លំដាប់នោះ ជីវកកោមារកត្យមានសេចក្តីនឹកគិតដូច្នេះថា សប្បិដែល
ស្តេចនេះសោយហើយដល់ជ្រួតជ្រាបទៅមុខជានឹងចង្អោរចេញ ហើយ
ស្តេចកំណាចនេះនឹងបង្អាប់មនុស្សឲ្យសម្លាប់អាត្មាអញមិនខានឡើយ បើ
ដូច្នោះគួរអាត្មាអញសូមលាជាមុនឲ្យហើយ ។ វេលានោះ ជីវកកោមារកត្យ
បានចូលទៅគាល់ព្រះបាទបង្គោត លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បានក្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីនេះនឹងព្រះបាទបង្គោតថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ធម្មតាពួក
ខ្ញុំជាពេទ្យតែងតាស់យកឫសឈើមកផ្សំថ្នាំដោយការរហ័សយ៉ាងនោះ

សំហរាម សាធុ នេវ ភវានាគារេសុ ច ទ្វារេសុ ច អាលាបេតុ យេន ភវានេន ជីវកោ ៩ច្ចតិ តេន ភវានេន កច្ចតុ យេន ទ្វារេន ៩ច្ចតិ តេន ទ្វារេន កច្ចតុ យំ កាលំ ៩ច្ចតិ តំ កាលំ កច្ចតុ យំ កាលំ ៩ច្ចតិ តំ កាលំ បរិសត្ថតិ ។ អថខោ ភគវា បជ្ជោតោ ភវានាគារេសុ ច ទ្វារេសុ ច អាលាបេសិ យេន ភវានេន ជីវកោ ៩ច្ចតិ តេន ភវានេន កច្ចតុ យេន ទ្វារេន ៩ច្ចតិ តេន ទ្វារេន កច្ចតុ យំ កាលំ ៩ច្ចតិ តំ កាលំ កច្ចតុ យំ កាលំ ៩ច្ចតិ តំ កាលំ បរិសត្ថតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន រញ្ញោ បជ្ជោតស្ស កច្ចតិកោ នាម ហត្ថិនិកោ បញ្ចសយោជនិកោ ហោតិ ។ អថខោ ជីវកោ កោមារភច្ចោ រញ្ញោ បជ្ជោតស្ស តំ សប្បឹ ឧបនាមេសិ គសារំ នេវ បិវតូតិ ។ អថខោ ជីវកោ កោមារភច្ចោ ភគវន្តំ បជ្ជោតំ សប្បឹ ចាយេត្វា ហត្ថិសាលំ គន្ត្វា កច្ចតិកាយ ហត្ថិនិកាយ រោចេត្វា និប្បតិ ។

សូមអង្វរ សូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់គ្រាស់បង្គាប់ពួកអ្នកដែលនៅចាំរោងសម្រាប់ដាក់វាហនៈហើយនឹងពួកអ្នករក្សាទ្វារថា (បើ) ដីវកៈថ្វាយទៅដោយវាហនៈណា ចូរឲ្យទៅដោយវាហនៈនោះ ដីវកៈថ្វាយទៅតាមទ្វារណា ចូរឲ្យទៅតាមទ្វារនោះ ដីវកៈថ្វាយចង់ទៅកាលណា ត្រូវឲ្យទៅកាលនោះ ដីវកៈថ្វាយចង់ចូលមកកាលណា ត្រូវឲ្យចូលមកកាលនោះចុះ ។ ខណៈនោះ ព្រះចាទបណ្ឌុតក៏បានគ្រាស់បង្គាប់ទៅពួកអ្នកនៅចាំរោងសម្រាប់ដាក់វាហនៈនឹងពួកអ្នករក្សាទ្វារថា (បើ) ដីវកៈថ្វាយទៅដោយវាហនៈណា ចូរឲ្យទៅដោយវាហនៈនោះ ដីវកៈថ្វាយទៅតាមទ្វារណា ចូរឲ្យទៅតាមទ្វារនោះ ដីវកៈថ្វាយទៅកាលណា ចូរឲ្យទៅកាលនោះ ដីវកៈថ្វាយចូលមកកាលណា ចូរឲ្យចូលមកកាលនោះចុះ ។ សម័យនោះ ព្រះចាទបណ្ឌុតមានមេដំរី១ឈ្មោះកទ្ទវតិកា អាចដើរទៅបាន ៥០ យោជន៍ (ក្នុង១ថ្ងៃ) ។ លំដាប់នោះ ដីវកគោមរកត្យក៏បានបង្អោនថ្វាយសប្បិនោះទៅព្រះចាទបណ្ឌុតថា សូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់សោយទឹកចត់ (នេះ) ។ លំដាប់នោះ ដីវកគោមរកត្យបានឲ្យព្រះចាទបណ្ឌុត សោយសប្បិរួចហើយ ក៏ទៅកាន់រោងដំរី (ឡើងដំរី) លើមេដំរីឈ្មោះកទ្ទវតិកា ហើយក៏បរចេញពីក្រុងទៅ ។

អថខោ រញ្ញោ បជ្ជោតស្ស តំ សប្បិ បីតំ បរិណាមេត្វា
ទុន្នេកំ អនាសិ ។ អថខោ រាជា បជ្ជោតោ មនុស្សេ
ឯតទវោច ទុន្នេន ភណេ ជីវកេន សប្បិ ចាយិតោម្ហិ
តេនហិ ភណេ ជីវកំ វេជ្ជំ វិចិនាថាតិ ។ កច្ចវតិកាយ
នេវ មាត្តិនិកាយ នភម្ហា និប្បតោតិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន រញ្ញោ បជ្ជោតស្ស កាកោ នាម នាសោ
សដ្ឋិយោជនិកោ ហោតិ អមនុស្សេន បដិច្ច ជាតោ ។
អថខោ រាជា បជ្ជោតោ កាកំ នាសំ អាណាបេសិ
តច្ច ភណេ កាក ជីវកំ វេជ្ជំ និវត្តេហិ រាជា តំ
អាចរិយ និវត្តាបេតីតិ ឯតេ ខោ ភណេ កាក វេជ្ជា
នាម ពហុមាយា មា ច ស្ស កិញ្ចិ បដិក្កមេសីតិ ។
អថខោ កាកោ នាសោ ជីវកំ កោមារភច្ចំ អត្តនមក្ខេ
កោសម្ពិយំ សម្ភាវេសិ ចាតរាសំ ភវេន្តំ ។ អថខោ
កាកោ នាសោ ជីវកំ កោមារភច្ចំ ឯតទវោច រាជា
តំ អាចរិយ និវត្តាបេតីតិ ។ អាតមេហិ ភណេ កាក

ឧណៈនោះ សប្បិដែលព្រះបាទបង្ហូតបានសោយហើយ ជ្រួតជ្រាបទៅក៏ចង្អោរចេញមក ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទបង្ហូតទ្រង់មានបន្ទូលទៅនឹងមនុស្សពាំនង្ហាយដូច្នេះថា នែនាយ (ឥឡូវនេះ) ដីវកៈកំណាចបានឲ្យអញផឹកសប្បិទៅហើយ នែនាយ បើដូច្នោះចូរអ្នកពាំនង្ហាយទៅគន់រកមើលពេទ្យដីវកៈ ។ មនុស្សពាំនោះក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស (ឯពេទ្យដីវកៈនោះ) គាត់ដិះដំរីឈ្មោះកន្ធវតិកាបរចេញអំពីក្រុងបាត់ទៅហើយ ។ សម័យនោះឯង មានខ្ញុំម្នាក់បម្រើព្រះបាទបង្ហូតឈ្មោះកាកៈអាចដើរទៅបានចំនួន ៦០ យោជន៍ (ក្នុង ១ ថ្ងៃ) ព្រោះអាស្រ័យដោយអមនុស្ស ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបង្ហូតទ្រង់បង្គាប់ទៅខ្ញុំឈ្មោះកាកៈថា នែនាយកាកៈ ចូរឯងទៅ ឲ្យពេទ្យដីវកៈត្រឡប់មកវិញថា លោកអាចារ្យ ព្រះមហាក្សត្រឲ្យលោកត្រឡប់ទៅវិញ (កុំឲ្យខាន) នែនាយកាកៈ ធម្មតាពួកពេទ្យនេះតែងមានមាយាច្រើន ម្យ៉ាងទៀត ឯងកុំទទួលយកវបស់បន្តិចបន្តួចរបស់ពេទ្យនោះឡើយ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំឈ្មោះកាកៈក៏បានតាមទៅទាន់ដីវកៈកោមារភច្ចកំពុងបរិភោគថ្ងាយត្រីក ក្នុងវេលាក់កណ្តាលផ្លូវ ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ វេលានោះ ខ្ញុំឈ្មោះកាកៈបាននិយាយទៅនឹងដីវកៈកោមារភច្ចដូច្នេះថា លោកអាចារ្យ ព្រះមហាក្សត្រឲ្យលោកត្រឡប់ទៅវិញ ។ ឯដីវកៈកោមារភច្ចតបថា នែនាយកាកៈ

ยาว กุญฺชมิ[๑]ทนฺตา ภเณ ตาต กุญฺชสฺสูติ ฯ
อลํ อาจริย ยญฺญทตฺเต อาณาเปหิ ยเถ เทว ภเณ
ตาต เวฬา ตาม ตถาคตายา ยา ตสฺสา กเถหิ ปฏิกฺก-
เหสีติ ฯ เตน เขา ปน สมเยน ปิ่วเตา เตาหาร-
กญฺญา ลเขน เภสญฺจ ปิลุเมฺลฺตา อาหเรกตฺวา ขาทติ
ขาทนียญฺจ ปิวติ ฯ อถเขา ปิ่วเตา เตาหารกญฺเญ ตาเตา
ตาสํ ปตเตเภ หตฺถ ภเณ ตาต อาหเรกตฺวา
ขาท ขาทนียญฺจ ปิวสฺสูติ ฯ อถเขา ตาเตา ตาเสา
อยํ เขา เวฬา อาหเรกตฺวา ขาทติ ขาทนียญฺจ
ปิวติ ล อรหติ ตสฺสา ตาตสฺ เยกตฺตุ.ปฏฺฐาหล-
ตาญฺจ ขาทิ ขาทนียญฺจ อทาย ฯ ตสฺส สุ ปฏฺฐา-
หลตสฺ ขาทิสฺ ตสฺเว ลิฏฺฐาเวสิ ฯ อถเขา ตา-
เตา ตาเสา ปิ่วตสฺ เตาหารกญฺเญ ปตเตเภ อตฺถิ เม
ภเวริย ปิ่วติตฺถิ ฯ มา ภเณ ตาต ภายิ ตฺวญฺเว
อเหเตา ภวิสฺสสิ ราชา ต ปเนฺตา สเว ราชา
ยาตาเปยฺยาปิ ตุ เตตาปา ล ลิ่วตฺวา ปีติ ภตฺตปิตสฺ

๑ ม. กุญฺชาม ฯ

ចប់វគ្គទ្វេភ្នក: រឿងព្រះបាទចណ្ឌបជ្ជោត និយាយពីការឲ្យផ្លែកន្ធត្រៃដល់ខ្ញុំឈ្មោះកាក:

ចូរអ្នកឯងបង្អង់ចាំយើងបរិភោគរួចសិន នែនាយកាក: បើដូច្នោះចូរអ្នកបរិភោគចុាយសិន ។ កាក:តបថា លោកអាចារ្យ កុំព្រួយ ដ្បិតខ្ញុំព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ត្រាស់បង្គាប់ថា នែនាយកាក: ធម្មតាពួកទេវតាទាំងនេះតែងតែមានមាយាច្រើន មួ៉ាងទៀត អ្នកឯងកុំទទួលរបស់បន្តិចបន្តួចរបស់ទេវតានោះឡើយ ។ សម័យនោះឯង ជីវកគោមារកត្យបានបង់ថ្នាំដោយត្រចកហើយទំពាស៊ីផ្លែកន្ធត្រៃផង ផឹកទឹកផង ។ វេលានោះ ជីវកគោមារកត្យក៏និយាយទៅនឹងខ្ញុំឈ្មោះកាក:ដូច្នេះថា នែនាយកាក: បើដូច្នេះ អ្នកចូរទំពាស៊ីផ្លែកន្ធត្រៃផង ផឹកទឹកផងចុះ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំឈ្មោះកាក:គិតថា ទេវតានេះឯងហ៊ានទំពាស៊ីផ្លែកន្ធត្រៃផង ផឹកទឹកផង ទេវតានេះមិនគួរនឹងមានអំពើអាក្រក់តិចតួចឡើយ ហើយក៏ទំពាស៊ីផ្លែកន្ធត្រៃមួយចំហៀងផង ផឹកទឹកផង ។ ផ្លែកន្ធត្រៃមួយចំហៀងដែលខ្ញុំឈ្មោះកាក:ទំពាស៊ីហើយនោះ ក៏ចុះរាកក្នុងទីនោះឯង ។ ខណៈនោះ ខ្ញុំឈ្មោះកាក:ក៏បាននិយាយទៅនឹងជីវកគោមារកត្យដូច្នេះថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំទៅមានជីវិត (តទៅទៀតឬទេ) ។ ជីវកគោមារកត្យប្រាប់ថា នែនាយកាក: អ្នកឯងកុំភ័យឡើយ ខ្លួនអ្នកឯងក្តី ស្តេចកំណាចក្តី នឹងបានសុះជាពេគហើយ ស្តេចនោះនឹងឲ្យគេសំឡាប់ខ្ញុំមិនខាន ព្រោះហេតុនោះបានជាខ្ញុំមិនត្រឡប់ទៅវិញថាដូច្នោះ ហើយក៏ប្រគល់មេដំរីឈ្មោះកក្ខដតិកា

ภาตุนิกา คาคสฺส นิยฺยาเทสฺวา เยน ภคธา เตน ปกฺกามิ อนุปุพฺเพน เยน ภคธา เยน ราชา มาคโธ เสนิโย พิมฺพิสาโร เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ราญฺญา มาคเธน สฺทฺธึ เสนิยสฺส พิมฺพิสารสฺส ปฏิสนฺถารมกาสิ ๆ สุตฺถุ ภเณ ชีวก อกาลมิ ยมิท นิพฺพาน ตณฺหา เสา ราชา ยาตายเยฺยาสิ ตนฺติ ๆ อถโข ราชา ปสนฺนาโร อาโรโค สมาโน ชีวกสฺส โกมารภจฺจสฺส สนฺติเก ทูต ปาเหสิ อาคจฺฉตุ ชีวโก วา ทสฺสนมสฺสาติ ๆ อถ โข(๑) อนิโรโธ เม เธเว สารตฺถาติ ๆ เตน โข ปน สมเยน ราญฺโญ ปสนฺนสฺส สิเวยฺยกา ทุสฺสยุคา จุทฺทสิ ปหุนฺติ ปาติ ปหุนฺติ ทุสฺสกา ปหุนฺติ ทุสฺสยุคานิ ปหุนฺติ ทุสฺสยุคสตานิ ปหุนฺติ ทุสฺสยุคสหสฺสานิ ปหุนฺติ ทุสฺสยุคสตสหสฺสานิ อกฺกมฺม เสฏฺมฺม ปาโมกฺขมฺม อุตฺตมมฺม ปวรมฺม ๆ อถโข ราชา ปสนฺนาโร ติ สิเวยฺยกา ทุสฺสยุคา

๑ ฉ. สาเยว ๆ

ទៅខ្ញុំឈ្មោះកាកៈវិញ ហើយចៀសចេញទៅកាន់ក្រុងភគ្គីនៈ ចូលទៅ
គាល់ព្រះបាទមាគណ្ឌិយពិម្ពិសារឯក្រុងភគ្គីនៈដោយលំដាប់ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះបាទមាគណ្ឌិយ-
ពិម្ពិសារ ។ ស្តេចត្រង់ត្រាស់តបថា នែនាយដីរកៈអ្នកឯងមិនបាន
វិលត្រឡប់ទៅវិញដោយហេតុណា ឈ្មោះថាបានធ្វើទូវហេតុនោះដោយ
ល្អហើយ ស្តេចកំណាចនោះមុខជានឹងឲ្យគេសំឡាប់អ្នកឯងមិនខាន ។
គ្រានោះ ព្រះបាទបជ្ជោតបានសះជាភេគហើយក៏បញ្ជូនពាជបម្រើទៅ
កុងសំណាក់ដីរកៈកោមារភត្យថា សូមឲ្យដីរកៈមក (កុំខាន) យើងនឹង
ឲ្យពរ ។ ឯដីរកៈកោមារភត្យតបថា សូមត្រង់ព្រះមេត្តាត្រាស កុំ
ព្រួយព្រះទ័យ សូមព្រះសម្មតិទេពគ្រាន់តែត្រង់លើកទូវុបការៈរបស់ខ្ញុំ
ព្រះអង្គចុះ ។ សម័យនោះ សំពត់សិរីវេយ្យកៈ ១ គូ ក៏កើតឡើងដល់
ព្រះបាទបជ្ជោត ជាសំពត់ដ៏លើសលុបប្រសើរជាប្រធានខ្ពង់ខ្ពស់
ក្រៃលែងជាងសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងគូនៃសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងរយនៃគូសំពត់
ដ៏ច្រើន ជាងពាន់នៃគូសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងសែននៃគូសំពត់ដ៏ច្រើន ។
លំដាប់នោះ ព្រះបាទបជ្ជោតបានបញ្ជូនសំពត់សិរីវេយ្យកៈ ១ គូនោះ

ជីវកស្ស កោមារភច្ចស្ស ចាហោសិ ។ អថខោ ជីវ-
កស្ស កោមារភច្ចស្ស ឯតទហោសិ ៥ំ ខោ មេ
សំវេយ្យសរំ ទុស្សយុតំ រញ្ញោ បដ្ឋោតេន បមាតំ ពហុំ
ទុស្សក្ខន្ធំ ពហុំ ទុស្សយុគាធំ ពហុំ ទុស្សយុគសតាធំ
ពហុំ ទុស្សយុគសហស្សក្ខន្ធំ ពហុំ ទុស្សយុគសត-
សហស្សក្ខន្ធំ អក្កន្តំ សេដ្ឋន្តំ ចាហោក្កន្តំ ទុក្កមន្តំ
បវរន្តំ ឧយ្យមំ អញ្ញោ កោចិ បច្ចារហាតិ បរិភុញ្ជិតុំ
អញ្ញត្រ តេន ភគវតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន រញ្ញោ
វា មាគធេន សេនិយេន ពិម្ពិសារេនាតិ ។

(៤១) តេន ខោ បន សមយេន ភគវតោ ការយោ
នោសាតិសណ្ឋោ ហោតិ ។ អថខោ ភគវា អាយស្មន្តំ
អានន្ទំ អាមន្តេសិ នោសាតិសណ្ឋោ ខោ អានន្ទ តថា-
គតស្ស ការយោ ៩ច្ឆតិ តថាគតោ វិវេចនំ ចាតុន្តិ ។
អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន ជីវកោ កោមារ-
ភច្ចោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ជីវកំ កោមារភច្ចំ
ឯតទវោច នោសាតិសណ្ឋោ ខោ អាវុសោ ជីវក តថា-
គតស្ស ការយោ ៩ច្ឆតិ តថាគតោ វិវេចនំ ចាតុន្តិ ។

ទៅជីវកកោមារកភ្ស្ស ។ លំដាប់នោះ ជីវកកោមារកភ្ស្សមានសេចក្តីនឹកគិត
ដូច្នេះថា ជាសំពត់សិវេយ្យកៈ១ គួដែលព្រះបាទបសេ្តតបានបញ្ជូនមកឲ្យ
អាត្មាអញនេះ ជាសំពត់ដ៏លើសលុបប្រសើរជាប្រធានខ្ពង់ខ្ពស់ក្រៃលែង
ជាងសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងគួនៃសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងរយនៃគួសំពត់ដ៏ច្រើន
ជាងពាន់នៃគួសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងសែននៃគួសំពត់ដ៏ច្រើន អ្នកដទៃណា
មួយមិនគួនឹងប្រើប្រាស់សំពត់សិវេយ្យកៈនេះឡើយ លឿរលែងតែព្រះ
មានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះចេញ ឬលឿរលែងតែព្រះបាទមាគធ.
សេនិយពិម្ពិសារចេញ ។

(៤១) សម័យនោះឯង ព្រះកាយរបស់ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់
ដោយទោស (រោគទល់) ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់
ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកថា នែអានន្ទ កាយរបស់តថាគតត្រាស់
ដោយទោសហើយ តថាគតប្រាថ្នាទឹកឆាន់ថ្នាំបញ្ចុះ ។ ខណៈនោះ ព្រះ
អានន្ទដ៏មានអាយុក៏ចូលទៅរកជីវកកោមារកភ្ស្ស លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏និយាយនឹងជីវកកោមារកភ្ស្សដូច្នេះថា នែជីវកៈដ៏មានអាយុ កាយរបស់ព្រះ
តថាគតត្រាស់ដោយទោសហើយ ព្រះតថាគតត្រូវការនឹងថ្នាំបញ្ចុះ ។

สตฺตหิ ภิกฺขู อาทาย ภควา ตาย ปาจีนทิสาย สาเกตาภิมุโข ปายาสิ ฯ อถ โข อายสฺมา อานนฺโท ภควา ตาย ปาจีนทิสาย สาเกตาภิมุโข ปายาสิ สาเกตา เยน ปาจีนโยคฺคา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปาจีนโยคฺคา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปาจีนโยคฺคเก เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปาจีนโยคฺคเก ปจฺจุเวกฺขติ สนิทฺทาเก ปาจีนโยคฺคเก อาวุเสา ปาจีนโยคฺคเก ตถาคตสฺส ตาทิโน ยสฺสทานิ กาลํ มญฺญสีติ ฯ อถ โข ปาจีนโยคฺคเก ภิกฺขู ปาจีนโยคฺคเก ปจฺจุเวกฺขิตฺวา เอตทโหสิ น โข เม ตาว ปฏิรูปํ โย มาทิสสฺส ตถาคตสฺส ปรินิพฺพานกาเล ปรินิพฺพานกาลสมยํ อนุสฺสริตฺวา ตาว ปาจีนโยคฺคเก ปาจีนโยคฺคเก ภิกฺขู ตถาคตสฺส อุปฏฺฐาเก ปรินิพฺพานกาลสมยํ อนุสฺสริตฺวา ตาว ปาจีนโยคฺคเก ปาจีนโยคฺคเก ภิกฺขู ตถาคตสฺส อุปฏฺฐาเก ปรินิพฺพานกาลสมยํ อนุสฺสริตฺวา

ជីវកកោមារភច្ចតបថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន បើដូច្នោះសូមឲ្យលោកសម្រួលព្រះកាយរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន ២ ៣ ថ្ងៃសិន ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបានសម្រួលព្រះកាយរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ២ ៣ ថ្ងៃ រួចហើយក៏ចូលទៅរកជីវកកោមារភច្ច លុះចូលទៅដល់ហើយក៏និយាយនឹងជីវកកោមារភច្ចដូច្នេះថា ម្នែអាវុសោជីវក៖ ព្រះកាយរបស់ព្រះតថាគតបានស្រួលបួលហើយ អ្នកសំគាល់នូវកាលគួរក្នុងគ្រានេះចុះ ។ គ្រានោះ ជីវកកោមារភច្ចមានសេចក្តីនឹកគិតដូច្នេះថា អាត្មាអញថ្វាយថ្នាំបញ្ចុះដ៏គ្រោតគ្រាតដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អំពើនេះមិនសមគួរដល់អាត្មាអញឡើយ ណ្ហើយចុះ គួរអាត្មាអញនឹងអប់ផ្កាឧប្បលតាំងពាន់បាន ៣ ក្តាប់ ជាមួយនឹងថ្នាំតាំងពាន់ផ្សេង ។ ហើយសឹមបង្ហោនថ្វាយដល់ព្រះតថាគត ។ គ្រានោះ ជីវកកោមារភច្ចបានអប់ផ្កាឧប្បល ៣ ក្តាប់ ជាមួយនឹងថ្នាំតាំងពាន់ផ្សេង ។ រួចហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បង្ហោនថ្វាយផ្កាឧប្បល ១ ក្តាប់ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាទ្រាស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហិតផ្កាឧប្បល ១ ក្តាប់ដំបូងនេះ ផ្កាឧប្បលនេះនឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន ១០ ដង រួចបង្ហោនថ្វាយផ្កាឧប្បលក្តាប់ទី ២ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាទ្រាស

ภควา ตุติยํ ฌานสมาปตฺตึ อุปสมฺปชฺช ๙ ทิวสานิ ภควนฺตานํ ทสพลญาณานิ ปวิเจสฺสตีติ ตติยํ ฌานสมาปตฺตึ ภควาปิ ฌานาเมสิ ๙ม ภนฺเต ภควา ตติยํ ฌานสมาปตฺตึ อุปสมฺปชฺช ๙ ทิวสานิ ภควนฺตานํ ทสพลญาณานิ ปวิเจสฺสตีติ ฯปฯ ภควาปิ สมนฺตสาย ปาเวยฺยาย ปาวิสฺสตีติ ฯ อถโข ปาวาโย เคาตมกา ภควาปิ สมนฺตสาย ปาเวยฺยาย ปาวิสิ ฯ ตตฺถ ภควนฺตานํ ทสพลญาณานิ ปวิเจสฺสตีติ ฯ ตตฺถ ทสพลญาณานีติ ตถาคตพลานิ ตถาคตพลานิ นาม ตานิ ปน ตถาคตานเมว อาวชฺชนปริโยสานานิ ฯ ตถาคตานเมว หิ อาวชฺชนปริโยสานานิ ตถาคตพลานิ ฯ ตานิ ปน ตถาคตานเมว อาสยานุสยาทีสุ ปวตฺตนฺติ ฯ ตานิ ปเนตานิ ปวิเจสฺสตีติ ปวิจิตานิ ปวิจยมานานิ ปวิจิตพฺพานิ ปวิจิตุกามานิ

សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហិតផ្តាទុប្បលក្តាប់ទី ២ នេះ ផ្តាទុប្បលនេះនឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន ១០ ដង រួចបង្អោនថ្វាយផ្តាទុប្បលក្តាប់ទី ៣ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា សូមទ្រង់មេត្តាទ្រាស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហិតផ្តាទុប្បលក្តាប់ទី ៣ នេះ ផ្តាទុប្បលនេះនឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន ១០ ដង រួមកិច្ចដែលបញ្ចុះថ្នាំព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រូវជា ៣០ដងគត់ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។ លំដាប់នោះ ដីវកកោមារភច្ច បានថ្វាយថ្នាំបញ្ចុះ ៣០ ដងគត់បំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណហើយថយចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ ដីវកកោមារភច្ចកាលចេញទៅដល់ក្រៅខ្វាង់ទ្វារហើយ ក៏មានសេចក្តីរំពឹងគិតដូច្នេះថា ថ្នាំបញ្ចុះទាំង ៣០ ដងគត់អាត្មាអញបានថ្វាយដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយព្រះកាយរបស់ព្រះតថាគតដែលគ្រាស់ដោយទោស ថ្នាំនោះនឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគគ្រប់ ៣០ ដងគត់ក៏ទេ មុខជានឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគតឹមតែ ២៩ ដង ម្យ៉ាងទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ចុះថ្នាំហើយ មុខជានឹងស្រង់ទឹក ថ្នាំនោះនឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគដែលបានស្រង់ទឹកហើយម្តងទៀត រួមជាការបញ្ចុះថ្នាំរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៣០ ដងគត់ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានជ្រាបសេចក្តីរំពឹងគិតនៃបិត្តុវបស់ដីវកកោមារភច្ចដោយព្រះទ័យហើយទើបទ្រង់គ្រាស់ហៅព្រះអានន្ទ

ฌานนฺติ ฌายนฺติ เอตายาติ ฌานนฺติ ฌาปนฺติ ปจฺจนีกธมฺเม ฌาเปนฺติ วินาเสนฺตีติ วุตฺตํ โหติ. ตตฺถ ฌานนฺติ ปฐมชฺฌานาทีสุ เยน เกนจิ ฌาเนน สมนฺนาคตา ปุคฺคลา. ฌานนฺติ วา ปจฺจนีกธมฺเม ฌาเปนฺตีติ ฌานานิ. ปฐมชฺฌานาทีนิ เยหิ เยหิ ปจฺจนีกธมฺเม ฌาเปนฺติ วินาเสนฺติ ตานิ ตานิ ปฐมชฺฌานาทีนิ ฌานานิ นาม. ตานิ ปน ปฐมชฺฌานาทีนิ ยถา ปฐมชฺฌานาทีนิ ฌานานิ นาม โหนฺติ ยถา จ ปฐมชฺฌานาทีสุ ฌานนฺติ ปวตฺตนฺติ ต

ដ៏មានអាយុមកកន្លងពេលនោះថា នែអានន្ទ កាលដ៏វែកគោមារកត្សវចេញ
ទៅដល់ក្រៅខ្លោងទ្វារហើយក៏មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា ថ្នាំបញ្ចុះ ៣០
ដងគត់ អាត្មាអញបានថ្វាយដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចហើយ កាយរបស់
ព្រះតថាគតក្រាស់ដោយពោស ថ្នាំនោះនឹងបញ្ចុះព្រះមានព្រះភាគ
គ្រប់ ៣០ ដងគត់ក៏ទេ មុខជានឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រឹម
តែ ២៩ ដង មិញ៉ាំងទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ចុះហើយមុខជា
នឹងស្រង់ទឹក ថ្នាំនោះនឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគដែលបានស្រង់ទឹក
ហើយម្តងទៀត រួមជាការបញ្ចុះថ្នាំរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៣០ ដងគត់
ដោយអាការយ៉ាងនេះ នែអានន្ទ បើដូច្នោះអ្នកចូរចាត់ចែងទឹកក្តៅឡើង ។
ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបានទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ដោយពាក្យថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រះករុណាម្ចាស់ ហើយក៏បាន
ចាត់ចែងទឹកក្តៅ ។ លុះនោះ ដីវកកោមារកត្សបានចូលទៅគាល់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ រួចហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ដីវកកោមារកត្សអង្គុយនៅក្នុង
ទីដ៏សមគួរហើយក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យដូច្នេះថា សូម
ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ចុះថ្នាំហើយឬនៅ ។

วิวิตฺตานิ ปวิวิตฺตานิ ฯ สพฺพ ยญฺหิ ภณฺฑ ตถาคตสฺส ปริโภคารหตาย ปณีตปจฺจยสฺส ปฏิคฺคหณโตปิ มหาโต ภควาโต สพฺพสฺมาปิ วิเวจน วิวิตฺตตร นตฺถิ ตสฺมา ภควาโต สพฺพสฺมาปิ วิเวกา ปวิวิตฺตตรตฺตา ปวิวิตฺตานิ วิวิตฺตานิ อปิจ ภควา วิวิตฺตาย ผลสมาปตฺติยา ผลสมาปชฺชนโต ปวิวิตฺตานิ วิวิตฺตาย กิเลสวิกฺขมฺภนาย ปวิวิตฺตานิ วิวิตฺตาย กิเลสวิกฺขมฺภนาย ปวิวิตฺตานิ วิวิตฺตาย ปฏิปตฺติยา ผลสมาปตฺติยา ปวิวิตฺตานิ วิวิตฺตาย นิพฺพานาธิคมาย ปวิวิตฺตานิ วิวิตฺตาย สพฺพสงฺขารวิวิตฺตาย นิพฺพานาย ปวิวิตฺตานิ ฯ อปิจ ภควา ปวิวิตฺตาย ปวิวิตฺตชนปริวุโต ปวิวิตฺตานิ วิวิตฺตานิ เสนาสนานิ ปฏิสฺเสวติ ฯ อปิจ ภควา ปวิวิตฺตาย ปวิวิตฺตชนปริวุโต ปวิวิตฺตานิ วิวิตฺตานิ เสนาสนานิ ปฏิสฺเสวิตฺวา ปวิวิตฺตาย ปวิวิตฺตชนปริวุโต ปวิวิตฺตาย ปวิวิตฺตชนปริวุตาย ธมฺมเทสนาย ปวิวิตฺตานิ วิวิตฺตานิ ฐานนิสชฺชาทีนิ อธิฏฺฐาย

ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តបថា នែជីវក: តថាគតបានបញ្ចុះថ្នាំហើយ ។ ជីវកកោមារភច្ច ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលខ្ញុំព្រះអង្គចេញទៅដល់ក្រៅក្លោងទ្វារហើយ ក៏មានសេចក្តីរំគិត ដូច្នេះថា ថ្នាំបញ្ចុះចំនួន ៣០ ដងគត់ អាត្មាអញបានថ្វាយដល់ព្រះមានព្រះភាគរួចហើយ កាយរបស់ព្រះតថាគត ក្រាស់ដោយទោស ថ្នាំនោះនឹងបញ្ចុះព្រះមានព្រះភាគ ៣០ ដងគត់ក៏ខ្លេ មុខជានឹងបញ្ចុះព្រះមានព្រះភាគបានត្រឹមតែ ២៩ ដង មិ្យ៉ាងទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចុះថ្នាំរួចហើយមុខជានឹងស្រង់ទឹក ថ្នាំនោះនឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគដែលស្រង់ទឹករួចហើយម្តងទៀត រួមជាការបញ្ចុះថ្នាំរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៣០ ដងគត់ដោយអាការយ៉ាងនេះ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្រង់ទឹកចុះ សូមព្រះសុគតទ្រង់ស្រង់ទឹកចុះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្រង់ទឹកក្តៅហើយ ថ្នាំនោះក៏បានបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគដែលបានស្រង់ទឹកហើយម្តងទៀត រួមជាការបញ្ចុះថ្នាំរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៣០ ដងគត់យ៉ាងនេះ ។ លោះនោះ ជីវកកោមារភច្ចបានក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យដូច្នេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាយរបស់ព្រះមានព្រះភាគ តាំងនៅជាប្រក្រតីដូចបុរាណហើយ ទើបបានចំរើនដោយដុំព្រះមំសៈដូចបុនោះ ។ លោះនោះ

ភគវតោ ភាយោ ឧច្ចាសទ្ទោ បភាតត្តោ អហោសិ ។

អថខោ ជីវកោ កោមារភច្ចោ តំ សាវេយ្យកំ ទុស្សយុគំ

អាទាយ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា

ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ

និសិន្នោ ខោ ជីវកោ កោមារភច្ចោ ភគវន្តំ ឯតទវោច

ឯតាហំ ភន្តេ ភគវន្តំ វាំ យាចាមីតិ ។ អតិក្កន្តវាក

ខោ ជីវក តថាគតាតិ ។ យញ្ហ ភន្តេ ភគ្គវតំ យញ្ហ

អនវជ្ជន្តិ ។ វនេហិ ជីវកាតិ ។ ភគវា ភន្តេ បំសុកូ-

លិកោ ភិក្ខុសង្ឃោ ច ៩ធំ មេ ភន្តេ សាវេយ្យកំ

ទុស្សយុគំ រញ្ញោ បដ្ឋោគេន បហិតំ ពហុន្នំ ទុស្សានំ

មិនយូរប៉ុន្មានកាយរបស់ព្រះមានព្រះភាគក៏បានជាប្រក្រតីវិញ ។ ១ ណៈនោះ ដីវកកោមារភត្យបានទាំយកសំពត់សិវេយ្យក:(១) ១ គូនោះចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគហើយ អង្គុយនៅកន្លែងសមគួរ ។ ដីវកកោមារភត្យអង្គុយនៅ កន្លែងសមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដោយពាក្យថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គសូមពរ ១ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា នែដីវក: ព្រះតថាគតភាំងឡាយមានពរកន្លងហើយ ។ ដីវកកោមារភត្យទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស អំពើណាគួរផង មិនមានទោសផង (ខ្ញុំព្រះអង្គសូមចំពោះអំពើនោះ) ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នែដីវក: អ្នកចូរនិយាយមកចុះ ។ ដីវកកោមារភត្យទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោសព្រះមានព្រះភាគក្តី កិក្ខុសង្ឃក្តី តែងតែទ្រទ្រង់សំពត់បង្សុកូលសូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សំពត់សិវេយ្យក:១ គូនេះហើយដែលព្រះបាទបង្ហាតបញ្ជូនមកឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គ ជាសំពត់លើសលុបប្រសើរជាប្រធាន

---

១ អដ្ឋកថាថា បានដល់សំពត់ដែលគេចោលនៅព្រៃខ្មោច ក្នុងនគរកុរុទ្ធ ។ បានឮមកថាពួកមនុស្សក្នុងនគរកុរុទ្ធបែងរុំសាកសពដោយសំពត់នោះឯងហើយយកទៅចោល ។ មានសត្វបក្សីមានប្រមោយដូចជាវាសំគាល់នូវសំពត់នោះថាជាដុំសាច់ ហើយនាំយកទៅជំកល់ទុកលើកំពូលភ្នំហិមពានន្តរបស់សំពត់នោះចោលចេញវិស្ទើសាច់សពនោះ ។ រំលោះ: ពួកអ្នកដើរព្រៃបានឃើញសំពត់នោះហើយក៏នាំយកមកថ្វាយស្តេច ។ សំពត់នេះហើយដែលព្រះបាទបង្ហោតបានមកដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

ตถาหิสฺส ขุรมุณฺฑนาทีนิ ตถาหิสฺส ขุรมุณฺฑนาทีนิ ตถาหิสฺส ขุรมุณฺฑนาทีนิ

ខ្ពស់ខ្លះទៀតវែងជាងសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងគូនៃសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងរយនៃគូសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងពាន់នៃគូសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងសែននៃគូសំពត់ដ៏ច្រើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលយកសំពត់សិវេយ្យកៈ ១ គូរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមទ្រង់អនុញ្ញាតគហបតិចីវរ ដល់ភិក្ខុសង្ឃផង ។ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រមទទួលយកសំពត់សិវេយ្យកៈ ១ គូ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ដឹកនាំ ញុះញង់ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ លំដាប់នោះ ដឹកនាំញុះញង់ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយថយចេញទៅ ។ ព្រោះនិទានេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវគហបតិចីវរ ភិក្ខុណាប្រាថ្នា (បង្សុកូល) ភិក្ខុនោះចូរទ្រទ្រង់សំពត់បង្សុកូលចុះ ភិក្ខុណាប្រាថ្នា (គហបតិចីវរ) ភិក្ខុនោះចូរត្រេកអរនឹងគហបតិចីវរចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត តថាគតពោលសរសើរសេចក្តីសន្តោសដោយបច្ច័យណាមួយ (តាមមានតាមបាន) ។

[๘๒] อเสฺสาสุ โข ภควโต มยฺหุเสฺสาโก ภควตา สทฺธึ สกฺขินา สหายตาปีติ อนุญฺญาตนฺติ ฯ เต จ มยฺหุเสฺสาโก หาฏา อโหสุ ขุชฺชา ๙ธาติ โข มยิ ฆานาติ ธเสฺสาม ปุญฺญานิ กริสฺสาม ยาโว ภควตา สทฺธึ สกฺขินา สหายตาปีติ อนุญฺญาตนฺติ ฯ ปกาโหเนว ภควโต ๓หฺยาติ ปิวสหสฺสานิ ขุปฺปฏฺฐึสุ ฯ อเสฺสาสุ โข ฉาฬมฺหา มยฺหุเสฺสาโก ภควตา สทฺธึ สกฺขินา สหายตาปีติ อนุญฺญาตนฺติ ฯ เต จ มยฺหุเสฺสาโก หาฏา อโหสุ ขุชฺชา ๙ธาติ โข มยิ ฆานาติ ธเสฺสาม ปุญฺญานิ กริสฺสาม ยาโว ภควตา สทฺธึ สกฺขินา สหายตาปีติ อนุญฺญาตนฺติ ฯ ปกาโหเนว ๘ฉมเทปิ ๓หฺยาติ ปิวสหสฺสานิ ขุปฺปฏฺฐึสุ ฯ

[๘๓] เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขู ทกาภเย ขุปฺปฺลาเว ทุพฺภิกฺเข ปจฺจนฺตา ปจฺจนฺตา ๙ตมฺหา อาเวเธสุ ฯ

(៤២) ពួកមនុស្ស ក្នុងក្រុងភគ្គនេះ ចាន់ឮដំណឹងថា ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតគហបតិចីវរដល់ភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ។ មនុស្ស
ទាំងនោះក៏មានចិត្តរីករាយស្រស់ស្រាយឡើងថា យើងមុខជានឹងបានឲ្យ
ទាន មុខជានឹងបានធ្វើបុណ្យក្នុងកាលនេះឯង ចាប់ដើមតាំងពីព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់បានអនុញ្ញាតគហបតិចីវរដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ក្នុងក្រុងភគ
នេះមានចីវរច្រើនពាន់កើតឡើងតែក្នុង ១ ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ។ ពួកមនុស្សដែល
នៅក្នុងជនបទបានឮដំណឹងថា គហបតិចីវរព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បាន
អនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ។ មនុស្សទាំងនោះក៏មានចិត្តរីករាយ
ស្រស់ស្រាយឡើងថា យើងមុខជានឹងបានឲ្យទាន មុខជានឹងបានធ្វើ
បុណ្យក្នុងកាលនេះឯង ចាប់ដើមតាំងពីព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានអ-
នុញ្ញាតគហបតិចីវរដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ សូម្បីតែក្នុងជនបទក៏មានចីវរ
ច្រើនពាន់កើតឡើងតែក្នុង ១ ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ។

(៤៣) សម័យនោះឯង សំពត់ចាវរ[1]កើតឡើងដល់សង្ឃ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ+ះបំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

---

១ សំពត់បែបយ៉ាងល្អដែលគេធ្វើមានលាយដោយភោមសត្វជាដើរ ។

អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ចាតរន្តិ ។ តោសេយ្យថាបិភេ ចុល្លន្តោ ហោតិ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ តោសេយ្យថាបិភន្តិ ។ តោជវំ ចុល្លន្តំ ហោតិ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ តោជវន្តិ ។

បឋមភាណវារំ និដ្ឋិតំ ។

(៤៤) តេន ខោ បន សមយេន តាសីតជា ដីវកស្ស តោមារភច្ចស្ស អឌ្ឍតាសិយំ[1] តម្ពលំ ចាហោសិ ចុបឌ្ឍតាសីនំ ចុបអានំ[2] ។ អថខោ ដីវតោ តោមារភច្ចោ តំ អឌ្ឍតាសិយំ តម្ពលំ អាទាយ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ចុបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯតមត្ថំ ឯរិសីនិ ។ ឯតមត្ថំ ឯរិសិន្តោ ខោ ដីវតោ តោមារភច្ចោ ភគវន្តំ ឯតទវោច អយំ មេ ភន្តេ អឌ្ឍតាសិយោ តម្ពលោ តាសីវញ្ចោ បហិតោ ចុបឌ្ឍតាសីនំ ចុបអានោ បដិក្ខឡ្ហាតុ មេ ភន្តេ ភគវា

• ម. អឌ្ឍកាសិកំ ។ ២ ឯមអានំ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់ចាវរ ។ សំពត់ចាវរធ្វើពីសូត្រចានកើតឡើង ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់ចាវរដែលគេធ្វើពីសូត្រ ។ សំពត់កោជវ:(១)ចានកើតឡើង ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់កោជវ: ។

ចប់ ភាណវារ: ជាដំបូង ។

៤៤) សម័យនោះឯង ស្តេចកង្សវែនកាសី ចានបញ្ជូនសំពត់កម្ពលមានដំឡៃកន្ទុះពាន់(៩០០កហាបណ:)គឺប្រហែលនឹងវត្ថុទាំងឡាយដែលមានដំឡៃកន្ទុះពាន់ដែរ ទៅឲ្យដីវកកោមារកត្យ ។ លោះនោះ ដីវកកោមារកត្យក៏ចាននាំយកសំពត់កម្ពលមានដំឡៃកន្ទុះពាន់នោះ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ដីវកកោមារកត្យលុះអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស សំពត់កម្ពលមានដំឡៃកន្ទុះពាន់របស់ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ ប្រហែលនឹងវត្ថុទាំងឡាយដែលមានដំឡៃកន្ទុះពាន់ដែរ ស្តេចកាសីចានបញ្ជូនមកប្រទាន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ

---

១ (អដ្ឋកថាថា) សំពត់នេះប្រែប្រហែលគ្នានឹងសំពត់ចាវរ: សំពត់នេះគេធ្វើពីរោមសត្វ ។

កតញ្ញូសំ យំ មម អស្សូ ឧទ្ធរន្តំ មាតាយ សុខាយាតិ ។ បដិក្កមោសិ ភគវា តុណ្ហីភាវេន ។ អថខោ ភគវា ជីវកំ កោមារភច្ចំ ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេសិ សមាទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ ជីវកោ កោមារភច្ចោ ភគវតា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតោ សមាទបិតោ សមុត្តេជិតោ សម្បហំសិតោ ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ តុណ្ហីភាវន្តិ ។

(៤៥) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស ឧច្ចាវចានិ ចីវរានិ ឧប្បជ្ជន្តិ ។ អថខោ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ កីទិសំ នុ ខោ ភគវតា ចីវរំ អនុញ្ញាតំ កីវ អនេកញ្ញាតន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ

ទ្រង់ទទួលយកសំពត់កម្ពលរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ខ្ញុំព្រះអង្គអស់កាលជាអង្វែង (តទៅ) ។ ព្រះមានព្រះភាគក៏ទ្រង់ទទួលយកសំពត់កម្ពល ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ដំរែកគោមារកត្ស ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយ ។ លំដាប់នោះ ដំរែកគោមារកត្សកាលដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណហើយថយចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគក៏ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាក្នុងពេលនោះហើយ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទូរសំពត់កម្ពល ។

(៤៩) សម័យនោះឯង មានចីវរលួនធំមិនល្អ កើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីរំពឹងគិតដូច្នេះថា ចីវរដូចម្តេចដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតចីវរដូចម្តេច ដែលព្រះមានព្រះភាគមិនអនុញ្ញាត ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត

ភិក្ខវេ ឯ ចីវរានិ ខោមំ កប្បាសិកំ កោសេយ្យំ កម្ពលំ សាណំ ភង្គន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន យេ តេ ភិក្ខូ គហបតិចីវរំ សាទិយន្តិ តេ កុក្កុច្ចាយន្តា បំសុ-ក្កូលំ ន សាទិយន្តិ ឯកំយេវ ភគវតោ ចីវរំ អនុញ្ញាតំ ន ទ្វេតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជា-នាមិ ភិក្ខវេ គហបតិចីវរំ សាទិយន្តេន បំសុក្កូលិកេន សាទិតុំ តទុភយេន ចាហំ ភិក្ខវេ សន្តុដ្ឋិំ វណ្ណេមីតិ ។

(៤៦) តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខូ កោសលេសុ ជនបទេសុ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នា ហោន្តិ ។ ឯកច្ចេ ភិក្ខូ សុសានំ ពិក្ខាចរិំសុ បំសុក្កូលាយ ឯកច្ចេ ភិក្ខូ ឧច្ចរេសុំ ។ យេ តេ ភិក្ខូ សុសានំ ពិក្ខាចរិំសុ បំសុក្កូលាយ តេ បំសុក្កូលានិ លភិំសុ ។ យេ តេ ភិក្ខូ ឧច្ចរេសុំ តេ ឯវមាហំសុ អម្ហាកំបិ អាវុសោ

ចីវរ ៦ យ៉ាង គឺ ចីវរដែលធ្វើដោយសម្បកឈើ ១ ចីវរដែលធ្វើដោយកប្បាស ១ ចីវរដែលធ្វើដោយសូត្រ ១ ចីវរដែលធ្វើដោយកេមសត្ (រៀវលែងតែសក់ប្តកេមមនុស្សចេញ) ១ សំពត់ដែលធ្វើដោយសម្បកឈើ ១ សំពត់ដែលធ្វើលាយដោយវត្ថុ ៥ យ៉ាងខាងដើម ១ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុណាត្រេកអរនឹងគហបតិចីវរ ភិក្ខុទាំងនោះក៏រៀសមិនត្រេកអរនឹងសំពត់បង្សុកូលឡើយ ព្រោះគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រទ់អនុញ្ញាតតែចីវរ ១ មិនបានអនុញ្ញាតចីវរពីរទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះបំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រទ់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលត្រេកអរនឹងគហបតិចីវរហើយ ត្រេកអរនឹងសំពត់បង្សុកូលផងក៏បាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត តថាគតសរសើរសេចក្តីសន្តោសដោយចីវរទាំងពីរយ៉ាងនោះ ។

(៤៦) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុច្រើនរូបដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយកងកោសលជនបទ ។ ភិក្ខុពួកខ្លះដើរទៅកាន់ព្រៃស្មសានដើម្បីនឹងបង្សុកូល ភិក្ខុពួកខ្លះមិនបានរង់ចាំឡើយ ។ ពួកភិក្ខុណាដើរទៅកាន់ព្រៃស្មសានដើម្បីនឹងបង្សុកូល ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានសំពត់បង្សុកូលទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមិនបានរង់ចាំ ភិក្ខុទាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ

ភាគំ នេថាតិ ។ តេ ឣវមាហំសុ ន មយំ អាវុសោ
តុម្ហាកំ ភាគំ ទស្សាម តិស្ស តុម្ហេ ជានមិត្ថាតិ ។
ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ
ជានមេត្ថានំ ជានាមា ភាគំ ទាតុន្តិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន សម្ពហុលា តិក្ខ្ហេ កោសលេសុ ជនបទេសុ
អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នា ហោន្តិ ។ ឯតទេ តិក្ខ្ហេ សុសានំ
ចិក្ខ្លមីសុ បំសុក្ខូលាយ ឯតទេ តិក្ខ្ហេ អាគមេសុំ ។
យេ តេ តិក្ខ្ហេ សុសានំ ចិក្ខ្លមីសុ បំសុក្ខូលាយ តេ
បំសុក្ខូលានំ លភីសុ ។ យេ តេ តិក្ខ្ហេ អាគមេសុំ
តេ ឣវមាហំសុ អម្ហាកំបិ អាវុសោ ភាគំ នេថាតិ ។ តេ
ឣវមាហំសុ ន មយំ អាវុសោ តុម្ហាកំ ភាគំ ទស្សាម
តិស្ស តុម្ហេ ន ចិក្ខ្លមិត្ថាតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អា-
រោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ អាគមេត្ថានំ អភាគា
ភាគំ ទាតុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា

ចូរលោកតាំងឆ្លាយឲ្យចំណែកមកយើងខ្ញុំ ។ កិក្ខុតាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះវិញថា នែអាវុសោ យើងមិនឲ្យចំណែកដល់លោកតាំងឆ្លាយទេ (បើលោកតាំងឆ្លាយចង់ចាន់សំពត់បង្សុកូល) ហេតុដូចម្តេចបានជាលោកតាំងឆ្លាយមិនរង់ចាំយើង ។ កិក្ខុតាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឆ្លាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមិនប្រាថ្នាធំឲ្យក៏កុំឲ្យនូវចំណែកដល់ភិក្ខុតាំងឆ្លាយដែលមិនរង់ចាំបាន ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុច្រើនរូបដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយកងកោសលជនបទ ។ ភិក្ខុពួកខ្លះដើរទៅកាន់ព្រៃស្មសានដើម្បីធំងបង្សុកូល ភិក្ខុពួកខ្លះបានរង់ចាំ ។ ពួកភិក្ខុណាចូលទៅកាន់ព្រៃស្មសានដើម្បីធំងបង្សុកូល ភិក្ខុតាំងនោះក៏បានសំពត់បង្សុកូល ។ ពួកភិក្ខុណាដែលរង់ចាំ ភិក្ខុតាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ ចូរលោកតាំងឆ្លាយឲ្យចំណែកមកយើងខ្ញុំ ។ ភិក្ខុតាំងនោះពោលតបវិញយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ យើងមិនឲ្យចំណែកដល់លោកតាំងឆ្លាយទេ ហេតុម្តេចបានជាលោកតាំងឆ្លាយមិនចូលទៅ ។ ភិក្ខុតាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឆ្លាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលទុកជាមិនបង់ឲ្យក៏ត្រូវឲ្យចំណែកដល់ភិក្ខុតាំងឆ្លាយដែលរង់ចាំ ។ សម័យនោះឯង មានពួកភិក្ខុច្រើនរូប

ภิกฺขู กาเมสุ ฉนฺทเทสุ อนฺธานมกฺขายิโน ฯ ฯเปฯ ภิกฺขู ปมานิ สุสานานิ ทิสฺวาปิ สุสานานิ ปสฺสิตฺวาปิ ฯ เอกจฺเจ

ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ក្នុងកោសលជនបទ ។ កិក្ខុពួកខ្លះ ដើរចូលទៅកាន់ព្រៃស្នួសានជាមុន ដើម្បីបង្សុកូល កិក្ខុពួកខ្លះដើរចូលទៅជាខាងក្រោយ ។ ពួកកិក្ខុណាដែលដើរចូលទៅព្រៃស្នួសានមុន ដើម្បីបង្សុកូល កិក្ខុទាំងនោះក៏បានសំពត់បង្សុកូល ។ ពួកកិក្ខុណាចូលទៅក្រោយ កិក្ខុទាំងនោះក៏គ្មានឡើយ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែការុសោ លោកទាំងឡាយចូរឲ្យចំណែកដល់យើងខ្ញុំ ។ កិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះវិញថា នែការុសោ យើងមិនបានឲ្យចំណែកដល់លោកទេ ហេតុអ្វីបានជាលោកទាំងឡាយដើរចូលទៅក្រោយគេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុដែលមិនចង់ឲ្យ ក៏កុំបាច់ឲ្យនូវចំណែកដល់កិក្ខុទាំងឡាយដែលដើរចូលទៅក្រោយគេ ។ សម័យនោះឯង មានពួកកិក្ខុច្រើនរូបដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ក្នុងកោសលជនបទ ។ កិក្ខុទាំងនោះបានដើរចូលទៅកាន់ព្រៃស្នួសាន ដើម្បីបង្សុកូលត្រមគ្នា ។ កិក្ខុពួកខ្លះបានសំពត់បង្សុកូល កិក្ខុពួកខ្លះមិនបាន ។ ពួកកិក្ខុណាដែលមិនបាន កិក្ខុទាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែការុសោ លោកទាំងឡាយចូរឲ្យចំណែកមកយើងខ្ញុំ ។ កិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះវិញថា នែការុសោ យើងមិនឲ្យចំណែកដល់លោកទាំងឡាយទេ ហេតុអ្វីបានជា

สุมฺเห ฉ ลกฺขาสิ ฯ ภควาโต ฬหมตฺถ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว สงฺฆิสานิ ทฺวิกฺขตฺตุมตฺตานิ อคาเรน ภาสิ ตาตุนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขู โกสลเสสุ ชนปเทสุ อทฺธานมคฺคปฺปฏิปนฺนา โหนฺติ ฯ เต ภตฺตกิจฺจ กตฺวา สุสานานิ ทฺวิกฺขตฺตุ ปริสุกฺขาย ฯ ฬหเตฺว ภิกฺขู ปริสุกฺขานิ ลภึสุ ฬหเตฺว ภิกฺขู ฉ ลภึสุ ฯ เย เต ภิกฺขู ฉ ลภึสุ เต ฬหมาหึสุ อมฺหากนฺติ อายุโส ภาสิ เชตาติ ฯ เต ฬหมาหึสุ ฉ มยนฺ อายุโส สุมฺหากนฺติ ภาสิ ฉสฺสุม ภิกฺขุ สุมฺเห ฉ ลภิตาติ ฯ ภควาโต ฬหมตฺถ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ตาติสิ ตาตุนฺติ ทฺวิกฺขตฺตุมตฺตานิ อคาเรน ภาสิ ตาตุนฺติ ฯ

(๔๗) เตน โข ปน สมเยน มนุสฺสา ปิฬ อาหาย อารามิ อาคจฺฉนฺติ ฯ เต ปฏิคฺคาหกิ อลภมานา ปฏิหรนฺติ ฯ ปิฬ ปริกฺขยฺ ขุปฺปนฺติ ฯ ภควาโต

លោកមិនបានទទឹងគេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលទុកជាមិនចង់ឲ្យក៏ត្រូវឲ្យចំណែកដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលចូលទៅកាន់ព្រៃស្មសានព្រមគ្នា ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុច្រើនរូបដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយក្នុងកោសលជនបទ ។ កិក្ខុទាំងនោះឃ្លានធ្វើកតិកា(ប្តេជ្ញា)ទទឹងគ្នារួចហើយ ក៏ចូលទៅកាន់ព្រៃស្មសានដើម្បីបង្អុំភ្លុះ ។ កិក្ខុពួកខ្លះបានសំពត់បង្អុំភ្លុះ កិក្ខុពួកខ្លះមិនបាន ។ ពួកកិក្ខុណាដែលមិនបាន កិក្ខុទាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ លោកទាំងឡាយចូរឲ្យចំណែកមកយើងខ្ញុំ ។ កិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះវិញថា នែអាវុសោ យើងមិនឲ្យចំណែកដល់លោកទាំងឡាយទេ ហេតុអ្វីបានជាលោកមិនបានទទឹងគេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលទុកជាមិនចង់ឲ្យ ក៏ត្រូវឲ្យចំណែកដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលធ្វើកតិកា(ប្តេជ្ញា)គ្នាហើយចូលទៅកាន់ព្រៃស្មសាន ។

(៤៧) សម័យនោះឯង ពួកមនុស្សបាននាំយកចីវរមកកាន់អាវាស ។ មនុស្សទាំងនោះកាលមិនបានកិក្ខុណាមួយទទួលចីវរ ក៏ត្រឡប់នាំយកចីវរទៅវិញ ។ ឯចីវរក៏កើតតិច ។ ទៅ ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ

ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ បញ្ចហង្គេ-
ហិ សមន្នាគតំ ភិក្ខុំ ចីវរប្បដិគ្គាហកំ សម្មន្និតុំ យោ
ន ឧត្តាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន នោសាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន មោ-
ហាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន ភយាគតិំ គច្ឆេយ្យ កមាគាតមា-
គញ្ឆេ ជានេយ្យ ។ ឯវញ្ហេ បន ភិក្ខវេ សម្មន្និតព្ពោ ។
បឋមំ ភិក្ខុ យាចិតព្ពោ យាចិត្វា ព្យត្តេន ភិក្ខុនា
បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ
សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ
ភិក្ខុំ ចីវរប្បដិគ្គាហកំ សម្មន្នេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។
សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ
ចីវរប្បដិគ្គាហកំ សម្មន្នតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ
ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ ចីវរប្បដិគ្គាហកស្ស សម្មុតិ សោ
តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មតោ
សង្ឃេន ឥត្ថន្នាមោ ភិក្ខុ ចីវរប្បដិគ្គាហកោ ។ ខមតិ
សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

ចីវរក្ខន្ធក: ការសន្មតិកំពុងឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរ

ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសន្មតភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ៤ ឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរ គឺ ភិក្ខុមិនបានលុះឆន្ទាគតិ ១ មិនបានលុះទោសាគតិ ១ មិនបានលុះមោហាគតិ១ មិនបានលុះភយាគតិ១ ដឹងនូវចីវរដែលខ្លួនបានទទួលនឹងមិនបានទទួល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវសង្ឃសន្មតយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃត្រូវអង្វរភិក្ខុជាមុន លុះអង្វរភិក្ខុហើយ ភិក្ខុដែលឆ្លាសប្រតិពលត្រូវញុំាងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរចុះ ។ នេះជាពាក្យផ្តៀងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរ ។ ការសន្មតិភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាហើយ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរហើយ ។ ការសន្មតិនេះសមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការៈស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(๔๘) តេន ខោ បន សមយេន ចីវរប្បដិគ្គាហកា ភិក្ខូ ចីវរំ បដិគ្គហេត្វា តត្ថេវ ខុជ្ជិត្វា បក្កមន្តិ ។ ចី. វរំ ន សុដ្ឋតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជា. នាមិ ភិក្ខវេ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតំ ភិក្ខុំ ចីវរនិធា. ហកំ សម្មន្និតុំ យោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន ទោ. សាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន មោហាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន ភយាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន ទិដ្ឋធម្មនិទ្ធានិតញ្ច[1] ជានេយ្យ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ សមន្នាគតោ ។ បឋមំ ភិក្ខុ យាចិតព្ពោ យាចិត្វា ញត្តិយា ភិក្ខូនំ បដិពលេន សង្ឃេន ញា. បេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ ចីវរនិធាហកំ សម្មន្នេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ ចីវរនិធាហកំ សម្មន្នតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ ចីវរនិ. ធាហកស្ស សម្មុតិ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ

---

๑ ម. និហិតានិហិតញ្ច ។

(៤៨) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុអកទទួលចីវរ ឲ្យនទទួលចីវរទុក ចោលក្នុងពីនោះឯង ហើយចៀសចេញទៅ ។ ចីវរក៏រិនាសទៅ ។ ភិក្ខុ ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃសន្មតភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ៥ ឲ្យជាអ្នកទុកជាក់ចីវរ គឺភិក្ខុដែលមិនលុះឆន្ទាគតិ១ មិនលុះទោសាគតិ១ មិនលុះមោហាគតិ ១ មិនលុះភយាគតិ ១ ដឹងនូវចីវរ ដែលខ្លួនបានទុកជាក់ហើយនឹងមិនទាន់បានទុកជាក់ហើយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ត្រូវសង្ឃសន្មតយ៉ាងនេះ ត្រូវសង្ឃអង្វរភិក្ខុជាមុន លុះ អង្វរហើយ ភិក្ខុអកធ្វាសប្រតិពលត្រូវញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រ ព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់ សង្ឃហើយ គួរសង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកទុកជាក់ចីវរ ។ នេះជា ពាក្យផ្តែងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកទុកជាក់ចីវរ ។ ការសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកទុកជាក់ចីវរសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មាន អាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម(បើ)មិនសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ

เสา ภาเสยฺย ฯ สมฺมโต สงฺเฆน ปตฺตคฺคาหโก ภิกฺขุ ปีวาธิปาหาโรติ ฯ เอวญฺหิ สงฺฆสฺส ปุญฺญา ฯ เอวเมตํ ธารยามีติ ฯ

(๔๙) เตน เขา ปน สมเยน ปีวาธิปาหารา ภิกฺขู มญฺจาปีเปปิ ปุจฺฉนฺตาปิ อิงฺฆาติ. เสปิ ปีฐํ อิงฆนฺติ ฯ จุณฺหเปปิ จุปจิกาหิปิ เขฑฺฑนฺติ ฯ ภควาโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภณฺฑาคารํ สมฺมนฺนิตุ์ ยํ สงฺฆา อากงฺขติ วิหารํ วา อฑฺฒโยคํ วา ปาสาทํ วา หมฺมิยํ วา ปุถุ์ วา ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว สมฺมนฺนิตพฺโพ ฯ ญตฺติสมฺปนฺเน ภิกฺขุนา ปติรูเปน สงฺฆา ญาเปตพฺโพ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ สงฺฆา เอตฺถาหิ วิหารํ ภณฺฑาคารํ สมฺมนฺเนยฺย ฯ เอสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา สงฺฆา เอตฺถาหิ วิหารํ ภณฺฑาคารํ สมฺมนฺ-ติ ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ เอตฺถาหิ วิหารสฺส

លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ កិក្ខុឈ្មោះនេះសង្ឃបាន
សន្មតឲ្យជាអ្នកទុកដាក់ចីវរហើយ ។ ការសន្មតនេះសមគួរដល់សង្ឃ
ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយ
អាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(៤៩) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុអ្នកទុកដាក់ចីវរ ទុកចីវរក្នុង
មណ្ឌប (ឃ្លាំង) ខ្លះ ក្រោមម្លប់ឈើខ្លះ ទៀបយុះស្បៃខ្លះ ក្នុងទីកណ្តាល
វាលខ្លះ ។ ពួកសត្វកណ្តុរខ្លះ ពួកសត្វកណ្តៀរខ្លះ ក៏កាត់ចីវរទាំងនោះ ។
កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) សង្ឃប្រាថ្នានូវណា គឺ
វិហារក្តី ប្រាសាទមានសណ្ឋានដូចស្មាបគ្រឿងក្តី ប្រាសាទវែងក្តី
ប្រាសាទមានជំបូលត្រងិលក្តី គូហាក្តី ក៏តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃសន្មត
នូវនោះឲ្យជាឃ្លាំងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គួរសង្ឃសន្មតយ៉ាង
នេះ ។ ត្រូវភិក្ខុអ្នកឆ្លាសប្រតិពលញ្ញាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃ
ដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ
សង្ឃគួរសន្មតវិហារឈ្មោះនេះ ឲ្យជាឃ្លាំងបាន ។ នេះជាពាក្យផ្តើម
សង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃ
សន្មតវិហារឈ្មោះនេះ ឲ្យជាឃ្លាំងហើយ ។ ការសន្មតវិហារឈ្មោះនេះ

កល្លាតារស្ស សង្ឃតិ សោ តុណ្ហាស្ស យស្ស ឧក្ខ-
មតិ សោ អាសេយ្យ ។ សម្មុតា សង្ឃេន ឥត្ថន្នាមោ
វិហារេ កល្លាតារំ ។ ឯមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។
ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

(៤០) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស កល្លា-
តារេ ចីវរំ អកុត្តំ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេ-
សុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ បញ្ចមាឡេមិ សមណ្ឌលំ
ភិក្ខុំ កល្លាតារិតំ សម្មន្និតុំ យោ ន ឆន្នាគតិ តច្ឆេយ្យ
ន នោសាគតិ តច្ឆេយ្យ ន មោហាគតិ តច្ឆេយ្យ ន ភ-
យាគតិ តច្ឆេយ្យ កុត្តាកុត្តញ្ច ជានេយ្យ ។ ឯវញ្ច បន
ភិក្ខវេ សម្មន្និតព្ពោ ។ បឋមំ ភិក្ខុ យាចិតព្ពោ យាចិត្វា
ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ
សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ
សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ កល្លាតារិតំ សម្មន្នេយ្យ ។

ឲ្យជាឃ្លាំង គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គួរស្ងៀម(ប៉ៈ)មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ វិហារឈ្មោះនេះសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាឃ្លាំងហើយ ។ ការសន្មតិគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(៥០) សម័យនោះឯង ចីវរក្នុងឃ្លាំងរបស់សង្ឃឥតមានលោកណា គ្រប់គ្រងរក្សាឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសន្មតភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំង គឺភិក្ខុដែលមិនលុះឆន្ទាគតិ ១ មិនលុះទោសាគតិ ១ មិនលុះមោហាគតិ ១ មិនលុះភយាគតិ ១ ដឹងនូវរបស់ដែលខ្លួនបានគ្រប់គ្រងរក្សាហើយនឹងមិនភាន់ភ្លេចគ្រប់គ្រងរក្សា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃត្រូវអង្វរកភិក្ខុជាមុន លុះអង្វរករហើយ ភិក្ខុអកត្ថាសប្រតិពលត្រូវញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគួរសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំង ។

ฌานา ญาตุ ฯ สุขาภาวา เย เกจิ สเตฺตสุ สเตฺตสุ
สัตตาธิปัญญัตติ กิญจิ กสิณภาคาทิกัง สมาปัชชติ ฯ ยสฺสายสฺมา-
โต อิมสฺมิ สัตตาธิปัญญัตติสฺมิ กิญจิกสิณภาคาทิกสฺส
สมาปัตติสฺส สมาปัชชนาสฺส ยสฺส อนาวัชชิตสฺมิ สมา-
ปัตติยา ฯ สมาปัตติยา สเตฺตสุ สัตตาธิปัญญัตติยา กิญจิ กสิณภา-
คาทิกา ฯ อิมสฺมิ สมาปัชชนาสฺส ตสฺมา สุขาภา ฯ ฌานาทีสุ
ฌานาทิกา ฯ

[๕๑] เตน โข ปน สมเยน อญญตโร ภิกขุ กิญจิ
กสิณภาคาทิกัง ปาปุณาติ ฯ ภควาโต ฌานาทีสุ อาภาเต-
สุ ฯ อ กิญจิกสิณ กสิณภาคาทิกา ปาปุณาติ ยา ปาปุณาติ อาทีสุ ทุกกฏสฺสาติ ฯ

ជំរកទួក: ការសន្មតភិក្ខុឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំង

នេះជាពាក្យផ្តឿនសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំង ។ ការសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំង គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំងហើយ ។ ការសន្មតិនេះគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(៥១) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបណ្តេញភិក្ខុអ្នករក្សាឃ្លាំងឲ្យចៀសចេញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបណ្តេញ[1] ភិក្ខុអ្នករក្សាឃ្លាំងចេញទេ ភិក្ខុណាបណ្តេញ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

---

១ បុគ្គលដែលមិនត្រូវបណ្តេញចេញចាកទីកន្លែងមាន ៤ ពួក គឺភិក្ខុថាស់ដាង ១ ភិក្ខុជាអ្នករក្សាឃ្លាំង ១ ភិក្ខុមានដំបូង ១ ភិក្ខុដែលបានសេនាសនៈអំពីសង្ឃ ១ ។ ភិក្ខុក្មេងមិនត្រូវបណ្តេញភិក្ខុថាស់ចេញ ព្រោះលោកថាស់ដាងខ្លួន ។ ភិក្ខុជាអ្នករក្សាឃ្លាំង ភិក្ខុមិនត្រូវបណ្តេញចេញ ព្រោះសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំង ។ ភិក្ខុមានដំបូង ភិក្ខុមិនត្រូវបណ្តេញចេញ ព្រោះលោកឈឺ ។ ភិក្ខុដែលបានសេនាសនៈអំពីសង្ឃ ភិក្ខុមិនត្រូវបណ្តេញចេញ ព្រោះសង្ឃបានឲ្យទីកន្លែងជាទីសម្រាយដល់លោកដែលដាំពហូសូត្រ មានឧបការៈដល់សង្ឃដោយកិច្ចមានបង្រៀនជាដើម (អដ្ឋកថា) ។

(๙๒) เตน โข ปน สมเยน สงฺฆสฺส กณฺฑา-
กาเร ปีฐํ ทุสฺสนฺถตํ โหติ ฯ ภควาปิ ตตฺถ นิสีทิตุกาโม
สิ ฯ อถ ชานามิ ภิกฺขเว สมฺพหุลา เตน สงฺฆสฺส ปา-
ปิจฺฉตฺตนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน สงฺฆา สงฺฆสฺส
ปีฐํ ปาปเณฺฑ เปาลมฺพมาลมฺพ อปฺปาสิ ฯ ภควาปิ นิส-
ทิตุกาโม อโหสิ ฯ อถ ชานามิ ภิกฺขเว ปญฺหาเมฺปหิ
สมฺปฺปาปตฺตึ ภิกฺขุ ปีฐปาปณฺณ สมฺปฺปฏิจฺฉิตุ์ โย น ปฏิ-
ปตฺติ ปฏิปฺปสฺสทฺธิ น ปาโมชฺชปฺปตฺติ ปฏิปฺปสฺสทฺธิ น ปามุชฺชปฺปตฺติ
ปฏิปฺปสฺสทฺธิ น ปยาปตฺติ ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ปาฏิปาปฏิปฺปสฺสทฺธิ ปา-
เนยฺย ฯ ปญฺหา ปน ภิกฺขเว สมฺปฺปฏิปฺปสฺสทฺธิปฺหา ฯ ปปมํ
ภิกฺขุ ยาปิปฺหา ยาปิปฺหา ปฺยาปฺปเน ภิกฺขุปา ปฏิปฺปสฺสทฺธิ
สงฺฆสฺส ปาปฺหา ปฺยาปตฺตึ สุณาตุ เม ปาเนฺต สงฺฆสฺส ยทิ
สงฺฆสฺส ปตฺตปาลฺ สงฺฆสฺส ปฺปฏิปฺปสฺสทฺธิ ภิกฺขุ ปีฐปาปณฺณ
สมฺปฺปเนฺยยฺย ฯ เอสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม ปาเนฺต

(៥២) សម័យនោះឯង ចីវរកម្មរបស់សង្ឃកំសម្បូណ៌ឡើង ។ កិកុខាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិកុខាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃដែលនៅជួបជុំគ្នា[1]ចែកចីវរបាន ។ គ្រានោះឯង សង្ឃខាំងពួងកាលចែកចីវរក៏បានធ្វើនូវសេចក្តីកោលាហលឡើង ។ កិកុខាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិកុខាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃសន្មតកិកុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ឲ្យជាអ្នកចែកចីវរបាន គឺ កិកុដែលមិនលុះឆន្ទាគតិ ១ មិនលុះទោសាគតិ ១ មិនលុះមោហាគតិ ១ មិនលុះកយាគតិ ១ ដឹងនូវបរិស៊ដែលខ្លួនបានចែកហើយ និងមិនទាន់បានចែក ១ ។ ម្នាលកិកុខាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃត្រូវអង្វរកកិកុជាមុន លុះអង្វរករួចហើយ កិកុអកធ្វាសប្រតិពលត្រូវញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគួរសន្មតកិកុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកចែកចីវរ ។ នេះជាពាក្យផ្តឿងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

---

១ បានដល់សង្ឃដែលនៅខាងក្នុងនៃបរិវាសីមាជាមួយគ្នា (អដ្ឋកថា) ។

สเงฺฆ สเงฺฆ ฯ ตฺตญฺญตมํ ภิกฺขุ ปีวิภงฺคสมฺมตี ฯ
ยสฺมายสฺมเตา ๑ ตมติ ฯ ตฺตญฺญตมสฺส ภิกฺขุโต ปีวิภงฺ-
กสฺส สมฺมติ เสา ตุณฺหีภาสฺส ยสฺส ขมฺมติ เสา
ภาเสยฺย ฯ สมฺมเตา สเงฺฆน ฯ ตฺตญฺญาเมา ภิกฺขุ ปีวิ-
ภงฺคาติเตา ฯ ๑ ตมติ สเงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ ยาเมตํ
ธารยามีติ ฯ อยเมา ปีวิภงฺคาติเตา ภิกฺขุโต ปาต-
เมาสิ กรเต ขุ เมา ปีวิ ภาเสตพฺพนฺติ ฯ ภควเตา ปา-
มตฺตํ อาโรเจสุ ฯ อยุปาลาติ ภิกฺขเว ปมมิ ทุปฺปิลิตฺตา
ตุลยิตฺวา วณฺณาวณฺณิ กตฺวา ภิกฺขุ กเลตฺวา วตฺตุ ทปฺปิตฺวา
ปีวิปฺปฏิวิสิ ปาเตตพฺพนฺติ ฯ อยเมา ปีวิภงฺคาติเตา ภิกฺขุโต
ปาตเมาสิ กรเต ขุ เมา สาเมเลาภาติ ปีวิปฺปฏิวิเสา
ชาตเพฺยาติ ฯ ภควเตา ปาตเมตฺตํ อาโรเจสุ ฯ อยุ-
ปาลาติ ภิกฺขเว สาเมเลาภาติ ทุปฺปิลิตฺตา ชาตุนฺติ ฯ

ចីវរក្ខន្ធកៈ ការសន្មតភិក្ខុឲ្យជាអ្នកចែកចីវរ

សង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកចែកចីវរ ។ ការសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកចែកចីវរគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គ នោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មាន អាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះសង្ឃបានសន្មតឲ្យជា អ្នកចែកចីវរហើយ ។ ការសន្មតិនេះគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុ នោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអា-ការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុអ្នកចែកចីវរ មានសេចក្តី រិះគិតដូច្នេះថា យើងគួរចែកចីវរដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំ ទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុជ្រើសរើស (ចីវរ) ជាមុន ហើយសួរមើល (ដង្វែង) ហើយលែលកចីវរដែលមានសណ្ឋានតូចធំថ្លឹង ច្រឹនតិច (ឲ្យមានចំណែកស្មើគ្នា) ហើយកាប់កិត្តិ ហើយចងចីវរឲ្យជា ពួក ៗ រួច សឹមដំកល់ទុកនូវចំណែកនៃចីវរ ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុអ្នក ចែកចីវរមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា យើងត្រូវឲ្យចំណែកចីវរដល់ពួកសាម-ណេរដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏-មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យចំណែកពាក់កណ្តាលដល់ពួកសាមណេរ ។

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សតេន
ការេន ទុត្តរិតុការោ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អា-
រោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ទុត្តរន្តស្ស សតំ ភាតុំ
ធាតុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
អតិរេកការេន ទុត្តរិតុការោ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯត-
មត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អនុក្កមេ ឋិន្តេ
អតិរេកភាតុំ ធាតុន្តិ ។ អថខោ ចីវរភាជកានំ ភិក្ខូនំ
ឯតទហោសិ កថំ នុ ខោ ចីវរប្បដិវីសោ ធាតព្ពោ
អាគតប្បដិបាដិយា នុ ខោ ទុជាហុ យថាវុឌ្ឍន្តិ ។
ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ
វិការេ តោសេត្វា ភុសថាតំ ការេតុន្តិ ។

(៩៣) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ ឧភតោ-
ឧបិ បណ្ឌុមត្តិការេបិ ចីវរំ រជន្តិ ។ ចីវរំ ទុព្ពណ្ណំ

សម័យនោះឯង ភិក្ខុ១រូបមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងឆ្លងស្នឹងឬឆ្លងផុតទៅហើយ បានចំណែករបស់ខ្លួន (ជាប់ទៅផង) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឲ្យចំណែករបស់ខ្លួន (គឺរបស់ភិក្ខុអ្នកឆ្លងស្នឹង) ដល់ភិក្ខុអ្នកឆ្លង (ស្នឹងឬផុតទៅហើយ) ចុះ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ១រូបមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងឆ្លងស្នឹងឬឆ្លងផុតទៅហើយបានចំណែកថ្លៃច្រើនជាងគេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើកប្បិយកណ្ឌគេបានឲ្យហើយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឲ្យចំណែកដ៏ច្រើនចុះ ។ គ្រានោះ ពួកភិក្ខុអកចែកចីវរ មានសេចក្តីនឹកគិតដូច្នេះថា យើងត្រូវឲ្យចំណែកចីវរដូចម្តេចហ្ន៎ យើងត្រូវឲ្យចំណែកចីវរដោយលំដាប់ភិក្ខុដែលមកឬ ។ ឬងត្រូវឲ្យចំណែកចីវរតាមលំដាប់ភិក្ខុចាស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើចីវរខ្វះហើយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកទាំងឡាយញុាំងភិក្ខុឲ្យត្រេកអរសិន ហើយសឹមធ្វើការចុះស្លាក ។

(៥៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដែលក់ចីវរដោយអាចម៍គោខ្លះ ដោយដីស្អិតមានពណ៌លឿងខ្លះ ។ ចីវរនោះក៏មានពណ៌មិនល្អ ។

เหาติ ฯ ภควาเต ปาตพฺยตาย อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ฉ วสฺสานิ ปมวสฺสกาลํ ทุติยวสฺสกาลํ ตติยวสฺสกาลํ จตุตฺถวสฺสกาลํ ปญฺจมวสฺสกาลนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู สีตูทกายา[๑]ปีวาเรนฺติ ฯ ปีวา ทุกฺกฏนฺติ เหาติ ฯ ภควาเต ปาตพฺยตาย อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว วสฺสานิ ปจิตุ ปจฺฉาวสฺสากาลมฺปิ ฯ วสฺสานิ ทุสฺสา-ยติ ฯ ภควาเต ปาตพฺยตาย อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อุตฺตภงฺคา[๒]ตฺวาปิตุนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู น ชานนฺติ วสฺสานิ ปวิฏฺโ วา อปวิฏฺโ วา ฯ ภควาเต ปาตพฺยตาย อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อุทเก

---

๑ ฉ สีตูทกาย ฯ ๒ ฉ. อตฺตภงฺคา ฯ

កិកុខាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុខាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទឹកជ្រលក់ ៦ យ៉ាង គឺ ទឹកជ្រលក់កើតពីមើម ១ ទឹកជ្រលក់កើតពីដើម ១ ទឹកជ្រលក់កើតពីសម្បក ១ ទឹកជ្រលក់កើតពីស្នឹក ១ ទឹកជ្រលក់កើតពីផ្កា ១ ទឹកជ្រលក់កើតពីផ្លែ ១ ។ សម័យនោះឯង កិកុខាំងឡាយជ្រលក់ចីវរដោយទឹកត្រជាក់ ។ ចីវរនោះក៏មានក្លិនមិនល្អ ។ កិកុខាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុខាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យដាំងជ្រលក់តូច ដើម្បីដាំទឹកជ្រលក់ ។ ទឹកជ្រលក់ក៏ផុសឡើង ។ កិកុខាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុខាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យចងបៃតាស[1] ។ សម័យនោះឯង កិកុខាំងឡាយមិនដឹងទឹកជ្រលក់ឆ្អិនហើយឬនៅមិនទាន់ឆ្អិន ។ កិកុខាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុខាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យបន្តក់[2]ដំណក់ទឹក

---

១ គឺដាក់ឈើតាវាងនៅមាត់ឆ្នាំង ដើម្បីកុំឲ្យត្រឿងជ្រលក់មានចំណាំងឈើជាដើមផុលឡើងបាន ។ ២ បើទឹកជ្រលដាំពុសហើយយកទៅបន្តក់លើភាជនៈទឹក (ជីវ៍) ក៏មិនសាយចេញរហ័ស ឬបន្តក់លើខ្នងក្របកក៏ផ្ទុះពងែរ (អដ្ឋកថា) ។

ग्ग ङ१पिट्ठिकाय ग्ग ठेरकं ङात्वन्तं ॥ तेन खो पन समयेन कित्ति रञ्ञो पिवेय्यका कुम्भी आरद्धन्ति कुम्भी किट्ठति ॥ ककचेन पटिमन्तं आचेतेसुं ॥ अनुजानामि किन्तरे रञ्ञन्तेपुरं ङण्हकथालिकन्ति ॥ तेन खो पन समयेन किन्तिं रञ्ञकाङं ङ सिंवेत्ति ॥ ककचेन पटिमन्तं आचेतेसुं ॥ अनुजानामि किन्तरे रञ्ञनोकासं रञ्ञयङन्ति ॥ तेन खो पन समयेङ ङ किन्ति चातियापि पत्तेपि चीरं मङ्गन्ति[1] ॥ चीरं पारिकिट्ठति ॥ ककचेन पटिमन्तं आचेतेसुं ॥ अनुजानामि किन्तरे रञ्ञनोकासिकन्ति ॥ तेन खो पन समयेन किन्ति ङमायं चीरं पत्तरन्ति चीरं पंसुकितं होति ॥ ककचेन पटिमन्तं आचेतेसुं ॥ अनुजानामि किन्तरे तिणासन्थारकन्ति ॥ तिणासन्थारके चुपचिकाहि खज्जति ॥ ककचेन पटिमन्तं आचेतेसुं ॥ अनुजानामि किन्तरे

---

१ ङ. सम्मुखन्ति ॥

លើទឹកក៏បាន លើខ្នងក្រចកក៏បាន ។ សម័យនោះឯង កិកូតាំងឡាយកាល
ដាក់ទឹកជ្រលក់ក៏ទង្គិចនឹងធ្នាំង ។ ក៏បែកទៅ ។ កិកូតាំងនោះក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូ
តាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវចោយសម្រាប់ដងទឹកជ្រលក់ដែលមាន
ដង ។ សម័យនោះឯង ភាជនសម្រាប់ដាក់ទឹកជ្រលក់របស់កិកូតាំងឡាយ
មិនទាន់មាន ។ កិកូតាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវ
ធ្នាំងសម្រាប់ដាក់ទឹកជ្រលក់នឹងភ្ជុមសម្រាប់ដាក់ទឹកជ្រលក់ ។ សម័យ
នោះឯង កិកូតាំងឡាយគក់ចីវរកន្ធថាសខ្លះកន្ធថាត្រខ្លះ ។ ចីវរក៏ដាច់ដាច
អស់ ។ កិកូតាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវស្នូក
សម្រាប់ជ្រលក់ ។ សម័យនោះឯង កិកូតាំងឡាយត្រដាងហាលចីវរលើ
ផែនដី ចីវរក៏ប្រឡាក់ដោយអាចម៍ដី ។ កិកូតាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូ
តាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវកម្រាលស្មៅ ។ កម្រាលស្មៅពួកសត្វ
កណ្តៀរកោរអស់ទៅ ។ កិកូតាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ

ជីវកំ ជីវកត្ថុន្តិ ។ មជ្ឈេន លេក្ខន្តិ វដេ ខុភតោ
កលតំ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជា-
នាមិ ភិក្ខវេ កណ្ណោ ពន្ធិតុន្តិ ។ កណ្ណោ ជីវតំ ។
ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ
កណ្ណសុត្តកន្តិ ។ វដេ ឯកតោ កលតំ ។ ភគវតោ
ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ សម្បរិវត្តកំ
សម្បរិវត្តកំ វដេតុំ ន ច អញ្ញេន ថេវ បក្កមិតុន្តិ ។
តេន ខោ បន សមយេន ជីវកំ បត្តិន្តុំ ហោតិ ។ ភគ-
វតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ទុនតេ
ទិសាតេតុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ជីវកំ ជរុសំ
ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជា-
នាមិ ភិក្ខវេ ចាណិនា អាសោដេតុន្តិ ។

ចីវរក្ខន្ធក: ការទ្រទ្រង់អនុញ្ញាតខ្សែសម្រាប់ចងដាយចីវរដោយដើម

តថាគតអនុញ្ញាតនូវឈើស្នាសម្រាប់ហាលចីវរនឹងខ្សែស្បៃង ។ កិក្ខុទាំង
ឡាយពាក់ចីវរចំពីពាក់កណ្តាល ទឹកជ្រលក់ក៏ហៀរចុះទៅតាមជាយទាំង
ពីរ ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យចង
ត្រង់ជាយចីវរ ។ ជាយចីវរក៏ទក់ ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវខ្សែសម្រាប់ចងជាយចីវរ ។ ទឹកជ្រលក់ក៏ហៀរ
ទៅតាមជាយម្ខាង ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យជ្រលក់ចីវរក្រែតឲ្យចប់ឲ្យសព្វគ្រប់ ម្យ៉ាងទៀត កាលបើដំណក់ទឹកមិន
ទាន់ជាប់អស់ទេ កិក្ខុកុំអាលដើរចេញឡើយ ។ សម័យនោះឯង ចីវរដិត
ខ្ចាំងពេក ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យត្រាំ
ចីវរទៅក្តង់ទឹក (ទេ) ។ សម័យនោះឯង ចីវរក៏មានសាច់រឹង ។ កិក្ខុទាំង
ឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យគក់ចីវរដោយដៃ ។

(៥៤) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខិយា កិក្ខូ អច្ឆិន្នកានិ ចីវរានិ ជាវេន្តិ ទន្តកសាវានិ ជាវេន្តិ ។ មក្កុសច្ឆា ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ(១) ។ កិក្ខូ(២) ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន កិក្ខវេ អច្ឆិន្នកានិ ចីវរានិ ជាវេតព្ពានិ យោ ជាវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(៥៥) អថខោ ភគវា រាជគហេ យថាភិរន្តំ វិហរិត្វា យេន ឧក្កិណាភិរិ តេន ចារិកំ បក្កាមិ ។ អទ្ទសា ខោ ភគវា មាគធកេ ភេត្តំ(៣) អច្ចិពទ្ធំ ចាលិពទ្ធំ មរិ-យាទពទ្ធំ សិង្ឃាដកពទ្ធំ(៤) ឯិស្សាន អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អាមន្តេសិ បស្សសិ ខោ ត្វំ អានន្ទ មាគធកេ ភេត្តំ អច្ចិពទ្ធំ ចាលិពទ្ធំ មរិយាទពទ្ធំ សិង្ឃាដកពទ្ធន្តិ ។

---

១ ឥទំ បរំ ឧភោបិ យោគេសុ ទិស្សតិ ។ ២ តត្ថាយំ បាឋោ ឧ ហោតិ ។ ៣ ឧ. មគធកេ ភេត្តំ ។ ៤ អច្ចិពទ្ធំ ចាលិពទ្ធំ មរិយាទពទ្ធំ សិង្ឃាដិពពទ្ធំ ។

(๕๒) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុប្រើប្រាស់ចីវរមិនបានកាត់ ទ្រទ្រង់ចីវរដែលកត់ដោយទឹកចត់មានពណ៌ដូចក្អុក ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏បោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនត្រូវប្រើប្រាស់ចីវរដែលមិនបានកាត់ទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๕๓) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគគង់នៅក្នុងក្រុងភគ្គឹនះដោយសមគួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យ ហើយក៏ទ្រង់យាងចេញទៅ កាន់ចារិកក្នុងខុតិណាគិរីដែនបទ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឃើញស្រែអ្នកដែនមគធៈមានសណ្ឋានជាស្រែមានជ្រុងបួន មានសណ្ឋានជាស្រែមានភ្ជួរវែងដោយបណ្តោយផងទទឹងផង មានសណ្ឋានជាស្រែមានភ្ជួរខ្វឹកក្នុងចន្លោះ ។ មានសណ្ឋានជាបួនជ្រុងដោយមានភ្ជួរខ្វឹចាញ់គ្នា លុះទ្រង់ទតឃើញហើយក៏ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា នែអានន្ទ អ្នកឃើញស្រែអ្នកដែនមគធៈ មានសណ្ឋានជាស្រែមានជ្រុងបួន មានសណ្ឋានជាស្រែមានភ្ជួរវែងដោយបណ្តោយផងទទឹងផង មានសណ្ឋានជាស្រែមានភ្ជួរខ្វឹកក្នុងចន្លោះ ។ មានសណ្ឋានជាបួនជ្រុងដោយមានភ្ជួរខ្វឹចាញ់គ្នាឬទេ ។

ឯវំ ភគ្គេតិ ។ ឧស្សហាមិ ភន្តេ អានន្ទ កិក្ខូនំ ឯវរូបានិ ចីវរានិ សំវិទហិតុន្តិ ។ ឧស្សុបកាមិ ភគវាតិ ។ អថខោ ភគវា ធម្មិំណាតិវស្មឹ យថាភិរន្តំ វិហរិត្វា បុនទេវ រាជគហំ បច្ចាគច្ឆិ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ សម្ពហុលានំ កិក្ខូនំ ចីវរានិ សំវិទហិត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច បស្សតុ[1] មេ ភន្តេ ភគវា ចីវរានិ សំវិទ-ហិតានីតិ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា កិក្ខូ អាមន្តេសិ បណ្ឌិ-តោ កិក្ខវេ អានន្ទោ មហាបញ្ញោ កិក្ខវេ អានន្ទោ យត្រ ហិ នាម មយា សង្ខិត្តេន ភាសិតស្ស វិត្ថារេន អត្ថំ អាជានិស្សតិ កុសិម្បិ នាម ការិស្សតិ អឌ្ឍកុ-សិម្បិ នាម ការិស្សតិ មណ្ឌលម្បិ នាម ការិស្សតិ អឌ្ឍមណ្ឌលម្បិ នាម ការិស្សតិ វិវដម្បិ នាម ការិស្សតិ

---

១ បស្សថ តុម្ហេតិ ទិស្សតិ ។

ចីវរក្ខន្ធកៈ រឿងព្រះអានន្ទត្ថេរ

ព្រះអានន្ទក្រាបបង្គំទូលថា ព្រះកុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា នែអានន្ទ អ្នកអាចចាត់ចែងចីវរបែបនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយបានឬទេ ។ ព្រះអានន្ទក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចធ្វើបាន ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងទក្ខិណាគិរីជនបទ គួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយក៏ទ្រង់យាងត្រឡប់មកក្រុងភគ្គនឹះវិញ ។ ខណៈនោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុក៏បានចាត់ចែងចីវរដល់ភិក្ខុទាំងឡាយជាច្រើនរូប រួចហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទតចីវរដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានចាត់ចែងហើយចុះ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រើនូវធម្មីកថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានន្ទជាបណ្ឌិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានន្ទមានប្រាជ្ញាច្រើន ព្រោះថាពាក្យដែលតថាគតពោលហើយដោយសង្ខេប អានន្ទអាចដំរិះសេចក្តីដោយពិស្តារបាន ហើយចេះធ្វើសំពត់ឈ្មោះកុសិផង ធ្វើសំពត់ឈ្មោះអឌ្ឍកុសិផង ធ្វើសំពត់ឈ្មោះមណ្ឌលៈផង ធ្វើសំពត់ឈ្មោះអឌ្ឍមណ្ឌលៈផង ធ្វើសំពត់ឈ្មោះវិវដ្តៈផង

อนุปวชฺชญฺจ กาม กามสญฺญา กามเวยฺยาปาทญฺจ กามสญฺญา ถีนมิทฺธญฺจ กามสญฺญา กามุทฺธจฺจญฺจ กามสญฺญา กามวิจิกิจฺฉาญฺจ กามสญฺญา อิเมสุ ปญฺจสุ นีวรเณสุ ปหีเนสุ สมุจฺฉินฺเนสุ สมูหเตสุ สมุคฺฆาฏิเตสุ สมุคฺฆาฏิตตฺตา ปหีนตฺตา สมุจฺฉินฺนตฺตา สมูหตตฺตา สมุคฺฆาฏิตตฺตา ปฐมชฺฌานสมาปตฺติยา ปฐมชฺฌานสมาปตฺติยา ปหีนตฺตา สมุจฺฉินฺนตฺตา สมูหตตฺตา สมุคฺฆาฏิตตฺต

ធ្វើសំពត់ឈ្មោះអនុវាតដ្ឋៈផង ធ្វើសំពត់ឈ្មោះគីវេយ្យកៈផង ធ្វើសំពត់ឈ្មោះជង្ឃេយ្យកៈផង ធ្វើសំពត់ឈ្មោះពាហន្តៈផង ហើយសំពត់ខោះអានន្តិកក៏បានកាត់ជាច់ឲ្យសៅហ្មងដោយមុខកាំបិតឲ្យសមគួរដល់សមណៈ ឲ្យជាវេសមិនគួរច្បាស់ ដល់ពួកចោរជាសត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសង្ឃដិកាត់ ខុទ្ទកសង្គៈកាត់ អន្តរវាសកៈកាត់ ។

(៥៦) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគគង់ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះគួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យ ហើយក៏ទ្រង់ចៀសចេរកាន់ចារិកក្រុងវេសាលី ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់យាងចេរកាន់ផ្លូវឡាយ ជាច្រើនោះក្រុងរាជគ្រឹះនឹងច្រើនោះក្រុងវេសាលី ក៏បានទតឃើញភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប មានចីវរវេចជាសំពាយ បានដាក់ផ្ចត់ចីវរលើក្បាលខ្លះ ដាក់ផ្ចត់ចីវរលើ-កខ្លះ ដាក់ផ្ចត់ចីវរលើចង្កេះខ្លះដើរមក លុះទតឃើញហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់រិះគិតយ៉ាងនេះថា ពួកមោឃបុរសទាំងនេះវិលមកវិកសេចក្តីលោភក្នុងចីវរឆាប់ហ៊ាសណាស់ បើដូច្នោះគួរតថាគតចង់សីមាតាំងទុកនូវខេត្តដែនកុងចីវរដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងចេរកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ទើបបានដល់ទៅក្រុងវេសាលី ។

តត្រ សុទំ ភគវា វេសាលិយំ វិហរតិ គោតមកេ ចេតិ-
យេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវា សីតាសុ ហេ-
មន្តិកាសុ វត្តីសុ អន្តរដ្ឋកាសុ ហិមថាតសមយេ វត្តី
អជ្ឈោកាសេ ឯកចីវរោ និសីទិ ន ភគវន្តំ សីតំ
អហោសិ(๑) និក្ខន្តេ បឋមេ យាមេ សីតំ ភគវន្តំ អហោសិ
ទុតិយំ ភគវា ចីវរំ បារុបិ ន ភគវន្តំ សីតំ អហោសិ
និក្ខន្តេ មជ្ឈិមេ យាមេ សីតំ ភគវន្តំ អហោសិ តតិយំ
ភគវា ចីវរំ បារុបិ ន ភគវន្តំ សីតំ អហោសិ និក្ខន្តេ
បច្ឆិមេ យាមេ ឧទ្ធតេ អរុណេ នន្ទិមុខិយា រត្តិយា សីតំ
ភគវន្តំ អហោសិ ចតុន្នំ ភគវា ចីវរំ បារុបិ ន ភគវន្តំ
សីតំ អហោសិ ។ អថខោ ភគវតោ ឯតទហោសិ យេមំ
ខោ តេ កុលបុត្តា ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ សីតាលុកា
សីតភីរុកា តេបិ សង្កាន្តិំ តិចីវរេន យាបេតុំ យន្នូនា-
ហំ តិក្ខត្តុំ ចីវរេ សីមំ ពន្ធេយ្យំ មរិយាទំ ឋបេយ្យំ
តិចីវរំ អនុជានេយ្យន្តិ ។ **អថខោ** ភគវា ឯតស្មិំ និទានេ

---

๑ ន ភគវន្តំ សីតំ អហោសីតិ ភគវតោ សីតំ នាហោសីតិ (អដ្ឋកថា) ។

ឮបានឮថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងគោតមចេតិយទៀបក្រុងវេសាលីនោះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចីវរតែមួយ គង់នៅក្នុងទីកណ្តាលវាលក្នុងវេលាយប់ ក្នុងសម័យមានទឹកសន្សើមធ្លាក់ប្លុះ ក្នុងរាត្រីខាងក្រោយដែលត្រជាក់នៅក្នុងហេមន្តរដូវ បិតនៅជាចន្លោះនៃខែមាឃនឹងខែផល្គុណ(១) ព្រះអង្គក៏មិនងោកឡើយ លុះបឋមយាមកន្លងទៅហើយទើបព្រះអង្គងោ ហើយព្រះអង្គទ្រង់ចីវរជាគំរប់ពីរ ព្រះអង្គក៏ជាត់ងោទៅ លុះមជ្ឈិមយាមកន្លងទៅហើយទើបព្រះអង្គងោ ហើយព្រះអង្គទ្រង់ដណ្តប់ចីវរជាគំរប់បី ព្រះអង្គក៏ជាត់ងោទៀត លុះបច្ឆិមយាមកន្លងទៅហើយ កាលអរុណរះឡើង រាត្រីក៏ភ្លឺច្បាស់ ។ ទើបព្រះអង្គងោ ព្រះអង្គទ្រង់ដណ្តប់ចីវរជាគំរប់ប្លន ព្រះអង្គក៏ជាត់ងោទៅ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់រិះគិតដូច្នេះថា កុលបុត្តទាំងឡាយណាដែលជាអ្នកងោជាប្រក្រតី ជាអ្នកខ្ជិលងោ កុលបុត្តទាំងនោះក៏អាចញុំាងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយចីវរ ៣ បាន បើដូច្នេះគួរតថាគតបង្ហាញសីមាហើយតាំងទុកនូវខេត្តដែនក្នុងចីវរ ហើយអនុញ្ញាតចីវរ ៣ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា

---

๑ រឹមតំរិនោទនីដីកាថា រាត្រី ៨ គឺខាងចុងខែមាឃ ៤ រាត្រី ខាងដើមខែផល្គុណ ៤ រាត្រី ហៅជារាត្រីនោងជាចន្លោះនៃខែមាឃនឹងខែផល្គុណ ។

ฯ๓ สฺวายมตฺถปทวณฺณนา ฯ๓ ตตฺถ ตตฺถาติ ภุมฺมวจนนิทฺเทโส ฯ๓ ตสฺมาติ ตสฺมึ กาเล ฯ๓ ภควาติ ภาคฺยวนฺตาทิคุณโยคโต ฯ๓ เวสาลินฺติ เอวนามกนครวาสิโน อุทฺทิสฺส สงฺฆภาวโต ฯ๓ ปาติโมกฺขนฺติ ปาติโมกฺขสีลนฺติ ฯ๓ อุทฺทิสนฺตีติ ปกาสนฺติ ฯ๓ ตตฺถ ปาติโมกฺขนฺติ ปาติโมกฺขสีลนฺติ ฯ๓

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលនេះតថាគត ចូលទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ជាចន្លោះក្រុងភគ្គនឹងចន្លោះក្រុងវេសាលីហើយឃើញភិក្ខុច្រើនរូប មានចីវរវេចជាសំពាយដាក់ផ្តត់ចីវរលើកឈ្លខ្លះ ដាក់ផ្តត់ចីវរលើ-កខ្លះ ដាក់ផ្តត់ចីវរលើចង្កេះខ្លះដើរមក លុះឃើញហើយ តថាគតក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ពួកមោឃបុរសទាំងនេះរឹលមករកសេចក្តីលោភកាន់ចីវរធាប់ពេកណាស់ បើដូច្នេះគួរតថាគតចង់សីមាតាំងទុកនូវខេត្តដែនកាន់ចីវរដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលនេះតថាគតទ្រង់ចីវរតែមួយអង្គុយនៅកាន់ទីកណ្តាលវាលកាន់រោយបង់កាន់សម័យមានទឹកសន្សើមជាក់ប៉ុន្តែកាន់ត្រីទាំងឡាយដែលត្រជាក់ នៅកាន់ហោមន្តរដូវ បិតនៅចន្លោះនៃខែមាឃនឹងខែផល្គុណ តថាគតក៏មិនរងាឡើយ លុះបឋមយាមកន្លងទៅហើយ ទើបតថាគតរងា តថាគតបានដណ្តប់ចីវរជាគំរប់ពីរ តថាគតក៏ចាត់រងាទៅ លុះមជ្ឈិមយាមកន្លងទៅហើយ ទើបតថាគតរងា តថាគតបានដណ្តប់ចីវរជាគំរប់បី ទើបតថាគតចាត់រងាទៅ លុះបច្ឆិមយាមកន្លងទៅហើយ អរុណរះឡើងត្រីក៏ភ្ញីព្រាង ។ ទើបតថាគតរងា តថាគតបានដណ្តប់ចីវរជាគំរប់ប្លន តថាគតក៏ចាត់រងាទៅ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតក៏មានសេចក្តីត្រិះគិតដូច្នេះថា កាលធម្មវិន័យនេះ កុលបុត្តទាំងឡាយណា

ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ សីតាលុកា សីតភីរុកា តេបិ សវន្តីតិ តិចីវរេន យាបេតុំ យុត្តន្តាទិ កិក្ខុនំ ចីវរេ សិទ្ធេ ពាទ្ធេយ្យំ មរិយាទំ ឋបេយ្យ តិចីវរំ អធុជានេយ្យន្តិ អធុជានាទិ កិក្ខវេ តិចីវរំ ទ្វិក្ខុណំ(១) សន្ធាតិ ឯកចុំយំ ទុតិយសន្តិ ឯកចុំយំ អន្តរវាសកន្តិ ។

[៥៧] តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ កសវតា តិចីវរំ អធុញ្ញាតន្តិ អញ្ញេនេវ តិចីវរេន គាមំ បវិសន្តិ អញ្ញេនេវ តិចីវរេន អារាមេ អច្ឆន្តិ អញ្ញេនេវ តិចីវរេន ឧមាគំ ទិតវន្តិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឆដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ វិហាបេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ អតិរេកចីវរំ ធារេស្សន្តីតិ ។ អថខោ តេ កិក្ខូ កសវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ កសវ ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា កិក្ខូ អាមន្តេសិ ន កិក្ខវេ អតិរេកចីវរំ ធារេតព្ពំ យោ ធារេយ្យ យថាធម្មោ ការេតព្ពោតិ ។ តេន ខោ បន

---

(១) ម. ទិគុណំ ។

ដែលជាអ្នកនោជាប្រក្រតី ជាអ្នកខ្វាចរនោ កុលបុត្តទាំងនោះអាចញុំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយចីវរ៣ បើដូច្នោះគួរតថាគតចងសីមាតាំងទុកខ្លះខេត្តដែនក្នុងចីវរ គួរអនុញ្ញាតចីវរ៣ ដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតចីវរ៣ គឺ សង្ឃាដិពីរជាន់ ឧត្តរាសង្គៈ (ចីពរ) ១ ជាន់ សម្បជ្ជ ១ ជាន់ ។

(៩៧) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុដឹងថា ចីវរ៣ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតរួចហើយ ។ ក៏នាំគ្នាចូលទៅកាន់ស្រុកដោយចីវរ៣ ដទៃទៀត នៅក្នុងវត្តដោយចីវរ៣ដទៃទៀត ចុះទៅកាន់កំពង់ជាទីស្រង់ទឹកដោយចីវរ៣ដទៃទៀត ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុមិនសមបើនឹងទ្រទ្រង់អតិរេកចីវរសោះ ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាក្នុងពេលនោះរួចទ្រង់ត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់អតិរេកចីវរទេ កិក្ខុណាទ្រទ្រង់ កិក្ខុនោះត្រូវនិយនឲ្យធ្លាក់តាមធម៌ ។ សម័យនោះ

សមយេន អាយស្មតោ អានន្ទស្ស អតិរេកចីវរំ ឧប្បន្នំ
ហោតិ ។ អាយស្មា ច អានន្ទោ តំ ចីវរំ អាយស្មតោ
សារីបុត្តស្ស ទាតុកាមោ ហោតិ ។ អាយស្មា ច
សារីបុត្តោ សាកេតេ វិហរតិ ។ អថខោ អាយស្មតោ
អានន្ទស្ស ឯតទហោសិ ភគវតា បញ្ញត្តំ ន អតិរេ-
កចីវរំ ជារេតព្ពន្តិ ឥទញ្ច មេ អតិរេកចីវរំ ឧប្បន្នំ
អហញ្ចិមំ ចីវរំ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ទាតុកាមោ
អាយស្មា ច សារីបុត្តោ សាកេតេ វិហរតិ កថំ នុ ខោ
មយា បដិបជ្ជិតព្ពន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ
ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ តីវចិរំ បជានន្ត
សារីបុត្តោ អាគច្ឆិស្សតីតិ ។ ឆវមំ វា ភគវា ចិវសំ
ឧសមំ វាតិ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មិំ និទានេ ឯតស្មិំ
បការណេ ធម្មិំ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជា-
នាមិ ភិក្ខវេ ឧសាហាបរមំ អតិរេកចីវរំ ជារេតុន្តិ ។
តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូនំ អតិរេកចីវរំ ឧប្បន្នំ
ហោតិ ។ អថខោ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ តាវ

អតិរេកចីវរជាន កើតឡើងដល់ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ។ ឯព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក្រាបថ្វាយបង្គំប្រគេនចីវរនោះ ទៅព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ក៏គង់នៅឯក្រុងសាកេត ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ មានសេចក្តីនឹកគិតដូច្នេះថា ព្រះមានព្រះភាគ ជានបញ្ញត្តថា កិក្ខុមិនត្រូវឲ្យឆ្លងអតិរេកចីវរទេ ក៏ឯអតិរេកចីវរនេះ កើតឡើងដល់អាត្មាអញហើយ តែថាអាត្មាអញចង់ប្រគេនចីវរនេះ ទៅព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ឥឡូវព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ គង់នៅឯក្រុងសាកេត តើអាត្មាអញត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ខណៈនោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នែអានន្ទ ចុះសារីបុត្តនៅយូរប៉ុន្មានថ្ងៃទៀតទើបចានមក ។ ព្រះអានន្ទក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ព្រះសារីបុត្តមុខជានឹងមកក្នុងថ្ងៃទី៨ ឬក្នុងថ្ងៃទី ១០ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុទាំងឡាយទ្រទ្រង់អតិរេកចីវរកំណត់ត្រឹម ១០ ថ្ងៃ ។ សម័យនោះ អតិរេកចីវរកើតឡើងដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា

ន្តុ ខោ អម្ហេហិ[1] អតិវេកចីវរេ បដិបជ្ជិតព្ពន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អតិវេកចីវរំ វិកប្បេតុន្តិ ។

[៥៨] អថខោ ភគវា វេសាលិយំ យថាភិរន្តំ វិហរិត្វា យេន ពារាណសី តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុព្ពេន ចារិកំ ចរមានោ យេន ពារាណសី តទវសរិ ។ តត្រសុទំ ភគវា ពារាណសិយំ វិហរតិ ឥសិបតនេ មិគទាយេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ អន្តរាសនោ ជិណ្ណោ ហោតិ ។ អថខោ តស្ស ភិក្ខុនោ ឯតទហោសិ ភគវតា តិចីវរំ អនុញ្ញាតំ ទ្វិក្ខុណា សង្ឃាដិ ឯកច្ចិយោ ទុត្តរាសង្គោ ឯកច្ចិយោ អន្តរាសនោ អយញ្ច មេ អន្តរាសនោ ជិណ្ណោ យន្នូនាហំ អក្កន្តំ អក្ខបេយ្យំ សមន្តតោ ទុបដ្ដំ ភវិស្សតិ មជ្ឈ ឯកច្ចិយន្តិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ អក្កន្តំ អក្ខបេសិ ។ អទ្ទសា ខោ ភគវា សេនាសនចារិកំ អាហិណ្ឌន្តោ តំ ភិក្ខុំ អក្កន្តំ អក្ខបេន្តំ ទិស្វាន

---

១ ឧភោបិយោគេកេ អយំ ចាហោ ន ហោតិ ។

យើងគួរប្រតិបត្តិកងអតិរេកចីវរដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យរក្សាអតិរេកចីវរទុកបាន ។

(៥៨) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងក្រុងវេសាលីគួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយក៏ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកក្រុងពារាណសី តាលទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅក្រុងពារាណសី ។ បានឮមកថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងឥសិបតនមិគទាយវនទៀបក្រុងពារាណសីនោះ ។ សម័យនោះ ភិក្ខុ ១ រូបមានសង្ឃាដិ្ដ ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ចីវរ ៣ គឺ សង្ឃាដិ ២ ជាន់ ឧត្តរាសង្គ ១ ជាន់ សង្ឃាដិ ១ ជាន់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានអនុញ្ញាតរួចហើយ ឯសង្ឃាដិរបស់អាត្មាអញដ្ឋិ បើដូច្នោះគួរអាត្មាអញប៉ះនូវបម្នះ កាលបើដូច្នោះសង្ឃាដិនោះនឹងទៅជា ២ ជាន់ដោយជុំវិញ កណ្តាល ១ ជាន់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះក៏បានប៉ះនូវបម្នះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានយាងទៅកាន់សេនាសនចារិកក៏បានទតឃើញភិក្ខុនោះកំពុងប៉ះនូវបម្នះ លុះទតឃើញ

យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ ភិក្ខុំ
ឯតទវោច កឹ នុ ខ្វំ ភិក្ខុ ករោសីតិ ។ អក្កន្ទុំ ករកា
អច្ចុបេមីតិ ។ សាធុ សាធុ ភិក្ខុ សាធុ ខោ ត្វំ ភិក្ខុ
អក្កន្ទុំ អច្ចុបេសីតិ ។ អថខោ ករកា ឯតស្មឹ និទានេ
ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ ភាសំ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ
អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អហិតានំ ទុស្សានំ អហិតករប្បានំ
ទ្វិក្ខុណាំ សង្ឃាដឹ ឯកច្ចិយំ ឧត្តរាសង្គំ ឯកច្ចិយំ អន្ត-
រវាសកំ ឧត្តុទ្ធានំ ទុស្សានំ ចតុក្ខុណាំ សង្ឃាដឹ ទ្វិក្ខុ-
ណាំ ឧត្តរាសង្គំ ទ្វិក្ខុណាំ អន្តរវាសកំ បំសុកូលេ យោ-
វេទត្តំ ចាបណិកេ ទុស្សហេរោ ករណីយោ អនុជានាមិ
ភិក្ខវេ អក្កន្ទុំ តុដ្ឋំ ឯវដ្ដិកំ ករណ្ឌុសកំ ធនុក្កម្មត្តំ ។

ហើយក៏ទ្រង់យាងចូលទៅរកភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុនោះដូច្នេះថា នែភិក្ខុ អ្នកធ្វើអ្វី ។ ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គប៉ះនូវបម្នះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តបថា ប្រពៃហើយ ។ ភិក្ខុ ប្រពៃហើយភិក្ខុ អ្នកបានប៉ះនូវបម្នះ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសំពត់នៅថ្មោងថ្មសំពត់ដែលគេចោកលាងម្តងហើយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យអ្នកទាំងឡាយធ្វើ) សង្ឃាដិ ២ ជាន់ ឧត្តរាសង្គៈ ១ ជាន់ សង្ឃាដិ ១ ជាន់ (បើ) សំពត់ដែលគេរើឡើងពីរដូវ (គឺសំពត់ចាស់) តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកទាំងឡាយធ្វើសង្ឃាដិ ៤ ជាន់ ឧត្តរាសង្គៈ ២ ជាន់ សង្ឃាដិ ២ ជាន់ អ្នកទាំងឡាយគួរធ្វើនូវសេចក្តីប្រឹងប្រែងស្វែងរកសំពត់បង្សុកូលសំពត់ធ្លាក់ចុះកង់ពនផ្សារតាមត្រូវការ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវបម្នះ[1] នូវការដុល នូវក្រវិលកណ្តាំ នូវកណ្តាំ នូវការធ្វើឲ្យមាំ[2]

---

១ បានដល់សំពត់ដែលភិក្ខុប៉ះត្រង់កន្លែងធ្លុះឬត្រង់កន្លែងដែលខ្វះកាត់ចេញ ។ ២ បានដល់សំពត់ដែលភិក្ខុប៉ះត្រង់កន្លែងដែលមិនបានកាត់ចេញ ។

[៥៩] អថខោ ភគវា ពាហណាសិយំ យថាភិរន្តំ
វិហរិត្វា យេន សាវត្ថី តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុព្ពេន
ចារិកំ ចរមានោ យេន សាវត្ថី តទវសរិ ។ តត្រ សុទំ
ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស
អារាមេ ។ អថខោ វិសាខា មិគារមាតា យេន ភគវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ វិសាខំ មិគារមាតរំ
ភគវា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេសិ សមាទបេសិ
សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ វិសាខា
មិគារមាតា ភគវតា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតា
សមាទបិតា សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា ភគវន្តំ ឯត-
ទវោច អធិវាសេតុ មេ ភន្តេ ភគវា ស្វាតនាយ ភត្តំ
សទ្ធឹ ភិក្ខុសង្ឃេនាតិ ។ អធិវាសេសិ ភគវា តុណ្ហីភា-
វេន ។ អថខោ វិសាខា មិគារមាតា ភគវតោ អធិវាសនំ

(៥៩) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្រុងពារាណសីគ្នា ដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយ ក៏ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកក្រុងសាវត្ថី កាលទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅក្រុងសាវត្ថីនោះ ។ បានឮមកថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅវត្តព្រះជេតពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីទៀបក្រុងសាវត្ថីនោះ ។ លុះនោះ នាងវិសាខាមិគារមាតាបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ កាលនាងវិសាខាមិគារមាតាអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់នាងវិសាខាមិគារមាតាដែលអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ លុះដាប់នោះ នាងវិសាខាមិគារមាតា លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថារួចហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលកត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែកជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហីភាព ។ លុះដាប់នោះ នាងវិសាខាមិគារមាតាបានដឹងច្បាស់ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តហើយ

วิธิตฺวา ฉฑฺฑยาสนา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณํ
กตฺวา ปกฺกามิ ฯ เตน ขเณ ปน สมเยน ตสฺสา
รตฺติยา อจฺจเยน จาตุทฺทีปิกา มหาเมฆา วสฺสนฺติ ฯ
อถโข ภควา ภิกฺขู อามนฺเตสิ ยถา ภิกฺขเว เอตรหิ
วสฺสติ เอวํ ปุเรปิ วสฺสติ ปุเรสฺสปิ ภิกฺขเว ภิกฺขู-
เว กายํ อยํ ปฐมิกา จาตุทฺทีปิกา มหาเมฆา-
โยติ ฯ เอวํ วุตฺเตปิ โข เต ภิกฺขู ภควนฺตเมว ปฏิสฺสุณิตฺวา
ภิกฺขิตฺตจีวรา กายํ ปุเรสฺสาเทนฺติ ฯ อถโข วิสาขา
มิคารมาตา ปณีตานิ ขาทนียานิ โภชนียานิ ปฏิยาทา-
เปตฺวา ทาสึ อาณาเปสิ คจฺฉ เร อารามํ คนฺตฺวา
กาลํ อาโรเจหิ กาโล ภนฺเต นิฏฺฐิตนฺติ ฯ เอวํ
อยฺเยติ โข สา ทาสี วิสาขาย มิคารมาตุยา
ปฏิสฺสุณิตฺวา อารามํ คนฺตฺวา อทฺทส ภิกฺขู นิกฺขิตฺตจีวเร

ក៏គ្រែកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយ
ចៀសចេញទៅ ។ សម័យនោះឯង លុះពត្រីនោះកន្លងទៅហើយមានភ្លៀង
ធំធ្លាក់ចុះសព្វទីបពាំង ៤ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
ហៅពួកភិក្ខុមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្លៀងធ្លាក់ចុះក្នុងវត្តជេតពន
យ៉ាងណា ភ្លៀងធ្លាក់ចុះក្នុងទីបពាំង ៤ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរងូតដំរេកាយគ្រប់ ។ គ្មានទៅចុះ (ត្រោះ) ភ្លៀង
ធំដែលធ្លាក់សព្វទីបពាំង ៤ នេះជាចំផុតត្រឹមនេះហើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយក៏នាំគ្នាដាក់ចីវរចេញងូតទឹក
ភ្លៀងដំរេកាយ[1] ។ គ្រានោះ នាងវិសាខាមិគារមាតាបានឲ្យជនតាក់
តែងខាទនីយភោជនីយាហារដ៏ឧត្តមហើយបង្គាប់ទាសីថា នែហង ហង
ចូរទៅកាន់អារាមហើយក្រាបបង្គំទូលកត្តកាល[2] ថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន កាលនេះជាកាលគួរហើយ កត្តក៏សម្រេចហើយ ។ ទាសី
នោះទទួលស្តាប់ពាក្យរបស់នាងវិសាខាមិគារមាតាដោយពាក្យថា ចាះអ្នក
ជាម្ចាស់ ហើយទៅកាន់អារាមក៏បានឃើញពួកភិក្ខុដែលដាក់ចីវរចេញ

---

១ ភិក្ខុទាំងនោះងូតទឹកភ្លៀងធ្លាតសំពត់ងូត (អាក្រាត) ។ ២ ពេលគួរបោគចង្ហាន់ ។

តាយំ ពុទ្ធសាសនេ និស្សាន ន្តត្តំ អាវាមេ តិក្ខុ អាជី-
វកោ តាយំ ពុទ្ធសាសនេតិ យេន វិសាខា មិគារមាតា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា វិសាខំ មិគារមាតរំ ឯតទ-
វោច ន្តត្តយ្យេ អាវាមេ តិក្ខុ អាជីវកោ តាយំ
ពុទ្ធសាសនេតិ ។ អថខោ វិសាខាយ មិគារមាតុយា
បណ្ឌិតាយ វិយត្តាយ មេធាវិនិយា ឯតទហោសិ និស្ស-
សយំ ខោ អយ្យា និក្ខិត្តចីវកា តាយំ ពុទ្ធសាសនេ
តាយំ ពាលា មញ្ញិត្ថ ន្តត្តំ អាវាមេ តិក្ខុ អាជីវកោ
តាយំ ពុទ្ធសាសនេតិ ។ ន៑ាសិ អាលោបេសិ តច្ច ផ
អាវាមំ តត្ថា តាលំ អាវោចេហិ តាលោ កន្ត្ត និដ្ឋិតំ
ភត្តន្តិ ។ អថខោ តេ តិក្ខុ តត្ថាន សិតិតវិត្វា តាល-
តាយា ចីវាន តហេត្វា យថាវិហារំ បវិសិសុ ។ អថខោ
សា ន៑ាសិ អាវាមំ តត្ថា តិក្ខុ អបស្សន្តិ ន្តត្តំ អាវាមេ
តិក្ខុ សុញ្ញោ អាវាមោតិ យេន វិសាខា មិគារមាតា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា វិសាខំ មិគារមាតរំ ឯតទ-

បឋមភូមិកៈ រឿងនាងវិសាខាមិគារមាតា

កំពុងដឹកទឹកក្រៀងដំរែកាយ លុះឃើញហើយក៏គិតថា កងអាវាមនេះគ្មានពួកកិក្ខុទេ មានតែពួកអាដីវែកកំពុងដឹកទឹកក្រៀងដំរែកាយ រួចហើយក៏ត្រឡប់ចូលទៅកាន់សំណាក់នាងវិសាខាមិគារមាតាវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងនាងវិសាខាមិគារមាតាថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ កងអាវាមនេះគ្មានពួកកិក្ខុទេ មានសុទ្ធតែពួកអាដីវែកកំពុងដឹកទឹកក្រៀងដំរែកាយ ។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខាមិគារមាតាជាបណ្ឌិតជាស្រីឆ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ បានរិះគិតយ៉ាងនេះថា ច្បាស់ជាលោកម្ចាស់ទាំងឡាយដាក់ចីវរចេញហើយនាំគ្នាដឹកទឹកក្រៀងដំរែកាយ តែថាសីនេះជាស្រីលួងសំគាល់ថាកងអាវាមគ្មានកិក្ខុទេ មានសុទ្ធតែពួកអាដីវែកកំពុងនាំគ្នាដឹកទឹកក្រៀងដំរែកាយ ។ នាងវិសាខាមិគារមាតាបង្គាប់ថាសីថា នែហង ហងចូរទៅកាន់អាវាមហើយគ្រាបបង្គំទូលកត្តកាលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលនេះជាកាលគួរហើយ កត្តកំសម្រេចហើយ ។ កាលនោះកិក្ខុទាំងនោះដឹកទឹកឲ្យត្រជាក់ខ្លួន មានកាយដ៏ស្រួល ហើយក៏នាំគ្នាយកចីវរទាំងឡាយចូលទៅកាន់លំនៅដូចដែលវិញ ។ ឯថាសីនោះទៅកាន់អាវាមមិនឃើញពួកកិក្ខុក៏គិតថា កងអាវាមគ្មានកិក្ខុសោះ មានតែអាវាមទេ ហើយក៏ត្រឡប់ចូលទៅកាន់សំណាក់នាងវិសាខាមិគារមាតាវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងនាងវិសាខាមិគារមាតាថា

ភោច ឧទ្ទេយ្យ អាវាសេ តិក្ខ្ត្តុ សុញ្ញេ អាវាសេតិ ។
អថខោ វិសាខាយ មិគារមាតុយា បណ្ដិតាយ វិយត្តាយ
មេធាវិនិយា ឯតទហោសិ និស្សំសយំ ខោ អយ្យា
កត្តានំ សីតិកវាតា កាលកាយា ចីវរានំ គហេតា
យថាវិហារំ បវិដ្ឋា សាយំ ពាលា មញ្ចិត្តុ ឧទ្ទិ អាវាសេ
តិក្ខ្ត្តុ សុញ្ញេ អាវាសេតិ ។ បុន ឆាសឹ អាណាមេសិ
តច្ច ដេ អាវាសំ តន្តា. តាលំ អាវេចេហិ តាលោ តន្តេ
និដ្ឋិតំ តត្តន្តិ ។ អថខោ តតា តិក្ខ្ត្តុ អាមន្តេសិ សន្តហថ
តិក្ខ្ត្តុ បត្តចីវរំ តាលោ តត្តស្សាតិ ។ ឯវំ តន្តេតិ ខោ តេ
តិក្ខ្ត្តុ តតវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ អថខោ តតា បុព្ពណ្ហ-
សមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សេយ្យថាបិ នាម
ពលវា បុរិសោ សម្មិញ្ជិតំ វា ពាហំ បសារេយ្យ បសារិតំ
វា ពាហំ សម្មិញ្ជេយ្យ ឯវមេវ ដេតវនេ អន្តរហិតោ វិសា-
ខាយ មិគារមាតុយា តោដ្ឋកេ ចាតុរហោសិ ។ និសីទិ
តតា បញ្ញត្តេ អាសនេ សទ្ធឹ តិក្ខុសង្ឃេន ។ អថខោ

បពិត្រអ្នកម្ចាស់ កុដ៏អាចមគ្មានកិក្ខុសោះ មានតែអាចមទេ ។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខាមិគារមាតាជាបណ្ឌិត ជាស្រីឆ្លាស ជាអ្នកច្បាស់ជ្រាបច្បាន៖គិតយ៉ាងនេះថា ច្បាស់ជាលោកម្ចាស់ពាំងឆ្កាយឆ្លូតទឹកឲ្យត្រជាក់ខ្លួនមានកាយដ៏ស្រួល ហើយនាំយកចីវរពាំងឆ្កាយចូលទៅកាន់លំនៅដូចដែល ពាសីនេះជាស្រីល្ងង់សំគាល់ថាកុដ៏អាចមគ្មានពួកកិក្ខុសោះ មានតែអាចមទេ ។ នាងវិសាខាក៏បង្គាប់ពាសីទៀតថា នែហង ហងចូរទៅកាន់អាចមហើយក្រាបបង្គំទូលកត្តកាលថាបពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលនេះជាកាលគួរហើយកត្តក៏សម្រេចហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហៅពួកកិក្ខុមកថា ម្នាលកិក្ខុពាំងឆ្កាយ ចូរអ្នកពាល់គ្នារៀបចំជាត្រនំធំចីវរចុះ(ព្រោះ)ដល់ពេលចង្ហាន់ហើយ ។ កិក្ខុពាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ លុះវេលាព្រឹកឡើង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្លៀកស្បង់ប្រដាប់ដោយជាត្រនំធំចីវរហើយទ្រង់បំបាត់ព្រះអង្គអំពីវត្តជេតពនទៅគ្រាកដទៀបក្លោងទ្វាររបស់នាងវិសាខាមិគារមាតា (ដោយឆាប់រហ័ស) ប្រៀបដូចបុរសមានកំឡាំងលាដៃដែលខ្លួនបត់ចូល ឬបត់ដៃដែលខ្លួនលាចេញ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេតាក់តែងថ្វាយជាមួយនឹងព្រះកិក្ខុសង្ឃ ។ គ្រានោះ

វិសាខា មិគារមាតា អប្បដិយំ វត កោ អញ្ញំ វត កោ តថាគតស្ស មហិទ្ធិកតា មហានុភាវតា យត្រ ហិ នាម ឥទ្ធិកម្មេសុបិ ទ្វិយេសុ វត្តមានេសុ[1] កដិម្មេសុបិ ទ្វិយេសុ វត្តមានេសុ ន ហិ នាម ឯកកិក្ខុស្សាបិ ចាតា ភ ចីវរេន ភ អល្លានិ ភវិស្សន្តីតិ ហដ្ឋា ឧទគ្គា ពុទ្ធ ប្បមុខំ កិក្ខុសង្ឃំ បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេត្វា សម្បវារេត្វា ភគវន្តំ ភុត្តាវឹ ទ្វីន-តបត្តចាណឹ ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ វិសាខា មិគារមាតា ភគវន្តំ ឯតទវោច អដ្ឋាហំ ភន្តេ ភគវន្តំ វរេន យាចាមីតិ ។ អតិក្កន្តវរា ខោ វិសាខេ តថាគតាតិ ។ យានិ ច ភន្តេ ភិក្ខុនិំ យានិ ច អន-វជ្ជានីតិ ។ វរេហិ វិសាខេតិ ។ ឥច្ចាមហំ ភន្តេ សង្ឃស្ស យាវជីវំ វស្សិកសាដិកំ ទាតុំ អាគន្តុកភត្តំ ទាតុំ

---

១ ឱ. បវត្តមានេសុ ។

នាងវិសាខាមិគារមាតាគិតថា អើហ្ន៎ (ហេតុនេះ) អស្ចារ្យពេកណាស់ អើហ្ន៎ (ហេតុនេះ) ចំឡែកពេកណាស់ ព្រះតថាគតមានបុគ្គលច្រើន មានអនុកាពច្រើន ព្រោះថាដំនន់ប្រមាណតឹមជង្គង់ខ្លះ តឹមចង្កេះខ្លះកំពុងហូរទៅ ។ សូម្បីតែដើងឬចីវរបស់កិក្ខុ ១ អង្គក៏គ្មានទឹកឡើយ ហើយក៏មានចិត្តរីករាយខ្លាំងឡើង រួចអង្គាសព្រះកិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានដោយខាទនីយៈទឹកឃោជនីយាហារដ៏ឧត្តមដោយដៃរបស់ខ្លួន តាតែព្រះកិក្ខុសង្ឃ ហាមឃាត់ លុះកំណត់ដឹងថា ព្រះមានព្រះភាគឆាន់ហើយ ដាក់ព្រះហស្តចុះចាកបាត្រហើយ នាងក៏អង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។ នាងវិសាខាមិគារមាតាអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមពរ ៨ ប្រការអំពីព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលនាងវិសាខា ធម្មតាព្រះតថាគតចាំឆ្លាយគ្មានពរទេ ។ នាងវិសាខាក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមតែពរណាដែលគួរនឹងពរណាដែលឥតទោស ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលនាងវិសាខា ចូរនាង និយាយមកចុះ ។ នាងវិសាខាក៏ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចង់ប្រគេនវស្សិកសាដក (សំពត់សម្រាប់ងូតទឹកភ្លៀង) ចង់ប្រគេនអាគន្តុកភត្ត (ភត្តដែលប្រគេនដល់កិក្ខុទើបមកដល់ថ្មី)

តមិកភត្តំ ធាតុំ តិលាឧភត្តំ ធាតុំ តិលាឧបដ្ឋាកភត្តំ
ធាតុំ តិលាឧភេសជ្ជំ ធាតុំ ដុវយាគុំ ធាតុំ តិក្ខិឞសជ្ជុសប្ប
ឧឧកសាដិកំ ធាតុន្តិ ។ កឹ បន តុំ វិសាខេ អត្ថវសំ
សម្បស្សមានា តថាកតំ អដ្ឋវារេន យាចសីតិ ។ ឥធាហំ
ភន្តេ ធាសឹ អាឡាវេសឹ តច្ច ដេ អាវមំ តត្ថា តាលំ
អាវេចេហិ តាលោ ភន្តេ ឥដ្ឋិតំ តត្តន្តិ អថខោ សា
ភន្តេ ធាសឹ អាវមំ តត្ថា អទ្ទស តិក្ខ ឥក្ខិតត្តឹវវេ តា-
យំ ជិវសុប្បវេន្តេ ឥស្មាន ឧត្តំ អាវមេ តិក្ខ អាឌី-
វតា តាយំ ជិវសុប្បវេន្តីតិ យេនាហំ តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា មំ ឯតទវេច ឧត្តយ្យេ អាវមេ តិក្ខ

ថង់ប្រគេនគមិកភត្ត (ភត្តដែលប្រគេនដល់តិក្ខុអកមានដំណើរទៅ) ថង់ប្រគេនគិលានភត្ត (ភត្តដែលប្រគេនដល់តិក្ខុមានជម្ងឺ) ថង់ប្រគេនគិលានុបដ្ឋាកភត្ត (ភត្តដែលប្រគេនដល់តិក្ខុអកបម្រើជម្ងឺ) ថង់ប្រគេនគិលានភេសជ្ជៈ (ថ្នាំដែលប្រគេនដល់តិក្ខុមានជម្ងឺ) ថង់ប្រគេនធុវយាគូ (បបរដែលត្រូវប្រគេនជានិច្ច) ដល់ព្រះសង្ឃ នឹងថង់ប្រគេនឧទកសាដក (សំពត់សម្រាប់ច្រូតទឹក) ដល់តិក្ខុនីសង្ឃដរាបដល់អស់ជីវិត ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលនាងវិសាខា នាងឃើញអំណាចប្រយោជន៍ដូចម្តេច បានជាសូមពរ ៨ ប្រការអំពីតថាគត ។ នាងវិសាខាក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងវេលាព្រឹកមិញនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គបង្គាប់ទាសីថា នែហង ហងចូរទៅកាន់អារាម ហើយក្រាបបង្គំទូលភត្តកាលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលនេះជាកាលគួរហើយ ភត្តក៏សម្រេចហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទាសីនោះក៏ទៅកាន់អារាម ហើយបានឃើញពួកតិក្ខុ ជាក់ចីវរចេញហើយ កំពុងនាំគ្នាច្រូតទឹកភ្លៀងជំរះកាយ លុះឃើញហើយក៏សំគាល់ថា ក្នុងអារាមគ្មានពួកតិក្ខុទេ មានសុទ្ធតែពួកអាជីវក កំពុងច្រូតទឹកភ្លៀងជំរះកាយ រួចក៏ត្រឡប់ចូលមកកាន់សំណាក់ខ្ញុំព្រះអង្គ លុះចូលមកដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ ក្នុងអារាមគ្មានពួកតិក្ខុ

អាដីវកោ កាយំ ឱវស្សាបេត្តីតិ អសុចិ ភន្តេ ឧក្កំយំ
ដេកុច្ឆំ បដិក្កូលំ ឥមាហំ ភន្តេ អត្តាសំ សម្បស្សមានា
ឥច្ឆាមិ សង្ឃស្ស យាវជីវំ វស្សិកសាដិកំ ទាតុំ ។
បុន ចបរំ ភន្តេ អាគន្តុកោ ភិក្ខុ ន វីជិកុសលោ
ន តោចរកុសលោ កិលន្តោ បិណ្ឌាយ ចរតិ សោ
មេ អាគន្តុកភត្តំ កុញ្ជិត្វា វីជិកុសលោ តោចរកុ-
សលោ អកិលន្តោ បិណ្ឌាយ ចរិស្សតិ ឥមាហំ ភន្តេ
អត្តាសំ សម្បស្សមានា ឥច្ឆាមិ សង្ឃស្ស យាវជីវំ
អាគន្តុកភត្តំ ទាតុំ ។ បុន ចបរំ ភន្តេ គមិកោ ភិក្ខុ
អត្តនោ ភត្តំ បរិយេសមានោ សត្ថា វ វិហាយិស្សតិ
យត្ត វ វាសំ កប្បេតាមោ ភវិស្សតិ តត្ត វិកាលេ
ឧបកដ្ឋិស្សតិ កិលន្តោ អទ្ធានំ គមិស្សតិ សោ មេ
គមិកភត្តំ កុញ្ជិត្វា សត្ថា ន វិហាយិស្សតិ យត្ត
វាសំ កប្បេតាមោ ភវិស្សតិ តត្ត វិកាលេ ន ឧប-
កដ្ឋិស្សតិ អកិលន្តោ អទ្ធានំ គមិស្សតិ ឥមាហំ ភន្តេ
អត្តាសំ សម្បស្សមានា ឥច្ឆាមិ សង្ឃស្ស យាវជីវំ

មានសុទ្ធតែពួកអាដីវកង្ខូតទឹកភ្លៀងដំរះកាយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិរិយាអាក្រាតជាការមិនស្អាត គួរខ្ពើមរអើម បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ ចានជាចង់ប្រគេនវស្ត្រកសាដ៏កដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពារជទៃមានតទៅទៀត កិកុជាអាគន្តុកៈ (ទើបមកដល់ថ្មី) មិនចាន់ធ្វាសកង្ខផ្លូវ មិនចាន់ធ្វាសកង្ខីគោចរ លំបាកនឹងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត កិកុជាអាគន្តុកៈនោះនឹងចាន់អាគន្តុកភត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ មុខជានឹងធ្វាសកង្ខផ្លូវ ធ្វាសកង្ខីគោចរ មិនលំបាកនឹងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ ចានជាចង់ប្រគេនអាគន្តុកភត្ត ដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពារជទៃមានតទៅទៀត កិកុអកដំណើរ បើរលៀតស្វែងរកភត្តសម្រាប់ខ្លួន មុខជានឹងបែកខ្វែកចាកគីគា ឬបើចង់ទៅកាន់លំនៅក្នុងប្រទេសណា នឹងចូលទៅដល់ប្រទេសនោះខុសកាលវេលា នាំឲ្យលំបាកនឹងទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ កាលបើកិកុអកដំណើរនោះចានធាន់គមិកភត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ មុខជាមិនបែកខ្វែកចាកគីគាទេ ឬបើចង់ទៅកាន់លំនៅក្នុងប្រទេសណា នឹងចានចូលទៅដល់ប្រទេសនោះមិនខុសកាលវេលា ឃើញថាមិនលំបាកនឹងទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ ចានជាចង់

តមិកកតុំ ជាតុំ ។ បុន ចបរំ ភន្តេ តិលានស្ស កិក្ខុ-
នោ សប្បាយានិ ភោជនានិ អលភន្តស្ស អាពាធោ
ឯ អភិវឌ្ឍិស្សតិ ការុកិរិយា ឯ ភវិស្សតិ តស្ស មេ
តិលានកតុំ ភុត្តស្ស អាពាធោ ឯភិវឌ្ឍិស្សតិ ការុ-
លកិរិយា ន ភវិស្សតិ ឥមាហំ ភន្តេ អត្ថវសំ
សម្បស្សមានោ ឥច្ចាមិ សង្ឃស្ស យាវជីវំ តិលានកតុំ
ជាតុំ ។ បុន ចបរំ ភន្តេ តិលានុបដ្ឋាកោ កិក្ខុ អត្ត-
នោ កតុំ បរិយេសមានោ តិលានស្ស ខុរ្ស្សវេ កតុំ ន-
ហារិស្សតិ ភត្តច្ឆេទំ ភវិស្សតិ សោ មេ តិលានុបដ្ឋាក-
កតុំ ភុញ្ជិត្វា តិលានស្ស ការេន កតុំ នីហរិស្សតិ
ភត្តច្ឆេទំ ន ភវិស្សតិ ឥមាហំ ភន្តេ អត្ថវសំ សម្បស្ស-
មានោ ឥច្ចាមិ សង្ឃស្ស យាវជីវំ តិលានុបដ្ឋាកកតុំ
ជាតុំ ។ បុន ចបរំ ភន្តេ តិលានស្ស កិក្ខុនោ សប្បាយា-
និ ភេសជ្ជានិ អលភន្តស្ស អាពាធោ ឯ អភិវឌ្ឍិស្សតិ
ការុកិរិយា ឯ ភវិស្សតិ តស្ស មេ តិលានភេសជ្ជំ
បរិភុត្តស្ស អាពាធោ ឯភិវឌ្ឍិស្សតិ ការុកិរិយា

ប្រគេនគម្រឹកកត្តដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពរជាទៃមានតទៅទៀត កិកូមានជម្ងឺកាលបើមិនបានកោជនជាទីសប្បាយទេ អាពាធក៏ដែរតែតែចំរើនឡើង ឬនឹងធ្វើមរណភាពទៅក៏សឹងមាន កាលបើកិកូមានជម្ងឺនោះបានឆាន់គិលានកត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ អាពាធក៏មិនចំរើនឡើង មរណភាពក៏គ្មាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់ប្រគេនគិលានកត្តដល់ព្រះសង្ឃអស់មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពរជាទៃមានតទៅទៀត កិកូអ្នកបម្រើកិកូឈឺកាលបើរៀលែតនឹងសែ្វងរកកត្តសម្រាប់ខ្លួនហើយ មុខជានឹងនាំយកកត្តមកឲ្យកិកូឈឺក្នុងវេលាថ្ងៃពេក ហើយក៏នឹងធ្វើកិកូឈឺឲ្យជាចំបង្អាន់ បើកិកូអ្នកបម្រើកិកូឈឺនោះបានឆាន់គិលានុបដ្ឋាកកត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយនឹងបាននាំយកកត្តមកឲ្យកិកូឈឺក្នុងកាលគួរ ហើយនឹងមិនធ្វើកិកូឈឺឲ្យជាចំបង្អាន់ឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់ប្រគេនគិលានុបដ្ឋាកកត្តដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពរជាទៃមានតទៅទៀត កិកូមានជម្ងឺកាលបើមិនបានកេសជ្ជៈជាទីសប្បាយទេ អាពាធក៏ដែរតែតែចំរើនឡើង ឬនឹងធ្វើមរណភាពទៅក៏សឹងមាន កាលបើកិកូមានជម្ងឺនោះបានឆាន់គិលានកេសជ្ជៈរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ អាពាធក៏មិនចំរើនឡើង មិនធ្វើមរណភាពទេ

น ภาวิสฺสติ ฯ มาตา ปเนตฺถ อตฺตาสึ สมฺปสฺสมานา ฯ ปุตฺตมิติ สญฺญาย ยาวทีวา กิลานเกสฺวิ ฯ ปุน จปรา ปเนตฺถ ภควตา อนฺตรายเนน อนาคามิสเย สมฺปสฺสมานเนน ยาคุ อนุญฺญาตา ตฺยาหา ปเนตฺถ อาคามิสเย สมฺปสฺสมานา ฯ ปุตฺตมิติ สญฺญาย ยาวทีวา ฉุยาคุ ฯ ฯ ฯ ปเน ปเนตฺถ ภิกฺขุนิยา อจิรวติยา นทิยา ปาสิ. ยาหา สฺวาหิ นทฺธา ปกติตฺเต นหายนฺติ ตา ปเนตฺถ ปาสิ. ยา ภิกฺขุนิยา อุปฺปณฺฑนตฺถาย ตินฺตา ขา นาม ตุมฺหากาย อยฺเย นหานาย ปริยาย ปิณฺฑา นนุ นาม ตาทิสา ปริภุญฺชิตพฺพา ยถา ปิณฺฑา ภาวิสฺสติ ตถา ปริยาย ปาสิ ฯ ปุน ตุมฺหากาย อุกา อตฺตา[1] ปริกปฺปิตา ภาวิสฺสตีติ ตา ปเนตฺถ ภิกฺขุนิยา ปาสิปาหา อุปฺปณฺฑิย. มานา มญฺจ อโหสึ อสุจิ ปเนตฺถ มาตุคามสฺส นกฺขิยึ

๑ อุกา อตฺตาติปิ ฉปิ ฯ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ ចាន ជាចង់ប្រគេនគិលានកេសជ្ជៈដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គ ដ៏ចំរើន ពរដទៃមានតទៅទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យល់ឃើញ អានិសង្សច្រើន ១០ យ៉ាងហើយ ចានជាទ្រង់អនុញ្ញាតបបវេរុក្ខអន្តរវិន្ទ ប្រទេស បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញអានិសង្សច្រើននោះ ដែរ ចានជាចង់ប្រគេនផ្ទះយោគូដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គ ដ៏ចំរើន ពួកភិក្ខុនីក្នុងសាសនានេះ មានកាយអាក្រាតឆ្កួតទឹកក្នុងកំពង់មួយ ជាមួយនឹងពួកស្រីពេស្យា (ផ្កាមាស) នាស្នងអចិរវតី បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកស្រីពេស្យាទាំងនោះនាំគ្នាចំអកចំអន់ឲ្យពួកភិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយនៅក្មេងនៅឡើយ ប្រញាប់អ្វីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយ-ធម៌ គួរតែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនៅបរិភោគកាមគុណសិន បើលោកម្ចាស់ ទាំងឡាយចាស់ជរាវេលាណា សឹមនាំគ្នាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌វេលានោះ ចុះ យ៉ាងនេះទើបឈ្មោះថាលោកម្ចាស់ទាំងឡាយបានរក្សាប្រយោជន៍ ទាំងពីរទុក បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលបើពួកស្រីពេស្យានិយាយចំអក ចំអន់ (ឲ្យដូច្នោះ) ហើយ ភិក្ខុនីទាំងនោះក៏មានសេចក្តីអៀនខ្មាស បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មាតុគ្រាមមានកាយអាក្រាត ជាការមិនស្អាតទេ

ฉกฺขตฺตุ๎ ปฏิกฺกมิ๎ สมาหิ กตฺเต อตฺถวสิ๎ สมฺปสฺสมาโน ส๎ชฺชาหิ กิกฺขาปทสตฺเตน ยาวตีหิ พุทฺธสาสนกิ๎ จา-ตุทฺทิ ฯ กึ ปน ตุ๎ วิสาเข อาทิสิ๎ สิ๎ สมฺปสฺสมาโน ตถาคตสิ๎ อฏฺฐวาทิ๎ ยาจสีติ ฯ ส๎ก กตฺเต ทิสาสุ วสฺสิ๎ วุตฺถา ภิกฺขู สาวตฺถี๎ อาคจฺฉนฺติ ตถาวุ๎ ธสฺสนา-ย เต ตถาวุ๎ พุปสงฺกมิ๎ตฺวา ปุจฺฉนฺติ ส๎ตฺถาโร กตฺเต ภิกฺขู กาลกเตา ตสฺส กา คติ เกา อภิสมฺปรา-ยเกติ สิ๎ สกทาคามิ๎ผเล ฯ อนาคามิ๎ผเล ฯ อรหตฺเต[1] ฯ ตฺยาหิ๎ พุปสงฺกมิ๎ตฺวา ปุจฺฉิสฺสามิ๎ อาคตปุพฺพา นุ เขา กตฺเต เตน อยฺเยน สาวตฺถิ๎สิ สเจ เม วากฺขิ๎ อาค-ตปุพฺพา เตน ภิกฺขุนา สาวตฺถิ๎สิ ชิ๎ฏเมตฺต กจฺฉิสฺสามิ ชิ๎สฺสเยน ปริกุตฺตา เตน อยฺเยน วสฺสิ๎กสาฏิกา ฯ

๑ ฉ. อรหตฺตผเล ฯ

គួរខ្ញុំមរអើមពេកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ ឲ្យជាចង់ប្រគេនទុកសាដកៈ(១)ដល់កិកូនីសង្ឃអស់មួយជីវិត ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលនាងវិសាខា ចុះនាងយល់ឃើញអានិសង្សដូចម្តេច ឲ្យជានាងសូមពរ ៨ ប្រការ អំពីតថាគត ។ នាងវិសាខាក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកកិកូកង៏សាសនានេះនៅចាំវស្សាកង៏ទីសាំង ឲ្យ រួចហើយនឹងមកកាន់ក្រុងសាវត្ថីដើម្បីគាល់ព្រះអង្គ កិកូទាំងនោះនឹងចូលមកគាល់ព្រះអង្គហើយសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិកូឈ្មោះនេះធ្លើមរណកាលហើយ កិកូនោះមានគតិដូចម្តេច មានបរលោកដូចម្តេច ព្រះដ៏មានព្រះភាគមុខជានឹងទ្រង់ព្យាករណ៍បញ្ហានោះកង៏សោតាបត្តិផលក្តី សកទាគាមិផលក្តី អនាគាមិផលក្តី អរហត្តផលក្តី ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងចូលទៅរកកិកូទាំងនោះហើយនឹងសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំង ឲ្យដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់នោះឆ្ងាយនិមន្តមកក្រុងសាវត្ថីដែរឬ បើប្រសិនជាពួកកិកូនិយាយឆ្ងាយខ្ញុំព្រះអង្គថា កិកូនោះឆ្ងាយមកក្រុងសាវត្ថីដែរ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្តកង៏ហេតុនេះថា ឆ្ងាយដាលោកម្ចាស់នោះឆ្ងាយបានបរិភោគវស្សិកសាដកក្តី

---

๑ សំពត់សម្រាប់ងូតទឹក ឬដែលហៅជាភាសាកាត់ខ្លីថាសំពត់ងូត ។

អាកង្ខតិ កតំ វា តមិកតំ វា តិលាឧតំ វា តិលាឧ-
បដ្ឋាកតំ វា តិលាឧកេសដ្ឋំ វា ជុវយោកុ វតិ តស្ស
មេ តឧឧុស្សវន្តិយា ចាមុដ្ឋំ ជាយិស្សតិ បមុទិតាយ បីតិ
ជាយិស្សតិ បីតិមនាយ កាយោ បស្សម្ភិស្សតិ បស្សទ្ធ-
កាយោ សុខំ វេទយិស្សតិ សុខិនិយា ចិត្តំ សមាធិ-
យិស្សតិ សា មេ ភវិស្សតិ ឥន្ទ្រិយភាវនា ពលភាវនា
ពោជ្ឈង្គភាវនា ឥមាហំ ភន្តេ អានិសំសំ សម្បស្សមានា
តថាគតំ អដ្ឋ វរានិ យាចាមីតិ ។ សាធុ សាធុ វិសាខេ
សាធុ ខោ ត្វំ វិសាខេ ឥមំ អានិសំសំ សម្បស្សមានា
តថាគតំ អដ្ឋ វរានិ យាចសិ អរុណាឧាមិ តេ វិសាខេ
អដ្ឋ វរានីតិ ។ អថខោ ភគវា វិសាខំ មិគារមាតរំ
ឥមាហិ គាថាហិ អនុមោទិ

អាគន្តុកកត្តុកី គមិកកត្តុកី គិលានកត្តុកី គិលានុបដ្ឋាកកត្តុកី គិលា3កេ-
សជ្ជុកត្តី ជុវិយាគូកត្តី (មិនខាន) កាលខ្ញុំព្រះអង្គនោះរលឹកទាននោះរឿយៗ
ហើយសេចក្តីត្រេកអរទន់ទឹងកើតឡើង កាលបើសេចក្តីត្រេកអរមន់កើត
ឡើងហើយ ចិត្តប្រកបដោយបីតិនឹងកើតឡើង កាលបើចិត្តប្រកបដោយ
បីតិកើតឡើងហើយ កាយក៏នឹងស្ងប់រម្ងាប់ លុះខ្ញុំព្រះអង្គមានកាយស្ងប់
រម្ងាប់ហើយ នឹងទទួលសេចក្តីសុខ កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គបានទទួល
សេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏នឹងដំកល់មាំ ឥន្ទ្រិយកាវនា ពលកាវនា ពោជ្ឈង្គ-
កាវនានោះ នឹងមានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
បានយល់ឃើញអានិសង្សនេះហើយ បានជាសូមពរ ៨ ប្រការអំពីព្រះ
តថាគត ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលនាងវិសាខា ល្អហើយ
ល្អហើយ ម្នាលនាងវិសាខា នាងបានយល់ឃើញអានិសង្សនេះ ហើយ
បានសូមពរ ៨ ប្រការអំពីតថាគតជាការប្រពៃពិត ម្នាលនាងវិសាខា (បើ
ដូច្នោះ) តថាគតអនុញ្ញាតពរ ៨ ប្រការដល់នាង ។ គ្រានោះ ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់អនុមោទនាចំពោះនាងវិសាខាដោយគាថាទាំង ៣ នេះថា

(๖๐) ยา อฏฺฐ ธาตุ ธนติ ปโมทิตา
สีลูปปนฺนา สุคตสฺส สาวิกา
ธนาติ ธานํ อกิกุยฺย มจฺจุโน
โสวคฺคิกา โสกนุทา สุขาวหา
ทิฏฺเฐ ธเม สา ลภเต ปโมทนา อายุ
อาคมฺม มคฺคํ ภวโต อนุตฺตรา
สา ปุญฺญกามา สุขินี อนามยา
สคฺคมฺหิ กายมฺหิ ภวนฺติ ปโมทติโน ฯ

(๖๑) อยญฺหิ ภควา วิสาขํ มิคารมาตรา เอตทหุ ปสฺสามิ ตาหิ อนุโมทิตฺวา พุทฺธายาสนา ปกฺกามิ ฯ อถ-ขฺวา ภควา เอตสฺมึ นิทาเน เอตสฺมึ ปกรณเ ธมฺมึ กถึ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว วสฺสิกสาฏิกานิ อาทาตุ ภควโต วสฺสิกสาฏิกานิ ทาตุ ภิกฺขุนิสงฺฆสฺส ทาตุ ปุคฺคลสฺส ทาตุ ปณฺฑุกมฺมาย ทาตุ ภิกฺขุนิ-สงฺฆสฺส ทาตุ ฯ

วิสาขาภาณวารา อฏฺฐมา ฯ

(៦០) ស្រីណាជាអ្នកឲ្យបាយនឹងទឹក មានចិត្តរីករាយមានសីលបរិបូណ៌ ជាសាវិការបស់ព្រះសុគត គ្រប់សង្កត់នូវសេចក្តីកំណាញ់បាន ហើយឲ្យនូវទាន ស្រីនោះឯងតែងបាននូវផល គឺអារម្មណ៍ដ៏ប្រសើរដោយប្រពៃ មានរូបជារដើម បានបន្ទោបង់នូវសេចក្តីសោក ឆាំមកនូវសេចក្តីសុខ មានកំឡាំងនឹងអាយុជាទិព្វ ស្រីនោះជាស្រីមានសេចក្តីត្រេកអរនូវបុណ្យមានសេចក្តីសុខ ឥតមានទុក្ខ តែងរីករាយក្នុងស្ថានសួគ៌អស់កាលជាអង្វែង ព្រោះអាស្រ័យនូវមគ្គចិត្តដ៏ប្រាសចាកធុលី មិនមានកិលេស (នោះឯង) ។

(៦១) កាលនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុមោទនាចំពោះនាងវិសាខាមិគារមាតា ដោយគាថាទាំងនេះហើយ ទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈយាងចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកកុងពេលនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតវស្សិកសាដិកៈ អាគន្តុកភត្ត គមិកភត្ត គិលានភត្ត គិលានុបដ្ឋាកភត្ត គិលានភេសជ្ជៈ ធុវយាគូ នឹងចីវរកសាដិកៈជារបស់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។

ចប់ ភិក្ខុនីក្ខន្ធកៈពោលអំពីនាងវិសាខា ។

[๖๒] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ បណីតានំ ភោជនានំ កុញ្ជិត្វា មុដ្ឋស្សតី អសម្បជានា និទ្ទំ ឱក្កមន្តិ ។ តេសំ មុដ្ឋស្សតីនំ អសម្បជានានំ និទ្ទំ ឱក្កមន្តានំ សុបិនន្តេន អសុចិ មុច្ចតិ សេនាសនំ អសុចិនា មក្ខិយតិ ។ អថខោ ភគវា អាយស្មតា អានន្ទេន បច្ចាសមណេន សេនាសនចារិកំ អាហិណ្ឌន្តោ អទ្ទស សេនាសនំ អសុចិនា មក្ខិតំ ទិស្វាន អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អាមន្តេសិ តាវមេតំ អានន្ទ សេនាសនំ មក្ខិតន្តិ ។ ឯតរហិ ភន្តេ ភិក្ខូ បណីតានំ ភោជនានំ កុញ្ជិត្វា មុដ្ឋស្សតី អសម្បជានា និទ្ទំ ឱក្កមន្តិ តេសំ មុដ្ឋស្សតីនំ អសម្បជានានំ និទ្ទំ ឱក្កមន្តានំ សុបិនន្តេន អសុចិ មុច្ចតិ តយិទំ ភគវា សេនាសនំ អសុចិនា មក្ខិតន្តិ ។ ឯវមេតំ អានន្ទ ឯវមេតំ អានន្ទ មុច្ចតិ ហិ អានន្ទ តេសំ មុដ្ឋស្សតីនំ អសម្បជានានំ និទ្ទំ ឱក្កមន្តានំ សុបិនន្តេន អសុចិ យេ តេ អានន្ទ ភិក្ខូ ឧបដ្ឋិតស្សតី សម្បជានា និទ្ទំ ឱក្កមន្តិ តេសំ អសុចិ ន មុច្ចតិ យេបិ តេ អានន្ទ បុថុជ្ជនា

(๖๒) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុបានធាន់កោជនចាំដឡាយដ៏ឧត្តម ក៏ភ្លេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួន សិងសក់ទៅ ។ កាលបើភិក្ខុចាំដនោះភ្លេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួន កំពុងសិងសក់ អសុចិក៏ឃ្លាតចេញដោយយល់សប្តិ សេនាសនៈក៏ប្រឡាក់ដោយអសុចិ ។ កាលនោះ ព្រះមានព្រះភាគមានព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុជាបច្ឆាសមណៈ(១) ទ្រង់ព្រះដំណើរទៅកាន់សេនាសនចារិក ហើយទតឃើញសេនាសនៈប្រឡាក់ដោយអសុចិ លុះទតឃើញហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកថា ម្នាលអានន្ទ សេនាសនៈនេះប្រឡាក់ដោយវត្ថុអ្វី ។ អានន្ទក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កន្លងពេលនេះ ពួកភិក្ខុបានធាន់កោជនចាំដឡាយដ៏ឧត្តម ក៏ភ្លេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួនហើយសិងសក់ទៅ កាលបើភិក្ខុចាំដនោះ ភ្លេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួន កំពុងតែសិងសក់ អសុចិក៏ឃ្លាតចេញដោយយល់សប្តិ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សេនាសនៈនោះប្រឡាក់ដោយអសុចិ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ យ៉ាងហ្នឹងហើយ ម្នាលអានន្ទ យ៉ាងហ្នឹងហើយ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះតែភិក្ខុចាំដនោះភ្លេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួន ទើបជាដេកលក់ទៅ អសុចិឃ្លាតចេញដោយយល់សប្តិ ម្នាលអានន្ទ ពួកភិក្ខុណាដែលស្មារតីខ្ជាប់ដឹងខ្លួនហើយដេកលក់ទៅ អសុចិរបស់ភិក្ខុចាំដនោះមិនឃ្លាតចេញទេ ម្នាលអានន្ទ ម្យ៉ាងទៀត ពួកភិក្ខុណាជាបុថុជ្ជនមែន

---

๑ ជាសមណៈដើរតាមក្រោយព្រះអង្គ ។

កាមេសុ វីតរាគា តេសំ អសុចិ ន មុច្ចតិ អដ្ឋ-
ឯមេតំ អានន្ទ អនវកាសោ យំ អរហាតោ អសុចិ
មុច្ចេយ្យាតិ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ
បករណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ឥជាទិ
អិក្ខវេ អានន្ទេន បច្ចាសមណេន សេនាសនចារិកំ អា-
ហិណ្ឌន្តេ អន្តរំ សេនាសនំ អសុចិនា បក្ខិតំ ទិស្វាន
អានន្ទំ អាមន្តេសិ កិមេតំ អានន្ទ សេនាសនំ មក្ខិ-
តន្តិ ឯតរហិ ភន្តេ ភិក្ខូ បណីតានិ ភោជនានិ ភុញ្ជិត្វា
មុដ្ឋស្សតី អសម្បជានា និទ្ទំ ឱក្កមន្តិ តេសំ មុដ្ឋស្ស-
តីនំ អសម្បជានានំ និទ្ទំ ឱក្កមន្តានំ សុបិនន្តេន
អសុចិ មុច្ចតិ តយិទំ ភគវា សេនាសនំ អសុចិនា
មក្ខិតន្តិ ឯវមេតំ អានន្ទ ឯវមេតំ អានន្ទ មុច្ចតិ ហិ
អានន្ទ តេសំ មុដ្ឋស្សតីនំ អសម្បជានានំ និទ្ទំ ឱក្ក-
មន្តានំ សុបិនន្តេន អសុចិ យេ តេ អានន្ទ ភិក្ខូ
ឥបដ្ឋិតស្សតី សម្បជានា និទ្ទំ ឱក្កមន្តិ តេសំ អសុចិ
ន មុច្ចតិ យេបិ តេ អានន្ទ បុថុជ្ជនា កាមេសុ វីតរាគា

តែគ្មានតម្រែក ក្នុងកាមទាំងឡាយ អសុចិរបស់ពួកកិកុនោះក៏មិនហ្មាត
ចេញដែរ ម្នាលអានន្ទ ឯពាក្យថាអសុចិរបស់ព្រះអរហន្តហ្មាតចេញនេះ
មិនសមហេតុ មិនសមផលទេ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏
មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយ ត្រាស់ហៅពួកកិកុមកកុងពេលនោះថា
ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតមានអានន្ទជាបច្ចាសមណៈ ដើរទៅកាន់
សាសនាសនចារកុងទីនេះ បានឃើញសេនាសនៈប្រឡាក់ដោយអសុចិ
លុះឃើញហើយក៏ហៅអានន្ទមកសួរថា ម្នាលអានន្ទ សេនាសនៈនេះ
ប្រឡាក់ដោយរតុអ្វី អានន្ទក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កុងពេល
នេះ ពួកកិកុបានធាន់កោជនទាំងឡាយដ៏ឧត្តមហើយក្អួចស្អោរតីមិនដឹងខ្លួន
ដេកលក់ទៅ កាលបើកិកុទាំងនោះក្អួចស្អោរតីមិនដឹងខ្លួន កំពុងដេកលក់
អសុចិក៏ហ្មាតចេញដោយយល់សប្តិ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សេនាសនៈ
នោះប្រឡាក់ដោយអសុចិ តថាគតក៏ពោលថា ម្នាលអានន្ទ យ៉ាងហ្នឹង
ហើយ ម្នាលអានន្ទ យ៉ាងហ្នឹងហើយ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះតែកិកុទាំងនោះ
ក្អួចស្អោរតីមិនដឹងខ្លួន បានជាដេកលក់ទៅ អសុចិហ្មាតចេញដោយយល់
សប្តិ ម្នាលអានន្ទ កិកុទាំងឡាយណា ដំកល់ស្មារតីខ្ជាប់ដឹងខ្លួនហើយ
ដេកលក់ទៅ អសុចិរបស់កិកុទាំងនោះមិនហ្មាតចេញទេ ម្នាលអានន្ទ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកកិកុណាជាបុថុជ្ជនមែន តែគ្មានតម្រែក កុងកាមទាំងឡាយ

តេសំ អសុចิ ន មុច្ចតិ អជ្ឈានមេតំ អានន្ទ អនវកា-
សោ យំ អរហាតោ អសុចិ មុច្ចេយ្យាតិ ។ បញ្ចមេ
ភិក្ខវេ អាទីនវា មុដ្ឋស្សតិស្ស អសម្បជានស្ស ឯកគ្គំ
ចិត្តមតោ ទុក្ខំ សុបតិ ទុក្ខំ បដិពុជ្ឈតិ ចាបកំ
សុបិនំ បស្សតិ នេវតា ន រក្ខន្តិ អសុចិ មុច្ចតិ ឥមេ
ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច អាទីនវា មុដ្ឋស្សតិស្ស អសម្បជា-
នស្ស ឯកគ្គំ ចិត្តមតោ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខវេ អានិសំសា
ឧបដ្ឋិតស្សតិស្ស សម្បជានស្ស ឯកគ្គំ ចិត្តមតោ សុខំ
សុបតិ សុខំ បដិពុជ្ឈតិ ន ចាបកំ សុបិនំ បស្សតិ
នេវតា រក្ខន្តិ អសុចិ ន មុច្ចតិ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច
អានិសំសា ឧបដ្ឋិតស្សតិស្ស សម្បជានស្ស ឯកគ្គំ ចិត្ត-
មតោ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ កាយកុត្តិយា ចីវរកុត្តិ-
យា សេនាសនកុត្តិយា ឯសីទនត្តិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អតិខុទ្ទកំ ឯសីទនំ ន សព្ពំ សេនា-
សនំ តោបេតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។
អនុជានាមិ ភិក្ខវេ យាវមហន្តំ បច្ចត្ថរណំ អាភុជិតុំ
តាវមហន្តំ បច្ចត្ថរណំ កាតុន្តិ ។

អសុចិរបស់ពួកកិកុនោះក៏មិនឃ្លាតចេញដែរ ម្នាលអានន្ទ ឯពាក្យថា អសុចិរបស់ព្រះអរហន្តឃ្លាតចេញនេះ មិនសមហេតុ មិនសមផលទេ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ទោសរបស់កិកុក្កេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួនដេកលក់ទៅនេះ មាន ៥ យ៉ាង គឺ កិកុនោះលក់លំបាក ១ ភ្ញាក់លំបាក ១ ឃើញសុបិនអាក្រក់ ១ ទេវតាមិនរក្សា ១ អសុចិឃ្លាតចេញ ១ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ទោសរបស់កិកុក្កេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួនហើយដេកលក់ទៅមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អានិសង្សរបស់កិកុដែលបានដំកល់ស្មារតីខ្ជាប់ដឹងខ្លួនហើយដេកលក់ទៅនេះមាន ៥ យ៉ាង គឺ កិកុនោះដេកលក់ស្រួល ១ ភ្ញាក់ស្រួល ១ មិនឃើញសុបិនអាក្រក់ ១ ទេវតារក្សា ១ អសុចិមិនឃ្លាតចេញ ១ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អានិសង្សរបស់កិកុបានដំកល់ស្មារតីខ្ជាប់ដឹងខ្លួនហើយដេកលក់ទៅមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនិសីទនៈ (សំពត់គ្រាប់អង្គុយ) ដើម្បីរក្សាកាយ ដើម្បីរក្សាចីវរ ដើម្បីរក្សាសេនាសនៈ ។ សម័យនោះឯង និសីទនៈតូចពេក រក្សាសេនាសនៈទាំងអស់មិនបាន ។ ពួកកិកុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុចង់បានកម្រាលទំហំប៉ុន្មាន តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទំហំប៉ុណ្ណោះ ។

(៦៣) តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ អានន្ទស្ស ឧបដ្ឋាយស្ស អាយស្មតោ វិលដ្ឋសីសស្ស ថុល្លកច្ឆាពាធោ ហោតិ ។ តស្ស លសិកាយ ចីវរានិ កាយេ លគ្គន្តិ ។ តានិ កិក្ខិ ឧទកេន តេមេត្វា តេមេត្វា អបកឌ្ឍន្តិ ។ អថខោ កកភា សេតាសនចារិកំ អាហិណ្ឌន្តោ តេ កិក្ខូ តានិ ចីវរានិ ឧទកេន តេមេត្វា តេមេត្វា អបកឌ្ឍន្តេ ទិស្វាន យេន តេ កិក្ខូ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តេ កិក្ខូ ឯតទវោច កិំ ឥមស្ស កិក្ខវេ កិក្ខុនោ អាពាធោតិ ។ ឥមស្ស ភន្តេ អាយស្មតោ ថុល្លកច្ឆាពាធោ លសិកាយ ចីវរានិ កាយេ លគ្គន្តិ តានិ មយំ ឧទកេន តេមេត្វា តេមេត្វា អបកឌ្ឍាមាតិ ។ អថខោ កកភា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា កិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ កិក្ខវេ យស្ស កណ្ណោ វា បិឡកា វា អស្សវតិ វា ថុល្លកច្ឆា វា អាពាធោ កណ្ណាបដិច្ឆាទិន្តិ ។

(៦៤) អថខោ វិសាខា មិគារមាតា ឆទ្វេ បុញ្ញនថោលំ អាទាយ យេន កកភា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា

(៦៣) សម័យនោះឯង ព្រះវេលដ្ឋសីសៈដ៏មានអាយុជាឧបដ្ឋាយ៍របស់ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុកើតបូសធំ ។ ចីវរទាំងឡាយរបស់ព្រះវេលដ្ឋសីសៈនោះជាប់ស្អិតនឹងកាយដោយទឹករំអិល ។ ពួកភិក្ខុយកទឹកទៅផ្សឹមចីវរទាំងនោះឲ្យដោកហើយទើបបកចេញបាន ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់សេនាសនចារិក ទ្រង់ទតឃើញភិក្ខុទាំងនោះកំពុងយកទឹកទៅផ្សឹមចីវរទាំងនោះឲ្យដោកហើយបកចេញ ក៏ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរចូលទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកានេះនឹងភិក្ខុទាំងនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះមានអាពាធដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន លោកដ៏មានអាយុនេះកើតបូសធំ ចីវរទាំងឡាយជាប់ស្អិតនឹងកាយដោយទឹករំអិល យើងខ្ញុំទាំងឡាយយកទឹកមកផ្សឹមចីវរទាំងនោះឲ្យដោកហើយបកចេញ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកកន្លងពេលនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាមានអាពាធ គឺកមប្បរមាស់ក្តី បូសតូចក្តី ទឹករងៃក្តី បូសធំក្តី តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់គ្របកម (ជាដើម) ដល់ភិក្ខុនោះ ។

(៦៤) គ្រានោះ ទាយិកាវិសាខាមិគារមាតានាំយកសំពត់សម្រាប់ជូតមុខចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ

ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និ-
សិន្នា ខោ វិសាខា មិគារមាតា ភគវន្តំ ឯតទវោច
បដិក្កញ្ញាតុ មេ ភន្តេ មុខបុញ្ជនចោលំ យំ មម អស្ស
ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ បដិក្កហេសិ ភគវា
បុខបុញ្ជនចោលំ ។ អថខោ ភគវា វិសាខំ មិគារមាតរំ
ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេសិ សមាទបេសិ សមុត្តេ-
ជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ វិសាខា មិគារមាតា
ភគវតា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតា សមាទបិតា
សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អ-
ភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ ភគវា
ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បការណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ
អាមន្តេសិ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ មុខបុញ្ជនចោលន្តិ ។

(៦៥) តេន ខោ បន សមយេន រោជោ មល្លោ
អាយស្មតោ អានន្ទស្ស សហាយោ ហោតិ ។ រោជស្ស
មល្លស្ស ខោមបិលោតិកោ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស
ហារត្ថំ ឯក្ខិត្តា ហោតិ ។ អាយស្មតោ ច អានន្ទស្ស

ហ្ន៎យបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះនាងវិសាខាមិគារមាតាអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះអង្គទ្រង់ទទួលសំពត់សម្រាប់ដូតមុខរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខអស់កាលជាអង្វែង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏បានទទួលសំពត់សម្រាប់ដូតមុខ(នោះ) ។ លោះនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់នាងវិសាខាមិគារមាតាឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា ។ ឯនាងវិសាខាមិគារមាតាកាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថាហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណ(១) ហើយចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកកាលពេលនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់ដូតមុខ ។

(៦៥) សម័យនោះឯង មល្លកុក្ខត្រឈ្មោះរោជៈជាសំឡាញ់របស់ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ។ មល្លកុក្ខត្រឈ្មោះរោជៈ(នោះ) បានទុកជាក់សំពត់សម្បកឈើលើកដៃនៃព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ។ ឯព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ

---

๑ ដើរវិលខាងស្តាំ ។

ขาทนียโภชนียานิ อาหรนฺติ ฯ ภควาปิ ยถาสุขํ อาโรเจสิ ฯ อถ ขฺวาหํ ภิกฺขเว ปญฺหาเวยฺยากรณาย สมฺปาทิตสฺส วิสฺสาสํ กโรนฺโต สนฺทิฏฺโฐ จ โหมิ สมฺภตฺโต จ อาลปิตา จ ปิโย จ ชาโต จ มโนโต จ มนาปโต จ เม อตฺตมนา ภวิสฺสตีติ อถ ขฺวาหํ ภิกฺขเว ปญฺหาเวยฺยากรณาย สมฺปาทิตสฺส วิสฺสาสํ กโรตฺวา ฯ

(๖๖) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุโน ปริปุณฺณา โหติ ตีณิวสฺสานิ อาตฺตา จ โหติ ปริสุทฺธาชีวา จ ปิยสีลา จ ฯ ภควาปิ ยถาสุขํ อาโรเจสิ ฯ อถ ขฺวาหํ ภิกฺขเว ปริกฺขารโจลนฺติ[๑] ฯ อถ โข ภิกฺขุโน ฉตฺตุปาหนา สิยานิ ตานิ **ภควตา** อนุญฺญาตานิ ตีณิวสฺสานิ ปา วาสูปคมนาติกฺกนฺตานิ ปา นิสีทนนฺติ ปา ปจฺจตฺถรณนฺติ ปา กณฺฑุปฏิจฺฉาทีติ ปา มุขปุญฺฉนโจลนฺติ[๒] ปา ปริกฺขารโจลนฺติ ปา

๑ ฉ. ปริกฺขารโจลกนฺติ ฯ ๒ มุขปุญฺฉนโจลกนฺติ ฯ

ក៏ត្រូវការនឹងសំពត់សម្បុរណា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកាន់យកដោយសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលរបស់មិត្រប្រកប
ដោយអង្គ ៥ គឺ មិត្រដែលគ្រាន់តែបានឃើញគ្នាម្តងមួយគ្រា ១ មិត្រដែល
ស្និទ្ធស្នាលនឹងគ្នាមាំមួន ១ មិត្រដែលបាននិយាយបើកទុកាសគ្នាតាមត្រូវ
ការ ១ មិត្រនោះមានជីវិតរស់នៅ ១ ភិក្ខុដឹងថា បើអាត្មាអញកាន់យកវត្ថុ
ណាមួយហើយ មិត្រនោះមានសេចក្តីត្រេកអរ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកាន់យកដោយសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលរបស់មិត្រប្រកប
ដោយអង្គទាំង ៥ នេះបាន ។

[៦៦] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានចីវរបរិបូណ៌ហើយ តែត្រូវ
ការដោយសំពត់តម្រងទឹកផង ដោយឋដ៌ាត្រផង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់បរិក្ខារ ។ កាលនោះ
ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា សំពត់ទាំងឡាយណា គឺ ចីវរក្តី
សំពត់សម្រាប់ដូតទឹកភ្ញីដ៏ក្តី សំពត់សម្រាប់គ្រាប់អង្គុយក្តី សំពត់កម្រាល
ក្តី សំពត់សម្រាប់គ្របកមក្តី សំពត់សម្រាប់ជូតមុខក្តី សំពត់បរិក្ខារក្តី
ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតហើយ សំពត់ទាំងអស់នោះតើយើង

សញ្ញិនំ តានិ អធិដ្ឋានសញ្ញិនំ នុ ខោ ឧទាហុ វិកប្បេ-
តញ្ញីនតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជា-
នាមិ ភិក្ខវេ តតិយំ អធិដ្ឋាតុំ ន វិកប្បេតុំ វស្សិកសា-
ដិកំ វស្សានំ ចាតុម្មាសំ អធិដ្ឋាតុំ តតោ បរំ វិកប្បេតុំ
និសីទនំ អធិដ្ឋាតុំ ន វិកប្បេតុំ បច្ចត្ថរណំ អធិដ្ឋាតុំ
ន វិកប្បេតុំ កណ្ឌុបដិច្ឆាទិ យាវ អាពាធា អធិដ្ឋាតុំ
តតោ បរំ វិកប្បេតុំ មុខបុញ្ឆនចោលំ អធិដ្ឋាតុំ ន
វិកប្បេតុំ បរិក្ខារចោលំ អធិដ្ឋាតុំ ន វិកប្បេតុន្តិ ។ អថ-
ខោ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ កិត្តកំ បច្ចិមំ នុ ខោ ចីវរំ
វិកប្បេតព្ពន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជា-
នាមិ ភិក្ខវេ អាយាមេន អដ្ឋង្គុលំ សុគតង្គុលេន ចតុ-
រង្គុលវិត្ថតំ បច្ចិមំ ចីវរំ វិកប្បេតុន្តិ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន អាយស្មតោ មហាកស្សបស្ស បំសុកូលិកា-
តោ[1] ភរុតោ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោ-
ចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ សុត្តលូខំ កាតុន្តិ ។

---

១ ឱ. បំសុកូលកតោ ។

គួរអធិដ្ឋានឬគួរវិកប្បទុក ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុអធិដ្ឋានត្រៃចីវរមិនឲ្យវិកប្បទេ ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់សម្រាប់ងូតទឹកក្នៀងអស់ ៤ ខែនៃរដូវក្នៀង តអំពីកាល ៤ ខែនោះទៅត្រូវវិកប្បទុក ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់សម្រាប់គ្រប់អង្គុយមិនឲ្យវិកប្បទេ ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់កម្រាលមិនឲ្យវិកប្បទេ ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់សម្រាប់គ្របកមកំណាត់ត្រឹមមានអាពាធ ហួសអំពីអាពាធនោះទៅត្រូវវិកប្បទុក ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់សម្រាប់ជូតមុខមិនឲ្យវិកប្បទេ ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់បរិក្ខារមិនឲ្យវិកប្បទេ ។ ក្នុងពេលនោះ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ឧហ្ន៎ ចីវរយ៉ាងគួចបំផុតត្រឹមប៉ុណ្ណាទើបត្រូវវិកប្បបាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុវិកប្បចីវរយ៉ាងគួចបំផុតបណ្តាយត្រឹម ៨ ធាប់ ទទឹងត្រឹម ៤ ធាប់ ដោយធាប់ព្រះសុគត ។ សម័យនោះឯង ព្រះតិស្សបដ៏មានអាយុជាអ្នកឆ្លើសេចក្តីគោរពក្នុងសំពត់បង្សុកូល[1] ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើចីវរឲ្យសៅហ្មងដោយចេស (គឺដេរប៉ះដោយចេស) ។

---

១ អដ្ឋកថាៈ ថា ព្រះមហាកស្សបលោកជាអ្នកគោរពក្នុងការប៉ះចីវរបង្សុកូលក្នុងកន្លែងដែលត្រាំគ្រា ។

វិកាលេ ភោតេ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ វិកាលេ ផលំ ខាទិតុន្តិ ។ សុត្តា ខ្វេកច្ចេ យន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អន្តមតំ បរិភុញ្ជំ អារោចេតុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃដិយា បត្តា លុជ្ជន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អដ្ឋបនកំ កាតុន្តិ ។

(៦៧) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ ចីវរេ ករិយមានេ សព្ពំ ឯឡកំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ទ្វេ ឯឡកានិ ឋកំ អច្ឆិន្នកន្តិ ។ ទ្វេ ឯឡកានិ ឋកំ អច្ឆិន្នកំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។

ចីវរមានជាយមិនស្មើគ្នា ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុរុះរើចីវរដែលមានជាយមិនស្មើគ្នា (គឺកាត់ជាយដែលវែងជាងគេចេញ) ។ សរសៃអំបោះទាំងឡាយក៏ចេះតែរសាត់ចេញ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុលើកឡើង (គឺប៉ះ) អនុវាតខាងក្នុងនឹងអនុវាតខាងក្រោះ ។ សម័យនោះឯង ជាន់ទាំងឡាយនៃសង្ឃាដិដាច់ចេញពីគ្នា ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើថ្នេរឲ្យមានសណ្ឋានដូចជាក្រឡាចត្រង្គ ។

(៦៧) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុកំពុងធ្វើចីវរ (ឲ្យ) ភិក្ខុ១រូបលុះភិក្ខុកាត់ចីវរទាំងអស់ទៅហើយក៏មិនគប់គ្រាន់ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកាត់តែចីវរពីរ ចីវរមួយមិនបាច់កាត់ក៏ប៉ុន្មាន ។ ដល់កាត់ចីវរពីរ ចីវរមួយមិនកាត់ក៏នៅតែមិនគប់គ្រាន់ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ទ្វេ អច្ឆិន្នកានិ វិកតំ ឆិន្នកន្តិ ។ ទ្វេ អច្ឆិន្នកានិ វិកតំ ឆិន្នកំ ឧបប្បហោតិ ។ ភគវតោ វិតមត្តំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អញ្ញាធិកំបិ អារោចេតុំ ន ច ភិក្ខវេ សព្ពំ អច្ឆិន្នកំ ធារេតព្ពំ យោ ធារេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(៦៨) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ ពហុំ ចីវរំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ សោ ច តំ ចីវរំ មាតាបិតូនំ ធាតុកាមោ ហោតិ ។ ភគវតោ វិតមត្តំ អារោចេសុំ ។ មាតាបិតរោតិ ខោ ភិក្ខវេ ឧទមានេ កឹ វេទេយ្យាមិ[1] អនុជានាមិ ភិក្ខវេ មាតាបិតូនំ ធាតុំ ន ច ភិក្ខវេ សន្ធានេយ្យំ វិនិចាតេតព្ពំ យោ វិនិចាតេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(៦៩) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អន្ធវនេ ចីវរំ និក្ខិបិត្វា សន្តុត្តរេន តាមំ បិលុហាយ ចារិសិ ។ ចោរា តំ ចីវរំ អវហរិំសុ ។ សោ ភិក្ខុ

---

១ វិវេទយ្យាម ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតចីវរពីរមិនបាច់កាត់ ឲ្យកាត់តែចីវរមួយបាន ។ ភិក្ខុមិនកាត់ចីវរពីរ កាត់តែចីវរមួយក៏នៅតែមិនគ្រប់គ្រាន់ទៀត ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុលើកឡើង (គឺប៉ះ) សំពត់អាគន្តុកៈ (សំពត់ថ្មី) ទៀត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរដែលមិនកាត់ទាំងអស់នោះទេ ភិក្ខុណាទ្រទ្រង់ (ស្ងៀកដណ្តប់) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៦៨) សម័យនោះឯង ចីវរកើតឡើងជាច្រើនដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ ឯភិក្ខុនោះបង់ឲ្យចីវរនោះដល់មាតាឪពុក ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុឲ្យចីវរដោយគិតថាមាតាឪពុកដូច្នេះ តថាគតនឹងថាដូចម្តេចបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឲ្យចីវរដល់មាតាឪពុកបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែថាភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទានដែលគេឲ្យដោយសទ្ធាឲ្យធ្លាក់ចុះឡើយ ភិក្ខុណាឲ្យធ្លាក់ចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៦៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបទុកចីវរក្នុងអន្តរវាស (ព្រៃឆងឆឹត) ហើយមានតែសម្បាំងនឹងតុក្កាសន្តិ: (ចីពរ) ចូលទៅស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ពួកចោរកំណូចយកចីវរនោះទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសំពត់អាក្រក់

ทุกฺกฏสฺส ภาคี โหติ ฯ ภิกฺขุ ฆาสมาหรณสมฺมุติยา ฐิตาย ทุกฺกฏสฺส ภาคี โหติ ฯ ภิกฺขุ ปตฺต

មានចីវរសៅហ្មង ។ ពួកភិក្ខុនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុអ្វី
ក៏អ្នកមានសំពត់អាក្រក់ មានចីវរសៅហ្មង ។ ភិក្ខុនោះនិយាយនឹងភិក្ខុផង
គ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំទុកចីវរក្នុងអន្ធវននេះ ហើយមានតែស្បង់នឹង
ឧត្តរាសង្គៈចូលទៅស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ពួកចោរលួចយកចីវរនោះទៅ
ព្រោះហេតុនោះ បានជាខ្ញុំមានសំពត់អាក្រក់ មានចីវរសៅហ្មង ។
ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានតែស្បង់នឹងឧត្តរាសង្គៈមិនត្រូវចូល
ទៅស្រុកទេ ភិក្ខុណាចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
អានន្ទជាមានអាយុ មានតែស្បង់នឹងឧត្តរាសង្គៈចូលទៅស្រុកដើម្បីបិណ្ឌ-
បាតដោយក្តៅចស្មារតី ។ ពួកភិក្ខុបាននិយាយដូច្នេះ នឹងព្រះអានន្ទ
ជាមានអាយុថា ម្នាលអាវុសោ អានន្ទ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តថា
ភិក្ខុមានតែស្បង់នឹងឧត្តរាសង្គៈ មិនត្រូវចូលទៅស្រុក មិនមែនទេឬ
ម្នាលអាវុសោ ចុះហេតុអ្វីបានជាអ្នកមានតែស្បង់នឹងឧត្តរាសង្គៈចូលទៅ
ស្រុក ។ ព្រះអានន្ទក្រាបទូលថា ម្នាលអាវុសោ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
បញ្ញត្តសិក្ខាបទថា ភិក្ខុមានតែស្បង់នឹងឧត្តរាសង្គៈមិនត្រូវចូលទៅស្រុក
ទេ ក៏ពិតមែនហើយ ម្នាលអាវុសោ តែថាខ្ញុំចូលទៅហើយដោយក្តៅចស្មារតី ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

អជ្ឈោ ភវភ ឯតស្មឹ ឯធានេ ឯតស្មឹ បភវណោ ឧប្បជ្ជតិ
កត្វា កិត្តេ អាមន្តេសិ បញ្ចមេ កិត្តេវ បច្ចយា សង្ខ្យាដ-
យា ឯត្តេចាយ តិលាធោ ភ ហោតិ វសិ្សកសង្ខ្លេតំ ភ
ហោតិ ឧធីចារំ កត្តុំ ភ ហោតិ អត្តឧបក្កមិវិហារេ ភ
ហោតិ អត្តតកបិធំ ភ ហោតិ ឥមេ ខោ កិត្តេវ
បញ្ច បច្ចយា សង្ខ្យាដិយា ឯត្តេចាយ ។ បញ្ចមេ
កិត្តេវ បច្ចយា ឧត្តរាសង្គស្ស ឯត្តេចាយ តិលាធោ
ភ ហោតិ វសិ្សកសង្ខ្លេតំ ភ ហោតិ ឧធីចារំ កត្តុំ ភ
ហោតិ អត្តឧបក្កមិវិហារេ ភ ហោតិ អត្តតកបិធំ ភ
ហោតិ ឥមេ ខោ កិត្តេវ បញ្ច បច្ចយា ឧត្តរាសង្គស្ស
ឯត្តេចាយ ។ បញ្ចមេ កិត្តេវ បច្ចយា អន្តរាសកស្ស
ឯត្តេចាយ តិលាធោ ភ ហោតិ វសិ្សកសង្ខ្លេតំ ភ
ហោតិ ឧធីចារំ កត្តុំ ភ ហោតិ អត្តឧបក្កមិវិហារេ ភ
ហោតិ អត្តតកបិធំ ភ ហោតិ ឥមេ ខោ កិត្តេវ បញ្ច
បច្ចយា អន្តរាសកស្ស ឯត្តេចាយ ។ បញ្ចមេ កិត្ត-
វេ បច្ចយា វសិ្សកសាដិកាយ ឯត្តេចាយ តិលាធោ ភ
ហោតិ ឯសុរីមំ កត្តុំ ភ ហោតិ ឧធីចារំ កត្តុំ ភ ហោតិ

ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា
ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ឯហេតុគួរទុកជាក់សង្ឃាដិមាន ៥ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ មានកំណាត់
ដោយរដូវក្តៅ ៤ ខែ ១ ភិក្ខុទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយ ១ វិហារមាន
ការពារក្បាលមាំមួន ១ ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនហើយ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ហេតុទាំង ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាហេតុគួរទុកជាក់សង្ឃាដិបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ឯហេតុគួរទុកជាក់ទូវសំពត់ខ្ពស់ត្តកាសគ្គ:មាន ៥ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុ
មានជម្ងឺ ១ មានកំណាត់ដោយរដូវក្តៅ ៤ ខែ ១ ភិក្ខុទៅកាន់ត្រើយស្ទឹង
ខាងនាយ ១ វិហារមានការពារក្បាលមាំមួន ១ ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនហើយ ១
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំង ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាហេតុគួរទុកជាក់សំពត់
ខ្ពស់ត្តកាសគ្គ:បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯហេតុគួរទុកជាក់ស្បង់មាន ៥
យ៉ាង គឺ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ មានកំណាត់ដោយរដូវក្តៅ ៤ ខែ ១ ភិក្ខុទៅ
កាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយ ១ វិហារមានការពារក្បាលមាំមួន ១ ភិក្ខុបាន
ត្រាលកឋិនហើយ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំង ៥ យ៉ាងនេះ
ឯង ជាហេតុគួរទុកជាក់ស្បង់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯហេតុ
គួរទុកជាក់សំពត់សម្រាប់ដួតទឹកភ្លៀងមាន ៥ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១
ភិក្ខុទៅកាន់ទីឥតមានសីមា ១ ភិក្ខុទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយ ១

อกฺกฺฆฏฺฐกุฏิวิหาเร ฯ เปฯ วสฺสิกสาฏิกา อกตา ฯ เปฯ วิปฺปกตา ฯ สเมฆา โข ภิกฺขเว ปญฺจ ปจฺจยา วสฺสิกสาฏิกาย ฯ

(๗๐) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตเร ภิกฺขู ฯเปฯ วสฺสํ วสิ ฯ ตตฺร มนุสฺสา สงฺฆสฺส เทมาติ จีวรานิ อทิสุ ฯ อถ โข เตสฺส ภิกฺขุโน ฯเปฯ สิ ภควตา ปญฺญตฺตํ ปฏิคฺคหิตา ปจฺฉิมา สเจฺจติ อหาปยึ ฯเปฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตเร ภิกฺขู ฯเปฯ วสฺสํ วสิ ฯ ตตฺร มนุสฺสา สงฺฆสฺส เทมาติ จีวรานิ อทิสุ ฯ อถ โข เตสฺส ภิกฺขุโน ฯเปฯ สิ ภควตา ปญฺญตฺตํ ปฏิคฺคหิตา ปจฺฉิมา สเจฺจติ อหาปยึ ฯเปฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตเร ภิกฺขู

វិហារមានការរក្សាទ្វារមាំមួន ១ សំពត់សម្រាប់ដួតពីកក្រៀងកិក្ខុមិនទាន់ បានធ្វើប្តូរធ្វើមិនទាន់ស្រេច ១ ម្នាលកិក្ខុទាំង៦ឣ្ហាយ ហេតុទាំង ៩ យ៉ាងនេះ ឯង ជាហេតុគួរទុកជាក់សំពត់សម្រាប់ដួតពីកក្រៀងបាន ។

(៧០) សម័យនោះឯង កិក្ខុមួយរូបនៅចាំវស្សាតែម្នាក់ឯង ។ មនុស្សទាំងឣ្ហាយនាំគ្នាប្រគេនចីវរក្នុងពីនោះដោយពាក្យថា យើងទាំងឣ្ហាយប្រគេនចំពោះសង្ឃ ។ កិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តថា ដែលហៅថាសង្ឃ បើយ៉ាងតិចបំផុតត្រឹមកិក្ខុ ៤ រូបឥឡូវអាត្មាអញតែម្នាក់ឯង ក៏មនុស្សទាំងនេះប្រគេនចីវរទាំងឣ្ហាយដោយពាក្យថា យើងទាំងឣ្ហាយប្រគេនចំពោះសង្ឃ បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញនាំយកចីវរបស់សង្ឃទាំងនេះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ កិក្ខុនោះក៏នាំយកចីវរទាំងនោះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ ចីវរទាំងនោះជាចីវរបស់អ្នកកំណត់តែត្រឹមកឋិនដោះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឣ្ហាយ បើកិក្ខុកងសាសនានេះនៅចាំវស្សាតែម្នាក់ឯង ។ កងពីនោះឣ្នកមនុស្សប្រគេនចីវរទាំងឣ្ហាយដោយពាក្យថា យើងទាំងឣ្ហាយប្រគេនចីវរចំពោះសង្ឃ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឣ្ហាយ តថាគតអនុញ្ញាតចីវរទាំងនោះដល់កិក្ខុនោះឯង កំណត់ត្រឹមកឋិនដោះ ។ សម័យនោះឯង កិក្ខុមួយរូប

ឧតុកាលំ ឯកោ វសិ ។ តត្ថ មនុស្សា សង្ឃស្ស
ទេមាតិ ចីវរានិ អទំសុ ។ អថខោ តស្ស ភិក្ខុនោ ឯត-
ទហោសិ ភគវតា បញ្ញត្តំ ចតុវគ្គោ បច្ឆិមោ សង្ឃាតំ
អហាភូមិំ ឯកកោ ឥមេ ច មនុស្សា សង្ឃស្ស ទេមាតិ
ចីវរានិ អទំសុ យន្នូនាហំ ឥមានិ សង្ឃិកានិ ចីវរានិ
សាវត្ថឹ ហារេយ្យន្តិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ តានិ ចីវរានិ
អាទាយ សាវត្ថឹ គន្ត្វា ភិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។
ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ
សម្មុខីភូតេន សង្ឃេន ភាជេតុំ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ
ភិក្ខុ ឧតុកាលំ ឯកោ វសតិ ។ តត្ថ មនុស្សា សង្ឃស្ស
ទេមាតិ ចីវរានិ ទេន្តិ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ តេន
ភិក្ខុនា តានិ ចីវរានិ អធិដ្ឋាតុំ មយ្ហិមានិ ចីវរានីតិ ។

នៅតែម្នាក់ឯងអស់កាលនៃរដូវ[1] ។ ក្នុងទីនោះពួកមនុស្សបានប្រគេនចីវរ
ចាំឯង្ឃាយដោយពាក្យថា យើងចាំឯង្ឃាយប្រគេនចីវរចំពោះសង្ឃ ។
កិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តថា
ដែលហៅសង្ឃ បើយ៉ាងតិចបំផុតត្រឹមកិក្ខុ ៤ រូប ក៏ឥឡូវអាត្មាអញតែម្នាក់
ឯង ចំណែកខាងពួកមនុស្សនេះបានប្រគេនចីវរចាំឯង្ឃាយដោយពាក្យថា
យើងចាំឯង្ឃាយប្រគេនចីវរចំពោះសង្ឃ បើដូច្នោះគួរអាត្មាអញនាំយក
ចីវរបស់សង្ឃនេះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ កិក្ខុនោះក៏បាននាំយកចីវរចាំឯ
នោះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ហើយបានធ្វើបដិសេចក្តីនុ៎ះដល់កិក្ខុចាំឯង្ឃាយ
កិក្ខុចាំឯង្ឃាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុចាំឯង្ឃាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃដែលមាន
កន្លះទីចំពោះមុខ[2]ចែកគ្នាបាន ។ ម្នាលកិក្ខុចាំឯង្ឃាយ ក្នុងសាសនានេះបើ
មានកិក្ខុនៅតែម្នាក់ឯងអស់កាលនៃរដូវ ។ ក្នុងទីនោះពួកមនុស្សប្រគេន
ចីវរចាំឯង្ឃាយដោយពាក្យថា យើងចាំឯង្ឃាយប្រគេនចីវរចំពោះសង្ឃ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុចាំឯង្ឃាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុ
នោះអធិដ្ឋានចីវរចាំឯងនោះដូច្នេះថា ចីវរចាំឯងនេះជារបស់អាត្មាអញ ។

---

១ សំដៅយកកាលដំទៃអំពីរដូវភ្លៀង ។ ២ អដ្ឋកថា ថា ត្រូវសង្ឃដែលឋិតនៅ
ក្នុងឧបចារសីមាវាយរគាំងជ្រាប់រំលេហើយសឹមចែកគ្នា ។

ตสฺส เจ ภิกฺขเว ภิกฺขุโน สพฺพา ปาจิตฺติยา อนวเสสา อาปตฺติ ภิกฺขุ อาปชฺชติ สมโณ นาสฺมิ สากิโย เตหิ เจ ภิกฺขเว ภิกฺขูหิ สพฺพา ปาจิตฺติยา อนวเสสา อาปตฺติ(๑) อทาตเต กุสเล อญฺญา ภิกฺขุ อาปชฺชติ สมโณ นาสฺมิ สากิโย เตหิ เจ ภิกฺขเว ภิกฺขูหิ สพฺพา ปาจิตฺติยา อนวเสสา อาปตฺติ นากามา นาสฺมิ สากิเตติ ฯ เตน โข ปน สมเยน ทฺเว ภาตุกา เถรา อายสฺมา จ สีวลิตฺเถโร อายสฺมา จ สีวลิกนิฏฺโ สาวตฺถิยํ วสฺสูปคตา อญฺญตรสฺมึ ปาสาทสฺมึ อภิมุขา ฯ มนุสฺสา จีวรสฺสาปิ เถรา อาคตาคเต สปาจิตฺติยานิ ภณฺฑานิ อทิสฺสุ ฯ อาจิณฺณกา ภิกฺขู เถเร ปุจฺฉิสุ สพฺพานิ ภนฺเต สงฺฆิกานิ จีวรานิ เถเร อาคมฺม อุปฺปชฺชนฺติ สาธิยิสฺสติ เถรา ภาคนฺติ ฯ เถรา ปาสาทา โอรุยฺห ยถา โข มยํ อาวุโส ภควตา ธมฺมํ เทสิตํ อาชานาม

---

๑ สาธิยิสฺสตีติปิ ปาโฐ สเว ยุตฺตตโร ฯ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុនោះមិនទាន់អធិដ្ឋានចីវរនោះទេ ទទួលមានភិក្ខុ
ឯទៀតមកដល់ ត្រូវភិក្ខុនោះចែកចំណែកស្មើ (ដល់ភិក្ខុដែលទើបមកដល់
នោះ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះកំពុងចែកចីវរនោះ ហើយស្វាគ
មិនទាន់ភ្លាក់អស់ ទទួលមានភិក្ខុឯទៀតមកដល់ ត្រូវភិក្ខុនោះចែកចំណែក
ស្មើ(ដល់ភិក្ខុដែលទើបមកដល់នោះ)ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុទាំង
នោះចែកចីវរនោះ ស្វាគភ្លាក់អស់ទៅហើយ ទើបមានភិក្ខុឯទៀតមកដល់
មិនបាច់ចែកឲ្យទេ ។ សម័យនោះឯង មានព្រះថេរៈពីររូបជាបងប្អូនធំគ្នា
គឺព្រះថេរៈឈ្មោះឥសិទាសៈដ៏មានអាយុ ១ ព្រះថេរៈឈ្មោះឥសិទត្តដ៏មាន
អាយុ ១ នៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងសាវត្ថី លុះចេញវស្សាហើយក៏នាំគ្នាទៅកាន់
អាស្រមក្បែរស្រុកតូចមួយ ។ ពួកមនុស្សនិយាយគ្នាថា ព្រះថេរៈទាំងឡាយ
ចាត់យូរណាស់ហើយទើបឃើញទិមន្តមក ថាដូច្នោះហើយក៏នាំគ្នាប្រគេន
បង្ហិនព្រមទាំងចីវរ។ ពួកភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងអាស្រមសួរព្រះថេរៈទាំងឡាយថា
បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន ចីវរបស់សង្ឃទាំងនេះកើតឡើងក៏ព្រោះតែព្រះ
ថេរៈទាំងឡាយ តើព្រះថេរៈទាំងឡាយនឹងត្រែកអនេងចំណែកដែរឬទេ ។
ព្រះថេរៈទាំងឡាយក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ធម៌(១)ដែលព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយយ៉ាងណា យើងទាំងឡាយក៏ជ្រាបដឹង

---

១ ប្បាប់ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្ត ។

តុម្ហាកំយេវ តាឯ ចីវរានិ យាវ ភេទនសា ធុញ្ជាយាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន តយោ កិក្ខូ ភគវន្តំ ទស្សនាយ វេសាលិំ វស្សំ វសន្តិ ។ តត្ថ មនុស្សា សន្ធ្យាសុ ទេមាតិ ចីវរានិ ទេន្តិ ។ អថខោ តេសំ កិក្ខូនំ ឯតទហោសិ ភគវតា បញ្ញត្តំ ចតុវគ្គោ បដ្ឋិមោ សន្ធ្យាតិ មយញ្ហម្ហា តយោ ជនា ឥមេ ច មនុស្សា សន្ធ្យាសុ ទេមាតិ ចីវរានិ ទេន្តិ កថំ នុ ខោ អម្ហេហិ បដិបជ្ជិតព្ពន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ថេរា អាយស្មា ច ធនិយ-កាសី អាយស្មា ច សាណាកាសី អាយស្មា ច តោមតោ អាយស្មា ច កកុ អាយស្មា ច ផលិតសន្ធានោ ចាតលិ-បុត្តេ វិហរន្តិ កុក្កុដារាមេ ។ អថខោ តេ កិក្ខូ ចាតលិ-បុត្តំ តត្ថា ថេរេ បុច្ឆិសុ ។ ថេរា ឯវមាហំសុ យថា ខោ មយំ អាវុសោ ភគវតា ឆឌ្ឍំ ទេសិតំ អាជានាម តុម្ហាកំយេវ តាឯ ចីវរានិ យាវ ភេទនសា ធុញ្ជាយាតិ ។

ច្បាស់ហើយថា ចីវរទាំងនោះជាចីវរបស់លោកទាំងឡាយកំណត់តែត្រឹមកឋិនដោះ ។ សម័យនោះឯង កិក្ខុ ៣ រូបនៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងពជគ្គិះ ។ ពួកមនុស្សក្នុងទីនោះប្រែគេនចីវរទាំងឡាយដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយប្រែគេនចីវរចំពោះសង្ឃ ។ កិក្ខុទាំងនោះគំមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តថា ដែលហៅថា សង្ឃបើយ៉ាងតិចបំផុតត្រឹមតែកិក្ខុ ៤ រូប ឥឡូវយើងទាំងឡាយជាជន ៣ រូប ក៏មនុស្សទាំងនេះប្រែគេនចីវរទាំងឡាយដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយប្រែគេនចីវរចំពោះសង្ឃ តើយើងទាំងឡាយត្រូវប្រែតបត្តិដូចម្តេច ។ សម័យនោះឯង ព្រះថេរៈច្រើនអង្គ គឺព្រះថេរៈឈ្មោះទំលេវសីដ៏មានអាយុ ១ ព្រះថេរៈឈ្មោះសាណវាសីដ៏មានអាយុ ១ ព្រះថេរៈឈ្មោះគោបកៈដ៏មានអាយុ ១ ព្រះថេរៈឈ្មោះភគុដ៏មានអាយុ ១ ព្រះថេរៈឈ្មោះផលិកសន្ធានៈដ៏មានអាយុ ១ នៅកងក្នុងកុក្កដារាម ខៀបក្រុងបាតលិបុត្ត ។ កាលនោះ កិក្ខុទាំងនោះនាំគ្នាទៅកាន់ក្រុងបាតលិបុត្តហើយសួរព្រះថេរៈទាំងឡាយ ។ ព្រះថេរៈទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយយ៉ាងណា យើងទាំងឡាយក៏បានដឹងច្បាស់ថា ចីវរទាំងឡាយនោះជាចីវរបស់អ្នកទាំងឡាយកំណត់តែត្រឹមកឋិនដោះ ។

(៧១) តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ សាវត្ថិយំ វស្សំ វុត្ថោ អញ្ញតរំ តាមកាឝំ អភមាសិ ។ តត្ថ កិក្ខូ ចីវរំ ភាជេត្វុ ភាមា សន្និបតិំសុ ។ តេ ឯវមាហំសុ ឥមានិ ខោ អាវុសោ សង្ឃិកានិ ចីវរានិ ភាជិយិស្សន្តិ សាធិយិស្សសិ ភាគន្តិ ។ អថាវុសោ សាធិយិស្សាមីតិ តតោ ចីវរភាគំ តហេត្វា អញ្ញំ អាឝាសំ អភមាសិ ។ តត្ថបិ កិក្ខូ ចីវរំ ភាជេត្វុ ភាមា សន្និបតិំសុ ។ តេបិ ឯវមាហំសុ ឥមានិ ខោ អាវុសោ សង្ឃិកានិ ចីវរានិ ភាជិយិស្សន្តិ សាធិយិស្សសិ ភាគន្តិ ។ អថាវុសោ សាធិយិស្សាមីតិ តតោបិ ចីវរភាគំ តហេត្វា អញ្ញំ អាឝាសំ អភមាសិ ។ តត្ថបិ កិក្ខូ ចីវរំ ភាជេត្វុ ភាមា សន្និបតិំសុ ។ តេបិ ឯវមាហំសុ ឥមានិ ខោ អាវុសោ សង្ឃិកានិ ចីវរានិ ភាជិយិស្សន្តិ សាធិយិស្សសិ ភាគន្តិ ។ អថាវុសោ សាធិយិស្សាមីតិ តតោបិ

(៧១) សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុនៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងសាវត្ថី លុះចេញវស្សាហើយក៏បានទៅកាន់អាវាសស្បែស្រុកតូចមួយ ។ ពួកកិកុខ្មុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចែកចីវរ ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវាសនោះ ។ កិកុខ្មុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ចីវរបស់សង្ឃទាំងនេះ យើងនឹងចែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដៃរឬ ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តឆ្លើយថា អើអាវុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយក៏ទទួលយកចំណែកចីវរអំពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសឯទៀត ។ ឯពួកកិកុខ្មុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចែកចីវរ ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវាសនោះទៀត ។ កិកុខ្មុទាំងនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ចីវរបស់សង្ឃទាំងនេះ យើងនឹងចែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដៃរឬ ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តឆ្លើយថា អើអាវុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយក៏ទទួលយកចំណែកចីវរអំពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសឯទៀត ។ ពួកកិកុខ្មុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចែកចីវរ ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវាសនោះទៀត ។ កិកុខ្មុទាំងនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ចីវរបស់សង្ឃទាំងនេះ យើងនឹងចែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដៃរឬ ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តឆ្លើយថា អើអាវុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយក៏ទទួលយកចំណែកចីវរអំពីអាវាសនោះ

ចីវរភាគំ គហេត្វា មហាឧំ ចីវរកណ្ណិកំ អាទាយ បុនទេវ
សាវត្ថឹ បច្ចាគច្ឆិ ។ ភិក្ខូ ឱវាទាហំសុ មហាបុញ្ញោសិ
ត្វំ អាវុសោ ឧបនន្ទ ពហុំ តេ ចីវរំ ឧប្បន្នន្តិ ។
ករោតោ មេ អាវុសោ បុញ្ញំ ឥជាហិ សាវត្ថិយំ វស្សំ វុត្ថោ
អញ្ញតរំ គាមកាវាសំ អគមាសឹ តត្ថ ភិក្ខូ ចីវរំ ភាជេ-
ត្វុកាមា សន្និបតឹសុ តេ មំ ឱវាទាហំសុ ឥមានិ ខោ
អាវុសោ សន្ឋិកានិ ចីវរានិ ភាជិយិស្សន្តិ សានិយិស្ស-
សិ ភាគន្តិ អាមាវុសោ សានិយិស្សាមីតិ តតោ ចីវរភា-
គំ គហេត្វា អញ្ញំ អាវាសំ អគមាសឹ តត្ថបិ ភិក្ខូ ចីវរំ
ភាជេត្វុកាមា សន្និបតឹសុ តេបិ មំ ឱវាទាហំសុ ឥមានិ
ខោ អាវុសោ សន្ឋិកានិ ចីវរានិ ភាជិយិស្សន្តិ សានិ-
យិស្សសិ ភាគន្តិ អាមាវុសោ សានិយិស្សាមីតិ តតោបិ
ចីវរភាគំ គហេត្វា អញ្ញំ អាវាសំ អគមាសឹ តត្ថបិ ភិក្ខូ
ចីវរំ ភាជេត្វុកាមា សន្និបតឹសុ តេបិ មំ ឱវាទាហំសុ
ឥមានិ ខោ អាវុសោ សន្ឋិកានិ ចីវរានិ ភាជិយិស្សន្តិ

ហើយក៏ស្តាយសំពាយចីវរធំ រួចត្រឡប់មកកាន់ក្រុងសាវត្ថីវិញដដែល ។ ពួកភិក្ខុនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោឧបនន្ទ លោកជាអ្នកមានបុណ្យធំ ចានជាលោកចានចីវរច្រើន ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំមានបុណ្យមកពីណា ដោយសារតែខ្ញុំនៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងសាវត្ថីនេះ លុះចេញវស្សាហើយខ្ញុំចានទៅកាន់អាវាសក្បែរស្រុកតូចមួយ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចែកចីវរក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវាសនោះ ភិក្ខុចាំងនោះចានិយាយយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំថា ម្នាលអាវុសោ ចីវរបស់សង្ឃចាំងនេះ យើងនឹងចែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដែរឬ ខ្ញុំឆ្លើយថា អើអាវុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយ ខ្ញុំក៏ទទួលយកចំណែកចីវរអំពីអាវាសនោះរួចចានទៅកាន់អាវាសឯទៀត ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចែកចីវរ ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវាសនោះទៀត ភិក្ខុចាំងនោះចានិយាយយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំថា ម្នាលអាវុសោ ចីវរបស់សង្ឃចាំងនេះ យើងនឹងចែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដែរឬ ខ្ញុំចានិយាយថា អើអាវុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយ ខ្ញុំក៏ទទួលយកចំណែកចីវរអំពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសឯទៀត ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចែកចីវរ ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវាសនោះទៀត ភិក្ខុចាំងនោះចានិយាយយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំថា ម្នាលអាវុសោ ចីវរបស់សង្ឃចាំងនេះ

សានិយំ សុត្វា សិ ភាគន្តិ អាមាវុសោ សានិយំ សុត្វាមីតិ
តតោ បិ ចីវរភាគំ អក្ខហោសិ ឃរំ មេ ពហុំ ចីវរំ ឧប្បន្នន្តិ ។
កិំ បន តុំ អាវុសោ ឧបនន្ទ អញ្ញត្រ វស្សំ វុត្ថោ
អញ្ញត្រ ចីវរភាគំ សានិយីតិ ។ ឃាមាវុសោតិ ។ យេ
តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិចា-
រេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
អញ្ញត្រ វស្សំ វុត្ថោ អញ្ញត្រ ចីវរភាគំ សានិយិស្សតីតិ ។
ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ សច្ចំ កិរ តុំ ឧបនន្ទ
អញ្ញត្រ វស្សំ វុត្ថោ អញ្ញត្រ ចីវរភាគំ សានិយីតិ ។
សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុំ
មោឃបុរិស អញ្ញត្រ វស្សំ វុត្ថោ អញ្ញត្រ ចីវរភាគំ សានិ-
យិស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ
។បេ។ វិគរហិត្វា ធម្មិំ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ

យើងនឹងចែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដៃរបស់ខ្ញុំទេឬ ខ្ញុំនិយាយថា អើ អាវុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយ ខ្ញុំក៏ទទួលយកចំណែកចីវរអំពីអាវាសនោះមក យ៉ាងនេះបានជាខ្ញុំបានចីវរច្រើន ។ ពួកភិក្ខុសួរថា ម្នាលអាវុសោឧបនន្ទ លោកនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដែរ ហើយលោកត្រេកអរនឹងចំណែកចីវរក្នុងអាវាសដែរ មែនឬ ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មែនហើយ ។ ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តីជ្ងាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុមិនគួរបើនឹងនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដែរ ហើយត្រេកអរនឹងចំណែកចីវរក្នុងអាវាសដែរសោះ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអគ្គទេន៍ត្រាស់ថា ម្នាលឧបនន្ទ ឮថាអ្នកឯងនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដែរ ហើយត្រេកអរនឹងចំណែកចីវរក្នុងអាវាសដែរ ពិតមែនឬ ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តឆ្លើយថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរបើនឹងនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដែរ ហើយត្រេកអរនឹងចំណែកចីវរក្នុងអាវាសដែរសោះ នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់តិះដៀលហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា

ន កិក្ខវេ អញ្ញត្រ វស្សំ វុត្ថេន អញ្ញត្រ ចីវរកាលេ សាធិ-
តព្ពោ យោ សាធិយេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
ឯកោ ទ្វីសុ អាវាសេសុ វស្សំ វសិ ឯវំ មេ ពហុំ ចីវរំ
ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អថខោ តេសំ កិក្ខានំ ឯតទហោសិ
កថំ នុ ខោ អាយស្មតោ ឧបនន្ទស្ស សក្យបុត្តស្ស
ចីវរប្បដិវិសោ ធាតព្ពោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេ-
សុំ ។ នេថ កិក្ខវេ មោឃបុរិសស្ស ឯកាធិប្បាយំ ។
ឥធ បន កិក្ខវេ កិក្ខុ ឯកោ ទ្វីសុ អាវាសេសុ វស្សំ
វសតិ ឯវំ មេ ពហុំ ចីវរំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សចេ អ-
ម្ហាកំ ឧបដ្ឋាកំ អម្ហាកំ ឧបដ្ឋាកំ វសតិ អម្ហាកំ ឧបដ្ឋាកា
អម្ហាកំ ឧបដ្ឋាកា ចីវរប្បដិវិសោ ធាតព្ពោ យត្ថ វា បន
ពហុតរំ វសតិ តតោ ចីវរប្បដិវិសោ ធាតព្ពោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសឯទៀត មិនត្រូវត្រេកអរ
នឹងចំណែកចីវរក្នុងអាវាសឯទៀតទេ ភិក្ខុណាត្រេកអរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។
សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសពីរ
តែម្នាក់ឯងដោយគិតថា ចីវរមុខជានឹងកើតឡើងដល់អញជាច្រើនដូច្នេះ ។
កាលពេលនោះភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា យើងទាំងឡាយត្រូវ
ឲ្យចំណែកចីវរដល់ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុដែរឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យចីវរតែមួយចំណែកដល់មោឃបុ-
រសចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុក្នុងសាសនានេះនៅចាំវស្សាក្នុងអា-
វាសតែម្នាក់ឯងដោយគិតថា ចីវរមុខជានឹងកើតឡើងដល់អញជាច្រើន
ដូច្នេះ ។ បើភិក្ខុនោះនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសឯណោះបានពាក់កណ្តាល ចាំ
វស្សាក្នុងអាវាសឯណោះបានពាក់កណ្តាល ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវឲ្យចំណែក
ចីវរក្នុងអាវាសឯណោះពាក់កណ្តាល ក្នុងអាវាសឯណោះពាក់កណ្តាលទៅ
ភិក្ខុនោះចុះ ប្រសិនបើភិក្ខុនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសណាៗច្រើនជាង ភិក្ខុទាំង
ឡាយត្រូវឲ្យចំណែកចីវរទៅភិក្ខុនោះតាមកំណត់ថ្ងៃដែលច្រើននោះចុះ ។

(៧២) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ
កុច្ឆិវិការោ ហោតិ ។ សោ សតោ មុត្តករីសេ
បលិបេឡេសិ ។ អថខោ ភគវា អាយស្មតោ អានន្ទស្ស
បច្ចូសមណេ សេនាសនចារិកំ អាហិណ្ឌន្តោ យេន
តស្ស ភិក្ខុនោ វិហារោ តេនុបសង្កមិ ។ អទ្ទស ខោ
ភគវា តំ ភិក្ខុំ សតោ មុត្តករីសេ បលិបេឡេសិ បលិបេឡំ សយមានំ
ទិស្វាន យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោច កិន្តេ ភិក្ខុ អាពាធោតិ ។ កុច្ឆិវិការោ-
រោ មេ ភគវាតិ ។ អត្ថិ បន តេ ភិក្ខុ ឧបដ្ឋាកោតិ ។
នត្ថិ ភគវាតិ ។ កស្ស តំ ភិក្ខុ ន ឧបដ្ឋេន្តីតិ ។ អហំ
ខោ ភន្តេ ភិក្ខូនំ អការកោ តេន មំ ភិក្ខូ ន ឧបដ្ឋេន្តី-
តិ ។ អថខោ ភគវា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អាមន្តេសិ កច្ចា-
នន្ទ ឧទកំ អាហរ ឥមំ ភិក្ខុំ នហាបេស្សាមាតិ ។ ឯវំ
ភន្តេតិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ បដិស្សុណិត្វា

[៧២] សម័យនោះឯង កិកុ១រូបមានរោគឈឺពោះ។ កិកុនោះដេកត្រាំនៅលើមូត្រនិងករីសរបស់ខ្លួន។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមានព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុជាបច្ឆាសមណៈទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់សេនាសនចារិក ហើយចូលទៅកាន់លំនៅនៃកិកុនោះ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានទតឃើញកិកុនោះដេកត្រាំនៅលើមូត្រនិងករីសរបស់ខ្លួន លុះទតឃ្លាស់ហើយក៏ទ្រង់ចូលទៅកាន់សំណាក់កិកុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយទ្រង់មានព្រះតម្រាស់យ៉ាងនេះនឹងកិកុនោះថា ម្នាលកិកុ អ្នកមានរោគអ្វី។ កិកុនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គឈឺពោះ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ អ្នកឯងមានកិកុជាអ្នកបម្រើដែរឬទេ។ កិកុនោះក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស គ្មានទេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ចុះពួកកិកុហេតុអ្វីក៏មិនបម្រើអ្នក។ កិកុនោះក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាស (ដ្បិត) ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដែលធ្វើ (ឧបការៈ) ដល់ពួកកិកុសោះ ព្រោះហេតុនោះបានជាពួកកិកុមិនបម្រើខ្ញុំព្រះអង្គ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា ម្នាលអានន្ទ អ្នកចូរទៅនាំយកទឹកមក យើងនឹងឲ្យកិកុនេះងូត។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុទទួលព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ

อุทกนฺติ อาหรึ ฯ ภควา อุทกนฺติ อาสิญฺจิ อายสฺมา อา-
นนฺโท ปริโภคตฺถาย ภควา สีสเตน อกฺกมิ อายสฺมา อา-
นนฺโท ปาทเตน อุทฺธาเรตฺวา มญฺจเก ฐปาเตสุ ฯ อถ ขฺวา
ภควา ฯเปฯ ฐปาเตสุ ปกรณา ภิกฺขุสงฺฆา
สนฺถปาตาเปตฺวา ภิกฺขู ปฏิปุจฺฉิ อตฺถิ ภิกฺขเว อมุกสฺมึ
วิหาเร ภิกฺขู กิลาโนติ ฯ อตฺถิ ภควาติ ฯ กิจฺฉสฺส
ภิกฺขเว ภิกฺขุโน อาภาโนติ ฯ ตสฺส ปเน อายสฺมา
กุกฺกุจฺจวิตกาภาโนติ ฯ อตฺถิ ปน ภิกฺขเว ตสฺส ภิกฺขุโน
อุปฏฺฐาโกติ ฯ อตฺถิ ภควาติ ฯ กิสฺส นุ ภิกฺขู อ-
ปฏิชคฺคนฺติ ฯ ฯเปฯ ภควา ภิกฺขู ภิกฺขุนิ อกาเรสิ เตน
หิ ภิกฺขู อ ปฏิชคฺคถ ฯ อถ เขา ภิกฺขเว มาตา อตฺถิ
ปิตา เยปิ เขา อุปฏฺฐเหยฺยุ ตุมฺเหปิ เจ ภิกฺขเว อญฺ-
ญมญฺญิ น อุปฏฺฐิสฺสถ อถ โกจรหิ อุปฏฺฐิสฺสติ

ហើយក៏នាំយកទឹកមក ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្រោចទឹក ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដុសលាង ព្រះដ៏មានព្រះភាគចាប់ខាងក្បាល ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុចាប់ខាងដើង សែងទៀងយកទៅដាក់ឲ្យដេកលើគ្រែគួច ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរបញ្ហាក់ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយក្នុងពេលនោះថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ ក្នុងវិហារឯណោះ មានភិក្ខុឈឺដែរឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ ភិក្ខុនោះមានរោគអ្វី ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស លោកដ៏មានអាយុនោះមានរោគពោះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ ចុះភិក្ខុអ្នកបម្រើភិក្ខុនោះមានដែរឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស គ្មានទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ចុះហេតុអ្វីបានជាពួកភិក្ខុមិនបម្រើភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ដ្បិតភិក្ខុនោះមិនដែលធ្វើ (ឧបការៈ) ដល់ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាភិក្ខុពាំងឆ្ងាយមិនបម្រើភិក្ខុនោះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ អ្នកពាំងឆ្ងាយគ្មានមាតាបិតាទេ បានអ្នកណាបម្រើអ្នកពាល់គ្នា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ បើអ្នកពាំងឆ្ងាយមិនបម្រើគ្នានឹងគ្នាហើយ តើបានអ្នកណានឹងបម្រើវិញ

โย ภิกฺขเว มํ อุปฏฺฐเหยฺย โส ตีณิ อุปฏฺ-
เหยฺย ฯ สเจ อุปฏฺฐาโย โหติ อุปฏฺฐาเยน ยาวตีหํ
อุปฏฺฐาตพฺโพ ปุฏฺฐาเนสฺส อาคเมตพฺโพ ฯ สเจ อาจริโย
โหติ อาจริเยน ยาวตีหํ อุปฏฺฐาตพฺโพ ปุฏฺฐาเนสฺส อา-
คเมตพฺโพ ฯ สเจ สทฺธิวิหาริโก โหติ สทฺธิวิหาริเกน
ยาวตีหํ อุปฏฺฐาตพฺโพ ปุฏฺฐาเนสฺส อาคเมตพฺโพ ฯ สเจ
อนฺเตวาสิโก โหติ อนฺเตวาสิเกน ยาวตีหํ อุปฏฺ-
เปตพฺโพ ปุฏฺฐาเนสฺส อาคเมตพฺโพ ฯ สเจ สมานุปชฺฌา-
ยโก โหติ สมานุปชฺฌายเกน ยาวตีหํ อุปฏฺ-
ฐาตพฺโพ ปุฏฺฐาเนสฺส อาคเมตพฺโพ ฯ สเจ สมานาจริย-
โก โหติ สมานาจริยเกน ยาวตีหํ อุปฏฺฐาตพฺโพ
ปุฏฺฐาเนสฺส อาคเมตพฺโพ ฯ สเจ น โหติ อุปชฺฌาโย
วา อาจริโย วา สทฺธิวิหาริโก วา อนฺเตวาสิโก วา
สมานุปชฺฌายโก วา สมานาจริยโก วา สเจฺจน
อุปฏฺฐาตพฺโพ ฯ โส เจ อุปฏฺเหยฺย อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ ปญฺหา ภิกฺขเว อาเวฬฺหา สมฏฺฐาตโพ
ติณาโย ทูปฏฺฐาโก โหติ อสปฺปายกาโร โหติ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកណាបម្រើតថាគត អ្នកនោះឈ្មោះថាបម្រើភិក្ខុ
ឈឺ ។ បើមានឧបជ្ឈាយ៍ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវបម្រើភិក្ខុនោះអស់១ ជីវិត ឧប-
ជ្ឈាយ៍ត្រូវរង់ចាំទំពាំភិក្ខុនោះសះជា ។ បើមានអាចារ្យ អាចារ្យត្រូវបម្រើភិក្ខុ
នោះអស់១ជីវិត អាចារ្យត្រូវរង់ចាំទំពាំភិក្ខុនោះសះជា ។ បើមានសទ្ធិវិហា-
រិក សទ្ធិវិហារិកត្រូវបម្រើភិក្ខុនោះអស់ ១ ជីវិត សទ្ធិវិហារិកត្រូវរង់ចាំទំពាំ
ភិក្ខុនោះសះជា ។ បើមានអន្តេវាសិក(កូនសិស្ស)អន្តេវាសិកត្រូវបម្រើភិក្ខុ
នោះអស់ ១ ជីវិត អន្តេវាសិកត្រូវរង់ចាំទំពាំភិក្ខុនោះសះជា ។ បើមានភិក្ខុ
មានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា ត្រូវភិក្ខុមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នាបម្រើភិក្ខុនោះអស់ ១
ជីវិត ភិក្ខុមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នាត្រូវរង់ចាំទំពាំភិក្ខុនោះសះជា ។ បើមានភិក្ខុ
មានអាចារ្យស្មើគ្នា ភិក្ខុមានអាចារ្យស្មើគ្នាត្រូវបម្រើភិក្ខុនោះអស់ ១ ជីវិត ភិក្ខុ
មានអាចារ្យស្មើគ្នាត្រូវរង់ចាំទំពាំភិក្ខុនោះសះជា ។ បើឧបជ្ឈាយ៍ក្តី អាចារ្យ
ក្តី សទ្ធិវិហារិកក្តី អន្តេវាសិកក្តី ភិក្ខុមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នាក្តី ភិក្ខុមានអា-
ចារ្យស្មើគ្នាក្តី មិនមានទេ សង្ឃត្រូវបម្រើភិក្ខុមានជម្ងឺនោះ ។ បើសង្ឃ
មិនបម្រើទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានជម្ងឺប្រកប
ដោយអង្គ៥ ជាបុគ្គលលំបាកគេបម្រើ គឺបុគ្គលមិនចេះធ្វើខ្លួនឲ្យសប្បាយ ១

សប្បាយេ មត្តំ ន ជានាតិ កេសជ្ជំ ន បដិសេវតិ
ហោតិ អត្តកាមស្ស តតិយនុបជ្ឈាកស្ស យថាភូតំ
អាចិក្ខិតព្ពា ហោតិ អភិក្កមន្តំ វា អភិក្ក-
មតីតិ បដិក្កមន្តំ វា បដិក្កមតីតិ បិតំ វា
បិតោតិ ឧប្បន្នានំ សារីរិកានំ វេទនានំ ទុក្ខានំ តិព្ពានំ
ខរានំ កដុកានំ អសាតានំ អមនាបានំ ចាណហរានំ
អធិវាសកជាតិកោ ហោតិ ឥមេហិ ខោ តិក្ខត្តុំ បញ្ច-
ហង្គេហិ សមន្នាគតោ តតិយោ ទុបជ្ឈាកោ ហោតិ ។
បញ្ចហិ តិក្ខត្តុំ អង្គេហិ សមន្នាគតោ តតិយោ ស្ស-
បជ្ឈាកោ ហោតិ សប្បាយការី ហោតិ សប្បាយេ មត្តំ
ជានាតិ កេសជ្ជំ បដិសេវតិ ហោតិ អត្តកាមស្ស តិ-
យនុបជ្ឈាកស្ស យថាភូតំ អាចិក្ខិតព្ពំ អាវិក្ខតិ ហោតិ
អភិក្កមន្តំ វា អភិក្កមតីតិ បដិក្កមន្តំ វា បដិក្កមតីតិ
បិតំ វា បិតោតិ ឧប្បន្នានំ សារីរិកានំ វេទនានំ ទុក្ខានំ
តិព្ពានំ ខរានំ កដុកានំ អសាតានំ អមនាបានំ
ចាណហរានំ អធិវាសកជាតិកោ ហោតិ ឥមេហិ
ខោ តិក្ខត្តុំ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ តតិយោ

មិនដឹងប្រមាណក្នុងការសប្បាយ ១ មិនខ្ជាស់ខ្មែងប្រើប្ចាំ ១ មិនច្រាប់អាពាធដែលចំរើនថាចំរើនក្តី មិនច្រាប់អាពាធដែលធូរថយថាធូរថយក្តី មិនច្រាប់អាពាធដែលនៅនឹងដដែលថានៅនឹងដដែលក្តី ឲ្យច្បាស់តាមពិតដល់បុគ្គលអ្នកបម្រើដម្ងូ ដែលជាអ្នកចង់ឲ្យសះជា ១ មិនអត់សង្កត់នូវទុក្ខវេទនាដ៏រឹងក្លាផ្សាក្តៅ ដែលកើតឡើងក្នុងប្រជុំនៃសរីរៈមិនធ្វាញ់ពីសា មិនគាប់ចិត្ត ជាទីនាំឲ្យខូចជីវិត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានដម្ងូច្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង តែងលំបាកគេបម្រើ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានដម្ងូច្រកបដោយអង្គ ៥ ដាយគេបម្រើគឺបុគ្គលចេះធ្វើខ្លួនឲ្យសប្បាយ ១ ដឹងប្រមាណក្នុងការសប្បាយ ១ ខ្ជាស់ខ្មែងប្រើប្ចាំ ១ ច្រាប់អាពាធដែលចំរើនឡើងថាចំរើនឡើងក្តី ច្រាប់អាពាធដែលធូរថយថាធូរថយក្តី ច្រាប់អាពាធដែលនៅនឹងដដែលថានៅនឹងដដែលឲ្យច្បាស់តាមពិតដល់បុគ្គលអ្នកបម្រើដម្ងូ ដែលជាអ្នកចង់ឲ្យសះជា ១ ជាអ្នកអត់សង្កត់នូវទុក្ខវេទនាដ៏រឹងក្លាផ្សាក្តៅ ដែលកើតឡើងក្នុងប្រជុំនៃសរីរៈមិនធ្វាញ់ពីសា មិនគាប់ចិត្ត ជាទីនាំឲ្យខូចជីវិត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានដម្ងូច្រកបព្រមដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង

สุปฏิปนฺนตฺตา ปฏิปทา ๆ ปญฺหา กิจฺฉา อาปตฺติ สมุฏฺ-
ฐานตา กิจฺฉานุปฏิปนฺนตา ฉนฺนมฺปิ กิจฺฉานุปฏิปนฺนตา ปฏิ-
ปทา ปฏิปนฺนตา ปฏิปนฺนตฺตา ปฏิปทา ปฏิปนฺนตา ปฏิปนฺ-
นตฺตา ปฏิปทา ปฏิปนฺนตา ปฏิปนฺนตฺตา ปฏิปทา ปฏิปนฺนตา
ปฏิปนฺนตฺตา ปฏิปทา ปฏิปนฺนตา ปฏิปนฺนตฺตา ปฏิปทา ปฏิ-
ปนฺนตา ปฏิปนฺนตฺตา ปฏิปทา ปฏิปนฺนตา ปฏิปนฺนตฺตา ปฏิ-
ปทา ปฏิปนฺนตา ปฏิปนฺนตฺตา ปฏิปทา ปฏิปนฺนตา ปฏิปนฺ-
นตฺตา ปฏิปทา ปฏิปนฺนตา ปฏิปนฺนตฺตา ปฏิปทา ปฏิปนฺ-
น

តែងដាយគេបម្រើ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបម្រើដម្បីប្រកបដោយអង្គ៥ មិនគួរនឹងបម្រើដម្បីទេ គឺបុគ្គលមិនប្រសប់ចាត់ចែងថ្នាំ ១ មិនស្គាល់ហេតុសប្បាយនឹងមិនសប្បាយ ១ នាំរបស់ដែលមិនសប្បាយចូលទៅ នាំរបស់ដែលសប្បាយចេញមក ១ បម្រើអ្នកជម្ងឺចង់បានតែអាមិសៈ តតមានចិត្តមេត្តា មានតែខ្ជិលអើមនឹងការនាំចេញនូវឧច្ចារៈក្តី បស្សាវៈក្តី ទឹកមាត់ក្តី កំអួតក្តី ១ មិនអាចនឹងពន្យល់ឲ្យមានជម្ងឺឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថាសក្បៅ កាល ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបម្រើដម្បីប្រកបដោយអង្គ៥ នេះឯង មិនគួរបម្រើដម្បីទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបម្រើដម្បីប្រកបដោយអង្គ៥ ទើបគួរបម្រើដម្បីបាន គឺបុគ្គលប្រសប់ចាត់ចែងថ្នាំ ១ ស្គាល់ហេតុសប្បាយនឹងមិនសប្បាយ ១ នាំរបស់ដែលមិនសប្បាយចេញទៅ នាំរបស់ដែលសប្បាយចូលមក ១ មានចិត្តមេត្តា មិនប្រាថ្នាអាមិសៈ ហើយបម្រើដម្បីមិនខ្ជិលអើមក្នុងការនាំចេញនូវឧច្ចារៈក្តី បស្សាវៈក្តី

ខេឡំ វា វន្តំ វា ឧហរាតុំ បដិពលោ ហោតិ តំលានំ
ភាលេន ភាលំ ឆឌ្ឌិយា ភថាយ សន្ធស្សេតុំ សមា-
ធបេតុំ សមុត្តេជេតុំ សម្បហំសេតុំ ឥមេហិ ខោ តិក្ខវេ
បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ តិលានុបដ្ឋាកោ អលំ តិ-
លានំ ឧបដ្ឋាតុន្តិ ។

(៧៣) តេន ខោ បន សមយេន ទ្វេ តិក្ខូ ភោ-
សលេសុ ជនបទេសុ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នា ហោន្តិ ។
តេ អញ្ញតរំ អាវាសំ ឧបគច្ឆិំសុ ។ តត្ថ អញ្ញតរោ
តិក្ខូ តិលាភោ ហោតិ ។ អថខោ តេសំ តិក្ខូនំ ឯត-
ទហោសិ ភគវតោ ខោ អាវុសោ តិលានុបដ្ឋានំ វណ្ណិតំ
ហន្ទ មយំ អាវុសោ ឥមំ តិក្ខុំ ឧបដ្ឋេមាតិ ។ តេ តំ
ឧបដ្ឋហិំសុ ។ សោ តេហិ ឧបដ្ឋិយមានោ ភាលម-
ភាសិ ។ អថខោ តេ តិក្ខូ តស្ស តិក្ខុនោ បត្តចីវ-
មាទាយ សាវត្ថិំ គន្ត្វា ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។
តិក្ខុស្ស តិក្ខវេ ភាលភាតេ សង្ឃោ សាមិ បត្តចីវរេ

ទឹកមាត់ក្តី កំអួតក្តី ១ អាចនឹងពន្យល់អ្នកមានជាម្ចាស់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាសព្វៗ កាល ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបម្រើជាម្ចាស់លុះតែប្រកបព្រមដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង ទើបគួរបម្រើជាម្ចាស់បាន ។

(៧៣) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុពីរប្រុងដើរទៅតាមផ្លូវឆ្ងាយក្នុងកោសលជនបទ ។ ភិក្ខុទាំងពីរប្រុងនោះចូលទៅកាន់អាវាស ១ ។ ក្នុងអាវាសនោះមានភិក្ខុមួយប្រុងឈឺ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សរសើរការបម្រើជាម្ចាស់ពេកណាស់ អាវុសោ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយនឹងបម្រើភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏នាំគ្នាបម្រើភិក្ខុឈឺនោះ ។ កាលដែលភិក្ខុទាំងនោះកំពុងបម្រើ ភិក្ខុឈឺក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏នាំយកចាត្រនឹងចីវរបស់ភិក្ខុឈឺនោះទៅឯក្រុងសាវត្ថី ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុ(ណាមួយ)ធ្វើមរណកាពទៅហើយ ត្រូវសង្ឃជាម្ចាស់លើចាត្រ

អបិច កិលានុបដ្ឋាកោ ពហូបការោ ។ អនុជានាមិ
ភិក្ខវេ សង្ឃេន តិចីវរញ្ច បត្តញ្ច កិលានុបដ្ឋាកានំ
ទាតុំ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ទាតព្ពំ ។ តេន កិលានុ-
បដ្ឋាកេន ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវមស្ស វចនី-
យោ ឥត្ថន្នាមោ ភន្តេ ភិក្ខុ កាលកតោ ឥទំ តស្ស
តិចីវរញ្ច បត្តោ ចាតិ ។ ព្យាត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេ-
ន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ
ឥត្ថន្នាមោ ភិក្ខុ កាលកតោ ឥទំ តស្ស តិចីវរញ្ច បត្តោ
ច ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥមំ តិចីវរញ្ច
បត្តញ្ច កិលានុបដ្ឋាកានំ ទទេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។
សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមោ ភិក្ខុ កាល-
កតោ ឥទំ តស្ស តិចីវរញ្ច បត្តោ ច ។ សង្ឃោ ឥមំ
តិចីវរញ្ច បត្តញ្ច កិលានុបដ្ឋាកានំ ទេតិ ។ យស្សា-
យស្មតោ ខមតិ ឥមស្ស តិចីវរស្ស ច បត្តស្ស ច
កិលានុបដ្ឋាកានំ ទានំ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខ-
មតិ សោ ភាសេយ្យ ។ ទិន្នំ ឥទំ សង្ឃេន តិចីវរញ្ច

ទ្ធ័ដ៏ចំរើន (របស់កិក្ខុនោះ) តែថាពួកកិក្ខុអកបម្រើជម្ងឺមានឧបការៈច្រើនជាង
គេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃឲ្យថ្នែរចីវរនឹងឋ្ងាត
ដល់កិក្ខុអកបម្រើជម្ងឺចុះ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។
កិក្ខុអកបម្រើជម្ងឺនោះត្រូវចូលទៅរកសង្ឃហើយនិយាយយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃ
ថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន កិក្ខុឈ្មោះនេះធ្វើមរណកាពទៅហើយ ថ្នែរ
ចីវរនឹងឋ្ងាតនេះជារបស់កិក្ខុនោះ។ កិក្ខុដែលធ្វាសប្រតិពលត្រូវផ្តៀងសង្ឃ
ឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតកិក្ខុឈ្មោះ
នេះធ្វើមរណកាពទៅហើយ ថ្នែរចីវរនឹងឋ្ងាតនេះ ជារបស់កិក្ខុនោះ ។ បើ
ការឲ្យថ្នែរចីវរនឹងឋ្ងាតមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវឲ្យថ្នែរ
ចីវរនឹងឋ្ងាតនេះដល់ពួកកិក្ខុអកបម្រើជម្ងឺចុះ ។ នេះជាពាក្យផ្តៀងសង្ឃ ។
បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតកិក្ខុឈ្មោះនេះធ្វើ
មរណកាពទៅហើយ ថ្នែរចីវរនេះនឹងឋ្ងាតនេះ ជារបស់កិក្ខុនោះ ។
ឥឡូវសង្ឃបានឲ្យថ្នែរចីវរនឹងឋ្ងាតនេះដល់ពួកកិក្ខុអកបម្រើជម្ងឺហើយ ។
ការឲ្យថ្នែរចីវរនឹងឋ្ងាតដល់ពួកកិក្ខុអកបម្រើជម្ងឺនេះ (បើ) គាប់ចិត្តដល់
លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម (បើ)
មិនគាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គ
នោះនិយាយឡើង ។ សង្ឃបានឲ្យថ្នែរចីវរនឹងឋ្ងាតនេះ ដល់ពួកកិក្ខុ

ឯត្តា ច តិលាឧបដ្ឋាកាទំ ។ ឧមតិ សង្ឃស្ស តស្មា
តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន អញ្ញតរោ សាមណេរោ កាលកតោ ហោតិ ។
ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ សាមណេរស្ស តិក្ខុវ
កាលកតេ សង្ឃោ សាមី បត្តចីវរេ អបិច តិលាឧ-
បដ្ឋាកា ពហូបការា ។ អនុជានាមិ តិក្ខុវ សង្ឃេន
ចីវរញ្ច បត្តញ្ច តិលាឧបដ្ឋាកាទំ ទាតុំ ។ ឯវញ្ច បន
តិក្ខុវ ទាតព្ពំ ។ តេន តិលាឧបដ្ឋាកេន តិក្ខុនា
សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ ឥត្ថន្នាមោ
ភន្តេ សាមណេរោ កាលកតោ ឥទំ តស្ស ចីវរញ្ច
បត្តោ ចាតិ ។ ព្យត្តេន តិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ
ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមោ
សាមណេរោ កាលកតោ ឥទំ តស្ស ចីវរញ្ច បត្តោ
ច ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥមំ ចីវរញ្ច
បត្តញ្ច តិលាឧបដ្ឋាកាទំ ទទេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។

អ្នកបម្រើជម្ងឺហើយ ។ ការឲ្យវៃត្រចីវរនឹងចាត្រដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺប្រ-
សើរហើយជាគាប់ចិត្តដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។
ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។ សម័យនោះ
ឯង មានសាមណេរមួយរូបធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសាមណេរ (ណាមួយ) ធ្វើមរណកាតទៅហើយ
ត្រូវសង្ឃជាម្ចាស់លើចាត្រនឹងចីវរ (របស់សាមណេរនោះ) តែថាភិក្ខុ
អ្នកបម្រើជម្ងឺមានឧបការៈច្រើនជាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃឲ្យចីវរនឹងចាត្រដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺនោះត្រូវចូល
ទៅកសង្ឃហើយនិយាយយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំ-
រើន សាមណេរឈ្មោះនេះធ្វើមរណកាតទៅហើយ ចីវរនឹងចាត្រនេះ
ជារបស់សាមណេរនោះ ។ ភិក្ខុដែលធ្វាសប្រតិពលត្រូវផ្តែងសង្ឃថា
បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតសាមណេរឈ្មោះនេះ
ធ្វើមរណកាតទៅហើយ ចីវរនឹងចាត្រនេះជារបស់សាមណេរនោះ ។
បើការឲ្យចីវរនឹងចាត្រមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវឲ្យចីវរ
នឹងចាត្រនេះដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺចុះ ។ នេះជាពាក្យផ្តែងសង្ឃ ។

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ฯเปฯ สามณេរោ
คាលកតោ ฯនំ ฯสฺส ปตฺตចីវរញ្ច បតិ្តោ ច ។ สเจ្ចស្ស
ฯមំ ចីវរញ្ច បត្តញ្ច តិលាឧបជ្ឈាកានំ ទេតិ ។
យស្សាយស្មតោ ខមតិ ฯមស្ស ចីវរស្ស ច បត្តស្ស
ច តិលាឧបជ្ឈាកានំ ទានំ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស
នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ ទិន្នំ ฯនំ សង្ឃេន
ចីវរញ្ច បត្តោ ច តិលាឧបជ្ឈាកានំ ។ ខមតិ
សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរេ ភិក្ខូ ច សា-
មណេរេ ច តិលានំ ឧបដ្ឋហិំសុ ។ សោ តេហិ ឧ-
បដ្ឋហិយមានោ កាលមកាសិ ។ អថខោ តស្ស
តិលាឧបជ្ឈាកស្ស ភិក្ខូនោ ឯតទហោសិ កថំ នុ ខោ
តិលាឧបជ្ឈាកស្ស សាមណេរស្ស ចីវរបដិវិសោ ទា-
តព្ពោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុ-
ជានាមិ ភិក្ខវេ តិលាឧបជ្ឈាកស្ស សាមណេរស្ស
សមកំ បដិវិសំ ទាតុន្តិ ។ តេន ខោ បន ស-
មយេន អញ្ញតរេ ភិក្ខុ ពហុកណ្ណោ ពហុបរិក្ខារោ

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ជ្រូតសាមណេរឈ្មោះនេះធ្លាប់សាមណេរភាពទៅហើយ ចីវរនឹងបាត្រនេះជារបស់សាមណេរនោះ ។ ឥឡូវសង្ឃឲ្យចីវរនឹងបាត្រនេះដល់ពួកភិក្ខុអកបម្រើជម្ងឺហើយ ។ ការឲ្យចីវរនឹងបាត្រដល់ពួកភិក្ខុអកបម្រើជម្ងឺនេះ (បើ) គាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម (បើ) មិនគាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះនិយាយឡើង ។ ចីវរនឹងបាត្រនេះសង្ឃបានឲ្យដល់ពួកភិក្ខុអកបម្រើជម្ងឺហើយ ។ ការឲ្យចីវរនឹងបាត្រដល់ពួកភិក្ខុអកបម្រើជម្ងឺ ប្រហែលជាគាប់ចិត្តដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកក្នុងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ១ឃុបនឹងសាមណេរ១រូបបម្រើភិក្ខុឈឺ ។ កាលបើភិក្ខុនឹងសាមណេរទាំងនោះកំពុងបម្រើ ភិក្ខុឈឺនោះក៏ធ្លាប់សាមណេរភាពទៅ ។ ឯភិក្ខុអកបម្រើជម្ងឺនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះថា អាត្មាអញត្រូវឲ្យចំណែកចីវរទៅសាមណេរដែលជាអកបម្រើជម្ងឺដែរឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឲ្យចំណែកស្មើគ្នាទៅសាមណេរដែលជាអ្នកបម្រើជម្ងឺចុះ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ១រូបមានទ្រព្យច្រើន មានបរិក្ខារច្រើន

กาลกตาเต เหาตุ ฯ ภควาเต ฯเตมตฺตุ อาเวเณสุ ฯ กิกฺขุสฺส กิกฺขาเว กาลกตาเต สเชฺฌ สามี ปตฺตจีวเร อปิจ กิลานุปฏฺฐากา ตหึปกาเร ฯ อนุชานามิ กิกฺขาเว สเชฺฌน ติจีวรญฺจ ปตฺตญฺจ กิลานุปฏฺฐากานิ ทาตุ๋ยิ ตสฺส ลหุกณฺหิ ลหุปริวฺหารึ ตุ สมฺมุขีภูเตน สเชฺฌน กาเตุ๋ยิ ตสฺส ครุกณฺหิ ครุปริวฺหารึ ตุ อาคตาคตสฺส ปาตุทฺเทสสฺส สงฺฆสฺส อาสฺสชฺชิกิ อเวกนฺติกนฺติ ฯ

(๗๔) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตเร กิกฺขุนเต หุตฺวา เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ ฯ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตุ ฯเตนเวจ ภควา กนฺเต อเนกปริยาเยน อปฺปิจฺฉสฺส สนฺตุฏฺฐสฺส สลฺเขขสฺส ธูตสฺส ปาสาทิกสฺส อปจยสฺส วิริยารมฺภสฺส วณฺณวาทึ ฯ กนฺเต

ធ្វើមរណភាពទៅ ។ កិក្ខុតាំងឡាយ ក្រែបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ បើមានកិក្ខុ (ណាមួយ) ធ្វើមរណភាពទៅហើយ ត្រូវសង្ឃជាម្ចាស់លើចាត្រនឹងចីវរ (របស់កិក្ខុនោះ) តែថា ពួកកិក្ខុអកបម្រើជម្ងឺមាន១បការៈច្រើនជាងគេ ។ ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃឲ្យចែកចីវរនឹងចាត្រដល់ពួកកិក្ខុអកបម្រើជម្ងឺចុះ បើមានវត្តណាមួយជាគ្រឿងលហុកណ្ណ(១)ឬជាគ្រឿងលហុបរិក្ខារ(២)នៅកន្លែងនោះ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃដែលមានកន្លែងនៅចំពោះមុខ (ព្រមព្រៀងគ្នា) ចែកគ្រឿងលហុកណ្ណនឹងគ្រឿងលហុបរិក្ខារនោះបាន បើមានគ្រឿងគរុកណ្ណឬគ្រឿងគរុបរិក្ខារណានៅកន្លែងនោះ គ្រឿងគរុកណ្ណនឹងគ្រឿងគរុបរិក្ខារនោះត្រូវទុកសម្រាប់សង្ឃដែលមកឬមិនទាន់បានមកពីទិសទាំង៤ កិក្ខុមិនត្រូវលះ មិនត្រូវចែកគ្នាទេ ។

[៧៤] សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ១រូបមានកាយអាក្រាតហើយចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះអង្គតែងទ្រង់សរសើរគុណរបស់បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាតិច មានចិត្តសន្តោស មានចិត្តផូរផង់ កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសវត្ត ប្រារព្ធព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន

๑-๒ គឺរបស់តិចតួច ក្រៅអំពីគរុកណ្ឌទាំង ២៨ ។

ฉกฺขิยํ อเนกปริยาเยน อปฺปิจฺฉตาย สนฺตุฏฺฐตาย
สลฺเลขาย ธุตฺตาย ปาสาทิกตาย อปจยาย
วิริยารมฺภาย สีลวนฺตสฺส ภิกฺขุโน ภควา ภิกฺขู-
ยํ อนุปาทาปนฺตสฺส ฯ ปาริหาริ พุทฺธา ภควา อนนุญฺญาตกา
เหยฺยปุริส ฯ เป ฯ กถญฺหิ นาม ตุมฺเห เหยฺยปุริส
ฉกฺขิยา ตาทิสฺยสหายกานญฺจ สหายิกาสฺสุ เนตา เหย-
ยปุริส อปฺปสนฺนานญฺจ ปสาทาย ฯ เป ฯ ปาริ-
หาริ ฉฬฺเห กถญฺจ กตฺวา ภิกฺขู อาหเนฺตสิ ฉ ภิกฺขเว
ฉกฺขิยา ตาทิสฺยสหายกานญฺจ สหายิกาตุมฺเห โย สหา-
ยิเยยฺย อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสาติ ฯ เตน โข ปน
สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ กุสจีรํ นิวาเสตฺวา ฯ เป ฯ
ภกฺกจีรํ นิวาเสตฺวา ฯ เป ฯ ฉลกจีรํ นิวาเสตฺวา ฯ
เป ฯ เกสกมฺพลํ นิวาเสตฺวา ฯ เป ฯ วาลกมฺพลํ
นิวาเสตฺวา ฯ เป ฯ อุลูกปกฺขิกํ นิวาเสตฺวา ฯ เป ฯ

ការអាគ្រាតនេះនាំឲ្យមានសេចក្តីប្លាថ្នាតិច សេចក្តីសន្តោស សេចក្តីវូបផង់ កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តីដុះថ្នា មិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ នឹងនាំឲ្យមានសេចក្តីប្រារព្ធព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតការអាគ្រាតដល់ពួកភិក្ខុជាការស្ងួលពេកណាស់ ។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគបន្ទោសថា នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនទំនងទេ ។បេ។ ម្នាលមោឃបុរស អ្នកមិនសមបើនឹងសមាទានវត្តការអាគ្រាតជាតិត្ថិយសមាទាន[1] (ដូច្នេះ) សោះ ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យដុះថ្នាដល់ពួកជនដែលមិនចាន់ដុះថ្នាទេ ។បេ។ ទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថារួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការអាគ្រាតជាតិត្ថិយសមាទាន ភិក្ខុមិនត្រូវសមាទានទេ ភិក្ខុណាសមាទាន ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯងមានភិក្ខុ ១ រូបស្លៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីស្បូវភ្លាំង ។បេ។ ស្លៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីសម្បកឈើ ។បេ។ ស្លៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីផែនក្តារ ។បេ។ ស្លៀកសំពត់កម្ពលដែលគេធ្វើពីសក់ ។បេ។ ស្លៀកសំពត់កម្ពលដែលគេធ្វើពីរោមកន្ទុយសត្វ ។បេ។ ស្លៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីស្លាបមៀម ។បេ។

---

១ ទ្រង់ឃាត់មិនឲ្យភិក្ខុប្រព្រឹត្តវត្តបែបពួកតិរ្ថិយ ព្រោះតិរ្ថិយខ្លះអាក្រាតតមមិនស្លៀកសំពត់ មិនដណ្តប់សំពត់ ។

អដ្ឋិនក្ខិបំ ឯកាសេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ។ឧ-
បសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ភគវា ភន្តេ អនេកប-
រិយាយេន អប្បិច្ឆស្ស សន្តុដ្ឋស្ស សល្លេខស្ស ធុតស្ស
បាសាទិកស្ស អបចយស្ស វីរិយារម្ភស្ស វណ្ណវាទី ៨ធំ
ភន្តេ អដ្ឋិនក្ខិបំ អនេកបរិយាយេន អប្បិច្ឆតាយ សន្តុ-
ដ្ឋតាយ សល្លេខាយ ធុតត្តាយ បាសាទិកតាយ អប-
ចយាយ វីរិយារម្ភាយ សំវត្តតិ សាធុ ភន្តេ ភគវា តិក្ខិត្តុំ
អដ្ឋិនក្ខិបំ អនុជានាតុ តិ ។ វិករហិ ពុទ្ធោ ភគវា អន-
ុច្ឆវិកំ មោឃបុរិស ។បេ។ កថំ ហិ នាម តុវំ
មោឃបុរិស អដ្ឋិនក្ខិបំ តិត្ថិយទ្ធជំ ជានេស្សសិ នេតំ
មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។បេ។
វិករហិត្វា ធម្មិំ កថំ កត្វា តិក្ខិ អាមន្តេសិ ឯ
តិក្ខវេ អដ្ឋិនក្ខិបំ តិត្ថិយទ្ធជំ ជានេតុំ យោ ជានេយ្យ
អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន អញ្ញតរេ តិក្ខុ អក្កជាលំ ឯកាសេត្វា ។បេ។

ស្បៃកសំពត់ដែលគេធ្វើពីស្បែកខ្លាហើយចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន ព្រះអគ្គតែងទ្រង់សរសើរគុណរបស់បុគ្គលអ្នកចុះចាញ់តិច មានចិត្តសន្តោស មានចិត្តផូរផង់ កំចាត់បង់កិលេសនាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ ប្រារព្ធព្យាយាម ដោយបរិយាយដ៏ច្រើន បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន ស្បែកខ្លានេះនាំឲ្យមានសេចក្តីចុះចាញ់តិច សេចក្តីសន្តោស សេចក្តីផូរផង់ កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ ទើនាំឲ្យមានសេចក្តីប្រារព្ធព្យាយាមដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន សូមព្រះអគ្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យពួកតិក្ខស្បៃកដណ្តប់សំពត់ស្បែកខ្លា ជាការស្រួលពេកណាស់ ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនទំនងទេ ។ បេ ។ នែមោឃបុរស អ្នកមិនសមបើនឹងទ្រទ្រង់សំពត់ស្បែកខ្លាជាទង់ជ័យនៃតិរ្ថិយសោះ នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនជាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ទ្រង់បន្ទោសរួចទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា រួចហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់ស្បែកខ្លាជាទង់ជ័យរបស់តិរ្ថិយទេ ភិក្ខុណាទ្រទ្រង់ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបស្លៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីដើមពក់ ។ បេ ។

โภตฺตกานิ อิทานิสาหิ ยถา ภควา เตนุปสงฺกมิ, อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตญฺเจว ภควโต อเนกปริยาเยน อปฺปิจฺฉสฺส สนฺตุฏฺฐสฺส สลฺเลขสฺส ธุตสฺส ปาสาทิกสฺส อปจยสฺส วิริยารมฺภสฺส วณฺณวาทึ อถ โข เต โภตฺตกา อเนกปริยาเยน อปฺปิจฺฉตาย สนฺตุฏฺฐตาย สลฺเลขาย ธุตตฺตาย ปาสาทิกตาย อปจยาย วิริยารมฺภาย สมาทปฺเปตฺวา สมุตฺเตเชตฺวา สมฺปหํเสตฺวา ภควนฺตญฺเจว สงฺฆญฺจ อนุโมทาเปตฺวา ฯ วิสาขาปิ มิคารมาตา ภควนฺตญฺเจว อนนฺตญฺจ วิหารญฺจ ฯ เป ฯ กตมานิ ปน ตานิ ปญฺจ วรานิ ยานิ วิสาขา มิคารมาตา ภควนฺตญฺเจว สงฺฆญฺจ อนนฺตญฺจ วิหารญฺจ อปฺปสนฺนานญฺจ ปสาทาย ฯ เป ฯ วิสาขาปิ มิคารมาตา ปญฺจหิ ฐาเนหิ ปสีทิ อาคเตสุ ภิกฺขูสุ ภิกฺขาย โภตฺตกาเล ปฏิคฺคหิเต ภุตฺตาวิสุ ปวาริเตสุ อนุโมทนาย ปริโยสาเน ฯ

ស្បៃកសំពត់ដែលគេធ្វើពីសម្បកក្រចៅ ហើយចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះអង្គតែងទ្រង់សរសើរគុណរបស់បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច មានចិត្តសន្តោស មានចិត្តផ្សុផង់ កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តីដុះថ្នា មិនសន្សំកិលេសវដ្តៈប្រារព្ធព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សំពត់សម្បកក្រចៅនេះនាំឲ្យមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច សេចក្តីសន្តោស សេចក្តីផ្សុផង់ កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តីដុះថ្នា មិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ នឹងនាំឲ្យមានសេចក្តីប្រារព្ធព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុ (ទ្រទ្រង់) សំពត់សម្បកក្រចៅ ជាការស្រួលពេកណាស់ ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិនទំនងទេ ។ បេ ។ ម្នាលមោឃបុរស អ្នកមិនសមបើនឹងស្បៃកសំពត់សម្បកក្រចៅសោះ ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ដុះថ្នាឲ្យដុះថ្នាឡើងទេ ។ បេ ។ ទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថារួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវស្បៃកសំពត់សម្បកក្រចៅទេ ភិក្ខុណាស្បៃក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៧៥] តេន ខោ បន សមយេន ឆព្វគ្គិយា ភិក្ខូ សព្វនីលកានិ ចីវរានិ ធារេន្តិ សព្វបីតកានិ ចីវរានិ ធារេន្តិ សព្វលោហិតកានិ ចីវរានិ ធារេន្តិ សព្វមញ្ជិដ្ឋកានិ ចីវរានិ ធារេន្តិ សព្វកណ្ហានិ ចីវរានិ ធារេន្តិ សព្វមហារង្គរត្តានិ ចីវរានិ ធារេន្តិ សព្វមហានាមរត្តានិ ចីវរានិ ធារេន្តិ អច្ឆិន្នទសានិ ចីវរានិ ធារេន្តិ ទីឃទសានិ ចីវរានិ ធារេន្តិ បុប្ផទសានិ ចីវរានិ ធារេន្តិ ផលទសានិ[1] ចីវរានិ ធារេន្តិ កញ្ចុកំ ធារេន្តិ តិរីដកំ ធារេន្តិ វេឋនំ ធារេន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ សេយ្យថាបិ គិហី កាមភោគិនោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន ភិក្ខវេ សព្វនីលកានិ ចីវរានិ ធារេតព្ពានិ ន សព្វបីតកានិ ចីវរានិ ធារេតព្ពានិ ន សព្វលោហិតកានិ ចីវរានិ ធារេតព្ពានិ ន សព្វមញ្ជិដ្ឋកានិ ចីវរានិ ធារេតព្ពានិ ន សព្វកណ្ហានិ ចីវរានិ ធារេតព្ពានិ ន សព្វមហារង្គរត្តានិ ចីវរានិ ធារេតព្ពានិ

---

១ ឯណេយ្យសាឡិតិ ។ ឯវមុបរិបិ ។

ចីវរក្ខន្ធកៈ រឿងធម្មគ្គិយភិក្ខុនិយាយអំពីការប្រើចីវរមានពណ៌ខៀវសុទ្ធជាដើម

(៧៥) សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុទ្រទ្រង់(១) ចីវរខៀវសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរលឿងសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរក្រហមសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរពណ៌ហង្សបាទសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរខ្មៅសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរក្រហមក្រមៅសុទ្ធ (ពណ៌ខ្មែរក្អែប) ទ្រទ្រង់ចីវរលឿងខ្ចីសុទ្ធ (ពណ៌ដូចផ្លាឈូក) ទ្រទ្រង់ចីវរមានជាយមិនបានកាត់ចេញ ទ្រទ្រង់ចីវរមានជាយវែង ទ្រទ្រង់ចីវរមានជាយជាផ្កាឈើ ទ្រទ្រង់ចីវរមានជាយជាផ្លែឈើ ទ្រទ្រង់អាវ ទ្រទ្រង់មួក ទ្រទ្រង់សំពត់ឈុត ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទោបង្អាប់ថា ដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរខៀវសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរលឿងសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរក្រហមសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរពណ៌ហង្សបាទសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរខ្មៅសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរក្រហមក្រមៅសុទ្ធ

---

១ នេះជាពាក្យសាធារណៈ នឹងហៅថាស្បៃក៏ឬហៅថាដណ្តប់ឬហៅថា ពាក់នឹងដូចជាដើមក៏បាន ហៅតាមសមគួរដល់របស់ដែលប្រើប្រាស់ ។

ฉ สพฺพมหาภูตรูปานิ จีวรานิ ภาเวตพฺพานิ ฉ อชฺฌตฺต-
ธาตุยา จีวรานิ ภาเวตพฺพานิ ฉ พาหิรธาตุยา จีวรานิ
ภาเวตพฺพานิ ฉ ปุปฺผธาตุยา จีวรานิ ภาเวตพฺพานิ ฉ ผล-
ธาตุยา จีวรานิ ภาเวตพฺพานิ ฉ กปฺปฏกานิ ภาเวตพฺพานิ ฉ
ตีรีฏกานิ ภาเวตพฺพานิ ฉ เวฐนานิ ภาเวตพฺพานิ เยน ภาเวยฺย
อาปตฺตึ ตุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๗๖] เตน โข ปน สมเยน วสฺสานานิ วุฏฺฐา ภิกฺขู
อนุปฺปนฺเน จีวเร ปกฺกมนฺติปิ วิพฺภมนฺติปิ กาลงฺกิริยมฺปิ กเรนฺติ
สามเณรมฺปิ ปฏิชานนฺติ สิกฺขํ ปจฺจกฺขาตกมฺปิ ปฏิ-
ชานนฺติ อนฺติมวตฺถุ อชฺฌาปนฺนกมฺปิ ปฏิชานนฺติ อุมฺมตฺตก-
มฺปิ ปฏิชานนฺติ ขิตฺตจิตฺตมฺปิ ปฏิชานนฺติ เวทนาฏฺฏมฺปิ ปฏิ-
ชานนฺติ อาปตฺติยา อนาสฺสาเน อุกฺขิตฺตกมฺปิ ปฏิชานนฺติ
อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺขิตฺตกมฺปิ ปฏิชานนฺติ ทิ-
ฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺขิตฺตกมฺปิ ปฏิชา-
นนฺติ ปณฺฑกมฺปิ ปฏิชานนฺติ เถยฺยสังวาสกมฺปิ ปฏิ-
ชานนฺติ ติตฺถิยปกฺกนฺตกมฺปิ ปฏิชานนฺติ ติรจฺฉานคตมฺปิ
ปฏิชานนฺติ มาตุฆาตกมฺปิ ปฏิชานนฺติ ปิตุฆาตกมฺปิ

មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរលឿងទុំសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរមានជាយមិនបានកាត់ចេញ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរមានជាយវែង មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរមានជាយជាផ្កាឈើ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរមានជាយជាផ្លែឈើ មិនត្រូវទ្រទ្រង់អាវ មិនត្រូវទ្រទ្រង់មួក មិនត្រូវទ្រទ្រង់សំពត់ឈូត ភិក្ខុណាទ្រទ្រង់ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៧៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនៅចាំវស្សារួចហើយ តែចីវរមិនទាន់កើតឡើង[1]ក៏នាំគ្នាចៀសចេញទៅខ្លះ សឹកចេញទៅខ្លះ ស្លាប់ទៅខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាសាមណេរខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលពោលលាសិក្ខាខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលត្រូវអន្តិមវត្ថុខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលឆុតខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលមានចិត្តអណ្តែតអណ្តូងខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលគឺវេទនាគ្រប់សង្កត់ខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនបានសំដែងអាបត្តិខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនបានលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាខ្ទើយខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកលួចសំពត់ខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកបួសពួកតិរ្ថិយខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាសត្វតិរច្ឆានខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកសម្លាប់មាតាខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកសម្លាប់ប៊ីតាខ្លះ

---

๑ បានសេចក្តីថា ភិក្ខុទាំងនោះនៅចាំវស្សារួចហើយ មិនទាន់បានចីវរពីណោះទេនៅឡើយ ។

បដិជានន្តិ អរហន្តយាតកាបិ បដិជានន្តិ កិក្ខុនីទូស-
កាបិ បដិជានន្តិ សង្ឃភេទកាបិ បដិជានន្តិ លោហិ-
តុប្បាទកាបិ បដិជានន្តិ ឧភតោព្យញ្ជនកាបិ បដិ-
ជានន្តិ ។ ឥតរាតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ៨ឧ
បន កិក្ខវេ វស្សំ វុត្ថោ កិក្ខុ អនុប្បន្នេ ចីវរេ បក្កមតិ ។
សន្តេ បដិរូបេ គាហកេ ឆាតព្វំ ។ ៨ឧ បន កិក្ខវេ
វស្សំ វុត្ថោ កិក្ខុ អនុប្បន្នេ ចីវរេ វិព្ភមតិ កាលំ ករោ-
តិ សាមណេរោ បដិជានាតិ សិក្ខំ បច្ចក្ខាតកោ ប-
ដិជានាតិ អន្តិមវត្ថុំ អជ្ឈាបន្នកោ បដិជានាតិ ។ សេ្លា
សាមី ។ ៨ឧ បន កិក្ខវេ វស្សំ វុត្ថោ កិក្ខុ អនុប្បន្នេ
ចីវរេ ឧម្មត្តកោ បដិជានាតិ ខិត្តចិត្តោ បដិជានាតិ
វេទនដ្ដោ បដិជានាតិ អាបត្តិយា អទស្សនេ ឧក្ខិត្ត-
កោ បដិជានាតិ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧក្ខិត្តកោ
បដិជានាតិ ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ
ឧក្ខិត្តកោ បដិជានាតិ ។ សន្តេ បដិរូបេ គាហកេ

ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកសម្លាប់ព្រះអរហន្តខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកធ្វើសុក្កកិក្ខុនីខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកបំបែកសង្ឃខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកធ្វើលោហិត (ព្រះបរមគ្រូ) ឲ្យពុះពងឡើងខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាឧភតោព្យញ្ជនក (មនុស្សមានកេរពីរ) ខ្លះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរមិនទាន់កើតឡើង ក៏ចៀសចេញទៅ ។ កាលបើមានភិក្ខុអ្នកទទួលយកចីវរដ៏សមគួរ សង្ឃត្រូវឲ្យចីវរ (នោះទៅ) ចុះ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរមិនទាន់កើតឡើង ក៏សឹកទៅក្តី ស្លាប់ទៅក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាសាមណេរក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកពោលលាសិក្ខាក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកត្រូវអន្តិមវត្ថុក្តី ។ សង្ឃត្រូវជាម្ចាស់ (ចីវរនោះឯង) ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរមិនទាន់កើតឡើង ក៏ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សឆ្កួតក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សមានចិត្តវិល្លាតអណ្តឹងក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សមានវេទនាគ្រប់សង្កត់ក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាភិក្ខុគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាភិក្ខុគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនបានសំដែងអាបត្តិក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាភិក្ខុគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ក្តី ។ កាលបើមានភិក្ខុជាអ្នកទទួលយកចីវរដ៏សមគួរ

ฌานงฺ ฯ ๔๓ ปน ภิกฺขุเว วิสฺสุ วุฏฺฐา ภิกฺขุ อนุปฺปนฺเน จีวเร ปญฺญาเปติ ปฏิฆานาติ ฯ เป ฯ จุตูปปาตญาเณ ปฏิฆานาติ ฯ สเจฺจ สามี ฯ ๔๓ ปน ภิกฺขุเว วิสฺสุ วุฏฺฐา ภิกฺขุ อุปฺปนฺเน จีวเร อภาชิเต ปกฺกมติ ฯ สนฺเต ปฏิภาเย ตาหเต ฌานงฺ ฯ ๔๓ ปน ภิกฺขุเว วิสฺสุ วุฏฺฐา ภิกฺขุ อุปฺปนฺเน จีวเร อภาชิเต วิพฺภมติ ตาวกาลิเก ตาเวติ สามเณเร ปฏิฆานาติ สิกฺขมานาย ปฏิฆานาติ อนฺติมวตฺถุ อชฺฌาปนฺเน ปฏิฆานาติ ฯ สเจฺจ สามี ฯ ๔๓ ปน ภิกฺขุเว วิสฺสุ วุฏฺฐา ภิกฺขุ อุปฺปนฺเน จีวเร อภาชิเต อุมฺมตฺตเก ปฏิฆานาติ ขิตฺตจิตฺเต ปฏิฆานาติ เวทนาฏฺเฏ ปฏิฆานาติ อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺขิตฺตเก ปฏิฆานาติ อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺขิตฺตเก ปฏิฆานาติ ถามปริกฺกาเย ฐิติยา อปฺปฏิวิสฺสชฺเช อุกฺขิตฺตเก ปฏิฆานาติ ฯ

ត្រូវសង្ឃឲ្យចីវរ (នោះទៅ) ចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរមិនទាន់កើតឡើងក៏ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សខ្វើយក្តី ។បេ។ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាឧកគោព្យញ្ជនកក្តី ។ សង្ឃត្រូវជាម្ចាស់ (ចីវរនោះឯង) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរកើតឡើងហើយ តែសង្ឃមិនទាន់ចាននែក ខ្លួនក៏ចៀសចេញទៅ ។ កាលបើមានភិក្ខុជាអ្នកទទួលចីវរដ៏សមគួរ ត្រូវសង្ឃឲ្យចីវរ (នោះទៅ) ចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរកើតឡើងហើយ តែសង្ឃមិនទាន់ចាននែក ខ្លួនក៏សឹកទៅក្តី ស្លាប់ទៅក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាសាមណេរក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកពោលលាសិក្ខាក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលត្រូវអន្តិមវត្ថុក្តី ។ សង្ឃត្រូវជាម្ចាស់ (ចីវរនោះ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរកើតឡើង តែសង្ឃមិនទាន់ចាននែក ក៏ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សឆ្កួតក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលមានចិត្តអណ្តែតអណ្តូងក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលមានវេទនាគ្រប់សង្កត់ក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាភិក្ខុគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាភិក្ខុគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនចានសំដែងអាបត្តិក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាភិក្ខុគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ក្តី ។

សន្តេ ចដ្ឋបេ តាហាតេ ធាតព្ពំ ។ ឥធ បន តិក្ខត្តុំ វស្សំ វុត្តោ តិក្ខត្តុំ ឧប្បន្នេ ចីវរេ អភាជិតេ បណ្ណោតោ បដិជានាតិ ។បេ។ ឧភតោសញ្ញញ្ញតោ បដិជានាតិ ។ សង្ឃេ សាមី ។ ឥធ បន តិក្ខត្តុំ វស្សំ វុត្ថានំ តិក្ខត្តុំ អនុប្បន្នេ ចីវរេ សង្ឃេ តិដ្ឋតិ ។ តត្ថ មនុស្សា ឯកស្មិំ បក្ខេ ឧទកំ នេត្តិ ឯកស្មិំ បក្ខេ ចីវរំ នេត្តិ សង្ឃស្ស នេមាតិ ។ សង្ឃស្សេវេតំ ។ ឥធ បន តិក្ខត្តុំ វស្សំ វុត្ថានំ តិក្ខត្តុំ អនុប្បន្នេ ចីវរេ សង្ឃេ តិដ្ឋតិ ។ តត្ថ មនុស្សា ឯកស្មិំ បក្ខេ ឧទកំ នេត្តិ តស្មិំយេវ បក្ខេ ចីវរំ នេត្តិ សង្ឃស្ស នេមាតិ ។ សង្ឃស្សេវេតំ ។ ឥធ បន តិក្ខត្តុំ វស្សំ វុត្ថានំ តិក្ខត្តុំ អនុប្បន្នេ ចីវរេ សង្ឃេ តិដ្ឋតិ ។

ចីវរក្ខន្ធកៈ និយាយអំពីចីវរដែលមិនទាន់កើតឡើងដល់ភិក្ខុដែលនៅចាំវស្សារួចហើយ

កាលបើមានភិក្ខុជាអ្នកទទួលចីវរដ៏សមគួរ ត្រូវសង្ឃឲ្យចីវរ(នោះទៅ)ចុះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរកើតឡើងហើយ តែសង្ឃមិនទាន់បានចែក ក៏ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សខ្ជើយក្តី។បេ។ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាឧកតោឫញ្ញកក្តី។ សង្ឃត្រូវជាម្ចាស់(ចីវរនោះឯង)។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានពួកភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរមិនទាន់កើតឡើង សង្ឃក៏បែកគ្នាទៅ(១)។ មនុស្សទាំងឡាយក្នុងទីនោះក៏នាំគ្នាប្រគេនទឹកចំពោះភិក្ខុមួយពួក ប្រគេនចីវរចំពោះភិក្ខុមួយពួក ដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយប្រគេនចំពោះសង្ឃ។ ទឹកនឹងចីវរនេះក៏នៅជារបស់សង្ឃដដែល។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានពួកភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរមិនទាន់កើតឡើង សង្ឃក៏បែកគ្នាទៅ។ មនុស្សទាំងឡាយក្នុងទីនោះក៏នាំគ្នាប្រគេនទឹកចំពោះភិក្ខុមួយពួក ប្រគេនចីវរចំពោះភិក្ខុមួយពួក ដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយប្រគេនចំពោះសង្ឃ។ ទឹកនឹងចីវរនេះក៏នៅជារបស់សង្ឃដដែល។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានពួកភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរមិនទាន់កើតឡើង សង្ឃក៏បែកគ្នាទៅ។

---

๑ សង្ឃបែកគ្នាដាច់ពួក ដូចពួកភិក្ខុនៅក្រុងកោសម្ពី (អដ្ឋកថា)។

តត្ថ មនុស្សា ឯកស្មឹ បក្ខេ ពុទ្ធកំ ទេន្តិ ឯកស្មឹ បក្ខេ ចីវរំ ទេន្តិ បក្ខស្ស ទេមាតិ ។ បក្ខសេ្ស-វេតំ ។ ឥទ បន ភិក្ខវេ វស្សំ វុត្ថានំ ភិក្ខូនំ អនុប្បន្ន ចីវរេ សង្ឃោ កិដ្ឋតិ ។ តត្ថ មនុស្សា ឯកស្មឹ បក្ខេ ពុទ្ធកំ ទេន្តិ តស្មឹយេវ បក្ខេ ចីវរំ ទេន្តិ បក្ខស្ស ទេមាតិ ។ បក្ខសេ្សវេតំ ។ ឥទ បន ភិក្ខវេ វស្សំ វុត្ថានំ ភិក្ខូនំ ឧប្បន្ន ចីវរេ អកាលិកេ សង្ឃោ កិដ្ឋតិ ។ សព្ពេសំ សមកំ ភាជេតព្ពន្តិ ។

(៣៧) តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា រាធោ អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ ហត្ថេ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ចីវរំ ចាហេសិ ឥមំ ចីវរំ ថេរស្ស ទេហីតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ អន្តរាមគ្គេ អាយស្មតោ រាធស្ស វិស្សាសំ ចីវរំ អក្កហេសិ ។ អថខោ អាយស្មា រាធោ អាយស្មតោ សារីបុត្តេន សមាគន្ត្វា បុច្ឆិ អហំ ភន្តេ

មនុស្សពាល ឆ្លាយក្នុងធម៌នោះក៏នាំគ្នាប្រគេនទឹកចំពោះភិក្ខុមួយពួក ប្រគេនចីវរចំពោះភិក្ខុមួយពួក ដោយពាក្យថា យើងពាល ឆ្លាយប្រគេនចំពោះពួក ។ ទឹកនឹងចីវរនេះក៏នៅជារបស់ពួកជដែល ។ ម្នាលភិក្ខុពាល ឆ្លាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានពួកភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរមិនទាន់កើតឡើង សង្ឃក៏បែកគ្នាទៅ ។ មនុស្សពាល ឆ្លាយក្នុងធម៌នោះក៏នាំគ្នាប្រគេនទឹកចំពោះភិក្ខុមួយពួក ប្រគេនចីវរចំពោះភិក្ខុមួយពួកនោះឯង ដោយពាក្យថា យើងពាល ឆ្លាយប្រគេនចំពោះពួក ។ ទឹកនឹងចីវរនេះក៏នៅជារបស់ពួកជដែល ។ ម្នាលភិក្ខុពាល ឆ្លាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានពួកភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរកើតឡើងហើយ តែសង្ឃមិនទាន់បែក សង្ឃក៏បែកគ្នាទៅ ។ ចីវរនោះ សង្ឃត្រូវបែកដល់ពួកភិក្ខុពាល ឆ្លាយអស់ឲ្យស្មើគ្នា ។

(៧៧) សម័យនោះឯង ព្រះវេតដ៏មានអាយុបានផ្ញើចីវរទៅប្រគេនព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុនឹងដៃភិក្ខុ១រូប ដោយពាក្យថា ចូរលោកប្រគេនចីវរនេះដល់ព្រះថេរៈផងចុះ ។ គ្រានោះឯង លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុនោះក៏យកចីវរនោះ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីសន្មតស្មាលនឹងព្រះវេតដ៏មានអាយុ ។ គ្រានោះ ព្រះវេតដ៏មានអាយុបានមកដល់ទីនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ហើយសួរថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន

ชเรสฺส ปีฬำ จาเปสี สมฺปตฺตำ ตำ ปีฬนฺติ ฯ ฉาหนฺตำ
อาวุเสา ปีฬำ ปสฺสามีติ ฯ อถโข อายสฺมา เวเตา ตำ
ภิกฺขุ๎ ฯเตนหเภ อหำ อาวุเสา อายสฺมเตา หาเรฺ ชร-
สฺส ปีฬำ จาเปสี กหนฺตำ ปีฬนฺติ ฯ อหำ กเรฺ อายสฺมเตา วิสฺสาสา ตำ ปีฬำ อกฺกเมสินฺติ ฯ กกวเตา ฯเตมตฺตำ อาเภเชสุ๎ ฯ ๔๓ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ๎ ภิกฺขุสฺส หาเรฺ ปีฬำ ปหาตเว ๔มำ ปีฬำ ๔ตฺตฺวาน สฺส เทหีติ ฯ เสา อนฺตกมเรฺ เยา ปหาตเว ตสฺส วิสฺสาสา กลฺลาตำ สุกฺขหีตำ ฯ ยสฺส ปหายติ ตสฺส วิสฺสาสา กลฺลา-ตำ ทุกฺขหีตำ ฯ ๔๓ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ๎ ภิกฺขุสฺส หาเรฺ ปีฬำ ปหาตเว ๔มำ ปีฬำ ๔ตฺตฺวาน สฺส เทหีติ ฯ

ខ្ញុំកុណាបានផ្ញើចីវរមកប្រគេនព្រះថេរៈ តើចីវរនោះបានដល់មកហើយឬ ។ ព្រះសារីបុត្តឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំមិនឃើញចីវរនោះទេ ។ ទើបព្រះវេរញ្ជដ៏មានអាយុបាននិយាយទៅនឹងភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំបានផ្ញើចីវរមកប្រគេនព្រះថេរៈនឹងដៃលោកដ៏មានអាយុ តើចីវរនោះនៅឯណា ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន ខ្ញុំបានយកចីវរនោះ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងទៅហើយ) ដោយអាងសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងលោកដ៏មានអាយុ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុផ្ញើចីវរទៅនឹងដៃភិក្ខុផងគ្នាដោយពាក្យថា ចូរលោកប្រគេនចីវរនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះផងចុះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអកទទួលបញ្ចោនោះក៏យកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងភិក្ខុអកផ្ញើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ បើភិក្ខុអកទទួលបញ្ចោយកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងភិក្ខុអកចាំទទួលយកចីវរនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថាកាន់យកមិនល្អទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុផ្ញើចីវរទៅនឹងដៃភិក្ខុផងគ្នាដោយពាក្យថា ចូរលោកប្រគេនចីវរនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះផងចុះ ។

สเจ อนฺตรภตฺเต ยสฺส ปหียติ ตสฺส วิสฺสาสกณฺฑกติ ทุกฺกฏนฺติ ฯ โย ปหิณติ ตสฺส วิสฺสาสกณฺฑกติ สุกฺกฏนฺติ ฯ สเจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส หตฺเถ ปตฺตํ ปหิณติ สเจ ปตฺตมสฺส เทหีติ ฯ สเจ อนฺตรภตฺเต สุณาติ โย ปหิณติ สเจ กาลกตาติ ตสฺส มตกปตฺตํ อธิฏฺฐาติ สุธิฏฺฐิตนฺติ ฯ ยสฺส ปหียติ ตสฺส วิสฺสาสกณฺฑกติ ทุกฺกฏนฺติ ฯ สเจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส หตฺเถ ปตฺตํ ปหิณติ สเจ ปตฺตมสฺส เทหีติ ฯ สเจ อนฺตรภตฺเต สุณาติ ยสฺส ปหียติ สเจ กาลกตาติ ตสฺส มตกปตฺตํ อธิฏฺฐาติ ทุธิฏฺฐิตนฺติ ฯ โย ปหิณติ ตสฺส

លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ តិក្ខុអកទទួលបញ្ចើនោះក៏យកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីសិក្ខាបទឯតិក្ខុអកចាំទទួលយកចីវរនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកមិនល្អទេ ។ បើតិក្ខុអកទទួលបញ្ចើយកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីសិក្ខាបទឯតិក្ខុអកផ្ញើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងសាសនានេះ បើមានតិក្ខុផ្ញើចីវរទៅនឹងដៃតិក្ខុផងគ្នា ដោយពាក្យថា ចូរលោកប្រគេនចីវរនេះដល់តិក្ខុឈ្មោះនេះផង ចុះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ តិក្ខុអកទទួលបញ្ចើនោះភ្លេចដំណឹងថា តិក្ខុដែលផ្ញើចីវរមកនោះស្លាប់ទៅហើយ ។ ក៏អធិដ្ឋានមតកចីវរ[1]របស់តិក្ខុអកផ្ញើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានល្អ ។ បើតិក្ខុអកទទួលបញ្ចើយកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីសិក្ខាបទឯតិក្ខុអកចាំទទួលយកចីវរនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកមិនល្អទេ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានតិក្ខុផ្ញើចីវរទៅនឹងដៃតិក្ខុផងគ្នា ដោយពាក្យថា ចូរលោកប្រគេនចីវរនេះដល់តិក្ខុឈ្មោះនេះផង ចុះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ តិក្ខុអកទទួលបញ្ចើនោះភ្លេចដំណឹងថា តិក្ខុដែលចាំទទួលចីវរនោះស្លាប់ទៅហើយ ។ ក៏អធិដ្ឋានមតកចីវរបស់តិក្ខុនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានមិនល្អ (អធិដ្ឋានមិនឡើង) ។ បើតិក្ខុអកទទួលបញ្ចើ

---

១ ចីវរបស់ភិក្ខុដែលស្លាប់ ។

វិស្សាសោ កណ្ហាតំ សុក្កហិតំ ។ ឥធ បន កិត្តកេ កិត្តកំ កិត្តកស្ស ហត្ថេ ចីវរំ បហិណាតិ ឥមំ ចីវរំ ឥត្ថន្នាមស្ស ទេហីតិ ។ សោ អន្តរាមគ្គេ សុណាតិ ពុកោ កាលកតាតិ យោ បហិណាតិ តស្ស មតកចីវរំ អធិដ្ឋាតិ សូធិដ្ឋិតំ ។ យស្ស បហីយតិ តស្ស មតកចីវរំ អធិដ្ឋាតិ ទ្វិធិដ្ឋិតំ ។ ឥធ បន កិត្តកេ កិត្តកំ កិត្តកស្ស ហត្ថេ ចីវរំ បហិណាតិ ឥមំ ចីវរំ ឥត្ថន្នាមស្ស ទម្មីតិ ។ សោ អន្តរាមគ្គេ យោ បហិណាតិ តស្ស វិស្សាសោ កណ្ហាតំ សុក្កហិតំ ។ យស្ស បហីយតិ តស្ស វិស្សាសោ កណ្ហាតំ សុក្កហិតំ ។ ឥធ បន កិត្តកេ កិត្តកំ កិត្តកស្ស ហត្ថេ

យកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងកិក្ខុអកផ្ងើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ៉ាងទៀត ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុផ្ងើចីវរទៅនឹងដៃភិក្ខុផង្គា ដោយពាក្យថា ចូរលោកប្រគេនចីវរនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះផងចុះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអកទទួលបញ្ចោនោះភ្លុំដំណឹងថា ភិក្ខុទាំងពីរូប[1]ស្លាប់ទៅហើយ ។ ក៏អធិដ្ឋានមតកចីវរបស់ភិក្ខុអកផ្ងើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានល្អ ។ បើភិក្ខុអកទទួលបញ្ចោអធិដ្ឋានមតកចីវរបស់ភិក្ខុដែលចាំទទួលចីវរវិញ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានមិនល្អទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុផ្ងើចីវរទៅនឹងដៃភិក្ខុផង្គា ដោយពាក្យថា ខ្ញុំកុណាប្រគេនចីវរនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអកទទួលបញ្ចោក៏យកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងភិក្ខុអកផ្ងើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកមិនល្អទេ ។ បើភិក្ខុអកទទួលបញ្ចោយកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងភិក្ខុអកចាំទទួលចីវរវិញ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុផ្ងើចីវរទៅនឹងដៃភិក្ខុផង្គា

---

១ សំដៅយកភិក្ខុអ្នកផ្ងើចីវរ ១ រូប ភិក្ខុអ្នកចាំទទួលយកចីវរ ១ រូប ។

ปีรำ ปหาณาตำ สมำ ปีรำ สพฺพญฺญุตญฺญาณสฺส ธมฺมตำ ฯ เสา อนฺตรายกฺเร ยสฺส ปหียตำ ตสฺส วิสฺสชฺชนา กลฺลาตำ สุกฺกปกฺเขปิ ฯ โย ปหาณาตำ ตสฺส วิสฺสชฺชนา กลฺลาตำ ทุกฺกปกฺเขปิ ฯ สพฺพ ปน กิจฺจาเย กิจฺจา กิจฺจสฺส หาเตฺว ปีรำ ปหาณาตำ สมำ ปีรำ สพฺพญฺญุตญฺญาณสฺส ธมฺมตำ ฯ เสา อนฺตรายกฺเร สุณาตำ โย ปหาณาตำ เสา กาลกิ-เราตำ ตสฺส มตกปีรำ อธิฏฺฐาตำ ทุวิธฺเปิ ฯ ยสฺส ปหียตำ ตสฺส วิสฺสชฺชนา กลฺลาตำ สุกฺกปกฺเขปิ ฯ สพฺพ ปน กิจฺจาเย กิจฺจา กิจฺจสฺส หาเตฺว ปีรำ ปหาณาตำ สมำ ปีรำ สพฺพญฺญุตญฺญาณสฺส ธมฺมตำ ฯ เสา อนฺตรายกฺเร สุณาตำ ยสฺส ปหียตำ เสา กาลกิเราตำ ตสฺส มตกปีรำ

ដោយពាក្យថា ខ្ញុំកុណាប្រគេនចីវរនេះដល់តិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ តិក្ខុអកទទួលបញ្ចោនោះក៏យកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីសិក្ខាស្វាលនឹងតិក្ខុអកចាំទទួលយកចីវរនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ បើតិក្ខុអកទទួលបញ្ចោយកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីសិក្ខាស្វាលនឹងតិក្ខុអកផ្ញើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកមិនល្អទេ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានតិក្ខុផ្ញើចីវរនឹងដៃតិក្ខុផងគ្នា ដោយពាក្យថា ខ្ញុំកុណាប្រគេនចីវរនេះដល់តិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ តិក្ខុអកទទួលបញ្ចោក៏ពុំដំណឹងថា តិក្ខុដែលផ្ញើចីវរមកនោះស្លាប់ទៅហើយ ហើយក៏អធិដ្ឋានមតកចីវរបស់តិក្ខុអកផ្ញើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានមិនល្អទេ ។ បើតិក្ខុអកទទួលបញ្ចោយកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីសិក្ខាស្វាលនឹងតិក្ខុអកចាំទទួលយកចីវរនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានតិក្ខុផ្ញើចីវរនឹងដៃតិក្ខុផងគ្នា ដោយពាក្យថា ខ្ញុំកុណាប្រគេនចីវរនេះដល់តិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ តិក្ខុអកទទួលបញ្ចោនោះពុំដំណឹងថា តិក្ខុអកចាំទទួលយកចីវរនោះស្លាប់ទៅហើយ ។ ក៏អធិដ្ឋានមតកចីវរបស់តិក្ខុអកចាំទទួលយកចីវរនោះ

'อธิฏฺฐาตุ สุขิฏฺฐิตุ ฯ โย ปหีณาตุ ตสฺส วิสฺสชฺ-
สา กณฺหาตุ ธุกฺกหีตุ ฯ ๔๓ ปน กิกฺขาย กิกฺขุ
กิกฺขุสฺส หาเร ปีฬา ปหีณาตุ ๔๓ ปี ปีฬา ๔ตฺถงฺคมสฺส
ธมฺมีตุ ฯ สา อนฺตรเม สุณาตุ ขุกา กาลกา-
ตาตุ โย ปหีณาตุ ตสฺส มตกปีฬา อธิฏฺฐาตุ ทุ-
ขิฏฺฐิตุ ฯ ยสฺส ปหียตุ ตสฺส มตกปีฬา อธิฏฺฐาตุ
สุขิฏฺฐิตุ ฯ

(๗๘) อฏฺฐิมา กิกฺขาย มาติกา ปีฬาสฺส อุปฺปาธา-
ยา สีมาย เธตุ กาติกาย เธตุ กิกฺขาปญฺญตฺติยา
เธตุ สงฺฆสฺส เธตุ ขุกาสงฺฆสฺส เธตุ วสฺสุ
ปคฺคสฺส สงฺฆสฺส เธตุ อาธิสฺส เธตุ ปุคฺคลสฺส เธตุ ฯ
สีมาย เธตุ ยาวติกา กิกฺขู อาโลสีมกตา เตหิ
กาเฉตพฺพุ ฯ กาติกาย เธตุ สพฺพหุลา อาวาสา

(យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានល្អ ។ បើតិក្ខុអកទទួលបញ្ចើយកចីវរ (មកច្រើច្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងតិក្ខុអកផ្ទៅនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកមិនល្អទេ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានតិក្ខុផ្ទៅចីវរនឹងដៃតិក្ខុផងគ្នា ដោយពាក្យថា ខ្ញុំតុណាប្រគេនចីវរនេះដល់តិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ តិក្ខុអកទទួលបញ្ចើនោះពួំដំណឹងថា តិក្ខុទាំងពីរប្រុសស្លាប់ទៅហើយ ។ ក៏អធិដ្ឋានមតកចីវរបស់តិក្ខុអកផ្ទៅទៅនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានមិនល្អ ។ បើតិក្ខុអកទទួលបញ្ចើអធិដ្ឋានមតកចីវរបស់តិក្ខុអកចាំទទួលចីវរនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានល្អ ។

(៧៨) ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ មាតិកា (ហេតុ) ដែលនាំឲ្យកើតចីវរឡើងមាន ៨ យ៉ាងគឺ គេឲ្យចីវរក្នុងសីមា ១ គេឲ្យចីវរដោយសេចក្តីប្តេជ្ញា ១ គេឲ្យចីវរដោយសេចក្តីបញ្ញត្តិនៃតិក្ខា (ទីបរិច្ចាគទានរបស់ខ្លួន) ១ គេឲ្យចីវរចំពោះសង្ឃ ១ គេឲ្យចីវរចំពោះទុកតោសង្ឃ ១ គេឲ្យចីវរចំពោះសង្ឃដែលនៅចាំវស្សា ១ គេចំពោះវត្តប្អុំណត់វត្តហើយទើបឲ្យចីវរ ១ គេឲ្យចីវរចំពោះបុគ្គល ១ ។ ដែលហៅថា គេឲ្យចីវរក្នុងសីមាគឺ (សំដៅយក) តិក្ខុមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលនៅខាងក្នុងសីមា ត្រូវតិក្ខុទាំងនោះចែកចីវរគ្នាចុះ ។ ដែលហៅថា គេឲ្យចីវរដោយសេចក្តីប្តេជ្ញាគឺ (សំដៅយក) អារាមសច្រើន

สมานลาภา ภวนฺติ ฯเปฯ สพฺพตฺถ ภินฺนํ ภวติ ฯ กิกฺขาปญฺญตฺติยา เนตฺติ ยตฺถ สงฺฆสฺส ผาสุการา การิยนฺติ ตตฺถ เนตฺติ[๑] ฯ สงฺฆสฺส เนตฺติ สมฺมุขีภูเตน สงฺเฆน กาเตพฺพา ฯ อุภโตสงฺฆสฺส เนตฺติ พหุการา ภิกฺขู ภวนฺติ ฯเปฯ ภิกฺขุนี ภวติ อุปฑฺฒา กาตพฺพา ฯ พหุการา ภิกฺขุนิโย ภวนฺติ ฯเปฯ ภิกฺขู ภวติ อุปฑฺฒา กาตพฺพา ฯ วสฺสูปคตสฺส สงฺฆสฺส เนตฺติ ยาวติกา ภิกฺขู ตสฺมึ อาวาเส วสฺสูปคตา เตหิ กาเตพฺพา ฯ อาทิสฺส เนตฺติ ยาคุยา วา ภตฺเต วา ขาทนีเย วา ชีวเร วา เสนาสเน วา เภสชฺเช วา ฯ ปุคฺคลสฺส เนตฺติ สมฺมา ชีวมานสฺส ธมฺมีติ ฯ

ชีวกกถา นิฏฺฐิตา อฏฺฐมา ฯ

ตสฺมิญฺจ ขนฺธเก วตฺถุ ฉนฺนวุติ ฯ

---

๑ ฉ. เวทิตพฺพา ฯ

ជាអាវាសមានលាភស្មើគ្នា កាលបើគេឲ្យចីវរកើតអាវាសតែ ๑ ខុកដូចជាបានឲ្យចីវរកើតអាវាសទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា គេឲ្យចីវរដោយសេចក្តីបញ្ញត្តិនៃកិក្ខាគឺ (សំដៅយក) ការបូជាជានិច្ចដែលគេធ្វើចំពោះសង្ឃកើតឡើង គេក៏ឲ្យចីវរកើតដែរ ។ ដែលហៅថា គេឲ្យចីវរចំពោះសង្ឃគឺ (សំដៅយក) សង្ឃដែលមកជួបជុំមុខគ្នាហើយត្រូវចែកចីវរចុះ ។ ដែលហៅថា គេឲ្យចីវរចំពោះខុកគោសង្ឃ (សំដៅយក) កិក្ខុសូម្បីច្រើនរូប កិក្ខុនីតែ ๑ រូប សង្ឃក៏ត្រូវឲ្យចីវរពោក់កណ្តាល (ស្មើគ្នា) ។ កិក្ខុនីសូម្បីច្រើនរូប កិក្ខុតែ ๑ រូប សង្ឃក៏ត្រូវឲ្យចីវរពោក់កណ្តាល (ស្មើគ្នា) ។ ដែលហៅថា គេឲ្យចីវរចំពោះសង្ឃដែលនៅចាំវស្សា (សំដៅយក) កិក្ខុមានកំណត់ប៉ុន្មានរូបនៅចាំវស្សាកើតអាវាសនោះ កិក្ខុទាំងនោះត្រូវចែកចីវរគ្នាចុះ ។ ដែលហៅថា ចំពោះវត្តឬកំណត់វត្តហើយ ទើបគេឲ្យចីវរគឺ (សំដៅយកត្រង់ហេតុ) ដែលគេឲ្យបបរហើយ គេឲ្យចីវរផង ដួនកាលគេឲ្យភត្តហើយគេឲ្យចីវរផង ដួនកាលគេឲ្យខាទនីយៈហើយគេឲ្យចីវរផង ដួនកាលគេឲ្យចីវរតែម្តងដួនកាលគេឲ្យសេនាសនៈហើយគេឲ្យទាំងចីវរផង ពុំនោះសោតគេឲ្យភេសជ្ជៈព្រមទាំងចីវរផង ។ ដែលហៅថាគេឲ្យចីវរចំពោះបុគ្គលគឺ (សំដៅយកត្រង់ហេតុ) ដែលគេឲ្យដោយពាក្យថា ខ្ញុំឲ្យចីវរនេះចំពោះកិក្ខុឈ្មោះនេះ ។

ចប់ ចីវរក្ខន្ធកៈ ទី ๘ ។

ក្នុងខន្ធកៈនេះមាន ๙๖ រឿង ។

តស្សុទ្ទានំ

[๗๙] ภาตกมาតោ เนตมโย
ติสฺสา เวสาลิยํ ตณฺหี
បុน ภาตกมาំ តត្ថ
រញ្ញោ តំ បដิเวទยิ ฯ
បុត្តោ សាលវតិកាយ
អភយสฺส มา អត្រជោ
ជីវតីតិ กุมาเรน
សង្ខาតោ ជីวโกោ ឥតិ ฯ
សោ ហิ តក្កសิលំ តត្ថ
ទុក្ករោត្វា មហាភិសោ
សត្ថាសฺสกេអาពាธំ
ឧត្តរមฺเน นาสยิ ฯ
រញ្ញោ ภគន្ទលาពាธំ
អาលเวน អថាកពิ ฯ
មមញ្ច ឥត្ថាគารญ្ច
ពុទ្ធសង្ឃុបដ្ឋហา ฯ

ឧទ្ទានរបស់ជីវកក្ខន្ធកៈនោះគឺ

(៧៩) រឿងពួកកុដុម្ពិកៈនៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ឃើញពួកស្រីផ្កាមាសក្នុងក្រុងវេសាលី ហើយទៅក្រុងរាជគ្រឹះវិញ ក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះដល់ស្តេច ១ ។ រឿងកូនប្រុសនៃស្រីផ្កាមាសឈ្មោះសាលវតី ត្រឡប់បានមកជាកូនអភយរាជកុមារវិញ ព្រះរាជកុមារបានចិញ្ចឹមទុកឲ្យឈ្មោះថា ជីវកៈ ព្រោះហេតុតែពាក្យសួរថា កូននោះមានជីវិតរស់នៅឬស្លាប់ ១ ។ រឿងជីវកកោមារភច្ចទៅក្រុងតក្កសិលា រៀនធ្វើពេទ្យបានជាមហាពេទ្យ ហើយមើលជម្ងឺក្នុងកក្ខលកិរិយារបស់សេដ្ឋីដែលឈឺ ៧ ឆ្នាំ ឲ្យសះជាដោយនត្ថុកម្ម គឺការបញ្ចុកថ្នាំទៅតាមច្រមុះ ១ ។ រឿងជីវកកោមារភច្ចទាញចេញ (មើលជា) អាពាធឫសដូងបាតនៃព្រះចុន្ទពិម្ពិសារ ដោយថ្នាំលាប ។ ព្រះរាជាទ្រង់មានបន្ទូលនឹងកោមារភច្ចថា អ្នកឯងចូរបម្រើអញផង ពួកស្រីក្នុងកំផង ព្រះពុទ្ធនឹងព្រះសង្ឃផង ១ ។

ภควตา โข เสฏฺฐี
อนฺตรวีถิยา กิญฺจิ
ปณฺณตฺติวิเสสมฺปิ
ยาจมาเนน ญาเยน ฯ
อธิการาทฺ สิเวยฺยานิ
อภิสนฺธิ สิเนหายิ(๑)
ตสฺมา ปุปฺผมหาเสฺหหิ
สมตฺถึสาวเยนฺตา
ปกตตฺตา วา ยาจิ
สิเวยฺยาทฺ ปฏิกฺขิหิ
ปีฬาทฺ ตสฺหินาธิ
อนุญฺญาสิ ตถาคโต ฯ
ภควโต ฉนฺทเน
ตปฺปา ปุปฺผฏิ ปีฬา ฯ
ชาตาเย โกสิยาเยว
โกชเว อฏฺฐกาสิกา

๑ ฉ. สิเนหกา ฯ

រឿងសេដ្ឋីនៅក្នុងក្រុងភគ្គនគរ ១ រឿងដីវកកោមារកត្ស
មើលអាពាធពួកក្នុងពោះវៀន ១ រឿងដីវកកោមារកត្សញុំាង
មហាពោគនៃព្រះចុាទបដ្ឋេតឲ្យសះជាទៅ ព្រោះសោយទឹក
ដោះរាវ ។ ដីវកកោមារកត្សក្រាបទូលថា សូមឲ្យព្រះចុាទ
បដ្ឋេតវត្ថុកអធិការរបស់ខ្លួនរួចទ្រង់ចានផ្ញើសំពត់សិវេយ្យកៈ
មួយគូមកដីវកកោមារកត្ស ១ រឿងដីវកកោមារកត្សញុំាង
កាយព្រះមានព្រះភាគដែលមានពោគទល់ឲ្យស្រួល ហើយ
ចានថ្វាយថ្នាំបញ្ចុះ ៣ ០ ដងដោយដ្ឋាឧប្បល ៣ ក្តាប់ ព្រះ
មានព្រះភាគក៏មានព្រះកាយជាប្រក្រតី ទើបទ្រង់ទទួល
សំពត់សិវេយ្យកៈដែលដីវកកោមារកត្សសុំពរហើយថ្វាយព្រះ
អង្គ ១ រឿងព្រះតថាគតអនុញ្ញាតគហបតិចីវរ ១ ។ រឿងចីវរ
តើតឡើងជាច្រើនក្នុងក្រុងភគ្គនគរ ១ ក្នុងជនបទ ១ រឿងព្រះ
មានព្រះភាគអនុញ្ញាតសំពត់ឈ្នោះចាវរៈធ្វើដោយសូត្រ ១
សំពត់កៅជរៈធ្វើដោយរោម ១ រឿងស្តេចក្នុងដែនកាសី
បញ្ជូនសំពត់កម្ពលមានជំនៀតទ្នុះពាន់មកដីវកកោមារកត្ស ១

ฉฏฺฐาวตา จ สนฺตฺยฏฺฐิ

ฉาตเมสาตเมสุ จ

ปมฺหิ ปญฺจา สติสา

กตีกา จ ปติหารุ

ภณฺฑาการ อกุตฺตญฺ

รุฏฺฐาเปตฺวิ ตเถว จ

ทุสฺสนฺโถ เกาลาหลญฺ

กถีกาเย กถี ธเร

สกาติเวกกาเรน

បឹវរក្ខន្ធកៈ ឧទ្ទានគាថា

រឿងចីវរខ្ពស់ទំនឹងតាបកើតឡើងដល់សង្ឃហើយព្រះអង្គទ្រង់សរសើរសេចក្តីសន្តោស ១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតកុំឲ្យកិក្ខុឲ្យចំណែកចីវរដល់កិក្ខុដែលមិនបានឈប់ចាំគ្នា ១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុឲ្យចំណែកចីវរដល់កិក្ខុដែលឈប់ចាំគ្នា ១ រឿងកិក្ខុចូលទៅកាន់ព្រៃស្មសានមុន ទឹងចូលទៅកាន់ព្រៃស្មសានក្រោយ ១ រឿងកិក្ខុចូលទៅកុងព្រៃស្មសានដំណាលគ្នា ១ រឿងកិក្ខុធ្វើសេចក្តីប្តេជ្ញាទឹងគ្នាហើយចូលទៅកុងព្រៃស្មសានដើម្បីបង្អុកូល ១ រឿងពួកមនុស្សនាំយកចីវរមកកាន់អារាម លុះរកកិក្ខុអកខ្ជួលមិនបានកំនាំត្រឡប់ទៅវិញ ១ រឿងព្រះសាស្តាអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុសន្ធតឃ្មាំងជាក់ចីវរ ១ រឿងចីវរក្នុងឃ្មាំងឥតមានអ្នកណាថែរក្សា ១ រឿងធម្មគិយកិក្ខុបណ្តេញកិក្ខុអកអរក្សាឃ្មាំង ១ រឿងចីវរកើតឡើងក្រាស់ក្រែល ១ រឿងសង្ឃចែកចីវរធ្វើឲ្យកោលាហល ១ រឿងកិក្ខុអកចែកចីវរនិងគិតថា យើងត្រូវចែកចីវរដូចម្តេច ១ រឿងកិក្ខុអកចែកចីវរនិងគិតថា យើងត្រូវឲ្យចំណែកចីវរដល់សាមណេរដូចម្តេច ១ រឿងកិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាទឹងធ្វើចីវរបស់ខ្លួនទៅផង ១

បដិវិសោ តាទិ ឥនេ

ឆតាណោ សីតុណ្ហំ ច

ឧត្តរិត្តុំ ន ជានរេ

ពុភោបេត្តា ភាជនញ្ច

ចាតិយោ ច ឆមាយ ច

ឧបចិតា មជ្ឈេ ដីរត្តិ

ឯតរតោ បត្តិនេន ច

ជរុសាធិច្ចចិ្ចពន្ធា

អន្ធសាសំ ឧភណ្ហិតេ

វីមំសិត្វា សតាម្បុដិ

អនុញ្ញាសិ តិបីរំ

រឿងកិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងឆ្លងស្ទឹងឬផ្លូវលំបាកយកទាំងចំ-
ណែកចីវរដែលមានជំនៃ្ឋច្រើនជាងគេ១ រឿងកិក្ខុអ្នកបែកចីវរ
រិះគិតថាយើងត្រូវឲ្យចំណែកចីវរដូចម្តេច ១ រឿងកិក្ខុជ្រលក់
ចីវរដោយអាច់គោ១ រឿងកិក្ខុជ្រលក់ចីវរដោយទឹកត្រជាក់នឹង
ទឹកក្តៅ ១ រឿងទឹកជ្រលក់ពុះផុលកំពប់ ១ រឿងកិក្ខុមិនដឹងថា
ទឹកជ្រលក់ឆ្អិនឬមិនឆ្អិន ១ រឿងកិក្ខុសិតទឹកជ្រលក់ ឆ្នាំងក៏បែក
ទៅ ១ រឿងកិក្ខុគ្មានភាជនសម្រាប់ដាក់ទឹកជ្រលក់ ១ រឿងកិក្ខុ
ជ្រលក់ចីវរក្នុងធើង ១ រឿងកិក្ខុហាលចីវរលើផែនដី ១ រឿងសត្វ
កណ្តៀរកាត់កម្រាលស្បៅ ១ រឿងកិក្ខុហាលចីវរបត់ចំពីពាក់
កណ្តាល ១ រឿងចីវរវេច ១ រឿងទឹកជ្រលក់ហូរទៅតែម្នាង ១
រឿងកិក្ខុជ្រលក់ចីវរជិតពេក ១ រឿងចីវរអាក្រក់ ១ រឿងឆព្វគ្គិយ
កិក្ខុទ្រទ្រង់ចីវរមិនកាត់ ១ រឿងវស្សិអ្នកមគធៈមានសណ្ឋាន
ជាបួនជ្រុង ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគជ្ញាតទតឃើញកិក្ខុទាំង
ឡាយ វេចចីវរធ្លាក់ជាបង្គួច ១ រឿងព្រះសក្យមុនីទ្រង់ល្បងមើល
រដូវត្រជាក់ក្នុងវេលាយប់ហើយទ្រង់អនុញ្ញាតវិត្រចីវរ ១

អញ្ញេន អតិវេកេន

ឧប្បជ្ជិ ឆិទ្ទមេវ ច

ចាតុទ្ទីចោ វរំ យាចិ

ឆាតុំ វស្សិកសាដិកំ

អាកង្ខតមិតិលាធំ

ឧបដ្ឋាកញ្ច ភេសជ្ជំ

ឆុរំ ឧទកសាដិ ច

បណីតំ អតិខុទ្ទកំ

ជុណ្ហកច្ឆុ មុខំ ខោមំ

បរិបុណ្ណំ អធិដ្ឋនំ

បច្ចិមំ តកោ តកុកោ

វិកណ្ណោ សុត្តមោកិរំ

លុទ្ធន្តិ ឧប្បហោន្តិ ច

អញ្ញាតិកំ ពហូនំ ច

រឿងធម្មគ្គិយកុក្កុដទ្វែងអតិរេកចីវរដទៃៗ ១ រឿងព្រះអានន្ទ
ប្រាន់អតិរេកចីវរ ១ រឿងកិក្កុស្សង់ដុះ ១ រឿងក្មេងធ្លាក់សព្វទ្វីប
ចាំងបួន ១ រឿងនាងវិសាខាសុំពរដើម្បីប្រគេនវស្សិកសាដិកៈ
អាគន្តុកកត្តគមិកកត្តគិលានកត្តឧបដ្ឋាកកត្តកេសដ្ឋៈធុរយាគុ
នឹងឧទកសាដិកៈ ១ រឿងកិក្កុធានបណីតកោជន ១ រឿង
សំពត់និសីទនតូចពេក ១ រឿងព្រះវេលដ្ឋសីសកើតបូសធំ ១
រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់ដូតមុខ ១ រឿង
ពេជមលូក្សត្រផ្ញើសំពត់សម្បកឈើទុកនឹងព្រះអានន្ទ ១ រឿង
ត្រៃចីវរបរិបូណ៌កើតឡើងដល់កិក្ខុ ១ រឿងព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាត
ឲ្យកិក្ខុអធិដ្ឋានត្រៃចីវរជាដើម ១ រឿងព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យ
វិកប្បចីវរយ៉ាងតូចបំផុត ១ រឿងព្រះកស្សបធ្វើសេចក្តីគោរព
កឋិនការដេរប៉ះសំពត់បង្សុកូល ១ រឿងចីវរមានជាយមិនស្មើ
គ្នា ១ រឿងចេសរសាត់ចេញ ១ រឿងស្រទាប់សង្ឃាដិជាប់
ចេញពីគ្នា ១ រឿងកិក្ខុកាត់ចីវរសំពត់មិនគ្រាន់ ព្រះអង្គទ្រង់
អនុញ្ញាតឲ្យលើកឡើងទូរអាគន្តុកបដៈ ១ រឿងចីវរច្រែនកើត

អន្ធវនេ អសតិយា

ឃាតោ វស្សំ ខុតុម្ហិ ច

ទ្វេ ភាតុកា ភគវតោ

ខុបនន្ទោ បុន ទ្វិន្នំ

តុច្ឆវំតោវរោ តិលាជោ

ខុតោ ចេវ តិលាយនា

ឧក្កា កុសា ឯតចីវរំ

ជលកំ(๑) តេសតុម្ពលំ

ឯលខុល្លកបក្ខញ្ច

អជិនំ អក្កនាលកំ

ចោឌ្ឌកំ ឆលបតញ្ច

---

๑ ឧ. ជលកេ ។

ខ្សែដល់កិក្ខុ ១ រឿងកិក្ខុទុកចីវរក្នុងអន្តរវាស (ព្រៃឆ្ងាត) ១ រឿងព្រះអានន្ទមានតែស្បង់ទឹងឧត្តរាសង្គៈ ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុកដោយក្រចសា្មតែ ១ រឿងកិក្ខុចាំវស្សាតែម្នាក់ឯង ១ រឿងកិក្ខុនៅតែម្នាក់ឯងអស់មួយរដូវ ១ រឿងព្រះថេរៈពីរូបជាបង្អួនទឹងគ្នានៅចាំវស្សាក្នុងក្រែងសាវត្ថី ១ រឿងកិក្ខុបីរូបនៅចាំវស្សាក្នុងក្រែងពជគ្រឹះ ១ រឿងព្រះឧបនន្ទនៅចាំវស្សាក្នុងក្រែងសាវត្ថី ១ រឿងព្រះឧបនន្ទនៅចាំវស្សាតែម្នាក់ឯងក្នុងអាវាសចាំងពីរ ១ រឿងកិក្ខុមានអាពាធវិការក្នុងពោះ ១ រឿងកិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ១ រឿងជនចាំងពីរ គឺកិក្ខុមួយរូបសាមណេរមួយរូបបម្រើកិក្ខុមានជម្ងឺ ១ រឿងកិក្ខុអាគ្រោត ១ រឿងកិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីស្បូវភ្លាំង ១ រឿងកិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីសម្បកឈើ ១ រឿងកិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីផែនក្តារ ១ រឿងកិក្ខុស្លៀកសំពត់កម្ពលធ្វើពីសក់ ១ រឿងកិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីរោមកន្ធុយសត្វ ១ រឿងកិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីស្មាបមៀម ១ រឿងកិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីស្បែកខ្លា ១ រឿងកិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីដើមពាក់ ១ រឿងកិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីសម្បកត្រចៅ ១ រឿងធម្មគិយកិក្ខុប្រើចីវរមានពណ៌ខៀវពណ៌ល្បឿង

ปีวิเวกฺขนฺโต ฉกฺขตฺตุมาห

โลหิตกฺขิ มญฺเญฺชฏฺฐ จ

กณฺหา มหาวณฺณนาม-

อจฺจิมฺหิ ทิสกา ตถา

ธีมยปุปฺผชลทสา[๑]

กกฺกฏีวิชวโยนิ

อนุปฺปนฺเน ปกฺกมติ

สเชฺฌ กิจฺฉติ ตาวเท

ปกฺเข ทนฺติ สเชฺฌสฺส

อายสฺมา วเรโต ปมิ

วิสฺสาสตาหาธิฏฺฐาติ

อฏฺฐ ปีวามาติกาติ ฯ

---

๑ ฝิลฯสาติ ฉ. ปาตฺถเก ทิสฺสติ ฯ

ពណ៌ក្រហម ពណ៌ហង្សធាតុ ពណ៌ខ្មៅ ពណ៌ក្រហមក្រមៅដូចខ្នងក្អែប ពណ៌លឿងខ្ចីដូចផ្កាឈូក មានជាយមិនកាត់ មានជាយវែង មានជាយមានផ្កាជាផ្កាឈើ មានជាយមានផ្កាជាផ្លែឈើ អាវមួក នឹងសំពត់ឈ្នួត ១ រឿងចីវរមិនទាន់កើតឡើង កិក្ខុចៀសចេញទៅ ១ រឿងសង្ឃបែកគ្នា ១ រឿងពួកជនប្រគេនទឹកមួយចំណែកនឹងចីវរមួយចំណែកចំពោះសង្ឃ ១ រឿងព្រះវេតដ៏មានអាយុផ្ញើចីវរ ១ រឿងកិក្ខុកាន់យកចីវរដោយសេចក្តីស្និទ្ធស្លាល ១ រឿងកិក្ខុអធិដ្ឋានមតកចីវរ ១ រឿងមាតិកានាំឲ្យកើតចីវរមានប្រាំមួយយ៉ាង ១ ។

បម្បេយ្យកុន្ធកំ

(៨០) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា ចម្បាយំ វិហរតិ គគ្គរាយ បោក្ខរណិយា តីរេ ។ តេន ខោ បន សមយេន កាសីសុ ជនបទេសុ ភិក្ខុសកតាមោ ជាម ហោតិ ។ តត្ថ កស្សបគោត្តោ ជាម ភិក្ខុ អាភិសិកោ ហោតិ តន្តិពទ្ធោ ឧស្សុក្កំ អាបន្នោ កិន្តិ អជាកតា ច បេសលា ភិក្ខូ អាគច្ឆេយ្យុំ អាគតា ច បេសលា ភិក្ខូ ជានុំ វិហរេយ្យុំ អយញ្ច អាភិសោ វុឌ្ឍី វិរុឡ្ហី វេ-បុល្លំ អាបជ្ជេយ្យាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខូ កាសីសុ ចារិកំ ចរមានា យេន ភិក្ខុ-សកតាមោ តន្តិវេសរីសុ[1] ។ អទ្ទសា ខោ កស្សបគោត្តោ ភិក្ខុ តេ ភិក្ខូ ទូរតោ វ អាគច្ឆន្តេ ទិស្វាន អាសនំ បញ្ញាបេសិ បាទោទកំ បាទបីឋំ បាទកថលិកំ ឧប-និក្ខិបិ បច្ចុគ្គន្ត្វា បត្តចីវរំ បដិគ្គហេសិ បានីយេន អាបុច្ឆិ ន្ហានេ ឧស្សុក្កំ អកាសិ ឧស្សុក្កំបិ អ-កាសិ យាគុយា ខាទនីយេ ភត្តស្មិំ ។ អថខោ តេសំ

---

1 ម. តន្តិវេសរំ ។

បម្បែរឃ្លាក្នុងឆ្នាក:

(៨០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ គង់នាឆ្នេរស្រះ
ចោកូរណោឈ្មោះគគ្គរាទៀបក្រុងចម្បា ។ សម័យនោះឯង ក្នុងកាសីជនបទ
មានស្រុក ១ ឈ្មោះវាសភ: ។ កិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្តជាម្ចាស់អាវាស
ក្នុងស្រុកឈ្មោះវាសភៈនោះ មានចិត្តជាប់ចំពាក់ដោយការរៀបចំក្នុងអា-
វាសនោះ ដល់នូវសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដូច្នេះថា ធ្លើដូចម្តេច កិក្ខុទាំងឡាយមាន
សីលជាទីស្រឡាញ់ដែលមិនទាន់មកដល់ក៏គប្បីឲ្យមកផង កិក្ខុមានសីល
ជាទីស្រឡាញ់ដែលមកដល់ហើយក៏គប្បីនៅជាសុខផង ម្យ៉ាងទៀតអា-
វាសនេះគប្បីដល់នូវសេចក្តីចំរើនសេចក្តីលូតលាស់ធំការពូលំពូលាយ ។
សម័យនោះឯង ពួកកិក្ខុជាច្រើនរូប ត្រាច់ទៅកាន់ចារិក ក្នុងកាសី
ជនបទ ក៏បានទៅដល់ស្រុកឈ្មោះវាសភ: ។ កិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្ត
ឃើញពួកកិក្ខុនោះកំពុងដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏ក្រាល
អាសន: ដំរាល់ទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់កល់ដើង ធំងវត្ត
សម្រាប់ជូតដើង ហើយក្រោកទទួលបាត្រនឹងចីវរ អើពើដោយទឹកផាន់
ធ្លើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការឆ្ងិត ធ្លើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងបបរនឹងខាទនីយ:
នឹងភត្តទៀត ។ ពួកកិក្ខុជាអាគន្តុកៈទាំងនោះបានប្រឹក្សាគ្នាដូច្នេះថា

អាកង្ខតាវំ ភិក្ខវំ ឯតទហោសិ ភគ្គវោ ខោ អយំ អាវុសោ អាឯសិតោ ភិក្ខុ ឧហាវេ ទុស្សវ្ក្កំ ករោតិ ទុស្សវ្ក្កំបិ ករោតិ យាគុយា ខាទនីយេ ភត្តស្មិំ ហាទ្ធ មយំ អាវុសោ ឥវេវ ឯសភគាមេ ឯិឯសំ ករេយ្យាមាតិ ។ អថខោ តេ អាកង្ខតា ភិក្ខូ តត្តេវ ឯសភគាមេ ឯិឯសំ ករេយ្យសុំ ។ អថខោ ករស្សបោត្តស្ស ភិក្ខុ-នោ ឯតទហោសិ យោ ខោ ឥមេសំ អាកង្ខតាវំ ភិក្ខវំ អាកង្ខតាកិលមថោ សោ បដិប្បស្សទ្ធោ យេ-បីមេ គោចរេ អប្បកតញ្ញូនោ តេធានីមេ គោចរេ ប-ករតញ្ញូនោ ទុក្ករំ ខោបន បរក្កុលេសុ យាវដីវំ ទុស្សវ្ក្កំ ករាតុំ វិញ្ញត្តិ ច មនុស្សវ្ហំ អមនាបា យន្តូនាហំ ន ទុស្សវ្ក្កំ ករេយ្យំ យាគុយា ខាទនីយេ ភត្តស្មិន្តិ ។ សោ ន ទុស្សវ្ក្កំ អករាសិ យាគុយា ខាទនីយេ ភត្ត-ស្មិំ ។ អថខោ តេសំ អាកង្ខតាវំ ភិក្ខវំ ឯតទហោ-សិ បុព្វេ ខ្វាយំ អាវុសោ អាឯសិតោ ភិក្ខុ ឧហា-វេ ទុស្សវ្ក្កំ ករោតិ ទុស្សវ្ក្កំបិ ករោតិ យាគុយា ខាទនីយេ ភត្តស្មិំ សោធានាយំ ន ទុស្សវ្ក្កំ ករោតិ

ម្នាលអាវុសោ តាំងពីឆ្នាយ កិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនេះល្អណាស់ ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការងឹត ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងបឋមនិងទាននិយៈនិងកត្តខ្លៅ ម្នាលអាវុសោ តាំងពីឆ្នាយ បើដូច្នេះយើងនឹងសម្រេចការនៅក្នុងវាសកគ្រាមនេះចុះ ។ គ្រានោះ ពួកអាគន្តុកកិក្ខុនោះក៏សម្រេចការនៅក្នុងវាសកគ្រាមនោះឯង ។ កិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្តមានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងពេលនោះដូច្នេះថា សេចក្តីលំបាកដោយកិច្ចជាអាគន្តុកវបស់អាគន្តុកកិក្ខុតាំងនេះ ក៏ស្ងប់រម្ងាប់ទៅហើយ ឥឡូវកិក្ខុតាំងពីឆ្នាយនោះដែលមិនស្គាល់ទីគោចរជាប្រក្រតី ក៏ត្រឡប់ស្គាល់ហើយ ឯការធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងត្រកូលនៃបុគ្គលដទៃ អស់មួយជីវិត ជាការកម្រពេកណាស់ ម្យ៉ាងទៀត ការសូមមិនជាទីគាប់ចិត្តដល់មនុស្សតាំងពីឆ្នាយ បើដូច្នោះគួរតែអញកុំធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងបឋមនិងទាននិយៈនិងកត្តទៀត ។ កិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្តនោះលែងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងបឋមនិងទាននិយៈនិងកត្ត ។ សេចក្តីប្រឹក្សាដូច្នេះ កើតមានដល់កិក្ខុអាគន្តុកនោះថា ម្នាលអាវុសោ តាំងពីឆ្នាយ ពីដើមកិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនេះធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការងឹត ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងបឋមនិងទាននិយៈនិងកត្តទៀត ឥឡូវកិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនោះ លែងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ

ยาคุยา ขาทนีเย ภตฺตสฺมึ ขุชฺชาทาเน อาวุโส อาปสิเกา ภิกฺขุ ปาฬิ มยา อาวุโส ๙ มาสา[๑] อาปสิกา ภิกฺขุ ขุทฺทิกามาสิ ฯ อถโข เต อาคนฺตุกา ภิกฺขู สนฺทิฏฺฐา กสฺสปเกา ภิกฺขุ ฌตนเกา ปุจฺฉิ โข ตุมฺเห อาวุโส ฉหาเน ขุสฺสนฺติ กเกสิ ขุสฺสนฺติ-ปิ กเกสิ ยาคุยา ขาทนีเย ภตฺตสฺมึ สาเทน ตุมฺเห น ขุสฺสนฺติ กเกสิ ยาคุยา ขาทนีเย ภตฺตสฺมึ อาปตฺติ ตุมฺเห อาวุโส อาปชฺเช ปสฺสเส อาปตฺติ ฯ นตฺถิ เม อาวุโส อาปตฺติ ยเมหา ปสฺสิยฺยติ ฯ อถโข เต อาคนฺตุกา ภิกฺขู กสฺสปเกา ภิกฺขุ อาปตฺติยา อนสฺสเน ขุทฺทิปีสุ ฯ อถโข กสฺสปเกา สฺสุ ภิกฺขเน ฌตนเกา สิ อหำ เข ฌาน น ชานามิ อาปตฺติ วา ฌสา อนาปตฺติ วา อาปชฺเช ยมฺหิ อนาปชฺเช วา ขุทฺทิกา ยมฺหิ อนุทฺทิกา วา ถมฺหิเกน วา อถมฺหิเกน วา กุปฺเปน วา อกุปฺเปน วา ปาฏิเทสนาย วา อปฺปาฏิเทสนาย วา ยนฺนูนาหำ

---

๑ ม. ฉตฺตเก อยำ ปาฬิ ๘ ปาเฐ ฯ

កឋបបរនេឋាទនីយៈនឹងកត្តហើយ ម្នាលអាវុសោ ចាំងឡាយ ឥឡូវនេះ កិកុជាម្ចាស់អាវាសនេះ គ្រប់ទៅជាកាចវិញហើយ ម្នាលអាវុសោ ចាំងឡាយ បើដូច្នោះគួរយើងចាំងឡាយលើកវត្តកិកុជាម្ចាស់អាវាសនេះ ។ គ្រានោះឯង ពួកកិកុជាអាគន្តុកនោះប្រជុំគ្នាហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងកិកុឈ្មោះកស្សបគោត្តថា ម្នាលអាវុសោ ពីដើមលោកធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការងូត ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងកឋបបរនេឋាទនីយៈនឹងកត្ត ឥឡូវនេះលោកលែងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងកឋបបរនេឋាទនីយៈនឹងកត្ត ម្នាលអាវុសោ លោកគ្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិ+ទុះឬទេ ។ កិកុជាម្ចាស់អាវាសនោះឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំគប្បីឃើញនោះខ្ញុំគ្មានទេ ។ លំដាប់នោះ ពួកកិកុជាអាគន្តុកនោះលើកវត្តកិកុឈ្មោះកស្សបគោត្ត ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ។ កិកុឈ្មោះកស្សបគោត្តមានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងពេលនោះថា អាត្មាអញមិនដឹងនូវហេតុនេះថា នេះជាអាបត្តិឬមិនមែនជាអាបត្តិ ម្យ៉ាងទៀត អញគ្រូវអាបត្តិហើយឬមិនគាន់គ្រូវទេ សង្ឃ (គួរ) លើកវត្តអញឬមិន (គួរ) លើកវត្តទេ ដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ឬមិនប្រកបដោយធម៌ទេ ដោយកម្មដ៏កម្រើក ឬមិនកម្រើកទេ ដោយកម្មគួរដល់ហេតុឬមិនគួរដល់ហេតុទេ បើដូច្នោះមានតែអញ

ចម្បំ កត្តា ភគវន្តំ ឯតមត្ថំ បុច្ឆេយ្យន្តិ ។ អថខោ
កស្សបគោត្តោ ភិក្ខុ សេនាសនំ សំសាមេត្វា បត្តចីវ-
មាទាយ យេន ចម្បា តេន បក្កាមិ អនុបុព្ពេន យេន
ចម្បា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគ-
វន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ អាចិណ្ណំ ខោ ប-
នេតំ ពុទ្ធានំ ភគវន្តានំ អាគន្តុកេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធឹ បដិ-
សម្មោទិតុំ ។ អថខោ ភគវា កស្សបគោត្តំ ភិក្ខុំ ឯតទ-
វោច កច្ចិ ភិក្ខុ ខមនីយំ កច្ចិ យាបនីយំ កច្ចិ សំ
អប្បកិលមថេន អទ្ធានំ អាគតោ កុតោ ច ត្វំ ភិក្ខុ
អាគច្ឆសីតិ ។ ខមនីយំ ភគវា យាបនីយំ ភគវា
អប្បកិលមថេន ចាហំ ភន្តេ អទ្ធានំ អាគតោ អត្ថិ
ភន្តេ កាសីសុ ជនបទេសុ ឯសភគាមោ នាម តត្ថា-
ហំ អាឯសិកោ តន្តិពទ្ធោ ឧស្សុក្កំ អាបជ្ជោ កិន្តិ

គប្បីទៅកាន់ក្រែងចម្ការហើយក្រាបបង្គំទូលសួរសេចក្តីនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ក្រោយនោះឯង កិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្តរៀបចំទុកជាក់សេនាសនៈ ហើយកាន់យកបាត្រនឹងចីវរចៀសចេញទៅកាន់ក្រែងចម្ការ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឯក្រែងចម្ការដោយលំដាប់ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ការពាក់ព័ន្ធមួយអន្លើដោយកិក្ខុទាំងឡាយជាអាគន្តុកនេះជាបវេណីរបស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយដ៏មានព្រះភាគ ។ ក្រោយនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះបន្ទូលនេះនឹងកិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្តថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងអាចអត់ទ្រាំសេចក្តីទុក្ខបានឬទេ អាចញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ អ្នកឯងមកកាន់ផ្លូវធ្លាយមិនលំបាកទេឬ ម្នាលកិក្ខុ ម្យ៉ាងទៀត អ្នកមកពីណា ។ កិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចអត់ធន់សេចក្តីទុក្ខបាន បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមកកាន់ផ្លូវធ្លាយដោយមិនមានសេចក្តីលំបាកទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ស្រុកឈ្មោះឥសភៈ មានក្នុងកាសីជនបទ ខ្ញុំព្រះអង្គជាម្ចាស់អាវាសក្នុងស្រុកឈ្មោះឥសភៈនោះ ជាប់ចំពាក់ដោយការរៀបចំកន្លែងអាវាសនោះ ដល់នូវសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ធ្វើដូចម្តេច

អនាគតា ច មេ សាសនា តិក្ខា អាគច្ឆេយ្យុំ អាគតា ច មេ. សាសនា តិក្ខា ជាសុំ វិមាវេយ្យុំ អយញ្ច អាវាសោ វុឌ្ឍិំ វិរុឡ្ហិំ វេបុល្លំ អាបជ្ជេយ្យ តំ អជ្ជេ។ តេន ខ្ហេ សម្ពហុលា តិក្ខា ភាសិសុ ចាវិតំ ចរមានា យេន ភាសភគាមោ តទវសរិំសុ អទ្ធសំ ខោ អហំ តេន ខ្ហេ តេ តិក្ខា ទូរតោ វ អាគច្ឆន្តេ ទិស្វាន អាសនំ បញ្ញាបេសិំ ចាតោទកំ ទានបីឋំ ចាទកថលិកំ ឧបនិក្ខិបិំ បច្ចុក្កន្តា បាទបីឋំ បដិក្កហេសិំ ចានីយេន អាបុច្ឆិំ ឧហាតេ ខុស្សុក្កំ អកាសិំ ខុស្សុក្កំបិ អកាសិំ យាគុយា ខាទនីយេ ភត្តស្មិំ អជ្ជេ តេសំ ភន្តេ អាតុត្តកានំ តិក្ខានំ ឯតទហោសិ ភគ្គវោ ខោ អយំ អាវុសោ អាភសិកោ តិក្ខ ឧបភាតេ ខុស្សុក្កំ ភវេតំ ខុស្សុក្កំបិ ភវេតំ យាគុយា ខាទនីយេ ភត្តស្មិំ បាតុ ឥមំ អាវុសោ ឥតោ ភាសភគាមេ ឯភាសំ ភវេយ្យាតិ អជ្ជេ តេ ភន្តេ អាតុត្តកា តិក្ខា តស្មិំ ភាសភគាមេ ឯភាសំ ភវេយ្យុំ តាសញ្ច ឥយ្ហំ ភន្តេ

កិកុតាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ដែលមិនខាន់មកគប្បីឲ្យមក
ផង កិកុដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់មកដល់ហើយគប្បីនៅសប្បាយ
ផង ម្យ៉ាងទៀត អាវាសនេះគប្បីដល់នូវសេចក្តីចំរើនលូតលាស់ទូលំ-
ទូលាយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពេលនោះមានពួកកិកុជាច្រើនរួប
ត្រៃចទៅកាន់ចាវិកកង្គាសីជនបទក៏បានទៅដល់វាសកគ្រាម បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញពួកកិកុនោះមកពីចម្ងាយ លុះឃើញ
ហើយក៏ក្រាលអាសនៈដំកល់ទឹកលាងជើង តាំងសម្រាប់ទ្រជើង នឹងវត្ត
សម្រាប់ដូតជើង ហើយក្រែកទទួលនូវបាត្រនឹងចីវរ អើពើដោយទឹក
ឆាន់ បាននូវសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការងូត បាននូវសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុង
បបវនីយៈនឹងកត្តព្វទៀត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សេចក្តីប្រឹក្សាដូច្នេះ
ហានដល់កិកុតាំងឡាយជាអាគន្តុកនោះកុងពេលនោះថា អ្នកលេអាវុសោ
តាំងឡាយ កិកុជាម្ចាស់អាវាសនេះល្អណាស់ ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុង
ការងូត ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងបបវនីយៈនឹងកត្តព្វទៀត អ្នកលេ
អាវុសោតាំងឡាយ បើដូច្នោះមានតែយើងតាំងឡាយនឹងសម្រេចការនៅ
កុងវាសកគ្រាមនេះឯង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន គ្រានោះឯង ពួកកិកុជា
អាគន្តុកនោះសម្រេចការនៅកង្គវាសកគ្រាមនោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន

ปฐมปาราชิกกัณฑ์ อาคตฏฺฐานกถา

ปฐมปาราชิกสิกฺขาปทวณฺณนาย อาคตฏฺฐานกถา ตาว วุจฺจติ
อยญฺหิ ปาฬิ ปฐมปาราชิกสิกฺขาปทสฺส อาคตฏฺฐานกถา
ตสฺมา ตาว ปาฬิมุตฺตกวินิจฺฉยโต ปฐมปาราชิกสิกฺขาปทสฺส
อาคตฏฺฐานกถา วุจฺจติ ตตฺถ ปาฬิมุตฺตกวินิจฺฉโย นาม
ปาฬิยา อนาคตานญฺจ อตฺถานมฏฺฐกถาหิ สทฺธึ วินิจฺฉโย
ตสฺมา ตาว ปาฬิมุตฺตกวินิจฺฉยโต ปฐมปาราชิกสิกฺขาปทสฺส
อาคตฏฺฐานกถา วุจฺจติ ตตฺถ ปาฬิมุตฺตกวินิจฺฉโย นาม
ปาฬิยา อนาคตานญฺจ อตฺถานมฏฺฐกถาหิ สทฺธึ วินิจฺฉโย
ตสฺมา ตาว ปาฬิมุตฺตกวินิจฺฉยโต ปฐมปาราชิกสิกฺขาปทสฺส
อาคตฏฺฐานกถา วุจฺจติ ตตฺถ ปาฬิมุตฺตกวินิจฺฉโย นาม
ปาฬิยา อนาคตานญฺจ อตฺถานมฏฺฐกถาหิ สทฺธึ วินิจฺฉโย
ตสฺมา ตาว ปาฬิมุตฺตกวินิจฺฉยโต ปฐมปาราชิกสิกฺขาปทสฺส
อาคตฏฺฐานกถา วุจฺจติ ตตฺถ ปาฬิมุตฺตกวินิจฺฉโย นาม
ปาฬิยา อนาคตานญฺจ อตฺถานมฏฺฐกถาหิ สทฺธึ วินิจฺฉโย
ตสฺมา ตาว ปาฬิมุตฺตกวินิจฺฉยโต ปฐมปาราชิกสิกฺขาปทสฺส
อาคตฏฺฐานกถา วุจฺจติ ตตฺถ ปาฬิมุตฺตกวินิจฺฉโย นาม
ปาฬิยา อนาคตานญฺจ อตฺถานมฏฺฐกถาหิ สทฺธึ วินิจฺฉโย
ตสฺมา ตาว ปาฬิมุตฺตกวินิจฺฉยโต ปฐมปาราชิกสิกฺขาปทสฺส
อาคตฏฺฐานกถา วุจฺจติ ตตฺถ ปาฬิมุตฺตกวินิจฺฉโย นาม
ปาฬิยา อนาคตานญฺจ อตฺถานมฏฺฐกถาหิ สทฺธึ วินิจฺฉโย
ตสฺมา ตาว ปาฬิมุตฺตกวินิจฺฉยโต ปฐมปาราชิกสิกฺขาปทสฺส
อาคตฏฺฐานกถา วุจฺจติ ตตฺถ ปาฬิมุตฺตกวินิจฺฉโย นาม
ปาฬิยา อนาคตานญฺจ อตฺถานมฏฺฐกถาหิ สทฺธึ วินิจฺฉโย
ตสฺมา ตาว ปาฬิมุตฺตกวินิจฺฉยโต ปฐมปาราชิกสิกฺขาปทสฺส
อาคตฏฺฐานกถา วุจฺจติ ตตฺถ ปาฬิมุตฺตกวินิจฺฉโย นาม
ปาฬิยา อนาคตานญฺจ อตฺถานมฏฺฐกถาหิ สทฺธึ วินิจฺฉโย
ตสฺมา ตาว ปาฬิมุตฺตกวินิจฺฉยโต ปฐมปาราชิกสิกฺขาปทสฺส
อาคตฏฺฐานกถา วุจฺจติ ตตฺถ ปาฬิมุตฺตกวินิจฺฉโย นาม
ปาฬิยา อนาคตานญฺจ อตฺถานมฏฺฐกถาหิ สทฺธึ วินิจฺฉโย

សេចក្តីត្រិះរិះនេះមានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គថា ការលំបាកដោយអាគន្តុកកិច្ចរបស់អាគន្តុកភិក្ខុទាំងនេះក៏ស្ងប់រម្ងាប់ទៅហើយ ឥឡូវភិក្ខុទាំងឡាយដែលមិនស្គាល់ទីគោចរជាប្រក្រតីនោះក៏បានស្គាល់ហើយ ការធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក៏ត្រូលនៃបុគ្គលដទៃអស់មួយជីវិតជាការគ្រែពេកណាស់ ម្យ៉ាងទៀតការសូមក៏មិនជាទីគាប់ចិត្តដល់មនុស្សទាំងឡាយទៀត បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញលែងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងបបរនឹងខាទនីយៈនឹងកត្តទៀតបពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះលែងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងបបរនឹងខាទនីយៈនឹងកត្តទៀត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងពេលនោះ ភិក្ខុជាអាគន្តុកទាំងនោះបានប្រឹក្សាគ្នាដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពីដើមភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនេះធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការងឹត ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងបបរនឹងខាទនីយៈនឹងកត្តទៀត ឥឡូវភិក្ខុនោះលែងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងបបរនឹងខាទនីយៈនឹងកត្តហើយ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ឥឡូវភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនេះកាចណាស់ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយនឹងលើកវត្តភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុជាអាគន្តុកនោះប្រជុំគ្នាហើយនិយាយពាក្យនេះនឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា ម្នាលអាវុសោ ពីដើមអ្នកធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការងឹត ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងបបរនឹងខាទនីយៈនឹងកត្ត ឥឡូវអ្នកលែងធ្វើ

យោកុយោ ខាទនីយេ ភត្តស្មិំ អាបត្តិំ ទ្វំ អារុសោ អាបជ្ជោ
បសេ្សតំ អាបត្តិំ ន ត្តិ មេ អារុសោ អាបត្តិ យមហំ
បសេ្សយ្យន្តិ អជខោ តេ ភន្តេ អាកន្តុកោ កិក្ខុ មំ អាបជ្ជិ-
យា អនសេ្សន ខុក្កិបីសុ តសេ្ស មយ្ហំ ភន្តេ ឯតទហោសិ
អហំ ខោ ឯតំ ន ជានាមិ អាបត្តិំ ក ឯសា
អនាបត្តិ ក អាបជ្ជោ ចម្ហិ អនាបជ្ជោ ក ខុក្កិតោ
ចម្ហិ អខុក្កិតោ ក ន្ថម្ភិកេន ក អន្ថម្ភិកេន ក
ក្កុប្បេន ក អក្កុប្បេន ក ហានារហេន ក អដ្ឋានា-
រហេន ក យន្តនាហំ បបសេ្ស តត្ថ តតរន្តិ ឯតមត្ថំ
បុច្ឆយ្យន្តិ តតោ អហំ តតក អាតដ្ឋាមីតិ ។ អនា-
បត្តិ ឯសា កិក្ខុ នេសា អាបត្តិ អនាបជ្ជោសិ ន សិ
អាបជ្ជោ អខុក្កិតោសិ ន សិ ខុក្កិតោ អន្ថម្ភិកេនាសិ
ក្កុប្បេន ខុក្កិតោ ក្កុប្បេន អដ្ឋានារហេន តច្ច ទ្វំ កិក្ខុ

សេចក្តីឲ្យល់ខ្លាយតង់បឋមនេឝាទនីយៈនឹងតត្តហើយ ម្នាលអាវុសោ អ្នកត្រូវអាបត្តិហើយ អ្នកឃើញអាបត្តិឬទេ ខ្ញុំព្រះអង្គឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំគប្បីឃើញនោះមិនមានទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកភិក្ខុជាអាគន្តុកនោះលើកវត្តខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្នុងកាលនោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អាត្មាអញមិនដឹងហេតុនេះថា នេះជាអាបត្តិឬមិនមែនជាអាបត្តិ ម្យ៉ាងទៀតអញត្រូវអាបត្តិហើយឬមិនទាន់ត្រូវទេ ម្យ៉ាងទៀតសង្ឃ (គួរ) លើកវត្តអញឬមិន (គួរ) លើកវត្តទេ ដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ ឬមិនប្រកបដោយធម៌ទេ ដោយកម្មដ៏កម្រើក ឬមិនកម្រើកទេ ដោយកម្មគួរដល់ហេតុ ឬមិនគួរដល់ហេតុទេ បើដូច្នោះមានតែអញគប្បីទៅកាន់ក្រុងឋបម្មា ហើយគប្បីឆ្ពោះទូលសួរសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រោះហេតុនោះបានជាខ្ញុំព្រះអង្គមក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ អ្នកជាភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ អ្នកជាភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) អ្នកជាភិក្ខុដែលសង្ឃមិនគួរលើកវត្ត ជាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ អ្នកសង្ឃបានលើកវត្តហើយដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយកម្មដ៏កម្រើក ដោយកម្មមិនគួរតាមហេតុទេ ម្នាលភិក្ខុ អ្នកបួរ

តត្ថេវ ភិសភគាមេ ឯកភិក្ខំ ភគវតោ បដិញ្ញាតំ ។ ឯវំ ភន្តេតិ
ខោ ភគវតោ បដិស្សុត្វា តិក្ខ្ត្តុំ ភគវតោ បដិញ្ញាតំ
ទុដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា
យេន ភិសភគាមោ តេន បក្កាមិ ។ អថខោ តេសំ
អាគន្តុកានំ ភិក្ខូនំ អហុទេវ កុក្កុច្ចំ អហុ វិប្បដិសារោ
អលាភា វត នោ ន វត នោ លាភា ទុល្លទ្ធំ វត នោ
ន វត នោ សុលទ្ធំ យេ មយំ សុទ្ធំ ភិក្ខុំ អនាបត្តិ-
កំ អារព្ភ្ត្តុំ អកាសិម្ហ ទុក្កដំបិម្ហា ហន្ទ មយំ អាវុសោ
ចម្បំ គន្ត្វា ភគវតោ សន្តិកេ អច្ចយំ អច្ចយតោ ទេសេ-
ម្ហាតិ ។ អថខោ តេ អាគន្តុកា ភិក្ខូ សេនាសនំ សំ-
សាមេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន ចម្បា តេន បក្កមិំសុ
អនុបុព្វេន យេន ចម្បា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ
ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ ។
អថ ខ្លោ ខោ បនេតំ ពុទ្ធានំ ភគវន្តានំ អាគន្តុកេហិ
ភិក្ខូហិ សទ្ធឹ បដិសម្មោទិតុំ ។ អថខោ ភគវា តេ
ភិក្ខូ ឯតទវោច កច្ចិ ភិក្ខវេ ខមនីយំ កច្ចិ

បច្ឆិយប្បកួតៈ រឿងអាគន្តុកភិក្ខុ

ទៅសម្រែចការនៅក្នុងវាសកគ្រាមនោះវិញចុះ ។ តិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្ត ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយចៀសចេញទៅកាន់វាសកគ្រាមនោះ ។ ក្នុងលំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុជាអាគន្តុកនោះកើតសេចក្តីរង្កៀសក្តៅក្រហាយថា មិនមែនជាលាភរបស់យើងហើយ យើងឈ្មោះថាឥតលាភហើយ អត្តភាពជាមនុស្សយើងបានដោយក្រ មិនមែនយើងបានដោយងាយទេ (ព្រោះ) យើងលើកវត្តភិក្ខុបរិសុទ្ធមិនមានអាបត្តិ ដោយឥតរឿងឥតហេតុ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយនឹងទៅក្រុងចម្បាហើយសំដែងនូវទោសតាមទោស ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុជាអាគន្តុកនោះក៏រៀបចំទុកដាក់សេនាសនៈហើយកាន់យកបាត្រចីវរចៀសចេញទៅកាន់ក្រុងចម្បា ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឯក្រុងចម្បាដោយលំដាប់ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ សេចក្តីវិការទាំងនុ៎ះនៃភិក្ខុជាអាគន្តុកនេះជាប្រពៃណីរបស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយមានព្រះភាគ ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះបន្ទូលនេះនឹងពួកភិក្ខុនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយអាចអត់ទ្រាំ

ยาวตติยํ กมฺมวฺหา อปฺปกาสิตพฺพา อฏฺฐานเมตํ อนวกาโส
ขตฺติยา โข ปน ปุพฺเพ กิงฺกาเร อาคจฺฉนฺติ ฯ ๑ยตติยํ
กตฺตา ยาวตติยํ กตฺตา อปฺปกาสิตพฺพา โข ปน ตยิทํ
กตฺตุ อฏฺฐานเมตํ อนวกาโส เอตฺถ กตฺตุ ตาสีสุ ฉนฺนเน-
สุ ภิกฺขเวหาเมหา ฆาต เอตา ตยิทํ กตฺตา อาคจฺฉ-
นฺตาติ ฯ ปุพฺเพ ภิกฺขเว อาคนฺตุกา ภิกฺขู อุทฺทิสิตฺวา
ปจฺฉา กเตติ ฯ ตีหิ ภิกฺขเว วตฺถูหิ ภิกฺขุ(๑)ตาวเณติ ฯ
อวตฺถูหิ ตตฺตา อตาวเณติ ฯ วีสวสฺโส ตุฬฺโห ตตฺตา
อนนุญฺญาตกา ภิกฺขเว อนนุโลมิตกา อปฺปฏิรูปา อสฺสา-
ตมลาตกา อตตปฺปิยา อตตวณิยา ตตฺถ หิ ฆาต
ปุพฺเพ เมาฆปุริสา สาธู ภิกฺขู อตาตปตฺตกา อวตฺถูหิ

---

๑ ม. ตาตปตฺตเก อยเม ตาหา ส ตาหาติ ฯ

សេចក្តីទុក្ខបានឬទេ អាចញុំាងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ អ្នកតាំងឡាយមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដោយការមិនលំបាកទេឬ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត អ្នកតាំងឡាយមកអំពីណា ។ ពួកភិក្ខុតាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចអត់ធ្មៃបាន បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចញុំាងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ម្យ៉ាងទៀត យើងខ្ញុំតាំងឡាយមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដោយការមិនលំបាកទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មានស្រុកមួយឈ្មោះភសក: នៅកន្លងកាសីជនបទ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ យើងខ្ញុំតាំងឡាយ មកអំពីស្រុកឈ្មោះភសក:នោះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយលើកវត្តភិក្ខុជាចៅអាវាស មែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយលើកវត្តព្រោះវត្តជួបប្រជុំ ព្រោះហេតុជួបប្រជុំ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គតាំងឡាយលើកវត្តដោយគ្មានវត្ត គ្មានហេតុទេ ។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ការនេះមិនសមគួរ មិនទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជាវេសសមណ: មិនគប្បី មិនត្រូវធ្វើទេ ម្នាលមោឃបុរសតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយ មិនគួរនឹងលើកវត្តភិក្ខុដ៏ស្អាតគ្មានអាបត្តិ ដោយគ្មានវត្ត

អការណេ ឧក្ខិបិស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អម្ប-
សញ្ញាតំ វា បសាទាយ ។បេ។ វិសារទាតូ ឆម្មឹ កថំ
កត្វា តិក្ខ្ត្តុំ អាមន្តេសិ ឯ តិក្ខ្ត្តុំ សុន្ទោ តិក្ខ្ត្តុ អធា-
បត្តីកោ អវត្ថុស្មឹ អការណេ ឧក្ខិបិតព្ពោ យោ ឧក្ខិ-
បេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។ អថខោ តេ តិក្ខ្ត្តុ
ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា ភគវតោ
ចាទេសុ សិរសា និបតិត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ អច្ចយោ
នោ ភន្តេ អច្ចគ្គមា យថាពាលេ យថាមូឡ្ហេ យថា-
អកុសលេ យេ មយំ សុទ្ធំ តិក្ខ្ត្តុំ អធាបត្តិកំ អវត្ថុស្មឹ
អការណេ ឧក្ខិបិម្ហា តេសំ នោ ភន្តេ ភគវា អច្ចយំ
អច្ចយតោ បដិក្ខណ្ហាតុ អាយតឹ សំវរាយាតិ ។ តក្ខ
តុម្ហេ តិក្ខ្ត្តុំ អច្ចយោ អច្ចគ្គមា យថាពាលេ យថា-
មូឡ្ហេ យថាអកុសលេ យេ តុម្ហេ សុទ្ធំ តិក្ខ្ត្តុំ អធាបត្តិកំ
អវត្ថុស្មឹ អការណេ ឧក្ខិបិត្ថ យតោ ច ខោ តុម្ហេ
តិក្ខ្ត្តុំ អច្ចយំ អច្ចយតោ ទិស្វា យថាធម្មំ បដិករោថ

គ្មានហេតុទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ការនេះនាំមិនឲ្យដែះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ដែះថ្លា ។ បេ ។ ទ្រង់តិះដៀលហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថារួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវលើកវត្ថុភិក្ខុដ៏បរិសុទ្ធគ្មានអាបត្តិដោយគ្មានវត្ថុគ្មានហេតុទេ ភិក្ខុណាលើកវត្ថុ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ គ្រានោះ ពួកភិក្ខុនោះក្រោកចាកអាសនៈហើយធ្វើសំពត់ឧត្តរាសង្គៈលើស្មាម្ខាង ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទាទាំងឡាយនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយសិរសា ហើយទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយត្រូវទោសព្រោះជាបុគ្គលពាលយ៉ាងណា ជាបុគ្គលវង្វេងយ៉ាងណា ជាបុគ្គលមិនឆ្លាសយ៉ាងណា (ដោយហេតុ) យើងខ្ញុំទាំងឡាយលើកវត្ថុភិក្ខុដ៏ស្អាតមិនមានអាបត្តិដោយគ្មានវត្ថុគ្មានហេតុ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទទួលអត់ទោសតាមទោសនៃយើងខ្ញុំទាំងឡាយដើម្បីសង្រួមតទៅ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវទោសព្រោះជាបុគ្គលពាល ជាបុគ្គលវង្វេង ជាបុគ្គលមិនឆ្លាសយ៉ាងណា (ដោយហេតុ) អ្នកទាំងឡាយបានលើកវត្ថុភិក្ខុដ៏ស្អាតមិនមានអាបត្តិដោយគ្មានវត្ថុគ្មានហេតុ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអ្នកទាំងឡាយឃើញទោសតាមទោសហើយចូរធ្វើតប (សំដែង) នូវទោសតាមធម៌ចុះ

ตำ วา มยำ ปฏิกฺขิปามิ วุฑฺฒิ หิ เอสา ภิกฺขเว อริยสฺส วินเย โย อปฺปิจฺฉตาย สนฺตุฏฺฐิยา สลฺเลขาย ปวิเวกาย อารทฺธวิริยตาย สุภรตาย ติ ฯ

[๘๑] เตน โข ปน สมเยน ปญฺจสตา ภิกฺขู ปาวายำ กิสฺมิญฺจิ กิสฺมิญฺจิ อาวาเส วสฺสกมฺมำ[๑] กเรนฺติ อาวาเส สมคฺคกมฺมำ[๒] กเรนฺติ อาวาเส วคฺคกมฺมำ กเรนฺติ อาวาเส สมคฺคกมฺมำ กเรนฺติ อาวาเสปิ วคฺคกมฺมำ กเรนฺติ อาวาเสปิ สมคฺคกมฺมำ กเรนฺติ ฯเปฯ ปกตึ ปกฺขิปติ ฯเปฯ ทฺเว ปกฺขิปติ ฯเปฯ สพฺพหุเล ปกฺขิปติ ฯเปฯ สพฺพำ ปกฺขิปติ ทฺเวปิ ปกตึ ปกฺขิปนฺติ ทฺเวปิ ทฺเว ปกฺขิปนฺติ ทฺเวปิ สพฺพหุเล ปกฺขิปนฺติ ทฺเวปิ สพฺพำ ปกฺขิปนฺติ สพฺพหุลาปิ ปกตึ ปกฺขิปนฺติ สพฺพหุลาปิ ทฺเว ปกฺขิปนฺติ สพฺพหุลาปิ สพฺพหุเล ปกฺขิปนฺติ สพฺพหุลาปิ สพฺพำ ปกฺขิปนฺติ สพฺเพปิ สพฺพำ ปกฺขิปติ ฯ เย เต ภิกฺขู

๑-๒ สพฺพตฺถ วคฺคกมฺมนฺติ จ สมคฺคกมฺมนฺติ จ ทิสฺสนฺติ ฯ ๓ สี ปน อาวาเสปิ สงฺฆกมฺมำ กเรนฺติ ปาลิยา ฉ สเมติ ฯ ตตฺถ ปิ ปกาสนตฺถา ภิกฺขเว อาวาเสปิ สงฺฆกมฺมำ วคฺคำ อาวาเสปิ สงฺฆกมฺมนฺตฺวาทิกา ปาลิ ทิสฺสติ ฯ

តថាគតទទួលអត់ទោសនោះរបស់អ្នកទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីពិតថា ភិក្ខុណាឃើញទោសតាមទោសហើយធ្វើតបទោសនោះតាមធម៌ ដល់នូវសេចក្តីសង្រួមតទៅ នេះជាសេចក្តីចំរើនរបស់ភិក្ខុនោះ ក្នុងអរិយវិន័យ ។

[๘๑] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនៅក្នុងក្រុងចម្បាធ្វើកម្មទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺធ្វើកម្មជាពួកព្រមទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មព្រមព្រឹងតែមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មជាពួកព្រមទាំងប្រកបដោយធម៌ហួមខ្លះ ធ្វើកម្មព្រមព្រឹងតែប្រកបដោយធម៌ហួមខ្លះ ភិក្ខុមួយរូបលើកវត្តភិក្ខុមួយរូបក៏មាន ភិក្ខុមួយរូបលើកវត្តភិក្ខុពីររូបក៏មាន ភិក្ខុមួយរូបលើកវត្តភិក្ខុច្រើនរូបក៏មាន ភិក្ខុមួយរូបលើកវត្តសង្ឃក៏មាន ភិក្ខុពីររូបលើកវត្តភិក្ខុមួយរូបក៏មាន ភិក្ខុពីររូបលើកវត្តភិក្ខុពីររូបក៏មាន ភិក្ខុពីររូបលើកវត្តភិក្ខុច្រើនរូបក៏មាន ភិក្ខុពីររូបលើកវត្តសង្ឃក៏មាន ភិក្ខុច្រើនរូបលើកវត្តភិក្ខុមួយរូបក៏មាន ភិក្ខុច្រើនរូបលើកវត្តភិក្ខុពីររូបក៏មាន ភិក្ខុច្រើនរូបលើកវត្តភិក្ខុច្រើនរូបក៏មាន ភិក្ខុច្រើនរូបលើកវត្តសង្ឃក៏មាន សង្ឃលើកវត្តសង្ឃក៏មាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា

អប្បិច្ឆោ ។បេ។ តេ ឧដ្ឋាយនិ្តិ ខីយនិ្តិ វិចារេនិ្តិ ភេទំ ហិ
ជាម ចប្បាយំ តិក្ខិ ឣវូចាន ភម្មានំ តវិស្សនិ្តិ អឆម្ភេ-
ន វក្កមុំ តវិស្សនិ្តិ ។បេ។ សង្កេបេ សង្ខំ ឧទ្ទិប្បសន្ន-
តិតំ ។ អថខោ តេ តិក្ខិ ភគវតោ ឣតមត្តំ ឣរោចេ-
សុំ ។ សចុំ ភិរ តិក្ខិវេ ចប្បាយំ តិក្ខិ ឣវូចាន ភម្មានំ
តរោនិ្តិ អឆម្ភេន វក្កមុំ តរោនិ្តិ ។ បេ ។ សង្កេបេ
សង្ខំ ឧទ្ទិបតិតំ ។ សចុំ ភគវាតិ ។ វិតរហិ ពុទ្ធោ ភគវា
។បេ។ វិតរហិត្វា ឣឆ្ចំ ភេទំ ភត្វា តិក្ខិ ឣមនុស្សេ ។

(៨២) ឣឆម្ភេន ខេ តិក្ខិវេ វក្កមុំ ឣតមុំ ន ច
តរណីយំ ។ ឣឆម្ភេន ខេ តិក្ខិវេ សមក្កមុំ ឣតមុំ
ន ច តរណីយំ ។ ឆម្ភេន ខេ តិក្ខិវេ វក្កមុំ ឣតមុំ
ន ច តរណីយំ ។ ឆម្ភប្បដិរូបកេន ខេ តិក្ខិវេ

មានសេចក្តីថ្កោលទោសដូច្នេះជាដើម ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្អាប់ថា កិក្ខុក្រែងចម្បាមិនគួរនឹងធ្វើកម្មទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ នឹងធ្វើកម្មជាពួកព្រមទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ។ បេ ។ សង្ឃលើកវត្តសង្ឃក៏មាន ។ គ្រានោះ ពួកកិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកកិក្ខុក្រែងចម្បាធ្វើកម្មទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺធ្វើកម្មជាពួកព្រមទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ។ បេ ។ សង្ឃលើកវត្តសង្ឃក៏មានពិតមែនឬ ។ ពួកកិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាត្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោស ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថារួចត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ។

(៨២) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម កិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មព្រមព្រៀងតែមិនប្រកបដោយធម៌ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម កិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម កិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ

វត្តកម្មំ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ ឆន្ទម្បដិរូបកេន ទេ
តំកម្មវៃ សមវត្តកម្មំ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ ឯតោបិ
ឯកំ ឧក្ខិបតិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ ឯតោបិ
ទ្វេ ឧក្ខិបតិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ ឯតោបិ
សម្ពហុលេ ឧក្ខិបតិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ ឯតោបិ
សង្ឃំ ឧក្ខិបតិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ ទ្វេបិ ឯកំ
ឧក្ខិបន្តិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ ទ្វេបិ ទ្វេ ឧក្ខិ-
បន្តិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ ទ្វេបិ សម្ពហុលេ
ឧក្ខិបន្តិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ ទ្វេបិ សង្ឃំ ឧក្ខិ-
បន្តិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ សម្ពហុលាបិ ឯកំ
ឧក្ខិបន្តិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ សម្ពហុលាបិ ទ្វេ
ឧក្ខិបន្តិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ សម្ពហុលាបិ
សម្ពហុលេ ឧក្ខិបន្តិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។
សម្ពហុលាបិ សង្ឃំ ឧក្ខិបន្តិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។
សង្ឃោបិ សង្ឃំ ឧក្ខិបតិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។

បើកម្មជាពួកតាំងប្រកបដោយធម៌ប្រុម កំណ្ហោះថាមិនមែនជាកម្ម តែកុំមិនត្រូវធ្លើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ បើកម្មព្រមព្រៀងគ្នាតែប្រកបដោយធម៌ប្រុម កំណ្ហោះថាមិនមែនជាកម្ម តែកុំមិនត្រូវធ្លើទេ ។ តែកុំមួយរូបលើកវត្ត តែកុំមួយរូបក្តី កំណ្ហោះថាមិនមែនជាកម្ម តែកុំមិនត្រូវធ្លើទេ តែកុំមួយរូបលើកវត្តតែកុំពីររូបក្តី កំណ្ហោះថាមិនមែនជាកម្ម តែកុំមិនត្រូវធ្លើទេ ។ តែកុំមួយរូបលើកវត្តតែកុំច្រើនរូបក្តី កំណ្ហោះថាមិនមែនជាកម្ម តែកុំមិនត្រូវធ្លើទេ ។ តែកុំមួយរូបលើកវត្តសង្ឃក្តី កំណ្ហោះថាមិនមែនជាកម្ម តែកុំមិនត្រូវធ្លើទេ ។ តែកុំពីររូបលើកវត្តតែកុំមួយរូបក្តី កំណ្ហោះថាមិនមែនជាកម្ម តែកុំមិនត្រូវធ្លើទេ ។ តែកុំពីររូបលើកវត្តតែកុំពីររូបក្តី កំណ្ហោះថាមិនមែនជាកម្ម តែកុំមិនត្រូវធ្លើទេ ។ តែកុំពីររូបលើកវត្តតែកុំច្រើនរូបក្តី កំណ្ហោះថាមិនមែនជាកម្ម តែកុំមិនត្រូវធ្លើទេ ។ តែកុំពីររូបលើកវត្តសង្ឃក្តី កំណ្ហោះថាមិនមែនជាកម្ម តែកុំមិនត្រូវធ្លើទេ ។ តែកុំច្រើនរូបលើកវត្តចំពោះតែកុំមួយរូបក្តី កំណ្ហោះថាមិនមែនជាកម្ម តែកុំមិនត្រូវធ្លើទេ ។ តែកុំច្រើនរូបលើកវត្តតែកុំពីររូបក្តី កំណ្ហោះថាមិនមែនជាកម្ម តែកុំមិនត្រូវធ្លើទេ ។ តែកុំច្រើនរូបលើកវត្តតែកុំច្រើនរូបក្តី កំណ្ហោះថាមិនមែនជាកម្ម តែកុំមិនត្រូវធ្លើទេ ។ តែកុំច្រើនរូបលើកវត្តសង្ឃក្តី កំណ្ហោះថាមិនមែនជាកម្ម តែកុំមិនត្រូវធ្លើទេ ។ សង្ឃលើកវត្តសង្ឃក្តី កំណ្ហោះថាមិនមែនជាកម្ម តែកុំមិនត្រូវធ្លើទេ ។

(๘๓) បឋមារម្ភាទិ កិត្តាវេ កម្មាទិ អធម្មេន វត្ត-
កម្មំ អធម្មេន សមគ្គកម្មំ ធម្មេន វត្តកម្មំ ធម្មេន
សមគ្គកម្មំ ។ ឥត្ថ កិត្តាវេ យាទិទំ(๑) អធម្មេន វត្ត-
កម្មំ ๙ទំ កិត្តាវេ កម្មំ អធម្មត្តា វត្តត្តា កុប្បំ អដ្ឋានារហំ
ន កិត្តាវេ ឯវរូបំ កម្មំ កាតព្ពំ ន ច មយា ឯវរូបំ
កម្មំ អនុញ្ញាតំ ។ ឥត្ថ កិត្តាវេ យាទិទំ អធម្មេន សមគ្ក-
កម្មំ ๙ទំ កិត្តាវេ កម្មំ អធម្មត្តា កុប្បំ អដ្ឋានារហំ ន
កិត្តាវេ ឯវរូបំ កម្មំ កាតព្ពំ ន ច មយា ឯវរូបំ កម្មំ
អនុញ្ញាតំ ។ ឥត្ថ កិត្តាវេ យាទិទំ ធម្មេន វត្តកម្មំ ๙ទំ
កិត្តាវេ កម្មំ វត្តត្តា កុប្បំ អដ្ឋានារហំ ន កិត្តាវេ ឯវរូ-
បំ កម្មំ កាតព្ពំ ន ច មយា ឯវរូបំ កម្មំ អនុញ្ញាតំ ។

---

๑ ម. យាទិទំ ។

(៨៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯកម្មនេះមាន ៤ យ៉ាង គឺ កម្មជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ១ កម្មព្រមព្រៀងតែមិនប្រកបដោយធម៌ ១ កម្មជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ ១ កម្មព្រមព្រៀងទាំងប្រកបដោយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្មទាំង ៤ យ៉ាងនោះ កម្មណា ជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះឯងជាកម្មកំរើក (ខ្ចប) មិនគួរដល់ហេតុ ព្រោះជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ផង ជាពួកផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះកិភ្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះតថាគតមិនបានអនុញ្ញាតទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្មទាំងឡាយនោះ កម្មណា ព្រមព្រៀងតែមិនប្រកបដោយធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះជាកម្មកំរើក មិនគួរដល់ហេតុ ព្រោះថាកម្មនោះមិនប្រកបដោយធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះ កិភ្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះតថាគតមិនបានអនុញ្ញាតទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្មទាំងឡាយនោះ កម្មណា ជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះឯងជាកម្មកំរើក មិនគួរដល់ហេតុ ព្រោះថាកម្មនោះជាពួក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះកិភ្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះតថាគតមិនបានអនុញ្ញាតទេ ។

ตตฺร กิญฺจาปิ ยตฺถ กตฺถจิ สมฺภวโต สมฺภารา ปน กมฺมมฺปิ กมฺมสมฺภารา สมฺภารสมฺภารา อกุปฺปา มหาวิปากา วิย กมฺมมฺปิ กมฺมสมฺภารสมฺภารา วิย ปากา ปจฺจยา กมฺมมฺปิ อนุญฺญาตานิ ฯ ตสฺมา-ตีหา กิญฺจาปิ วิย กมฺมมฺปิ กมฺมสมฺภารสมฺภารา ยตฺถ กตฺถจิ สมฺภวนฺติ วิย ปากา ปจฺจยา จ ปน สพฺพตฺถ น สมฺภวนฺติ เอว กิญฺจาปิ สพฺพตฺถ น สมฺภวนฺติ ฯ

(๘๔) เตน เยน ปน สมเยน ลพฺภนียา กิญฺจาปิ วิย ตานิ กมฺมานิ กมฺมสมฺภารา จ ปน อนนฺตเรน อตฺตภาเวน กมฺมมฺปิ อนนฺตเรน สมฺภารสมฺภารา จ ปน อนนฺตเรน อตฺตภาเวน กมฺมสมฺภารสมฺภารา จ ปน ตติยภวาทีสุ กมฺมมฺปิ กมฺมสมฺภารสมฺภารา จ ปน ตติยภวาทีสุ สมฺภารสมฺภารา จ ปน ปจฺจยา ปจฺจยสมฺภารา จ ปน ปจฺจยา อนนฺตเรน อตฺตภาเวน ปจฺจยสมฺภารา จ ปน ปจฺจยา อนนฺตเรน อตฺตภาเวน ปจฺจยสมฺภารา จ ปน ตติยภวาทีสุ ปจฺจยา ปจฺจยสมฺภารา จ ปน ตติยภวาทีสุ ปากา ปจฺจยา จ ปน อนนฺตเรน อตฺตภาเวน ปากา ปจฺจยา จ ปน อนนฺตเรน อตฺตภาเวน ปากา ปจฺจยา จ ปน ตติยภวาทีสุ ปากา ปจฺจยา จ ปน ตติยภวาทีสุ

---

๑ อนุสาเรน สมฺปฺปณฺฑิโต ปาโฐ ฯ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្មទាំងឡាយនោះ កម្មណាព្រមព្រៀងទាំងប្រកបដោយធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះឯង ជាកម្មមិនគំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុ ព្រោះថាកម្មនោះប្រកបដោយធម៌ផង ព្រមព្រៀងផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើប៉ុះ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះតថាគតក៏អនុញ្ញាត ។ ព្រោះហេតុដូច្នោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសិក្សាក្នុងសាសនានេះថា យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើកម្មមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺកម្មព្រមព្រៀងគ្នាទាំងប្រកបដោយធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសិក្សាដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

(៨៤) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធ្វើកម្មទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ ធ្វើកម្មជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មព្រមព្រៀងតែមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែមខ្លះ ធ្វើកម្មព្រមព្រៀងតែប្រកបដោយធម៌ប្លែមខ្លះ ធ្វើកម្មវិបត្តិដោយញត្តិ តែបរិបូណ៌ដោយអនុស្សាវនាខ្លះ ធ្វើកម្មវិបត្តិដោយអនុស្សាវនា តែបរិបូណ៌ដោយញត្តិខ្លះ ធ្វើកម្មវិបត្តិដោយញត្តិនឹងវិបត្តិដោយអនុស្សាវនាខ្លះ ធ្វើកម្មខុសបាកធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មខុសបាកវិន័យខ្លះ

กามฺหิ กาเรนฺติ อญฺญตฺราปิ สตฺถุ สาสนา กามฺหิ กาเรนฺติ ปฏิกุฏฺฐกมฺปิ กามฺหิ กาเรนฺติ อฉฑฺเฑตพฺพกมฺปิ กุปฺปํ อฏฺฐานา-รหาติ ฯ เยเต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ เต ทุฏฺฐุลฺลายนฺติ ฑียนฺติ วิหาเรนฺติ กายิ มาย ฉมฺภิยา ภิกฺขู ปฺยาหรนฺติ กมฺมานิ การิสฺสนฺติ อฉมฺเห วกฺขามีติ กายิ การิสฺสนฺติ ฯเปฯ ปฏิกุฏฺฐกมฺปิ กามฺหิ การิสฺสนฺติ อฉฑฺเฑตพฺพกมฺปิ กามฺหิ กุปฺปํ อฏฺฐานารหนฺติ ฯ อถวา เต ภิกฺขู ภควาเตา ปิตมตฺตํ อาเวเจสุ ฯ สพฺเพ ตาว ภิกฺขเว ฉมฺภิยา ภิกฺขู ปฺยาหรนฺติ กายิ มาย กาเรนฺติ อฉมฺเห วกฺขามีติ กายิ กาเรนฺติ ฯเปฯ ปฏิกุฏฺฐกมฺปิ กามฺหิ กาเรนฺติ อฉฑฺเฑตพฺพกมฺปิ กุปฺปํ อฏฺฐานารหนฺติ ฯ สพฺเพ ภควตา ฯ ตีหาปิ ตุณฺหี ภควา ฯเปฯ ตีหาปิ ตฺวา ฉมฺหิ กตฺวา กายิ ภิกฺขู อาปตฺติโย ฯ

(๘๙) อฉมฺเห เปเต ภิกฺขเว วกฺขามีติ อกามฺหิ ฉ ปกาสนียา ฯ อฉมฺเห เปเต ภิกฺขเว สมฺปชฺชามีติ อกามฺหิ

ធ្វើកម្មខុសឆាកសត្ថុសាសនខ្លះ ធ្វើកម្មដែលព្រះពុទ្ធតិះដៀលហើយ ជាកម្ម
មិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក មិនគួរដល់ហេតុខ្លះ ។ ពួកភិក្ខុណាមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះ
បង្អាប់ថា ពួកធព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងធ្វើកម្មទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ
សោះ គឺធ្វើកម្មជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ។ បេ ។ ធ្វើកម្មដែល
ព្រះពុទ្ធទ្រង់តិះដៀលហើយ ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជា
កម្មមិនគួរដល់ហេតុខ្លះ ។ គ្រានោះ ពួកភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកថាពួកធព្វគ្គិយភិក្ខុធ្វើកម្មទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺធ្វើកម្មជាពួក
ទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ។ បេ ។ ធ្វើកម្មដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់តិះដៀល
ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុខ្លះ ពិត
មែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ។ បេ ។ លុះទ្រង់តិះដៀលហើយ
ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ។

(៨៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មណាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌
ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្ម
ពួកមេព្រៀងតែមិនប្រកបដោយធម៌ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិន

ន ច ការណីយំ ។ ឯម្ហេន ខេ ភិក្ខវេ វុដ្ឋកម្មំ អកម្មំ
ន ច ការណីយំ ។ ឆម្ហប្បដិរូបកេន ខេ ភិក្ខវេ វុដ្ឋកម្មំ
អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ ឆម្ហប្បដិរូបកេន ខេ ភិក្ខវេ
សមគ្គកម្មំ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ ញត្តិវិបន្នញ្ហេ
ភិក្ខវេ កម្មំ អនុស្សាវនសម្បន្នំ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។
អនុស្សាវនវិបន្នញ្ហេ ភិក្ខវេ កម្មំ ញត្តិសម្បន្នំ អកម្មំ ន
ច ការណីយំ ។ ញត្តិវិបន្នញ្ហេ ភិក្ខវេ កម្មំ អនុស្សា-
វនវិបន្នំ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ អញ្ញតរេន ភិក្ខ-
វេ ឆន្នា កម្មំ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ អញ្ញតរេន
ភិក្ខវេ វិនយា កម្មំ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ អញ្ញ-
តរេន ភិក្ខវេ សត្ថុ សាសនា កម្មំ អកម្មំ ន ច ការ-
ណីយំ ។ បដិកុដ្ឋកតំ ខេ ភិក្ខវេ កម្មំ អធម្មិកំ តុច្ឆំ
អជ្ឈានារហំ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។

ត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្ញម ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មត្រមត្រៀងតែប្រកបដោយធម៌ប្ញម ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មវិបត្តិដោយញត្តិ តែបវិបូណ៌ដោយអនុស្សាវនា ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មវិបត្តិដោយអនុស្សាវនា តែបវិបូណ៌ដោយញត្តិ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មវិបត្តិដោយញត្តិផង វិបត្តិដោយអនុស្សាវនាផង ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទុសចាភធម៌ក្តី ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទុសចាកវិន័យ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទុសចាកសត្ថុសាសនៈ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់តិះដៀល ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។

(๘๖) ឆយិមានិ ភិក្ខវេ កម្មានិ អធម្មកម្មំ វគ្គកម្មំ សមគ្គកម្មំ ធម្មប្បដិរូបកេន វគ្គកម្មំ ធម្មប្បដិរូបកេន សមគ្គកម្មំ ឆន្ទេន សមគ្គកម្មំ ។

(๘๗) កតមញ្ច ភិក្ខវេ អធម្មកម្មំ ។ ញត្តិទុតិយេ ចេ ភិក្ខវេ កម្មេ ឯកាយ ញត្តិយា កម្មំ ករោតិ ន ច កម្មវចនំ អនុស្សាវេតិ អធម្មកម្មំ ។ ញត្តិទុតិយេ ចេ ភិក្ខវេ កម្មេ ទ្វីហិ ញត្តីហិ កម្មំ ករោតិ ន ច កម្មវចនំ អនុស្សាវេតិ អធម្មកម្មំ ។ ញត្តិទុតិយេ ចេ ភិក្ខវេ កម្មេ ឯកាយ កម្មវចាយ កម្មំ ករោតិ ន ច ញត្តិំ ឋបេតិ អធម្មកម្មំ ។ ញត្តិទុតិយេ ចេ ភិក្ខវេ កម្មេ ទ្វីហិ កម្មវចាហិ កម្មំ ករោតិ ន ច ញត្តិំ ឋបេតិ អធម្មកម្មំ ។ ញត្តិចតុត្ថេ ចេ ភិក្ខវេ កម្មេ ឯកាយ ញត្តិយា កម្មំ ករោតិ ន ច កម្មវចនំ អនុ-
ស្សាវេតិ អធម្មកម្មំ ។ ញត្តិចតុត្ថេ ចេ ភិក្ខវេ កម្មេ ទ្វីហិ ញត្តីហិ តីហិ ញត្តីហិ ចតូហិ ញត្តីហិ កម្មំ ករោតិ ន ច កម្មវចនំ អនុស្សាវេតិ អធម្មកម្មំ ។

(๘๖) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះមាន ๖ យ៉ាង គឺកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ๑ កម្មជាពួក ๑ កម្មព្រមព្រៀង ๑ កម្មជាពួកទាំងប្រែកបដោយធម៌បូម ๑ កម្មព្រមព្រៀងតែប្រែកបដោយធម៌បូម ๑ កម្មព្រមព្រៀងទាំងប្រែកបដោយធម៌ ๑ ។

(๘๗) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមិនប្រែកបដោយធម៌តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយញត្តិមួង តែមិនសូត្រកម្មវាចា ហៅថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយញត្តិពីរដង តែមិនសូត្រកម្មវាចា ហៅថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយកម្មវាចា ๑ តែមិនតាំងញត្តិ ហៅថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយកម្មវាចាពីរ តែមិនតាំងញត្តិ ហៅថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ๔ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយញត្តិ ๑ តែមិនសូត្រកម្មវាចា ហៅថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ๔ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយញត្តិពីរគ្គី ដោយញត្តិបីគ្គី ដោយញត្តិបួនគ្គី តែមិនសូត្រកម្មវាចា ហៅថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។

ញត្តិចតុត្ថេ ចេ តិក្ខវេ កម្មេ ឯកាយ កម្មវាចាយ កម្មំ ករោតិ ន ច ញត្តឹ ឋបេតិ អធម្មកម្មំ ។ ញត្តិចតុត្ថេ ចេ តិក្ខវេ កម្មេ ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ តីហិ កម្មវាចាហិ ចតូហិ កម្មវាចាហិ កម្មំ ករោតិ ន ច ញត្តឹ ឋបេតិ អធម្មកម្មំ ។ ឥទំ វុច្ចតិ តិក្ខវេ អធម្មកម្មំ ។

(៨៩) កតមញ្ច តិក្ខវេ វគ្គកម្មំ ។ ញត្តិទុតិយេ ចេ តិក្ខវេ កម្មេ យាវតិកា តិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អនាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ វគ្គកម្មំ ។ ញត្តិទុតិយេ ចេ តិក្ខវេ កម្មេ យាវតិកា តិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ វគ្គកម្មំ ។ ញត្តិទុតិយេ ចេ តិក្ខវេ កម្មេ យាវតិកា តិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អាហដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ๔ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយកម្មវាចា ๑ តែមិនតាំងញត្តិ ហៅថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ๔ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយកម្មវាចាពីរក្តី ដោយកម្មវាចាបីក្តី ដោយកម្មវាចាបួនក្តី តែមិនបានតាំងញត្តិ ហៅថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះតថាគតហៅថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។

(๘๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មជាពួក(នោះ)តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ កំពុង[1]នានរូបគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងឡាយនោះមិនទាន់មកដួបជុំគ្នាក្តី ធន្ធរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ធន្ធភិក្ខុក៏មិនបាននាំមកក្តី ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានកង្វល់ចំពោះមុខ កំហាមឃាត់កម្មក្តី ហៅថាកម្មជាពួក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ ភិក្ខុពុំ[2]នានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងឡាយនោះមកដួបជុំគ្នាហើយ តែធន្ធរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ធន្ធភិក្ខុក៏មិនបាននាំមកក្តី ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានកង្វល់ចំពោះមុខ កំហាមឃាត់ក្តី ហៅថាកម្មជាពួក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ ភិក្ខុដែលគួរដល់កម្មទាំងពុំ[3]នាន ភិក្ខុទាំងនោះក៏មកដួបជុំគ្នាហើយក្តី ធន្ធរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ធន្ធភិក្ខុក៏បាននាំមកក្តី តែភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានកង្វល់ចំពោះមុខ

ปฏิกฺกาสฺสิ วกฺกงฺคมฺหิ ฯ ญาตีหิ สทฺธึ เอกโต กีฬนฺโต
ตาย ปุพฺพกมฺมปฺปจฺจยา อนาคตา ปญฺจ ชาติสตานิ
ตาย ปุพฺพกมฺมปฺปจฺจยา อนาคตา ปญฺจ ชาติสตานิ
ตาย ปุพฺพกมฺมปฺปจฺจยา อนาคตา ปญฺจ ชาติสตานิ
ปฏิกฺกาสฺสิ วกฺกงฺคมฺหิ ฯ ๔ธิ ปุพฺพกมฺมปฺปจฺจยา
ปฏิกฺกาสฺสิ วกฺกงฺคมฺหิ ฯ

[๘๙] กตมญฺจ กิจฺฉาปตฺติ สมฺภวกงฺคมฺหิ ฯ ญาตีหิ-
ยา เอกา กิจฺฉาปตฺติ ตาย ปุพฺพกมฺมปฺปจฺจยา อนาคตา ปญฺจ ชาติสตานิ

កំហាមឃាត់កម្ម ហៅថាកម្មជាពួក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្ម
មានញត្តិជាគំរប់ ៤ កិក្ខុដែលគួរដល់កម្មទាំងប៉ុន្មាន កិក្ខុទាំងនោះក៏មិន
បានមកជួបជុំគ្នាក្តី ឆន្ទៈរបស់កិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈកិក្ខុមិនបាន
នាំមកក្តី កិក្ខុទាំងឡាយដែលមានកង្ខាទីចំពោះមុខ កំហាមឃាត់កម្មក្តី
ហៅថាកម្មជាពួក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ៤
កិក្ខុដែលគួរដល់កម្មទាំងប៉ុន្មាន កិក្ខុទាំងនោះក៏បានមកជួបជុំគ្នាហើយ តែ
ឆន្ទៈរបស់កិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈកិក្ខុមិនបាននាំមក កិក្ខុទាំងឡាយដែលមាន
កង្ខាទីចំពោះមុខ កំហាមឃាត់កម្មក្តី ហៅថាកម្មជាពួក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ៤ កិក្ខុដែលគួរដល់កម្មទាំងប៉ុន្មាន កិក្ខុ
ទាំងនោះក៏បានមកជួបជុំគ្នាហើយ ឆន្ទៈរបស់កិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈកិក្ខុបាន
នាំមកហើយ តែកិក្ខុដែលមានកង្ខាទីចំពោះមុខហាមឃាត់កម្ម ហៅថាកម្ម
ជាពួក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះតថាគតហៅថា កម្មជាពួក ។

(៨៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មត្រឹមត្រៀង (នោះ) តើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ កិក្ខុទាំងឡាយមាន
ប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម កិក្ខុទាំងឡាយនោះបានមកជួបជុំគ្នាហើយផង
ឆន្ទៈរបស់កិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ កិក្ខុបាននាំមកហើយផង កិក្ខុ

สมฺปชฺชิกฺขตา ฉนฺนมฺปิ สงฺฆสฺส สมคฺคกรณฺโญ ฯ ปฺจหงฺเคหิ
เจ ภิกฺขเว สมนฺนาคตา ภิกฺขู สงฺฆมฺหา สมคฺคา สมฺโมทมานา
อวิวทมานา เอกุทฺเทสา ผาสุวิหารา วิหรนฺติ อาหุเนยฺยา เปาณ-
ฺเณยฺยา ทกฺขิเณยฺยา อฺชลิกรณียา อนุตฺตรา ปฺุญกฺเขตฺตา
สมฺปชฺชิกฺขตา ฉนฺนมฺปิ สงฺฆสฺส สมคฺคกรณฺโญ ฯ ๙ ธมฺมา
ปฏิกฺกฺโกสิตพฺพา ภิกฺขเว สมคฺคกรณฺโญ ฯ

[๙๐] กตเม นว ภิกฺขเว อธมฺมฺจ ธมฺโมติ ทีปยนฺตา สงฺฆ-
ภินฺทนียา เจ ภิกฺขเว กมฺมา ปฐมฺจ กมฺมฺจ อนุสฺสา-
วนา ปฐโม ปญฺตฺติ ยาวตฺติกา ภิกฺขู สงฺฆมฺหา สมคฺคา เต
อาคตา เจว ฉนฺทา จ ปาริสุทฺธิ จ ขนฺติ จ อาหาโร เจว
สมฺปชฺชิกฺขตา ปฐมฺจ กมฺมฺจ อนุสฺสาวนา ปฐโม ปญฺตฺติ
ยาวตฺติกา ภิกฺขู สงฺฆมฺหา สมคฺคา เต อาคตา เจว ฉนฺทา
จ ปาริสุทฺธิ จ ขนฺติ จ อาหาโร เจว สมฺปชฺชิกฺขตา

ตัณหาย ដែលមានកង្វល់ជាបច្ច័យ មិនហាមឃាត់កម្មផង ហៅថាកម្មព្រមព្រៀង ។ ម្នាលភិក្ខុតัณหาย បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ๔ ភិក្ខុតัณหายមានប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុតัณหายនោះបានមកជួបជុំគ្នាហើយផង ឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុតัณหายដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ភិក្ខុបាននាំមកហើយផង ភិក្ខុតัณหายមានកង្វល់ជាបច្ច័យ មិនហាមឃាត់កម្មផង ហៅថាកម្មព្រមព្រៀង ។ ម្នាលភិក្ខុតัณหาย កម្មនេះតថាគតហៅថា កម្មព្រមព្រៀង ។

[๙๐] ម្នាលភិក្ខុតัณหาย កម្មជាពួកព្រមតัณបែបដោយធម៌បម តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុតัณหาย បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ (ភិក្ខុ) សូត្រកម្មវាចាជាមុន ទើបតាំងញត្តិជាខាងក្រោយវិញ ភិក្ខុតัณหายមានប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុតัณនោះមិនបានមកជួបជុំគ្នាក៏ឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុតัณหายដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ភិក្ខុមិនបាននាំមកហើយក្តី ភិក្ខុតัณหายដែលមានកង្វល់ជាបច្ច័យ ហាមឃាត់កម្មក្តី ហៅថាកម្មជាពួកព្រមតัณបែបដោយធម៌បម ។ ម្នាលភិក្ខុតัณหาย បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ ភិក្ខុសូត្រកម្មវាចាជាមុន ទើបតាំងញត្តិជាខាងក្រោយវិញ ភិក្ខុតัณหายមានប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុតัณនោះបានមកជួបជុំគ្នាហើយ តែឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុតัณหายដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ភិក្ខុមិនបាននាំមកក្តី ភិក្ខុតัณหาย

ហោតំ សម្ពុទ្ធិភូតា បដិក្ខោសន្តិ ធម្មប្បដិរូបកេន
វក្កកម្មំ ។ ញត្តិទុតិយេ ចេ កិក្ខវេ កម្មេ បឋមំ
កម្មវាចំ អនុស្សាវេតំ បច្ឆា ញត្តិំ ឋបេតំ យាវតិកា
កិក្ខូ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ
អាហាដោ ហោតំ សម្ពុទ្ធិភូតា បដិក្ខោសន្តិ ធម្មប្បដិ-
រូបកេន វក្កកម្មំ ។ ញត្តិចតុត្ថេ ចេ កិក្ខវេ កម្មេ ប-
ឋមំ កម្មវាចំ អនុស្សាវេតំ បច្ឆា ញត្តិំ ឋបេតំ យាវតិកា
កិក្ខូ កម្មប្បត្តា តេ អនាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ
ឆន្ទោ អាហាដោ ហោតំ សម្ពុទ្ធិភូតា បដិក្ខោសន្តិ
ធម្មប្បដិរូបកេន វក្កកម្មំ ។ ញត្តិចតុត្ថេ ចេ កិក្ខវេ
កម្មេ បឋមំ កម្មវាចំ អនុស្សាវេតំ បច្ឆា ញត្តិំ ឋបេតំ
យាវតិកា កិក្ខូ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទា-
រហានំ ឆន្ទោ អាហាដោ ហោតំ សម្ពុទ្ធិភូតា បដិក្ខោ
សន្តិ ធម្មប្បដិរូបកេន វក្កកម្មំ ។ ញត្តិចតុត្ថេ ចេ កិក្ខវេ

ដែលមានកង់ទីចំពោះមុខ ហាមឃាត់កម្មក្តី ហៅថាកម្មជាពួកព្រមតាំងប្រកបដោយធម្មិបូម ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ ភិក្ខុសូត្រកម្មវាចាជាមុន ទើបតាំងញត្តិជាខាងក្រោយវិញភិក្ខុតាំងឡាយ ហានប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុតាំងនោះបានមកជួបជុំគ្នាហើយក្តី ឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុតាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ភិក្ខុបាននាំមកហើយក្តី តែភិក្ខុតាំងឡាយដែលមានកង់ទីចំពោះមុខ ហាមឃាត់កម្ម ហៅថាកម្មជាពួកព្រមតាំងប្រកបដោយធម្មិបូម ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ៤ ភិក្ខុសូត្រកម្មវាចាជាមុន ទើបតាំងញត្តិជាខាងក្រោយវិញ ភិក្ខុតាំងឡាយមានប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុតាំងនោះមិនបានមកជួបជុំគ្នាក្តី ឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុតាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ភិក្ខុមិនបាននាំមកក្តី ភិក្ខុតាំងឡាយដែលមានកង់ទីចំពោះមុខ ហាមឃាត់កម្មក្តី ហៅថាកម្មជាពួកព្រមតាំងប្រកបដោយធម្មិបូម ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ៤ ភិក្ខុសូត្រកម្មវាចាជាមុន ទើបតាំងញត្តិជាខាងក្រោយវិញ ភិក្ខុតាំងឡាយមានប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុតាំងនោះមកជួបជុំគ្នាហើយ តែឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុតាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ភិក្ខុមិនបាននាំមកហើយក្តី ភិក្ខុតាំងឡាយដែលមានកង់ទីចំពោះមុខ ហាមឃាត់កម្មក្តី ហៅថាកម្មជាពួកព្រមតាំងប្រកបដោយធម្មិបូម ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ៤

กมฺเม ปมมํ กมฺมภวํ อนุสนฺธาเตา ปญฺา ปฺเตฺ ปเวตา ยาวตกา กิจฺจา กมฺปฺตฺตา เต อาคตา เหาติ ฉฏฺาหกาลาติกฺกนฺเต ฉฏฺโ อาหาโร เหาติ สมฺปฺตฺติภูตา ปฏิกฺขิตฺตสนฺติ ฉมฺปฺปฏิรูปเกน วตฺตพฺพนฺติ ฯ ๙๓ ปุพฺพกิจฺจาเน ปน ฉมฺปฺปฏิรูปเกน วตฺตพฺพนฺติ ฯ

[๙๑] กตมญฺ กิจฺจาเน ฉมฺปฺปฏิรูปเกน สมฺมชฺชนวตฺตพฺพนฺติ ฯ ปฺตฺติฏฺาเน เข กิจฺจาเน กมฺเม ปมมํ กมฺมภวํ อนุสนฺธาเตา ปญฺา ปฺเตฺ ปเวตา ยาวตกา กิจฺจา กมฺปฺตฺตา เต อาคตา เหาติ ฉฏฺาหกาลาติกฺกนฺเต ฉฏฺโ อาหาโร เหาติ สมฺปฺตฺติภูตา ฉมฺปฺปฏิกฺขิตฺตสนฺติ ฉมฺปฺปฏิรูปเกน สมฺมชฺชนวตฺตพฺพนฺติ ฯ ปฺตฺติฏฺาเน ปน กิจฺจาเน กมฺเม ปมมํ กมฺมภวํ อนุสนฺธาเตา ปญฺา ปฺเตฺ ปเวตา ยาวตกา กิจฺจา กมฺปฺตฺตา เต อาคตา เหาติ ฉฏฺาหกาลาติกฺกนฺเต ฉฏฺโ อาหาโร เหาติ สมฺปฺตฺติภูตา ฉมฺปฺปฏิกฺขิตฺตสนฺติ

กิกฺขุสูตฺรกมฺมกาตาชามุน ខើបតាំងញត្តិជាខាងក្រោយវិញ កិក្ខុតាំងឡាយ
មានប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម កិក្ខុតាំងនោះបានមកជួបជុំគ្នាហើយក្តី ឆន្ទៈ
របស់កិក្ខុតាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ កិក្ខុបាននាំមកហើយក្តី តែកិក្ខុតាំង
ឡាយដែលមានកង្វល់ចំពោះមុខ ហាមឃាត់កម្ម ហៅថាកម្មជាពួកត្រឹម
តាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។ ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ កម្មនេះតថាគតហៅ
ថាកម្មជាពួកត្រឹមតាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។

(๙๑) ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ ឯកម្មរបស់កិក្ខុត្រឹមត្រឿងគ្នា តែ
ប្រកបដោយធម៌ប្លែក(នោះ)ដូចម្តេច ។ ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ បើកម្ម
មានញត្តិជាគំរប់ពីរ កិក្ខុសូត្រកម្មាចាជាមុន ហើយខើបតាំងសូត្រញត្តិជា
ខាងក្រោយ កិក្ខុតាំងឡាយដែលគួរដល់កម្មមានប៉ុន្មានរូប កិក្ខុតាំងនោះ
ក៏បានមកហើយតាំងបាននាំឆន្ទៈរបស់កិក្ខុតាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈមក
ហើយ កិក្ខុតាំងឡាយមកជួបជុំគ្នាហើយ ក៏មិនឃាត់ហាម កម្មនោះឈ្មោះ
ថាកម្មរបស់កិក្ខុដែលត្រឹមត្រឿងគ្នាដែរ តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។ ម្នាល
កិក្ខុតាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់៤ កិក្ខុសូត្រកម្មាចាជាមុន ហើយ
ខើបតាំងញត្តិជាខាងក្រោយ កិក្ខុតាំងឡាយដែលគួរដល់កម្មមានប៉ុន្មាន
រូប កិក្ខុតាំងនោះក៏បានមកហើយ តាំងបាននាំឆន្ទៈ របស់កិក្ខុដែលគួរ
ដល់ឆន្ទៈមកហើយ កិក្ខុតាំងឡាយមកជួបជុំគ្នាហើយ ក៏មិនឃាត់ហាម

ฉมฺมปฺปฏิรูปเกน สมกฺกมฺมํ ฯ ๙ธ ปุคฺคโล กิกฺกาเร
ฉมฺมปฺปฏิรูปเกน สมกฺกมฺมํ ฯ

(๙๒) กตมญฺจ กิกฺกาเร ฉมฺเม สมกฺกมฺมํ ฯ ญาณ-
ฏฺฐิเย เจ กิกฺกาเร กาเม ปฐมํ ฌานํ ปเวเทติ ปชฺชา
ปกาเย กมฺมกถาย กมฺมํ กเรติ ยาวตกา กิกฺกา
กมฺมปฺปตฺตา เต อาคตา เหฏฺฐา ฉณฺฑารหานิ ฉณฺโฑ อา-
หาโร เหฏฺฐา สมฺมุขีภูตา ฉปฺปฏิกฺกาสฏฺเ ฉมฺเม
สมกฺกมฺมํ ฯ ญาตฺติจตุตฺเถ เจ กิกฺกาเร กาเม ปฐมํ ฌานํ
ปเวเทติ ปชฺชา ตีหิ กมฺมกถาหิ กเรติ ยาวตกา
กิกฺกา กมฺมปฺปตฺตา เต อาคตา เหฏฺฐา ฉณฺฑารหานิ ฉณฺโฑ
อาหาโร เหฏฺฐา สมฺมุขีภูตา ฉปฺปฏิกฺกาสฏฺเ ฉมฺเม
สมกฺกมฺมํ ฯ ๙ธ ปุคฺคโล กิกฺกาเร ฉมฺเม สมกฺกมฺมํ ฯ

កម្មនោះឈ្មោះថាកម្មរបស់កិកូដែលត្រមត្រៀងគ្នាដែរ តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ កម្មនេះតថាគតហៅថាកម្មរបស់កិកូត្រមត្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។

(៩២) ម្នាលកិកូតាំងឡាយ ឯកម្មរបស់កិកូត្រមត្រៀងគ្នា តាំងប្រកបដោយធម៌(នោះ)ដូចម្តេច ។ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ កិកូតាំងញត្តិមុនហើយ ទើបធ្វើកម្ម(នោះ)ដោយកម្មវាចាតែម្តងជាខាងក្រោយ កិកូតាំងឡាយដែលគួរដល់កម្មមានប៉ុន្មានរូប កិកូតាំងនោះក៏បានមកហើយ តាំងបាននាំឆន្ទៈរបស់កិកូតាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈមកហើយ កិកូតាំងឡាយមកជួបជុំគ្នា ក៏មិនឃាត់ហាម កម្មនោះឈ្មោះថាកម្មរបស់កិកូដែលត្រមត្រៀងគ្នា តាំងប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ៤ កិកូតាំងញត្តិមុនហើយ ទើបធ្វើកម្ម(នោះ)ដោយកម្មវាចាបីដងជាខាងក្រោយ កិកូតាំងឡាយដែលគួរដល់កម្មមានប៉ុន្មានរូប កិកូតាំងនោះក៏បានមកហើយ តាំងបាននាំឆន្ទៈរបស់កិកូតាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈមកហើយ កិកូតាំងឡាយមកជួបជុំគ្នាក៏មិនឃាត់ហាម កម្មនោះឈ្មោះថាកម្មរបស់កិកូដែលត្រមត្រៀងគ្នា តាំងប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ កម្មនេះតថាគតហៅថា កម្មរបស់កិកូត្រមត្រៀងគ្នា តាំងប្រកបដោយធម៌ ។

[๙๓] ปญฺจ สงฺฆา จตุวคฺคา กมฺมา ปญฺจวคฺคา กมฺมา ทสวคฺคา กมฺมา วีสติวคฺคา กมฺมา อติเรกวีสติวคฺคา กมฺมาติ[๑] ฯ ตตฺถ กตมา จตุวคฺคา กมฺมา ปเวทฺยา ตีณิ กมฺมานิ อุปสมฺปทํ ปวารณํ อพฺภานํ ฐเปตฺวา สมฺมุขา สพฺพกมฺเมสุ กเรยฺยุนฺติ ฯ ตตฺถ กตมา ปญฺจวคฺคา กมฺมา ปเวทฺยา เทฺว กมฺมานิ มชฺฌิเมสุ ๘ ชนปเทสุ อุปสมฺปทํ อพฺภานญฺจ ฐเปตฺวา สมฺมุขา สพฺพกมฺเมสุ กเรยฺยุนฺติ ฯ ตตฺถ กตมา ทสวคฺคา กมฺมา ปเวทฺยา มชฺฌิมปจฺจนฺเตสุ อพฺภานญฺจ ฐเปตฺวา สมฺมุขา สพฺพกมฺเมสุ กเรยฺยุนฺติ ฯ ตตฺถ กตมา วีสติวคฺคา กมฺมา ปเวทฺยา ปจฺจนฺเต อพฺภานญฺจ ฐเปตฺวา สมฺมุขา สพฺพกมฺเมสุ กเรยฺยุนฺติ ฯ ตตฺถ กตมา อติเรกวีสติวคฺคา กมฺมา ปเวทฺยา อพฺภานญฺจ ฐเปตฺวา สมฺมุขา สพฺพกมฺเมสุ กเรยฺยุนฺติ ฯ

---

๑ ฉ. อิติ สพฺเพ ๘ วิสฺสชฺชิตา ฯ

(๙๓) ដំនុំសង្ឃមាន ๕ ពួក គឺ កិក្ខុសង្ឃចតុវគ្គ (សង្ឃមានកិក្ខុ ๔ រូប) ๑ កិក្ខុសង្ឃបញ្ចវគ្គ (សង្ឃមានកិក្ខុ ๕ រូប) ๑ កិក្ខុសង្ឃទសវគ្គ (សង្ឃមានកិក្ខុ ๑๐ រូប) ๑ កិក្ខុសង្ឃវីសតិវគ្គ (សង្ឃមានកិក្ខុ ๒๐ រូប) ๑ កិក្ខុសង្ឃអតិរេកវីសតិវគ្គ (សង្ឃមានកិក្ខុលើសពី ๒๐ រូប) ๑ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុសង្ឃទាំង ๕ ពួកនោះ ឯកិក្ខុសង្ឃចតុវគ្គនេះ បើត្រេមត្រៀងគ្នាដោយធម៌ហើយ ឈ្មោះថាគួរដល់កម្មកង៏កម្មទាំងពួង វៀរលែងតែកម្ម ๓ យ៉ាង គឺ ឧបសម្បទាកម្ម ๑ បវារណាកម្ម ๑ អព្ភានកម្ម ๑ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុសង្ឃទាំង ๕ ពួកនោះ ឯកិក្ខុសង្ឃបញ្ចវគ្គនេះបើត្រេមត្រៀងគ្នាដោយធម៌ហើយ ឈ្មោះថាគួរដល់កម្មកង៏កម្មទាំងពួង វៀរលែងតែកម្ម ๒ យ៉ាង គឺ ឧបសម្បទាកម្មកង៏មជ្ឈិមជនបទ ๑ អព្ភានកម្ម ๑ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុសង្ឃទាំង ๕ ពួកនោះ ឯកិក្ខុសង្ឃទសវគ្គនេះបើត្រេមត្រៀងគ្នាដោយធម៌ហើយ ឈ្មោះថាគួរដល់កម្មកង៏កម្មទាំងពួង វៀរលែងតែកម្ម ๑ គឺ អព្ភានកម្ម ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុសង្ឃទាំង ๕ ពួកនោះ ឯកិក្ខុសង្ឃវីសតិវគ្គនេះបើត្រេមត្រៀងគ្នាដោយធម៌ហើយ ឈ្មោះថាគួរដល់កម្មកង៏កម្មទាំងពួង ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុសង្ឃទាំង ๕ ពួកនោះ ឯកិក្ខុសង្ឃអតិរេកវីសតិវគ្គនេះបើត្រេមត្រៀងគ្នាដោយធម៌ហើយ ឈ្មោះថាគួរដល់កម្មកង៏កម្មទាំងពួង ។

(๙๘) ปตฺถนากรณาเยฺห ภิกฺขเว กมฺมํ ภิกฺขูนญฺจ ปตฺถนา กมฺมํ กาเรยฺย อสกมฺมํ น ปกาสนียนฺติ ฯ ปตฺถนากรณาเยฺห ภิกฺขเว กมฺมนฺติ สิกฺขมานาปตฺถนา ฯ เปฯ สามเณรปตฺถนา สามเณรีปตฺถนา สิกฺขมานปตฺถนา กายปตฺถนา อฏฺฐิมาทีนมฺปิ อฏฺฐาปนตฺถายปตฺถนา อาปตฺติยา อนสฺสเน ฉกฺขีณปตฺถนา อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม ฉกฺขีณปตฺถนา ชาปิตกาเย ทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค ฉกฺขีณปตฺถนา ปณฺณกปตฺถนา เจยฺยสงฺฆสกปตฺถนา ปุคฺคลิกสกปตฺถนา ตาลุปจารกปตฺถนา มาตุฆาตกปตฺถนา ปิตุฆาตกปตฺถนา อรหนฺตฆาตกปตฺถนา ภิกฺขุนีทูสกปตฺถนา สงฺฆเภทกปตฺถนา โลหิตุปฺปาทกปตฺถนา ฉอเนสฺยญฺญกปตฺถนา นานาสีมายปิ นานาสีมาย ปิ ปตฺถนา

បម្រើឃ្លាក្នុងៗ: និយាយអំពីធំសុំសង្ឃមាន ៥ ពួក ទំងកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃចតុវគ្គ

(๙๔) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃចតុវគ្គ សង្ឃមានភិក្ខុនីជាគំរប់ ๔ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅថាកម្ម ផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃចតុវគ្គ សង្ឃមានសិក្ខមានាជាគំរប់ ๔ ។ បេ ។ មានសាមណេរជាគំរប់ ๔ មានសាមណេរីជាគំរប់ ๔ មានភិក្ខុដែលពោលលាសិក្ខាជាគំរប់ ๔ មានភិក្ខុដែលត្រូវអន្តិមវត្ថុជាគំរប់ ๔ មានភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិជាគំរប់ ๔ មានភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិជាគំរប់ ๔ មានភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ជាគំរប់ ๔ មានមនុស្សខ្ទើយជាគំរប់ ๔ មានបុគ្គលដែលលួចសំវាសជាគំរប់ ๔ មានភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ពួកតិរ្ថិយជាគំរប់ ๔ មានសត្វតិរច្ឆានជាគំរប់ ๔ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់មាតាជាគំរប់ ๔ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់បិតាជាគំរប់ ๔ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្តជាគំរប់ ๔ មានបុគ្គលដែលធ្វើសុភិក្ខុនីជាគំរប់ ๔ មានភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃជាគំរប់ ๔ មានបុគ្គលដែលធ្វើព្រះលោហិត (ព្រះសាស្តា) ឲ្យពុះពងជាគំរប់ ๔ មានឧភតោព្យញ្ជនកជាគំរប់ ๔ មានភិក្ខុដែលមានសំវាសផ្សេងៗ គ្នាជាគំរប់ ๔ មានភិក្ខុដែលបិតនៅក្នុងសីមាផ្សេងៗ គ្នាជាគំរប់ ๔

ทุติยา เวทนาสเย ปหีนตฺตา ยสฺส สนฺตาเน กมฺมํ ตเทว ปหีนตฺตา กมฺมํ กายสฺส อกมฺมญฺจ กายกมฺมนฺติ ฯ

จตุตฺถกถา ฯ

(๔๕) ปญฺจวิญฺญาณาทีสุ กิญฺจาปิ กมฺมํ กิญฺจิปิ ปญฺจมโน กมฺมํ กายสฺส อกมฺมญฺจ กายกมฺมนฺติ ฯ ปญฺจวิญฺญาณาทีสุ กิญฺจาปิ กมฺมํ สกฺกายมาทิปญฺจมโน ฯ เป ฯ สามณโรปญฺจมโน สามณเรปญฺจมโน สิกฺขมานปญฺจมโน ภิกฺขุนีปญฺจมโน อนฺติมวตฺถุ อชฺฌาปนฺนกปญฺจมโน อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺขิตฺตกปญฺจมโน อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺขิตฺตกปญฺจมโน ทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺขิตฺตกปญฺจมโน ปณฺฑกปญฺจมโน เถยฺยสวาสกปญฺจมโน ติตฺถิยปกฺกนฺตกปญฺจมโน ติรจฺฉานคตปญฺจมโน มาตุฆาตกปญฺจมโน ปิตุฆาตกปญฺจมโน อรหนฺต-

មានកិក្ខុដែលឋិតនៅលើអាកាសដោយឫទ្ធិជាគំរប់ ៤ សង្ឃធ្វើកម្មដល់បុគ្គលណា សង្ឃមានបុគ្គលនោះជាគំរប់ប្លន ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។

ចប់កម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃចតុវគ្គ ។

(៩៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃបញ្ចវគ្គ សង្ឃមានភិក្ខុនីជាគំរប់ ៥ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) បិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃបញ្ចវគ្គ សង្ឃមានសិក្ខមានាជាគំរប់ ៥ ។ បេ ។ មានសាមណេរជាគំរប់ ៥ មានសាមណេរីជាគំរប់ ៥ មានភិក្ខុដែលពោលលាសិក្ខាជាគំរប់ ៥ មានភិក្ខុត្រូវអន្តិមវត្ថុជាគំរប់ ៥ មានភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុព្រោះមិនឃើញអាបត្តិជាគំរប់ ៥ មានភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិជាគំរប់ ៥ មានភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ជាគំរប់ ៥ មានមនុស្សខ្ទើយជាគំរប់ ៥ មានបុគ្គលដែលលួចសំពះសជាគំរប់ ៥ មានភិក្ខុដែលប្លូរទៅកាន់ពួកតិរ្ថិយជាគំរប់ ៥ មានសត្វតិរច្ឆានជាគំរប់ ៥ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់មាតាជាគំរប់ ៥ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់បិតាជាគំរប់ ៥ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់

ยาคุกปญฺหมา กิกฺขนิอุปสกปญฺหมา สงฺฆเภท-
กปญฺหมา ลหุปฏิญฺญกปญฺหมา ทุกฺกเฏ ปญฺญตฺติ-
กปญฺหมา ฉนฺนาสมาทานปญฺหมา นานาสีมาย
ปิตปญฺหมา ภิกฺขุนิยา เวหาสเส ปิตปญฺหมา ยสฺส
สงฺฆสฺส กมฺมํ กโรติ ตสฺมปญฺหมา กมฺมํ กาเรยฺย อกมฺมํ
น จ กาเรยฺยนฺติ ฯ

ปญฺหวิคฺคหกรณกมฺมํ ฯ

(๘๖) ทสวตฺถุการณาหิ กิกฺขเว กมฺมํ กิกฺขนิทสมา
กมฺมํ กาเรยฺย อกาตพฺพนฺติ น จ กาเรตพฺพนฺติ ฯ ทสวตฺถุก-
รณาหิ กิกฺขเว กมฺมํ สิกฺขมานทสมา ฯเปฯ
สามเณรทสมา สามเณรีทสมา สิกฺขาปทานิ ปญฺญตฺต-
ตกทสมา อนฺตรายิกานิ อนฺตรายิกทสมา อาปตฺติยา
อทสฺสเน อุกฺขิตฺตกทสมา อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม
อุกฺขิตฺตกทสมา ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค

ចំណែយ្យក្ខន្ធក: ន័យាយអំពីដំនុំសង្ឃមាន ៥ ពួក នឹងកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃទេសវត្ត

ព្រះអរហន្តជាគំរប់ ៥ មានបុគ្គលដែលទ្រុស្តកិក្ខុនីជាគំរប់ ៥ មានកិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃជាគំរប់ ៥ មានបុគ្គលដែលធ្វើព្រះលោហិត (ព្រះសាស្តា) ឲ្យពុះពងធ្វើឆ័ជាគំរប់ ៥ មានឧកតោព្យញ្ជនកជាគំរប់ ៥ មានកិក្ខុដែលមានសំវាសផ្សេង ។ គ្នាជាគំរប់ ៥ មានកិក្ខុដែលស្ថិតនៅក្នុងសីមាផ្សេង ។ គ្នាជាគំរប់ ៥ មានកិក្ខុដែលស្ថិតនៅលើអាកាសដោយឫទ្ធិជាគំរប់ ៥ សង្ឃធ្វើកម្មដល់បុគ្គលណា សង្ឃមានបុគ្គលនោះជាគំរប់ ៥ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។

ចប់កម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃបញ្ចវគ្គ ។

[៨៦] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃទេសវគ្គ សង្ឃមានកិក្ខុនីជាគំរប់ ១០ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃទេសវគ្គ សង្ឃមានស្ត្រីមានាជាគំរប់ ១០ ។ បេ ។ មានសាមណេរជាគំរប់ ១០ មានសាមណេរីជាគំរប់ ១០ មានកិក្ខុដែលពោលលាសិក្ខាជាគំរប់ ១០ មានកិក្ខុដែលត្រូវអន្តិមវត្ថុជាគំរប់ ១០ មានកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិជាគំរប់ ១០ មានកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិជាគំរប់ ១០ មានកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនលះបង់

ទុក្ខិតកកនសមោ បណ្ឌកកនសមោ ថេយ្យសំវាសកកន
សមោ តិត្ថិយបក្កន្តកកនសមោ តិរច្ឆានគតកនសមោ
មាតុឃាតកកនសមោ បិតុឃាតកកនសមោ អរហន្តឃា
តកកនសមោ ភិក្ខុនីទូសកកនសមោ សង្ឃភេទកកន
សមោ លោហិតុប្បាទកកនសមោ ទុកតោព្យញ្ជនកក-
សមោ នានាសំវាសកកនសមោ នានាសីមាយ ឋិតក-
សមោ ឥទ្ធិយា វេហាសេ ឋិតកសមោ យស្ស សង្ឃ
កម្មំ ករោតិ តំកនសមោ កម្មំ ករេយ្យ អកម្មំ ន ច
ករណីយំ ។

ទសវិត្តិករណំ ។

(៩៧) វីសតិវត្តុករណេ តិក្ខត្តុំ កម្មំ តិក្ខត្តុំវីសោ
កម្មំ ករេយ្យ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ វីសតិវត្ត-
ករណេ តិក្ខត្តុំ កម្មំ តិក្ខត្តុមានវីសោ ។ បេ ។

ទិដ្ឋិអាក្រក់ជាគំរប់ ១០ មានមនុស្សខ្ចើយជាគំរប់ ១០ មានបុគ្គលដែលលួចសំវាសជាគំរប់ ១០ មានកិកុដែលចូលទៅកាន់ពួកតិរ្ថិយជាគំរប់ ១០ មានសត្វតិរច្ឆានជាគំរប់ ១០ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់មាតាជាគំរប់ ១០ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់បិតាជាគំរប់ ១០ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្តជាគំរប់ ១០ មានបុគ្គលដែលទ្រុស្តកិកុនីជាគំរប់ ១០ មានកិកុដែលបំបែកសង្ឃជាគំរប់ ១០ មានបុគ្គលដែលធ្វើព្រះលោហិត (ព្រះសាស្តា) ឲ្យពុះពងខ្លើងជាគំរប់ ១០ មានឧកតោព្យញ្ជនកជាគំរប់ ១០ មានកិកុដែលមានសំវាសផ្សេង ។ គ្នាជាគំរប់ ១០ មានកិកុដែលស្ថិតនៅកន្លែងសីមាផ្សេង ។ គ្នាជាគំរប់ ១០ មានកិកុដែលស្ថិតនៅលើអាកាសដោយបុគ្គលជាគំរប់ ១០ សង្ឃធ្វើកម្មដល់បុគ្គលណា សង្ឃមានបុគ្គលនោះជាគំរប់ ១០ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។

ចប់កម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃវគ្គ ។

(៤៧) ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃវីសតិវគ្គ សង្ឃមានកិកុនីជាគំរប់ ២០ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃវីសតិវគ្គ សង្ឃមានសិក្ខមានាជាគំរប់ ២០ ។ បេ ។

សាមណេរវិសោ សាមណេរីវិសោ សិក្ខំ បច្ចក្ខាន-
ការិសោ អដ្ឋិមវត្ថុំ អជ្ឈាបន្នការិសោ អាបត្តិយា
អទស្សនេ ឧក្ខិត្តការិសោ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ
ឧក្ខិត្តការិសោ ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ
ឧក្ខិត្តការិសោ បណ្ឌកការិសោ ថេយ្យសំវាសការិសោ
តិត្ថិយបក្កន្តការិសោ តិរច្ឆានគតការិសោ មាតុឃាតក-
រិសោ បិតុឃាតការិសោ អរហន្តឃាតការិសោ កិក្ខុនី-
ទូសការិសោ សង្ឃភេទការិសោ លោហិតុប្បាទការិសោ
ពុទ្ធោត្យញ្ជនការិសោ ឧភតោព្យញ្ជនការិសោ ឆាឆ-
សិមាយ បិតរិសោ យស្ស សន្តិកា កម្មំ ករោតិ
តំរិសោ កម្មំ ករេយ្យ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។

វិសតិវត្តការណំ ។

មានសាមណេរជាគំរប់ ២០ មានសាមណេរីជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលពោលលាសិក្ខាជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលត្រូវអន្តិមវត្ថុជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុព្រោះមិនឃើញអាបត្តិជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ជាគំរប់ ២០ មានមនុស្សខ្ទើយជាគំរប់ ២០ មានបុគ្គលដែលលួចសំវាសជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលបួលទៅកាន់ពួកតិរ្ថិយជាគំរប់ ២០ មានសត្វតិរច្ឆានជាគំរប់ ២០ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់មាតាជាគំរប់ ២០ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់បិតាជាគំរប់ ២០ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្តជាគំរប់ ២០ មានបុគ្គលដែលទ្រុស្តភិក្ខុនីជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលធ្វើព្រះលោហិត (ព្រះសាស្តា) ឲ្យពុះពងខ្ទើងជាគំរប់ ២០ មានឧភតោព្យញ្ជនកជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលមានសំវាសផ្សេង ។ គ្នាជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលស្ថិតនៅក្នុងសីមាផ្សេង ។ គ្នាជាគំរប់ ២០ សង្ឃធ្វើកម្មដល់បុគ្គលណា សង្ឃមានបុគ្គលនោះជាគំរប់ ២០ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។

ចប់កម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃវិសតិវគ្គ ។

(๙๘) ចាវីវាសំ ភគវន្តំ ខេ ភិក្ខវេ បវីវាសំ ន-
នេយ្យ អ្ហលាយ បដិភាសេយ្យ មាឧត្តំ ននេយ្យ តំវីសោ
អវ្ភេយ្យ អភាតុំ ន ច ភារណីយំ ។ អ្ហលាយ បដិ-
ភាសន្ធារហាភគវន្តំ ខេ ភិក្ខវេ បវីវាសំ ននេយ្យ អ្ហ-
លាយ បដិភាសេយ្យ មាឧត្តំ ននេយ្យ តំវីសោ អវ្ភេយ្យ
អភាតុំ ន ច ភារណីយំ ។ មាឧត្តារហាភគវន្តំ ខេ ភិក្ខវេ
បវីវាសំ ននេយ្យ អ្ហលាយ បដិភាសេយ្យ មាឧត្តំ ន-
នេយ្យ តំវីសោ អវ្ភេយ្យ អភាតុំ ន ច ភារណីយំ ។ មា-
ឧត្តចាវីភាគភគវន្តំ ខេ ភិក្ខវេ បវីវាសំ ននេយ្យ អ្ហលា-
យ បដិភាសេយ្យ មាឧត្តំ ននេយ្យ តំវីសោ អវ្ភេយ្យ
អភាតុំ ន ច ភារណីយំ ។ អវ្ភាឧារហាភគវន្តំ ខេ ភិក្ខវេ

(๙๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសង្ឃមានភិក្ខុអកនៅបវារណាគំរប់ ๔ ហើយឲ្យបវារណា ទាញអន្តរាបត្តិមកជាក់កង់មូលាបត្តិ ហើយឲ្យមានត្តៈ (បើ) សង្ឃមានភិក្ខុអកនៅបវារណានោះជាគំរប់ ๒๐ ហើយឲ្យអព្ភាន (យ៉ាងនេះ) មិនហៅថាកម្មធម៌ សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសង្ឃមានភិក្ខុដែលគួរដល់ការទាញអន្តរាបត្តិមកជាក់កង់មូលាបត្តិជាគំរប់ ๔ ហើយឲ្យបវារណា ទាញអន្តរាបត្តិមកជាក់កង់មូលាបត្តិ ហើយឲ្យមានត្តៈ (បើ) សង្ឃមានភិក្ខុនោះជាគំរប់ ๒๐ ហើយឲ្យអព្ភាន (យ៉ាងនេះ) មិនហៅថាកម្មធម៌ សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសង្ឃមានភិក្ខុដែលគួរដល់មានត្តៈជាគំរប់ ๔ ហើយឲ្យបវារណា ទាញអន្តរាបត្តិមកជាក់កង់មូលាបត្តិ ហើយឲ្យមានត្តៈ (បើ) សង្ឃមានភិក្ខុដែលគួរដល់មានត្តៈនោះជាគំរប់ ๒๐ ហើយឲ្យអព្ភាន (យ៉ាងនេះ) មិនហៅថាកម្មធម៌ សង្ឃមិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសង្ឃមានភិក្ខុអកប្រព្រឹត្តមានត្តៈជាគំរប់ ๔ ហើយឲ្យបវារណា ទាញអន្តរាបត្តិមកជាក់កង់មូលាបត្តិ ហើយឲ្យមានត្តៈ បើសង្ឃមានភិក្ខុអកប្រព្រឹត្តមានត្តៈនោះជាគំរប់ ๒๐ ហើយឲ្យអព្ភាន (យ៉ាងនេះ) មិនហៅថាកម្មធម៌ សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសង្ឃមានភិក្ខុដែលគួរដល់អព្ភាន

បរិភាសំ ឧទេយ្យ ម្ចុលាយ បដិកស្សេយ្យ មាទត្តំ ឧ-
ទេយ្យ តំវីសោ អក្ខេយ្យ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។

(๙๙) ឯកច្ចស្ស ភិក្ខវេ សង្ឃមជ្ឈេ បដិក្កោសនា
វូហតិ ឯកច្ចស្ស ន វូហតិ ។ ករស្សុ ភិក្ខវេ សង្ឃមជ្ឈេ
បដិក្កោសនា ន វូហតិ ។ ភិក្ខុនិយា ភិក្ខវេ សង្ឃមជ្ឈេ
បដិក្កោសនា ន វូហតិ ។ សិក្ខមានាយ ភិក្ខវេ ។ បេ ។
សាមណេរស្ស ភិក្ខវេ សាមណេរិយា ភិក្ខវេ សិក្ខំ
បច្ចក្ខាតកស្ស ភិក្ខវេ អន្តិមវត្ថុំ អជ្ឈាបន្នកស្ស ភិក្ខវេ
ខុម្មត្តកស្ស ភិក្ខវេ ខិត្តចិត្តស្ស ភិក្ខវេ វេទនដ្ដស្ស ភិក្ខវេ
អាបត្តិយា អទស្សនេ ខុក្ខិត្តកស្ស ភិក្ខវេ អាបត្តិយា
អប្បដិកម្មេ ខុក្ខិត្តកស្ស ភិក្ខវេ ទាបិកាយ ទិដ្ឋិយា
អប្បដិនិស្សគ្គេ ខុក្ខិត្តកស្ស ភិក្ខវេ បណ្ឌកស្ស ភិក្ខវេ

ជាគំរប់ ๔ ហើយឲ្យបវារេស តាញអន្តរាបត្តិមកជាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ហើយឲ្យមានត្តា បើសង្ឃមានកិក្ខុដែលគួរដល់អព្ភានខ្លះជាគំរប់ ๒๐ ហើយឲ្យអព្ភាន (យ៉ាងនេះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវឆ្លើផង ។

[๙๙] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃរបស់បុគ្គលខ្វះឡើង របស់បុគ្គលខ្វះមិនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯការហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃរបស់នរណាដែលមិនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃរបស់ភិក្ខុនីមិនឡើងទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់សិក្ខមានា ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់សាមណេរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់សាមណេរី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុអកតោសលាសិក្ខា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុអកត្រូវអន្តិមវត្ថុ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលឆត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលមានចិត្តរវើរវាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលមានវេទនាគ្រប់សង្កត់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនលះបង់នូវទិដ្ឋិអាក្រក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បណ្ឌក

เชยฺยสงฺกสกสฺส กิกฺขเว ติตฺถิยปฺปกิณฺณกสฺส กิกฺขเว
ติรจฺฉานคตสฺส กิกฺขเว มาตุคามสฺส กิกฺขเว ปณฺ-
ฑกสฺส กิกฺขเว อุภโตพฺยญฺชนกสฺส กิกฺขเว กิกฺขุ-
นิทูสกสฺส กิกฺขเว สงฺฆเภทกสฺส กิกฺขเว โลหิ-
ตุปฺปาทกสฺส กิกฺขเว พุทฺธสาสนปจฺจนีกสฺส กิกฺขเว ภิ-
ฺขุสงฺกสกสฺส กิกฺขเว ภิกฺขุนีสงฺกสกสฺส กิกฺขเว
สิกฺขมานาย เวมาเส ปิตสฺส กิกฺขเว ยสฺส สงฺฆา กมฺม
กเรยฺยุ ตสฺส กิกฺขเว สงฺฆมชฺเฌ ปฏิกฺกาสนา ฉ
วุฏฺฐาตุ ๆ สเมสุ เจ กิกฺขเว สงฺฆมชฺเฌ ปฏิกฺกา-
สนา ฉ วุฏฺฐาตุ ๆ กสฺส จ กิกฺขเว สงฺฆมชฺเฌ
ปฏิกฺกาสนา วุฏฺฐาตุ ๆ กิกฺขุสฺส กิกฺขเว ปกติตฺตสฺส
สมานสงฺกสกสฺส สมานสีมาย ปิตสฺส

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលលួចសំវាស ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលបួលទៅកាន់ពួកតិរ្ថិយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់សត្វតិរច្ឆាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលសម្លាប់មាតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលសម្លាប់បិតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្ត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលទ្រុស្តភិក្ខុនី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលធ្វើព្រះលោហិត (ព្រះសាស្តា) ឲ្យពុះពងឡើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ឧភតោព្យញ្ជនក: ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលមានសំវាសផ្សេងៗគ្នា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលស្ថិតនៅក្នុងសីមាផ្សេងៗ គ្នា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលស្ថិតនៅលើអាកាសដោយឫទ្ធិ ជំនុំសង្ឃធ្វើកម្មដល់បុគ្គលណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់កង់កណ្តាលជំនុំសង្ឃ របស់បុគ្គលនោះមិនឡើងទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់កង់កណ្តាលជំនុំសង្ឃ របស់បុគ្គលទាំងអម្បាលនេះឯងមិនឡើងទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯការហាមឃាត់កង់កណ្តាលជំនុំសង្ឃ របស់នរណាទើបឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់កង់កណ្តាលជំនុំសង្ឃ របស់ភិក្ខុជាបកតត្តមានសំវាសស្មើគ្នា ស្ថិត

อนฺตมโส อนนฺตวิกสฺสปิ กิกฺกาโล วิญฺญาเปตฺวา สงฺฆมชฺเฌ ปฏิกฺกาสนา ฯหาติ ฯ สมสฺส ทุ กิกฺกาโย สงฺฆมชฺเฌ ปฏิกฺกาสนา ฯหาติ ฯ

(๑๐๐) ทุเว กิกฺกาย ติสฺสาวณา อตฺถิ กิกฺกาย ปุพฺพโณ อปฺปาพฺพา ติสฺสาวณา ตีหิ เตหิ สงฺฆา ติสฺสาหิ ฯ กตาหิ ทุติสฺสาวิตา ปกาสิตา ทุติสฺสาวิตา ฯ กตมาย กิกฺกาย ปุพฺพโณ อปฺปาพฺพา ติสฺสาวณา ตีหิ เตหิ สงฺฆา ติสฺสาหิ ทุติสฺสาวิตา ฯ สย กิกฺกาย กิกฺกา สุทฺธา ปกาสิตา อนาปตฺติกา ตีหิ เตหิ สงฺฆา ติสฺสาหิ ทุติสฺสาวิตา ฯ อยิ ปุพฺพติ กิกฺกาย ปุพฺพโณ อปฺปาพฺพา ติสฺสาวณา ตีหิ เตหิ สงฺฆา ติสฺสาหิ ทุติสฺสาวิตา ฯ กตาหิ กิกฺกาย ปุพฺพโณ อปฺปาพฺพา ติสฺสาวณา ตีหิ เตหิ สงฺฆา ติสฺสาหิ สุติสฺสาวิตา ฯ สย[๑] กิกฺกาย กิกฺกา

๑ ฐ. ฌ ปน ฯ

នៅកន្លែងតែមួយគ្នា ដោយហោចទៅ សូម្បីតែភិក្ខុដែលអង្គុយនៅជាប់ជាប់ ដែលញុំាងសង្ឃឲ្យដឹង ក៏ឡើងដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់កណ្តាលដំទុំសង្ឃរបស់ភិក្ខុនេះឯង ទើបឡើង ។

(១០០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និស្សារណាកម្ម(ការបណ្តេញចេញ) នេះមាន ២ យ៉ាង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានបុគ្គលគឺភិក្ខុដែលមិនគាន់ដល់នូវនិស្សារណាកម្មនៅឡើយ បើសង្ឃបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ បុគ្គលពួកខ្លះ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយល្អ(ត្រូវ)បុគ្គលពួកខ្លះឈ្មោះថាសង្ឃបណ្តេញចេញដោយអាក្រក់(ខុស) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដូចម្តេចដែលមិនគាន់ដល់នូវនិស្សារណាកម្ម បើសង្ឃបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយអាក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះជាអ្នកស្អាតបរិសុទ្ធគ្មានអាបត្តិ បើសង្ឃបណ្តេញភិក្ខុនោះចេញ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយអាក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះតថាគតហៅថា បុគ្គលដែលមិនគាន់ដល់នូវនិស្សារណាកម្ម បើសង្ឃបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយអាក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដូចម្តេចដែលមិនគាន់ដល់នូវនិស្សារណាកម្ម បើសង្ឃបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ

ตาเลา เหาตๆ อตฺยตฺถา อาปตฺติตหาเลา อเนปนาเตา ตีหิสีสเสฺว ปิหาเตๆ อเนกุเลาปิเกหิ ตีหิสีสเสฺวหิ ตๆ เต สเงฺฆ ฉิสฺสาเตๆ สุฉิสฺสาเตา ฯ อยๆ ปุคฺคโล ตีกฺขาเว ปุคฺคเลา อปฺปตฺถา ฉิสฺสาเลา ตๆ เต สเงฺฆ ฉิสฺสาเตๆ สุฉิสฺสาเตา ฯ

(๑๐๑) เอเปา ตีกฺขาเว ปิสาเลา อตฺถิ ตีกฺขาเว ปุคฺคเลา อปฺปตฺถา ปิสาเลา ตๆ เต สเงฺฆ ปิสาเตๆ ฝาตเตา สาสาเตา ฝาตเตา เตาสาเตา ฯ ตาตาเห จ ตีกฺขาเว ปุคฺคเลา อปฺปตฺถา ปิสาเลา ตๆ เต สเงฺฆ ปิสาเตๆ เตาสาเตา ฯ ยสฺมาตา ตีกฺขาเว อปฺปตฺถา ปิสาเลา ตาเตา สเงฺฆ ปิสาเตๆ เตาสาเตา ฯ เตยฺยสฺมาตา ตีกฺขาเว ฯ เป ฯ

ក្នុងសាសនានេះ ល្ងង់មិនឆ្លាស មានអាបត្តិច្រើន មិនមានការកំណត់អាបត្តិ នៅច្របូកច្របល់ដោយគ្រហស្ថ ដោយការច្របូកច្របល់មិនសមគួរ បើសង្ឃបណ្តេញតិក្ខុនោះចេញ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយល្អ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះតថាគតហៅថា បុគ្គលដែលមិនទាន់ដល់នូវនិស្សារណាកម្ម បើសង្ឃបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ ឈ្មោះថា បណ្តេញចេញដោយល្អ ។

(១០១) ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ ឧសារណាកម្ម[1]មាន ៤ យ៉ាង ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ មានបុគ្គលដែលមិនទាន់ដល់នូវឧសារណាកម្មនៅឡើយ បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល បុគ្គលពួកខ្លះ ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូលដោយល្អ បុគ្គលពួកខ្លះ ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូលដោយអាក្រក់ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដូចម្តេចដែលមិនទាន់ដល់នូវឧសារណាកម្ម បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូលដោយអាក្រក់ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌក:មិនដល់នូវឧសារណាកម្មទេ បើសង្ឃហៅបណ្ឌក:នោះបញ្ចូល ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូលដោយអាក្រក់ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលលួចសំអាស ។ បេ ។

---

๑ ការហៅបញ្ចូលពួក ដោយអំណាចនៃកម្ម មានឧបសម្បាទាជាដើម ក្នុងភារៈដាក់ដើម ហៅថា ឧសារណាកម្ម ។

តំតុំយេវ្យក្ខន្ធកោ តំក្ខវេ តំវុដ្ឋានតគតោ តំក្ខវេ មាតុឃា-
តកោ តំក្ខវេ បិតុឃាតកោ តំក្ខវេ អរហន្តឃាតកោ
តំក្ខវេ តំក្ខធម្មសកោ តំក្ខវេ សង្ឃភេទកោ តំក្ខវេ
លោហិតុប្បាទកោ តំក្ខវេ ឧភតោព្យញ្ជនកោ តំក្ខវេ
អប្បត្តោ ឯសារណំ តំ ចេ សង្ឃោ ឯសារេតិ ធោសា-
រិតោ ។ អយំ ទុ្វតិ តំក្ខវេ បុគ្គលោ អប្បត្តោ ឯសារណំ
តំ ចេ សង្ឃោ ឯសារេតិ ធោសារិតោ[1] ។ កតមោ
ច តំក្ខវេ បុគ្គលោ អប្បត្តោ ឯសារណំ តំ ចេ សង្ឃោ
ឯសារេតិ សោសារិតោ ។ បាតុប្បន្នោ តំក្ខវេ អប្បត្តោ
ឯសារណំ តំ ចេ សង្ឃោ ឯសារេតិ សោសារិតោ ។
ចាតុប្បន្នោ តំក្ខវេ ។ បេ ។ បាតុចាតុប្បន្នោ តំក្ខវេ

---

๑ ឧ តមេ ទុ្វប្បន្និ តំក្ខវេ បុគ្គលោ អប្បត្តោ ឧសារណំ តំ ចេ សង្ឃោ ឧសារេតិ
ធោសារិតោ ។

បម្បេយ្យក្ខន្ធកៈ ឧសារណាកម្ម (ការហៅបញ្ចូលពួក) មានពីរយ៉ាង

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិរិយាដែលបូលទៅកាន់ពួកតិរ្ថិយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វតិរច្ឆាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលសម្លាប់មាតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលសម្លាប់បិតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្ត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលធ្វើសុភិក្ខុនី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិរិយាដែលបំបែកសង្ឃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលធ្វើលោហិតុប្បាទ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧភតោព្យញ្ជនកៈ មិនដល់នូវឧសារណាកម្មទេ បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថាសង្ឃហៅបញ្ចូលដោយអាត្រកំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតហៅបុគ្គលនេះឯងថាមិនដល់នូវឧសារណាកម្ម បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថាសង្ឃហៅបញ្ចូលដោយអាត្រកំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដូចម្តេចដែលមិនដល់នូវឧសារណាកម្ម បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថាសង្ឃហៅបញ្ចូលដោយល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតដៃមិនដល់នូវឧសារណាកម្មទេ បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថាសង្ឃហៅបញ្ចូលដោយល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតដើមដៃ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតទាំងដៃទាំងដើមដៃ

កណ្ណាបុឆ្ឆោ តំក្ខវេ ជាសបុឆ្ឆោ តំក្ខវេ កណ្ណាជាសបុឆ្ឆោ

តំក្ខវេ អង្គុលិបុឆ្ឆោ តំក្ខវេ អង្ឃបុឆ្ឆោ តំក្ខវេ កណ្ណ-

បុឆ្ឆោ តំក្ខវេ ឧណ្ហាហគ្គតោ តំក្ខវេ ខុរុឆ្ឆោ តំក្ខវេ

ភមជោ តំក្ខវេ តលតណ្ឌិ តំក្ខវេ លក្ខណាហតោ

តំក្ខវេ កកសាហតោ តំក្ខវេ លិខិតកោ តំក្ខវេ សិបធិ

តំក្ខវេ ចាយភេតិ តំក្ខវេ បរិសង្កសតោ តំក្ខវេ តា-

លោ តំក្ខវេ ភុណិ តំក្ខវេ ខញ្ជោ តំក្ខវេ បក្ខហតោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតត្រចៀក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតច្រមុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតទាំងត្រចៀកទាំងច្រមុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតម្រាមដៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតមេដៃមេជើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សជាប់សរសៃធំ (សរសៃសព្វរជើង) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សមានដៃវិត (មានម្រាមដៃជាប់គ្នាដូចស្ទាបបៀវ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សគម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សតឿ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សពកកប្បពកត្រង់អវយវៈឯណាមួយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលគេបៀតបៀនឲ្យមានស្វាកស្នាម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលគេឲ្យមានស្នាមដោយរំពាត់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលគេកត់ឈ្មោះទុក (ព្យរោសទុក) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលមានជើងហើមស្អក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលមានរោគអាត្រក់ (មានបូសដូចជាតជាដើម) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលមានរូបទ្រុស្តបរិសេស្យ (គឺមានរូបអាត្រក់ខ្លាំងគេ មានខ្ពស់ពេកជាងពេកជាដើម) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលទើបតែនឹងខ្វាក់ ឬខ្វាក់ម្ខាង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកែងកូនដៃជើងជាដើម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សខ្លះតជើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលស្វាប់ ១ បំហៀងខ្លួន

กิกฺขาวา ฉินฺทิริยาปเถา กิกฺขาวา ฉภาตฺุวโล กิกฺขาวา อาโลฺา กิกฺขาวา มฺูโล กิกฺขาวา ฅฉิโร กิกฺขาวา อนฺธมฺูโล กิกฺขาวา อนฺธฅฉิโร กิกฺขาวา มฺูคฅฉิโร กิกฺขาวา อนฺธมฺูคฅฉิโร กิกฺขาวา อปฺปาโฏ ฉิสาวณาๆ ๆ ๆ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សខ្ញើន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សថាស់គ្រាំ-
គ្រា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលខ្លាក់ពីកំណើត ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ មនុស្សគ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សថ្ងង់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មនុស្សទាំងខ្លាក់ទាំងគ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សទាំងខ្លាក់ទាំងថ្ងង់
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សទាំងគទាំងថ្ងង់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្ស
ទាំងខ្លាក់ទាំងគទាំងថ្ងង់ មិនដល់នូវឧសារណាកម្មទេ បើសង្ឃហៅបុគ្គល
នោះបញ្ចូល ឈ្មោះថាសង្ឃហៅបញ្ចូលដោយល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតហៅបុគ្គលនេះឯងថា មិនដល់នូវឧសារណាកម្មទេ បើ
សង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូលដោយល្អ ។

ចប់ កិសភគាមភាណវារៈ ទី ១ ។

(១០៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអាបត្តិដែលភិក្ខុត្រូវយើញមិនមាន
ដល់ភិក្ខុកង់សាសនានេះទេ ។ សង្ឃវត្តី កិក្ខុច្រើនរូបវត្តី បុគ្គល (គឺភិក្ខុ)
១រូបវត្តី ចោទភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោក
យើញអាបត្តិនុ៎ះទេ ។ ភិក្ខុនោះពោលតបវិញយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ

อาปตฺตึ ยมหำ ปสฺสยฺยนฺติ ฯ ตำ สงฺฆา อาปตฺติยา
อธิสฺสเน ขุกฺกิปติ อธมฺมกมฺมำ ฯ ส๎ว ปน ภิกฺขเว
ภิกฺขุสฺส ธ ปโหติ อาปตฺติ ปฏิกาตุญฺ ฯ ตเมนำ โจ-
เธติ สงฺฆา ก สมฺพหุลา ก ฬิกปุคฺคโล ก อาปตฺติ
ตฺวำ อาวุโส อาปชฺโช ปฏิกาหิ ตำ อาปตฺตินฺติ ฯ
โส ฬิ๎ วเทติ ธตฺถิ เม อาวุโส. อาปตฺติ ยมหำ
ปฏิกาหยฺยนฺติ ฯ ตำ สงฺฆา อาปตฺติยา อทสฺสะ-
กมฺเม ขุกฺกิปติ อธมฺมกมฺมำ ฯ ส๎ว ปน ภิกฺขเว
ภิกฺขุสฺส ธ ปโหติ ฉาปิกา นิฏฺฐิ ปฏินิสฺสชฺเชตา ฯ
ตเมนำ โจเธนฺติ สงฺฆา ก สมฺพหุลา ก ฬิกปุคฺคโล
ก ฉาปิกา เต อาวุโส นิฏฺฐิ ปฏินิสฺสชฺเชตำ ฉาปิกำ
นิฏฺฐินฺติ ฯ โส ฬิ๎ วเทติ ธตฺถิ เม อาวุโส
ฉาปิกา นิฏฺฐิ ยมหำ ปฏินิสฺสชฺเชยฺยนฺติ ฯ ตำ
สงฺฆา ฉาปิกาย นิฏฺฐิยา อทสฺสนิสฺสเค ขุกฺกิปติ
อธมฺมกมฺมำ ฯ ส๎ว ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุสฺส ธ ปโหติ
อาปตฺติ ธฏฺฐุญฺ ธ ปโหติ อาปตฺติ ปฏิกาตุญฺ ฯ ตเม-
นำ โจเธนฺติ สงฺฆา ก สมฺพหุลา ก ฬิกปุคฺคโล ก

อาบัติใดๆ ข้าพเจ้าย่อมเห็นอาบัตินั้น ไม่มีแก่ข้าพเจ้า ฯ สงฆ์ก็ยกวัตรภิกษุนั้นขึ้น เพราะเหตุไม่เห็นอาบัติ (อย่างนี้) ชื่อว่าการกรรมไม่ชอบด้วยธรรม ฯ ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุรูปหนึ่งอื่นอีก ย่อมเห็นอาบัติใดๆ ไม่ทำคืนอาบัตินั้นๆ ในสงฆ์นี้ ฯ สงฆ์ก็ยกวัตรภิกษุนั้นขึ้น เพราะเหตุไม่ทำคืน

អាបត្តឺ តុំ អាវុសោ អាបន្នោ បស្សសេតំ អាបត្តឺ បដិកភេមិ តំ អាបត្តិន្តិ ។ សោ ឃំ វទេតិ ឧត្តឺ មេ អាវុសោ អាបត្តឺ យមហំ បស្សយ្យំ ឧត្តឺ មេ អាវុសោ អាបត្តឺ យមហំ បដិកវេយ្យន្តិ ។ តំ សង្ឃេ អនុស្សរេ ឥ អប្បដិកម្មេ ឥ ទុក្កិបតំ អនុមុកម្មំ ។ ឥន បន តិក្ខត្តុំ តិក្ខុស្សុ ឧ ហោតិ អាបត្តឺ ឧដ្ឋហ្ម ឧ ហោតិ ចាបិតា ទិដ្ឋិ បដិនិស្សជ្ជេតា ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃេ វ សម្ពហុលា វ ឯកបុគ្គលោ វ អាបត្តឺ តុំ អាវុសោ អាបន្នោ បស្សសេតំ អាបត្តឺ ចាបិតា តេ ទិដ្ឋិ បដិនិស្សជ្ជតំ ចាបិតំ ទិដ្ឋិន្តិ ។ សោ ឃំ វទេតិ ឧត្តឺ មេ អាវុសោ អាបត្តឺ យមហំ បស្សយ្យំ ឧត្តឺ មេ ចាបិតា ទិដ្ឋិ យមហំ បដិនិស្សជ្ជយ្យន្តិ ។ តំ សង្ឃេ អនុស្សរេ ឥ អប្ប-ដិនិស្សគ្គេ វ ទុក្កិបតំ អនុមុកម្មំ ។ ឥន បន តិក្ខត្តុំ តិក្ខុស្សុ ឧ ហោតិ អាបត្តឺ បដិកាតព្ពា ឧ ហោតិ ចា-បិតា ទិដ្ឋិ បដិនិស្សជ្ជេតា ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃេ វ សម្ពហុលា វ ឯកបុគ្គលោ វ អាបត្តឺ តុំ អាវុសោ

ចោទកិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិ+ទុះទេ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។ កិក្ខុនោះពោលតបយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញមិនមានដល់ខ្ញុំទេ ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសំដែងក៏មិនមានដល់ខ្ញុំដែរ ។ សង្ឃលើកវត្ថុកិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញ (អាបត្តិ) ក្តី ព្រោះមិនសំដែងក្តី (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត អាបត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មិនមាន ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់កិក្ខុក្នុងសាសនានេះទេ ។ សង្ឃក្តី កិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល១រូបក្តី ចោទកិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិ+ទុះទេ លោកមានទិដ្ឋិអាក្រក់ហើយ ចូរលោកលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់+ទុះចេញ ។ កិក្ខុនោះពោលតបយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញមិនមានដល់ខ្ញុំទេ ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់ខ្ញុំដែរ ។ សង្ឃលើកវត្ថុកិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញ (អាបត្តិ) ក្តី ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ក្តី (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មិនមាន ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់កិក្ខុក្នុងសាសនានេះទេ ។ សង្ឃក្តី កិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទកិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ

อาปชฺเช ปฏิกาเรหิ ตํ อาปตฺตึ จาปิ กา เต ทิฏฺเฐ ปฏิสฺสวตฺตึ จาปิ กาตุ ทิฏฺฐนฺติ ฯ เสา ฬาทิเนตฺ ถ อาวุเสา อาปตฺตึ ยมหาปฏิกาเรยฺยาถ เม อาวุเสา จาปิ กา ทิฏฺเฐ ยมหาปฏิสฺสวตฺยาถ ฯ ตาสเชฺช อปฺปฏิกาเรฺย ก อปฺปฏิสฺสวเต ก ธมฺมเตา อธมฺมกมฺมนฺติ ฯ ๕๓ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุสฺส ฉ เหตาโย อาปชฺชิ ตพฺพา ฉ เหตาโย อาปตฺติ ปฏิกาตพฺพา ฉ เหตาโย จาปิ กา ทิฏฺเฐ ปฏิสฺสวตฺตา ฯ ตเมนํ เหเตาหิ สาเชฺช ก สมฺมุขาเยา ก ปกติยตฺตเยา ก อาปตฺติ ยา อาวุเสา อาปชฺเช ปสฺสาสตาตุ อาปตฺตึ ปฏิกาเหาหิ ตาตุ อาปตฺตึ จาปิ กา เต ทิฏฺเฐ ปฏิสฺสวตฺตึ จาปิ กาตุ ทิฏฺฐนฺติ ฯ เสา ฬาทิเนตฺ ถ เม อาวุเสา อาปตฺติ ยมหาปสฺสยฺยาถ เม อาวุเสา อาปตฺติ ยมหาปฏิกาเรยฺยาถ เม อาวุเสา จาปิ กา ทิฏฺเฐ ยมหาปฏิสฺสวตฺยาถ ฯ ตาสเชฺช อาธสฺสาเช ก อปฺปฏิกาเรฺย ก อปฺปฏิสฺสวเต ก ธมฺมเตา อธมฺมกมฺมนฺติ ฯ

លោកត្រូវអាបត្តិហើយ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ លោកមានទិដ្ឋិអាក្រក់ហើយ ចូរលោកលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់នុ៎ះចេញ ។ កិក្ខុនោះពោលតបវិញយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសំដែងមិនមានដល់ខ្ញុំទេ ម្នាលអាវុសោ ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់ខ្ញុំដែរ ។ សង្ឃរលើកវត្ថុកិក្ខុនោះ ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញក្តី (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត រាបត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មិនមានអាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មិនមាន ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់តិកកង្ឃសាសនានេះទេ ។ សង្ឃក្តី កិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទកិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិនុ៎ះទេ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ លោកមានទិដ្ឋិអាក្រក់ហើយ ចូរលោកលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់នោះចេញ ។ កិក្ខុនោះពោលតបយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញមិនមានដល់ខ្ញុំទេ ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសំដែងក៏មិនមានដល់ខ្ញុំដែរ ម្នាលអាវុសោ ទាំងទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់ខ្ញុំដែរ ។ សង្ឃរលើកវត្ថុកិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនសំដែងក្តី ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ក្តី (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។

(๑๐๓) ๙๘ ยตฺร ขลุ ภิกฺขวฺ ภิกฺขุสฺมึ เหตาวิ อาปตฺตาธิกรณี ๆ ตตฺเรทํ โวหารคตาวิ สงฺฆา ๆ ตตฺเรทํ วตฺถุสฺมึ ๆ สมฺพหุลา ภิกฺขู ปกฺขปุคฺคลา ภิกฺขู อาปตฺตึ ตฺวํ อาวุโส อาปชฺโช ปสฺสสีติ อาปตฺติยา ๆ โส เอวํ วเทติ อาม อาวุโส อาปชฺโช ปสฺสามีติ ๆ ตตฺเรทํ สงฺฆา อาปตฺติยา อาธิกรณสฺส ขนฺติยา อาธมฺมกมฺมาย ๆ ๙๘ ยตฺร ขลุ ภิกฺขวฺ ภิกฺขุสฺมึ เหตาวิ อาปตฺตาธิกรณี ปฏิกาตพฺพา ๆ ตตฺเรทํ โวหารคตาวิ สงฺฆา ๆ ตตฺเรทํ วตฺถุสฺมึ ๆ สมฺพหุลา ภิกฺขู ปกฺขปุคฺคลา ภิกฺขู อาปตฺตึ ตฺวํ อาวุโส อาปชฺโช ปฏิกโรหีติ ตตฺเรทํ อาปตฺตาธิกรณี ๆ โส เอวํ วเทติ อาม อาวุโส ปฏิกริสฺสามีติ ๆ ตตฺเรทํ สงฺฆา อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺมาย อาธมฺมกมฺมาย ๆ ๙๘ ยตฺร ขลุ ภิกฺขวฺ ภิกฺขุสฺมึ เหตาวิ จาปิตกา ธิฏฺฐิ ปฏิฐิสฺสฺเชตา ๆ ตตฺเรทํ โวหารคตาวิ สงฺฆา ๆ สมฺพหุลา ภิกฺขู ปกฺขปุคฺคลา ภิกฺขู จาปิตกา เต อาวุโส ธิฏฺฐิ ปฏิฐิสฺสฺเชสฺสสีติ จาปิตกา ธิฏฺฐิยา ๆ โส เอวํ วเทติ อาม อาวุโส ปฏิฐิสฺสฺชิสฺสามีติ ๆ ตตฺเรทํ สงฺฆา จาปิตกาย ธิฏฺฐิยา อปฺปฏิฐิสฺสคฺเค อาธมฺมกมฺมาย

(๑๐๓) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អាបត្តិដែលត្រូវ
ឃើញ មានដល់កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ។ សង្ឃក្តី កិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល
មួយរូបក្តី ចោទកិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោក
ឃើញអាបត្តិនុ៎ះទេ ។ កិក្ខុនោះនិយាយតបយ៉ាងនេះថា អើអាវុសោ ខ្ញុំ
ឃើញដែរ ។ សង្ឃលើកវត្ថុកិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ (យ៉ាងនេះ)
ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត
អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងមានដល់កិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ ។ សង្ឃក្តី កិក្ខុ
ច្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទកិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកត្រូវ
អាបត្តិហើយ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។ កិក្ខុនោះនិយាយតប
យ៉ាងនេះថា អើអាវុសោ ចាំខ្ញុំសំដែង ។ សង្ឃលើកវត្ថុកិក្ខុនោះ ព្រោះ
មិនសំដែងអាបត្តិ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាល
កិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ មានដល់កិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ ។ សង្ឃក្តី កិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទកិក្ខុ
នោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកមានទិដ្ឋិអាក្រក់ហើយ ចូរលោកលះបង់
ទិដ្ឋិអាក្រក់នុ៎ះចេញ ។ កិក្ខុនោះនិយាយតបយ៉ាងនេះថា អើអាវុសោ ចាំ
ខ្ញុំលះបង់ ។ សង្ឃលើកវត្ថុកិក្ខុនោះ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ

อุปชฺฌายสฺส ฯ ๙๘ ปณฺ ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส เปตฺวา อาปตฺติ ทสฺสนาย เปตฺวา อาปตฺติ ปฏิกมฺมาย ฯ เปตฺวา อาปตฺติ ทสฺสนาย เปตฺวา ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา ปฏินิสฺสคฺคา ฯ เปตฺวา อาปตฺติ ปฏิกมฺมาย เปตฺวา ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา ปฏินิสฺสคฺคา ฯ เปตฺวา อาปตฺติ ทสฺสนาย เปตฺวา อาปตฺติ ปฏิกมฺมาย เปตฺวา ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา ปฏินิสฺสคฺคา ฯ ตเมนํ เปเสติ สเงฺฆ วา สมฺพหุลา วา ปคฺคหปตฺตเลา วา อาปตฺตึ ตุยฺหาวุโส อาปชฺเช ปสฺสเสตํ อาปตฺตึ ปฏิกเรหีติ ตํ อาปตฺตึ ปาปิกาย เตว ทิฏฺฐิยา ปฏินิสฺสชฺเชหีติ ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา ฯ โส วตฺตพฺโพ อาปนฺนาวุโส ปสฺสามิ อาปนฺนภาวํ ปฏิกริสฺสามิ อาปนฺนภาวา วุฏฺฐหิสฺสามีติ ฯ อถ สเงฺฆ อุปสฺสเย วา อุปจาเร วา อุปจินิตฺวา อุปคนฺตฺวา อุปนิสีทิตฺวา อุปชฺฌายสฺส ฯ

(๑๐๔) ๙๘ ปณฺ ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส เปตฺวา อาปตฺติ ทสฺสนาย ฯ ตเมนํ เปเสติ สเงฺฆ วา สมฺพหุลา วา ปคฺคหปตฺตเลา วา อาปตฺตึ ตุยฺหาวุโส อาปชฺเช ปสฺสเสตํ อาปตฺตินฺติ ฯ โส วตฺตพฺโพ นตฺถิ เม อาวุโส อาปตฺติ

(យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ
ម្យ៉ាងទៀត អាបត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មាន អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មាន
ដល់កិកុក្នុងសាសនានេះ ។ អាបត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មាន ទិដ្ឋិអាក្រក់
ដែលត្រូវលះបង់ក៏មាន ។ អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មាន ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែល
ត្រូវលះបង់ក៏មាន ។ អាបត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មាន អាបត្តិដែលត្រូវ
សំដែងក៏មាន (ទាំង) ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ក៏មាន ។ សង្ឃក្តី
កិកុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទកិកុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោក
ត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិនុ៎ះទេ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះ
ចេញ លោកមានទិដ្ឋិអាក្រក់ហើយ ចូរលោកលះទិដ្ឋិអាក្រក់នោះចេញ ។
កិកុនោះនិយាយតបយ៉ាងនេះថា អើអាវុសោ ខ្ញុំឃើញដែរ អើខ្ញុំ
សំដែងចេញ អើខ្ញុំលះបង់ចេញ ។ សង្ឃលើកវត្តកិកុនោះ ព្រោះមិន
ឃើញអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនសំដែងក្តី ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញក្តី
(យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។

(១០៤) ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អាបត្តិដែលត្រូវឃើញ មានដល់
កិកុក្នុងសាសនានេះ ។ សង្ឃក្តី កិកុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទ
កិកុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិ
នុ៎ះទេ ។ កិកុនោះនិយាយតបយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែល

យេមហាំ បសេ្សយ្យន្តិ ។ តំ សង្ឃោ អាបត្តិយា អទស្សនេ
ឧក្ខិបតិ ធម្មកម្មំ ។ ឥទ បន កិក្ខុវេ កិក្ខុស្ស ហោតិ
អាបត្តិ បដិការាតព្យា ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ព-
ហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា អាបត្តិំ ត្វំ អាវុសោ អាបន្នោ
បដិករោហិ តំ អាបត្តិន្តិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ នត្ថិ មេ អាវុ-
សោ អាបត្តិ យេមហាំ បដិករេយ្យន្តិ ។ តំ សង្ឃោ អាបត្តិ-
យា អប្បដិការេ ឧក្ខិបតិ ធម្មកម្មំ ។ ឥទ បន កិក្ខុវេ
កិក្ខុស្ស ហោតិ ចាបិការា ទិដ្ឋិ បដិនិស្សជ្ជេតា ។ តមេនំ
ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា
ចាបិការា តេ អាវុសោ ទិដ្ឋិ បដិនិស្សជ្ជេតំ ចាបិការំ
ទិដ្ឋិន្តិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ នត្ថិ មេ អាវុសោ ចាបិការា ទិដ្ឋិ
យេមហាំ បដិនិស្សជ្ជេយ្យន្តិ ។ តំ សង្ឃោ ចាបិការាយ
ទិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ ឧក្ខិបតិ ធម្មកម្មំ ។ ឥទ បន
កិក្ខុវេ កិក្ខុស្ស ហោតិ អាបត្តិ ទដ្ឋព្យា ហោតិ អាបត្តិ បដិ-
ការាតព្យា ។ ហោតិ អាបត្តិ ទដ្ឋព្យា ហោតិ ចាបិការា ទិដ្ឋិ
បដិនិស្សជ្ជេតា ។ ហោតិ អាបត្តិ បដិការាតព្យា ហោតិ
ចាបិការា ទិដ្ឋិ បដិនិស្សជ្ជេតា ។ ហោតិ អាបត្តិ

ខ្ញុំត្រូវឃើញមិនមានដល់ខ្ញុំទេ ។ សង្ឃលើកវត្ថុកិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញ
អាបត្តិ (យ៉ាងនេះ) ហៅថាកម្មប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ម្យ៉ាងទៀត អាបត្តិដែលត្រូវសំដែង មានដល់កិក្ខុកង្ខាសាសនានេះ ។ សង្ឃ
ក្តី កិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទកិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោក
ត្រូវអាបត្តិហើយ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនុ៎ះចេញ ។ កិក្ខុនោះនិយាយ
តបយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសំដែងមិនមានដល់ខ្ញុំ
ទេ ។ សង្ឃលើកវត្ថុកិក្ខុនោះ ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា
កម្មប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ទិដ្ឋិអាក្រក់
ដែលត្រូវលះបង់ មានដល់កិក្ខុកង្ខាសាសនានេះ ។ សង្ឃក្តី កិក្ខុច្រើន
រូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទកិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកមានទិដ្ឋិ
អាក្រក់ហើយ ចូរលោកលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់នុ៎ះចេញ ។ កិក្ខុនោះនិយាយតប
យ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់មិនមានដល់ខ្ញុំ
ទេ ។ សង្ឃលើកវត្ថុកិក្ខុនោះ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ (យ៉ាងនេះ)
ហៅថាកម្មប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត អាបត្តិដែល
ត្រូវឃើញក៏មាន អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មាន ដល់កិក្ខុកង្ខាសាសនានេះ ។
អាបត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មាន ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ក៏មាន ។ អាបត្តិ
ដែលត្រូវសំដែងក៏មាន ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ក៏មាន ។ អាបត្តិដែល

ธมฺมา เหเต อาทิสฺส ปฏิกาตพฺพา เหเต ตาทิกา ธมฺมา ปฏิสิทฺธา ฯ ตเมนํ เหเตสุ สงฺฆา ก สมฺพหุ-ลา ก ปกติปกฺขเหา ก อาทิสฺส วตฺวา อาปตฺติ วุฏฺฐาเปนฺติ อาปตฺติยา อทสฺสเน อาปตฺติ ปฏิกรเณ ตาทิกาย อาปตฺติยา ตาทิกาย เอว อาปตฺติยา ทิฏฺฐิ ปฏิสิทฺธา ตาทิกา ทิฏฺฐิ ฯ เสา ปวารเณ เอกสฺมึ เยว อาปตฺติยา อาทิสฺส ยาวตติยกา ปสฺสยฺยา เอกสฺมึ เยว อาทิสฺส ยาวตติยกา ปฏิกรเณ เอกสฺมึ เยว ตาทิกาย ทิฏฺฐิ ยาวตติยกา ปฏิสิทฺธา ฯ ตสฺมา สงฺฆา อเนกสฺมึ ก อเนกวตฺถุสฺมึ ก อเนกปฏิโลเม ก อุกฺกฺเขปนีย-กมฺมกตฺตพฺพฺ ฯ

(๑๐๕) [๔๙๑] อายสฺมา อุปาลิ เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปริวตฺตมาโน นิสีทิ ฯ ปริวตฺตมาโน นิสินฺโน เหา อายสฺมา อุปาลิ ภควนฺตเมตทโวจ เยา นุ เหา ภนฺเต สมฺพหุลา สงฺฆกมฺมา สงฺฆาทิเสสา กาตพฺพา อสงฺฆกมฺมา กาตพฺพา ธมฺมกมฺมา นุ เหา ตาทิกา วินยกมฺมา ฯ อธมฺมกมฺมํ ตาทิกา อุ

ត្រូវឃើញក៏មាន អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មាន តាំងទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ក៏មាន ។ សង្ឃភ្លឺ ភិក្ខុច្រើនរូបភ្លឺ បុគ្គលមួយរូបភ្លឺ ចោទភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិទេ ឬរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ម្នាលអាវុសោ លោកមានទិដ្ឋិអាក្រក់ហើយ ឬរលោកលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់នោះចេញ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយតបយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញមិនមានដល់ខ្ញុំទេ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសំដែងក៏មិនមានដល់ខ្ញុំ តាំងទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់ខ្ញុំដែរ ។ សង្ឃលើកវត្ថុភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនសំដែងក្តី ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញក្តី (យ៉ាងនេះ) ហៅថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ។

(១០៥) គ្រានោះឯង ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មដែលត្រូវធ្វើក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើក្នុងទីកំបាំងមុខវិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មនោះជាកម្មត្រូវតាមធម៌ ជាកម្មត្រូវតាមវិនៃយដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ

อาวรณียกมฺมนฺติ ฯ ยสฺมา ปน โข เอตฺถ สมถกฺขา สงฺขา ปฏิปทาญาณานิ กมฺมานิ อปฺปฏิปทา กเถติ ปฏิปทาญาณานิ กมฺมานิ อปฺปฏิปทาญาณานิ กเถติ สติวินยาภาวสฺส อมูฬฺหวินยนฺติ เอเตสุ อมูฬฺหวินยาภาวสฺส ตสฺสปาปิยสิกากมฺมานิ กเถติ ตสฺส ปาปิยสิกากมฺมาภาวสฺส ตชฺชนียกมฺมานิ กเถติ ตชฺชนียกมฺมาภาวสฺส นิยสฺสกมฺมานิ กเถติ นิยสฺสกมฺมาภาวสฺส ปพฺพาชนียกมฺมานิ กเถติ ปพฺพาชนียกมฺมาภาวสฺส ปฏิสารณียกมฺมานิ กเถติ ปฏิสารณียกมฺมาภาวสฺส อุกฺเขปนียกมฺมานิ กเถติ อุกฺเขปนียกมฺมาภาวสฺส ปริวาสาทีเนตฺถ ปริวาสาภาโว มูลาย ปฏิกสฺสนาโว มูลาย ปฏิกสฺสนาภาวสฺส มานตฺตาทีเนตฺถ มานตฺตาภาโว อพฺภนาภาโว อุปสมฺปาเทตฺถ ฉมฺปกมฺปนาทิ ฯ เอวมฺปกมฺปนาทิ ตตฺถ ตตฺถ วินยกมฺมนฺติ ฯ อฉมฺปกมฺปนาทิ ตตฺถ อาวรณียกมฺมนฺติ ยสฺมา เอตฺถ อาวรณียกมฺมนฺติ สมถกฺขา สงฺขา สมฺโมหาภาวนียกมฺมานิ อสมฺโมหา

កម្មនោះជាកម្មមិនត្រូវតាមធម៌ ជាកម្មមិនត្រូវតាមវិន័យទេ ។ ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយការសាកសួរ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើដោយការមិនសាកសួរវិញ កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយការប្តេជ្ញា សង្ឃធ្វើដោយមិនបានប្តេជ្ញាវិញ ឲ្យអមូឡ្ហវិនិយដល់តិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិនិយវិញ ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មដល់តិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនិយវិញ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់តិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្មវិញ ធ្វើនិយស្សកម្មដល់តិក្ខុដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្មវិញ ធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់តិក្ខុដែលគួរដល់និយស្សកម្មវិញ ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់តិក្ខុដែលគួរដល់បព្វាជនីយកម្មវិញ ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មដល់តិក្ខុដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្មវិញ ឲ្យបវ៉ោសដល់តិក្ខុដែលគួរដល់ឧក្ខេបនីយកម្មវិញ ឲ្យមូលាយបដិកស្សនដល់តិក្ខុដែលគួរដល់បវ៉ោសវិញ ឲ្យមានត្តដល់តិក្ខុដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈវិញ ឲ្យអព្ភានដល់តិក្ខុដែលគួរដល់មានត្តវិញ ឲ្យឧបសម្បទាដល់តិក្ខុដែលគួរដល់អព្ភានវិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មនោះជាកម្មត្រូវតាមធម៌ ជាកម្មត្រូវតាមវិន័យដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ កម្មនោះមិនមែនជាកម្មត្រូវតាមធម៌ មិនមែនជាកម្មត្រូវតាមវិន័យទេ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើកម្មដែលត្រូវធ្វើក្នុងទីបំពោះមុខ (ត្រឡប់ជាធ្វើ) ក្នុងទីកំបាំងមុខវិញ

ภควตา ฯปฯ เอวมฺปิ ขฺวาหนฺติ อาทิมฺหิ ปาราชิกกณฺฑสฺมึ
วุตฺตนยเมว สนฺธาย วทติ ตสฺมา ตตฺถ วุตฺตนยเมว
สมตฺถยติ สงฺฆสฺส ปฏิปุจฺฉาการณตฺถาย กมฺมํ อปฺปฏิปุจฺฉา-
ภควตา ปฏิกฺขิตฺตตฺตา การณตฺถาย กมฺมํ อปฺปฏิกฺขิตฺต-
ภควตา สติวินยารหสฺส อมูฬฺหวินยาทิกสฺส เนว อมูฬฺห-
วินยารหสฺส น ตสฺส ปาปิยสิกากมฺมกรณตฺถาย กมฺมํ
ปาปิยสิกากมฺมารหสฺส ตชฺชนียกมฺมกรณตฺถาย กมฺมํ
ตชฺชนียกมฺมารหสฺส นิยสฺสกมฺมกรณตฺถาย กมฺมํ นิยสฺสกมฺม-
รหสฺส ปพฺพาชนียกมฺมกรณตฺถาย กมฺมํ ปพฺพาชนียกมฺมารหสฺส
ปฏิสารณียกมฺมกรณตฺถาย กมฺมํ ปฏิสารณียกมฺมารหสฺส
อุกฺขิปนียกมฺมกรณตฺถาย กมฺมํ อุกฺขิปนียกมฺมารหสฺส
ปริวาสทานตฺถาย กมฺมํ ปริวาสารหสฺส มูลายปฏิกสฺสนตฺถาย
กมฺมํ มูลายปฏิกสฺสนารหสฺส มานตฺตทานตฺถาย กมฺมํ มานตฺตารหสฺส
อพฺภานตฺถาย กมฺมํ อพฺภานารหสฺส อุปสมฺปาเนตฺวา ฯปฯ เอวมฺปิ ขฺวาหนฺติ
อาทิมฺหิ วุตฺตนยเมว สนฺธาย วทติ ตสฺมา ตตฺถ วุตฺตนยเมว
สมตฺถยติ สงฺฆสฺส ปฏิปุจฺฉาการณตฺถาย กมฺมนฺติอาทิ ฯ

ម្នាលឧបាលិ កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាអធម្មកម្ម (កម្មមិនត្រូវតាមធម៌) ឈ្មោះថាអវិនយកម្ម (កម្មមិនត្រូវតាមវិន័យ) ឯសង្ឃសោតក៏ជាសង្ឃប្រកបដោយទោស ដោយប្រការដូច្នេះ ម្នាលឧបាលិ កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយការសាកសួរ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើដោយមិនបានសាកសួរ កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយសេចក្តីប្តឹងផ្តាំ សង្ឃធ្វើដោយមិនបានប្តឹងផ្តាំវិញ ឲ្យអមូឡ្ហវិនិច្ឆយដល់កិកុដែលគួរដល់សតិវិនិច្ឆយ ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនិច្ឆយ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់បព្វាជនីយកម្ម ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្ម ឲ្យបរិវាសដល់កិកុដែលគួរដល់ឧក្ខេបនីយកម្ម ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈដល់កិកុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យមានត្តដល់កិកុដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យអព្ភានដល់កិកុដែលគួរដល់មានត្ត ឲ្យឧបសម្បទាដល់កិកុដែលគួរដល់អព្ភាន ម្នាលឧបាលិ កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាអធម្មកម្ម ជាអវិនយកម្ម ឯសង្ឃសោតក៏ជាសង្ឃប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

(๑๐๖) យោ ឧ ខោ ភិក្ខុ សមក្ខោ សង្ឃោ សម្ពហុលានំ កម្មំ សម្ពហុ កេវតិ ឧម្មុកម្មំ ឧ ខោ តំ ភិក្ខុ វិនយកម្មន្តិ ។ ឧម្មុកម្មំ តំ ទុតិយំ វិនយកម្មន្តិ ។ យោ ឧ ខោ ភិក្ខុ សមក្ខោ សង្ឃោ បដិបុច្ឆាករណីយំ កម្មំ បដិបុច្ឆាកេវតិ បដិញ្ញាយ ករណីយំ កម្មំ បដិញ្ញាយ កេវតិ សតិវិនយារហស្ស សតិវិនយំ ទេតិ អមូឍវិនយារហស្ស អមូឍវិនយំ ទេតិ តស្សបាបិយសិកាកម្មារហស្ស តស្ស បាបិយសិកា-កម្មំ កេវតិ តជ្ជនីយកម្មារហស្ស តជ្ជនីយកម្មំ កេវតិ និយស្សកម្មារហស្ស និយស្សកម្មំ កេវតិ បព្ពាជនីយកម្មារហស្ស បព្ពាជនីយកម្មំ កេវតិ បដិសារណីយកម្មារហស្ស បដិសារណីយកម្មំ កេវតិ ឧក្ខេបនីយកម្មារហស្ស ឧក្ខេបនីយកម្មំ កេវតិ បរិវាសារហស្ស បរិវាសំ ទេតិ មូលាយ បដិកស្សនារហំ មូលាយ បដិកស្សតិ មានត្តារហស្ស មានត្តំ ទេតិ អព្ភានារហំ អព្ភេតិ ឧបសម្បន្នារហំ ឧបសម្បន្នេតិ

(๑๐๖) ព្រះឧបាលិត្ថេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មដែលត្រូវធ្វើ ក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើក្នុងទីចំពោះបុខ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មរបស់សង្ឃនោះតើ ហៅថាធម្មកម្ម (កម្មត្រូវតាមធម៌) ថាវិនយកម្ម (កម្មត្រូវតាមវិន័យ) ដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ កម្មនោះហៅថាជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម ។ ព្រះឧបាលិត្ថេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយការសាកសួរ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើដោយការសាកសួរ កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយសេចក្តីប្តេជ្ញា សង្ឃធ្វើដោយសេចក្តីប្តេជ្ញា ឲ្យសតិវិនយដល់កិកូដែលគួរដល់សតិវិនយ ឲ្យអមូឡ្ហវិនយដល់កិកូដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្ម ដល់កិកូដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្ម ដល់កិកូដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្ម ដល់កិកូដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបព្វាជនីយកម្ម ដល់កិកូដែលគួរដល់បព្វាជនីយកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់កិកូដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្ម ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មដល់កិកូដែលគួរដល់ឧក្ខេបនីយកម្ម ឲ្យបរិវាសដល់កិកូដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈដល់កិកូដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈឲ្យមានត្តដល់កិកូដែលគួរដល់មានត្ត ឲ្យអព្ភានដល់កិកូដែលគួរដល់អព្ភាន ឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា

ฉมฺหกมฺมํ ฯ เอวเมตฺถ วินยกมฺมฏฺฐ ฯ ฉมฺหกมฺมํ
นาม อุปาลิ วินยกมฺมํ เยน เอว อุปาลิ สมเณน
สงฺฆเตน สมฺมุขาการณารหํ กมฺมํ สมฺมุขา กเรติ
เอวเมว อุปาลิ ฉมฺหกมฺมํ เวทิตพฺพ วินยกมฺมํ เอว-
มฺปน สงฺฆเตน อนตฺถสาเร เวทิตพฺเพ เยน เอว อุปาลิ
สมเณน สงฺฆเตน ปฏิปุจฺฉาการณารหํ กมฺมํ ปฏิปุจฺฉา
กเรติ ปฏิญฺญาย การณารหํ กมฺมํ ปฏิญฺญาย กา-
เรติ สติวินยารหสฺส สติวินยํ เทติ อมูฬฺหวินยา-
รหสฺส อมูฬฺหวินยํ เทติ ตสฺส ปาปิยสิกาย กมฺม-
รหสฺส ตสฺส ปาปิยสิกาย กมฺมํ กเรติ ตชฺชนีย.
กมฺมารหสฺส ตชฺชนียกมฺมํ กเรติ นิยสฺสกมฺม-
รหสฺส นิยสฺสกมฺมํ กเรติ ปพฺพาชนียกมฺมารหสฺส
ปพฺพาชนียกมฺมํ กเรติ ปฏิสารณียกมฺมารหสฺส
ปฏิสารณียกมฺมํ กเรติ อุกฺเขปนียกมฺมารหสฺส
อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรติ ปริวาสารหสฺส ปริวาสํ
เทติ มูลาย ปฏิกสฺสนารหสฺส มูลาย ปฏิกสฺสนฺติ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មរបស់សង្ឃនោះ ជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម ដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ កម្មនោះ ជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម ម្នាលឧបាលិ កម្មដែលត្រូវធ្វើកងទំចំពោះមុខ សង្ឃណា មួយ ព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើកងទីចំពោះមុខ ម្នាលឧបាលិ កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម ឯសង្ឃសោតក៏ឈ្មោះថាជាសង្ឃមិនប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ម្នាលឧបាលិ កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយការសាកសួរ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើដោយការសាកសួរ កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយសេចក្តីប្តេជ្ញា សង្ឃធ្វើដោយសេចក្តីប្តេជ្ញា ឲ្យសតិវិនយដល់តិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិនយ ឲ្យមូឡ្ហវិនយដល់តិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្ម ដល់តិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់តិក្ខុដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្មដល់តិក្ខុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់តិក្ខុដែលគួរដល់បព្វាជនីយកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់តិក្ខុដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្ម ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មដល់តិក្ខុដែលគួរដល់ឧក្ខេបនីយកម្ម ឲ្យបរិវាសដល់តិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈ

มานตฺตารหสฺส มานตฺตํ เทติ อพฺภานารหสฺส อพฺภานํ
อุปสมฺปทารหสฺส อุปสมฺปาเทติ ฯเปฯ อยมฺปิ ขฺวาสฺส
ธมฺมกมฺมํ โหติ วินยกมฺมญฺจ ฯ ฯเปฯ ปน สเทฺธ
อนติสาเร ปติฏฺฐิตสฺส ฯ

(๑๐๗) โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺมึ สมคฺเค สเทฺธ สติวินย-
ารหสฺส อมูลฺหวินยํ เทติ อมูลฺหวินยารหสฺส ส-
ติวินยํ เทติ ธมฺมกมฺมญฺจ ปน ภิกฺขุ ตํ ภิกฺขุ วินยกมฺมฏฺฐ ฯ
อธมฺมกมฺมญฺจ ขุ ปติ อวินยกมฺมฏฺฐ ฯ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุ
สมคฺเค สเทฺธ อมูลฺหวินยารหสฺส ตสฺส ปาปิย-
สิกากมฺมญฺจ กโรติ ตสฺส ปาปิยสิกากมฺมารหสฺส
อมูลฺหวินยญฺจ เทติ ตสฺส ปาปิยสิกากมฺมารหสฺส
ตชฺชนียกมฺมญฺจ กโรติ ตชฺชนียกมฺมารหสฺส ตสฺส
ปาปิยสิกากมฺมญฺจ กโรติ ตชฺชนียกมฺมารหสฺส
นิยสฺสกมฺมญฺจ กโรติ นิยสฺสกมฺมารหสฺส ตชฺชนี-
ยกมฺมญฺจ กโรติ นิยสฺสกมฺมารหสฺส ปพฺพาชนียกมฺมญฺจ
กโรติ ปพฺพาชนียกมฺมารหสฺส นิยสฺสกมฺมญฺจ กโรติ

ដល់តិកុដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យមានត្តដល់តិកុដែលគួរដល់មានត្ត ឲ្យអញ្ជនដល់តិកុដែលគួរដល់អញ្ជន ឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ម្នាលឧបាលិ កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម ។ ឯសង្ឃសោតក៏ហៅថាជាសង្ឃមិនប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

[๑๐๗] ព្រះឧបាលិត្ថេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យអមូឡ្ហវិន័យដល់តិកុដែលគួរដល់សតិវិនយ ឲ្យសតិវិនយដល់តិកុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មនោះជាធម្មកម្មជាវិនយកម្មដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ កម្មនោះជាអធម្មកម្ម ជាអវិនយកម្ម ។ ព្រះឧបាលិត្ថេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើតស្សប្បាបិយសិកាកម្មដល់តិកុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ ឲ្យអមូឡ្ហវិនយដល់តិកុដែលគួរដល់តស្សប្បាបិយសិកាកម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់តិកុដែលគួរដល់តស្សប្បាបិយសិកាកម្ម ធ្វើតស្សប្បាបិយសិកាកម្មដល់តិកុដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្មដល់តិកុដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់តិកុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់តិកុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្មដល់តិកុដែលគួរដល់បព្វាជនីយកម្ម

បញ្ចាជនីយកម្មារហស្ស បដិសារណីយកម្មំ ករោតំ ប-
ដិសារណីយកម្មារហស្ស បញ្ចាជនីយកម្មំ ករោតិ បដិ-
សារណីយកម្មារហស្ស ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោតំ ឧក្ខេ-
បនីយកម្មារហស្ស បដិសារណីយកម្មំ ករោតំ ឧក្ខេប-
នីយកម្មារហស្ស បរិវាសំ ទេតំ បរិវាសារហស្ស ឧក្ខេ-
បនីយកម្មំ ករោតំ បរិវាសារហំ មូលាយ បដិកស្សតំ
មូលាយ បដិកស្សនារហស្ស បរិវាសំ ទេតំ មូលាយ
បដិកស្សនារហស្ស មានត្តំ ទេតំ មានត្តារហំ មូលាយ
បដិកស្សតំ មានត្តារហំ អព្ភេតំ អព្ភានារហស្ស មានត្តំ
ទេតំ អព្ភានារហំ ឧបសម្បាទេតំ ឧបសម្បទារហំ អព្ភេតំ
ឧម្មកម្មំ ន ខោ តំ ភន្តេ វិនយកម្មន្តិ ។ អឧម្មកម្មំ
តំ ឧចាលិ អវិនយកម្មំ ។ យោ ខោ ឧចាលិ សមគ្គោ
សង្ឃោ សតិវិនយារហស្ស អមូឡ្ហវិនយំ ទេតំ អមូឡ្ហ-
វិនយារហស្ស សតិវិនយំ ទេតំ យំ ខោ ឧចាលិ អឧម្ម-
កម្មំ ហោតិ អវិនយកម្មំ យាវញ្ច បន សង្ឃោ សតិ-
សារោ ហោតិ ។ យោ ខោ ឧចាលិ សមគ្គោ
សង្ឃោ អមូឡ្ហវិនយារហស្ស តស្ស ចាបិយសិ្សកាកម្មំ

ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់តិក្ខុដែលគួរដល់បញ្ចាជនីយកម្ម ធ្វើបញ្ចាជនីយ-
កម្ម ដល់តិក្ខុដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្ម ធ្វើខក្ខបនីយកម្មដល់តិក្ខុ
ដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្ម ដល់តិក្ខុដែលគួរ
ដល់ខក្ខបនីយកម្ម ឲ្យបរិវាសដល់តិក្ខុដែលគួរដល់ខក្ខបនីយកម្ម ធ្វើ
ខក្ខបនីយកម្មដល់តិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈដល់
តិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យបរិវាសដល់តិក្ខុដែលគួរ ដល់មូលាយបដិ-
កស្សនៈ ឲ្យមានត្តដល់តិក្ខុដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យមូលាយ-
បដិកស្សនៈ ដល់តិក្ខុដែលគួរដល់មានត្ត ឲ្យអព្ភានដល់តិក្ខុដែលគួរដល់
មានត្ត ឲ្យមានត្តដល់តិក្ខុដែលគួរដល់អព្ភាន ឲ្យឧបសម្បទាដល់តិក្ខុដែល
គួរដល់អព្ភាន ឲ្យអព្ភានដល់តិក្ខុដែលគួរដល់ឧបសម្បទា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មនោះជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្មដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ កម្មនោះមិនមែនជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្មទេ ។
ម្នាលឧបាលិ សង្ឃណាមួយត្រមៀងគ្នា ឲ្យអមូឡ្ហវិនយដល់តិក្ខុ
ដែលគួរដល់សតិវិនយ ឲ្យសតិវិនយ ដល់តិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ
ម្នាលឧបាលិ កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាអធម្មកម្ម ជាអវិនយ-
កម្ម ឯសង្ឃសោតក៏ជាសង្ឃប្រែកបដោយទោសដោយប្រការដូច្នេះ ។
ម្នាលឧបាលិ សង្ឃណាមួយត្រមៀងគ្នា ធ្វើតស្សាបាបិយសិកាកម្ម

ករោតិ។ ឥស្ស អាបត្តិយា សំវាសោ ករណ្ហារហស្ស អមូឡ្ហវិនយំ
នេតិ ឥស្ស អាបត្តិយា សំវាសោ ករណ្ហារហស្ស តជ្ជនីយកម្មំ
ករោតិ តជ្ជនីយករណ្ហារហស្ស ឥស្ស អាបត្តិយា សំវាសោ ករណ្ហារហស្ស
តជ្ជនីយកម្មំ ករោតិ តជ្ជនីយករណ្ហារហស្ស និយស្សកម្មំ ករោតិ
និយស្សករណ្ហារហស្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករោតិ និយស្ស-
ករណ្ហារហស្ស បព្ពាជនីយកម្មំ ករោតិ បព្ពាជនីយ-
ករណ្ហារហស្ស និយស្សកម្មំ ករោតិ បព្ពាជនីយករណ្ហា-
រហស្ស បដិសារណីយកម្មំ ករោតិ បដិសារណីយ-
ករណ្ហារហស្ស បព្ពាជនីយករណ្ហំ ករោតិ បដិសារណីយ-
ករណ្ហារហស្ស ឧក្ខេបនីយករណ្ហំ ករោតិ ឧក្ខេបនីយ-
ករណ្ហារហស្ស បដិសារណីយករណ្ហំ ករោតិ ឧក្ខេបនី-
យករណ្ហារហស្ស បរិវាសំ នេតិ បរិវាសារហស្ស ឧក្ខេ-
បនីយករណ្ហំ ករោតិ បរិវាសារហំ អូលាយ បដិកស្សតិ
អូលាយេ បដិកស្សារហស្ស បរិវាសំ នេតិ អូលាយ
បដិកស្សារហស្ស មានត្តំ នេតិ មានត្តារហំ អូលាយ
បដិកស្សតិ មានត្តារហំ អព្ភេតិ អព្ភានារហស្ស មានត្តំ
នេតិ អព្ភានារហំ ឧបសម្បន្នេតិ ឧបសម្បន្នារហំ អព្ភេតិ

ដល់កិកុដែលគួរដល់អមូទ្ធវិន័យ ឲ្យអមូទ្ធវិន័យ ដល់កិកុដែលគួរដល់
តស្សបាបិយសិកាកម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់តស្សបាបិយ-
សិកាកម្ម ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ធ្វើ
និយស្សកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិកុដែល
គួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបព្វាជនីយកម្ម ដល់កិកុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម
ធ្វើនិយស្សកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់បព្វាជនីយកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្ម
ដល់កិកុដែលគួរដល់បព្វាជនីយកម្ម ធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់
បដិសារណីយកម្ម ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់បដិសារណីយ-
កម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់ឧក្ខេបនីយកម្ម ឲ្យបរិវាស
ដល់កិកុដែលគួរដល់ឧក្ខេបនីយកម្ម ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់
បរិវាស ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈដល់កិកុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យបរិវាស
ដល់កិកុដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យមានត្តដល់កិកុដែលគួរដល់
មូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈដល់កិកុដែលគួរដល់មានត្ត
ឲ្យអព្ភានដល់កិកុដែលគួរដល់មានត្ត ឲ្យមានត្តដល់កិកុដែលគួរដល់អព្ភាន
ឬឧបសម្បទា ដល់កិកុដែលគួរដល់អព្ភាន ឲ្យអព្ភានដល់កិកុដែលគួរ

ปโร ๆ ขา อุปาลิ อนนฺตกายิกกมฺมํ โหติ อานนฺตริยกมฺมํ ๆ
ปรมฺปิ ปน สงฺฆเภทา สาติสาเวเก โหตีติ ๆ

[๑๐๘] โย ปน ภิกฺขุ สมคฺคา สงฺฆา สตฺตานนฺตริยาย สตฺตานนฺตริยํ เอตีติ อนนฺตริยาย อนนฺตริยํ เอตีติ อนนฺตกายิกกมฺมํ ปน ภิกฺขุ ตีณิ ภิกฺขุ-สตานิ ปคฺคณฺหาติ ๆ อนนฺตกายิกกมฺมนฺติ ๆ อนนฺตกายิกกมฺมนฺติ ๆ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขู สมคฺคา สงฺฆา อนนฺตริยาย อนนฺตริยํ เอตีติ ตสฺส ปาปิยสิกา กมฺมา ปาปิยสิกา ตสฺส ปาปิยสิกา กมฺมา กาเยติ ตชฺชนียกมฺมาย ปาปิยสิกา ตชฺชนียกมฺมา กาเยติ นิยสฺสกมฺมาย ปาปิยสิกา นิยสฺสกมฺมา กาเยติ ปพฺพาชนียกมฺมาย ปาปิยสิกา ปพฺพาชนียกมฺมา กาเยติ ปฏิสารณียกมฺมาย ปาปิยสิกา ปฏิสารณียกมฺมา กาเยติ อุกฺเขปนียกมฺมาย ปาปิยสิกา อุกฺเขปนียกมฺมา กาเยติ ปริวาสาย ปาปิยสิกา ปริวาสา เอตีติ มูลาย ปฏิ-กสฺสนาย มูลาย ปฏิกสฺสติ มานตฺตาย ปาปิยสิกา มานตฺตา เอตีติ อพฺภานาย อพฺเภติ อุปสมฺปทาย อุปสมฺปาเอตีติ อนนฺตกายิกกมฺมนฺติ ๆ

ដល់ឧបសម្បទា ម្នាលឧបាលិ កម្មយ៉ាងនេះឯងជាអធម្មកម្ម ជាអវិនយកម្ម ។ ឯសង្ឃសោត ក៏ជាសង្ឃប្រែកបដោយទោសដោយប្រការដូច្នេះ ។

[๑๐๘] ព្រះឧបាលិគ្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យសតិវិនយ ដល់កិរិយាដែលគួរដល់សតិវិនយ ឲ្យអមូឡ្ហវិនយដល់កិរិយាដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មនោះជាធម្មកម្មជាវិនយកម្មដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ កម្មនោះជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្មហើយ ។ ព្រះឧបាលិគ្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យអមូឡ្ហវិនយ កិរិយាដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មដល់កិរិយាដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិរិយាដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្មដល់កិរិយាដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់កិរិយាដែលគួរដល់បព្វាជនីយកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់កិរិយាដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្ម ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មដល់កិរិយាដែលគួរដល់ឧក្ខេបនីយកម្ម ឲ្យបរិវាសដល់កិរិយាដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈដល់កិរិយាដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យមានត្តដល់កិរិយាដែលគួរដល់មានត្ត ឲ្យអព្ភានដល់កិរិយាដែលគួរដល់អព្ភាន ឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មនោះជាធម្មកម្មជាវិនយកម្មដែរឬ ។

ธมฺมกมฺมํ តំ ទុចាលំ វិនយកมฺมំ ។ យោ ខោ ទុចាលំ
សមណ្ដោ សង្ឃោ សតិវិនយារហស្ស សតិវិនយំ ទេតិ
អមូឡ្ហវិនយារហស្ស អមូឡ្ហវិនយំ ទេតិ ឯវំ ខោ ទុចាលំ
ធម្មកមฺมំ ហោតិ វិនយកមฺมំ ។ ឯវញ្ហិ បន សង្ឃោ អន-
តិសារោ ហោតិ ។ យោ ខោ ទុចាលំ សមណ្ដោ សង្ឃោ
អមូឡ្ហវិនយារហស្ស អមូឡ្ហវិនយំ ទេតិ តស្ស ចាបិយ-
សិកាកម្មារហស្ស តស្ស ចាបិយសិកាកមฺมំ ករោតិ
តជ្ជនីយកម្មារហស្ស តជ្ជនីយកមฺมំ ករោតិ និយស្ស-
កម្មារហស្ស និយស្សកមฺมំ ករោតិ បព្ពាជនីយកម្ម-
រហស្ស បព្ពាជនីយកមฺมំ ករោតិ បដិសារណីយកម្ម-
រហស្ស បដិសារណីយកមฺมំ ករោតិ ឧក្ខេបនីយកម្ម-
រហស្ស ឧក្ខេបនីយកមฺมំ ករោតិ បរិវាសារហស្ស
បរិវាសំ ទេតិ មូលាយ បដិកស្សនារហំ មូលាយ
បដិកស្សតិ មានត្តារហស្ស មានត្តំ ទេតិ អព្ភានារហំ
អព្ភេតិ ឧបសម្បទារហំ ឧបសម្បាទេតិ ឯវំ ខោ ទុចាលំ
ធម្មកមฺមំ ហោតិ វិនយកមฺมំ ។ ឯវញ្ហិ បន សង្ឃោ
អនតិសារោ ហោតីតិ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ កម្មនោះជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម ហើយ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យសតិវិនយដល់ភិក្ខុ ដែលគួរដល់សតិវិនយ ឲ្យអមូឡ្ហវិនយដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ ម្នាលឧបាលិ កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម ។ ឯសង្ឃសោតក៏ជាសង្ឃមិនប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យអមូឡ្ហវិនយដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បព្វាជនីយកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្ម ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឧក្ខេបនីយកម្ម ឲ្យបរិវាសដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យមានត្តដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មានត្ត ឲ្យអព្ភានដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អព្ភាន ឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ម្នាលឧបាលិ កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម ។ ឯសង្ឃសោតក៏ជាសង្ឃមិនប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

[๑๐๙] អដ្ឋង្គោ ភគវា តិក្ខត្តុ អាមន្តេសិ យោ ខោ តិក្ខត្តុំ សមណ្តោ សង្ឃោ សតិវិនយារហស្ស អមូឍវិនយំ ទេតិ ឯវំ ខោ តិក្ខត្តុំ អធម្មកម្មំ ហោតិ អវិនយកម្មំ ឯវញ្ច បន សង្ឃោ សាតិសារោ ហោតិ ។ យោ ខោ តិក្ខត្តុំ សមណ្តោ សង្ឃោ សតិវិនយារហស្ស តស្ស ចារិយសិក្ខាបនត្ថំ ភគវតោ សតិវិនយារហស្ស តជ្ជនីយកម្មំ ភគវតោ សតិវិនយារហស្ស និយស្សកម្មំ ភគវតោ សតិវិនយារហស្ស បព្ពាជនីយកម្មំ ភគវតោ សតិវិនយារហស្ស បដិសារណីយកម្មំ ភគវតោ សតិវិនយារហស្ស ឧក្ខេបនីយកម្មំ ភគវតោ សតិវិនយារហស្ស បរិវាសំ ទេតិ សតិវិនយារហំ ម្ហលាយ បដិកស្សតិ សតិវិនយារហស្ស មានត្តំ ទេតិ សតិវិនយារហំ អព្ភេតិ សតិវិនយារហំ ឧបសម្បាទេតិ ឯវំ ខោ តិក្ខត្តុំ អធម្មកម្មំ ហោតិ អវិនយកម្មំ ឯវញ្ច បន សង្ឃោ សាតិសារោ ហោតិ ។ យោ ខោ តិក្ខត្តុំ សមណ្តោ សង្ឃោ អមូឍវិនយារហស្ស តស្ស ចារិយសិក្ខាបនត្ថំ ភគវតោ

[๑๐๙] ดูก่อนอานนท์ ก็พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสกะภิกษุณีทั้งหลายมากมายอย่างนี้ว่า ดูก่อนภิกษุณีทั้งหลาย สงฆ์ณาหนึ่งพร้อมเพรียงกันให้อุปสมบทแก่ภิกษุณีอันไม่ควรแก่อุปสมบท ดูก่อนภิกษุณีทั้งหลาย กรรมนี้ชื่อว่าไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัยกรรม ไม่เป็นสัตถุศาสน์ ดูก่อนภิกษุณีทั้งหลาย ก็กรรมนี้ชื่อว่าอันสงฆ์ไม่ทำแล้วด้วยประการอย่างนี้ ๆ ดูก่อนภิกษุณีทั้งหลาย สงฆ์ณาหนึ่งพร้อมเพรียงกันให้ปวารณาแก่ภิกษุณีอันไม่ควรแก่ปวารณา ให้ตั้งอยู่ในอปโลกนกรรมแก่ภิกษุณีอันไม่ควรแก่อปโลกนกรรม ให้ตั้งอยู่ในปฏิสารณียกรรมแก่ภิกษุณีอันไม่ควรแก่ปฏิสารณียกรรม ให้ตั้งอยู่ในอุกเขปนียกรรมแก่ภิกษุณีอันไม่ควรแก่อุกเขปนียกรรม ให้ตั้งอยู่ในปฏิสารณียกรรมแก่ภิกษุณีอันไม่ควรแก่ปฏิสารณียกรรม ให้ตั้งอยู่ในอุกเขปนียกรรมแก่ภิกษุณีอันไม่ควรแก่อุกเขปนียกรรม ให้ตั้งอยู่ในปาปณิกวัตรแก่ภิกษุณีอันไม่ควรแก่ปาปณิกวัตร ให้ตั้งอยู่ในสามีจิกรรมแก่ภิกษุณีอันไม่ควรแก่สามีจิกรรม ให้ตั้งอยู่ในอันดับแก่ภิกษุณีอันไม่ควรแก่อันดับ ดูก่อนภิกษุณีทั้งหลาย กรรมนี้ชื่อว่าไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัยกรรม ไม่เป็นสัตถุศาสน์ ดูก่อนภิกษุณีทั้งหลาย ก็กรรมนี้ชื่อว่าอันสงฆ์ไม่ทำแล้วด้วยประการอย่างนี้ ๆ ดูก่อนภิกษุณีทั้งหลาย สงฆ์ณาหนึ่งพร้อมเพรียงกันให้ตั้งอยู่ในอปโลกนกรรมแก่ภิกษุณีอันไม่ควรแก่อปโลกนกรรม

ឯវំ ខោ តិក្ខវេ អធម្មកម្មំ ហោតិ អាទិនយកម្មំ ឯវញ្ច បន សង្ឃោ សាតិសារោ ហោតិ ។ យោ ខោ តិក្ខវេ សមគ្គោ សង្ឃោ អម្ហន្តរិនយារហស្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករោតិ អម្ហន្តរិនយារហស្ស និយស្សកម្មំ ករោតិ អម្ហន្តរិនយារហស្ស បព្ពាជនីយកម្មំ ករោតិ អម្ហន្តរិនយារហស្ស បដិសារណីយកម្មំ ករោតិ អម្ហន្តរិនយារហស្ស ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោតិ អម្ហន្តរិនយារហស្ស បរិវាសំ ទេតិ អម្ហន្តរិនយារហំ មូលាយ បដិកស្សតិ អម្ហន្តរិនយារហស្ស មានត្តំ ទេតិ អម្ហន្តរិនយារហំ អព្ភេតិ អម្ហន្តរិនយារហំ ឆបសម្ភាទេតិ អម្ហន្តរិនយារហស្ស សតិវិនយំ ទេតិ ឯវំ ខោ តិក្ខវេ អធម្មកម្មំ ហោតិ អាទិនយកម្មំ ឯវញ្ច បន សង្ឃោ សាតិសារោ ហោតិ ។ យោ ខោ តិក្ខវេ សមគ្គោ សង្ឃោ តស្ស បាបិយសិកាយ កម្មារហស្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករោតិ តស្ស បាបិយសិកាយ កម្មារហស្ស និយស្សកម្មំ ករោតិ តស្ស បាបិយសិកាយ កម្មារហស្ស បព្ពាជនីយកម្មំ ករោតិ តស្ស បាបិយសិកាយ កម្មារហស្ស បដិសារណីយកម្មំ ករោតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មយ៉ាងនេះឯង ជាអធម្មកម្ម អវិនយកម្ម ឯសង្ឃ
សោតក៏ប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
អមូឡ្ហវិនយ ធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ ធ្វើបព្វាជ-
នីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុ
ដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ ធ្វើទុក្កដបនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហ-
វិនយ ឲ្យបរិវាសដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៃ
ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ ឲ្យមានត្តដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហ-
វិនយ ឲ្យអព្ភានដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់
ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ ឲ្យសតិវិនយដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មយ៉ាងនេះឯង ជាអធម្មកម្ម អវិនយកម្ម ឯសង្ឃ
សោតក៏ប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នា ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរ
ដល់តស្សាបាបិយសិកាកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សាបា-
បិយសិកាកម្ម ធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សាបាបិយសិកា-
កម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សាបាបិយសិកាកម្ម

តស្ស ចាបិយសិក្ខាកម្មារហស្ស ឧក្ខេបនីយកម្មំ
ករោតិ តស្ស ចាបិយសិក្ខាកម្មារហស្ស បរិវាសំ ទេតិ
។ បេ ។ តស្ស ចាបិយសិក្ខាកម្មារហស្ស សតិវិនយំ
ទេតិ តស្ស ចាបិយសិក្ខាកម្មារហស្ស អមូឡ្ហវិនយំ
ទេតិ ឃរំ ខោ កិក្ខវេ អជ្ឈាវសន្តេន មោតិ អរិយកម្មំ
ឃរាវាសេ បន សង្ឃេ សាតិសាវេ មោតិ ។ យោ ខោ
កិក្ខវេ សមនុភាសនកម្មារហស្ស ។ បេ ។
និយស្សកម្មារហស្ស បព្ពាជនីយកម្មារហស្ស បដិសា-
រណីយកម្មារហស្ស ឧក្ខេបនីយកម្មារហស្ស បរិវាសា-
រហស្ស មូលាយ បដិកស្សនារហស្ស មានត្តារហស្ស
អព្ភានារហស្ស ឧបសម្បន្នារហស្ស សតិវិនយំ ទេតិ
ឧបសម្បន្នារហស្ស អមូឡ្ហវិនយំ ទេតិ ឧបសម្បន្នា-
រហស្ស តស្ស ចាបិយសិក្ខាកម្មំ ករោតិ ឧបសម្ប-
ន្នារហស្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករោតិ ឧបសម្បន្នារហស្ស
និយស្សកម្មំ ករោតិ ឧបសម្បន្នារហស្ស បព្ពាជនីយ-
កម្មំ ករោតិ ឧបសម្បន្នារហស្ស បដិសារណីយកម្មំ
ករោតិ ឧបសម្បន្នារហស្ស ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោតិ

ធ្វើទុក្ខេបនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្ម ឲ្យបរិវាស ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្ម ។បេ។ ឲ្យសតិវិនយដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្ម ឲ្យអមូឡ្ហវិនយដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្ម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មយ៉ាងនេះឯង ជាអធម្មកម្ម អវិនយកម្ម ឯសង្ឃសោតក៏ប្រែកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃណាមួយត្រមៃ(ត្រឿងគ្នា) ឲ្យសតិវិនយដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ។បេ។ ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បព្ពាជនីយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឧក្ខេបនិយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាស ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មានត្ត ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អព្ភាន ដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ឲ្យអមូឡ្ហវិនយដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ធ្វើនិយស្សកម្មដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ធ្វើបព្ពាជនីយកម្មដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា

อุปสมฺปทาเปกฺขสฺส ปริวาสํ เทติ อุปสมฺปทาปกฺขํ ปูเรตฺวา ปฏิกสฺสติ อุปสมฺปทาเปกฺขสฺส หิ เทติ อุปสมฺปทาปกฺขํ อเปตฺวา ฯเปฯ กิจฺจเมว อตฺถกิจฺจเมว อาโรเจติ ฯ

ฉตฺถปาราชิกวณฺณนา นิฏฺฐิตา ฯ

[๑๑๐] ๙๘ ยตฺถ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ คณฺฑนิกาเรปิ โหติ กิลาสนิกาเรปิ ปิฬกาเรปิ กิลฺลนิกาเรปิ สงฺฆาฏิกาเรปิ อธิกรณกาเรปิ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ ปุเรภตฺตเมว โหติ อยํ หิ อาวุโส ภิกฺขุ คณฺฑนิกาเรปิ กิลาสนิกาเรปิ ปิฬกาเรปิ กิลฺลนิกาเรปิ สงฺฆาฏิกาเรปิ อธิกรณกาเรปิ ยาวชีวมฺปิ ปฏิกสฺสติเยว ภิกฺขเว ฯ ตสฺส ปฏิกสฺสนาย อนาปตฺติ ฯ โส ตญฺเจว อาปตฺตึ อญฺญญฺจ อาปตฺตึ ปฏิกโรติ ฯ ตตฺถปิ ภิกฺขุนิ ปุเรภตฺตเมว โหติ อยํ หิ อาวุโส ภิกฺขุ สงฺฆาฏิ

ឲ្យបរិវាសដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈ ដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ឲ្យមានត្តដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ឲ្យអព្ភានដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ម្នាលភិក្ខុចាំឯឡាយ កម្មយ៉ាងនេះឯង ជាអធម្មកម្ម អវិនយកម្ម ឯសង្ឃសោតក៏ប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

ចប់ ឧបាលិបុច្ឆាភាណវារៈ ទី ២ ។

[๑๔๐] ម្នាលភិក្ខុចាំឯឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុជាអ្នកធ្វើនូវការបង្គរហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ (ទាស់ទែងគ្នា) ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុចាំឯឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោចាំឯឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្គរហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើងពួកសង្ឃធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុចាំឯឡាយនោះជាពួកមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ឯភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃទៀត ។ ឯភិក្ខុចាំឯឡាយក្នុងអាវាសនោះក៏គិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោចាំឯឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃ

ตญฺจ ขีณาสวกมฺมกาเล อฆมูลนฺ ปกฺขิปิ ปาตุสฺส มยิ
ตญฺจ ขีณาสวกมฺมํ กาเรมาติ ฯ เต ตสฺส ตญฺจ ขีณาสวกมฺมํ
กาเรนฺติ อฆมูลนฺ สมฺปตฺตา ฯ สา ตสฺมา อาคนฺตฺวา
อญฺญิมิ อาคนฺตฺวา กถยติ ฯ ตตฺถ กิกฺกนฺ ฯ
ปาตาติ อยนฺ เอตา อาวุโส กิกฺกา ขีณาสวกมฺมกาเล อฆมูลนฺ
ปกฺขิปิ ปาตุสฺส มยิ ตญฺจ ขีณาสวกมฺมํ กาเรมาติ ฯ เต ตสฺส ตญฺจ ขีณาสวกมฺมํ
กาเรนฺติ อฆมูลนฺ ปตฺตา ฯ สา ตสฺมา อาคนฺตฺวา อญฺญิมิ
อาคนฺตฺวา กถยติ ฯ ตตฺถ กิกฺกนฺ ฯ ปาตาติ อยนฺ
เอตา อาวุโส กิกฺกา ขีณาสวกมฺมกาเล อฆมูล-
นฺ ปกฺขิปิ ปาตุสฺส มยิ ตญฺจ ขีณาสวกมฺมํ กาเรมาติ ฯ
เต ตสฺส ตญฺจ ขีณาสวกมฺมํ กาเรนฺติ อนฺตรายิกเกน
ปตฺตา ฯ สา ตสฺมา อาคนฺตฺวา อญฺญิมิ อาคนฺตฺวา กถยติ ฯ
ตตฺถ กิกฺกนฺ ฯ ปาตาติ อยนฺ เอตา อาวุโส กิกฺกา
ขีณาสวกมฺมกาเล อนฺตรายิกเกน ปกฺขิปิ

ชนเผ่าตัดสินใจกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่มิได้ปรากฏ ด้วยธรรม ถ้าอย่างนี้มีเพียงภิกษุรูปเดียวเท่านั้นที่กระทำกรรมแก่ภิกษุนี้ ฯ ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่ปรากฏ ด้วยธรรม ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่มิได้ปรากฏ ด้วยธรรม ถ้าอย่างนี้มีเพียงภิกษุรูปเดียวเท่านั้นที่กระทำกรรมแก่ภิกษุนี้ ฯ ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่ปรากฏ ด้วยธรรม ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่ปรากฏ ด้วยธรรม ถ้าอย่างนี้มีเพียงภิกษุรูปเดียวเท่านั้นที่กระทำกรรมแก่ภิกษุนี้ ฯ ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่ปรากฏ ด้วยธรรม ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่ปรากฏ ด้วยธรรม ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่มิได้ปรากฏ ด้วยธรรม ถ้าอย่างนี้มีเพียงภิกษุรูปเดียวเท่านั้นที่กระทำกรรมแก่ภิกษุนี้ ฯ ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่ปรากฏ ด้วยธรรม ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่ปรากฏ ด้วยธรรม ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่ปรากฏ ด้วยธรรม ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่มิได้ปรากฏ ด้วยธรรม ถ้าอย่างนี้มีเพียงภิกษุรูปเดียวเท่านั้นที่กระทำกรรมแก่ภิกษุนี้ ฯ ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่ปรากฏ ด้วยธรรม ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่ปรากฏ ด้วยธรรม ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่ปรากฏ ด้วยธรรม ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่ปรากฏ ด้วยธรรม ถ้าอย่างนี้มีเพียงภิกษุรูปเดียวเท่านั้นที่กระทำกรรมแก่ภิกษุนี้ ฯ ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่ปรากฏ ด้วยธรรม ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่ปรากฏ ด้วยธรรม ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่ปรากฏ ด้วยธรรม ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่ปรากฏ ด้วยธรรม ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่มิได้ปรากฏ ด้วยธรรม ถ้าอย่างนี้มีเพียงภิกษุรูปเดียวเท่านั้นที่กระทำกรรมแก่ภิกษุนี้ ฯ ภิกษุรูปหนึ่งกระทำกรรมแล้วด้วยกฐินจีวรผืนใดผืนหนึ่งที่ปรากฏ ด้วยธรรม

ภาสฺส มยา ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺยาถ ฯ เต ตสฺส ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺยุ ธมฺมปฏิรูปเกน สมคฺคา ฯ

(๑๑๑) ตตฺร ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ภณฺฑนการโก กลหการโก วิวาทการโก สงฺฆาธิกรณการโก ฯ ตตฺรายํ ภิกฺขุ ปมาโณ อยํ ภิกฺขุ ภณฺฑนการโก กลหการโก วิวาทการโก สงฺฆาธิกรณการโก สงฺฆภาสฺส มยา ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺยาถ ฯ เต ตสฺส ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺยุ อธมฺเมน สมคฺคา ฯ สเจ ตสฺมา อาวาสา อญฺญตฺถ อาวาสํ คจฺฉติ ฯ ตตฺรปิ ภิกฺขุ ปมาโณ อยํ ภิกฺขุ สงฺฆภาสฺส ตชฺชนียกมฺมกาโล อธมฺเมน สมคฺคปิ ภาสฺส มยา ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺยาถ ฯ เต ตสฺส ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺยุ ธมฺเมน วคฺคา ฯ สเจ ตสฺมา อาวาสา

ឬម បើដូច្នោះមានតែយើងពាល់គាំធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់តិក្ខុនេះ ។ តិក្ខុទាំង
ឡាយនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ឬម តំធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់
តិក្ខុនោះ (ទៀត) ។

(១១១) ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត តិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នក
ធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើ
តិក្ខុទាំងឡាយគិតគាំយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ តិក្ខុនេះឯង
ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នក
ធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើង
ទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់តិក្ខុនេះ ។ តិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា
តែមិនប្រែកបដោយធម៌ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់តិក្ខុនោះ ។ តិក្ខុនោះក៏ចេញពី
អាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ (ទៀត) ។ ឯតិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាស
នោះ ក៏គិតគាំយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ តិក្ខុនេះឯងដែល
សង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយតិក្ខុទាំងឡាយដែលព្រមព្រៀងគ្នា
តែមិនប្រែកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្ម
ដល់តិក្ខុនេះ ។ តិក្ខុទាំងឡាយនោះជាពួក តែប្រែកបដោយធម៌ ធ្វើតជ្ជ-
នីយកម្មដល់តិក្ខុនោះ ។ តិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាស

อญฺญำปิ อาวุโส กญฺจนำ ฯ ตตฺถปิ กิกฺขนฺโธ นาม เหสฺสติ อยำ โข อาวุโส กิกฺขุ สเงฺฆน ตณฺฑุลียกมฺมกาโร ชมฺมนิ วาเตหิ หญฺญติ มยำ ตณฺฑุลียกมฺมำ กาเรมาติ ฯ เต ตสฺส ตณฺฑุลียกมฺมำ กาเรตฺวา ชมฺมปฺปฏิรูปเกน วิกฺกิณนฺติ ฯ โส ตมฺหา อาวาสา อญฺญำปิ อาวาสำ กญฺจนำ ฯ ตตฺถปิ กิกฺขนฺโธ นาม เหสฺสติ อยำ โข อาวุโส กิกฺขุ สเงฺฆน ตณฺฑุลียกมฺมกาโร ชมฺมปฺปฏิรูปเกน วิกฺกิณติ ชมฺมนิ วาเตหิ หญฺญติ มยำ ตณฺฑุลียกมฺมำ กาเรมาติ ฯ เต ตสฺส ตณฺฑุลียกมฺมำ กาเรตฺวา ชมฺมปฺปฏิรูปเกน สมฺปิณฺเฑนฺติ ฯ โส ตมฺหา อาวาสา อญฺญำปิ อาวาสำ กญฺจนำ ฯ ตตฺถปิ กิกฺขนฺโธ นาม เหสฺสติ อยำ โข อาวุโส กิกฺขุ สเงฺฆน ตณฺฑุลียกมฺมกาโร ชมฺมปฺปฏิรูปเกน สมฺปิณฺเฑตฺวา หญฺญติ มยำ ตณฺฑุลียกมฺมำ กาเรมาติ ฯ เต ตสฺส ตณฺฑุลียกมฺมำ กาเรตฺวา อชมฺมนิ วิกฺกิณนฺติ ฯ

ដទៃ (ទៀត) ។ ឯកិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយកិក្ខុទាំងឡាយដែលជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្ញម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ កិក្ខុនោះកំចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ (ទៀត) ។ ឯកិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយកិក្ខុទាំងឡាយដែលជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្ញម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្ញម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ កិក្ខុនោះកំចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ (ទៀត) ។ ឯកិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយកិក្ខុទាំងឡាយដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្ញម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ (ទៀត) ។

(๑๑๒) ๙๘ ปน กิกฺขเว กิกฺขุ กลฺยาณการเก
เหาติ กลหการเก วิวาทการเก ภสฺสการเก
สงฺเฆ อธิกรณการเก ฯ ตตฺร เย กิกฺขู ฯ
เหาติ อยํ เหา อาวุโส กิกฺขุ กลฺยาณการเก กล-
หการเก วิวาทการเก ภสฺสการเก สงฺเฆ อธิ-
กรณการเก หนฺทสฺส มยํ ตชฺชนียกมฺมํ กโร-
มาติ ฯ เต ตสฺส ตชฺชนียกมฺมํ กโรนฺติ ธมฺเมน วกฺกา ฯ
สเา ตสฺมา อาปตฺติ อญฺญาย อาปตฺติ กฏตฺตา ฯ ตสฺมา
กิกฺขู ฯ เหาติ อยํ เหา อาวุโส กิกฺขุ สงฺเฆน
ตชฺชนียกมฺมกเต ธมฺเมน วกฺเตหิ หนฺทสฺส มยํ
ตชฺชนียกมฺมํ กโรมาติ ฯ เต ตสฺส ตชฺชนียกมฺมํ
กโรนฺติ ธมฺมปฺปฏิรูปเกน วกฺกา ฯ สเา ตสฺมา อาปตฺติ
อญฺญาย อาปตฺติ กฏตฺตา ฯ ตสฺมา กิกฺขู ฯ เหาติ
อยํ เหา อาวุโส กิกฺขุ สงฺเฆน ตชฺชนียกมฺมกเต
ธมฺมปฺปฏิรูปเกน วกฺเตหิ หนฺทสฺส มยํ ตชฺชนียกมฺมํ

(๑๑๒) ម្នាលកិកូតាំងឡាយ មួយវិញទៀត កិកូកុដិសាសនានេះ ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្គរហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍កុដិសង្ឃ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើកិកូតាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោតាំងឡាយ កិកូនេះឯង ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្គរហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍កុដិសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើងតាំងឡាយធ្វើតជ្ឈនីយកម្មដល់កិកូនេះ ។ កិកូតាំងនោះជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ធ្វើតជ្ឈនីយកម្មដល់កិកូនោះ ។ កិកូនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ (ទៀត) ។ ឯកិកូតាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោតាំងឡាយ កិកូនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ឈនីយកម្មហើយ ដោយកិកូតាំងឡាយដែលជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងតាំងឡាយធ្វើតជ្ឈនីយកម្មដល់កិកូនេះ ។ កិកូតាំងនោះជាពួកតាំងប្រកបដោយធម៌ឬម ធ្វើតជ្ឈនីយកម្មដល់កិកូនោះ (ទៀត) ។ កិកូនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯកិកូតាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោតាំងឡាយ កិកូនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ឈនីយកម្មហើយ ដោយកិកូតាំងឡាយដែលជាពួកតាំងប្រកបដោយធម៌ឬម បើដូច្នោះមានតែយើងតាំងឡាយ

กาเยนาติ ฯ เตน ตสฺส ตชฺชนียกมฺมํ กาเตพฺพนฺติ ธมฺม-
ปฏิรูปเกน สมฺมา ฯ สาหิ ตมฺหา อาปตฺติยา อญฺญถา
อาปตฺติ หญฺญติ ฯ ตสฺมา กิกฺขนฺติ วา เหตนฺติ อยํ เหตุ
อาวุโส กิกฺขา สเงฺขน ตชฺชนียกมฺมกาโล ธมฺม-
ปฏิรูปเกน สมฺปตฺติยา ปาปุณิสฺสติ ยถา ตชฺชนียกมฺมํ
กาเตพฺพนฺติ ฯ เตน ตสฺส ตชฺชนียกมฺมํ กาเตพฺพนฺติ อธิปฺเปต
วตฺตา ฯ สาหิ ตมฺหา อาปตฺติยา อญฺญถา อาปตฺติ หญฺญติ ฯ
ตสฺมา กิกฺขนฺติ วา เหตนฺติ อยํ เหตุ อาวุโส กิกฺขา
สเงฺขน ตชฺชนียกมฺมกาโล อธิปฺเปต วตฺตาปิ ปาปุณิสฺสติ
ยถา ตชฺชนียกมฺมํ กาเตพฺพนฺติ ฯ เตน ตสฺส ตชฺชนีย-
กมฺมํ กาเตพฺพนฺติ สมฺมา ฯ

(๑๑๓) ๙๘ ยถา กิกฺขาย กิกฺขา กมฺมานกาโล
เยภุยฺยสิกา กมฺมานกาโล ปาปนกาโล กมฺมกาโล
สเงฺขป อธิกรณกาโล ฯ ตตฺร เย กิกฺขนฺติ อยํ เหตุ
เยภุยฺยสิกา กิกฺขา กมฺมานกาโล

ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម្មិបូម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម្មិបូម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម្មិ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម្មិ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម្មិ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។

(๑๑๓) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀតវិញទៅ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកធ្វើទុក្ខការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើទុក្ខដំណោះ ជាអ្នកធ្វើទុក្ខវិវាទ ជាអ្នកធ្វើទុក្ខតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើទុក្ខអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងជាអ្នក

กาลปาตพฺพตาย ปาจิตฺตาทิกาลปาตพฺพตาย ตสฺสาปาจิตฺตาทิกาลปาตพฺพตาย ปาจิตฺตาทิกาลปาตพฺพตาย ปาจิตฺตาทิกาลปาตพฺพตาย

ធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវរឿង ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្អូម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯកិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្ម ដោយកិក្ខុទាំងឡាយជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្អូម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្អូម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ កិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ (ទៀត) ។ ឯកិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយកិក្ខុទាំងឡាយព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្អូម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ (ទៀត) ។ កិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ កិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ (ទៀត) ។ ឯកិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើ

สเงฺฆน ตญฺจ อนฺตรายกรมฺปิ กตเมน วิกปฺเปน มหาสฺสุ
มยนฺติ ตญฺจ อนฺตรายกรนฺติ เวทิตพฺพนฺติ ฯ เตน ตสฺส ตญฺจ อนฺ-
ตรายกรมฺปิ กโรนฺเตน อนเปกฺขา สมาปตฺติ ฯ สเจ ตสฺมา
อาวาสา อญฺญตฺถ อาวาสํ คจฺฉติ ฯ ตตฺถปิ ภิกฺขุ
ฆนฺติ เยหิ อยํ เขตฺตา อาปุเสหิ ภิกฺขู สเงฺฆน ตญฺจ อนฺ-
ตรายกรมฺปิ กโรนฺเตน อนเปกฺขา สมาปตฺติยาติ มหาสฺสุ มยนฺติ
ตญฺจ อนฺตรายกรนฺติ เวทิตพฺพนฺติ ฯ เตน ตสฺส ตญฺจ อนฺตรายกรมฺปิ
กโรนฺเตน อนเปกฺขา สมาปตฺติ วฏฺฏติ ฯ

(๑๑๔) ๙๘ ยตฺถ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขู ภณฺฑนการเก
เยหิ กลหการเก วิวาทการเก ภสฺสการเก สเงฺฆ
อธิกรณการเก ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขเว ภิกฺขู ฆนฺติ
เยหิ อยํ เขตฺตา อาปุเสหิ ภิกฺขู ภณฺฑนการเก
กลหการเก วิวาทการเก ภสฺสการเก สเงฺฆ
อธิกรณการเก มหาสฺสุ มยนฺติ ตญฺจ อนฺตรายกรมฺปิ
กโรนฺเตน อนเปกฺขา สมาปตฺติ ฯ สเจ ตสฺมา อาวาสา
ญตฺติทุติยกมฺมกเรน สมฺมนฺนิตพฺพา ฯ เสยฺยถาปิ อาวาสา

ตัณฑุลปักกมฺหิ ฯ ปเคว ขาทนียโภชนียานีติ ปน ปเคว ปาตราสภตฺตาทีนีติ อตฺโถ ฯ ปาตราสภตฺตาทีนิ ปน

អញ្ញំបិ អាកាសំ គច្ឆតិ ។ តត្ថបិ កិក្ខិនំ ឃរំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជនីយកម្មកតោ ឧម្មុជ្ជនិមុខោ សមក្កេមិ ហន្ទស្ស មយំ តជ្ជនីយ-កម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករេន្តំ អឧម្មុជ្ជនិ វក្កា ។ សោ តម្ហា អាកាសា អញ្ញំបិ អាកាសំ គច្ឆតិ ។ តត្ថបិ កិក្ខិនំ ឃរំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជនីយកម្មកតោ អឧម្មុជ្ជនិ វក្កេមិ ហន្ទស្ស មយំ តជ្ជនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករេន្តំ អឧម្មុជ្ជនិ សមក្កា ។ សោ តម្ហា អាកាសា អញ្ញំបិ អាកាសំ គច្ឆតិ ។ តត្ថបិ កិក្ខិនំ ឃរំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជនីយកម្ម-ករោ អឧម្មុជ្ជនិ សមក្កេមិ ហន្ទស្ស មយំ តជ្ជនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករេន្តំ ឧម្មុជ្ជនិ វក្កា ។ សោ តម្ហា អាកាសា អញ្ញំបិ អាកាសំ គច្ឆតិ ។

កាន់អាវាសដទៃទៀត ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម្មក្តី បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម្ម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម្ម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួក តែប្រកបដោយធម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។

ตตฺถ กิญฺจนฺ ฯเปฯ เหตฺวตฺถ อยญ หิ เอตฺถ สงฺเขปตฺโถ ยสฺมา กิญฺจิ สงฺขตญ วา อสงฺขตญ วา ปฏิจฺจ ตณฺหา ปวตฺตติ ตสฺมา ตณฺหาย ปหีนาย ตทภาวโต ตมฺปิ น โหตีติ ฯ

[๑๑๙] ๙๓ ยถา ปน กิญฺจาปิ กิญฺจิ ปจฺจยา โหติ อปฺปจฺจยา ปน น โหติ ตถา ตณฺหาปิ ฯ ตสฺมา ยถา กิญฺจาปิ ฯเปฯ ตณฺหาปิ ฯ ตสฺมา ยถา กิญฺจาปิ ฯเปฯ ตณฺหาปิ ปหีนาย ตทภาวโต ตมฺปิ น โหตีติ ฯ ตตฺถ

ឯកិកុំទាំងឡាយកន្លងអាវាសនោះតែតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិកុំនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយកិកុំទាំងឡាយជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិកុំនេះ ។ កិកុំទាំងនោះជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែកធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិកុំនោះ (ទៀត) ។

(๑๑๙) ម្នាលកិកុំទាំងឡាយ មួយវិញទៀត កិកុកង្ឃសាសនានេះ ល្ងង់មិនឆ្លាស មានអាបត្តិច្រើន មិនមានកំណត់អាបត្តិ នៅច្របូកច្របល់ដោយគហស្ថ ដោយការច្របូកច្របល់មិនសមគួរ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើកិកុំទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិកុំនេះឯង ល្ងង់មិនឆ្លាស មានអាបត្តិច្រើន មិនមានការកំណត់អាបត្តិ នៅច្របូកច្របល់ដោយគហស្ថ ដោយការច្របូកច្របល់មិនសមគួរ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើនិយស្សកម្មដល់កិកុំនេះ ។ កិកុំទាំងអម្បាលនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើនិយស្សកម្មដល់កិកុំនោះ ។ កិកុំនោះកំចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯកិកុំទាំងឡាយកន្លងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិកុំនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើនិយស្សកម្មហើយ ដោយកិកុំទាំងឡាយជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើនិយស្សកម្មដល់កិកុំនេះ(ទៀត) ។

តេ តស្ស ឧយ្យសុកម្មំ ករោន្តំ អឧម្មេន សមគ្គា ។ បេ ។ ឧម្មេន វគ្គា ។ ឧម្មប្បដិរូបកេន វគ្គា ។ ឧម្មប្បដិរូបកេន សមគ្គា ។ យថា ហោដ្ឋា តថា ចក្កំ ការេតព្ពំ ។

(๑๑๖) ๙ឧ បន តិក្ខវេ តិក្ខុ កុលទូសកោ ហោតិ បាបសមាចារោ ។ តស្ស ចេ តិក្ខវេ តិក្ខុនោ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ តិក្ខុ កុលទូសកោ បាបសមាចារោ ហន្ទស្ស មយំ បញ្ចាជនីយកម្មំ ករេមាតិ ។ តេ តស្ស បញ្ចាជនីយកម្មំ ករោន្តំ អឧម្មេន វគ្គា ។ សោ តម្បា អាវាសា អញ្ញំបិ អាវាសំ គច្ឆតិ ។ តត្ថបិ តិក្ខុនោ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ តិក្ខុ សង្ឃេន បញ្ចាជនីយកម្មកតោ អឧម្មេន វគ្គេបិ បន្ទស្ស មយំ

បម្រៀយ្យកូន្តក: ភិក្ខុតាំងខ្លួយជាពួក (ធ្វើ) បញ្ជាជនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម

ភិក្ខុតាំងអម្បាលនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម៌ ធ្វើនិយស្ស-
កម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ជាពួក តែមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ជាពួកតាំង
ប្រែកបដោយធម៌ប្លម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ប្លម ។ បណ្ឌិត
គប្បីធ្វើបក្ក[1]ឲ្យដូចសេចក្តីដែលបានពោលមកហើយខាងដ៏តាងគ្រោយ ។

(๑๑๖) ម្នាលភិក្ខុតាំងខ្លួយ ក្នុងសាសនានេះមានភិក្ខុជាអ្នកទ្រុស្ត
ត្រកូល មានមារយាទអាក្រក់ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុតាំងខ្លួយគិតគ្នា
យ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោតាំងខ្លួយ ភិក្ខុនេះឯង ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល
មានមារយាទអាក្រក់ បើដូច្នោះមានតែយើងតាំងខ្លួយធ្វើបញ្ជាជនីយកម្ម
ដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុតាំងនោះជាពួកតាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ ធ្វើបញ្ជាជនីយ-
កម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯ
ភិក្ខុតាំងខ្លួយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោតាំងខ្លួយ
ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើបញ្ជាជនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុតាំងខ្លួយ
ដែលជាពួកតាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងតាំងខ្លួយ

---

๑ រឿងដែលត្រូវសំដែងវិលទៅរកសេចក្តីដើមវិញ ហៅថា បក្ក គឺត្រូវបន្ថែមសេចក្តីខាងដើម
ទំងខាងចុងដួចរឿងភ័ាវដែលនិយាយមកហើយ ។

ปญฺจนฺนียกมฺมํ กาเรตพฺพนฺติ ฯ เตน สฺวายมตฺโถ ปญฺจนฺนียกมฺมํ กาเรตฺวา อุปสมฺปาเทตพฺพนฺติ ฯ เอวมฺปิ วฏฺฏติ ฯ อุปสมฺปาเทตฺวา วฏฺฏติ ฯ อุปสมฺปาเทนฺเตน วฏฺฏติ ฯ อุปสมฺปาเทนฺเตน สมฺปาเทตพฺพนฺติ ฯ

(๑๑๗) ๔๘ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๑๘) ๔๙ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๑๙) ๕๐ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๒๐) ๕๑ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๒๑) ๕๒ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๒๒) ๕๓ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๒๓) ๕๔ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๒๔) ๕๕ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๒๕) ๕๖ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๒๖) ๕๗ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๒๗) ๕๘ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๒๘) ๕๙ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๒๙) ๖๐ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๓๐) ๖๑ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๓๑) ๖๒ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๓๒) ๖๓ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๓๓) ๖๔ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๓๔) ๖๕ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๓๕) ๖๖ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๓๖) ๖๗ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๓๗) ๖๘ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๓๘) ๖๙ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๓๙) ๗๐ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๔๐) ๗๑ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๔๑) ๗๒ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๔๒) ๗๓ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๔๓) ๗๔ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๔๔) ๗๕ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๔๕) ๗๖ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๔๖) ๗๗ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๔๗) ๗๘ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๔๘) ๗๙ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๔๙) ๘๐ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๕๐) ๘๑ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๕๑) ๘๒ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๕๒) ๘๓ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๕๓) ๘๔ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๕๔) ๘๕ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๕๕) ๘๖ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๕๖) ๘๗ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๕๗) ๘๘ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๕๘) ๘๙ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๕๙) ๙๐ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๖๐) ๙๑ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๖๑) ๙๒ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๖๒) ๙๓ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๖๓) ๙๔ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๖๔) ๙๕ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๖๕) ๙๖ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๖๖) ๙๗ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๖๗) ๙๘ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๖๘) ๙๙ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๖๙) ๑๐๐ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๗๐) ๑๐๑ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ วา อยเมตฺถ โหติ อยเมตฺถ ปาโต ภวิสฺสติ ยาคุ วา ขชฺชกานิ วา ภตฺตานิ วา สูปา วา พฺยญฺชนานิ วา ขาทนียานิ วา โภชนียานิ วา ลพฺภิสฺสนฺตีติ ฯ เอวรูปาย กถาย วา วิปฺปลาปาย วา สณฺฐาติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๗๑) ๑๐๒ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนฺตรฆรคตาย นิสีทติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุนิ วา ภิกฺขุ

ធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ បេ ។ ជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លម ។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើឆក្ក (បំពេញសេចក្តីដូចខាងដើម) ។

(๑๑๗) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀតភិក្ខុសាសនានេះ ភិក្ខុដេរប្រទេចពួកគ្រហស្ថ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដេរប្រទេចពួកគ្រហស្ថ មើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លម ។ ព្រមព្រៀងគ្នាតែប្រកបដោយធម៌ប្លម ។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើឆក្ក (បំពេញសេចក្តីដូចខាងដើម) ។

(๑๑๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ត្រូវអាបត្តិហើយមិនប្រាប់ថានឹងឃើញអាបត្តិ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងត្រូវអាបត្តិហើយ មិនប្រាប់ថានឹងឃើញអាបត្តិសោះ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយ

អនុស្សរេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស អាបត្តិយា អនុស្សរេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោន្តិ អញ្ញេន វត្តា ។បេ។ អញ្ញេន សមក្តា ។ ញេន វត្តា ។ ញម្បដិរូបកេន វត្តា ។ ញម្បដិរូបកេន សមក្តា ។ ចក្កំ កាតព្វំ ។ ឥញ បន កិក្ខវេ កិក្ខុ អាបត្តឹ អាបជ្ជិត្វា ន ឥច្ឆតិ អាបត្តឹ បដិ-ករាតុំ ។ តត្រ ចេ កិក្ខូនំ ឃវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិក្ខុ អាបត្តឹ អាបជ្ជិត្វា ន ឥច្ឆតិ អាបត្តឹ បដិករាតុំ ហន្ទស្ស មយំ អាបត្តិយា អព្ភដិករេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស អាបត្តិយា អព្ភដិករេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោន្តិ អញ្ញេន វត្តា ។បេ។ អញ្ញេន សមក្តា ។ ញេន វត្តា ។ ញម្បដិរូបកេន វត្តា ។ ញម្បដិរូបកេន សមក្តា ។ ចក្កំ កាតព្វំ ។ ឥញ បន កិក្ខវេ កិក្ខុ ន ឥច្ឆតិ ចាបិកំ ទិដ្ឋឹ បដិនិស្សជ្ជិតុំ ។ តត្រ ចេ កិក្ខូនំ ឃវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិក្ខុ

ធ្វើទុក្ខេបនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ។ ភិក្ខុគាំងនោះជាពួកគាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ ធ្វើទុក្ខេបនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ។បេ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រែកបដោយធម៌ ។ ជាពួកគាំងប្រែកបដោយធម៌ហួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ហួម ។ បណ្ដិតគប្បីធ្វើចក្កបុរ ។ ម្នាលភិក្ខុគាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះត្រូវអាបត្តិហើយ មិនប្រាថ្នានឹងសំដែងអាបត្តិ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុគាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោគាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងត្រូវអាបត្តិហើយ មិនប្រាថ្នានឹងសំដែងអាបត្តិ បើដូច្នោះមានតែយើងគាំងឡាយធ្វើទុក្ខេបនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ ។ ភិក្ខុគាំងនោះជាពួកគាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ ធ្វើទុក្ខេបនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ ។បេ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រែកបដោយធម៌ ។ ជាពួកគាំងប្រែកបដោយធម៌ហួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ហួម ។ បណ្ដិតគប្បីធ្វើចក្កបុរ ។ ម្នាលភិក្ខុគាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនប្រាថ្នានឹងលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុគាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោគាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង

ឯ ឥច្ចតំ ចាបិកាំ ឱដ្ឋិ បដិនិស្សជ្ជិតុំ ហន្ទស្ស មយំ ចាបិកាយ ឱដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ ទុក្កដេនិយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស ចាបិកាយ ឱដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ ទុក្កដេនិយកម្មំ ករោន្តំ អឆម្នេ វក្កា ។ បេ ។ អឆម្នេ សមក្កា ។ ឆម្នេ វក្កា ។ ឆម្នប្បដិរូបកេ វក្កា ។ ឆម្នប្បដិរូបកេ សមក្កា ។ ចក្កំ ការេតព្វំ ។

(១១៩) ឥឆ បន កិក្ខវេ កិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជនីយកម្មកតោ សម្មាវត្តតិ លោមំ ចាតេតិ ឧត្តរំ វត្តតិ តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ ។ តត្រ ចេ កិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជនីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ ឧត្តរំ វត្តតិ តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ ហន្ទស្ស មយំ តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភន្តិ អឆម្នេ វក្កា ។ សោ តម្ហា អាវាសា អញ្ញំ បិ អាវាសំ គច្ឆតិ ។ តត្ថបិ កិក្ខុ ឯវំ ហោតិ ឥមស្ស ខោ អាវុសោ កិក្ខុនោ សង្ឃេន

មិនច្បាច្ចានទឹងលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញសោះ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំង
ឡាយឆ្លើទៅក្នុងនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ ។ ភិក្ខុ
ទាំងអម្បាលនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ឆ្លើទៅក្នុងនីយកម្មដល់ភិក្ខុ
នោះព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ ។បេ។ ត្រមត្រៀងគ្នា តែមិនប្រកប
ដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌
ហ្មង ។ ត្រមត្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ហ្មង ។ បណ្ឌិតគប្បីឆ្លើចក្កប៉ុះ ។

(๑๑๙) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
សង្ឃបានឆ្លើតជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្អប់ភោម
ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់តិរោរលោសចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការរម្ងាប់
តជ្ជនីយកម្ម(ទឹងសង្ឃ) ។ ក្នុងវេលានោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះ
ថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង សង្ឃបានឆ្លើតជ្ជនីយកម្មហើយ
ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្អប់ភោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់តិរោរលោស
ចេញចាកកម្ម ឥឡូវនេះមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មនោះ បើដូច្នោះ
មានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាល
នោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។
ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុង
អាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងសង្ឃ

តណ្ហនិយកម្មំ បដិប្បស្សទ្ធុំ អធម្មេន វក្កលិំ ហន្ទស្ស
មយំ តណ្ហនិយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្ស
តណ្ហនិយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ អធម្មេន សមក្កា ។ បេ ។
ធម្មេន វក្កា ។ ធម្មប្បដិរូបកេន វក្កា ។ ធម្មប្បដិរូបកេន
សមក្កា ។ ឥទ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សង្ឃេន តណ្ហនិយ-
កម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្ថារំ វត្តតិ
តណ្ហនិយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ ។ តត្រ ចេ
ភិក្ខូនំ ឈរំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន
តណ្ហនិយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្ថារំ
វត្តតិ តណ្ហនិយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ ហន្ទស្ស
មយំ តណ្ហនិយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្ស
តណ្ហនិយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ អធម្មេន សមក្កា ។ បេ ។
ធម្មេន វក្កា ។ ធម្មប្បដិរូបកេន វក្កា ។ ធម្មប្បដិរូបកេន
សមក្កា ។ អធម្មេន វក្កា ។ ឥទ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សង្ឃេន

បានរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុពាន់ឡាយជាពួកពាន់មិនប្រកប
ដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងពាន់ឡាយរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ
(ទៀត) ។ ភិក្ខុពាន់នោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌រម្ងាប់
តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក
ពាន់ប្រកបដោយធម៌ឫម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឫម ។
ម្នាលភិក្ខុពាន់ឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុកង់សាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើ
តជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ពាន់សម្ងបពេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរ
ដល់ក៏រីយាវលាស់ចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម ។ ក្នុង
រឿងនោះ បើភិក្ខុពាន់ឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោពាន់ឡាយ
ភិក្ខុនេះឯង សង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏បានប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ
ពាន់សម្ងបពេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់ក៏រីយាវលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវនេះមក
សូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងពាន់ឡាយរម្ងាប់
តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុពាន់នោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយ
ធម៌ រម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។
ជាពួកពាន់ប្រកបដោយធម៌ឫម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឫម ។
ជាពួកពាន់មិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុពាន់ឡាយ មួយវិញទៀត

ตณฺหายกมฺมกาโม สมฺภาวเนติ โลเภ ฐาเตติ เอตฺถาปิ
ภวติ ตณฺหายกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาวตติ ฯ ตตฺร
เจ ภิกฺขุ ฬิงฺโค โหติ อยํ เหา อาวุโส ภิกฺขุ สเชฺชน
ตณฺหายกมฺมกาโม สมฺภาวเนติ โลเภ ฐาเตติ เอตฺถาปิ
ภวติ ตณฺหายกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาวตติ ปาฬิสฺส
ปยิ ตณฺหายกมฺมุ ปฏิปฺปสฺสมฺภตีติ ฯ เต ตสฺส
ตณฺหายกมฺมุ ปฏิปฺปสฺสมฺภนฺติ ฉมฺเม ภิกฺขา ฯเป ฯ
ฉมฺมปฺปฏิรูปเกน ภิกฺขา ฯ ฉมฺมปฺปฏิรูปเกน สมภิกฺขา ฯ
อฉมฺเม ภิกฺขา ฯ อฉมฺเม สมภิกฺขา ฯ ฯณ ปน ภิกฺขเว
ภิกฺขุ สเชฺชน ตณฺหายกมฺมกาโม สมฺภาวเนติ โลเภ
ฐาเตติ เอตฺถาปิ ภวติ ตณฺหายกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ
ยาวตติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุ ฬิงฺโค โหติ อยํ เหา
อาวุโส ภิกฺขุ สเชฺชน ตณฺหายกมฺมกาโม สมฺภาวเนติ

กิกฺขุกฺขนฺธกสฺสาปิ นาม สงฺฆกมฺมานิ กตานิ ภวิสฺสนฺติ ปาติโมกฺขุทฺเทสาปิ นาม ปาติโมกฺขุทฺเทสกาปิ นาม ปาติโมกฺขุทฺเทส

លោមំ ចាតេតិ ឧត្តារំ វត្តតិ តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ ហាទ្ធស្ស មយំ តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ ធម្មប្បដិរូបកេន វក្តា ។ បេ ។ ធម្មប្បដិរូបកេន សមក្តា ។ អធម្មេន វក្តា ។ អធម្មេន សមក្តា ។ ធម្មេន វក្តា ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជនីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ ឧត្តារំ វត្តតិ តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ ។ តត្រ បេ ភិក្ខុំ វា បោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជនីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ ឧត្តារំ វត្តតិ តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ ហាទ្ធស្ស មយំ តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ ធម្មប្បដិរូបកេន សមក្តា ។ បេ ។ អធម្មេន វក្តា ។ អធម្មេន សមក្តា ។ ធម្មេន វក្តា ។ ធម្មប្បដិរូបកេន វក្តា ។

ទាំងសម្ងប់ភេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម តទៅវិនេះ មកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម(នោះ)បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ឬម រម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឬម ។ ជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងប់ភេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏បានប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងប់ភេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម តទៅវិមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឬមរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ឬម ។

[๑๒๐] ๘๘ บน กิจฺฉาย กิจฺฉ สเญฺญน ฉนฺนสฺสา-
กมฺมกาโร สมฺมา วตฺตติ โลโม จาเรติ เนตฺถารา วตฺตติ ฉ-
นฺนสฺสากมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาจติ ฯ ตตฺร เย
กิจฺฉาทิ ฆโร โหติ อยา ขา อาวุโส กิจฺฉ สเญฺญน
ฉนฺนสฺสากมฺมกาโร สมฺมา วตฺตติ โลโม จาเรติ เนตฺถารา
วตฺตติ ฉนฺนสฺสากมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาจติ ปาฬฺสฺส
มยา ฉนฺนสฺสากมฺมา ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาจามิ ฯ เต ตสฺส
ฉนฺนสฺสากมฺมา ปฏิปฺปสฺสทฺธิ อทาสุ วตฺตา ฯ เป ฯ
อทาสุ สมตฺตา ฯ ฉนฺนา วตฺตา ฯ ฉมฺมปฺปฏิรูปเกน
วตฺตา ฯ ฉมฺมปฺปฏิรูปเกน สมตฺตา ฯ จตฺตาริ ตาตฺวา ฯ

[๑๒๑] ๘๘ บน กิจฺฉาย กิจฺฉ สเญฺญน
ปญฺจงฺคนิยกมฺมกาโร สมฺมา วตฺตติ โลโม จาเรติ
เนตฺถารา วตฺตติ ปญฺจงฺคนิยกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาจติ ฯ
ตตฺร เย กิจฺฉาทิ ฆโร โหติ อยา ขา อาวุโส
กิจฺฉ สเญฺญน ปญฺจงฺคนิยกมฺมกาโร สมฺมา วตฺตติ

(១២០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ន័យមួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើនិយស្សកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងួបពេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់តិរោវាសចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់និយស្សកម្ម។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើនិយស្សកម្មហើយ ក៏បានប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងួបពេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់តិរោវាសចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់និយស្សកម្ម(នោះ)បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់និយស្សកម្មដល់ភិក្ខុនេះ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់និយស្សកម្មដល់ភិក្ខុនោះ។ បេ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ផង។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ផង។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចក្កដុំ។

(១២១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើបព្វាជនីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងួបពេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់តិរោវាសចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់បព្វាជនីយកម្ម។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើបព្វាជនីយកម្ម

លោមំ ទាតេតំ នេត្ថារំ វត្តតិ បញ្ចាដនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ ហត្ថស្ស មយំ បញ្ចាដនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្ស បញ្ចាដនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ អធម្មេន វគ្គា ។ បេ ។ អធម្មេន សមគ្គា ។ ធម្មេន វគ្គា ។ ធម្មប្បដិរូបកេន វគ្គា ។ ធម្មប្បដិរូបកេន សមគ្គា ។ ចក្កំ កាតព្ពំ ។

(๑๒๒) ឥទ បន កិក្ខវេ កិច្ចំ សង្ឃេន បដិសារ-ណីយកម្មកតោ សម្ភា វត្តតិ លោមំ ទាតេតិ នេត្ថារំ វត្តតិ បដិសារណីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ ។ តត្រ ខេ កិក្ខវេ ឯវំ វេយ្យាតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិច្ចំ សង្ឃេន បដិសារណីយកម្មកតោ សម្ភា វត្តតិ លោមំ ទាតេតិ នេត្ថារំ វត្តតិ បដិសារណីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ ហត្ថស្ស មយំ បដិសារណីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្ស បដិសារណីយកម្មំ

ហើយ ក៏ប្រតិបត្តិវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងួបភេមប្រតិបត្តិវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់បញ្ហាជនីយកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់បញ្ហាជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ រម្ងាប់បញ្ហាជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។បេ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រែកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រែកបដោយធម៌ថ្លម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ថ្លម ។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចក្កចុះ ។

(๑๒๒) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើបដិសារណីយកម្មហើយ ក៏ប្រតិបត្តិវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងួបភេមប្រតិបត្តិវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់បដិសារណីយកម្ម ។ ក្នុងវេលានោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើបដិសារណីយកម្មហើយ ក៏បានប្រតិបត្តិវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងួបភេមប្រតិបត្តិវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់បដិសារណីយកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់បដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ រម្ងាប់បដិសារណីយកម្ម

ปฏิปฺปสฺสมฺภิตุ์ อนฺตรายิกา วิกฺขมฺภิตา ฯเปฯ อนฺตรายิกา สมุจฺฉินฺนา ฯ อนฺตรายิกา วิกฺขมฺภิตา ฯ อนฺตรายิกา วิกฺขมฺภิตา สมุจฺฉินฺนา ฯ อนฺตรายิกา สมุจฺฉินฺนา ฯ อนฺตรายิกา สมุจฺฉินฺนา วิกฺขมฺภิตา ฯ อนฺตรายิกา สมุจฺฉินฺนา สมุจฺฉินฺนา ฯ อนฺตรายิกา สมุจฺฉินฺนา ฯ

(๑๒๓) ส อน ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สเงฺฆน อาปตฺติยา อนุกฺขิปิยมานาย อุกฺเขปนียกมฺมกาเร สมฺมา วตฺตนฺเต ปโยคา วิรมนฺเต นิสฺสารณา วิรมนฺติ อาปตฺติยา อนุกฺขิปนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ โหติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุโน เอวํ โหติ อยํ โข อายสฺมา ภิกฺขุ สเงฺฆน อาปตฺติยา อนุกฺขิปิยมานาย อุกฺเขปนียกมฺมกาเร สมฺมา วตฺตนฺเต ปโยคา วิรมนฺเต นิสฺสารณา วิรมนฺติ อาปตฺติยา อนุกฺขิปนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ โหติ อหญฺเจวมฺหิ อิมิสฺสา อาปตฺติยา อนุกฺขิปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมฺภามิ ฯ เตนสฺส อาปตฺติยา อนุกฺขิปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมฺภิตุ์ อนฺตรายิกา วิกฺขมฺภิตา ฯเปฯ อนฺตรายิกา สมุจฺฉินฺนา ฯ อนฺตรายิกา วิกฺขมฺภิตา ฯ อนฺตรายิกา วิกฺขมฺภิตา สมุจฺฉินฺนา ฯ อนฺตรายิกา สมุจฺฉินฺนา ฯ อนฺตรายิกา สมุจฺฉินฺนา วิกฺขมฺภิตา ฯ อนฺตรายิกา สมุจฺฉินฺนา สมุจฺฉินฺนา ฯ ส อน ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ

ដល់តិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លម ។ បណ្ឌិតគប្បីឆ្លើចក្តុះ ។

(១២៣) ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ នំយមួយទៀត តិក្តុកង់សាសនានេះ ដែលសង្ឃបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្ម ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងបភោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់តិរិយារលាស់ចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្ម ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើតិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ តិក្តុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្ម ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងបភោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់តិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ត់ឮរមកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្ម ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនឃើញអាបត្តិដល់តិក្តុនេះចុះ ។ តិក្តុទាំងនោះជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនឃើញអាបត្តិដល់តិក្តុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លម ។ បណ្ឌិតគប្បីឆ្លើចក្តុះ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត តិក្តុ

សង្ឃេន អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ពុក្ខេបនីយកម្មកតោ
សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ វត្តតិ អាបត្តិយា
អប្បដិកម្មេ ពុក្ខេបនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ ។
តត្រ ចេ តិក្ខត្តុំ ឯវំ ភោតិ អយំ ខោ អាវុសោ តិក្ខ
សង្ឃេន អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ពុក្ខេបនីយកម្មកតោ
សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ វត្តតិ អាបត្តិយា
អប្បដិកម្មេ ពុក្ខេបនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ
ហន្ទស្ស មយំ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ពុក្ខេបនីយកម្មំ
បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្ស អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ
ពុក្ខេបនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ អធម្មេន វគ្គា ។បេ ។
អធម្មេន សមគ្គា ។ ធម្មេន វគ្គា ។ ធម្មប្បដិរូបកេន
វគ្គា ។ ធម្មប្បដិរូបកេន សមគ្គា ។ ចក្កំ តោតព្ពំ ។
ឥធ បន តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំ សង្ឃេន ចាបិ តាយ ទិដ្ឋិយា
អប្បដិនិស្សគ្គេ ពុក្ខេបនីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ
ចាតេតិ នេត្តារំ វត្តតិ ចាបិ តាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ
ពុក្ខេបនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ ។ តត្រ ចេ

បម្បេយ្យក្ខន្ធក: ភិក្ខុទាំងឡាយដាក់ពួក (រំងាប់) ឧក្ខេបនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ដាដើម

កង់សាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញ ។ ហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្លឹបភេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់ កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះ មិនសំដែងអាបត្តិ ។ កង់រឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញហើយ ក៏បានប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្លឹបភេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិដល់ភិក្ខុនេះចុះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ រម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំ-ដែងអាបត្តិដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រែកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រែកបដោយធម៌ប្លែម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ប្លែម ។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចក្កចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុកង់សាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មហើយ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្លឹបភេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ។ កង់រឿងនោះបើ

กิญฺจาปิ ปนายมตฺถวณฺณนา อยเมว ขฺวายมาวุโส กิญฺจิ สงฺขิตฺตเทสนา จาติปิ วุจฺจติ อปฺปกฺขรตฺตา อนุพฺยญฺชนตฺตา จ ตถา หิ ปาฬิยา อปฺปกฺขรตฺตา อนุพฺยญฺชนตฺตา จ อยเมว สงฺขิตฺตเทสนา วุจฺจติ ตสฺมา ปาฬิเมว นิสฺสาย ปาฬิยา อนุโลมโต ปาฬิยา จ อวิโรธโต ปาฬิยา อาคตาคตฏฺฐาเนสุ ปาฬิยา จ อตฺถสฺส ปากฏกรณตฺถาย

ភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីតបយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មហើយ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ ក៏បានប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសមគួបពោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥទ្ធរមែកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញដល់ភិក្ខុនោះ ។បេ។ ត្រមត្រៃង្គា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ឫម ។ ត្រមត្រៃង្គា តែប្រកបដោយធម៌ឫម ។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើច្បាប់ចុះ ។

(๑๒๔) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌

ឥសប្ប ឥដ្ឋនីយកម្មំ កភោន្តិ អឧម្មេន វក្កា ។ ឥតែជ្ជោ
សង្ខ្យា ឯវមតិ អឧម្មេន វក្កកម្មំ អឧម្មេន សមវក្កកម្មំ
ឧម្មប្បដិភ្យបគោន វក្កកម្មំ ឧម្មប្បដិភ្យបគោន សមវក្កកម្មំ
អកាតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន ការាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ ឥតែ
កិក្ខវេ យេ តេ កិក្ខូ ឯវមាហំសុ អឧម្មេន វក្កកម្មន្តិ
យេ ច តេ កិក្ខូ ឯវមាហំសុ អកាតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ
បុន ការាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ ឥទ្ធ កិក្ខូ ឧម្មាឯនិនោ ។

[១៦៥] ឥធ បន កិក្ខវេ កិក្ខូ កល្យាឧការាការោ
ហោតិ កាលហាការាការោ វិវាឧការាការោ កសប្បការាការោ
សង្ខ្យា អនិការណាការាការោ ។ ឥតែ ខេ កិក្ខវេ ឯវំ
ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិក្ខុ កល្យាឧការាការោ
កាលហាការាការោ វិវាឧការាការោ កសប្បការាការោ សង្ខ្យា
អនិការណាការាការោ ហន្ទស្ស មយំ ឥដ្ឋនីយកម្មំ
ការេមាតិ ។ តេ ឥសប្ប ឥដ្ឋនីយកម្មំ ការេន្តិ

ធ្វើតជ្ឈត្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលស្ថិតនៅកង្ខាទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ហួម កម្មរបស់ភិក្ខុដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ហួម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើមិនល្អហើយ កម្មសង្ឃត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ពុំនោះសោត ភិក្ខុណាមិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើមិនល្អហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទី (អ្នកពោលត្រូវធម៌) ក្នុងកម្មនោះ ។

(๑๒๙) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ន័យមួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងវឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ឈត្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា

អជម្មេន សមក្ខំ ។ ត[តន្តេ សង្ខេ អំវេតំ អជម្មេន វក្ខតីតិ អជម្មេន **សមក្ខតីតិ** ជម្មេន វក្ខតីតិ ជម្មប្ប-ដិរូបកេន វក្ខតីតិ ជម្មប្បដិរូបកេន **សមក្ខតីតិ** អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ ត[ត អំក្ខរេ យេ តេ កិក្ខូ ឃវមាហំសុ អជម្មេន សមក្ខ-កម្មន្តិ យេ ច តេ កិក្ខូ ឃវមាហំសុ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តស្ត កិក្ខូ ជម្មភាធិនោ ។

(๑๒๖) ឥទ បន កិក្ខរេ កិក្ខូ កល្យាណការកោ ហោតិ កលហការកោ វិវាទការកោ ភស្សការកោ សង្ឃេ អធិករណការកោ ។ ត[ត ឯ កិក្ខូ ឃវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិក្ខូ កល្យាណ-ការកោ កលហការកោ វិវាទការកោ ភស្សការ-កោ សង្ឃេ អធិករណការកោ ហន្ទស្ស មយំ

តែមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់តិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលស្មើតនៅកងទីនោះដដែគប្បីថា កម្មរបស់តិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់តិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់តិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់តិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ឬម កម្មរបស់តិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឬម កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុមិនធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុធ្វើរាត្រកន្លងហើយ កម្មតិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាតិក្ខុទាំងនោះ តិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់តិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ពុំនោះសោត តិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុធ្វើរាត្រកន្លងហើយ កម្មតិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ តិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទី កងតំម្នោះ ។ ។

(១២៦) ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ មួយ៉ាងទៀត តិក្ខុកងសាសនានេះ ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍កងសង្ឃ ។ កងរឿងនោះ បើតិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ តិក្ខុនេះឯងជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍កងសង្ឃ បើដូច្នោះគួរតែយើងទាំងឡាយ

ตติยนิยกมฺมํ กเรยฺยาสิ ฯ เต ตสฺส ตติยนิยกมฺมํ กเรยฺยุ ฉนฺทาคมนมฺปิ วฏฺฏติ ฯ ตตฺรฏฺโฐ สมฺโภ ปิณฺฑปาตาทิ อฉนฺทาคมนมฺปิ อฉนฺทาคมนมฺปิ สมคฺคกมฺมํ ฉนฺทาคมนมฺปิ วฏฺฏติ ฉนฺทปฏิรูปเกน วฏฺฏติ ฉนฺทปฏิรูปเกน สมคฺคกมฺมํ อกตํ กโรนฺติ อุกฺกฑฺฒนฺติ กมฺมํ ปุน กาตพฺพํ กมฺมนฺติ ฯ ตตฺร ภิกฺขเว เย เต ภิกฺขู ปาปิยสิกาย ฉนฺทาคมนมฺปิ วฏฺฏติ เย จ เต ภิกฺขู ปาปิยสิกาย อกตํ กโรนฺติ อุกฺกฑฺฒนฺติ กมฺมํ ปุน กาตพฺพํ กมฺมนฺติ ฯ สเมหิ ตสฺส ภิกฺขเว ฉนฺทาคมนมฺปิ ฯ

(๑๒๗) สิยา ปน ภิกฺขเว ภิกฺขู กลฺยาณการเก ปาปกการเก ปาปิยสิกาย กเต อกเต กมฺเม ปาปกการเก กสฺสจิ การเก สมฺเม อธิกรณการเก ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุ เอวํ ปาปกการเก ปาปิยสิกาย กเต อกเต กมฺเม ปาปกการเก กสฺสจิ การเก สมฺเม

ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុទាំងនោះជាពួក តែប្រកបដោយធម្មិ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលបិតនៅកងទីនោះជជែកគ្នាថា កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម្មិ កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម្មិ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម្មិ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម្មិបួម កម្មរបស់កិក្ខុដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម្មិបួម កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុទាំងនោះ កិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម្មិ ពុំនោះសោត កិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ឯកិក្ខុទាំងអម្បាលនេះឈ្មោះថាជាធម្មវាទី តងកម្មនោះ ។

(១២៧) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ទ័យមួយទៀត កិក្ខុកងសាសនានេះជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវដំណោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍កងសង្ឃ ។ កងវឿងនោះ បើកិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវដំណោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆាន-

สงฺฆ อนิการณกาเรน หนฺตพฺพ มยา ตชฺชนีย-
กมฺม กเรยฺยาติ ฯ เต ตสฺส ตชฺชนียกมฺม กเรนฺติ
ธมฺมกฺเขน วตฺตา ฯ ตสฺมาติห สงฺฆา วิวทติ อธมฺเมน
วคฺคกมฺม อธมฺเมน สมคฺคกมฺม ธมฺเมน วคฺคกมฺม ธมฺม-
กฺเขน วคฺคกมฺม ธมฺมกฺเขน สมคฺคกมฺม อกตา
กมฺม ฐปิตา กมฺม ปุน กาตพฺพ กมฺมนฺติ ฯ ตตฺร กิกฺขเว
เย เต กิกฺขู เอวมาหสุ ธมฺมกฺเขน วคฺคกมฺมนฺติ
เย จ เต กิกฺขู เอวมาหสุ อกตา กมฺม ฐปิตา
กมฺม ปุน กาตพฺพ กมฺมนฺติ ฯ สเมว ตตฺถ กิกฺขเว ธมฺมวาทิโน ฯ

(๑๒๘) สจ ปน กิกฺขเว กิกฺขู ภณฺฑนกาเรกา
โหนฺติ กลหกาเรกา วิวาทกาเรกา ภสฺสกาเรกา
สงฺฆ อนิการณกาเรกา ฯ ตตฺร เจ กิกฺขุสฺส เอว
โหติ อย โข อายสฺมา กิกฺขู ภณฺฑนกาเรกา

កថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍កង់សង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើងតាំងឡាយធ្វើតជ្ឈត្តិយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុតាំងនោះជាពួកតាំងប្រកបដោយធម៌ឬមធ្វើតជ្ឈត្តិយកម្មដល់កិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលឋិតនៅកង់ទីនោះដដែគ្នាថា កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកតាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកតាំងប្រកបដោយធម៌ឬម កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឬម កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុតាំងនោះ កិក្ខុតាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកតាំងប្រកបដោយធម៌ឬម ពុំនោះសោត កិក្ខុតាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ កិក្ខុតាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទី ក្នុងកម្មនោះ ។

(១២៨) ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ មួយទៀត កិក្ខុកង់សាសនានេះជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតំរាន់កថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើកិក្ខុតាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោតាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯង

កលហការកោ វិវាទការកោ ភស្សការកោ សង្ឃ
អធិការណការកោ ហន្ទស្ស មយំ តជ្ជនីយកម្មំ
ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករោន្តិ ធម្ម-
ប្បដិរូបកេន សមគ្គា ។ តត្រាយ្ជោ សង្ឃោ វិវាទតំ
អធម្មេន វគ្គកម្មំ អធម្មេន សមគ្គកម្មំ ធម្មេន វគ្គកម្មំ
ធម្មប្បដិរូបកេន វគ្គកម្មំ ធម្មប្បដិរូបកេន សមគ្គកម្មំ
អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន ការតព្ពំ កម្មន្តិ ។ ឥត្ថ
កិក្ខវេ យេ តេ កិក្ខូ ឯវមាហំសុ ធម្មប្បដិរូបកេន
សមគ្គកម្មន្តិ យេ ច តេ កិក្ខូ ឯវមាហំសុ អកតំ
កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន ការតព្ពំ កម្មន្តិ ។ អយមេ តត្ថ
កិក្ខូ ធម្មវាទិនោ ។

(๑๒๙) ឥធ បន កិក្ខវេ កិក្ខូ ពាលោ ហោតិ
អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ តិហិសំសដ្ឋោ
វិហរតិ អនន្តុលោមិកេហិ តិហិសំសក្តេហិ ។ តត្រ

๒๗๑

ปเมฺยฺยฺยฺปฺปฺตฺตฺตฺ: ภิกฺขุทาฺงฺฌฺญฺยเยฺยฺยฺ

ចេ កិត្តិំ ឃរំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិត្តិ ពាលោ
អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ តិហិសំសដ្ឋោ
វិហរតិ អនន្តលោមិកោហិ តិហិសំសក្តេហិ ហន្ធស្ស
មយំ និយស្សកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស និយស្សកម្មំ
ករោន្តិ អនម្ហេន វក្តា ។បេ។ អនម្ហេន សមក្តា ។
ឧម្ហេន វក្តា ។ ឧម្មប្បដិវ្ហបកោន វក្តា ។ ឧម្មប្បដិវ្ហបកោន
សមក្តា ។ តត្រិទ្ធោ សង្ឃោ វិវទតិ អនម្ហេន វក្តកម្មំ
អនម្ហេន សមក្តកម្មំ ឧម្ហេន វក្តកម្មំ ឧម្មប្បដិវ្ហបកោន
វក្តកម្មំ ឧម្មប្បដិវ្ហបកោន សមក្តកម្មំ អកតំ កម្មំ
ទុក្កដំ កម្មំ បុន ការតព្ពំ កម្មន្តិ ។ តត្រ កិត្តិវ
យេ តេ កិត្តិ វិវាហាសុ ឧម្មប្បដិវ្ហបកោន សមក្ត
ការម្មន្តិ យេ ច តេ កិត្តិ វិវាហាសុ អកតំ កម្មំ

នោះ បើកិក្ខុពាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោពាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងជាអ្នកល្ងង់មិនឆ្លាសមានអាបត្តិច្រើន មិនមានការកំណត់អាបត្តិ នៅប្រឡូកប្រឡំដោយគហស្ថ ដោយការប្រឡូកប្រឡំមិនសមគួរ បើដូច្នោះមានតែយើងពាំងឡាយឆ្នើនិយស្សកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុពាំងនោះជាពួកពាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ឆ្នើនិយស្សកម្មដល់កិក្ខុនោះ ។បេ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកពាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។ សង្ឃដែលបិតនៅក្នុងទីនោះដដែគ្នាថា កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកពាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកពាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែក កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានឆ្លើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុឆ្លើអត់ហ៊ាយ កម្មកិក្ខុត្រូវឆ្លើទៀត ។ ម្នាលកិក្ខុពាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុពាំងនោះ កិក្ខុពាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក ពុំនោះសោតកិក្ខុពាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានឆ្លើហើយ

ទុក្កដំ កម្មំ បុរេ កាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខូ ធម្មភាណកោ ។ ឥមេ បញ្ច វារា សន្តិត្តា ។

(๑๓๐) ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ កាលន្ទសកោ ហោតិ ចាបសមាចារោ ។ តស្ស ខេ ភិក្ខវេ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ កាលន្ទសកោ ចាបសមាចារោ ហន្ទស្ស មយំ បញ្ចាជីវនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស បញ្ចាជីវនីយកម្មំ ករោន្តិ អធម្មេន វគ្គា ។ បេ ។ អធម្មេន សមគ្គា ។ ធម្មេន វគ្គា ។ ធម្មប្បដិរូបកេន វគ្គា ។ ធម្មប្បដិរូបកេន សមគ្គា ។ តស្សេវ សង្ឃោ វិវទតិ អធម្មេន វគ្គកម្មំ អធម្មេន សមគ្គកម្មំ ធម្មេន វគ្គកម្មំ ធម្មប្បដិរូបកេន វគ្គកម្មំ ធម្មប្បដិរូបកេន សមគ្គកម្មំ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុរេ កាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខវេ យេ តេ ភិក្ខូ

បម្បែយ្យវគ្គ: ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) បញ្ជាដនីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម

កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ កិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទីកង់កម្មនោះ ។ ភារៈទាំងប៉ុន្មាននេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

(๑๓๐) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ជាអ្នកមានមារយាទអាក្រក់ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ជាអ្នកមានមារយាទអាក្រក់ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើបញ្ជាដនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើបញ្ជាដនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។ សង្ឃដែលឋិតនៅក្នុងទីនោះដដែគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែក កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយណា

ฆาฆาหาสุ ธมฺมปฺปฏิรูปเกน สมกฺกมฺมฺเม ยา จ เต กิกฺขู ฆาฆาหาสุ อกตา กมฺมา ทุกฺกฏา กมฺมา ปุน กาตพฺพา กมฺมเม ฯ สเม สตฺต กิกฺขู ธมฺมภาณิโน ฯ สเม ปญฺจ ภาณวารา สงฺขิตฺตา ฯ

(๑๓๑) ๕๓ ปน กิกฺขเว กิกฺขู กิฺหิ อกฺกาสนฺติ ปริกาสนฺติ ฯ ตตฺร เขฺว กิกฺขเว ฆาฆาหาสุ ปริกาสนฺติ อยเมตฺถ อาวุโส กิกฺขู กิฺหิ อกฺกาสนฺติ ปริกาสนฺติ ภาคฺยสฺส มยา ปฏิสาวณีเยกมฺมา กาโรมาติ ฯ เต ตสฺส ปฏิสาวณีเยกมฺมา กาโรนฺติ อธมฺเมน วคฺคา ฯ เป ฯ อธมฺเมน สมคฺคา ฯ ธมฺเมน วคฺคา ฯ ธมฺมปฺปฏิรูปเกน วคฺคา ฯ ธมฺมปฺปฏิรูปเกน สมคฺคา ฯ ตตฺรายฺเย สงฺฆา วิวทนฺติ อธมฺเมน วคฺคกมฺมา อธมฺเมน สมคฺคกมฺมา ธมฺเมน วคฺคกมฺมา ธมฺมปฺปฏิรูปเกน วคฺคกมฺมา ธมฺมปฺปฏิรูปเกน สมคฺคกมฺมา อกตา กมฺมา ทุกฺกฏา กมฺมา

និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិកូព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក ពុំនោះសោត កិកូតាំងពួយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិកូធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកូត្រូវធ្វើទៀត ។ កិកូតាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទីកូដ្ឋកម្មនោះ ។ ពាក្យតាំងប្លែកនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

(๑๓๑) ម្នាលកិកូតាំងពួយ ន័យមួយទៀត កិកូកងសាសនានេះជ្រៅប្រទេចពួកគ្រហស្ថ ។ កងរឿងនោះ បើកិកូតាំងពួយគិតឃ្លាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោតាំងពួយ កិកូនេះឯងជ្រៅប្រទេចពួកគ្រហស្ថ បើដូច្នោះមានតែយើងតាំងពួយធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់កិកូនេះ ។ កិកូតាំងនោះជាពួកតាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់កិកូនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកតាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។ សង្ឃដែលបិតនៅកងទីនោះជំដែកគ្នាថា កម្មរបស់កិកូជាពួកតាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកូព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកូជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកូជាពួកតាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែក កម្មរបស់កិកូព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក កម្មឈ្មោះថាកិកូមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិកូធ្វើអាក្រក់

ปุน ตาทิสญฺ กมฺมญฺจิ ฯ ตตฺร กิกฺวาเย เย เต กิกฺขู ฌายมานา สุ ธมฺมปฏิรูปเกน สมฺปตฺตกมฺมญฺจ เย จ เต กิกฺขู ฌายมานา อตีตญฺ กมฺมญฺ ฐปฺปญฺจ กมฺมญฺ ปุน ตาทิสญฺ กมฺมญฺจิ ฯ อิเม วุจฺจนฺติ กิกฺขู ธมฺมภณฺฑิกา ฯ อิเม ปญฺจ ภาคา สมฺปตฺตา ฯ

(๑๓๒) อิธ ปน กิกฺวาเย กิกฺขู อาปตฺตึ อาปชฺชิตฺวา อิมสฺมึ อาปตฺติ ปสฺสิตพฺพา ฯ ตตฺร เย กิกฺขู ฌานลาภิโน อยญฺหิ อายสฺมา กิกฺขู อาปตฺตึ อาปชฺชิตฺวา อิมสฺมึ อาปตฺติ ปสฺสิตพฺพา มญฺญิสฺสนฺติ มยญฺหิ อาปตฺติยา อทสฺสเน ฉกฺขตฺติยกมฺมญฺ กเรยฺยามาติ ฯ เต ตสฺส อาปตฺติยา อทสฺสเน ฉกฺขตฺติยกมฺมญฺ กเรยฺยุ อทณฺฑกมฺมญฺ วตฺตา ฯ เป ฯ อทณฺฑกมฺมญฺ สมฺมตฺตา ฯ ทณฺฑกมฺมญฺ วตฺตา ฯ ธมฺมปฏิรูปเกน วตฺตา ฯ ธมฺมปฏิรูปเกน สมฺมตฺตา ฯ ตตฺรโช

ហើយ កម្មកិកុ្ខត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុចាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុ
ចាំងនោះ ភិក្ខុចាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រម
ព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ហើយ ពុំនោះសោត ភិក្ខុចាំងឡាយណា
និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុ
ធ្វើអត្រកន់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុចាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះ
ថាជាធម្មាភិក្ខុងកម្មនោះ ។ ភារៈចាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

(១៣៦) ម្នាលភិក្ខុចាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុង
ត្រូវអាបត្តិហើយ មិនប្រាថ្នាទឹងឃើញនូវអាបត្តិ (នោះ) ។ ក្នុងវៀងនោះ
បើភិក្ខុចាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោចាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង
ត្រូវអាបត្តិហើយ មិនប្រាថ្នាទឹងឃើញនូវអាបត្តិ បើដូច្នោះមានតែយើង
ចាំងឡាយធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនឃើញនូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុ
ចាំងនោះជាពួកចាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនឃើញ
នូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម៌ ។
ជាពួក តែប្រែកបដោយធម៌ ។ ជាពួកចាំងប្រែកបដោយធម៌ហើយ ។ ព្រម
ព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ហើយ ។ សង្ឃវៃដល់បិតនៅក្នុងពីនោះ

สงฺเฆ วินฺทติ อนฺตเร วตฺตกมฺมํ อนฺตเร สมฺมุขกมฺมํ อนฺตเร วตฺตกมฺมญฺจ ปญฺญตฺติยา วตฺตกมฺมญฺจ ปญฺญตฺติยา จ สมฺมุขกมฺมญฺจ อกตญฺจ กมฺมญฺจ ทุกฺกฏญฺจ กมฺมญฺจ ปน กาตพฺพกมฺมนฺติ ฯ ตตฺร ภิกฺขเว ยาย ภิกฺขุ ฆาฬหาสุ ปญฺญตฺติยา วตฺตกมฺมนฺติ สมฺมุขกมฺมนฺติ ยา จ ตาย ภิกฺขุ ฆาฬหาสุ อกตญฺจ กมฺมญฺจ ทุกฺกฏญฺจ กมฺมญฺจ ปน กาตพฺพกมฺมนฺติ ฯ ส เม ภนฺเต ภิกฺขุ ปฏิปุจฺฉติ ฯ ส เม ปญฺหา สงฺกิณฺณา ฯ ส จ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อาปตฺตึ อาปชฺชิตฺวา น ปฏิชานาติ อาปตฺติยา ปฏิกาตุ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุ ฆาฬหาสุ เอวมาห อยมาวุโส ภิกฺขุ อาปตฺตึ อาปชฺชิตฺวา น ปฏิชานาติ อาปตฺติยา ปฏิกาตุ ปาฏิเสฺสยฺย มยมสฺส อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺยามาติ ฯ เต จสฺส อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺยุ อนฺตเร วตฺต

ដដែកគ្នាថា កម្មរបស់កិកូដាពួកទាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកូព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកូដាពួក តែប្រែកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកូដាពួកទាំងប្រែកបដោយធម៌ឫម កម្មរបស់កិកូព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ឫម កម្មឈ្មោះថាកិកូមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិកូធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកូត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ បណ្តាកិកូទាំងនោះ កិកូទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិកូព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ឫម ពុំនោះសោត កិកូទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិកូមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិកូធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកូត្រូវធ្វើទៀត ។ ឯកិកូទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទីកូនកម្មនោះ ។ ភារៈទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ ន័យមួយទៀត កិកូកងសាសនានេះ ត្រូវអាបត្តិហើយមិនប្រាថ្នាទំនងសំដែងអាបត្តិចេញ ។ កងវឿងនោះ បើកិកូទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិកូនេះឯងត្រូវអាបត្តិហើយ មិនប្រាថ្នាទំនងសំដែងអាបត្តិ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើឧក្ខេបនីយកម្រ្តោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញដល់កិកូនេះ ។ កិកូទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្រ្តោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញដល់កិកូនោះ

។ បេ ។ អនម្ហេន សមក្កា ។ ឆន្ទេន វក្កា ។ ឆន្ទប្ប-
ដិរូបតោឆ វក្កា ។ ឆន្ទប្បដិរូបតោឆ សមក្កា ។ តត្រជ្ឈោ
សង្ខ្យា វិវេធតំ អនម្ហេន វក្កកម្មំ អនម្ហេន សមក្កកម្មំ
ឆន្ទេនវក្កកម្មំ ឆន្ទប្បដិរូបតោឆវក្កកម្មំ ឆន្ទប្បដិរូបតោឆ
សមក្កកម្មំ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន តាតព្ពំ
កម្មន្តិ ។ តត្រ កិក្ខវេ យេ តេ កិក្ខូ ឣវមាហំសុ ឆន្ទប្ប-
ដិរូបតោឆ សមក្កកម្មន្តិ យេ ច តេ កិក្ខូ ឣវមាហំសុ
អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន តាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ
តត្ថ កិក្ខូ ឆន្ទគាមិនោ ។ ឥមេ បញ្ច ភាវ សង្ខិត្តា ។ ឥឆ
បឆ កិក្ខវេ កិក្ខុ ឆ ឥច្ឆតិ ហាបេតុំ ឆិដ្ឋិ បដិឆិស្សុណិតុំ ។
តត្រ ខេ កិក្ខវេ ឣវំ វោតិ ឣយំ ខោ ឣាយុសោ
កិក្ខុ ឆ ឥច្ឆតិ ហាបេតុំ ឆិដ្ឋិ បដិឆិស្សុណិតុំ ហន្ទ ស្ស

បម្សៃយ្យក្ខន្ធកៈ ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា (ធ្វើ) នូវកម្មបន្ទោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម

។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លម ។ សង្ឃដែលឋិតនៅកន្លងនោះដដែគ្នាថា កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លម កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លម កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុទាំងនោះ កិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លម ពុំនោះសោត កិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ កិក្ខុទាំងអម្បាលនេះឈ្មោះថាជាធម្មវាទីកន្លងកម្មនោះ ។ ការៈទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយមួយទៀត កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនប្រាថ្នានឹងលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ។ កន្លងរឿងនោះ បើកិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងមិនប្រាថ្នានឹងលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញសោះ បើដូច្នោះ

มยา ฉาปิ กาย ฐิติยา อปฺปฏิสงฺขา อุกฺกฺเปน ฯ
กมฺมํ กาเรมาติ ฯ เต ตสฺส ฉาปิ กาย ฐิติยา
อปฺปฏิสงฺขา อุกฺกฺเปน กมฺมํ กาเรนฺติ อฉมฺเน วฏฺฏ
ฯ เป ฯ อฉมฺเน สมฺปฏฺฏ ฯ ฉมฺเน วฏฺฏ ฯ ฉมฺปฺปฏิ-
ปกฺเน วฏฺฏ ฯ ฉมฺปฺปฏิปกฺเน สมฺปฏฺฏ ฯ ตสฺมาฺเ
สงฺเฆ วิวทติ อฉมฺเน วฏฺฏกมฺมํ อฉมฺเน สมฺปฏฺฏกมฺมํ
ฉมฺเน วฏฺฏกมฺมํ ฉมฺปฺปฏิปกฺเน วฏฺฏกมฺมํ ฉมฺปฺป-
ฏิปกฺเน สมฺปฏฺฏกมฺมํ อกตฺถ กมฺมํ ทุกฺกฏ กมฺมํ
ปุน กาตพฺพ กมฺมนฺติ ฯ ตสฺมิ กิกฺขาเย เต กิกฺขู ฆาฬา-
หิกา ฉมฺปฺปฏิปกฺเน สมฺปฏฺฏกมฺมนฺติ เย จ เต กิกฺขู
ฆาฬาหิกา อกตฺถ กมฺมํ ทุกฺกฏ กมฺมํ ปุน กาตพฺพ
กมฺมนฺติ ฯ ฯเมเ ตสฺส กิกฺขู ฉมฺปฺปฏิโก ฯ ฯเมเ ปญฺจ
วคฺค สงฺฆิตฺถา ฯ

មានតែយើងទាំងឡាយធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ
ដល់កិកូនេះ ។ កិកូទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើឧក្ខេ-
បនីយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញដល់កិកូនោះ ។ បេ ។ ព្រម-
ព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជា
ពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។
សង្ឃដែលបិតនៅកងទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់កិកូជាពួកទាំងមិនប្រ-
កបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកូព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌
កម្មរបស់កិកូជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកូជាពួកទាំងប្រកប
ដោយធម៌ប្លែក កម្មរបស់កិកូព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក កម្ម
ឈ្មោះថាកិកូមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិកូធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកូ
ត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ បណ្តាកិកូទាំងនោះ កិកូទាំង
ឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិកូព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកប
ដោយធម៌ប្លែក ពុំនោះសោតកិកូទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្ម
ឈ្មោះថាកិកូមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិកូធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកូ
ត្រូវធ្វើទៀត ។ កិកូទាំងអម្បាលនេះឈ្មោះថាជាធម្មវាទីកូនកម្មនោះ ។
ភារៈទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

(๑๓๓) ๙๔ បច្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជនីយ-
កម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ ឧត្តរិ វត្តតិ
តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ ។ តត្រ ចេ
ភិក្ខវេ ឯវំ វទេយ្យ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន
តជ្ជនីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ
ឧត្តរិ វត្តតិ តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ
ហន្ទស្ស មយំ តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។
តេ តស្ស តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ អធម្មេន
វគ្គា ។ តត្រដ្ឋោ សង្ឃោ វិវទតិ អធម្មេន វគ្គកម្មំ
អធម្មេន សមគ្គកម្មំ ធម្មេន វគ្គកម្មំ ធម្មប្បដិរូប-
កេន វគ្គកម្មំ ធម្មប្បដិរូបកេន សមគ្គកម្មំ អកតំ
កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ តត្រ
ភិក្ខវេ យេ តេ ភិក្ខូ ឯវមាហំសុ អធម្មេន វគ្គកម្មន្តិ

(๑๓๓) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសមគួបភេម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់ភិរិយារលាស់បេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម (នឹងសង្ឃ) ។ ក្នុងវឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសមគួបភេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់ភិរិយារលាស់បេញចាកកម្ម តទ្បូរមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះចុះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌រម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលបិតនៅក្នុងទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ហួម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ហួម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌

ยเ จ เต ภิกฺขู ฌายมานา อกตํ กมฺมํ ทุกฺกฏํ กมฺมํ ปน กาตพฺพ กมฺมนฺติ ฯ ฯเปฯ ตสฺส ภิกฺขุ ธมฺมกามิโน ฯ

[๑๓๔] ๘๓ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สเงฺฆน ตชฺชนีย-กมฺมกเต สมฺมา วตฺตติ โลมํ ปาเตติ เนตฺถารํ วตฺตติ ตชฺชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธึ ยาจติ ฯ ตเตฺร เจ ภิกฺขู ฌายี โหนฺติ อยํ เหตฺถ อายุโส ภิกฺขุ สเงฺฆน ตชฺชนียกมฺมกเต สมฺมา วตฺตติ โลมํ ปาเตติ เนตฺถารํ วตฺตติ ตชฺชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธึ ยาจติ ยทิ สเงฺฆ ปตฺตกลฺลํ สเงฺฆ ตชฺชนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสเทฺธยฺยาติ ฯ เต ตสฺส ตชฺชนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสเทฺธนฺติ อญฺเญน สมกฺกา ฯ ตเตฺรเว สเงฺฆ ภินฺทติ อญฺเญน วคฺคกมฺมํ อญฺเญน สมกฺกกมฺมํ ญเญน วคฺคกมฺมํ ญเญน วคฺคกมฺมํ ญเญน สมกฺกกมฺมํ อกตํ กมฺมํ ทุกฺกฏํ กมฺมํ

ពុំនោះសោត កិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ កិក្ខុទាំងអម្បាលនេះឈ្មោះថាជាធម្មវាទីកឋកម្មនោះ ។

(๑๓๔) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត កិក្ខុកឋសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងប់រោម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម ។ កឋរឿងនោះ បើកិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ តែបានប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងប់រោម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុទាំងអម្បាលនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌រម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលបិតនៅកឋទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ថ្លម កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ថ្លម កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ

បុន តាតពฺพំ កម្មន្តិ ។ តត្រ ភិក្ខវេ យេ តេ ភិក្ខូ
ឯវមាហំសុ អធម្មេន សមគ្គកម្មន្តិ យេ ច តេ ភិក្ខូ
ឯវមាហំសុ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន តាតពฺพំ
កម្មន្តិ ។ អយេ តត្ថ ភិក្ខូ ឧម្មាទិនោ ។

(๑๓๙) អធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជនីយ-
កម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្ថារំ វត្តតិ
តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុ
ឯវំ វោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជនីយ-
កម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្ថារំ វត្តតិ
តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ មាទ្ធស្ស មយំ
តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនីយ-
កម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ ឧម្មេន វក្តា ។ តត្រជ្ជោ សង្ឃោ
វារេតិ អធម្មេន វក្តកម្មំ អធម្មេន សមគ្គកម្មំ ឧម្មេន
វក្តកម្មំ ឧម្មប្បដិរូបកេន វក្តកម្មំ ឧម្មប្បដិរូបកេន

កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលកិក្ខុចាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុចាំងនោះ បើកិក្ខុចាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ពុំនោះសោតកិក្ខុចាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានធ្វើហើយកម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយកម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ កិក្ខុចាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទីក្នុងកម្មនោះ ។

(๑๓๙) ម្នាលកិក្ខុចាំងឡាយ មួយ៉ាងទៀត កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ កំប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ចាំងសម្លបរោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម ។ ក្នុងវេលានោះ បើកិក្ខុចាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោចាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ កំប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ចាំងសម្លបរោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម បើដូច្នោះមានតែយើងចាំងឡាយរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុចាំងនោះជាពួក តែប្រកបដោយធម៌រម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលបំតនៅកងទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកចាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកចាំងប្រកបដោយធម៌ហួម កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា

สมตฺตกมฺมํ อกตกมฺมํ ขุทฺทกกมฺมํ ปุน กาตพฺพกมฺมนฺติ ฯ ตตฺร กิกฺขาย เจ ตตฺถ กิกฺขู พหุมาหสฺสุ อญฺเญน วุฏฺฐกมฺมนฺติ เจ ปน ตตฺถ กิกฺขู พหุมาหสฺสุ อกตกมฺมํ ขุทฺทกกมฺมํ ปุน กาตพฺพกมฺมนฺติ ฯ สเมติ ตตฺถ กิกฺขู ธมฺมกมฺมเมว ฯ

(๑๓๖) สเจ ปน กิกฺขาย กิกฺขู สงฺฆเณ ตชฺชนียกมฺมกตา สมฺมาวตฺตนฺติ โลมํ ปาเตนฺติ เนตฺถารวตฺตนฺติ ตชฺชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธึ ยาจนฺติ ฯ ตตฺร เจ กิกฺขุ พหุ เหาติ อยเมว หาวุโส กิกฺขู สงฺฆเณ ตชฺชนียกมฺมกตา สมฺมา วตฺตนฺติ โลมํ ปาเตนฺติ เนตฺถารวตฺตนฺติ ตชฺชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธึ ยาจนฺติ มาคฺคสฺส มยิ ตชฺชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธึ ยาจามิ ฯ เตน ตสฺส ตชฺชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ธมฺมปฺปฏิรูปเกน วกฺขา ฯ ตตฺรายฺเจ สงฺฆเณ วิวทนฺติ อญฺเญน วุฏฺฐกมฺม

តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក កម្មឈ្មោះថាកិកូមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថា កិច្ចធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកូត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ បណ្តាកិកូទាំងនោះ កិកូទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិកូជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ពុំនោះសោតកិកូទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិកូបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិកូធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកូត្រូវធ្វើទៀត ។ កិកូទាំងអម្បាលនេះឈ្មោះថាជាធម្មវាទីក្នុងកម្មនោះ ។

(๑๓๖) ម្នាលកិកូទាំងឡាយ មួយវិញទៀត កិកូកងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តត្រេដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងប់ភេម ប្រព្រឹត្តត្រេគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម ។ កងរឿងនោះ បើកិកូទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិកូនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តត្រេដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងប់ភេម ប្រព្រឹត្តត្រេគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម តទៀមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់កិកូនេះ ។ កិកូទាំងនោះជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែករម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់កិកូនោះ ។ សង្ឃដែលឋិតនៅកងទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់កិកូជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌

អនម្ពេ សមក្ខកម្មំ ឧម្ពេ វក្កកម្មំ ឧម្ពប្បដិរូបកេ
វក្កកម្មំ ឧម្ពប្បដិរូបកេ សមក្ខកម្មំ អកតំ កម្មំ
ទុក្កដំ កម្មំ បុន ការេតព្ពំ កម្មន្តិ ។ តត្រ កតរំ
យេ តេ កតិក្ខ្វ ឱវាទាទំសុ ឧម្ពប្បដិរូបកេ វក្កកម្មន្តិ
យេ ច តេ កតិក្ខ្វ ឱវាទាទំសុ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ
កម្មំ បុន ការេតព្ពំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ កតិក្ខ្វ
ឧម្ពាធិនោ ។

[๓๓๗] ឥធ បន កតិក្ខ្វ កតិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជនី-
យកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាបេតិ ឧត្តរំ វត្តតិ
តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ ។ តត្រ ចេ
តិក្ខ្វត្តុំ វា លភតិ អយំ ឧភា អាវុសោ តិក្ខុ សង្ឃេន
តជ្ជនីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាបេតិ ឧត្តរំ
វត្តតិ តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ ហាឧសស្ស

កម្មរបស់តិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម្មិ កម្មរបស់តិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម្មិ កម្មរបស់តិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម្មិបូម កម្មរបស់តិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម្មិបូម កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មតិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាតិក្ខុទាំងនោះ តិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់តិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម្មិបូម ពុំនោះសោតតិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មតិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ តិក្ខុទាំងអម្បាលនេះឈ្មោះថាជាធម្មវាទីកន្តឹងកម្មនោះ ។

(๑๓๗) ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ ន័យមួយទៀត តិក្ខុកន្តឹងសាសនានេះ សង្ឃប្រានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ កំប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងួបភេម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម ។ កន្តឹរឿងនោះ បើតិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ តិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃប្រានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ កំប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងួបភេម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម តជ្ជនីយកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែ

មយំ តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ ឆន្ទប្បដិរូបកេន សមក្ខា ។ តត្រាជ្ជោ សង្ឃោ វិវទតិ អធម្មេន វគ្គកម្មំ អធម្មេន សមក្ខកម្មំ ធម្មេន វគ្គកម្មំ ធម្មប្បដិរូបកេន វគ្គកម្មំ ធម្មប្បដិរូបកេន សមក្ខកម្មំ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ តត្រ ភិក្ខវេ យេ តេ ភិក្ខូ ឯវមាហំសុ ធម្មប្បដិរូបកេន សមក្ខកម្មន្តិ យេ ច តេ ភិក្ខូ ឯវមាហំសុ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខូ ធម្មវាទិនោ ។

(๑๓๘) ๙๘ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខូ សង្ឃេន ឩយស្សកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ទាតេតិ នេត្ថារំ វត្តតិ ឩយស្សកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុ ឯវំ វទេតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន ឩយស្សកម្ម-

ឃើង្គាំង្គាយរម្ងាប់តផ្ងនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀង
គ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្ងមរម្ងាប់តផ្ងនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែល
បិតនៅក្នុងទីនោះដដែកគ្នាថា កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយ
ធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុ
ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្ងម
កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្ងម កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិន
ឲ្យានផ្ងើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុផ្ងើអកែកហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវផ្ងើមៀត ។
ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុទាំងនោះ កិក្ខុទាំងឡាយណាទិយាយ
យ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្ងម ពុំនោះ
សោតកិក្ខុទាំងឡាយណាទិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនឲ្យាន
ផ្ងើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុផ្ងើអកែកហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវផ្ងើមៀត ។
កិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទីកដ៏កម្មនោះ ។

(๑๓๔) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ន័យមួយមៀត កិក្ខុកដ៏សា-
សនានេះសង្ឃឲ្យានផ្ងើនីយសម្រកម្មហើយ កំប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំង
សម្ងបរោម ប្រព្រឹត្តត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូម
ការរម្ងាប់នីយសម្រកម្ម ។ ក្នុងវឿងនោះ បើកិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា
ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃឲ្យានផ្ងើនីយសម្រកម្មហើយ

កម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ ឧត្តារំ វត្តតិ ឥន្ទិយសច្ចកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាវតិ ហទ្ទស្ស មយំ ឥន្ទិយសច្ចកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្ស ឥន្ទិយសច្ច-កម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ អធម្មេន វក្កា ។ បេ ។ អធម្មេន សមក្កា ។ ធម្មេន វក្កា ។ ធម្មប្បដិរូបកេន វក្កា ។ ធម្មប្ប-ដិរូបកេន សមក្កា ។ តត្រាជ្ជោ សង្ឃោ វិវទតិ អធម្មេន វក្កកម្មំ អធម្មេន សមក្កកម្មំ ធម្មេន វក្កកម្មំ ធម្មប្បដិរូប-កេន វក្កកម្មំ ធម្មប្បដិរូបកេន សមក្កកម្មំ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ តត្រ ភិក្ខវេ យេ តេ ភិក្ខូ ឯវមាហំសុ ធម្មប្បដិរូបកេន សមក្កកម្មន្តិ យេ ច តេ ភិក្ខូ ឯវមាហំសុ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខូ ធម្មវាទិនោ ។ ឥមេ បញ្ច ភវ សង្ឃិត្តា ។

កំប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្លឹបភោម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់ការិយាវសាន ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់និយស្សកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់និយស្សកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌រម្ងាប់និយស្សកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ឬម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឬម ។ សង្ឃដែលបឋមនៅក្នុងទីនោះជជែកគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ឬម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឬម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណាទិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឬម ពុំនោះសោតភិក្ខុទាំងឡាយណាទិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាដោធម្មភាទីកង់កម្មនោះ ។ វារៈទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

[๑๓๙] ๙๓ ปน กิกฺขเว กิกฺขุ สเงฺฆน ปญฺจ-
นียกมฺมกเตา สมฺมา วตฺตติ โลมํ ปาเตติ เนตฺถาร
วตฺตติ ปญฺจนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธึ ยาจติ ฯ ต[ส]
เจ กิกฺขุ อวํ เหาติ อยํ โข อาวุโส กิกฺขุ สเงฺฆน
ปญฺจนียกมฺมกเตา สมฺมา วตฺตติ โลมํ ปาเตติ
เนตฺถาร วตฺตติ ปญฺจนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธึ ยาจติ
ปาฺตสฺส มยํ ปญฺจนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมฺภมาติ ฯ
เต ตสฺส ปญฺจนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมฺภนฺติ อธมฺเมน
วคฺค ฯเป ฯ อธมฺเมน สมคฺค ฯ ธมฺเมน วคฺค ฯ
ธมฺเมปฺปฏิรูปเกน วคฺค ฯ ธมฺเมปฺปฏิรูปเกน สมคฺค ฯ
ต[ส]ฺมา สเงฺฆา วิวทติ อธมฺเมน วคฺคกมฺมํ อธมฺเม
สมคฺคกมฺมํ ธมฺเมน วคฺคกมฺมํ ธมฺมปฺปฏิรูปเกน วคฺค-
กมฺมํ ธมฺมปฺปฏิรูปเกน สมคฺคกมฺมํ อกตํ กมฺมํ
ทุกฺกฏ กมฺมํ ปน กาตพฺพ กมฺมนฺติ ฯ ต[ส] กิกฺขเว

(๑๓๙) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើបព្វាជនីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសមួបភោគ ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការរម្ងាប់បព្វាជនីយកម្ម។ ក្នុងរឿងនោះ មើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើបព្វាជនីយកម្ម ហើយក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសមួបភោគ ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ត្រឡប់មកសូមការរម្ងាប់បព្វាជនីយកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់បព្វាជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់បព្វាជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ។បេ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្អូម។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្អូម។ សង្ឃដែលបំតេះកម្មវាចានោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្អូម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្អូម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ

យេ តេ កិក្ខូ ឯវមាហំសុ ធម្មវាទិនោ ខោ បនាវុសោ កិក្ខូ សង្ឃេន
យេ ច តេ កិក្ខូ ឯវមាហំសុ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ
កម្មំ បុន ករោតុ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ កិក្ខូ
ធម្មវាទិនោ ។ ឥមេ បញ្ច ភវ សង្ឃិដ្ឋា ។

(๑๔๐) ឥធ បន កិក្ខវេ កិក្ខុ សង្ឃេន បដិសារណីយ-
យកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្ថារំ វត្តតិ
បដិសារណីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ ។ ឥ[ត]
ចេ កិក្ខូនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិក្ខុ សង្ឃេន
បដិសារណីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ
នេត្ថារំ វត្តតិ បដិសារណីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាច-
តិ មាទ្ធុស្ស មយំ បដិសារណីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេ-
មាតិ ។ តេ តស្ស បដិសារណីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ
អធម្មេន វគ្គា ។ បេ ។ អធម្មេន សមគ្គា ។

កិកូតាំង ភ្លាយ ណា និយាយ យ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិកូ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ ពុំនោះសោត កិកូតាំង ភ្លាយ ណា និយាយ យ៉ាងនេះថា កម្ម ឈ្មោះថាកិកូមិនបានធ្វើហើយ កម្ម ឈ្មោះថាកិកូធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកូត្រូវធ្វើទៀត ។ កិកូតាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មភាណីកងកម្មមោរ ។ ភារៈតាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

(๑๔๐) ម្នាលកិកូតាំង ភ្លាយ ន័យមួយទៀត កិកូក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើបដិសារណីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ តាំងសម្ងប ភេម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការរម្ងាប់បដិសារណីយកម្ម ។ ក្នុងវឿងនោះ កិកូតាំង ភ្លាយ គិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោតាំង ភ្លាយ កិកូនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើបដិសារណីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ តាំងសម្ងប ភេម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥទ្ធ្យវមកសូមការរម្ងាប់បដិសារណីយកម្ម (នោះ) មើដូច្នោះមានតែយើងតាំង ភ្លាយ រម្ងាប់បដិសារណីយកម្មដល់កិកូនេះ ។ កិកូតាំងនោះជាពួកតាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ រម្ងាប់បដិសារណីយកម្មដល់កិកូនោះ ។បេ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម៌ ។

ฉมฺเน วตฺตา ฯ ฉมฺปฺปฏิรูปเกน วตฺตา ฯ ฉมฺปฺปฏิรูเปน สมตฺตา ฯ ตสฺเสว สเชฺช วิเนตุ อฉมฺเน วตฺตุกามสฺส อฉมฺเน สมตฺตุกามสฺส ฉมฺเน วตฺตุกามสฺส ฉมฺปฺปฏิรูเปน วตฺตุกามสฺส ฉมฺปฺปฏิรูปเกน สมตฺตุกามสฺส อกตํ กมฺมํ ทุกฺกฏํ กมฺมํ ปุน กาตพฺพ กมฺมนฺติ ฯ ตสฺส กิกฺขาเว เยเต กิกฺขู ฆาฬหาสุ ฉมฺปฺปฏิรูปเกน สมตฺตุกามสฺสนฺติ เย จ เต กิกฺขู ฆาฬหาสุ อกตํ กมฺมํ ทุกฺกฏ กมฺมํ ปุน กาตพฺพ กมฺมนฺติ ฯ สเมตฺถ กิกฺขู ฉมฺมภินฺโน ฯ สเมตฺถ ปญฺห ภาว สงฺฉิตฺตา ฯ

(๑๘๑) สฉ ปน กิกฺขาเว กิกฺขู สเชฺช อาปตฺติยา อนสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมกตา สมฺมา วตฺตนฺติ โลมํ ปาเตตพฺพ เนตฺถารํ วตฺตนฺติ อาปตฺติยา อนสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธึ ยาจตพฺพ ฯ ตสฺส เจ กิกฺขุโน ฆาโร โหตพฺพ อยํ เม อาวุโส กิกฺขู สเชฺช

ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ហួម ។ ព្រម
ព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ហួម ។ សង្ឃដែលស្ថិតនៅកន្លែងនោះ
ដដែគ្នាថា កម្មរបស់កិកុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកុព្រម
ព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកុជាពួក តែប្រកបដោយ
ធម៌ កម្មរបស់កិកុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ហួម កម្មរបស់កិកុព្រមព្រៀង
គ្នា តែប្រកបដោយធម៌ហួម កម្មឈ្មោះថាកិកុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះ
ថាកិកុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ
បណ្តាកិកុទាំងនោះ កិកុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់
កិកុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ហួម ពុំនោះសោតកិកុទាំងឡាយ
ណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិកុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះ
ថាកិកុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកុត្រូវធ្វើទៀត ។ កិកុទាំងអម្បាលនេះ
ឈ្មោះថាជាធម្មវាទីគង់កម្មនោះ ។ វារៈទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

[๑๔๑] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត កិកុកង់សាសនានេះ សង្ឃ
បានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនឃើញអាបត្តិហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រ-
ការ ទាំងសមគួរគប្រព្រឹត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយ
មកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ។ កន្លែងនោះ
បើកិកុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិកុនេះឯង

អាបត្តិយោ អនុស្សរនេ ឧក្ខេបនីយកម្មកតោ សម្មា
វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ វត្តតិ អាបត្តិយា អនុស្សរនេ
ឧក្ខេបនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ ហន្ទស្ស មយំ
អាបត្តិយោ អនុស្សរនេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេ
ម្ហាតិ ។ តេ តស្ស អាបត្តិយោ អនុស្សរនេ ឧក្ខេបនី-
យកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ អឆម្ភេន វក្កា ។ បេ ។ អឆម្ភេន
សមក្កា ។ ឆម្ភេន វក្កា ។ ឆម្ភប្បដិរូបកេន វក្កា ។
ឆម្ភប្បដិរូបកេន សមក្កា ។ តត្រាយំ សង្ខេបោ វិនតិ
អឆម្ភេន វក្កកម្មំ អឆម្ភេន សមក្កកម្មំ ឆម្ភេន វក្កកម្មំ
ឆម្ភប្បដិរូបកេន វក្កកម្មំ ឆម្ភប្បដិរូបកេន សមក្កកម្មំ
អកតំ តកម្មំ ទុក្កដំ តកម្មំ បុន តោតព្ពំ តកម្មន្តិ ។ តត្រ
តិក្ខត្តុ យេ តេ តិក្ខត្តុ ឱរមាបាំសុ ឆម្ភប្បដិរូបកេន ស
មក្កកម្មន្តិ យេ ច តេ តិក្ខត្តុ ឱរមាបាំសុ អតកតំ តកម្មំ

ដែលសង្ឃបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនឃើញអាបត្តិហើយ ក៏បានប្រ-
ព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ដែងភេម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញ
ចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ បើ
ដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ
ដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់
ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនឃើញអាបត្តិដល់ភិក្ខុនោះ ។បេ។ ព្រមព្រៀងគ្នា
តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកប
ដោយធម៌ប្អូម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្អូម សង្ឃដែលបិត
នៅក្នុងទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្ម
របស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែ
ប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្អូម កម្មរបស់ភិក្ខុ
ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្អូម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ
កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ បណ្ដាភិក្ខុទាំងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា
កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្អូម ពុំនោះសោតភិក្ខុ
ទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ

ทุกฺกฏํ ภิกฺขุ ปุน ตาทิสเมว ตาทิสกิจฺจ ฯ สเจ ตสฺส ภิกฺขุ
ธมฺมภณฺฑาคาริโก ฯ สเจ ปกฺโข ภวติ สงฺฆิกา ฯ สเจ ปน
ภิกฺขาย ภิกฺขุ สเงฺฆน อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนีย-
กมฺมกโต สมฺมา วตฺตติ โลมํ ปาเตติ เนตฺถารํ วตฺตติ
อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ
ยาจติ ฯ ตสฺส เจ ภิกฺขุ ฯเปฯ อยํ เทฺว
อาวุโส ภิกฺขู สเงฺฆน อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนีย-
กมฺมกโต สมฺมา วตฺตติ โลมํ ปาเตติ เนตฺถารํ วตฺตติ
อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ
ยาจติ ปาฬิสฺส ปฺยา อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเข-
ปนียกมฺมา ปฏิปฺปสฺสมฺภนฺติ ฯ เต ตสฺส อาปตฺติยา
อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมา ปฏิปฺปสฺสมฺภนฺติ อนฺเน
วกฺก ฯ เป ฯ อนฺเน สมกฺก ฯ นฺเน วกฺก ฯ
ธมฺมปฺปฏิรูปเกน วกฺก ฯ ธมฺมปฺปฏิรูปเกน สมกฺก ฯ
ตสฺสาปตฺติ สเงฺฆ ปาเจติ อนฺเน วกฺกมฺ อนฺเน

កម្មឈ្មោះថាកិច្ចធ្វើអត្រកន់ហើយ កម្មកិច្ចត្រូវធ្វើទៀត ។ កិច្ចទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទីកងកម្មនោះ ។ អាវុៈទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។ ម្នាលកិច្ចទាំងឆ្ងាយ ម្យ៉ាងទៀតកិច្ចកងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញហើយ កំប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងំបរោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់តិរិយារលាស់ចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើកិច្ចទាំងឆ្ងាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឆ្ងាយ កិច្ចនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញហើយ កំប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងំបរោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់តិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឆ្ងាយរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញដល់កិច្ចនេះ ។ កិច្ចទាំងអម្បាលនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញដល់កិច្ចនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។ សង្ឃដែលឋិតនៅកងទីនោះដដែគ្នាថា កម្មរបស់កិច្ចជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិច្ចព្រមព្រៀងគ្នា

សមក្កកម្មំ ឆម្នេន វក្កកម្មំ ឆម្នប្បដិរូបកេន វក្កកម្មំ ឆម្នប្បដិរូបកេន សមក្កកម្មំ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ តត្រ កិក្ខវេ យេ តេ កិក្ខូ ឯវមាហំសុ ឆម្នប្បដិរូបកេន សមក្កកម្មន្តិ យេ ច តេ កិក្ខូ ឯវមាហំសុ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ អមេ ឥមស្ស កិក្ខុ ឆម្មកាធិនោ ។ អមេ បញ្ច ភវ សង្ឃិត្តា ។

(๑๔๒) ๙๓ បន កិក្ខវេ កិក្ខុ សង្ឃេន ចាបិកាយ ធិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សដ្ឋេ ឧក្ខេបនីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតំ នេត្ថារំ វត្តតិ ចាបិកាយ ធិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សដ្ឋេ ឧក្ខេបនីយកម្មេ បដិប្បស្សទ្ធេ យោ-ចតំ ។ តត្រ ចេ កិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាយុសោ កិក្ខុ សង្ឃេន ចាបិកាយ ធិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សដ្ឋេ ឧក្ខេបនីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតំ នេត្ថារំ វត្តតិ ចាបិកាយ ធិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សដ្ឋេ ឧក្ខេបនីយកម្មេ បដិប្បស្សទ្ធេ យោចតំ មាឧសេ

តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លម កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លម កម្មឈ្មោះថាកិច្ចមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិច្ចធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិច្ចត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុទាំងនោះ កិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លម ពុំនោះសោតកិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិច្ចមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិច្ចធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិច្ចត្រូវធ្វើទៀត ។ កិក្ខុទាំងអម្បាលនេះឈ្មោះថាជាធម្មវាទីក្នុងកម្មនោះ ។ អរៈទាំងឡាយ ចុះនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

[๑๔๒] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត កិច្ចក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មហើយ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងបពោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើកិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មហើយ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ក៏ជាន់ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងបពោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្ម

មយំ ចាបិ តាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ ឧក្កុជ្ជ-
យកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្សុ ចាបិ តាយ
ទិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ ឧក្កុជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភន្តិ
អនម្ហេ វត្តា ។ បេ ។ អនម្ហេ សមត្តា ។ ឧម្ហេ
វត្តា ។ ឧម្ហប្បដិរូបកេ វត្តា ។ ឧម្ហប្បដិរូបកេ
សមត្តា ។ តត្រែទ្ធោ សង្ឃោ វិវទតិ អនម្ហេ វត្តកម្មំ
អនម្ហេ សមត្តកម្មំ ឧម្ហេ វត្តកម្មំ ឧម្ហប្បដិរូបកេ
វត្តកម្មំ ឧម្ហប្បដិរូបកេ សមត្តកម្មំ អកតំ កម្មំ
ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ តត្រែ ភិក្ខវេ
យេ តេ ភិក្ខូ ឱរមាហំសុ ឧម្ហប្បដិរូបកេ សមត្ត-
កម្មន្តិ យេ ច តេ ភិក្ខូ ឱរមាហំសុ អកតំ កម្មំ
ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខូ
ធម្មវាទិនោតិ ។ ឥមេបិ បញ្ច ភាវ សង្ខ្លិត្តា ។

ចម្បេយ្យក្ខន្ធកំ នវមំ ។

ឥមម្ហិ ខន្ធកេ វត្ថូនិ ធត្តឹស ។

ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយម្ចាស់ ។ក្នុបនិយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញដល់កិកុនេះ ។ កិកុទាំងអម្បាលនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ម្ចាស់ ។ក្នុបនិយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញដល់កិកុនោះ ។បេ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ឫម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឫម ។ បង្ហាដែលបិតនៅកន្ទីនោះដដែរគ្នាថា កម្មរបស់កិកុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ឫម កម្មរបស់កិកុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឫម កម្មឈ្មោះថាកិកុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិកុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្ចាលកិកុទាំងឡាយ បណ្តាកិកុទាំងនោះ បើកិកុទាំងឡាយឯណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិកុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឫម ពុំនោះសោតកិកុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិកុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិកុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកុត្រូវធ្វើទៀត ។ កិកុទាំងអម្បាលនេះឈ្មោះថាជាធម្មាភិក្ខុឯកម្មនោះ ។ ភារៈទាំងប្រាំនេះជោសេចក្តីសង្ខេប ។

ចប់ចម្បេយ្យកន្ធកៈទី ៩ ។

ក្នុងខន្ធកៈនេះមានរឿង ៣៦ ។

តស្សុទ្ធារំ

(๑๒๓) ចយ្ហាយំ អកភ អាសិ

វត្តុ ភាសភតាមកោ

អាគច្ឆកោនំ ឧស្សុក្កំ

អកោសិ ឥច្ចិតព្ពកោ

បកតញ្ញោតំ ញត្វា

ឧស្សុក្កំ ន ករី តទា

ឧក្កំសត្ថោ ន ភវតីតិ

អកមា ជិនសន្តិកេ ។

អឆម្ភេន វក្កកម្មំ

សមក្កំ អឆម្ភេន ច

ឆម្ភេន វក្កកម្មំ ច

បដិរូបកេន វក្កំ

បដិរូបកេន សមក្កំ

ឯកោ ឧក្កំបតេកកំ

ឯកោ ច ទ្វេ សម្ពហុលេ

อุทฺทานนิทฺเทสวณฺณนา

[๑๔๓] กาลปริจฺเฉทาทีสุ ปน ปุคฺคลปริจฺเฉทาทีสุ วิย ปริจฺเฉทวเสน ปริจฺเฉทวนฺตานิ ปริจฺเฉทวนฺตานิ ปริจฺเฉทวนฺตานิ

សង្ឃំ ឧក្កិបតេកតោ
ឧរេបិ សម្ពហុលាបិ
សង្ឃា សង្ឃំ ច ឧក្កិបិ ។
សព្ពញ្ហេ បវារេ សុត្វា
អធម្មដ្ឋំ បដិក្កិបិ ។
ញត្តិវិបន្នំ យំ កម្មំ
សម្បន្នំ អនុសាវនំ
អនុសាវនវិបន្នំ
សម្បន្នំ ញត្តិយា ច យំ
ឧភយេន វិបន្នញ្ហេ
អញ្ញត្រ ធម្មមេវ ច
វិនយំ សត្ថុ បដិកុដ្ឋំ
កុប្បំ អដ្ឋានារហកំ
អធម្មវគ្គសមគ្គំ
បដិព្យបេន យេ ឧរេ
ធម្មេនេវ ច សាមគ្គិំ
អនុញ្ញាសិ តថាគតោ ។

លើកវត្តុសង្ឃផង កិក្ខុពីរបួប កិក្ខុច្រើនរូប សង្ឃ លើកវត្តុ
សង្ឃផង ។ ព្រះសព្វញ្ញុពុទ្ធដ៏ប្រសើរទ្រង់ជ្រាប (រឿងនោះ)
ហើយទ្រង់ហាមថាជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ (ធម្មគ្គិយ-
កិក្ខុ) ធ្វើកម្មវិបត្តិចាកញត្តិ តែដល់ព្រមដោយអនុស្សាវនាផង
ធ្វើកម្មវិបត្តិចាកអនុស្សាវនាតែដល់ព្រមដោយញត្តិផង ធ្វើកម្ម
វិបត្តិចាកញត្តិទំនឹងអនុស្សាវនាខាងពីរផង ធ្វើកម្មវៀរចាកធម៌
ផង ធ្វើកម្មវៀរចាកវិន័យផង ធ្វើកម្មវៀរចាកសាសនៈនៃព្រះ
សាស្តាផង ធ្វើកម្មដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគតិះដៀលថាជាកម្ម
កំរើក មានរូបមិនគួរដល់ហេតុផង កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ផង
កម្មជាពួកផង កម្មព្រមព្រៀងគ្នាផង កម្មពីរទៀតគឺ (កម្ម
ជាពួក) ខាងប្រកបដោយធម៌ប្លែកផង (កម្មព្រមព្រៀងគ្នា
តែប្រកបដោយធម៌ប្លែកផង) ម្យ៉ាងទៀតព្រះតថាគតទ្រង់អនុ-
ញ្ញាតកម្មដែលព្រមព្រៀងគ្នាខាងប្រកបដោយធម៌ប៉ុណ្ណោះ ។

ចតុវគ្គោ បញ្ចវគ្គោ

ឆសវគ្គោ ច វីសតិ

អតិរេកវីសតិវគ្គោ

សង្ឃោ បញ្ចវិធោ តថា ។

ឋបេត្វា ឧបសម្បទំ

យញ្ច តត្ថ បការណំ

អញ្ញេនតម្បេន សមោ

ចតុវគ្គេហិ តម្បិតោ ។

ទុវេ តម្បេ ឋបេត្វាន

មជ្ឈេនុបសម្បទំ

អញ្ញំ បញ្ចវគ្គិតោ

សព្វតម្បេសុ តម្បិតោ ។

អញ្ញេនតំ ឋបេត្វាន

យេ តត្ថ ឆសវគ្គិតោ ។

សព្វតម្បតរេ សង្ឃោ

វីសោ សព្វត្ថ តម្បិតោ ។

តត្ថាធិ សំវច្ឆរោ ៥

សង្ឃមាន ៥ ពួកគឺ សង្ឃបតុវគ្គ ១ បញ្ចវគ្គ ១ ទស-
វគ្គ ១ វីសតិវគ្គ ១ អតិរេកវីសតិវគ្គ ១ ។ សង្ឃបតុវគ្គ
គួរដល់កម្ម (តាំងពួង) រៀរលែងតែ (កម្ម ៣ យ៉ាង) គឺ
ឧបសម្បទាកម្ម ១ បវារណាកម្ម ១ អព្ភានកម្ម ១ ។ សង្ឃ
បញ្ចវគ្គគួរដល់កម្មក្នុងកម្មតាំងពួង រៀរលែងតែកម្មពីរយ៉ាង
គឺឧបសម្បទាកម្មក្នុងមជ្ឈិមប្រទេស ១ អព្ភានកម្ម ១ ។
ភិក្ខុសង្ឃទសវគ្គ (ធ្វើកម្មតាំងអស់បាន) រៀរលែងតែអព្ភាន-
កម្មមួយចេញ ។ សង្ឃវីសតិវគ្គ គួរដល់កម្មក្នុងកម្មតាំងពួង
ឈ្មោះថាធ្វើកម្មបានគ្រប់កម្ម ។ ភិក្ខុនីក្តី សិក្ខមានាក្តី

สามเณเรน สามเณริกาย

ปจฺจกฺขาตพฺพมาปตฺติ

ทุกฺกฏสฺสาปตฺติ ฯ สฺวาเน

อปฺปฏิกมฺมาธิฏฺฐิยา

ปณฺณตฺติวชฺชสิกฺขาปทสฺส

ตีสฺวตีรฺปญฺญตฺตสฺส

มาตุ ปิตุ จ ฆาตสฺส

อรหนฺ ภิกฺขุนีทูสี

เภทกสฺส โลหิตุปฺปาทกสฺส

ฆฏฺเฏนฺ นานาสงฺฆสฺส

นานาสีมาย ฐิยา

ยสฺส สเญฺจ กเร กมฺมฺ

ปกาสิ เต จตุรีสติ

สหสฺสานิ ปฏิกฺขิตฺตา

น โหเตฺว กณฺหปกฺขกา

จาริกาสิกจตุกฺกา

ปริวาสกมฺมาทิยา ฯ

สามเณรภิกษุ สามเณรีภิกษุ สิกขมานาภิกษุ สามีจิกรรมที่ภิกษุพึงกระทำแก่ภิกษุ ภิกษุที่ควรอยู่ร่วมอุโบสถ ภิกษุที่สงฆ์ยกเข้าในปาติโมกข์ ภิกษุที่ไม่ควรยกเข้าในปาติโมกข์ เพราะไม่ได้ทำปริวาสกรรม เพราะไม่ได้ทำมานัตกรรม เพราะไม่ได้ทำมานัตตจาริกกรรม เพราะไม่ได้ทำอัพภานกรรม ภิกษุที่ควรยกเข้าในปาติโมกข์ ภิกษุที่ไม่ควรยกเข้าในปาติโมกข์

ម្ចុលមានត្តមព្ភេយ្យ
អកម្ចុំ ន ច ការណំ
ម្ចុលអរហាមានត្តំ
អព្ភានារហាមេវ ច
អកម្ចុការការា បញ្ច
សម្ចុនេ្ធន បការសំតា ។
តំក្ខុនី សំក្ខុមាតា ច
សាមណោរោ សាមណោរំការា
បក្ខុក្ខន្ធិបធុម្មត្តា
ទិត្តវេនធនស្សរេ
អរហ្ដិការម្មធិដ្ឋិយា
បង្ហោការថេយ្យសំវាសកំ
តំត្តិយតំរច្ឆានគតំ
មាតា បិតុ ច ឃាតកំ
អរហំ តិក្ខុនិទូសឹ
ភេទកំ លោហិតុប្បាទកំ
ឯកតោព្យញ្ជនេ្ជ

ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យមានត្ត ឲ្យអញ្ញាន (កម្មរបស់សង្ឃនោះ) មិនឈ្មោះថាកម្មផង សង្ឃមិនត្រូវធ្វើផង ម្យ៉ាងទៀត សង្ឃមានកិច្ចដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈជាគំរប់ ๔ ក្តី មានកិច្ចដែលគួរដល់មានត្តជាគំរប់ ๔ ក្តី មានកិច្ចដែលប្រព្រឹត្តមានត្តជាគំរប់ ๔ ក្តី មានកិច្ចដែលគួរដល់អញ្ញានជាគំរប់ ๔ ក្តី កិច្ចទាំង ๙ ពួកនេះ ព្រះសម្មុទ្ទគ្គិដ៏ប្រកាសថាបំនែមជាអកង្ខេកម្មវេយ្យ ។ កិច្ចនីក្តី សិច្ចមានាក្តី សាមណេរក្តី សាមណេរីក្តី កិច្ចដែលពោលលាសិច្ចាក្តី កិច្ចដែលត្រូវអន្ទិមវត្ថុក្តី កិច្ចឆត្តក្តី កិច្ចមានបិត្តរវើរវាយក្តី កិច្ចមានវេទនាគ្រប់សង្កត់ក្តី កិច្ចដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញក្តី ខ្ទើយក្តី បុគ្គលដែលលួចសំវាសក្តី កិច្ចដែលបួលទៅកាន់លទ្ធិតិរ្ថិយក្តី សត្វតិរច្ឆានក្តី បុគ្គលជាមាតុឃាតកក្តី បិតុឃាតកក្តី អរហន្តឃាតកក្តី ភិក្ខុនីទូសកកិច្ចក្តី ដែលធ្វើសង្ឃភេទក្តី ធ្វើលោហិតុប្បាទក្តី ទុកតោព្យញ្ជនកក្តី

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

ជាជាសំវាសកំ បិច

ជាជាសីមាយេ បិតកំ

វេយ្យាសំ យស្ស តស្ស ច

សត្តរីសានមេតេសំ

បដិក្កោសំ ឯ រូបាតិ ។

កិត្តកស្ស បតិរូបស្ស

រូបេតិ បដិក្កោសនា

សុទ្ធស្ស ទុដ្ឋសារិតោ

ពាលេហ ហិ សុទ្ធិសារិតោ

បណ្ឌកោ ថេយ្យសំវាសោ

បក្កន្តោ តិរច្ឆានគោ

មាតរំ បិតុំ អរហន្តោ

ទូសកោ សង្ឃភេទកោ

លោហិតុប្បាទកោ ថេរ

ុភគោព្យញ្ជនោ ច យោ

ឯតានេសន្តមេតេសំ

ឯសារណំ ឯ យុជ្ជតិ ។

កិកុដែលមានសំវាសផ្សេង ៗ គ្នាក្តី កិកុដែលឋិតទៅកន្លែងសីមា
ផ្សេង ៗ គ្នាក្តី កិកុដែលឋិតទៅលើអាកាសក្តី (សង្ឃផ្លូវ)
កម្មដល់បុគ្គលណា បុគ្គលនោះក្តី ឯការហាមឃាត់ (ក្នុង
កណ្តាលដំនុំសង្ឃ) របស់បុគ្គលទាំង ៦៧ ពួកនេះមិនខ្លីនខ្លីយ ។
(ការហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ) របស់
កិកុជាបកតត្ត ខើបខ្លីន កិកុបរិសុទ្ធ (បើសង្ឃបណ្តេញ
ចេញ) ឈ្មោះថា បណ្តេញចេញដោយអាក្រក់ ឯកិកុ
ល្ងង់ (បើសង្ឃបណ្តេញចេញ) ឈ្មោះថា បណ្តេញ
ចេញដោយល្អ មនុស្សខ្ជិយក្តី បុគ្គលលួចសំវាសក្តី កិកុ
ចូលទៅកាន់លទ្ធិតិរ្ថិយក្តី តិរច្ឆានក្តី បុគ្គលជាមាតុឃាតក:
ក្តី បិតុឃាតក:ក្តី អរហន្តឃាតក:ក្តី កិកុនិទូសក:ក្តី សង្ឃ-
ភេទក:ក្តី លោហិតុប្បាទក:ក្តី ឧភតោព្យញ្ជនក:ក្តី ឯបុគ្គល
ទាំង ១១ ពួកនេះ មិនគួរដល់ឧសារណាកម្មខ្លីយ ។

បម្បែយ្យក្ខន្ធកេ ឧត្តរគាថា

មាតុចាយា តន្តុភ្ជយំ

ភាណ្ឌាគារា តន្តុភ្ជយំ

អដ្ឋលីអន្ត្យភណ្ឌារំ

ផលាំ ខុដ្ឋោ ច ភាមណោ

ភណ្ឌាំលក្ខណភាសា ច

លំខិតភោ ច សីបទី

ចាបបរំសភាណោ ច

ភុណាំ ខញ្ញោ មាតោបំ ច

ភរិយោបឧទ្ធុណោ

អង្គោ អ្ងតោ ច ពាឌំភេ

អន្ធម្ងកង្ងពាឌំភេ

អ្ងកពាឌំរមេវ ច

អន្ធម្ងកពឌីភេ ច

ទ្ងត្តំសេតេ អន្ធនភោ

តេសំ ជិសារណាំ ហោតំ

សម្ពុទ្ធេន បភាសិតំ ។

មនុស្សកំបុតដៃក្តី កំបុតជើងក្តី កំបុតដៃនឹងជើងម៉ាងពីរក្តី កំបុតតែបៀកក្តី កំបុតច្រមុះក្តី កំបុតតែបៀកនឹងច្រមុះម៉ាងពីរក្តី កំបុតម្រាមដៃក្តី កំបុតមេដៃ មេជើងក្តី មនុស្សដាច់សរសៃធំក្តី មនុស្សមានម្រាមដៃពែកក្តី មនុស្សគមក្តី មនុស្សតឿក្តី មនុស្សពកក ឬពកតែងអាយុៈណាមួយក្តី មនុស្សដែលគេបៀតបៀន ឲ្យមានស្លាកស្នាមក្តី មនុស្សមានស្នាមដែលគេភាយដោយរំពាត់ក្តី មនុស្សដែលគេកត់ឈ្មោះព្យរោគទុកក្តី មនុស្សដែលមានជើងហើមស្អុកក្តី មនុស្សដែលមានរោគអាក្រក់ក្តី មនុស្សខ្ទុះឈាមស្រស្រាវ គឺមនុស្សមានរបួសអាក្រក់ខ្ទុះគេក្តី មនុស្សដែលខើបតែនឹងខ្វាក់ក្តី មនុស្សកែងកូនតែងអាយុៈណាមួយក្តី មនុស្សខ្លុកក្តី មនុស្សដែលស្ងាប់មួយចំហៀងខ្ជួនក្តី មនុស្សខ្វិនក្តី មនុស្សចាស់គ្រាំគ្រាក្តី មនុស្សដែលខ្វាក់ពីកំណើតក្តី មនុស្សគក្តី ថ្លង់ក្តី មនុស្សខ្វាក់ផង គផងក្តី មនុស្សខ្វាក់ផង ថ្លង់ផងក្តី មនុស្សគផង ថ្លង់ផងក្តី មនុស្សពាំងខ្វាក់ពាំងគពាំងថ្លង់ក្តី មនុស្សពាំង ៣២ ពួកគត់នេះ ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ប្រកាសថា មនុស្សពាំងនោះគួរដល់ឧសារណាកម្ម ។

ឧដ្ឋាយ បដិកាតព្ពា

ឯស្សជ្ជេតា ន វិជ្ជតិ

តស្ស ឧក្ខេបនា កម្មា

សត្ត ហោន្តិ អធម្មិកា

អាបន្នំ អនុវត្តន្តិ

សត្ត តេបិ អធម្មិកា

អាបន្នំ អនុវត្តន្តិ

សត្ត កម្មា សុធម្មិកា

សម្មុខា បដិបុច្ឆា ច

បដិញ្ញាយ ច ការកា

សតំអម្ហន្នភាបិកា

តជ្ជនីយេសេ ច

បព្ពាជនីយេបដិសារា

ឧក្ខេបបរិវាស ច

មូលមានត្តអព្ភានា

តថេវ ឧបសម្បទា

អញ្ញំ ការេយ្យ អញ្ញស្ស

អាបត្តិដែលត្រូវឃើញ អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងមិនដឹងអាត្រកដែលត្រូវលះបង់ មិនមានដល់ (កិក្ខុណា) ការលើកវត្តដល់កិក្ខុនោះ ចាត់ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង កិក្ខុទាំងឡាយចោទកិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិ សូម្បីកម្មរបស់កិក្ខុទាំងនោះ ក៏ចាត់ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង កិក្ខុទាំងឡាយចោទកិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិ (សូម្បី) កម្មរបស់កិក្ខុទាំងនោះ ក៏ចាត់ជាកម្មប្រកបដោយធម៌ល្អមាន ៧ យ៉ាង

ការកសង្ឃធ្វើកម្មដែលត្រូវធ្វើក្នុងទីចំពោះមុខក្តី ធ្វើដោយការសាកសួរក្តី ធ្វើដោយសេចក្តីប្តេជ្ញាក្តី ឲ្យសតិវិនយក្តី អមូឡ្ហវិនយក្តី ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មក្តី តជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បព្វាជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ខុក្ខេបនីយកម្មក្តី ឲ្យបរិវាសក្តី ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈក្តី មានត្តក្តី អព្ភានក្តី ឧបសម្បទាក្តី ហើយសង្ឃត្រឡប់ធ្វើកម្មដដែលដល់បុគ្គលដដែរវិញ

សោឡសេតេ អឆម្ខិកា
តង្គំ ភាវេយ្យ តន្តស្ស
សោឡសេតេ សុឆម្ខិកា
បជ្ជាភេវេយ្យ អញ្ញោញ្ញំ
សោឡសេតេ អឆម្ខិកា
ទ្វេ ទ្វេ មូលា ភតា តស្ស
តេបិ សោឡស ឆម្ខិកា ។
ឯតេភតមូលភំ ឧភ្ភតំ
អឆម្ខដ្ឋិ ជិនោ [ព្យា]
អភាសិ តច្ឆនីយំ ភម្ខំ
សង្ខ្យា អឈ្ឈានភារភោ
អឆម្ខេន វក្កភម្ខំ
អញ្ញំ អាភាស ភច្ចិ សោ
តត្ថាឆម្ខេន សមក្ខា
តស្ស តច្ឆនីយំ ភវុំ
អញ្ញត្ថ វក្កឆម្ខេន
តស្ស តច្ឆនីយំ ភវុំ

កម្មទាំង១៦នេះឈ្មោះថាមិនប្រែកបដោយធម៌ សង្ឃធ្វើកម្ម
នោះ ។ ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់កម្មនោះ ។ កម្មទាំង ១៦ នេះ
ឈ្មោះថាប្រែកបដោយធម៌ល្អ សង្ឃលើកឡើងនូវកម្មដទៃចំ-
ពោះភិក្ខុដែលគួរដល់កម្មដទៃវិញ កម្មទាំង ១៦ នេះឈ្មោះ
ថាមិនប្រែកបដោយធម៌ កម្មមានមូលពីរ ។ ដែលសង្ឃបាន
ធ្វើដល់ភិក្ខុនោះ កម្មទាំង១៦នោះក៏ឈ្មោះថាកម្មប្រែកបដោយ
ធម៌ដែរ ។ សូម្បីបុគ្គលដែលមានមូលមួយ ។ ព្រះដ៏ន្រសី
ទ្ធ៌ត្រាស់ថា មិនប្រែកបដោយធម៌ សង្ឃ (គិតគ្នាថា)
ភិក្ខុនេះជាអ្នកធ្វើការបង្កហេតុ ហើយបានធ្វើតជ្ជនីយកម្ម
(ដល់ភិក្ខុនោះ) តែធ្វើកម្មដាពួកទាំងមិនប្រែកបដោយធម៌
ភិក្ខុនោះក៏ចេញទៅកាន់អាវាសដទៃ ឯភិក្ខុទាំងឡាយដែល
នៅក្នុងអាវាសនោះក៏ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម៌
ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះទៀត (ភិក្ខុនោះ) ក៏ចេញ
ទៅកាន់អាវាសដទៃ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលនៅក្នុងអាវាសដទៃ
(នោះ)ជាពួក តែប្រែកបដោយធម៌ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ

បដិរូបកេន វក្កលិ
សមក្កលិំ តថា ករុំ
អជម្មេន សមក្កា ច
ជម្មេន វក្កមេវ ច
បដិរូបកេន វក្កា ច
សមក្កា ច នមេ បជា
ឯកេកំ មូលកំ កត្វា
ចក្កំ ពន្ធេ វិចក្ខណោ ។
ពាលាព្យត្តស្ស ឆិយស្សុំ
បញ្ហាវេ កុលទូសកំ
បដិសារណីយំ កម្មំ
តតរេ អក្កោសកស្ស ច
អធស្សុនាបដិក្កម្មេ
យោ ច ទិដ្ឋិំ ន ឆិស្សុជ្ជេ
តេសំ ឧក្ខេបនំ កម្មំ
សង្គភោជ ការំតំ
ឧបរិវេយកម្មានំ

ទៀត ឯកិក្ខុទាំងឡាយនោះជាពួកទាំងប្រែកបដោយធម៌ប្ញូម
ក៏មាន ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ប្ញូមក៏មាន ឱនឆ្ពោ
តជ្ឈនីយកម្ម (ដល់កិក្ខុនោះ) ដូចគ្នា បទទាំងឡាយនេះគឺ កម្ម
ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម៌ក្តី កម្មជាពួក តែប្រែកប
ដោយធម៌ក្តី កម្មជាពួកទាំងប្រែកបដោយធម៌ប្ញូមក្តី កម្មព្រម
ព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ប្ញូមក្តី (បទទាំងអម្បាលនេះ)
អ្នកមានប្រាជ្ញាគប្បីធ្វើឲ្យមានមូលមួយ ។ ហើយបង់ឲ្យជា
បក្ខ ។ សង្ឃធ្វើនិយស្សកម្ម ដល់កិក្ខុលង់ក្តី មិនផ្ទាសក្តី
សង្ឃធ្វើបព្វាជនីយកម្ម ដល់កិក្ខុដែលទ្រុស្តត្រកូលក្តី សង្ឃ
ធ្វើបដិសារណីយកម្ម ដល់កិក្ខុដែលផេះគ្រហស្ថក្តី កិក្ខុណា
មិនឃើញអាបត្តិក្តី មិនសំដែងអាបត្តិក្តី មិនលះបង់ទិដ្ឋិ
អាក្រក់ចេញក្តី ព្រះបរមគ្រូជាសត្ថុវហៈទ្រង់សំដែងនូវ
ទុក្កដនីយកម្មដល់កិក្ខុទាំងនោះ អ្នកមានប្រាជ្ញាគប្បីនាំទៅ

រវញ្ញោ តជ្ជនិយំ ឧយេ
តេសំយេវ អនុលោមំ
សម្មា វត្តតិ យោធតិ
បស្សន្តិ តេសំ កម្មានំ
ហេដ្ឋា កម្មនយេន ច
តស្មឹ តស្មឹ ហិ ករម្ហេសុ
តត្រជ្ជោ ច វិភាធតិ
អកតំ ទុក្កដញ្ហេវ
បុន កាតព្ពកន្តិ ច
កម្មេ បស្សន្តិយោ ចាបិ
តេ ភិក្ខូ ធម្មកាធិនោ
វិបត្តិព្យាធិតេ ធិស្វា
ភវេ្ជប្បត្តេ បហាមុនិ
បដិប្បស្សទ្ធិមក្ខាសិ
សល្លកត្តោវ ទុិសច្ចន្តិ[1] ។

---

๑ ឥទំ ឧភតំ ខ. ឆេត្តកេន យោគ្យយ្យេវ វិសេទិសន្តិ ញាតព្ពំ ។

គឺថាគប្បីធ្វើឆន្ទៈយកមជ្ឈត្តកិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់វិនយ-
កម្ម កិក្ខុដែលសង្ឃបានធ្វើកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ
ចំពោះវត្តុដ៏សមគួរដល់កម្មទាំងអម្បាលនោះ ហើយមកសូម
ការរម្ងាប់កម្មទាំងនោះ (នឹងសង្ឃ) តាមន័យនៃកម្មវាចាដ៏ខាង
ក្រោយ សង្ឃដែលឋិតនៅ ក្នុងទីនោះដដែលគ្នា ក្នុងកម្ម
នោះៗក្តី ពុំនោះសោត កិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយថា កម្ម
ឈ្មោះថា សង្ឃមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាសង្ឃធ្វើអា-
ក្រក់ហើយ កម្មសង្ឃត្រូវធ្វើទៀតក្តី កិក្ខុទាំងនោះឈ្មោះថា
ធម្មវាទី ក្នុងការរម្ងាប់នូវកម្ម (នោះ) ព្រះសម្ពុទ្ធជាអ្នកប្រាជ្ញ
ដ៏ប្រសើរទ្រង់ឃើញកិក្ខុទាំងឡាយដែលមានវិបត្តិបៀតបៀន
ហើយជាកិច្ចគួរដល់កម្ម ទើបទ្រង់សំដែងនូវវិធីរម្ងាប់កម្មដូច
ជាពេទ្យមើលរបួសប្រាប់នូវឧសជូរច្រេះឯង ។

កោសម្ពិកក្ខន្ធកំ

(១៤៤) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា កោសម្ពិយំ
វិហរតិ ឃោសិតារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អាបត្តិំ អាបន្នោ ហោតិ ។ សោ តស្សា
អាបត្តិយា អាបត្តិធិដ្ឋិ ហោតិ អញ្ញេ ភិក្ខូ តស្សា
អាបត្តិយា អនាបត្តិធិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ។ សោ អបរេន
សមយេន តស្សា អាបត្តិយា អនាបត្តិធិដ្ឋិ ហោតិ អញ្ញេ
ភិក្ខូ តស្សា អាបត្តិយា អាបត្តិធិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ។ អថ-
ខោ តេ ភិក្ខូ តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោចុំ អាបត្តិំ ត្វំ អាវុសោ
អាបន្នោ បស្សសេតំ អាបត្តិំ ។ ឧត្តិំ មេ អាវុសោ
អាបត្តិំ យមហំ បស្សេយ្យន្តិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ
សាមគ្គិំ លភិត្វា តំ ភិក្ខុំ អាបត្តិយា អនុស្សរេ ឧក្ខិ-
បិំសុ ។ សោ ច ភិក្ខុ ពហុស្សុតោ ហោតិ អាគតាគមោ
ធម្មធរោ វិនយធរោ មាតិកាធរោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ មេ-
ធាវី លជ្ជី កុក្កុច្ចកោ សិក្ខាកាមោ ។ អថខោ
សោ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈេ សម្ពាឡ្ហេ ភិក្ខូ ឧបសង្កមិត្វា

កោសម្ពិកក្ខន្ធកៈ

(១៤៤) សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តឃោសិតារាម ទៀបក្រុងកោសម្ពី ។ លុះនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបត្រូវអាបត្តិ ។ ភិក្ខុនោះយល់ឃើញអាបត្តិនោះថា ជាអាបត្តិមែន ពួកភិក្ខុដទៃយល់ឃើញអាបត្តិនោះថា មិនមែនជាអាបត្តិទេវិញ ។ លុះកាលជាខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះត្រឡប់យល់ឃើញអាបត្តិនោះថា មិនមែនជាអាបត្តិទេវិញ ពួកភិក្ខុដទៃត្រឡប់យល់ឃើញអាបត្តិនោះថា ជាអាបត្តិទេវិញ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា នែអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ តើលោកបានឃើញអាបត្តិនុ៎ះឬទេ ។ ភិក្ខុនោះតបទៅវិញថា នែអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញនោះគ្មានទេ ។ លុះនោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នាហើយ ក៏លើកវត្ថុភិក្ខុនោះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ។ ឯភិក្ខុនោះសោត ក៏ជាពហុស្សូត្រ(ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន) ស្ទាត់ក្នុងបិដក ជាអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ជាបណ្ឌិត ឆ្លៀវឆ្លាស មានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីអៀនខ្មាស មានសេចក្តីរវែង នឹងមានសេចក្តីស្រឡាញ់ក្នុងសិក្ខា ។ លុះជាប់នោះ ភិក្ខុនោះក៏បានចូលទៅកេពួកភិក្ខុដែលជាមិត្តគ្រាន់តែបានឃើញគ្នា នឹងជាមិត្តដ៏ម៉ាំមួន

ពោសម្ដីពួកន្ធកៈ អាបត្តិទុដ្ឋុ

ឯតទវោច អធាបត្តិ ឯសា អាវុសោ នេសា អាបត្តិ
អធាបន្នោម្ហិ នម្ហិ អាបន្នោ អនុក្កំនោម្ហិ នម្ហិ នុក្កំនោ
អនម្ហីកេនម្ហិ កម្មេន នុក្កំនោ ក្យុប្បេន អដ្ឋានារហោ
ហោតិ មេ អាយស្មន្តោ ឧម្មនោ វិនយនោ បក្ខាតំ ។
អលភិ ខោ សោ ភិក្ខុ សង្ឃិដ្ឋេ សម្ភត្តេ ភិក្ខូ បក្ខេ ។
ជានបទានំ ច សង្ឃិដ្ឋានំ សម្ភត្តានំ ភិក្ខូនំ សន្តិកេ
ទូតំ ចាហេសិ អធាបត្តិ ឯសា អាវុសោ នេសា អាបត្តិ
អធាបន្នោម្ហិ នម្ហិ អាបន្នោ អនុក្កំនោម្ហិ នម្ហិ នុក្កំនោ
អនម្ហីកេនម្ហិ កម្មេន នុក្កំនោ ក្យុប្បេន អដ្ឋានារហោ
ហោន្តិ មេ អាយស្មន្តោ ឧម្មនោ វិនយនោ បក្ខាតំ ។
អលភិ ខោ សោ ភិក្ខុ ជានបទេបិ សង្ឃិដ្ឋេ សម្ភត្តេ
ភិក្ខូ បក្ខេ ។ អថខោ តេ នុក្កំត្តាវុត្តកា ភិក្ខូ
យេន នុក្កេបកា ភិក្ខូ តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា

កោសម្ពិកក្ខន្ធកៈ ការយល់ឃើញអាបត្តិថាជាអាបត្តិមែន

ហើយនិយាយពាក្យនេះថា នែអាវុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ ខ្ញុំជាកិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ជាកិក្ខុឥតត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) ខ្ញុំជាកិក្ខុដែលសង្ឃមិនគួរលើកវត្ត ជាកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តខ្ញុំដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូមលោកទាំងឡាយមកជាបក្ខពួករបស់ខ្ញុំតាមធម៌តាមវិន័យ ។ កិក្ខុនោះក៏បានកិក្ខុដែលជាមិត្តគ្រាន់តែបានឃើញគ្នា ទំាងមិត្តដ៏មាំមួនមកជាបក្ខពួកឡើង ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ កិក្ខុនោះក៏បញ្ចូនបម្រើទៅកាន់សំណាក់ពួកកិក្ខុដែលជាមិត្តគ្រាន់តែបានឃើញគ្នា ទំាងមិត្តដ៏មាំមួនដែលនៅកាន់ជនបទថា នែអាវុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ ខ្ញុំជាកិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ជាកិក្ខុឥតត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) ខ្ញុំជាកិក្ខុដែលសង្ឃមិនគួរលើកវត្ត ជាកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តខ្ញុំដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុឡើយ សូមអស់លោកដ៏មានអាយុមកជាបក្ខពួកនឹងខ្ញុំតាមធម៌តាមវិន័យ ។ កិក្ខុនោះក៏បានកិក្ខុដែលជាមិត្តគ្រាន់តែបានឃើញគ្នា ទំាងមិត្តដ៏មាំមួនដែលនៅកាន់ជនបទមកជាបក្ខពួកឡើង ។ គ្រានោះ ពួកកិក្ខុអកប្រព្រឹត្តតាមកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តនោះ បានចូលទៅរកពួកកិក្ខុអកលើកវត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បាននិយាយ

ขุทฺทโกเปน กิกฺขุ ปิตฺตวิเรจนํ อาทิยิตฺวา ปิวนฺตสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส อาปตฺติ อาทิยิตฺวา ปิวนฺตสฺส กิกฺขุ นิสฺสคฺคิยสฺส กิกฺขุ อาทิยิตฺวา อนฺตกิเลฺล ปิวนฺตสฺส กิกฺขุ นิสฺสคฺคิยสฺส กิกฺขุ ขุทฺทกิเลฺล อนฺตมฺปิเกน กเมฺมน ขุทฺทกิเลฺล กมฺมวิปฺปนฺน อนฺตานาทเร-นาปิ ฯ ปิตฺตํ ปุเลฺล ขุทฺทโกเปน กิกฺขุ ขุทฺทกิลาฏปุเลฺลเกน กิกฺขุ ปิตฺตวิเรจนํ อาทิยิตฺวา ปิวนฺตสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส นิสฺสคฺคิยสฺส กิกฺขุ นิสฺสคฺคิยสฺส อาทิยิตฺวา อนฺตกิเลฺล ปิวนฺตสฺส กิกฺขุ นิสฺสคฺคิยสฺส ขุทฺทกิเลฺล ปิวนฺตสฺส กิกฺขุ อนฺตกิเลฺล อนฺตมฺปิเกน กเมฺมน ขุทฺทกิเลฺล อกมฺมวิปฺปนฺน นานาทเรน หิ เอเต สุทฺธิ อาย-สฺมนฺโต ปิตฺตํ ขุทฺทกิลาฏปุเลฺลเกน กิกฺขุ อนฺวทฺธมาสิกสฺส อนฺตรวิกาเยนาปิ ฯ ปิตฺตมฺปิ เอเต เต ขุทฺทกิลาฏปุเลฺลเกน กิกฺขุ ขุทฺทโกเปนปิ กิกฺขุปิ ปุถุมานา ตเถว ตํ ขุทฺทกิลาฏปุเลฺลเกน กิกฺขุ อนฺวทฺธมาสิกสฺส อนฺตรวิกาเยนาปิ ฯ

ពាក្យនេះនឹងពួកកិក្ខុលើកវត្តថា នែអាវុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ កិក្ខុនេះមិនត្រូវអាបត្តិ កិក្ខុនេះឥតត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) កិក្ខុនេះសង្ឃមិនគួរលើកវត្ត កិក្ខុនេះសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃលើកវត្តកិក្ខុនេះដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុឡើយ ។ កាលបើកិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ពួកកិក្ខុអកលើកវត្តបាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកកិក្ខុអកប្រព្រឹត្តតាមកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តវិញថា នែអាវុសោ នេះជាអាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ កិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិហើយ កិក្ខុនេះមិនមែនជាមិនត្រូវអាបត្តិទេ កិក្ខុនេះសង្ឃគួរលើកវត្តបានហើយ កិក្ខុនេះមិនមែនជាកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ កិក្ខុនេះសង្ឃលើកវត្តដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុហើយ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អស់លោកកុំប្រព្រឹត្តតាម កុំតាមចោមរោមកិក្ខុដែលសង្ឃបានលើកវត្តនេះឡើយ ។ ឯពួកកិក្ខុអកប្រព្រឹត្តតាមកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តនោះ កាលបើពួកកិក្ខុអកលើកវត្តនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ក៏នៅតែប្រព្រឹត្តតាម នៅតែតាមចោមរោមកិក្ខុដែលសង្ឃបានលើកវត្តហើយនោះដដែល ។

กោសម្ពិកក្ខន្ធកេ អាបត្តិទិដ្ឋិ

(๑๔๘) អថខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច ឥធ ភន្តេ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អាបត្តឹ អាបជ្ជោ អហោសិ សោ តស្សា អាបត្តិយា អាបត្តិទិដ្ឋិ អហោសិ អញ្ញោ ភិក្ខុ តស្សា អាបត្តិយា អនាបត្តិទិដ្ឋិនោ អហោសុំ សោ អបរេន សមយេន តស្សា អាបត្តិយា អនាបត្តិទិដ្ឋិ អហោសិ អញ្ញោ ភិក្ខុ តស្សា អាបត្តិយា អាបត្តិទិដ្ឋិនោ អហោសុំ អថខោ តេ ភន្តេ ភិក្ខូ តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោចុំ អាបត្តឹ ត្វំ អាវុសោ អាបជ្ជោ បស្សុសេតំ អាបត្តិន្តិ ន ត្វំ មេ អាវុសោ អាបត្តិ យមហំ បស្សេយ្យន្តិ អថខោ តេ ភន្តេ ភិក្ខូ សាមគ្គឹ លភិត្វា តំ ភិក្ខុំ អាបត្តិយា អទស្សនេ ឧក្ខិបិំសុ សោ ច ភន្តេ ភិក្ខុ ពហុស្សុតោ អាគតាគមោ ធម្មធរោ វិនយធរោ មាតិកាធរោ បណ្ឌិ-តោ ព្យត្តោ មេធាវី លជ្ជី កុក្កុច្ចកោ សិក្ខាកាមោ

ភោសម្ពិកូឧទ្ទក: ការយល់ឃើញអាបត្តិថាជាអាបត្តិមែន

[១៤៩] គ្រានោះ មានភិក្ខុ១រូបបួលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបួលទៅដល់ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅកន្លែងដ៏សមគួរ ។ ភិក្ខុនោះលុះអង្គុយនៅកន្លែងដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងទីនេះមានភិក្ខុ១រូបត្រូវអាបត្តិហើយ ភិក្ខុនោះបានយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអាបត្តិមែន តែពួកភិក្ខុដទៃយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាមិនមែនជាអាបត្តិ លុះកាលជាខាងក្រោយ ភិក្ខុនោះត្រឡប់យល់ឃើញអាបត្តិនោះថាមិនមែនជាអាបត្តិទៅវិញ ពួកភិក្ខុដទៃត្រឡប់យល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអាបត្តិទៅវិញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងវេលានោះឯង ភិក្ខុចាំងឡាយនោះនិយាយតាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា នែអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយតើ លោកឃើញអាបត្តិនុ៎ះឬទេ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា នែអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញនោះគ្មានទេ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស គ្រានោះ ភិក្ខុចាំងនោះបានសេចក្តីសាមគ្គីគ្នាហើយក៏លើកវត្ថុភិក្ខុនោះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឯភិក្ខុនោះសោតក៏ជាពហុស្សុតស្ទាត់កាន់បិដក ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ហើយជាបណ្ឌិត ឆ្លៀវឆ្លាស មានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីអៀនខ្មាស មានសេចក្តីវៃឆ្លង មានសេចក្តី

อถโข สมฺพหุลา ภิกฺขู สงฺฆิยา สมฺภตฺเต ภิกฺขู อุปสงฺกมิตฺวา ปสชฺช นิสินฺเน อามนฺเตสิ ยถา อายสฺมนฺเต นาม อามนฺเตหิ อนุกฺกฏฺฐิมฺหิ ธมฺมิ อาปตฺติยา อนุกฺกฏฺฐิมฺหิ ธมฺมิ อุกฺกฏฺฐา อธมฺมิกมฺหิ กมฺเม อุกฺกฏฺฐา กุปฺปา อฏฺฐานารหา โหนฺติ เย อายสฺมนฺโต ธมฺมวาทิโน วินยวาทิโน ปกฺขาติ อลภึ โข สมฺพหุลา ภิกฺขู สงฺฆิยา สมฺภตฺเต ภิกฺขู ปกฺเข ฉนฺทปาริสุทฺธึ สงฺฆิฏฺฐานํ สมฺภตฺถานํ สงฺฆิกานญฺจ ภาโรสิ อามนฺเตสิ ยถา อายสฺมนฺเต นาม อามนฺเตหิ อนุกฺกฏฺฐิมฺหิ ธมฺมิ อาปตฺติยา อนุกฺกฏฺฐิมฺหิ ธมฺมิ อุกฺกฏฺฐา อธมฺมิกมฺหิ กมฺเม อุกฺกฏฺฐา กุปฺปา อฏฺฐานารหา โหนฺติ เย อายสฺมนฺโต ธมฺมวาทิโน วินยวาทิโน ปกฺขาติ อลภึ โข สมฺพหุลา ภิกฺขู ฉนฺนปเนติ สงฺฆิฏฺฐ สมฺภตฺเต

ស្រឡាញ់កុង្ខសិក្ខា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស គ្រានោះ កិកុនោះចូលទៅរកពួកកិកុដែលជាមិត្តគ្រាន់តែឃើញគ្នា នឹងមិត្តដ៏មាំមួនហើយនិយាយពាក្យនេះថា នែអាវុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ ខ្ញុំជាកិកុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ជាកិកុឥតត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) ខ្ញុំជាកិកុដែលសង្ឃមិនគួរលើកវត្ត ជាកិកុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តខ្ញុំដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូមអស់លោកមកជាបក្ខពួកនឹងខ្ញុំតាមធម៌ តាមវិន័យ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កិកុនោះក៏បានកិកុដែលជាមិត្តគ្រាន់តែឃើញគ្នា នឹងជាមិត្តដ៏មាំមួនមកជាបក្ខពួកទៀត មិនតែប៉ុណ្ណោះ កិកុនោះបានបញ្ឆេះបំរើទៅកង់សំណាក់ពួកកិកុដែលជាមិត្តគ្រាន់តែឃើញគ្នា នឹងជាមិត្តដ៏មាំមួនដែលនៅកង់ជនបទថា នែអាវុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ ខ្ញុំជាកិកុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ជាកិកុឥតត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) ខ្ញុំជាកិកុដែលសង្ឃមិនគួរលើកវត្ត ជាកិកុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តខ្ញុំដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ សូមអស់លោកដ៏មានអាយុមកជាបក្ខពួកនឹងខ្ញុំតាមធម៌ តាមវិន័យ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កិកុនោះក៏បានកិកុដែលជាមិត្តគ្រាន់តែឃើញគ្នា នឹងជាមិត្តដ៏មាំមួន

តំក្ខ៑ បក្ខេ អជខោ តេ កន្តេ ឧក្ខិត្តានុវត្តកោ តំក្ខ៑
យេន ឧក្ខេបកោ តំក្ខ៑ តេនុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្វា ឧក្ខេបកេ តំក្ខ៑ ឯតទវោចុំ អជាបត្តិំ ឯសា អាវុសោ នេសា អាបត្តិំ អជាបន្នោ ឯសោ តំក្ខ៑ នេសោ តំក្ខ៑ អារញ្ញោ អនុក្ខិត្តោ ឯសោ តំក្ខ៑ នេសោ តំក្ខ៑ ឧក្ខិត្តោ អជម្ចិកេន កម្មេន ឧក្ខិត្តោ ករុម្បេន អដ្ឋានារហោនាតិ ឯវំ វុត្តេ កន្តេ ឧក្ខេបកោ តំក្ខ៑ ឧក្ខិត្តានុវត្តកេ តំក្ខ៑ ឯតទវោចុំ អាបត្តិំ ឯសា អាវុសោ នេសា អជាបត្តិំ អាបន្នោ ឯសោ តំក្ខ៑ នេសោ តំក្ខ៑ អារញ្ញោ ឧក្ខិត្តោ ឯសោ តំក្ខ៑ នេសោ តំក្ខ៑ អនុក្ខិត្តោ ជម្ចិកេន កម្មេន ឧក្ខិត្តោ អករុម្បេន ហានារហោន មា ខោ តុម្ហេ អាយស្មន្តោ ឯតំ ឧក្ខិត្តកំ តំក្ខ៑ អនុវត្តិត្ថ អនុបវាវេថាតិ

កោសម្ពីកក្ខន្ធកៈ ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត

ដែលនៅកងជនបទមកជាបក្ខពួកឡើង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស វេលានោះ ពួកកិក្ខុអកប្រព្រឹត្តតាមកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តនោះបានចូលទៅកេពួកកិក្ខុអកលើកវត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងពួកកិក្ខុអកលើកវត្តថា នែអាវុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ កិក្ខុនេះមិនត្រូវអាបត្តិ កិក្ខុនេះឥតត្រូវអាបត្តិ(អ្វីទេ) កិក្ខុនេះសង្ឃមិនគួរលើកវត្ត កិក្ខុនេះសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តកិក្ខុនេះដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើត ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលបើកិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ឯពួកកិក្ខុអកលើកវត្តក៏និយាយពាក្យនេះនឹងពួកកិក្ខុអកប្រព្រឹត្តតាមកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ នេះជាអាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ កិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិហើយ កិក្ខុនេះមិនមែនជាមិនត្រូវអាបត្តិទេ កិក្ខុនេះសង្ឃគួរលើកវត្តហើយ កិក្ខុនេះមិនមែនជាកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តកិក្ខុនេះដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើត ជាកម្មគួរដល់ហេតុហើយ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អស់លោកកុំប្រព្រឹត្តតាម កុំតាមចោមរោមកិក្ខុដែលសង្ឃ

ฯวุตฺตมฺปิ เจตํ ภควตา อุกฺขิตฺตานุวตฺตกา ภิกฺขู อุกฺเขป-
กេหิ ภิกฺขูหิ วุจฺจมานา ตเถว ตํ อุกฺขิตฺตกํ ภิกฺขุ
อนุวตฺตนฺติ อนุปวิภาเวนฺติ ฯ อถ ខោ ภគវา ภิกฺขូ ภิกฺขุ-
สង្ឃា ภิกฺขូ ภิกฺขុสង្ឃំ ឧដ្ឋាយាសនា យេន
อุกฺเขปกา ภิกฺขู เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา បញ្ញត្តេ
អាសនេ និสីទิ ฯ និសជ្ជ ខោ ภគវา อุกฺเขปเก
ภิกฺขូ ឯតទវោច មา ខោ តุម្ហេ ภิกฺខវេ បដิភាតំ នោ
បដิភាតំ នោតំ យស្មឹ ภ តស្មឹ ภ ภิกฺขุ อุกฺขิปิตព្ពំ
មញ្ញិត្ថ ฯ ส ចេ ตุម្ហេ ภิกฺខវេ ภิกฺขុ អាបត្តឹ អាបជ្ជោ เหោติ ฯ
សោ តស្សา អាបត្តិយา អនាបត្តិទិដ្ឋិ เหោតិ អញ្ញេ
ภิกฺขូ តស្សา អាបត្តិយา អាបត្តិទិដ្ឋោ เหោนฺติ ฯ តេ
เจ ภิกฺขវេ ภิกฺขូ តំ ภิกฺขុំ ឯវំ ជានนฺติ អយំ ខោ อา-
យស្មา ពហុស្សุតោ ฯ เป ฯ สิក្ខាកាเมา สเจ មយំ
ส ภิกฺขុំ អาបត្តិយา អនុสฺสរេ อุกฺขิปิสฺสาม ន มยំ

ปานลើកវត្តនេះឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កុំឲ្យភិក្ខុអកប្រព្រឹត្ត តាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តនោះ កាលបើឲ្យភិក្ខុអកលើកវត្តនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ក៏នៅតែប្រព្រឹត្តតាម នៅតែតាមចោមរោមភិក្ខុដែលសង្ឃបានលើកវត្តនោះដដែល ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា ភិក្ខុសង្ឃបែកគ្នាហើយ ភិក្ខុសង្ឃបែកគ្នាហើយ ទើបទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈហើយ យាងចូលទៅរកពួកភិក្ខុអកលើកវត្ត លុះយាងចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេរៀបចំក្រាលថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់រួចហើយក៏មានព្រះពុទ្ធដីកានឹងពួកភិក្ខុអកលើកវត្តយ៉ាងនេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកុំសំគាល់ភិក្ខុដែលសង្ឃគប្បីលើកវត្តព្រោះហេតុណាមួយថា ការនេះប្រាកដដល់យើងហើយ ការនេះប្រាកដដល់យើងហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះត្រូវអាបត្តិហើយ ។ ភិក្ខុនោះយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអនាបត្តិ ឯពួកភិក្ខុដទៃយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអាបត្តិមែន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះស្គាល់ភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុនេះជាពហុស្សុត ។ បេ ។ មានសេចក្តីស្រឡាញ់ក្នុងសិក្ខា បើយើងនឹងលើកវត្តភិក្ខុនេះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ យើងនឹងមិនផ្ទៃ

ឥមិនា កិក្ខុនា សទ្ធឹ ឧភោសង្ឃំ ភេរិសញ្ញាម វិនា ឥ-
មិនា កិក្ខុនា ឧភោសង្ឃំ ភេរិសញ្ញាម ភរិសញ្ញតិ សង្ឃសញ្ញ
តតោនិទានំ ភណ្ឌនំ កលហោ វិក្ខហោ វិវាទោ សង្ឃ-
ភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវវត្ថានំ សង្ឃនានាភាវណត្តិ ។
ភេទភរុភេទហិ កិក្ខវេ កិក្ខូហិ ន សោ កិក្ខុ អាបត្តិយា
អនសញ្ញេ ឧក្ខិបិតព្ពោ ។ ឥទ បន កិក្ខវេ កិក្ខុ
អាបត្តឹ អាបន្នោ ហោតិ ។ សោ តស្ស អាបត្តិយា
អនាបត្តិទិដ្ឋិ ហោតិ អញ្ញេ កិក្ខូ តស្ស អាបត្តិយា អា-
បត្តិទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ។ តេ ចេ កិក្ខវេ កិក្ខូ តំ កិក្ខុំ ឯវំ
ជានន្តិ អយំ ខោ អាយស្មា ពហុស្សុតោ ។បេ។
សំភ្លាភាមោ សចេ មយំ ឥមំ កិក្ខុំ អាបត្តិយា អ-
នសញ្ញេ ឧក្ខិបិសញ្ញាម ន មយំ ឥមិនា កិក្ខុនា សទ្ធឹ
បភរេសញ្ញាម វិនា ឥមិនា កិក្ខុនា បភរេសញ្ញាម ន មយំ
ឥមិនា កិក្ខុនា សទ្ធឹ សង្ឃភេទំ ភេរិសញ្ញាម វិនា ឥមិ-
នា កិក្ខុនា សង្ឃភេទំ ភេរិសញ្ញាម ន មយំ ឥមិនា
កិក្ខុនា សទ្ធឹ អាសនេ និសីទិសញ្ញាម វិនា ឥមិនា កិក្ខុនា
អាសនេ និសីទិសញ្ញាម ន មយំ ឥមិនា កិក្ខុនា សទ្ធឹ

កោសម្ពិកុន្ថកៈ ការយល់ឃើញអាបត្តិថាជាអនាបត្តិ

ឧបោសថជាមួយនឹងកិកុនេះ យើងវៀរលែងកិកុនេះចេញទើបធ្វើឧបោសថ (នោះ) ការបង្អាប់ហេតុ ការឈ្លោះ ការប្រកាន់ផ្សេង ៗ សេចក្តីវិវាទ សេចក្តីបែកធ្លាយនៃសង្ឃ សេចក្តីប្រែធានៃសង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេង ៗ របស់សង្ឃ មុខជានឹងមានដល់សង្ឃ ព្រោះការលើកវត្តកិកុនោះជាហេតុមិនខាន ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ពួកកិកុដែលមានចិត្តជួនកឋការបំបែកសង្ឃ មិនគួរនឹងលើកវត្តកិកុនោះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិទេ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ មានកិកុត្រូវអាបត្តិហើយ ។ កិកុនោះយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអនាបត្តិ ឯពួកកិកុដទៃយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអាបត្តិ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បើកិកុទាំងនោះស្គាល់កិកុនោះយ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុនេះជាពហុស្សុត ។ បេ ។ មានសេចក្តីស្រឡាញ់ក្នុងសិក្ខា បើយើងនឹងលើកវត្តកិកុនេះព្រោះមិនឃើញនូវអាបត្តិហើយ យើងមុខជាមិនបាត់រណាជាមួយនឹងកិកុនេះ តែយើងវៀរលែងកិកុនេះចេញហើយបាត់រណា យើងមុខជានឹងមិនធ្លុះសង្ឃកម្មជាមួយនឹងកិកុនេះដែរ តែយើងវៀរលែងកិកុនេះចេញហើយធ្លុះសង្ឃកម្ម យើងមុខជានឹងមិនអង្គុយលើអាសនៈជាមួយនឹងកិកុនេះដែរ តែយើង វៀរលែងកិកុនេះចេញហើយអង្គុយលើអាសនៈយើងមុខជានឹងមិនអង្គុយកន្លែងតែមួយជាមួយនឹង

ยาคุยาเน ฉสีฉิสฺสาม วิกา ฯมิกา กิกฺขา ยาคุยา-
เน ฉสีฉิสฺสาม น มยิ ฯมิกา กิกฺขา สฺวิ ภตฺตคฺเค
ฉสีฉิสฺสาม วิกา ฯมิกา กิกฺขา ภตฺตคฺเค ฉสี-
ฉิสฺสาม น มยิ ฯมิกา กิกฺขา สฺวิ ปกฺกฉนฺเน
ขสิสฺสาม วิกา ฯมิกา กิกฺขา ปกฺกฉนฺเน ขสิสฺสาม
น มยิ ฯมิกา กิกฺขา สฺวิ ยถาขุฬฺหํ อกิกา-
ธนํ ปฏิฏฺฐานํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมํ กาขิสฺสาม
วิกา ฯมิกา กิกฺขา ยถาขุฬฺหํ อกิกาธนํ ปฏิฏฺฐา-
นํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมํ กาขิสฺสาม กาขิสฺสามี
สชฺฌสฺส ตโตนิทานํ กณฺฐนฺ กาลเหา วิกฺกเหา
วิกาเหา สชฺฌกาเหา สชฺฌกาฉิ สชฺฌปฺปฏิกฺขานิ
ชาชากาขาณฺฑิ ฯ เกนกขุกาเหหิ กิกฺขเว กิกฺขูหิ น
เสา กิกฺขุ ขาเมฏฺฐิยา อนสฺสเน ขุกฺกิปิตฺตเมฺหติ ฯ
อเชเอา ภกวา ขุกฺกเวกานิ กิกฺขนิ ปกมตฺถ กาสิฺวา

កិក្ខុនេះដែរ តែយើងវៀរលែងកិក្ខុនេះចេញហើយអង្គុយនៅកន្លែងទីឆាន់បបរ យើងមុខជានឹងមិនអង្គុយកន្លែងតគ្គជាមួយនឹងកិក្ខុនេះដែរ តែយើងវៀរលែងកិក្ខុនេះចេញហើយអង្គុយកន្លែងតគ្គ យើងមុខជានឹងមិននៅកន្លែងទីដែលមានដម្បូលមួយជាមួយនឹងកិក្ខុនេះដែរ តែយើងវៀរលែងកិក្ខុនេះចេញហើយនៅកន្លែងទីដែលមានដម្បូលមួយ យើងមុខជានឹងមិនធ្វើអភិវាទនកម្ម[1] បច្ចុដ្ឋានកម្ម[2] អញ្ជលិកម្ម[3] នឹងសាមីចិកម្ម[4] តាមលំដាប់ចាស់ជាមួយនឹងកិក្ខុនេះដែរ តែយើងវៀរលែងកិក្ខុនេះចេញហើយធ្វើអភិវាទនកម្ម បច្ចុដ្ឋានកម្ម អញ្ជលិកម្ម នឹងសាមីចិកម្ម តាមលំដាប់ចាស់ទី(នោះ)ការបង្កហេតុ ការឈ្លោះ ការប្រកាន់ផ្សេងៗ សេចក្តីវិវាទ សេចក្តីបែកធ្លាយនៃសង្ឃ សេចក្តីប្រែធានៃសង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេងៗរបស់សង្ឃ មុខជានឹងមានដល់សង្ឃ ព្រោះការលើកវត្ថុកិក្ខុនោះជាហេតុមិនខាន ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ពួកកិក្ខុដែលមានចិត្តជ្រួនក្នុងការបំបែកសង្ឃ មិនគួរនឹងលើកវត្ថុកិក្ខុនោះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិទេ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានសំដែងសេចក្តីនុ៎ះដល់ពួកខ្មៅភ្លុបកកិក្ខុរួចហើយក៏ទ្រង់ត្រាស់ថាក

---

๑ ការថ្វាយបង្គំដោយបញ្ចង្គប្រតិស្ឋាន ។ ๒ ការគោរពដោយកិរិយាក្រោកទទួល ។ ๓ ការគោរពដោយការប្រណម្យដៃ ។ ๔ ការកោតក្រែង ។

ឧដ្ឋាយាសនា យេន ឧក្ខិត្តានុវត្តកា ភិក្ខូ តេនុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។
និសជ្ជ ខោ អកវ ឧក្ខិត្តានុវត្តកេ ភិក្ខូ ឯតទវោច មា
ខោ តុម្ហេ ភិក្ខវេ អាបត្តឹ អាបជ្ជិត្វា ឧម្ហ អាបន្នា ឧម្ហ
អាបន្នាតិ អាបត្តឹ ន បដិកាតព្ពំ មញ្ញិត្ថ ។ ឥធ បន
ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អាបត្តឹ អាបន្នោ ហោតិ ។ សោ តស្សា
អាបត្តិយា អនាបត្តិទិដ្ឋិ ហោតិ អញ្ញេ ភិក្ខូ តស្សា អា-
បត្តិយា អាបត្តិទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ។ សោ ចេ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ
តេ ភិក្ខូ ឯវំ ជានាតិ ឥមេ ខោ អាយស្មន្តោ[1]
ពហុស្សុតា ។បេ។ សិក្ខាការមា ជានិំ មមំ ឯ តារ-
ណា អញ្ញេសំ ឯ តារណា ឧន្តា នោសា មោមហា តយា
អតតឹ តន្តុំ សចេ មំ ឥមេ ភិក្ខូ អាបត្តិយា អទស្សនេ
ឧក្ខិបិស្សន្តិ ន មយា សទ្ធឹ ឧទោសថំ ករិស្សន្តិ
វិនា មយា ឧទោសថំ ករិស្សន្តិ ករិស្សតិ សង្ឃស្ស
តតោនិទានំ កណ្ហានំ កលហោ វិក្កវោ វិវាទោ សង្ឃភេ-
ទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវវត្ថានំ សង្ឃនានាការណន្តិ ។

---

๑ ម. អាយស្មន្តា ។

កោសម្ពិកក្ខន្ធកៈ ការយល់ឃើញអាបត្តិថាជាអនាបត្តិ

អាសនៈហើយ យាងចូលទៅកាន់ពួកខ្ញុំគ្មានទុរវត្តកកិកខុ លុះយាងចូលទៅដល់ហើយ គ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ ។ លុះព្រះមានព្រះភាគគ្រង់គង់ហើយ ក៏មានព្រះពុទ្ធដីកាទៅនឹងពួកខ្ញុំគ្មានទុរវត្តកកិកខុយ៉ាងនេះថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិហើយ កុំសំគាល់អាបត្តិថាខ្លួនមិនត្រូវសំដែង ដោយគិតថា យើងមិនត្រូវអាបត្តិទេ យើងមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះត្រូវអាបត្តិហើយ ។ កិក្ខុនោះយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអនាបត្តិ តែពួកកិក្ខុដទៃយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអាបត្តិមែន ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើកិក្ខុនោះស្គាល់កិក្ខុទាំងនោះយ៉ាងនេះថា អស់លោកដ៏មានអាយុនេះជាពហុស្សុត ។ បេ ។ មានការជ្រាបថាកង់សិក្ខា មិនគួរនឹងលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តីស្អប់ សេចក្តីវង្វេង សេចក្តីខ្លាច ព្រោះហេតុអាត្មាអញ ឬព្រោះហេតុពួកបុគ្គលដទៃឡើយ បើកិក្ខុទាំងនេះនឹងលើកវត្តអាត្មាអញព្រោះមិនឃើញអាបត្តិហើយ មុខជានឹងមិនធ្វើឧបោសថជាមួយនឹងអាត្មាអញទេ តែកិក្ខុទាំងនោះវៀរលែងអាត្មាអញហើយធ្វើឧបោសថ (នោះ) ការបង្កហេតុ ការឈ្លោះការប្រកាន់ផ្សេង ។ សេចក្តីវិវាទ សេចក្តីបែកធ្លាយនៃសង្ឃ សេចក្តីប្រែធានៃសង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេង ។ របស់សង្ឃ មុខជានឹងមានដល់សង្ឃ ព្រោះការលើកវត្តអាត្មាអញនោះជាហេតុមិនខាន ។

កេនចិបុគ្គលេ កិត្តិវេ កិត្តិនា បវេសិតំ សង្ឃាយ[1]
សា អាបត្តិ នេវសេតព្វា ។ ឥទ បន កិត្តិវេ កិត្តិ
អាបត្តិ អាបន្នោ ហោតិ ។ សោ តស្សា អាបត្តិយា
អនាបត្តិទិដ្ឋិ ហោតិ អញ្ញេ កិត្តិ តស្សា អាបត្តិយា
អាបត្តិទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ។ សោ ចេ កិត្តិវេ កិត្តិ តេ កិត្តិ
ឃំ ជានាតិ ឥមេ ខោ អាយស្មន្តោ ពហុស្សុតា ។ បេ ។
សិក្ខាការមា ធាលំ មមំ វា ការណា អញ្ញេសំ វា
ការណា ឧទ្ធ នោសា ហោហា ភយា អភតិ កត្តុំ សចេ
មំ ឥមេ កិត្តិ អាបត្តិយា អនុស្សរេ ឧក្កិបិស្សន្តិ ន
មយា សទ្ធិ បវារេស្សន្តិ វិនា មយា បវារេស្សន្តិ ន មយា
សទ្ធិ សង្ឃកម្មំ ករិស្សន្តិ វិនា បយា សង្ឃកម្មំ ក-
រិស្សន្តិ ន មយា សទ្ធិ អាសនេ និសីទិស្សន្តិ វិនា មយា
អាសនេ និសីទិស្សន្តិ ន មយា សទ្ធិ យាគុភាគេ និសី-
ទិស្សន្តិ វិនា មយា យាគុភាគេ និសីទិស្សន្តិ ន មយា សទ្ធិ
ភត្តគ្គេ និសីទិស្សន្តិ វិនា មយា ភត្តគ្គេ និសីទិស្សន្តិ ន
មយា សទ្ធិ ឯកច្ឆន្នេ វសិស្សន្តិ វិនា មយា ឯកច្ឆន្នេ

---

១ សង្ឃាយ ។

ម្នាលកិកូតាំង ឮយ្យ កិកូដែលមានចិត្តជ្រួនក្នុងការបំបែកសង្ឃគួរតែសំដែងអាបត្តិនោះចេញ តាមសេចក្តីដឿីពាក្យរបស់កិកូដទៃ ។ ម្នាលកិកូតាំង ឮយ្យ កិកូកង៏សាសនានេះត្រូវអាបត្តិហើយ ។ កិកូនោះយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអនាបត្តិ តែពួកកិកូដទៃ យល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអាបត្តិមែន ។ ម្នាលកិកូតាំង ឮយ្យ បើកិកូនោះស្គាល់កិកូតាំង៏នោះយ៉ាង៏នេះថា លោកដ៏មានអាយុតាំង៏នេះជាពហុស្សូត ។ បេ ។ មានការប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងសិក្ខា មិនគួរនឹង៏លុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តីស្អប់ សេចក្តីវង្វែង សេចក្តីខ្លាច ព្រោះហេតុអាត្មាអញ ឬព្រោះហេតុពួកកិកូដទៃឡើយ បើកិកូតាំង៏នេះនឹង៏លើកវត្តអាត្មាអញ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិហើយ មុខជានឹង៏មិនបវារណាជាមួយនឹង៏អាត្មាអញដែរ តែវៀរចាកអាត្មាអញហើយបវារណា មុខជានឹង៏មិនធ្វើសង្ឃកម្មជាមួយនឹង៏អាត្មាអញដែរ តែវៀរចាកអាត្មាអញហើយធ្វើសង្ឃកម្ម មុខជានឹង៏មិនអង្គុយលើអាសនៈជាមួយនឹង៏អាត្មាអញដែរ តែវៀរចាកអាត្មាអញហើយអង្គុយនៅលើអាសនៈ មុខជានឹង៏មិនអង្គុយកង៏ទីធ្លាន់បបរជាមួយនឹង៏អាត្មាអញដែរ តែវៀរចាកអាត្មាអញហើយអង្គុយកង៏ទីធ្លាន់បបរ មុខជានឹង៏មិនអង្គុយកង៏ពេង៏កត្តជាមួយនឹង៏អាត្មាអញដែរ តែវៀរចាកអាត្មាអញហើយអង្គុយកង៏ពេង៏កត្ត មុខជានឹង៏មិននៅកង៏ទីមានដម្បូលមួយ ជាមួយនឹង៏អាត្មាអញដែរ តែវៀរចាកអាត្មាអញហើយអង្គុយកង៏ទីមានដម្បូលមួយ

วิสิสฺสนฺติ น มยา สทฺธึ ยถาวุฑฺฒึ อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมํ กริสฺสนฺติ'นฺติ มยา ยถาวุฑฺฒึ อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมํ กริสฺสนฺติ กริสฺสติ สงฺฆสฺส ตโตนิทานํ ภณฺฑนํ กลหো วิคฺคโห วิวาโท สงฺฆเภโท สงฺฆราชิ สงฺฆวฏฺฏานิ สงฺฆนานากรณานฺติ ฯ เตนกรุเตน ภิกฺขเว ภิกฺขุนา ปเรสมฺปิ สทฺธายิย สา อาปตฺติ เทเสตพฺพาติ ฯ อถโข ภควา ตตฺถ ปาฏิกงฺขมานฺวตฺตกานิ ภิกฺขูนิ ฬตมตฺตํ ภาสิตฺวา ตุณฺหายาสนา วุฏฺฐาหิ ฯ

(๑๔๖) เตน โข ปน สมเยน ตุณฺหีภูตานฺวตฺตกา ภิกฺขู ตตฺถ อญฺญมญฺญาย ตุจฺฉาสเน กเรนฺติ สงฺฆกมฺมานิ กเรนฺติ ฯ ตุณฺหีภูตา ปน ภิกฺขู ลิสฺสรีมานา ตตฺถ ตุจฺฉาสเน กเรนฺติ สงฺฆกมฺมานิ กเรนฺติ ฯ อถโข อญฺญตโร ตุณฺหีภูตา ภิกฺขู เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปกมนฺตํ นิสีทิ ฯ ปกมนฺตํ นิสินฺโน โข โส ภิกฺขู ภควนฺตํ ปตนเกย

មុខជានឹងមិនធ្វើអភិវាទនកម្ម បច្ចុដ្ឋានកម្ម អញ្ជលិកម្ម សាមីចិកម្ម តាមលំដាប់ចាស់ទីជាមួយនឹងអាគន្តុកៈអញ្ជើរ តែវៀរចាកអាគន្តុកៈអញ្ជើហើយធ្វើនូវអភិវាទនកម្ម បច្ចុដ្ឋានកម្ម អញ្ជលិកម្ម សាមីចិកម្ម តាមលំដាប់ចាស់ទី (នោះ) សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះ សេចក្តីបែកគាន់ផ្សេង ។ សេចក្តីវិវាទ សេចក្តីបែកធ្លាយនៃសង្ឃ សេចក្តីប្រែធាតនៃសង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ ទឹងអំពើផ្សេង ។ របស់សង្ឃ ព្រោះហេតុតែអាគន្តុកៈអញ្ជើនោះមុខជានឹងមានដល់សង្ឃមិនខាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានចិត្តជ្រួនក្នុងការបំបែកសង្ឃហើយ ត្រូវតែសំដែងអាបត្តិនោះចេញតាមសេចក្តីដឿីពាក្យរបស់ភិក្ខុដទៃ ។ លុះនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងសេចក្តីនុ៎ះដល់ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ហើយក៏ទ្រង់គ្រោតចាកអាសនៈយាងចេញទៅ ។

(១៤៦) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តក៏នៅតែធ្វើឧបោសថ ធ្វើសង្ឃកម្មខាងក្នុងសីមានោះដដែល ។ ចំណែកខាងពួកភិក្ខុអ្នកលើកវត្ត ក៏ទៅធ្វើឧបោសថ ធ្វើសង្ឃកម្មក្រៅសីមាវិញ ។ លុះនោះ មានភិក្ខុអ្នកលើកវត្ត ១ រូបចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយបានក្រាបបង្គំទូល

เต ภนฺเต ขตฺติยปณฺฑิตกา กิกฺขึ สตฺถุ อโรจยึสุ
ขเมสฺสเม กเรยฺยาม สชฺฌายมฺปิ กเรยฺยาม มยมฺปิ ภนฺเต
ขตฺติยกา กิกฺขึ นิสฺสีมํ คนฺตฺวา ขเมสฺสเม กเรยฺยาม สชฺฌา-
ยมฺปิ กเรยฺยามาติ ฯ เต เจ กิกฺขึ ขตฺติยปณฺฑิตกา กิกฺขึ
สตฺถุ อโรจยึสุ ขเมสฺสเม กเรยฺยาม สชฺฌายมฺปิ
กเรยฺยาม ยถา มยา ญตฺติ จ อนุสฺสาวนา จ ปญฺญตฺตา
เตสํ ตาสํ กมฺมานํ ฉมฺปิ กาสฺสึ กิกฺขึ อกุปฺปานิ
ฐานารหานิ ฯ ตุมฺเห เจ กิกฺขึ ขตฺติยกา กิกฺขึ
สตฺถุ อโรจยึสุ ขเมสฺสเม กเรยฺยาม สชฺฌายมฺปิ
กเรยฺยาม ยถา มยา ญตฺติ จ อนุสฺสาวนา จ ปญฺญตฺตา
ตุมฺหากมฺปิ ตาสํ กมฺมานํ ฉมฺปิ กาสฺสึ กิกฺขึ อกุปฺปานิ
ฐานารหานิ ฯ นตฺถิ กิกฺขึ ภิกฺขเว ฯ ฉนฺนสมฺภาสกา
เต กิกฺขึ ตุมฺเหหิ ตุมฺเห จ เตหิ ฉนฺนสมฺภาสกา ฯ
เทฺวมา กิกฺขึ ฉนฺนสมฺภาสกภูมิโย อตฺตนา จ อตฺตานํ
ฉนฺนสมฺภาสกึ กเรติ สมฺมุขา จ ฉ สมฺปฏิ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឥឡូវពួកកិកុអកប្រព្រឹត្តតាមកិកុដែលសង្ឃលើកវត្តនោះធ្វើឧបោសថធ្វើសង្ឃកម្មខាងក្នុងសីមានោះដដែល សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ចំណែកខាងយើងខ្ញុំព្រះអង្គដែលជាឧក្ខេបកកិកុក៏នៅធ្វើឧបោសថធ្វើសង្ឃកម្មក្រៅសីមាវិញហើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ បើពួកកិកុអកប្រព្រឹត្តតាមកិកុដែលសង្ឃលើកវត្តខាងនោះនឹងធ្វើឧបោសថ ធ្វើសង្ឃកម្មខាងក្នុងសីមានោះដដែល ត្រូវដូចជាញត្តិនឹងអនុស្សាវនាដែលតថាគតបានបញ្ញត្តហើយ កម្មរបស់កិកុខាងនោះក៏ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ តមានកំហែង ហើយជាកម្មសមគួរដល់ហេតុ ។ ម្នាលកិកុ បើអស់អកជាឧក្ខេបកកិកុ (កិកុអកលើកវត្ត) នឹងធ្វើឧបោសថ ធ្វើសង្ឃកម្មខាងក្នុងសីមានោះដដែល ត្រូវដូចជាញត្តិនឹងអនុស្សាវនាដែលតថាគតបានបញ្ញត្តហើយ កម្មរបស់អកទាំងឡាយនោះសោតក៏ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ តមានកំហែង ហើយជាកម្មសមគួរដល់ហេតុ ។ ហេតុអ្វីបានជាតថាគតពោលយ៉ាងនោះ ។ ម្នាលកិកុ ព្រោះកិកុខាងនោះមានសំវាសផ្សេងគាអំពីអកខាងឡាយ ចំណែកខាងអកទាំងឡាយក៏មានសំវាសផ្សេងគាអំពីកិកុខាងនោះដែរ ។ ម្នាលកិកុ ឯភូមិរបស់កិកុមានសំវាសផ្សេងគានេះមាន ២ យ៉ាង គឺ កិកុធ្វើខ្លួនឲ្យមានសំវាសផ្សេងគាដោយខ្លួនឯង ១ សង្ឃព្រមព្រៀងគា

ឧក្ខិបតំ អនុសុរេ ឯ អប្បដិកម្មេ ឯ អប្បដិនិស្សគ្គេ ឯ ឥមា ខោ តិក្ខ្វ ទ្វេ ឆាឆាសំឯសកភូមិយោ ។ ទ្វេមា តិក្ខ្វ សមានសំឯសកភូមិយោ អត្តជា ឯ អត្តានំ សមានសំឯសកំ ភវេតំ សមត្តោ ឯ នំ សង្ឃោ ឧក្ខិត្តំ ឱសារេតំ អនុសុរេ ឯ អប្បដិកម្មេ ឯ អប្បដិនិស្សគ្គេ ឯ ឥមា ខោ តិក្ខ្វ ទ្វេ សមានសំឯសកភូមិយោតិ ។

(๑๔๗) តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ្វ ភត្តគ្គេ អន្តរឃរេ កណ្ឌនជាតា កលហជាតា វិវាទាបន្នា អញ្ញមញ្ញំ អនន្តលោមិតំ កាយកម្មំ វចីកម្មំ ឧបនំសេន្តិ ហត្ថបរាមាសំ ភវេន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ តតិ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ភត្តគ្គេ អន្តរឃរេ កណ្ឌនជាតា កលហជាតា វិវាទាបន្នា អញ្ញមញ្ញំ អនន្តលោមិតំ កាយកម្មំ វចីកម្មំ ឧបនំសេស្សន្តិ ហត្ថបរាមាសំ ភវិស្សន្តីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ តិក្ខ្វ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ខិយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ យេ តេ តិក្ខ្វ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ

លើកវត្ថុកិក្ខុនោះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ឬមិនបានសំដែងអាបត្តិ ឬមិនបានលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ១ ម្នាលភិក្ខុ កម្មរបស់កិក្ខុដែលមានសំវាសផ្សេងគ្នាមាន ២ យ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុ កម្មរបស់កិក្ខុដែលមានសំវាសស្មើគ្នានេះមាន ២ យ៉ាង គឺ កិក្ខុធ្វើខុនឲ្យមានសំវាសស្មើគ្នាដោយខុនឯង ១ សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើនុសារណាកម្ម (លើកលែងទោស) កិក្ខុដែលសង្ឃបានលើកវត្ថុហើយ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ឬមិនសំដែងអាបត្តិ ឬមិនបានលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញនោះ ១ ម្នាលភិក្ខុ កម្មរបស់កិក្ខុដែលមានសំវាសស្មើគ្នាមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៤៧) សម័យនោះឯង កិក្ខុពាំងឡាយកើតសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះទាស់ទែងគ្នា សំដែងកាយកម្មនឹងវចីកម្មធ្វើអាការប៉ះពាល់ដោយដៃមិនសមគួរដល់គ្នានឹងគ្នាកង់កេងកត្តុកង់ចន្ទោះផ្លុះ។ មនុស្សពាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនសមបើនឹងកើតសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា សំដែងកាយកម្មនឹងវចីកម្មធ្វើអាការប៉ះពាល់ដោយដៃ មិនសមគួរដល់គ្នានឹងគ្នាកង់កេងកត្តុកង់ចន្ទោះផ្លុះសោះ។ កិក្ខុពាំងឡាយក៏ឮសំដីមនុស្សពាំងនោះពោលទោស តិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់ ។ ពួកកិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិក្ខុពាំងនោះ

ឧដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ កថំ ហិ នាម តិក្ខ្ម
ភត្តក្កេ អន្តរាយរេ កណ្ហានជាតា ។ បេ ។ ហត្ថបរាមាសំ
ការាបេន្តីតិ ។ អថខោ តេ តិក្ខ្ម កតរាតោ ឯតមត្ថំ
អារោចេសុំ ។ សច្ចំ កិរ តិក្ខ្មេ តិក្ខ្ម ភត្តក្កេ
អន្តរាយរេ កណ្ហានជាតា ។បេ ។ ហត្ថបរាមាសំ ការាបេន្តី-
តិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ អថខោ ពុទ្ធោ ភគវា ។ បេ ។
អថខោ ភគវា ធម្មី កថំ កត្វា តិក្ខ្ម អាមន្តេសិ តិដ្ឋ តិក្ខ្មេ
សង្ឃេ អធម្មិយេមានេ អសម្ពោធិការាយ វត្តមានាយ
ឯត្តាវតា ន អញ្ញមញ្ញំ អនត្តលោមិកំ ការាយកម្មំ វិប-
កម្មំ ឧបធំសេស្សាម ហត្ថបរាមាសំ ការិស្សរេមាតិ អាស-
នេ និសីទិតព្ពំ តិដ្ឋ តិក្ខ្មេ សង្ឃេ ធម្មិយេមានេ សម្ពោធិ-
ការាយ វត្តមានាយ អាសនន្តរិការាយ និសីទិតព្ពន្តិ ។

ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិកុតាំងឆ្ងាយមិនសមបើនឹងកើត
សេចក្តីបង្កហេតុ ។បេ។ ធ្វើអាការប៉ះពាល់ដោយដៃតង់ពេងកត្តុតង់ចន្ទោះ
ផ្ទះសោះ ។ គ្រានោះ កិកុតាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកុតាំងឆ្ងាយ ឮថា
មានឮកកិកុកើតសេចក្តីបង្កហេតុ ។បេ។ ធ្វើអាការប៉ះពាល់ដោយដៃតង់
ពេងកត្តុតង់ចន្ទោះផ្ទះ ពិតមែនឬ ។ កិកុតាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលថា ការនោះ
ពិតមែនព្រះអង្គ ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោស ។បេ។ លុះ
បន្ទោសរួចហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅកិកុតាំងឆ្ងាយមកថា ម្នាល
កិកុតាំងឆ្ងាយ កាលបើសង្ឃបែកគ្នាហើយកំពុងធ្វើកិច្ចមិនប្រកបដោយធម៌
កំពុងតែពោលវាចាមិនជាទីរីករាយរកគ្នា អ្នកតាំងឆ្ងាយមិនគប្បីអង្គុយលើ
អាសនៈដោយគិតថា យើងសំដែងនូវកាយកម្មខឹងវចីកម្មធ្វើអាការប៉ះពាល់
ដោយដៃ មិនសមគួរដល់គ្នាទឹងគ្នា ដោយហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណេះទេ
ម្នាលកិកុតាំងឆ្ងាយ កាលបើសង្ឃបែកគ្នាហើយកំពុងធ្វើកិច្ចប្រកបដោយ
ធម៌ កំពុងពោលវាចាជាទីរីករាយរកគ្នា អ្នកតាំងឆ្ងាយ គួរអង្គុយលើ
អាសនៈឃ្លាតពីគ្នា ។

[๑๔๘] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ សង្ឃ-
មជ្ឈេ ភណ្ឌនជាតា កលហជាតា វិវាទាបន្នា អញ្ញមញ្ញំ
មុខសត្តីហិ វិតុទន្តា វិហរន្តិ ។ តេ ន សក្កោន្តិ តំ
អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ អថខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន
ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ ឋិតោ ខោ សោ ភិក្ខុ
ភគវន្តំ ឯតទវោច ឥធ ភន្តេ ភិក្ខូ សង្ឃមជ្ឈេ
ភណ្ឌនជាតា កលហជាតា វិវាទាបន្នា អញ្ញមញ្ញំ មុខ-
សត្តីហិ វិតុទន្តា វិហរន្តិ តេ ន សក្កោន្តិ តំ អធិករណំ
វូបសមេតុំ សាធុ ភន្តេ ភគវា យេន តេ ភិក្ខូ តេនុ-
បសង្កមតុ អនុកម្បំ ឧបាទាយាតិ ។ អធិវាសេសិ
ភគវា តុណ្ហីភាវេន ។ អថខោ ភគវា យេន តេ ភិក្ខូ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។
និសជ្ជ ខោ ភគវា តេ ភិក្ខូ ឯតទវោច អលំ ភិក្ខវេ
មា ភណ្ឌនំ មា កលហំ មា វិវាទំ ។ យំ

(១៤៨) សម័យនោះឯង កិកុតាំងឡាយកើតសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ខែងគ្នា ចាក់ដោតគ្នាទំងគ្នាដោយលំពែងមាត់កង់កណ្តាលដំនុំសង្ឃ ។ កិកុតាំងនោះមិនអាចទំរម្ងាប់អធិករណ៍នោះបានឡើយ ។ គ្រានោះ មានកិកុ ១ រូបបានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយបិតនៅកំងំទីដ៏សមគួរ ។ លុះកិកុនោះបិតនៅកងំទីដ៏សមគួរហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាធ្វើបាស កងំទីនេះមានពួកកិកុកើតសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ខែងគ្នា ចាក់ដោតគ្នាទំងគ្នាដោយលំពែងមាត់កង់កណ្តាលដំនុំសង្ឃ កិកុតាំងនោះមិនអាចទំរម្ងាប់អធិករណ៍នោះបានឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាធ្វើបាស សូមព្រះមានព្រះភាគយាងទៅដល់ទំងកិកុតាំងនោះដោយសេចក្តីអនុគ្រោះ ។ ព្រះមានព្រះភាគក៏ទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយឧកាវៈស្ងៀមទៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគក៏យាងទៅដល់ទំងកិកុតាំងនោះ លុះយាងចូលទៅដល់ហើយគង់លើអាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ហើយក៏ត្រាស់ទៅនឹងកិកុតាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលកិកុតាំងឡាយ កុំឡើយ អ្នកតាំងឡាយកុំធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ កុំធ្វើសេចក្តីឈ្លោះគ្នា កុំធ្វើសេចក្តីប្រកាន់ផ្សងៗគ្នា កុំធ្វើសេចក្តីវិវាទគ្នា ។ កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ

ปุเรตฺตํ อญฺญตเรน อนฺตมฺปาทึ กิจฺเจน กสิเรน ปฏิลภติ
อาคเมตุ กาเล กสติ ธมฺมสฺสวึ อเปกฺขสฺสุกฺกา กาเล
กสติ ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหารํ อนุยุญฺชโต วิหารตุ มยเมเตน
กมฺเมเน กาลเยน วิกฺเขเปน วิเนเธน ปญฺญายิสฺสา-
มาติ ฯ ทุติยมฺปิ เขา กสติ เต กิจฺเจ ปฏิลภติ
อลํ กิจฺเจวา มา กมฺมานิ มา กาลยิ มา วิกฺเขปึ
มา วิเนธฺวิ ฯ ทุติยมฺปิ เขา สเว อนฺตมฺปาทึ กิจฺเจ
กสิเรน ปฏิลภติ อาคเมตุ กาเล กสติ ธมฺมสฺสวึ
อเปกฺขสฺสุกฺกา กาเล กสติ ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหารํ อนุยุญฺชโต
วิหารตุ มยเมเตน กมฺเมเน กาลเยน วิกฺเขเปน
วิเนเธน ปญฺญายิสฺสามาติ ฯ

ក៏ស្រាប់តែមានកិក្ខុ១ រូបជាអធម្មវាទីក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោសា សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ធម៌ទ្រង់ឈប់នៅចុះ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោសា សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយតិច ទ្រង់ប្រកបតែនឹងធម៌ដែលជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នរឿយ ។ ចុះ ឯយើងខ្ញុំមុខជានឹងធ្លាក់ដោយសេចក្តីបង្អាក់ហេតុដោយសេចក្តីឈ្លោះគ្នា ដោយសេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ។ គ្នា ដោយសេចក្តីវិវាទគ្នានេះមិនខាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះបន្ទូលនេះនឹងកិក្ខុទាំងនោះជាគំរប់ពីរដងទៀតថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កុំឡើយ អ្នកទាំងឡាយកុំធ្វើសេចក្តីបង្អាក់ហេតុ កុំធ្វើសេចក្តីឈ្លោះគ្នា កុំធ្វើសេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ។ គ្នា កុំធ្វើសេចក្តីវិវាទគ្នា ។ កិក្ខុជាអធម្មវាទីនោះក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគជាគំរប់ពីរដងទៀតយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោសា សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ធម៌ទ្រង់ឈប់នៅចុះ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោសា សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយតិច ទ្រង់ប្រកបតែនឹងធម៌ដែលជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នរឿយ ។ ចុះ ឯយើងខ្ញុំមុខជានឹងធ្លាក់ដោយសេចក្តីបង្អាក់ហេតុ ដោយសេចក្តីឈ្លោះគ្នា ដោយសេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ។ គ្នា ដោយសេចក្តីវិវាទគ្នានេះមិនខានទេ ។

[๑๒๙] อถโข ภควา ตสฺสา รตฺติยา อจฺจเยน ปุพฺพณฺหสมยนฺติ นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เยน ทีฆาวุโน กุมารสฺส นิเวสนทฺวารเทสา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต อาสเน นิสีทิ นิสชฺช โข ภควา ทีฆาวุกุมารสฺส ปาณาติปาตา เวรมณิยา ธมฺมิกถาย สนฺทสฺเสสิ สมาทปฺเปสิ สมุตฺเตเชสิ สมฺปหํเสสิ ฯ อถโข ทีฆาวุ กุมาโร ภควตา ปาณาติปาตา เวรมณิยา ธมฺมิกถาย สนฺทสฺสิโต สมาทปิโต สมุตฺเตชิโต สมฺปหฏฺโฐ ภควนฺตเมตทโวจ ฯ อถโข ภควา ทีฆาวุกุมารสฺส ปาณาติปาตา เวรมณิยา ธมฺมิกถาย สนฺทสฺเสตฺวา สมาทปฺเปตฺวา สมุตฺเตเชตฺวา สมฺปหํเสตฺวา อุฏฺฐายาสนา ปกฺกามิ ฯ

---

๑ ฉ. ยม ฯ

(១៤៩) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុតាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ កាលពីដើមមានស្តេចកងវែនកាសី ក្រុងពារាណសី ទ្រង់ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ជាស្តេចសុកស្តម្ភមាំមួន មានទ្រព្យច្រើន មានសម្បត្តិច្រើន មានពលច្រើន មានពាហនៈច្រើន មានវែនច្រើន មានឃ្លាំងទឹងដង្រែកដ៏បរិបូណ៌ ។ មានស្តេចកងវែនកោសលឈ្មោះទីឃីតិ ជាស្តេចកំសត់មានទ្រព្យតិច មានសម្បត្តិតិច មានពលតិច មានពាហនៈតិច មានវែនតិច មានឃ្លាំងទឹងដង្រែកមិនបានបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចកងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត បានរៀបចំពួកសេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ លើកចេញទៅច្បាំងនឹងស្តេចទីឃីតិកោសល ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ឯស្តេចកងវែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិបានឮដំណឹងថា ស្តេចកងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តរៀបចំពួកសេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ លើកចេញមកច្បាំងនឹងអាត្មាអញហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចវែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិទ្រង់ព្រះតម្រិះយ៉ាងនេះថា ស្តេចកងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ជាស្តេចសុកស្តម្ភមាំមួន មានទ្រព្យច្រើន មានសម្បត្តិច្រើន មានពលច្រើន មានពាហនៈច្រើន មានវែនច្រើន មានឃ្លាំងទឹងដង្រែកដ៏បរិបូណ៌

อหำ ปธมฺมิ ธลิโกฺข อปฺปชโน อปฺปโคเตา อปฺปยโส อปฺปภาหาโน อปฺปวิชิโต อยโปกฺขรณิโตเรา ชาหำ ปชิตฺวาโน ฦพฺหนฺตฺตน เตาสีรญฺเ ฝกฺขสงฺฆสฺมิ สปาสุ์ ยนฺตฺชาหำ ปชิตวนฺโต(๑) ธสาฦา ธิปฺปเตยฺยฺชิ ฯ อชเขา กิกฺขเว ธีฃีตา เตาสลราชา มเหสึ อาธาย ปชิตวนฺโต ธสาฦา ธิปฺปติ ฯ อชเขา กิกฺขเว ฦพฺหนฺตฺตเ เตาสีราชา ธีฃีตาสฺส เตาสลราเญ ฅลาฦ ภหา-ธาฦ ชนปธาฦ เตาสาฦ เตาฐาราฦ อกิริยาย อชฺฌาวสติ ฯ อชเขา กิกฺขเว ธีฃีตา เตาสลราชา สปชาปติเตา เยน ฅาราณสี เตน ปกฺกามิ อนุ-ปุพฺเพน เยน ฅาราณสี ตทวสริ ฯ ตตฺร สุทึ กิกฺขเว ธีฃีตา เตาสลราชา สปชาปติเตา ฅาราณสิยำ อญฺญตรสฺมึ ปจฺจนฺติเม ขิเตาสเ กุฬฺหการธิวาสเน อญฺญ-ตกวาสเน ปริฬฺหวกญฺญาย ปชิวสติ ฯ อชเขา กิกฺขเว ธีฃีตาสฺส เตาสลราเญ หเหสึ ธชิวาสฺส กฺฅิธี อหเหสิ ฯ ตสฺส ฝวฺหเตา ธเหาหาธฺย เหาหาติ

๑ ฃ ปชิตฺวเน ฯ

ឯអាត្មាអញសោតកំជាស្តេចកំសត់មានទ្រព្យតិច មានសម្បត្តិតិច មានពលតិច មានវាហនៈតិច មានដែនតិច មានឃ្លាំងនឹងដង្រែកមិនបរិបូណ៌ អាត្មាអញនឹងអាចដើម្បីតទល់នឹងស្តេចកុរុដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តសូម្បីតែមួងក៏មិនបាន បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញលបរត់ចេញទៅពីក្រុងជាមុនឲ្យហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចកុរុដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិក៏នាំមហេសីលបរត់ចេញទៅពីក្រុងជាមុន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចកុរុដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ដណ្តើមយកពួកពល វាហនៈ ជនបទ ឃ្លាំង ដង្រែក របស់ស្តេចកុរុដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិហើយក៏គ្រប់គ្រងរក្សា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯស្តេចកុរុដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិព្រមទាំងមហេសីយាងចេញទៅឯក្រុងពារាណសី ក៏ឋានទៅដល់ក្រុងពារាណសីដោយលំដាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮមកថាស្តេចកុរុដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិព្រមទាំងមហេសីក្រែងកេរបស់ខ្លួនមិនឲ្យបុគ្គលដទៃស្គាល់បាន ទ្រង់ស្បៃកដណ្តប់ជាបរិព្វាជកហើយក៏នៅអាស្រ័យក្នុងផ្នះសួនឆ្មាំង ក្នុងទីកាសមួយជាទីបំផុតក្រុងពារាណសីនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ មហេសីរបស់ស្តេចកុរុដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិមិនយូរប៉ុន្មានក៏ទ្រង់គភ៌ ។ ឯព្រះមហេសីនោះក៏កើតមានចំណង់មានសភាពយ៉ាងនេះ

ทศพลญาณกถา ที่ ๑ อุปาริปุคคลวรรณนา

๙๒๕ สุวิญาปยสฺส ปุคฺคลสฺส จตุวีสติ สตานิ สฏฺฐิ จ ปญฺหานิ สุภูมิยํ ปิตา ปสฺสิตุ อุปฺปาเทสิ ฯ อถ โข สกฺกสฺส เทวานมินฺทสฺส [เวชยนฺโต] นาม สิริคพฺโภ [เวชยนฺตสฺส] นาม เทวราชสฺส ปาสาทวรสฺส ปุรตฺถิมาย ทิสาย ปาตุรหุ ฯ ตสฺส เทวราชสฺส ปาสาทวรสฺส ปุรตฺถิมาย ทิสาย จตุวีสติ สตานิ สฏฺฐิ จ ปญฺหานิ สุภูมิยํ ปิตา ปสฺสิตุ อุปฺปาเทสิ ฯ ตานิ ปน ปญฺหานิ อิมานิ ปญฺจ ปญฺหสตานิ ฯ กตมานิ ปญฺจ ปญฺหสตานิ ฯ ปุริมานิ ปญฺจ ปญฺหสตานิ ปุริมานิ ปญฺจ ปญฺหสตานิ ฯ ปจฺฉิมานิ ปญฺจ ปญฺหสตานิ ปจฺฉิมานิ ปญฺจ ปญฺหสตานิ ฯ อุตฺตรานิ ปญฺจ ปญฺหสตานิ อุตฺตรานิ ปญฺจ ปญฺหสตานิ ฯ ตานิ ปน ปญฺหานิ

ពោសធ្តិកុន្ធកៈ រឿងទីឃាវុកុមារ

គឺព្រះនាងចង់ឃើញពួកសេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ ស្អិតស្អាងគ្រឿងប្រដាប់ពាក់អាវុធគ្រោះហើយឈរនៅកងទីមានផែនដីរាបស្មើត កងវេលាដែលព្រះអាទិត្យរះឡើង ១ ចង់សោយទឹកដែលគេលាងព្រះខាន់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ មហេសីរបស់ស្តេចកងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិក៏បានក្រាបទូលស្តេចកងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ខ្ញុំម្ចាស់មានគតិហើយ ឯខ្ញុំម្ចាស់កើតមានចំណង់មានសេចក្តីប្រាថ្នាយ៉ាងនេះ គឺខ្ញុំម្ចាស់ចង់ឃើញសេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ ស្អិតស្អាងគ្រឿងប្រដាប់ពាក់អាវុធគ្រោះហើយឈរនៅកងទីមានផែនដីរាបស្មើតកងវេលាដែលព្រះអាទិត្យរះឡើង ១ ចង់ផឹកទឹកដែលគេលាងព្រះខាន់ ១ ។ ស្តេចនោះទ្រង់ត្រាស់តបទៅវិញថា នែនាងទេវី បើយើងជាអ្នកកំសត់ម្ល៉ះតើនឹងទៅរកសេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ ស្អិតស្អាងគ្រឿងប្រដាប់ពាក់អាវុធគ្រោះហើយឈរនៅកងទីមានផែនដីរាបស្មើតនឹងទឹកដែលគេលាងព្រះខាន់ចានមកពីណា ។ ព្រះនាងទេវីទូលតបថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព បើខ្ញុំម្ចាស់មិនចានគ្រឿងទាំងនោះទេ ខ្ញុំម្ចាស់មុខជានឹងស្លាប់មិនខាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះឯង មានព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិតរបស់ស្តេចកងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ជាសំឡាញ់នឹងស្តេចកងដែនកោសលឈ្មោះទីឃីតិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចកង

ព្រហ្មទត្តស្ស ការោរញ្ញោ បុរោហិតោ ព្រាហ្មណេភា
តេរុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ព្រហ្មទត្តស្ស ការោរញ្ញោ
បុរោហិតំ ព្រាហ្មណំ ឯតទវោច សចេ តេ សម្ម ភញ្ញិន
តស្សា ឣវ្ហរោ នោមាឧ្បា ឧប្បន្នោ ឥច្ចតំ សរិយេស្ស
ឧក្តមនការោលេ ចតុរង្គិនិ សេនំ សន្នន្ធំ វម្មិកំ សុភូមិយំ
បិតំ បសរិតុំ ខក្ខាឧញ្ញ ណោវនំ ចាតុទ្ទិ ។ តេនហិ នោវ
មយំបិ នោវឹ បស្សាមាតិ ។ អថខោ កំក្ខវ ទីឃីតិស្ស
កោសលរញ្ញោ មហោសឺ យេន ព្រហ្មទត្តស្ស ការោ-
រញ្ញោ បុរោហិតោ ព្រាហ្មណោ តេនុបសង្កមិ ។ អទ្ទសា
ខោ កំក្ខវ ព្រហ្មទត្តស្ស ការោរញ្ញោ បុរោហិតោ
ព្រាហ្មណោ ទីឃីតិស្ស កោសលរញ្ញោ មហោសឺ ទូរ-
តោវ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ
ករិត្វា យេន ទីឃីតិស្ស កោសលរញ្ញោ មហោសឺ
តេនញ្ជលិម្បណាមេត្វា តិក្ខត្តុំ ឧទានំ ឧទាឧេសិ

ដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិយោធចូលទៅរកព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិតរបស់
ស្តេចកុងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយទ្រង់ត្រាស់
ទៅនឹងព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិតរបស់ស្តេចកុងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត
យ៉ាងនេះថា នែសំឡាញ់ ឥត្ថីស្រីជាសំឡាញ់របស់អ្នកមានគតិហើយ
ឯចំណង់របស់នាងនោះកើតឡើងបែបនេះ គឺនាងនោះចង់តែឃើញពួក
សេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ ស្ថិតស្ថានគ្រឿងប្រដាប់ពាក់អាវក្រោះហើយ
ឈរនៅកុងទីមានផែនដីពបស្នាត កុងវេលាព្រះអាទិត្យរះឡើង ទឹងចង់ផឹក
ទឹកដែលគេលាងព្រះខាន់ ។ ឯព្រាហ្មណ៍បុរោហិតទូលតបវិញថា សូម
ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស បើដូច្នោះ យើងខ្ញុំចង់ឃើញព្រះនាងទេវីផង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ មហេសីរបស់ស្តេចកុងដែនកោសល
ព្រះនាមទីឃីតិក៏ចូលទៅរកព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិតរបស់ស្តេច កុង
ដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯព្រាហ្មណ៍
ជាបុរោហិតរបស់ស្តេចកុងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត បានឃើញ
មហេសីរបស់ស្តេចកុងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិយាងមកអំពីចម្ងាយ
លុះឃើញហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយធ្វើសំពត់សម្រាប់បង្អុលលើ
ស្មាម្ខាងរួបប្រណម្យអញ្ជលីឡើងចំពោះមហេសីរបស់ស្តេចកុងដែនកោ-
សលព្រះនាមទីឃីតិហើយបន្ទឺឡើងនូវឧទាន ៣ ដងថា អើហ្ន៎

កោសលរាជា វត កោ តុច្ឆកតោ កោសលរាជា វត
កោ តុច្ឆកតោតិ អរិមជា នេវិ ហោហិ លេច្ឆសិ សុវិយសុ
ឧក្កមនកាលេ ចតុរង្គិនិំ សេនំ សន្នយ្ហ វម្មិកំ សុភូមិយំ
បិតំ បស្សិតុំ ឧក្កាធរេ ជោវនំ ចាតុទ្ទិ ។ អថខោ តិក្ខត្តុ
ព្រហ្មទត្តស្ស កាសីរញ្ញោ បុរោហិតោ ព្រាហ្មណោ យេន
ព្រហ្មទត្តោ កាសីរាជា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
ព្រហ្មទត្តំ កាសីរាជានំ ឯតទវោច តថា នេវ និមិត្តានិ
និស្សទ្ទិ សេ សុវិយសុ ឧក្កមនកាលេ ចតុរង្គិនិំ សេនា
សន្នយ្ហ វម្មិកោ សុភូមិយំ តិដ្ឋតុ ឧក្កា ច ឱរោរិយន្តិ ។
អថខោ តិក្ខត្តុ ព្រហ្មទត្តោ កាសីរាជា មន្តុស្សុ
អាឡាហនេសិ យថា ភណោ បុរោហិតោ ព្រាហ្មណោ
អាហ តថា ភវេថាតិ ។ អលតិ ខោ តិក្ខត្តុ ធីឃីតិស្សុ
កោសលរញ្ញោ មហេសី សុវិយសុ ឧក្កមនកាលេ

ស្តេចកន្ធវដែនកោសលបានមកឋិតនៅកន្ធវត្ថុហើយ អើហ្ន៎ ស្តេចកន្ធវដែន
កោសលបានមកឋិតនៅកន្ធវត្ថុហើយ បពិត្រព្រះនាងទេវី ព្រះនាង
កុំព្រួយព្រះទ័យឡើយ លុះវេលាព្រះអាទិត្យរះឡើងហើយ ព្រះនាង
មុខជានឹងបានឃើញពួកសេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ ស្ថិតស្ថានគ្រឿង
ប្រដាប់ពាក់អាវគ្រោះហើយឈរនៅកន្ធវទីមានផែនដីពាសស្អាតផង បាន
សោយទឹកដែលគេលាងព្រះខាន់ផងមិនខានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ វេលានោះ ព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិតរបស់ស្តេចកន្ធវដែនកាសី
ព្រះនាមព្រហ្មទត្តបានចូលទៅគាល់ស្តេចកន្ធវដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត
លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបទូលស្តេចកន្ធវដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត
យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស នូមិត្តទាំងឡាយក៏ប្រាកដដូច្នោះ
កាលបើព្រះអាទិត្យរះឡើងកន្ធវេលាថ្ងៃស្អែកហើយ សូមឲ្យពួកសេនាប្រ-
កបដោយអង្គ ៤ ស្ថិតស្ថានគ្រឿងប្រដាប់ពាក់អាវគ្រោះហើយឈរនៅលើ
ទីមានផែនដីពាសបល្ល័ង្កផង សូមឲ្យជនទាំងឡាយលាងនូវព្រះខាន់ផង ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចកន្ធវដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តក៏បានត្រាស់
បង្គាប់ទៅពួកមនុស្សថា នែនាយទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិត
បានបង្គាប់យ៉ាងណា ក៏អស់អ្នកពាល់គាបូរឆ្លើយយ៉ាងនោះកុំខាន ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើព្រះអាទិត្យរះឡើងហើយ ឯមហេសីរបស់ស្តេច

จตุรงฺคินี เสนา สนฺนหิ วิฏฺเฐกา สุภูมิยา ปิตา ปสฺสิตุ ขตฺตเนฺต ฐาตุ ฯ อถโข กิกฺกวี ธีตริ ตสฺสา โกสลราเชน มหาสี ตสฺสา กญฺญา ปริจาก-มทาย ปุตฺตา วิชายิ ฯ ตสฺสา ธีตาปิตา นามา อกาสุ ฯ อถโข กิกฺกวี ธีตา กุมารา ชนปทสฺสา ภิกฺขาตา ปุณิ ฯ อถโข กิกฺกวี ธีตริ โกสลราเชน มหา-ยสตฺเตน อยา โข [พฺรหฺมทตฺโต] กาสีราชา ตุมฺ-เห อมฺหากา อนตฺถสฺส การกา สมิตา อมฺหากา ชนปทญฺจ ภาเหนฺติ ฉนฺทโส จ โกสา จ โกฏฺฐาคารา อฏฺฐิตฺถ สถาย อมฺเห ชานิสฺสติ สพฺเพ ว ตยา ยาตาเยสฺสติ ยนฺตา มหา ธีตา กุมารา ตาหิ นคเร ภาเสยฺยาติ ฯ อถโข กิกฺกวี ธีตริ โกสลราชา ธีตา กุมารา ตาเส สิ ฯ อถโข กิกฺกวี ธีตา กุมารา ตาหิ นคเร ปติวสเตา ชนปทสฺสา สพฺพสิปฺปานิ สิกฺขิ ฯ

កងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិក៏បានឃើញពួកសេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ ស្អិតស្អាងគ្រឿងប្រដាប់ពាក់អាវក្រោះហើយឈរនៅលើទីមានផែនដីរាបស្មើផង បានសោយទំពែកដែលគេលាងព្រះខាន់ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ មហេសីរបស់ស្តេចកងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិលុះមានគភិចាស់ហើយក៏ទ្រង់ប្រសូតព្រះរាជបុត្រមក ។ ព្រះមាតាបិតាទ្រង់ប្រទានព្រះនាមកុមារនោះថា ទីឃាវុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ទីឃាវុកុមារមិនយូរប៉ុន្មានក៏បានដល់នូវការដឹងក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចកងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិទ្រង់រិះគិតយ៉ាងនេះថា ស្តេចកងដែនកាសីឈ្មោះព្រហ្មទត្តនេះបានធ្វើសេចក្តីវិនាសដល់យើងជាច្រើន ទាំងពួកពលផង ពាហនៈផង ជនបទផង ឃ្លាំងផង ជង្រុកផង របស់យើង ស្តេចនេះក៏បំផាន់យកអស់ ប្រសិនបើស្តេចនេះជ្រាបដំណឹងយើងហើយ មុខជានឹងឲ្យមនុស្សសម្លាប់យើងទាំងបីនាក់មិនខានឡើយ បើដូច្នោះហើយគួរអោតាអញឲ្យទីឃាវុកុមារចេញទៅនៅក្រៅក្រុងវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នោះ ស្តេចកងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិក៏បានឲ្យទីឃាវុកុមារចេញទៅនៅខាងក្រៅក្រុង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះទីឃាវុកុមារកាលនៅខាងក្រៅក្រុង មិនយូរប៉ុន្មានក៏បានសិក្សាចេះដឹងនូវសិល្បសាស្ត្រសព្វគ្រប់ ។

[ក្ខ៤០] តេន ខោ បន តិក្ខវេ សមយេន ទីឃី តិស្សោ កោសលរញ្ញោ ភាគិនេយ្យោ [ព្រហ្មទត្តេ] កាសិរញ្ញេ បដិវសតិ ។ អទ្ទស៑ ខោ តិក្ខវេ ទីឃី តិស្សោ កោសលរញ្ញោ ភាគិនេយ្យោ ទីឃិតិំ កោសលរាជានំ សបជាបតិកំ ពារាណសិយំ អញ្ញតរស្មិំ បច្ចន្តិមេ ឱកាសេ កុដ្ឋការធិវសនេ អញ្ញតរាវសេន បរិញ្ញាឧកច្ចន្តេន បដិវសន្តំ ឯសាន យេន [ព្រហ្មទត្តោ] កាសិរាជា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា [ព្រហ្មទត្តំ] កាសិរាជានំ ឯតទវោច ទីឃិតិំ នេវ កោសលរាជា សបជាបតិកោ ពារាណសិយំ អញ្ញតរស្មិំ បច្ចន្តិមេ ឱកាសេ កុដ្ឋការធិវសនេ អញ្ញតរាវសេន បរិញ្ញាឧកច្ចន្តេន បដិវសតិ ។ អថខោ តិក្ខវេ [ព្រហ្មទត្តោ] កាសិរាជា មនុស្សេ អាណាបេសិ តេនហិ ភណេ ទីឃិតិំ កោសលរាជានំ សបជាបតិកំ អានេថាតិ ។ វិំ នេកាតិ ខោ តិក្ខវេ តេ មនុស្សា [ព្រហ្មទត្តស្ស] កាសិរញ្ញោ បដិស្សុណិត្វា

(๑๙๐) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះឯង នាយភាន់ព្រៃកេសរបស់ស្តេចកង់ដែនកោសល ព្រះនាមទីឃីតិនៅអាស្រ័យក្នុងសំណាក់ស្តេចកង់ដែនកាសី ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នាយភាន់ព្រៃកេសរបស់ស្តេចកង់ដែនកោសល ព្រះនាមទីឃីតិបានឃើញស្តេចកង់ដែនកោសល ព្រះនាមទីឃីតិព្រមទាំងមហេសី ធ្វើកេរបស់ខ្លួនមិនឲ្យបុគ្គលដទៃស្គាល់បាន ទ្រង់ស្បៃកដណ្តប់ជាបរិព្វាដកហើយនៅអាស្រ័យក្នុងផ្ទះសនធាំងកង់ទីឧកាសមួយជាទីបំផុតក្រុងពារាណសី លុះបានឃើញហើយ ក៏បានចូលទៅគាល់ស្តេចកង់ដែនកាសី ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបទូលស្តេចកង់ដែនកាសី ព្រះនាមព្រហ្មទត្តយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឥឡូវស្តេចកង់ដែនកោសល ព្រះនាមទីឃីតិព្រមទាំងមហេសីធ្វើកេរបស់ខ្លួនមិនឲ្យបុគ្គលដទៃស្គាល់បាន ទ្រង់ស្បៃកដណ្តប់ជាបរិព្វាដកហើយនៅអាស្រ័យក្នុងផ្ទះសនធាំង ក្នុងទីឧកាសមួយជាទីបំផុតក្រុងពារាណសី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចកង់ដែនកាសី ព្រះនាមព្រហ្មទត្តក៏ទ្រង់បង្គាប់ពួកមនុស្សទាំងឡាយថា នែនាយទាំងឡាយ បើដូច្នោះអ្នករាល់គ្នាចូរទៅនាំយកស្តេចកង់ដែនកោសល ព្រះនាមទីឃីតិព្រមទាំងមហេសីមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯមនុស្សទាំងនោះបានទទួលព្រះតុង្ការបស់ស្តេចកង់ដែនកាសី ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត

ธมฺมีตึ กตฺวา สงฺฆสนฺตกมฺปิ อาเนสุ ฯ
อถโข ภิกฺขเว พฺรหฺมทตฺโต กาสีราชา มนุสฺเส
อาณาเปสิ เตนหิ ภเณ ธมฺมีตึ กตฺวา สงฺฆสนฺตกมฺปิ
ทชฺชาย วฑฺฒยา ปฏิคฺคาหาปิ ตาทิสญฺจ
ตณฺฑุลา ขุทฺทมุคฺคา ตาทิสา ขาทนียา ยาทิสา
ราชูนญฺจ ราชมหามตฺตานญฺจ ตาทิสญฺจ สูปพฺยญฺชนญฺจ
ทาตุนฺติ สาธูติ โข ภิกฺขเว พฺรหฺมทตฺตสฺส กาสีราญฺโญ ป-
ฏิสฺสุณิตฺวา ธมฺมีตึ กตฺวา สงฺฆสนฺตกมฺปิ ทชฺชาย
วฑฺฒยา ปฏิคฺคาหาปิ ตาทิสญฺจ ตณฺฑุลา ขุทฺทมุคฺคา
ตาทิสา ขาทนียา ยาทิสา ราชูนญฺจ ราชมหามตฺตานญฺจ
ตาทิสญฺจ สูปพฺยญฺชนญฺจ ปฏิปาเทสิ ฯ อถโข ภิกฺขเว
ธนญฺชานี พฺราหฺมณี กุมารสฺส ปตฺตเมวาสึ ฉิทฺทา[๑]เว
เย มาตาปิตโร ยญฺญตฺถาย มาตาปิตโร อเสฺสยฺยุนฺติ ฯ

---

๑ ฉ. ฉิทฺทาวฏฺฏา ฯ

ដោយពាក្យថា ព្រះករុណាវិសេសព្រះអង្គ ហើយក៏នៅនាំយកស្ពៃចុកឆ្នាំ
ដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិព្រមទាំងមហេសីមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
គ្រានោះ ស្ពៃចុកឆ្នាំដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់បង្គាប់នៅពួកមនុស្ស
ទាំងឡាយថា នែនាយទាំងឡាយ បើដូច្នោះអ្នកទាល់គ្នាចូរនាំគ្នាចាប់
ស្ពៃចុកឆ្នាំដែនកោសលឈ្មោះទីឃីតិព្រមទាំងមហេសីចងឲ្យមានដើមដៃ
នៅខាងក្រោយ(១) ឲ្យខ្ជាប់ដោយខ្សែដ៏មាំ ហើយកោរក្បាលឲ្យរលីងចេញ
រួច(ត្រែវទូង)ស្គរ ដែលមានសំឡេងឮខ្ទំងហើយនាំបណ្តើរដុំវិញសព្វថ្ងៃចុក
សព្វផ្លូវត្រែឡែងកែង រួចនាំចេញតាមទ្វារខាងត្បូងហើយកាប់
ជា ៤ កំណាត់កប់នៅកន្លែងណៅគ្រប់ទិសទាំង ៤ ជាខាងត្បូងនៃក្រុង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯមនុស្សទាំងនោះបានទទួលព្រះឱង្ការស្ពៃចុកឆ្នាំដែន
កាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយពាក្យថា ព្រះករុណាវិសេស ហើយក៏នាំ
គ្នាចាប់ស្ពៃចុកឆ្នាំដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិព្រមទាំងមហេសីឲ្យមានដើម
ដៃនៅខាងក្រោយឲ្យខ្ជាប់ដោយខ្សែដ៏មាំហើយកោរក្បាលឲ្យរលីងចេញ
ហើយ (ទូង) ស្គរដែលមានសំឡេងឮខ្ទំង រួចនាំបណ្តើរដុំវិញសព្វថ្ងៃចុក
សព្វផ្លូវត្រែឡែងកែង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ទីឃាវុកុមារ
មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញខានឃើញមាតាបិតាយូរណាស់
ហើយ បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញទៅមើលមាតាបិតាបានម្តងសិន ។

---

១ គឺចងស្មាបសេក បណ្តើរអាក្រាស ។

อถ โข ภิกฺขเว ธีตา กุมารี พาหณาสึ ปวิสิตฺวา อฑฺฒสฺส มาตาปิตโร อุปฏฺฐาย วฑฺฒยา ปฏิฺญาย ตาย- ยาจิตา ตณฺฑุลปฺปมาณิกา ขาริกา ขารสฺสเรน ปณาเมน วฏิยาย วฏิยึ สิงฺฆาฏเกน สิงฺฆาฏกึ ปริเณตฺวา นิสฺสาย เยน มาตาปิตโร เตนุปสงฺกมิ ฯ อฑฺฒสา โข ภิกฺขเว ธีตา กุมารี โกสลกสฺส ธีตา กุมารึ อฺญาตเร ปจฺจนฺตชนปเท นิสฺสาย ธีตา กุมารึ ฌตนเกจ มา โข ตฺวึ ตาต ธีตา ธีตึ ปสฺส มา รสฺสึ ธ มา ตาต ธีตา เวเรน เวเร สมฺมฺติ อเวเรน มา ตาต ธีตา เวเร สมฺมฺติ ฯ ฌึ ปุตฺเต ภิกฺขเว เต มนุสฺสา ธีตรึ ตสฺส โกสลกสฺส ธีตรึ ฌตนเกปุ ขุมฺมตฺตาย อยึ ธีตา โกสลกสฺส ปิฺญาปิตา โข ฯมสฺส ธี- ตา กึ อยึ ฌมาหา มา โข ตฺวึ ตาต ธีตา ธีตึ ปสฺส มา รสฺสึ ธ มา ตาต ธีตา เวเรน เวเร สมฺมฺติ อเวเรน มา ตาต ธีตา เวเร สมฺมฺติ ฯ

ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ លំដាប់នោះ ទីឃាវុកុមារចូលទៅគ្រែឆត្តពាក្យណាស៊ីហើយ ក៏ឃើញមាតាបិតាដែលគេកំពុងតែចងស្បៃសេតជាប់ដោយខ្សែដ៏មាំ គោរកឡាលឲ្យរលើងចេញ (ទូង) ស្គរដែលមានសំឡេងពុំខ្លាំង ហើយនាំបណ្តើរដុំវិញសព្វច្រក សព្វផ្លូវត្រែឡើងកែង លុះឃើញហើយក៏ចូលទៅកាមាតាបិតា។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ ឯស្តេចកុងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិក្រែងតទៅឃើញទីឃាវុកុមារមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏មានព្រះឱង្ការទៅនឹងទីឃាវុកុមារយ៉ាងនេះថា នែទីឃាវុកូន អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នែទីឃាវុកូន ធម្មតាពៀរមិនដែលរម្ងាប់ដោយការចងពៀរទេ នែទីឃាវុកូន ឯពៀរតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចងពៀរ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ កាលបើស្តេចនោះមានព្រះឱង្ការយ៉ាងនេះហើយ ពួកមនុស្សទាំងនោះក៏ពោលពាក្យនេះនឹងស្តេចកុងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិថា ស្តេចកុងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិនេះឆ្គួតនិយាយផ្តេសផ្តាសទេតើ នរណាឈ្មោះទីឃាវុ (ជាកូន) របស់ស្តេចនេះ ស្តេចនេះនិយាយទៅនឹងនរណាយ៉ាងនេះថា នែទីឃាវុកូន អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នែទីឃាវុកូន ធម្មតាពៀរមិនដែលរម្ងាប់ដោយការចងពៀរទេ នែទីឃាវុកូន ឯពៀរតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចងពៀរ។

ชาตา ภาณา ขุทฺทกา วิปฺปลปิตา อปิจ ยา
วิญฺ สา วิการาสฺสาตีติ ฯ ขุทฺทิยมฺปิ ขา ภิกฺขเว ฯ เป ฯ
ตติยมฺปิ ขา ภิกฺขเว ธิยีติ โคสลราชา ธิยาปุ
กุมาริ ปิตรา ภาเต มา ขา ตุ์ ตาต ธิยาปุ ธิยิ
ปสฺส มา รสฺสุ ณ ปิ ตาต ธิยาปุ เวเร เวร
สมฺปชฺชิ อเวเร ปิ ตาต ธิยาปุ เวร สมฺปชฺชีติ ฯ
ตติยมฺปิ ขา ภิกฺขเว เต มนุสฺสา ธิยีติ โคส-
ลราชาน ปิตรา ภาเต ขุทฺทกา อยิ ธิยีติ โคส-
ลราชา วิปฺปลปติ โคา ปมสฺส ธิยาปุ กิ อยิ
ปาภาติ มา ขา ตุ์ ตาต ธิยาปุ ธิยิ ปสฺส มา
รสฺสุ ณ ปิ ตาต ธิยาปุ เวเร เวร สมฺปชฺชิ อเวเร
ปิ ตาต ธิยาปุ เวร สมฺปชฺชีติ ฯ ชาตา ภาณา
ขุทฺทกา วิปฺปลปิตา อปิจ ยา วิญฺ สา

ស្តេចទីឃីតិនោះតបទៅវិញថា នែនាយ យើងមិនមែនឆ្កួតនិយាយផ្តេសផ្តាសទេ បើនរណាជាអ្នកប្រាជ្ញ អ្នកនោះទើបថ្លែងសេចក្តីបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចកង់ដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិមានព្រះទ្រង្វាន់ទៅនឹងទីឃាវុកុមារជាគំរប់ពីរដងផង ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចកង់ដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិមានព្រះទ្រង្វាន់ទៅនឹងទីឃាវុកុមារជាគំរប់បីដងផង យ៉ាងនេះថា នែទីឃាវុកូន អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នែទីឃាវុកូន ធម្មតាពៀរមិនដែលរម្ងាប់ដោយការចង់ពៀរទេ នែទីឃាវុកូន ឯពៀរតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចង់ពៀរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សទាំងនោះក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងស្តេចកង់ដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិជាគំរប់បីដងទៀតថា ស្តេចកង់ដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិនេះឆ្កួតនិយាយផ្តេសផ្តាសទេតើ នរណាឈ្មោះទីឃាវុ(ជាកូន)របស់ស្តេចនេះ ស្តេចនេះនិយាយទៅនឹងនរណា យ៉ាងនេះថា នែទីឃាវុកូន អ្នកកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នែទីឃាវុកូន ធម្មតាពៀរមិនដែលរម្ងាប់ដោយការចង់ពៀរទេ នែទីឃាវុកូន ឯពៀរតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចង់ពៀរ ។ ស្តេចនោះទ្រង់តបទៅវិញថា នែនាយ យើងមិនមែនជាមនុស្សឆ្កួតនិយាយផ្តេសផ្តាសទេ ប៉ុន្តែបើនរណាជាអ្នកប្រាជ្ញ អ្នកនោះ

វិភាវេស្សតីតិ ។ អថខោ តិក្ខត្តុំ តេ មនុស្សា ឆិយឹតំ
កោសលរាជានំ សបជាបតិកំ រជិយាយ រជ្ជំ សង្ឆា-
ដេត្វា សង្ឆដកំ បរិនេត្វា ឧក្កំណោន ង្ហាបេន ឯក្កា-
មេត្វា ឧក្កំណាតោ ឧភរស្ស បត្តុជា ឯន្ធិត្វា បត្តុន្ធិសា
ពិលានិ ឯក្កិបិត្វា កុម្ភំ បវេត្វា បក្កមឹសុ ។ អថខោ
តិក្ខត្តុំ ទីឃាវុ កុមារោ ពាហណាសឹ បរិសិត្វា សុវុំ
ឆិបរិត្វា កុម្ភិយេ ចាយេសិ ។ យថា តេ មត្តា អហោ-
សុំ បតិតា អថ កដ្ឋានិ សង្កឌ្ឍិត្វា មាតាបិតូនំ សរីរំ
ឯតកំ អាវេបេត្វា អគ្គិំ ឧត្វា បញ្ចលិកោ តិក្ខត្តុំ ឯតកំ
បទក្ខិណំ អកាសិ ។ តេន ខោ បន តិក្ខត្តុំ សមយេន
ព្រហ្មទត្តោ កាសីរាជា ឧបរិបប្បាសាទវរតលោ ហោតិ ។
អទ្ទសា ខោ តិក្ខត្តុំ ព្រហ្មទត្តោ កាសីរាជា ទីឃាវុំ
កុមារំ បញ្ចលិកំ តិក្ខត្តុំ ឯតកំ បទក្ខិណំ ករោន្តំ
ទិស្វានស្ស ឯតទហោសិ ឯិស្សរិយំ ខោ សោ មនុស្សា
ទីឃីតិស្ស កោសលរញ្ញោ ញាតិ វា សាលោហិតោ
វា អហោ មេ អនត្តោ[1] ន ហិ នាម មេ កោធំ

---

๑ អនត្តកោតិ កត្តុំ ចោត្តុំ ទិស្សតិ ។

ដើមថ្ងៃសេចក្តីថាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ មនុស្សទាំងនោះក៏នាំបណ្តើរស្តេចកងវែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិព្រមទាំងមហេសីសៅសព្វប្រកសព្វផ្លូវត្រែឆ្លងកែង ហើយចេញទៅតាមទ្វារខាងត្បូង ហើយកាត់ខ្លួនជា ៤ កំណាត់ រួចកប់កងរណ្តៅគ្រប់ទិសទាំង ៤ ជាខាងត្បូងនៃព្រះនគរហើយទុកពួកពល (ឲ្យនៅថែទាំ) រួចថយចេញទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ទីឃាវុកុមារចូលទៅកាន់គ្រែងពាកណាសី ហើយក៏នាំយកសុភមកបំផឹកពួកពល (ទាំងនោះ) ។ ពួកពលទាំងនោះស្រវឹងដួលដេកទៅកាលណា ទីឃាវុកុមារក៏ប្រមូលកំណាត់ឈើ ហើយលើកសរីរៈមាតាបិតាជាក់លើដើងភ្លើងរួចបូជាភ្លើង ហើយផ្តងអញ្ជលីធ្វើប្រទក្សិណដើងភ្លើង ៣ ដុំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចួនជាពេលនោះ ស្តេចកងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ទ្រង់គង់ទៅលើប្រាសាទដ៏ប្រសើរឮជ័យខាងលើ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចកងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ឮនទតទៅឃើញទីឃាវុកុមារកំពុងតែផ្តងអញ្ជលីធ្វើប្រទក្សិណដើងភ្លើង ៣ ដុំ លុះឃើញហើយក៏ទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា មនុស្សនោះឮសាជាញាតិឬជាសាលោហិតរបស់ស្តេចកងវែនកោសលឈ្មោះទីឃីតិហើយតុហ្មសេចក្តីវិនាស(ព្រោះបុរសនេះគង់នឹងមាន)ដល់អាត្មាអញ មិនសមបើ

อาโรเจสฺสตีติ ฯ อถ โข ภิกฺขเว ธีตา กุมาริ อญฺญํ
ทณฺฑา ยาวทตฺถํ ภุญฺชิตฺวา เวทิตฺวา วิปฺปฺ ปุญฺชิตฺวา[๑] ภา-
ชนานิ วิสิญฺจิตฺวา อนฺตปุรสฺส สามนฺตา ปาสาทํ
ทณฺฑา ปาตราสมกาสิ ฯเปฯ ปาตราสมกาสิ สมฺปฺ
สิญฺจิตฺวาติ ฯ เตนหิ ภิกฺขเว ภิกฺขุสงฺฆสฺส ภิกฺขเว
อถ โข ภิกฺขเว ธีตา กุมาริ ราชิยา ปจฺจูสสมยํ
ปจฺจุฏฺฐาย ปาสาทานิ มญฺญา สเรน ตายิ วิญฺญา
ภาเนสิ ฯ อสฺโสสิ โข ภิกฺขเว พฺรหฺมทตฺโต กา-
สีภชา ราชิยา ปจฺจูสสมยํ ปจฺจุฏฺฐาย ปาสาทานิ
มญฺญา สเรน ตีตา วิญฺญา ภาณิตา สุตฺวาน มนุสฺส
ปุจฺฉิ กา ภิกฺขเว ราชิยา ปจฺจูสสมยํ ปจฺจุฏฺฐาย
ปาสาทานิ มญฺญา สเรน ตายิ วิญฺญา ภาเนสี-
ติ ฯ อมุกสฺส เทว ปาตราสมกาสิ สมฺปฺ อนฺตปุรสฺส ภิกฺขเว
ราชิยา ปจฺจูสสมยํ ปจฺจุฏฺฐาย ปาสาทานิ มญฺญา
สเรน ตายิ วิญฺญา ภาเนสีติ ฯ เตนหิ ภิกฺขเว

๑ ปาฬิยํ มุญฺจิตฺวาติ ทกฺขิณ ปาตราเส ทิสฺสติ ฯ

គ្មាននរណាមួយជ្រាបអាត្មាអញសោះ ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ គ្រានោះ ទីឃាវុកុមារទៅឯព្រៃហើយ ទ្រុឡុងលូតលួញយ៉ាងអស់ចិត្តរួចដួតទឹកភ្នែកហើយត្រឡប់ចូលទៅក្នុងក្រុងពារាណសីវិញ ក៏ទៅឯពេងដំរីទៀបព្រះពុទ្ធដំរីហើយនិយាយពាក្យនេះនឹងហ្វូងដំរីថា នែអ្នកហ្វូងដំរី ខ្ញុំចង់រៀនសិល្បៈ (អំពីអ្នកតើបានឬទេ) ។ ឯហ្វូងដំរីនោះនិយាយតបថា នែនាយមាណព បើដូច្នោះចូរអ្នករៀនចុះ ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ វេលានោះ ទីឃាវុកុមារក្រោកឡើងក្នុងបច្ចូសសម័យនៃរាត្រី ក៏ស្រែកច្រៀងដោយសំឡេងដ៏ពីរោះ ហើយដេញពិណផង ក្នុងពេងដំរី ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ ឯស្តេចក្នុងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តបានទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ចង្វែងនឹងពិណដែលទីឃាវុកុមារក្រោកឡើងក្នុងបច្ចូសសម័យនៃរាត្រីហើយច្រៀងច្របកបដោយសំឡេងយ៉ាងពីរោះក្នុងពេងដំរី លុះទ្រង់ព្រះសណ្តាប់រួចហើយក៏ទ្រង់ត្រាស់សួរមនុស្សទាំងឡាយថា នែនាយ នរណាក្រោកឡើងក្នុងបច្ចូសសម័យនៃរាត្រី ក៏ច្រៀងដោយសំឡេងដ៏ពីរោះ ហើយដេញពិណផង ក្នុងពេងដំរី ។ មនុស្សទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាប មាណពជាកូនសិស្សរបស់ហ្វូងដំរីឯណោះ ក្រោកឡើងក្នុងបច្ចូសសម័យនៃរាត្រី ក៏ច្រៀងដោយសំឡេងដ៏ពីរោះ ហើយដេញពិណផង ក្នុងពេងដំរី ។ ស្តេចនោះទ្រង់ត្រាស់ថា នែនាយ បើដូច្នោះ

តំ មាណវកំ អានេថាតិ ។ ឃំ នេកតិ ខោ កិក្ខវេ តេ
ពន្ធុសុទ្ធា ព្រហ្មទត្តស្ស ការាសីរញ្ញោ បដិសុណិត្វា ទីឃាវុំ
កុមារំ អានេសុំ ។ អថខោ កិក្ខវេ ព្រហ្មទត្តោ កា-
សីរាជា ទីឃាវុំ កុមារំ ឯតទវោច តុំ កណោ មាណវក
រត្តិយា បច្ចូសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ បាតំសាលាយំ មញ្ជា
សវេន តាយិ វីណាញ្ច ភានេសីតិ ។ ឃំ នេកតិ ។
នេនហិ កណោ មាណវក តាយ សស្សុ វីណាញ្ច ភានេហីតិ ។
ឃំ នេកតិ ខោ កិក្ខវេ ទីឃាវុ កុមារោ ព្រហ្មទត្តស្ស
ការាសីរញ្ញោ បដិសុណិត្វា អាភណាបេត្វោ មញ្ជា
សវេន តាយិ វីណាញ្ច ភានេសិ ។ អថខោ កិក្ខវេ
ព្រហ្មទត្តោ ការាសីរាជា ទីឃាវុំ កុមារំ ឯតទវោច តុំ
កណោ មាណវក មំ ឧបដ្ឋហាតិ ។ ឃំ នេកតិ ខោ
កិក្ខវេ ទីឃាវុ កុមារោ ព្រហ្មទត្តស្ស ការាសីរញ្ញោ
បច្ចុស្សោសិ ។ អថខោ កិក្ខវេ ទីឃាវុ កុមារោ ព្រហ្ម-
ទត្តស្ស ការាសីរញ្ញោ បុព្ពុដ្ឋាយី អហោសិ បច្ចានិទាតី

អ្នកទាំងឡាយចូរនាំមាណពនោះមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះចុន្ទារស្តេចកន្លងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយពាក្យថា ព្រះករុណាវិសេស ហើយក៏នាំទីឃាវុកុមារមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចកន្លងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់មានព្រះចុន្ទារទៅទទឹងទីឃាវុកុមារយ៉ាងនេះថា នែនាយមាណព អ្នកឯងរកែកខ្លីឯងកន្លងបច្ចុសសម័យនៃពត្រី ក៏ច្រៀងដោយសំឡេងដ៏ពីរោះ ហើយដេញពិណផង កន្លងពេងដំរីមែនឬ ។ ទីឃាវុកុមារក្រាបទូលថា ព្រះករុណាវិសេស ។ ស្តេចនោះទ្រង់ត្រាស់ថា នែនាយមាណព បើដូច្នោះចូរអ្នកឯងច្រៀងហើយដេញពិណឲ្យយើងស្តាប់មើល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទីឃាវុកុមារទទួលស្តាប់ព្រះចុន្ទារស្តេចកន្លងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយពាក្យថា ព្រះករុណាវិសេស ហើយចង់ឲ្យស្តេចជ្រោសជ្រាណា ទើបស្រែកច្រៀងដោយសំឡេងដ៏ពីរោះ ហើយដេញពិណផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខណនោះ ស្តេចកន្លងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តមានព្រះចុន្ទារទៅទទឹងទីឃាវុកុមារយ៉ាងនេះថា នែនាយមាណព ចូរអ្នកឯងនៅបម្រើយើងចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទីឃាវុកុមារក៏ទទួលស្តាប់ព្រះចុន្ទារស្តេចកន្លងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយពាក្យថា ព្រះករុណាវិសេស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ទីឃាវុកុមារក៏ចាននក្រោកមុនដេកក្រោយទំនទទួលស្តាប់

ภิกฺขาจริยสฺสาปิ มยฺหาจริยสฺสาปิ ปิยภาวญฺจ ฯ อถ ขฺวาหํ ภิกฺขเว พฺรหฺมทตฺตสฺส กาสิราชสฺส ธีตรญฺจ กุมารญฺจ ฉฑฺเฑตฺวา อญฺญตรสฺมึ วิสฺสาสิกฏฺฐาเน ปเทสญฺจ ฯ อถ ขฺวาหํ ภิกฺขเว พฺรหฺมทตฺตสฺส กาสิราชสฺส ธีตรญฺจ กุมารญฺจ ฉฑฺเฑตฺวา เตนหิ ภเณ มาณวกา รถํ โยเชถาติ มิตฺตานิ ปฏิสฺสุณิตฺวา ฯ ฯเปฯ เอวมฺภนฺเตติ ขฺวาหํ ภิกฺขเว ธีตรญฺจ กุมารญฺจ พฺรหฺมทตฺตสฺส กาสิรญฺโญ ปฏิสฺสุณิตฺวา รถํ โยเชตฺวา พฺรหฺมทตฺตสฺส กาสิกสฺส ฉฑฺเฑตฺวา ยุตฺตา ขฺวาหํ เตเนว รเถน ยสฺสุธาธิ กาลํ มญฺญสีติ ฯ อถ ขฺวาหํ ภิกฺขเว พฺรหฺมทตฺตสฺส กาสิกสฺส รถํ อภิรุหิตฺวา ธีตรญฺจ กุมารญฺจ รถํ ปเวเสสิ ฯ ตถา ตถา รถํ ปเวเสสิ ยถา ยถา อญฺเญเนว เสนา อภิมาสิ อญฺเญเนว รเถน ฯ อถ ขฺวาหํ ภิกฺขเว พฺรหฺมทตฺตสฺส กาสิกสฺส ทูรํ คนฺตฺวา ธีตรญฺจ กุมารญฺจ ฉฑฺเฑตฺวา เตนหิ ภเณ

បង្គាប់ការអ្វី ។ ប្រពៃតែគួរជាទីគាប់ចិត្ត ពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ដល់ស្តេចកុដ្ឋកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចកុដ្ឋកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តមិនយូរប៉ុន្មានក៏ចាន់តាំងទីយាវុកុមារកុដ្ឋជាអគ្គសិទ្ធស្ថាលភាងកុដ្ឋ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចកុដ្ឋកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់មានព្រះតម្រាស់នឹងទីយាវុកុមារយ៉ាងនេះថា នែនាយមាណព បើដូច្នោះចូរអ្នកទឹមពាជរថមក យើងនឹងទៅកាន់ទីប្រពាធម្ចឹគ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទីយាវុកុមារទទួលស្តាប់ព្រះតម្រាស់ស្តេចកុដ្ឋកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយពាក្យថា ព្រះករុណាវិសេស ហើយក៏រៀបទឹមពាជរថរួចក្រាបទូលស្តេចកុដ្ឋកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោស ឯពាជរថរបស់ព្រះអង្គខ្ញុំព្រះអង្គទឹមរួចស្រេចហើយ សូមព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបកាលគួរឥឡូវនេះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចកុដ្ឋកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់ឡើងគង់លើពាជរថ ទីយាវុកុមារក៏បររពាជរថទៅ ។ ពួកសេនាដើរទៅតាមផ្លូវឯទៀត ទីយាវុកុមារជាអ្នកបររពាជរថក៏បរទៅតាមផ្លូវឯទៀតបែករន្ធែរពីគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចកុដ្ឋកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តយាងទៅដល់ទីឆ្ងាយ ហើយទ្រង់មានព្រះតម្រាស់នឹងទីយាវុកុមារយ៉ាងនេះថា នែនាយមាណព បើដូច្នោះ

ឃាឃាវតា វជំ មុញ្ចិស្សុ តំលង្ការាបេត្វា ឆិបដ្ឋិស្សាមីតិ ។
ឯវំ ឧភតំ ខោ តំភក្ខវេ ទីឃាវុ កុមារោ [ព្រហ្មទត្តស្ស
កាសីរញ្ញោ បដិស្សុណិត្វា វជំ មុញ្ចិត្វា បហរិយំ បល្លង្ក-
ន ឆិសីទិ ។ អថខោ តំភក្ខវេ [ព្រហ្មទត្តោ កាសិរាជា
ទីឃាវុស្ស កុមារស្ស ឧច្ឆង្គេ សីសំ កត្វា សេយ្យំ
កប្បេសិ ។ តស្ស តំលង្កស្ស អុបាតុភោសេ ឆិន្នំ
ជីវិតេ ។ អថខោ តំភក្ខវេ ទីឃាវុស្ស កុមារស្ស ឯតទហោ-
សិ អយំ ខោ [ព្រហ្មទត្តោ កាសីរាជា តយាតោ អម្ហាកំ
អនត្ថស្ស ការការោ ឥមិនា អម្ហាកំ ពលញ្ច ឯហនញ្ច
ជនបទោ ច ខោសោ ច ខោជ្ជាការញ្ច អច្ចិន្នំ ឥមិនា
ច មេ មាតាបិតរោ ហតា អយំ ខ្វស្ស កាលោ យោហំ
វេរំ អប្បេយ្យន្តិ ខោសិយោ ខត្តំ ឆិញ្ជាហិ ។ អថខោ
តំភក្ខវេ ទីឃាវុស្ស កុមារស្ស ឯតទហោសិ បិតា ខោ មំ
មរណកាលេ អវច អា ខោ តំ តាត ទីឃាវុ ទីឃំ
បស្ស អា រស្សំ ន ហិ តាត ទីឃាវុ វេរេន វេរា សម្មន្តិ
អវេរេន ហិ តាត ទីឃាវុ វេរា សម្មន្តីតិ ន ខោ បេ
តំ បដិរូបំ យោហំ បិតុ វចនំ អតិក្កាមេយ្យន្តីតិ

ចូរអ្នកឯងដាក់ពរវេរសិន ដ្បិតយើងនឿយព្រួយលំបាក យើងនឹងដេក
សម្រាកបន្តិចសិន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទីឃាវុកុមារបានទទួល
ស្តាប់ព្រះតថាគតស្តេចកន្លងផុតនូវដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយពាក្យថា ព្រះ
គុណាវិសេស ហើយក៏ដាក់ពរវេរចេញអង្គុយពែនភ្នែនលើផែនដី ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចកន្លងផុតនូវដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តក៏ទ្រង់
ផ្ទំកើយព្រះសីសៈលើភ្លៅទីឃាវុកុមារ ។ ស្តេចនោះនឿយព្រួយលំបាក
ទ្រង់ផ្ទំលក់មួយរំពេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នោះ ទីឃាវុកុមារ
ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ស្តេចកន្លងផុតនូវដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តនេះ
បានធ្វើសេចក្តីវិនាសជាច្រើនដល់អាត្មាអញ ទាំងពល ពាហនៈ ជនបទ
ឃ្លាំងទឹងជង្រែក របស់អាត្មាអញ ស្តេចនេះរឹបជាន់យកអស់ មិនតែ
ប៉ុណ្ណោះ ទាំងមាតាបិតារបស់អាត្មាអញ ស្តេចនេះក៏សម្លាប់ចោលអស់
វេលានេះ គួរអាត្មាអញសងពៀរដល់ស្តេចនេះវិញ ហើយក៏ហូតព្រះខាន់
ចេញពីស្រោម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ទីឃាវុកុមារមានសេច-
ក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បិតាបានផ្តាំអាត្មាអញក្នុងពេលដែលទៀបធ្វើមរណ-
ភាពថា នែទីឃាវុកូន អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នែទីឃាវុ
កូន ធម្មតាពៀរមិនដែលរម្ងាប់ដោយការចងពៀរទេ នែទីឃាវុកូន ឯ
ពៀរតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចងពៀរ បើអាត្មាអញកន្ទងពាក្យបិតាហើយ

โกสมฺพิยา ขนฺธกํ ปวารณา ฯ ทุติยมฺปิ ขฺวาหํ ภิกฺขเว ฯเปฯ ตติยมฺปิ ขฺวาหํ ภิกฺขเว ธมฺมวาทึ อธมฺมวาทึ ปฏิชานามิ อยมฺปิ ขฺวาหํ พฺรหฺมทตฺเต ราชา พหุกาโร อมฺหากํ อนุกมฺปโก ปาริจริยา ทายโก ปาโมชฺชกรณา ยาวญฺจิทํ จกฺขุมาปิ โสตวาปิ เจตสาปิ อภิปฺปสนฺโน จ เขตฺตาปิ จ เขตฺตปาลาปิ จ เมตฺตาปิ จ เม มาตาปิตโร ปาตา อยมฺปิ ขฺวสฺส ราชา ยาวหาหํ เวรา อเวรชฺฌตฺตา โกสมฺพิยา ขนฺธกํ นิฏฺฐาปิ ฯ ตติยมฺปิ ขฺวาหํ ภิกฺขเว ธมฺมวาทึ อธมฺมวาทึ ปฏิชานามิ ปิตา ขฺวาหํ มยฺหนฺติ อถ จ ปน ขฺวาหํ ตุมฺหากญฺเจว ตถาคตสฺส จ ธีตา ภคินี ปสฺส ยา วสฺสา น ปิ ตาต ธีตา เวเรน เวรา สมฺมนฺติ อเวเรน ปิ ตาต ธีตา เวรา สมฺมนฺตีติ น ขฺวาหํ เตน ปฏิวิโนเทมิ ยาวหาหํ ปิตุ วจนมฺ อตีกฺกเมยฺยนฺตีติ ปุนเทว โกสมฺพิยา ขนฺธกํ ปวารณา ฯ อถขฺวาหํ ภิกฺขเว พฺรหฺมทตฺเต ราชา กาลงฺกโต ทุพฺภิกฺขา ทุสฺสญฺญี ทุกฺกิสฺสา สหสา วุฏฺฐาสิ ฯ อถขฺวาหํ ภิกฺขเว

អំពើនេះឈ្មោះថាមិនសមគួរដល់អាត្មាអញទេឬយ ហើយក៏សៀតព្រះខាន់ទៅក្នុងស្រែរបស់អាត្មាអញវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទីឃាវុកុមារមានសេចក្តីត្រិះរិះជាគំរប់ពីរដងទៀត ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទីឃាវុកុមារមានសេចក្តីត្រិះរិះជាគំរប់បីដងទៀតយ៉ាងនេះថា ស្តេចកងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត នេះបានធ្វើសេចក្តីវិនាសជាច្រើនដល់អាត្មាអញ ទាំងពល ពាហនៈ ជនបទ ឃ្លាំង ទឹងជង្រុករបស់អាត្មាអញ ស្តេចនេះរឹបជាន់យកអស់ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ទាំងមាតាបិតារបស់អាត្មាអញ ស្តេចនេះក៏សម្លាប់ចោលអស់ វេលានេះ គួរអាត្មាអញសងឪពៃដល់ស្តេចនេះវិញ ហើយក៏ហូតព្រះខាន់ចេញពីស្រែ (ម្តងទៀត) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទីឃាវុកុមារមានសេចក្តីត្រិះរិះជាគំរប់បីដងទៀតយ៉ាងនេះថា បិតាបានផ្តាំអាត្មាអញក្នុងពេលដែលទៀបធ្លុះមរណភាពថា នែទីឃាវុកូន អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នែទីឃាវុកូន ធម្មតាពៃរមិនដែលរម្ងាប់ដោយការចងពៃរទេ នែទីឃាវុកូន ឯពៃរតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចងពៃរ បើអាត្មាអញកន្ធងពាក្យបិតាហើយ អំពើនេះឈ្មោះថាមិនសមគួរដល់អាត្មាអញទេឬយ ហើយក៏សៀតព្រះខាន់ទៅក្នុងស្រែរបស់អាត្មាអញវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចកងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់កិតក័យភ្ញាក់ផ្អើលស្ងើតស្ងក់តក់ស្លុតហើយក៏តើនឡើងភ្លាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

กោសម្ពិកក្ខន្ធកេ ទីឃាវុកុមារវត្ថុ

ទីឃាវុ កុមារោ ព្រហ្មទត្តំ កាសីរាជានំ ឯតទវោច កិំ ឃ្ញ
ត្វំ នេវ កីតោ ឧព្ពិក្តោ ឧស្សន្តិ ឧត្រស្តោ សមាសា
វុដ្ឋាសីតិ ។ ឥធ មំ ភណោ មាណវក ទីឃីតិស្ស កោ
សលរញ្ញោ បុត្តោ ទីឃាវុ កុមារោ សុបិនន្តេន ខត្តេ
បរិចារកេសិ តេនាហំ កីតោ ឧព្ពិក្តោ ឧស្សន្តិ ឧត្រស្តោ
សមាសា វុដ្ឋាសិន្តិ ។ អថខោ កិក្ខវេ ទីឃាវុ កុមារោ
ភាគិនេយ្យោ ព្រហ្មទត្តស្ស កាសីរញ្ញោ សីសំ
បរាមសិត្វា ឧក្កិណោន បាតេន ខក្កំ ឯញ្ជាបេត្វា
ព្រហ្មទត្តំ កាសីរាជានំ ឯតទវោច អហំ ខោ សោ នេវ
ទីឃីតិស្ស កោសលរញ្ញោ បុត្តោ ទីឃាវុ កុមារោ
ឥមាយោ ត្វំ អម្ហាកំ អនត្តស្ស ការកោ តយា អម្ហាកំ
ឥលញ្ញំ ឥមាឧញ្ញំ ឯនមនោ ច កោសោ ច កោដ្ឋា-
គារញ្ញំ អច្ឆិន្នំ តយា ច មេ មាតាបិតរោ ហតា អយំ
ខ្វស្ស ការោ យោហំ វោ អបេយ្យន្តិ ។ អថខោ កិក្ខវេ
ព្រហ្មទត្តោ កាសីរាជា ទីឃាវុស្ស កុមារស្ស ចាឧរង្គិ
សំវរសា ឯបតិត្វា ទីឃាវុំ កុមារំ ឯតទវោច ជីវិតំ មេ

កោសម្ពិកុក្កុរ: រឿងទីឃាវុកុមារ

ខណៈនោះ ទីឃាវុកុមារទូលសួរស្តេចកងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ហេតុអ្វីបានជាព្រះអង្គទ្រង់កិតក័យភ្ញាក់ផ្អើលស្ងើតស្ងក់តក់ស្លុតហើយតើនឡើងភ្លាម ។ ស្តេចនោះតបវិញថា នែនាយមាណព ព្រោះយើងយល់សប្តិ (ថាដូចជា) ទីឃាវុកុមារជាកូនស្តេចកងដែនកោសលឈ្មោះទីឃីតិ លើកព្រះខាន់ឡើងគ្រាមយើងក្នុងទីនេះ ព្រោះហេតុនោះបានជាយើងកិតក័យភ្ញាក់ផ្អើលស្ងើតស្ងក់តក់ស្លុតហើយក្រោកឡើងភ្លាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នោះ ទីឃាវុកុមារយកដៃខាងឆ្វេងចាប់សង្កត់ព្រះសីស:ស្តេចកងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ហើយយកដៃខាងស្តាំហូតព្រះខាន់រួចនិយាយពាក្យនេះទទឹងស្តេចកងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តថា នែព្រះអង្គខ្លួនខ្ញុំឯងហើយដែលឈ្មោះទីឃាវុកុមារជាកូនស្តេចកងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិ ព្រះអង្គបានធ្វើសេចក្តីវិនាសជាច្រើនដល់ខ្ញុំ ទាំងពលពាហន: ជនបទ ឃ្យាំង ទឹងដង្ក្រែករបស់ខ្ញុំ ព្រះអង្គក៏របជាន់យកអស់ មួយទៀត ទាំងមាតាបិតារបស់ខ្ញុំ ព្រះអង្គក៏សម្លាប់ចោលអស់ វេលានេះ គួរខ្ញុំសងតៀរដល់ព្រះអង្គវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចកងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តក៏ទូនព្រះសីរ្សក្រាបទៀបជើងទីឃាវុកុមារ ហើយមានព្រះរាជឱង្ការទទឹងទីឃាវុកុមារ

ตาต ธีตา นตฺถิ มม ตาต ธีตา นตฺถิ ฯ กฺยาหํ อุสฺสหามิ เทวสฺส ชีวิตา โรปนาย เทว มม ชีวิตา วโรปยาติ ฯ ตตฺถ ตาต ธีตา ตฺวญฺเว มม ชีวิตา วโรปยาติ อหเมว ตาต ธีตา ตฺวญฺเว มม ชีวิตา โรปยามิ ฯ อถ โข ตกฺกวี พฺรหฺมทตฺโต จ กาสีราชา ธีตา จ กุมาริ อญฺ-ญมญฺญสฺส ชีวิตา อโรเปสุ ตาณิญฺจ อกฺกเมสุ สปเทญฺจ อกาสุ อนฺตรธายถ[1] ฯ อถ โข ตกฺกวี พฺรหฺมทตฺโต กาสีราชา ธีตรญฺจ กุมารึ ปโรธญฺจ ตตฺถ ตาต ธีตรญฺจ รถญฺจ ยาเจหิ ตมิสฺสาเมติ ฯ ปฺวาหนฺติ โข ตกฺกวี ธีตรญฺจ กุมาริ พฺรหฺมทตฺตสฺส กาสีรญฺโญ ป-ฏิสฺสุณิตฺวา รถญฺจ ยาเจตฺวา พฺรหฺมทตฺตญฺ กาสีราชานญ ปโรธ-ญฺจ ยุตฺตา โข ตา ตตฺถ เทว ราช ยสฺสทานิ กาลญ มญฺญสีติ ฯ อถ โข ตกฺกวี พฺรหฺมทตฺโต กาสีราชา รถญ อภิรุหิ ธีตรญฺจ กุมาริ รถญ ปเวเสสิ ฯ ตถา ตถา รถญ ปเวเสสิ ยถา ยถา ธนิรสฺส สรายน

---

๑ ฉ. อโรกายน ฯ

យ៉ាងនេះថា នែទីយាវុកូន សូមអ្នកអាណិតឲ្យជីវិតដល់យើងផង នែទីយាវុកូន សូមអ្នកអាណិតឲ្យជីវិតដល់យើងផង ។ ទីយាវុកុមារតបវិញថា ខ្ញុំនឹងអាចផ្សាយជីវិតព្រះអង្គដូចម្តេចបាន គួរតែព្រះអង្គប្រទានជីវិតមកខ្ញុំវិញ ។ ស្តេចនោះទ្រង់ត្រាស់ថា នែទីយាវុកូន បើដូច្នោះអ្នកឯងចូរឲ្យជីវិតដល់យើងចុះ យើងក៏ឲ្យជីវិតដល់អ្នកឯងវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះស្តេចកុងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តនឹងទីយាវុកុមារបានឲ្យជីវិតគ្នាទៅវិញទៅមក ហើយបានទាំងចាប់ដៃគ្នាផងធ្វើសម្បថផង ដើម្បីមិនឲ្យមានរឿងប្រទូស្តគ្នាគ្នាទៅទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចកុងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់មានព្រះទុក្ខារទៅនឹងទីយាវុកុមារយ៉ាងនេះថា នែទីយាវុកូន បើដូច្នោះចូរអ្នកទឹមរាជរថចុះ យើងនឹងត្រឡប់ទៅវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទីយាវុកុមារបានទទួលស្តាប់ព្រះទុក្ខារស្តេចកុងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយពាក្យថា ព្រះករុណាវិសេស ហើយក៏ទឹមរាជរថរួចក្រាបទូលស្តេចកុងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោស ឯរាជរថរបស់ព្រះអង្គខ្ញុំព្រះអង្គទឹមរួចស្រេចហើយ សូមព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបកាលគួរឥឡូវនេះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខណៈនោះ ស្តេចកុងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់យាងឡើងគង់លើរាជរថ ឯទីយាវុកុមារក៏បររាជរថទៅ ។ មិនយូរប៉ុន្មានទីយាវុកុមារក៏បររាជរថទៅ

កោសម្ពិកក្ខន្ធកេ ទុយ្យោកុមារវត្ថុ

សមាកច្ចំ ។ អថខោ កិកិវេ ព្រហ្មទត្តោ កាសីរាជា
ពារាណសិំ បវិសិត្វា អមច្ចេ ចារិសេ្ស សន្ធិចាតាបេត្វា
ឯតទវោច សចេ កណោ ទីឃីតិស្ស កោសលរញ្ញោ
បុត្តំ ទីឃាវុំ កុមារំ បសេ្សយ្យាថ កិន្តិ តំ ករេយ្យា-
ថាតិ ។ ឯកច្ចេ អមច្ចា ឯវមាហំសុ មយំ ទេវ ហាត្ថេ
ឆិន្ទេយ្យាម មយំ ទេវ ទាទេ ឆិន្ទេយ្យាម មយំ ទេវ
ហត្ថទាទេ ឆិន្ទេយ្យាម មយំ ទេវ កណ្ណេ ឆិន្ទេយ្យាម
មយំ ទេវ នាសំ ឆិន្ទេយ្យាម មយំ ទេវ កណ្ណនាសំ
ឆិន្ទេយ្យាម មយំ ទេវ សីសំ ឆិន្ទេយ្យាមាតិ ។ អយំ ខោ
សោ កណោ ទីឃីតិស្ស កោសលរញ្ញោ បុត្តោ ទីឃាវុ
កុមារោ នាយំ លព្ភា កិញ្ចិ កាតុំ ឥមិនា ច មេ ជីវិតំ
ឆឌ្ឌំ មយោ ច ឥមស្ស ជីវិតំ ទិន្នន្តិ ។ អថខោ កិកិវេ

ដួចនឹងពួកសេនាដែលទៅតាមផ្លូវផ្សេងពីគ្នានោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចកងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់យាងចូលទៅក្រុងពារាណសីហើយទ្រង់ប្រជុំពួក អមាត្យជាឋានសន្សួចហើយទ្រង់មានព្រះឱង្ការយ៉ាងនេះថា នែនាយ ប្រសិនបើអ្នកទាំងឡាយបានឃើញទីឃាវុកុមារជាកូនស្តេចកងដែនកោសលឈ្មោះទីឃីតិហើយ តើគួរធ្វើទីឃាវុកុមារនោះដូចម្តេច ។ អមាត្យទាំងឡាយក៏ក្រាបទូលដោយពួក ។ យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំគួរតែកាត់ដៃចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំគួរតែកាត់ដើងចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំគួរតែកាត់ទាំងដៃទាំងដើងចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំគួរតែកាត់ត្រចៀកចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំគួរតែកាត់ច្រមុះចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំគួរតែកាត់ទាំងត្រចៀកទាំងច្រមុះចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំគួរតែកាត់ក្បាលចេញ ។ ស្តេចនោះទ្រង់ត្រាប់ថា នែនាយទាំងឡាយ បុរសនេះឯងហើយដែលឈ្មោះទីឃាវុកុមារជាកូនស្តេចកងដែនកោសលឈ្មោះទីឃីតិនោះ អ្នកទាំងឡាយមិនត្រូវធ្វើទោសកុមារនេះតបតួបទេ ព្រោះកុមារនេះបានឲ្យជីវិតយើង យើងក៏បានឲ្យជីវិតដល់កុមារនេះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ

[๑๒๗] เตน โข ปน สมเยน ราชา มาคโธ เสนิโย พิมฺพิสาโร
เตส ตาส เนว ปุตฺโต อโหสิ น ธีตา ตสฺส ราชิโน เสนิยสฺส
พิมฺพิสารสฺส ปุตฺตกามสฺส ปุตฺตปฏิลาภาย ปุตฺตมุขทสฺสนาย
ปุตฺตปริโภคาย ปุตฺตสฺส ชาตกมฺมานิ กาเรสิ ปุตฺตสฺส นามกรณานิ
กาเรสิ ปุตฺตสฺส จูฬกรณานิ กาเรสิ ปุตฺตสฺส ปชาปตึ อานยิ
ปุตฺตสฺส ปาทาวนานิ กาเรสิ ปุตฺตสฺส ปาทาวนมงฺคลานิ กาเรสิ
ปุตฺตสฺส ปาทาวนมงฺคลานิ กาเรสิ ปุตฺตสฺส ปาทาวนมงฺคลานิ
กาเรสิ

ស្តេចកន្លងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់មានព្រះឧង្ការទៅនឹងទីឃាវុកុមារយ៉ាងនេះថា នែទីឃាវុកូន កាលដែលបិតារបស់អ្នកជិតនឹងធ្វើមរណកាតបានផ្តាំបណ្តាំណាចំពោះអ្នកឯងថា នែទីឃាវុកូន អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នែទីឃាវុកូន ធម្មតាពៀរមិនដែលរម្ងាប់ដោយការចងពៀរទេ នែទីឃាវុកូន ឯពៀរតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចងពៀរ តើបិតារបស់អ្នកសំដៅយកហេតុត្រង់ណា បានជាផ្តាំ (ដូច្នេះ) ។ ទីឃាវុកុមារក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គជិតនឹងធ្វើមរណកាតបានផ្តាំបណ្តាំណាចំពោះខ្ញុំព្រះអង្គថា អ្នកកុំឃើញកាលវែង គឺថាអ្នកឯងកុំធ្វើពៀរឲ្យយូរអង្វែងឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គជិតនឹងធ្វើមរណកាតបានផ្តាំបណ្តាំនេះឯង (នេះហៅថា) កុំឃើញកាលវែង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គទៀបនឹងធ្វើមរណកាតបានផ្តាំបណ្តាំណាចំពោះខ្ញុំព្រះអង្គថា អ្នកឯងកុំឃើញកាលខ្លី គឺថាអ្នកឯងកុំប្រញាប់ប្រែកចាកពួកមិត្តសំឡាញ់ឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គជិតនឹងធ្វើមរណកាតបានផ្តាំបណ្តាំនេះឯង (នេះហៅថា) កុំឃើញកាលខ្លី សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គជិតនឹងធ្វើមរណកាតបានផ្តាំបណ្តាំណាចំពោះខ្ញុំព្រះអង្គថា នែទីឃាវុកូន ធម្មតាពៀរ

សម្មន្តិ អវៅវេន មា តាត ទីឃាវុ វៅ សម្មន្តីតំ នេវេន មេ មាតាបិតវោ ហាតាតំ សចាហំ នេវំ ជីវិតា ភៅវោ បេយ្យំ យេ នេវស្ស អត្តកាមា តេ មំ ជីវិតា ភៅវោ បេយ្យុំ យេ មេ អត្តកាមា តេ តេ ជីវិតា ភៅវោបេយ្យុំ ឃវន្តំ វៅំ វៅវេន ន រូបសមេយ្យ ឥតាដំ ច បន មេ នេវេន ជីវិតំ និន្តំ បយា ច នេវស្ស ជីវិតំ និន្តំ ឃវន្តំ(๑) វៅំ អវៅវេន រូបសន្តំ ឥមំ ខោ មេ នេវ បិតា មរណាកាសេ អវច ន មា តាត ទីឃាវុ វៅវេន វៅ សម្មន្តិ អវៅវេន មា តាត ទីឃាវុ វៅ សម្មន្តីតំ ។ អថខោ តំក្ខណេ ព្រហ្មទត្តោ ការាសីរាជា អច្ចរិយំ វត ភោ អព្ភុតំ វត ភោ យាវ បណ្ឌិតោ អយំ ទីឃាវុ កុមារោ យ្រអំ ហិ នាម បិតុនោ សន្តិកេន ការិតស្ស វិត្ថារេន អត្តំ អាជានិស្សតីតំ បេតិកំ ពលញ្ច ឣាមាធញ្ច ជនបទញ្ច ភោសញ្ច

๑ ម.ឯវំ ។

មិនដែលរម្ងាប់ដោយការចង់ពៀរទេ នែទីឃាវុកូន ឯពៀរតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចង់ពៀរ (នោះសំដៅត្រង់) មាតាបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គដែលព្រះអង្គសម្លាប់ចោលអស់ ព្រោះហេតុនោះ បើខ្ញុំព្រះអង្គនឹងបំផ្លាញព្រះអង្គឲ្យដាច់ចាកជីវិតហើយ គង់មានពួកជនដែលប្រាថ្នាប្រយោជន៍ចំពោះព្រះអង្គនឹងបំផ្លាញខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យដាច់ចាកជីវិតវិញ ពួកជនដែលប្រាថ្នាប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ មុខជានឹងបំផ្លាញជនទាំងនោះឲ្យដាច់ចាកជីវិតមិនខាន ឬ្យ ពៀរនោះមិនបានរម្ងាប់ដោយការចង់ពៀរយ៉ាងនេះឯង ឥឡូវព្រះអង្គទ្រង់ប្រទានជីវិតដល់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ថ្វាយជីវិតដល់ព្រះអង្គវិញ ពៀរនោះនឹងរម្ងាប់ដោយការមិនចង់ពៀរយ៉ាងនេះឯង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាត្រាស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គជិតនឹងធ្វើមរណភាពបានផ្តាំបណ្តាំនេះឯងថា នែទីឃាវុកូន ធម្មតាពៀរមិនដែលរម្ងាប់ដោយការចង់ពៀរទេ នែទីឃាវុកូន ឯពៀរតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចង់ពៀរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចកុងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់ស្ទើចថា អើហ្ន៎ (ហេតុនេះ) ហៅពេញជាអស្ចារ្យណាស់ អើហ្ន៎ (ហេតុនេះ) ហៅពេញជាចំឡែកណាស់ ទីឃាវុកុមារនេះពេញជាអ្នកប្រាជ្ញមែន ព្រោះដំណឹងសេចក្តីដែលបិតាពោលដោយសង្ខេប ដោយពិស្តារបាន ហើយក៏ទ្រង់ត្រឡប់ប្រគល់ពល ពាហនៈ ជនបទ ឃ្លាំង

กตฺวา ฐานาทีสุ ยถารหเมว อธิวาเสนฺโต ฯ ตสฺส ปน ภิกฺขุโน ปตฺตจีวรานิ อาทาย ปจฺฉา ปจฺฉา คจฺฉนฺตา ปาฏิยเมว ปาจิตฺติยาปตฺติยา กาเรตพฺพา ฯ ๙๓ ๑๐ ยถา ปน ภิกฺขุนา ปาฏิยเมว ปาจิตฺติยาปตฺติ เทสาเปตพฺพา ตถา ปาฏิเทสนียาปตฺติ ทุกฺกฏาปตฺติ ทุพฺภาสิตาปตฺติ สมานา ๑๐ ๑๐ ๑๐ ปาจิตฺติยาปตฺติยา เทสนา ปาฏิ ฯ

(๑๙๑) ตติยมฺปิ ๑๐ ภควา ตเมว ภิกฺขุ ปจฺจเวกฺขิ อลํ ภิกฺขุ ปา ภณฺฑนํ ปา กลหํ ปา วิคฺคหํ ปา วิวาทนฺติ ฯ ตติยมฺปิ ๑๐ เสา อฉมฺภตี ภิกฺขุ ภควนฺตเมว ปจฺจเวกฺขิ อาคเมตุ ภนฺเต ภควา ธมฺมสฺสามี อเปฺปสฺสุกฺโก ภนฺเต ภควา ติฏฺฐธมฺมสุขวิหารํ อนุยุตฺโต วิหรตุ

ន៏ដ្បែក ជាដំណែលបិតាទៅទីយោវុកុមារវិញ ឲ្យបានតាំងប្រគានធីតា ១ ថែមទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ គួរកោតដែរ យ៉ាងពួកក្សត្រតាំងនោះ (ឆ្ងាប់តែ) កាន់ដំបង (ឆ្ងាប់តែ) កាន់គ្រឿងសស្ត្រាហើយ បេះមានអំណាត់ន៏ងសេចក្តីប្រព្រឹត្តល្អបែបនេះបាន ។ ព្រោះហេតុដូច្នោះ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកពាល់គ្នាបានមកបួសក្នុងធម្មវិន័យនេះដែលតថាគតបានសំដែងដោយល្អយ៉ាងនេះហើយ គួរតែខំអត់ធន់ គួរតែខំប្រព្រឹត្តល្អឲ្យល្អឡើង ។

(១៥១) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកាទៅន៏ងភិក្ខុតាំងនោះជាគំរប់បីដងយ៉ាងនេះថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ កុំឡើយ អ្នកតាំងឡាយកុំធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ កុំធ្វើសេចក្តីឈ្លោះគ្នា កុំធ្វើសេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ។ គ្នា កុំធ្វើសេចក្តីវិវាទគ្នាឡើយ ។ ឯអធម្មវាទីភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគជាគំរប់បីដងយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះមានព្រះភាគជាធម្មស្វាមីទ្រង់ឈប់បន្ទ៏ងចុះ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយតិច សូមទ្រង់ប្រកបតែន៏ងធម៌ដែលជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នវិញ ។ ចុះ

មយមេតេន កល្លានេន កុសលេន បុញ្ញេន វាតេន
បញ្ញាយ សិស្សមាតិ ។ អថខោ ភគវា បរិយោទិន្នរូបា
ខោ ឥមេ មោឃបុរិសា ឆយិមេ សុតវា សញ្ញាមេតុន្តិ
ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។

ទីឃាវុភាណវារំ បឋមំ ។

[๑๔๒] អថខោ ភគវា បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា
បត្តចីវរមាទាយ តោសម្ពិំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ តោសម្ពិយំ
បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតប្បដិក្កន្តោ
សេនាសនំ សំសាមេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សង្ឃមជ្ឈំ
បិតោ តោ ឥមា គាថាយោ អភាសិ ។

ពោសម្ពីក្ខន្ធកៈ អំណាត់ធំងការប្រែព្រឹត្តិឆ្គួនធំងគាថាសំដែងអំពីការរាប់នូវពៀរ

ឯយើងខ្ញុំទាំងឡាយមុខជានឹងច្បាកដដោយសេចក្តីបង្អកហេតុ ដោយសេច-
ក្តីឈ្លោះគ្នា ដោយសេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ៗ គ្នា ដោយសេចក្តីវិវាទគ្នាមិន
ខាន ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់រំពិចារណាថា ពួកមោឃបុរស
ទាំងនេះមានសភាពគឺកិលេសគ្របសង្កត់ហើយ តថាគតមិនងាយនឹង
ពន្យល់មោឃបុរសទាំងនេះបានឡើយ ហើយក៏ទ្រង់គ្រោកចាកអាសនៈ
ចៀសចេញទៅ ។

ចប់ ភាណវារៈពោលអំពីទីឃាវុកុមារ ទី ១ ។

[១៥២] លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្បង់ហើយ
ទ្រង់ប្រដាប់ចីវរយាងចូលទៅក្រុងកោសម្ពីដើម្បីបិណ្ឌបាតក្នុងពេលព្រឹក
ត្រហាម លុះយាងទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងកោសម្ពីហើយទ្រង់ត្រឡប់មកពី
បិណ្ឌបាតវិញ ក៏ទ្រង់រៀបទុកជាក់ត្រឿងសេនាសនៈ ហើយកាន់យក
ប្រដាប់ចីវរ ទ្រង់ឋិតកណ្តាលដំទុំសង្ឃ ក្នុងវេលាត្រៀយកគ្គ ហើយ
ទ្រង់ពោលព្រះគាថាទាំងនេះថា

(๑๔๓) ปุถุสทฺโท สมชฺชโต.

น ตาโว เถาจิ มญฺเญ

สงฺฆสฺมึ ภิชฺชมานสฺมึ

ตาวญฺหิ ภิยฺโย อปญฺโญ ฯ

ปริมุฏฺโ ปณฺฑิตาภาสา

ยาวาเถาจรภาณิเต

เยวิจฺฉกฺขิ มุขายามึ

เยน นีตา น ตึ วิทู

อเถกจฺเจ มหิ มึ

อณิเก มึ อหาสึ เม

เย จ ตึ อุปนยฺหนฺติ

เวรึ เตสึ น สมฺมติ ฯ

อเถกจฺเจ มึ มหิ มึ

อณิเก มึ อหาสึ เม

เย จ ตึ อุปนยฺหนฺติ

เวรึ เตสูปสมฺมติ ฯ

น หิ เวเรน เวรานิ

(១៥៣) ជននេះមានសំឡេងខ្ចាំងផង ជាជនប្រហែលគ្នាផង សូម្បីជនណាមួយដឹងខ្លួនថាជាបុគ្គលពាលក៏គ្មាន កាលបើសង្ឃកំពុងតែបែកគ្នា ជនទាំងឡាយក៏មិនបានដឹងហេតុដទៃឲ្យក្រៃលែង ។ ពួកជនដែលភ្លេចស្មារតី ហើយធ្វើបុគ្គ-ញ្ញខ្លួនដូចជាអ្នកជ្រាជ្ញ មានសំដីជាអារម្មណ៍ ចង់ហាមាត់និយាយប៉ុន្មាន ក៏និយាយប៉ុណ្ណោះទៅ ទុកជាមានគេនាំទៅប្រដៅឲ្យឈ្លោះគ្នា ក៏មិនដឹងសេចក្តីនោះថាជាសេចក្តីឈ្លោះឡើយ ។ ពួកជនណាចង់សេចក្តីក្រោធនោះទុកដោយគិតថា ជនឯណោះបានដេរអាត្មាអញ ជនឯណោះបានវាយអាត្មាអញ ជនឯណោះបានផ្តាច់ផ្តួលអាត្មាអញ ជនឯណោះបានលួចទ្រព្យអាត្មាអញ ពៀរបស់ជនទាំងនោះមិនបានរម្ងាប់ទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកជនណាមិនបានចង់សេចក្តីក្រោធនោះទុកដោយគិតថា ជនឯណោះបានដេរអាត្មាអញ ជនឯណោះបានវាយអាត្មាអញ ជនឯណោះបានផ្តាច់ផ្តួលអាត្មាអញ ជនឯណោះបានលួចទ្រព្យអាត្មាអញ ពៀរបស់ជនទាំងនោះទើបរម្ងាប់ទៅបាន ។ ក្នុងលោកនេះ ធម្មតាពៀរ

ភោសម្ពីភ្នុកេ វេរុបសមគាថា

សម្មទ្ធិឆ ភុធាចរំ
អវៃរេន ច សម្ពុទ្ធិ
ឱស ឆម្ពោ សរេន្តោ ។
បវេ ច ន វិជាឆន្តិ
មយៃមេត្ត យមាម្ហសេ
យេ ច តត្ត វិជាឆន្តិ
តតោ សម្មទ្ធិ មេឆតា ។
អដ្ឋិដ្ឋិន្ទា[1] ចាណហាក
តភាសុរេនមហារិនោ
វដ្ដំ វិលុម្បមានានំ
តេសំបិ ហោតិ សង្គតិ ។
ភាស្ហា ភុម្ហាភ ឆោ សរិយោ ។
សចេ លភេថ ឆិមភាំ សហាយំ
សទ្ធិញ្ចរំ សាធុវិហារទីរំ

---

๑ ឧ. អដ្ឋដ្ឋិន្ទា ។

មិនដែលរម្ងាប់ទៅដោយការចងពៀរបានម្ដងឡើយ រម្ងាប់បានតែដោយការបំនងចងពៀរ នេះជាធម្មតាតែងមានពីដើមរៀងមក ។ ពួកជនដទៃមិនដែលដឹងច្បាស់ថា យើងដល់នូវសេចក្ដីវិនាសក្នុងកណ្ដាលដំទុំសង្ឃនេះទេ បណ្ដាជនទាំងនោះ បើពួកជនណាមួយដឹងច្បាស់ សេចក្ដីឈ្លោះទើបរម្ងាប់អំពីសំណាក់ជនទាំងនោះបាន ។ អម្បាលឆ្នូដ៏មាតាបិតារបស់ទីឃាវុកុមារគេកាត់ចោល ទាំងជីវិតគេក៏សម្ងាប់ចោល ទាំងគោ សេះ ទឹងជនជានគេក៏នាំយកទៅ ទាំងដែនគេក៏រឹបជាន់ដណ្ដើមយកអស់ ម្ដេចស្ដេចទាំងនោះគង់ទៅមានសេចក្ដីព្រមព្រៀងគ្នាបាន ។ ចុះអ្នកទាំងឡាយហេតុអ្វីក៏គ្មានសេចក្ដីព្រមព្រៀងគ្នា ។

បើបុគ្គលបានសំឡាញ់មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងរក្សាខ្លួន[1] ជាអ្នកប្រាជ្ញមានធម៌ជាគ្រឿងទៅសប្បាយ គ្រាចរទៅជាមួយគ្នា

---

១ ក្នុងអដ្ឋកថា មេត្តសូត្តថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញា បេះរក្សាសីលឲ្យបរិសុទ្ធនឹងពិចារណាបច្ច័យមានបីវិរជាដើម នឹងកំណត់ដឹងនូវសេចក្ដីសប្បាយ ៣យ៉ាង មានសេប្បាយដោយអាវាសជាដើម ហៅថា មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងរក្សាខ្លួន ។

អភិក្កុយ្យ សព្ពានិ បរិស្សយានិ

ចរេយ្យ តេនត្តមនោ សតីមា ។

នោ ចេ លភេថ និបកំ សហាយំ

សទ្ធិញ្ចរំ សាធុវិហារិធីរំ

ភជាវ រដ្ឋំ វិជិតំ បហាយ

ឯកោ ចរេ មាតង្គរញ្ញេវ នាគោ ។

ឯកស្ស បរិតំ សេយ្យោ

នត្ថិ ពាលេ សហាយតា ។

ឯកោ ចរេ ន ច បាបានិ កយិរា

អប្បោស្សុក្កោ មាតង្គរញ្ញេវ នាគោតិ ។

បុគ្គលនោះ អាចគ្រែបសង្កត់នូវសេចក្តីអន្តរាយទាំងពួងបាន ហើយជាអ្នកមានសេចក្តីត្រេកអរមានស្មារតី គប្បីត្រាច់ទៅជាមួយនឹងសំឡាញ់នោះចុះ ។ បើបុគ្គលមិនបានសំឡាញ់ដែលមានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងរក្សាខ្លួន ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានធម៌ជាគ្រឿងទៅសប្បាយ ត្រាច់ទៅជាមួយគ្នាទេ បុគ្គលនោះគួរត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង ប្រៀបដូចជាស្តេចសរបង់ដែនដែលខ្លួនឈ្នះហើយត្រាច់ទៅម្នាក់ឯង (ពុំនោះសោត) ប្រៀបដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរត្រាច់ទៅម្នាក់ឯងក្នុងព្រៃ ។ ការដែលបុគ្គលត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង ហៅពេញជាប្រសើរ ព្រោះបុគ្គលពាលគ្មានសហាយតាគុណ(១)ទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលគួរត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង មិនគួរធ្វើអំពើលាមកឡើយ ប្រៀបដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរមានសេចក្តីខ្ពើមខ្លាយតិច ត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯងក្នុងព្រៃ ។

---

១ អដ្ឋកថាធម្មបទថា បុល្លសីល មដ្ឋិមសីល មហាសីល កថាវត្ថុ ១០ ធុតង្គគុណ ១៣ វិបស្សនាញាណ មគ្គ ៤ ផល ៤ វិជ្ជា ៣ អភិញ្ញា ៦ អមតមហានិព្វាន ហៅថា សហាយ-តាគុណ ។

(๑๙๔) អថខោ ภคภา สงฺฆมชฺเฌ นิสินฺโน ภิกฺขู อามนฺเตสิ ภิกฺขโว ภาสิตฺถา เยน ฌาลกเลาณาการคาโม[๑] เตนุปสงฺกมิ ฯ เตน ขោ បន สมเยน อายสฺมา ภคุ ฌาลกเลาณาการคาเม วิหรติ ฯ อถ ขោ อายสฺมา ภคุ ภคฺคេ ทูรเต ว อาคจฺฉนฺติ ทิสฺวาน อาสนំ បញฺญเปสิ ปาโททกំ ปาทปีឋំ ปา-ทกถលิกំ ឧปนิกฺขิปิ បច្ចุคฺคนฺตฺวา បត្តចีวรំ បដิคฺคเหสิ ฯ นิสีทิ ภคภา បញฺญตฺเต อาสเน นิสชฺช ปาเท បក្ខาเลสิ ฯ อายสฺมាបិ ขោ ภคุ ภคฺคินฺโท อภิวา-เทตฺวา เอกมนฺตំ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตំ นิสินฺโน ขោ อายสฺมนฺตំ ภคุំ ภគภา เอតទเวจ ภาสิ កិត្តក ខោ-นីយំ ภាสิ យាបនីយំ ภាสิ បิณฺฑาโกล ฉ ភិលา-បសីតិ ฯ ខោนីយំ ภគภ យាបនីយំ ภគภ ฉ ปาหំ ภនฺเต បិណฺฑาโกล ភិលาបามីតិ ฯ អថខោ ภគภ อายสฺมนฺตំ

---

๑ ฉ. ฌาลกเลาณาการาเมา ฯ

(១៥៤) កាលបើព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឋិតកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ពោលព្រះគាថាអម្បាលនេះហើយ ក៏ទ្រង់យាងទៅឯពាលកលោណការកគ្រាម ។ សម័យនោះឯង ក៏ចួនជាព្រះភគុដ៏មានអាយុគង់នៅក្នុងពាលកលោណការកគ្រាមដែរ ។ ឯព្រះភគុដ៏មានអាយុបានឃើញព្រះមានព្រះភាគទ្រង់យាងមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏រៀបក្រាលអាសនៈរួចដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងព្រះបាទ តាំងសម្រាប់ទ្រព្រះបាទដែលលាងរួចហើយនឹងគ្រឿងសម្រាប់ទ្រព្រះបាទដែលមិនទាន់លាង ស្រេចហើយទើបក្រាកឡើងទៅទទួលបាតនឹងចីវរ ។ ព្រះមានព្រះភាគក៏ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលកិក្ខុក្រាលថ្វាយ លុះគង់ហើយទើបលាងព្រះបាទ ។ ចំណែកឯព្រះភគុដ៏មានអាយុ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគរួចអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះភគុដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកល្មមអត់ធន់បានទេឬ អ្នកល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលទេឬ អ្នកមិនលំបាកដោយបិណ្ឌបាតទេឬ ។ ព្រះភគុដ៏មានអាយុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គល្មមអត់ធន់បាន បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួល សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំព្រះអង្គមិនលំបាកដោយបិណ្ឌបាតទេ ។ លំនោះ ព្រះមានព្រះភាគ

กกุธ ภนฺเตยฺโย กถาย สนฺตสฺเสตฺวา สมาธเปตฺวา สมุตฺเต-
เชตฺวา สมฺปหํเสตฺวา ธมฺมิยา สนฺถาย เยน ถาปิตวิสา-
ขาโย เตนุปสงฺกมิ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อายสฺมา จ อนุรุทฺโธ อายสฺมา จ นนฺทิโย อายสฺมา จ
กิมฺพิโล ถาปิตวิสขาเย วิหรนฺติ ฯ อทฺทสา โข ขาย-
ถาลโก ภควนฺตํ ทูรโตว ฯ อาคจฺฉนฺตํ ทิสฺวาน ภควนฺตํ
เอตทโวจ มา สมณา เอตํ ขาทิ มา เตสํ อชา-
สุมกาสีติ ฯ อสฺโสสิ โข อายสฺมา อนุรุทฺโธ
ขาทิถาลสฺส ภควโต สทฺทึ มนฺตยมานสฺส สุตฺวาน
ขาทิถาลกสฺส เอตทโวจ มา อาวุโส ขาทิถาลก
ภควนฺตํ ปาเรสิ สตฺถา โลเก ภควา อนุญฺญาตีติ ฯ
อถ โข อายสฺมา อนุรุทฺโธ เยนายสฺมา จ นนฺทิโย
อายสฺมา จ กิมฺพิโล เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา
อายสฺมนฺตญฺจ นนฺทิยํ อายสฺมนฺตญฺจ กิมฺพิลํ เอตทโวจ

ទ្រង់ពន្យល់ព្រះគុណដ៏មានអាយុឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ហើយទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈយាងទៅឯប្រទេសនៃព្រៃឈ្មោះបាចីនវង្ស ។ សម័យនោះឯង ចួនជាព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ ១ ព្រះនន្ទិយៈដ៏មានអាយុ ១ ព្រះកិម្ពិលៈដ៏មានអាយុ ១ គង់នៅក្នុងប្រទេសនៃព្រៃឈ្មោះបាចីនវង្សដែរ ។ មានបុរសម្នាក់ជាអ្នករក្សាព្រៃ បានឃើញព្រះមានព្រះភាគទ្រង់យាងមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសមណៈ ព្រះអង្គកុំយាងចូលទៅក្នុងព្រៃនេះឡើយ ដ្បិតមានពួកកុលបុត្ត ៣ រូប មានសភាពជាអ្នកស្រឡាញ់ខ្លួននៅក្នុងព្រៃនេះ ព្រះអង្គកុំធ្វើសេចក្តីអផ្សុកដល់កុលបុត្តទាំងនោះឡើយ ។ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុក៏បានឮពាក្យបុរសជាអ្នករក្សាព្រៃ កំពុងប្រកាសជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគដែរ លុះឮហើយក៏និយាយទៅនឹងបុរសជាអ្នករក្សាព្រៃយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នករក្សាព្រៃដ៏មានអាយុ អ្នកឯងកុំឃាត់ព្រះមានព្រះភាគឡើយ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគជាគ្រូរបស់យើងទ្រង់យាងមកដល់ហើយ ។ ខណៈនោះ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុចូលទៅរកព្រះនន្ទិយៈដ៏មានអាយុ នឹងព្រះកិម្ពិលៈដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏និយាយនឹងព្រះនន្ទិយៈដ៏មានអាយុនឹងព្រះកិម្ពិលៈ

អភិក្កមថាយស្មន្តោ អភិក្កមថាយស្មន្តោ សត្ថា ខោ
ភគវា អនុបុព្ពត្តោតិ ។ អថខោ អាយស្មា ច អនុរុទ្ធោ
អាយស្មា ច នន្ទិយោ អាយស្មា ច កិម្ពិលោ ភគវន្តំ
បច្ចុគ្គន្ត្វា ឯកោ ភគវតោ បត្តចីវរំ បដិគ្គហេសិ ឯកោ
អាសនំ បញ្ញាបេសិ ឯកោ ចាតោទកំ ចានបីឋំ ចាន-
កថលិកំ ឧបនិក្ខិបិ ។ និសីទិ ភគវា បញ្ញត្តេ
អាសនេ និសជ្ជ ចាតេ បក្ខាលេសិ ។ តេ បិ ខោ
អាយស្មន្តោ[1] ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ ។
ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ អនុរុទ្ធំ ភគវា ឯត-
ទវោច កច្ចិ ភោ អនុរុទ្ធា ខមនីយំ កច្ចិ យាបនីយំ

---

๑ ម. អាយស្មន្តោ ។

ជ័មានអាយុយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចូរលោកទាំងឡាយនិមន្តទៅទទួល ម្នាលលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចូរលោកទាំងឡាយនិមន្តទៅទទួល ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគជាគ្រូរបស់យើង ព្រះអង្គទ្រង់យាងមកដល់ហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ ព្រះនន្ទិយៈដ៏មានអាយុ និងព្រះកិម្ពិលៈដ៏មានអាយុ ក៏ក្រោកទៅទទួលព្រះមានព្រះភាគ មួយអង្គទទួលបាត្រនិងចីវរព្រះមានព្រះភាគ មួយអង្គរៀបចំក្រាលអាសនៈ មួយអង្គដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងព្រះបាទ តាំងសម្រាប់ដំកល់ព្រះបាទដែលលាងហើយ និងគ្រឿងសម្រាប់ដំកល់ព្រះបាទដែលមិនទាន់បានលាង ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលនោះក្រាលហើយ លុះគង់ហើយទ្រង់លាងព្រះបាទ ។ ចំណែកលោកដ៏មានអាយុទាំងនោះក៏នាំគ្នាក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគជាម្ចាស់រួចហើយ អង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអនុរុទ្ធទាំងឡាយ(១) អ្នកទាំងឡាយល្មមអត់ធន់បានឬទេ អ្នកទាំងឡាយល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលឬទេ

---

១ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ហៅមិនសំដៅយកព្រះអនុរុទ្ធតែមួយអង្គទេ ទ្រង់ត្រាស់ហៅចំពោះព្រះតាមព្រះថេរៈទាំងបីព្រះអង្គ ។

กตฺวา ปิณฺฑาเกน น กิเลมถาติ ฯ ๑มธุนียนฺ ภก-
ฺวา ยาเปนียนฺ ภกฺขา น ตมยนฺ ภุญฺเช ปิณฺฑาเกน
กิเลมาเมาติ ฯ ภควา ปน เต อนุปุพฺพา สมฺปนฺนา สมฺโม-
ทมานา อวิโรธมานา ขีเรนปายาสา อญฺญมญฺญนฺ ปิย-
จกฺขูหิ สมฺปสฺสนฺตา วิหรนฺตีติ ฯ ตกฺขณ(๑) มยนฺ ภุญฺเช สม-
มปฺปา สมฺโมทมานา อวิโรธมานา ขีเรนปายาสา อญฺญมญฺญนฺ
ปิยจกฺขูหิ สมฺปสฺสนฺตา วิหรามาติ ฯ ยถาภตนฺ
ปน ตุมฺเห อนุปุพฺพา สมฺปนฺนา สมฺโมทมานา อวิโรธมานา
ขีเรนปายาสา อญฺญมญฺญนฺ ปิยจกฺขูหิ สมฺปสฺสนฺตา
วิหรถาติ ฯ ๙๘ ยญฺหิ ภนฺเต ฆโร โหติ ลาภา วต
เม สุลทฺธนฺ วต เม ยาหนฺ ฆรูเปหิ สตฺถุจาริหิ

---

๑. ม. ปาตฺตเกสุ ตเสฺวว ฉ วิสฺสชฺชิตนฺติ ฯ

អ្នកចាំងឡាយមិនលំបាកដោយបិណ្ឌបាតឬទេ ។ ព្រះថេរៈចាំង៣អង្គក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ យើងខ្ញុំល្មមអត់ធន់បាន បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ យើងខ្ញុំល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួល សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មួ៉ាងទៀត យើងខ្ញុំមិនបានលំបាកដោយបិណ្ឌបាតទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរទៀតថា ម្នាលអនុរុទ្ធចាំងឡាយ ចុះអ្នកចាំងឡាយបានព្រមព្រៀងស្មោះសរមិនវិវាទគ្នា ដូចជាទឹកដោះលាយទឹក សំឡឹងមើលគ្នាទៅវិញទៅមកដោយភ្នែកជាទីស្រឡាញ់ដែរឬ ។ ព្រះអនុរុទ្ធក្រាបបង្គំទូលថា ព្រះករុណា យើងខ្ញុំចាំងនោះព្រមព្រៀងស្មោះសរនឹងគ្នាមិនវិវាទគ្នា ដូចជាទឹកដោះលាយទឹក សំឡឹងមើលគ្នាទៅវិញទៅមកដោយភ្នែកជាទីស្រឡាញ់បាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរទៀតថា ម្នាលអនុរុទ្ធចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយបានជាព្រមព្រៀងស្មោះសរនឹងគ្នាមិនវិវាទគ្នា ដូចជាទឹកដោះលាយទឹក សំឡឹងមើលគ្នាទៅវិញទៅមកដោយភ្នែកជាទីស្រឡាញ់ ដូចម្តេចទៅ ។ ព្រះអនុរុទ្ធក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងទីនេះខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះថា អាត្មាអញបាននៅជាមួយនឹងពួកបុគ្គលដែលប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរស្មើគ្នាបែបនេះ ហៅពេញជាលាភរបស់អាត្មាអញ អាត្មាអញហៅពេញជា

สงฺฆิ วิหารมีตา ตสฺส มยฺหำ กเถ ฯเมสุ อายสฺมเนฺต-
สุ เมตฺตำ กายกมฺมำ ปจฺจุปฏฺฐิตำ อาวิ เจว รโหา จ
เมตฺตำ วจีกมฺมำ เมตฺตำ มโนกมฺมำ ปจฺจุปฏฺฐิตำ อาวิ เจว
รโหา จ ตสฺส มยฺหำ กเถ ฯำ โหาติ ยนฺนูนาหำ
สกำ จิตฺตำ นิกฺกิเปยฺยำ ฯเมสำเยว อายสฺมนฺตำนำ จิตฺตสฺส
วเส วเตฺตยฺยนฺติ โส โข อหำ กเถ สกำ จิตฺตำ
นิกฺกิเปยฺยำ ฯเมสำเยว อายสฺมนฺตำนำ จิตฺตสฺส วเส
วตฺตามิ ญาณา หิ โข เต กเถ กายา ฯกญฺ ปณ
มญฺ จิตฺตนฺติ ฯ อายสฺมาปิ โข นนฺทิโย อา-
ยสฺมาปิ โข กิมฺพิลเถ ภควนฺตำ ฯตนาเภจ มยฺหำปิ โข
กเถ ฯำ โหาติ ลาภา วต เม สุลทฺธำ วต เม
โยหำ ฯวรูเปหิ สพฺรหฺมจารีหิ สงฺฆิ วิหารมีตา ตสฺส
ปยฺหำ กเถ ฯเมสุ อายสฺมเนฺตสุ เมตฺตำ กายกมฺมำ
ปจฺจุปฏฺฐิตำ อาวิ เจว รโหา จ เมตฺตำ วจีกมฺมำ เมตฺตำ
มโนกมฺมำ ปจฺจุปฏฺฐิตำ อาวิ เจว รโหา จ ตสฺส

បានស្រួលពេកហើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គតែងជំកល់កាយកម្មប្រកបដោយមេត្តាចំពោះលោកដ៏មានអាយុអម្បាលនេះ ទាំងទីចំពោះមុខនឹងទីកំចាំង ខ្ញុំព្រះអង្គ តែងជំកល់វចីកម្មនឹងមនោកម្មប្រកបដោយមេត្តា ទាំងទីចំពោះមុខនឹងទីកំចាំង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះអាត្មាអញគួរជាក់ចិត្តរបស់ខ្លួនចេញ ហើយប្រព្រឹត្តតាមអំណាចចិត្តលោកដ៏មានអាយុទាំងនេះវិញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស (លុះគិតដូច្នេះហើយ) ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ជាក់ចិត្តរបស់ខ្លួនចេញ ហើយប្រព្រឹត្តតាមអំណាចចិត្តលោកដ៏មានអាយុទាំងនេះទៅ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឯកាយរបស់យើងខ្ញុំផ្សេងគ្នាក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែចិត្តដូចគ្នាតែម្យ៉ាង ។ ឯព្រះនន្ទិយៈដ៏មានអាយុ ទើបព្រះកិម្ពិលៈដ៏មានអាយុក៏បានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគទៀតថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនៅជាមួយនឹងពួកបុគ្គលដែលប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរស្មើគ្នាបែបនេះ ហៅពេញជាលាភរបស់អាត្មាអញ អាត្មាអញហៅពេញជាបានស្រួលពេកហើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គតែងជំកល់កាយកម្មប្រកបដោយមេត្តាចំពោះលោកដ៏មានអាយុអម្បាលនេះ ទាំងទីចំពោះមុខនឹងទីកំចាំង ខ្ញុំព្រះអង្គតែងជំកល់វចីកម្មនឹងមនោកម្មប្រកបដោយមេត្តា

มญฺเ กเร ฆโร เหาตุ ยญฺญตฺถาย สกฺก จิตฺต นิกฺขิปตุ
ฯเปฯ ยาว อายสฺมนฺตาน จิตฺตสฺส วเสน วตฺตติ
เสา เอว อห กเร สกฺก จิตฺต นิกฺขิปตุ ฯเปฯ
ยาว อายสฺมนฺตาน จิตฺตสฺส วเสน วตฺตติ ติ
เอว เตน กเรฺ กาย ปกฺก ปน มญฺเ จิตฺตนฺติ
ฆโร เอว มย กเรฺ สมฺปตฺต สมฺโภนตาน อาวุโสมาน
ทีเฆน กาลสฺส อญฺญมญฺ ปิย จกฺขูหิ สมฺปสฺสนฺตา
วิหรามาติ ฯ ภควา ปน เอว อนุสฺสรติ อปฺปมตฺตา
อาตาปิโน ปหิตตฺตา วิหรถาติ ฯ ตสฺมา ห มย กเรฺ
อปฺปมตฺตา อาตาปิโน ปหิตตฺตา วิหรามาติ ฯ ยถา-
กถ ปน ตุมฺเห อนุสฺสรถ อปฺปมตฺตา อาตาปิโน ปหิ-
ตตฺตา วิหรถาติ ฯ ฯ ส ภเรฺ อมฺหาก เยา ปมกฺ

ទាំងទីបំពោះមុខនឹងទីកំចាំង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនោះមាន
សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះអាត្មាអញគួរដាក់ចិត្តរបស់ខ្លួនចេញ
ហើយប្រព្រឹត្តតាមអំណាចចិត្តលោកដ៏មានអាយុទាំងនេះវិញចុះ សូមទ្រង់
ព្រះមេត្តាក្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនោះបានដាក់ចិត្តរបស់ខ្លួនចេញហើយប្រព្រឹត្ត
តាមអំណាចចិត្តលោកដ៏មានអាយុទាំងនេះវិញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោស
ឯកាយរបស់យើងខ្ញុំផ្សេងគ្នាពិតមែន ប៉ុន្តែចិត្តដូចគ្នាតែម្យ៉ាង សូមទ្រង់
ព្រះមេត្តាក្រោស ដោយហេតុយ៉ាងនេះហើយ បានជាយើងខ្ញុំព្រមព្រៀង
ស្មោះសរ មិនវិវាទគ្នាដូចជាទឹកដោះលាយទឹក សំឡឹងមើលគ្នាទៅវិញ
ទៅមកដោយចក្ខុជាទីស្រឡាញ់បាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
សួរថា ម្នាលអនុរុទ្ធទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនបានប្រហែសធ្វេស
មានព្យាយាមដុតកំលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅត្រង់ខ្លះដែរឬ ។ ព្រះអនុរុទ្ធ
ក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោស យើងខ្ញុំមិនបានប្រហែស
ធ្វេសទេ ហើយមានព្យាយាមដុតកំលេសនឹងមានចិត្តបញ្ជូនទៅត្រង់ ។
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលអនុរុទ្ធទាំងឡាយ អ្នកទាំង
ឡាយដែលឥតមានប្រហែសធ្វេស មានតែព្យាយាមដុតកំលេស មានចិត្ត
បញ្ជូនទៅត្រង់ តើយ៉ាងដូចម្តេច ។ ព្រះថេរៈទាំង ៣ អង្គក្រាបបង្គំទូលថា
សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោស បណ្តាយើងខ្ញុំដែលនៅកងទីនេះ បើលោកណា

តាមតោ បិណ្ឌាយ បដិក្កមតិ សោ អាសនំ បញ្ញាបេតិ
ចាតោនកំ ចាតបីឋំ ចាតកថលិកំ ឧបដ្ឋិបតិ
អវក្ការចាតិំ ឆោរិត្វា ឧបដ្ឋាបេតិ ចាតិយំ បរិភោ-
ជនីយំ ឧបដ្ឋាបេតិ យោ បច្ឆា តាមតោ បិណ្ឌាយ បដិក្កមតិ
សចេ ហោតិ ភុត្តាវសេសោ សចេ អាកង្ខតិ ភុញ្ជតិ
ឆោ ចេ អាកង្ខតិ អបហរិតេ វា ឆឌ្ឌេតិ អបាណ-
កេ វា ឧទកេ ឱបិលាបេតិ សោ អាសនំ ឧទ្ធរតិ
ចាតោនកំ ចាតបីឋំ ចាតកថលិកំ បដិសាមេតិ
អវក្ការចាតិំ ឆោរិត្វា បដិសាមេតិ ចាតិយំ បរិភោ-
ជនីយំ បដិសាមេតិ ភត្តគ្គំ សម្មជ្ជតិ យោ បស្សតិ
ចាតិយយដ្ឋិំ វា បរិភោជនីយយដ្ឋិំ វា វច្ចយដ្ឋិំ វា រិត្តំ
តុច្ឆំ សោ ឧបដ្ឋាបេតិ សចស្សុ ហោតិ អាសយ្ហំ
ហត្ថវិការេន ឧក្កុយ្យ អាមឌ្ឌេត្វា ហត្ថវិលង្ឃកេន
ឧបដ្ឋាបេម ន ត្វេវ មយំ ភន្តេ តាបច្ចយា កិញ្ចិ កិច្ឆាប

ត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតអំពីស្រុកមុនគេ លោកនោះរៀបចំគ្រាលអាសនៈ ដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងដើង ដំកល់តាំងសម្រាប់ត្រដើង ដែលលាងរួច ទំាងដំកល់គ្រឿងសម្រាប់ត្រដើងដែលមិនទាន់លាង ហើយលាងភាជន៍ សម្រាប់ផ្ដេបាយដំកល់ទុកឲ្យស្រួល រួចដំកល់ទឹកឆាន់ទំាងទឹកប្រៃប្រាស់ លោកណាមកពីបិណ្ឌបាតអំពីស្រុកក្រោយគេ បើមានរបស់ដែលសល់ពីឆាន់ បើកិក្ខុនោះចង់ឆាន់ក៏ឆាន់ទៅ បើមិនចង់ឆាន់ទេ ចាក់ចោលទៅក្នុងទីគ្មានស្មៅស្រស់ក៏បាន ឬចសាចទៅក្នុងទឹកដែលគ្មានសត្វតូចក៏បាន រួចលោកនោះរើអាសនៈចេញ ហើយរៀបចំទុកជាក់ទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់ត្រដើងដែលលាងរួចហើយ ទំាងគ្រឿងសម្រាប់ត្រដើងដែលមិនទាន់លាង ហើយលាងភាជន៍សម្រាប់ផ្ដេបាយរៀបចំទុកជាក់ រួចរៀបទុកជាក់ទឹកឆាន់ទំាងទឹកប្រៃប្រាស់ ហើយចាសពេងភត្ត បើលោកណាឃើញក្អមសម្រាប់ជាក់ទឹកឆាន់ក្តី ក្អមសម្រាប់ជាក់ទឹកប្រៃប្រាស់ក្តី ក្អមសម្រាប់ជាក់ទឹកលាងវិញ្ចៈក្តី រលើងសោះទេ លោកនោះក៏ដំកល់ទុកឲ្យមានឡើង បើលោកនោះមិនអាចលើកដោយកំឡាំងដៃបានទេ ក៏យើងខ្ញុំហៅភិក្ខុ (ឯទៀត) មកជាពីរបួនដួយលើកប្ដូរសែងដោយដៃយកទៅដំកល់ទុក សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំមិនបាច់បញ្ជូញវាចាព្រោះហេតុប៉ុណ្ណោះឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស

ปญฺหาหิ กงฺขาวิตรณิยา นาม สพฺพญฺญุพุทฺธานญฺเญว สมตฺถา วิสยา น สาวกานนฺติ ฯ อยเมตฺถ สงฺเขปกถา ฯ วิตฺถารโต ปน สมนฺตปาสาทิกาย วินยฏฺฐกถาย ปาราชิกวณฺณนาย วุตฺตนยานุสาเรน เวทิตพฺพา ฯ

[๑๙๖] อยเมตฺถ ปาฬิมุตฺตกวินิจฺฉโย ฯ ตตฺถ ยสฺมา ปาราชิกสิกฺขาปทปริโยสาเน ปาราชิกาปตฺติ นาม ปาราชิกาย ปาราชิกาปตฺติ สงฺฆาทิเสสาย สงฺฆาทิเสสาปตฺติ ถุลฺลจฺจยาย ถุลฺลจฺจยาปตฺติ ปาจิตฺติยาย ปาจิตฺติยาปตฺติ ปาฏิเทสนียาย ปาฏิเทสนียาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ทุกฺกฏาปตฺติ ทุพฺภาสิตสฺส ทุพฺภาสิตาปตฺติ อนาปตฺติ นาม ปาราชิกาย ปาราชิกาปตฺติ สงฺฆาทิเสสาย สงฺฆาทิเสสาปตฺติ ถุลฺลจฺจยาย ถุลฺลจฺจยาปตฺติ ปาจิตฺติยาย ปาจิตฺติยาปตฺติ ปาฏิเทสนียาย ปาฏิเทสนียาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ทุกฺกฏาปตฺติ ทุพฺภาสิตสฺส ทุพฺภาสิตาปตฺติ สาปตฺติ นาม ปาราชิกาย ปาราชิกาปตฺติ สงฺฆาทิเสสาย สงฺฆาทิเสสาปตฺติ ถุลฺลจฺจยาย ถุลฺลจฺจยาปตฺติ ปาจิตฺติยาย ปาจิตฺติยาปตฺติ ปาฏิเทสนียาย ปาฏิเทสนียาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ทุกฺกฏาปตฺติ ทุพฺภาสิตสฺส ทุพฺภาสิตาปตฺติ สาปตฺติวุฏฺฐานนฺติ ฯ

ម្យ៉ាងទៀត តែគ្រប់ ៥ ថ្ងៃហើយ យើងខ្ញុំតែងអង្គុយប្រជុំគ្នាដោយធម្មីកថា អស់រាត្រីទាំងមូល(១) សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាត្រាស ដោយហេតុយ៉ាងនេះ ហើយ បានជាយើងខ្ញុំព្រះអង្គឥតមានសេចក្តីប្រហែសឆ្អែស ខំព្យាយាម ជុតកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅត្រង់ ឥតមានទឹកនា (ដល់កាយទីងជីវិតឡើយ) ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុផង ព្រះនន្ទិយៈដ៏មានអាយុផង ព្រះកិម្ពិលៈដ៏មានអាយុផង ឲ្យយល់ប្រយោជន៍ក្នុងបច្ចុប្បន្នទឹងបរលោក ឲ្យប្រតិបត្តិតាម ឲ្យខ្ជិយ្យាតក្នុងការកុសល ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា រួចទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈហើយយាងទៅកាន់ចារិកប្រទេសចារិលេយ្យកៈ កាលទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ក៏ចូលដល់ទៅប្រទេសចារិលេយ្យកៈ ។ ពុទ្ធា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្រោមម្លប់កន្ទុសាលព្រឹក្ស ក្នុងដងវៃព្រៃឈ្មោះរក្ខិតនាប្រទេសចារិលេយ្យកៈនោះ ។

(១៩៥) លោនោះ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងទីស្ងាត់សមំនៅក្នុងព្រៃកម្ពុជ ទ្រង់កើតមានព្រះហឫទ័យត្រិះរិះឡើងយ៉ាងនេះថា កាលពេលមុនតថាគតនៅច្រឡូកច្រឡំដោយពួកកិក្ខុទាំងនោះដែលនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពីជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ធ្វើសេចក្តីឈ្លោះ ធ្វើសេចក្តីវិវាទ ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ មិនបានសេចក្តីសប្បាយ

---

១ គ្រប់ត្រាំរាត្រី តែងប្រជុំគ្នានិយាយធម៌អាចិអស់មួយរយៈ ។

ឯតរហិ ឯកោ អនុតិយោ សុខំ ជាសុ វិហរាមិ អញ្ញត្រែវ តេហិ កោសម្ពិកេហិ តិក្ខ្ខុហិ កណ្ហានការកេហិ កលហការកេហិ វិវាទការកេហិ កស្សុការកេហិ សង្ឃេ អធិករណការកេហីតិ ។ អញ្ញតរោបិ ខោ ហត្ថិទាយកោ អាកិណ្ណោ វិហរតិ ហត្ថីហិ ហត្ថិនីហិ ហត្ថិកលភេហិ(๑) ហត្ថិច្ឆាបេហិ(๒) ឯឆ្ចក្កានិ ចេវ តិណានិ ខាទតិ ជិវ្ហគ្គគ្គញ្ចស្ស សាខាភង្គំ ខាទន្តិ អារិលានិ ច ថានីយានិ បិវតិ ជិវ្ហគ្គាហញ្ចស្ស(๓) ជិវ្ហាឈ្លាស្ស ហត្ថិ. និយោ កាយំ ឧបនិយ្យំសន្តិយោ កច្ឆន្តិ ។ **អថខោ** តស្ស ហត្ថិទាយកស្ស ឯតទហោសិ អហំ ខោ អាកិណ្ណោ វិហរាមិ ហត្ថីហិ ហត្ថិនីហិ ហត្ថិកលភេហិ ហត្ថិច្ឆា. បេហិ ឯឆ្ចក្កានិ ចេវ តិណានិ ខាទាមិ ជិវ្ហគ្គគ្គញ្ចេ សាខាភង្គំ ខាទន្តិ អារិលានិ ច ថានីយានិ បិវាមិ

---

๑ ម. ហត្ថិកឡភេហិ ។ ๒ ហត្ថិច្ឆាបកេហិ ។ ๓ ម.ជិវ្ហគ្គគ្គញ្ច ។

កង់ពេលនេះ តថាគតតែម្នាក់ឯងគ្មាននរណាជាគំរប់ពីរ ហើយបានទៅជាទ្មី
សប្បាយ ព្រោះវៀរផុតអំពីពួកកិកូទាំងនោះដែលនៅកង់ក្រែងកោសម្ពីជា
អ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ធ្វើសេចក្តីឈ្លោះគ្នា ធ្វើសេចក្តីវិវាទគ្នា ធ្វើតិរច្ឆាន-
កថា ធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ មានដំរីដ៏ប្រសើរ ១ នៅច្រឡូកច្រឡំ
នឹងពួកដំរីឈ្មោល ពួកដំរីញី ពួកដំរីស្ទាវ នឹងពួកកូនដំរីតូច ។ ហើយស៊ី
ស្មៅដែលពួកដំរី (មានដំរីឈ្មោលជាដើមនោះ) ចោចផ្តាច់ចុងចេញ ចំ-
ណែកខាងពួកដំរីទាំងនោះក៏ស៊ីមែកឈើចាក់ៗ ដែលដំរីដ៏ប្រសើរនោះកាច់
បំបាក់ខ្ទេចខ្ទីវិញ ឯដំរីដ៏ប្រសើរក៏ផឹកតែទឹកល្អក់ កាលបើដំរីដ៏ប្រសើរ
ដើរចុះទៅឯកំពង់ទឹក អស់ពួកមេដំរីក៏ដើរត្រដុសកាយ ។ ឯដំរីដ៏ប្រសើរ
នោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនៅច្រឡូកច្រឡំដោយពួក
ដំរីឈ្មោល ពួកដំរីញី ពួកដំរីស្ទាវ នឹងពួកកូនដំរីតូច ។ ហើយស៊ីស្មៅ
ដែលដំរីទាំងនោះចោចផ្តាច់ចុងចេញ ចំណែកពួកដំរីទាំងនោះក៏ស៊ីមែក
ឈើចាក់ ។ ដែលអាត្មាអញកាច់បំបាក់ខ្ទេចខ្ទីវិញ អាត្មាអញផឹកទឹកក៏ល្អក់

ตุฏฺฐหฏฺฐา[๑] เต ตุฏฺฐิสฺสา มหาตุฏฺฐิยา ตาย ขณิ-
ยา สนฺตุฏฺฐา ตฏฺฐนฺติ ยนฺนูนาหำ ฆโต ฯ ปณาเมฺห
ปุตฺตโก ฯ วิหารเยฺยสุ ฯ อถโข สา มาตุคามา
ยฺวา อปณฺฑิตา เยน ตาวิลเยฺยกำ รกฺขิตวนสณฺฑา
ตทุปสงฺกมิ ฯ อุปสงฺกมิตฺวา
สาณฺฑาย ตตฺถโต ตาณิยำ ปริโภคาณิยำ อุปฏฺฐาเปสิ
อปราปรำ ตเถว ฯ อถโข สา มาตุคามา
ฆตนฺเตนาสิ อหำ โข ปุเพฺพ อาตกิณฺณา ณ ชาสุ
วิหาสึ มาตุฏฺฐิ มาตุฏฺฐินิ มาตุตลเตนิ มาตุปฺปาเตนิ
ณิฏฺฐาณิ เตว ตณฺหาณิ ขาทึ ตุตฺตาตตฺตา เต สา-
ขาตฺถิ ขาทึสุ อาวิลาณิ ตถาณิยาณิ อถายึ ตุฏฺฐาหา
เต ตุฏฺฐิสฺสา มาตุฏฺฐิยา ตาย อุปณิยำ สนฺตุฏฺฐิยา
อตมฺสุ สาหุ ฆตนฺเตนาสิ ฆตนฺเตนาสิ ฆโต อนุตฺถิยา สุขำ ชาสุ
วิหาตุ อญฺญเตฺรว มาตุฏฺฐิ มาตุฏฺฐินิ มาตุตลเตนิ

๑ ม. ฆตนฺเตนาสิ ฯ

កាលបើអាត្មាអញដើរចុះទៅងងុំកំពង់ទឹក អស់ពួកមេដំរីក៏ដើរតែដុសកាយ បើដូច្នោះគួរអាត្មាអញថយចេញពីហ្វូងទៅនៅម្នាក់ឯងវិញចុះ ។ គ្រានោះ ដំរីដ៏ប្រសើរនោះដើរបែកចេញពីហ្វូងចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដែលទ្រង់គង់ក្រោមម្លប់កន្ទុសាលព្រឹក្សក្នុងដងព្រៃឈ្មោះកុតិ នាបារិលេយ្យកប្រទេស លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ដំកល់ទឹកធានាន់ធំទឹកប្រែប្រាស់ដោយប្រមោយចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយធ្វើទឹកខ្ទេងនោះមិនឲ្យមានស្នៀស្រស់ផង ។ លំដាប់ពីនោះមក ដំរីដ៏ប្រសើរនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាលពីដើមអាត្មាអញនៅច្រឡូកច្រឡំនឹងពួកដំរីឈ្មោល ពួកមេដំរី ពួកដំរីស្ទាវ នឹងពួកកូនដំរីតូច ។ ហើយអាត្មាអញបានស៊ីស្មៅដែលពួកដំរីទាំងនោះជ្រាបផ្តាច់ចុងចេញ ចំណែកខាងពួកដំរីទាំងនោះក៏បានស៊ីមែកឈើបាក់ ។ ដែលអាត្មាអញកាច់បំបាក់ខ្ចេចខ្ចីវិញមិនតែប៉ុណ្ណោះសោត អាត្មាអញបានទាំងធ្វើកទឹកល្អក់ កាលបើអាត្មាអញដើរចុះទៅងងុំកំពង់ទឹក ពួកមេដំរីក៏ដើរតែដុសកាយ ក្នុងពេលនេះអាត្មាអញតែម្នាក់ឯងឥតមាននរណាជាគំរប់ពីរ ហើយបានទៅជាសុខស្រួលបួល ព្រោះបានវៀរចាកពួកដំរីឈ្មោល ពួកដំរីញី ពួកដំរីស្ទាវ

ហន្តិ ជ្ជាបេហីតិ ។ អថខោ ភគវា អត្តនោ ច បរិវេកំ
វិទិត្វា តស្ស ច ហត្ថិនាគស្ស ចេតសា ចេតោបរិ-
តក្កមញ្ញាយ តាយំ វេលាយំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ

ឯតំ នាគស្ស នាគេន
ឧបសាទនិ្ទស្ស ហត្ថិនោ
សមេតិ ចិត្តំ ចិត្តេន
យេនេកោ រមតី វនេតិ ។

(๑๕๖) អថខោ ភគវា ចារិលេយ្យកេ យថាភិរន្តំ
វិហរិត្វា យេន សាវត្ថី តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុព្ពេន ចា-
រិកំ ចរមានោ យេន សាវត្ថី តទវសរិ ។ តត្រ សុទំ ភគវា
សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។

(๑๕๗) អថខោ ពោសម្ពិកោ[๑] ឧបាសកោ
ឯតទវោចិ ឥមេ ខោ អយ្យា ពោសម្ពិកា ភិក្ខូ
ពហុនោ អម្ហាកំ អនត្ថស្ស ការកា ឥមេហិ ឧញ្ញាទេ្ធ
ភគវា បក្កន្តោ ហន្ទ មយំ អយ្យេ ពោសម្ពិកេ ភិក្ខូ
នេវ អភិវាទេយ្យាម ន បច្ចុដ្ឋេយ្យាម ន អញ្ជលិកម្មំ

๑ ម. អថខោ ពោសម្ពិកា ឧបាសកា ឥមេ ភោតំ ទិស្សតិ ។

ទើបពួកកូនដំរីតូចៗ ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបសេចក្តីរំពៃរបស់ព្រះអង្គផង ហើយទ្រង់ជ្រាបសេចក្តីតិះរិះនៃចិត្តរបស់ដំរីដ៏ប្រសើរនោះដោយព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះអង្គផង ហើយក៏ទ្រង់បន្ទូលព្រះធម្មទេសនានេះក្នុងពេលនោះ ថា

ហត្ថិនាគ (ដំរីប្រសើរ) រមែងត្រេកអរក្នុងព្រៃ តែម្នាក់ឯង ហេតុណា ហេតុនុ៎ះ ចិត្តរបស់ហត្ថិនាគមានក្នុងព្រៃនេះ ស្មើគានឹងចិត្តរបស់ព្រះពុទ្ធនាគដែរ[1] ។

(១៥៦) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងចារិកប្រទេស គួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយ ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកនៃក្រុងសាវត្ថី កាលទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅក្រុងសាវត្ថីនោះ ។ បានឮមកថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅវត្តជេតពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីទៀបក្រុងសាវត្ថីនោះ ។

(១៥៧) វេលានោះ ពួកទេវបាសកដែលនៅក្នុងក្រុងភោសម្ពីមានសេចក្តីតិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកលោកជាម្ចាស់ទាំងនេះ ជាកិកូនៅក្នុងក្រុងភោសម្ពីបានធ្វើអំពើឥតប្រយោជន៍ជាច្រើនដល់យើង ព្រះដ៏មានព្រះភាគសោត ក៏ពួកកិកូទាំងនេះបៀតបៀនតាល់តែទ្រង់យាងចេញបាត់ទៅ បើដូច្នោះ យើងមិនគួរសំពះ មិនគួរក្រោកទទួល មិនគួរធ្វើអញ្ជលិកម្ម

---

១ ពាក្យថា ពុទ្ធនាគ គឺព្រះពុទ្ធដ៏ចម្លាស់ ។

สามีจิกมฺมํ กาเรยฺยาม ฯ สงฺฆเรยฺยาม ฯ กมฺมเรยฺยาม ฯ มาเนยฺยาม ฯ ปูเชยฺยาม อุปคตานเมว ปิณฺฑปาตํ[๑] ฯ นเชยฺยาม ฯเปฯ อมฺเหหิ อสงฺฆเรยฺยมานา อกมฺมเรยฺยมานา อมาเนยฺยมานา อปูเชยฺยมานา อสงฺฆารุปคตา ปงฺกมิสฺสนฺติ ปาทธุมิสฺสนฺติ ปาทกถลิกนฺติ ปาสาเนสฺสนฺตีติ ฯ อถโข เถรา เสนาสนคาหาปกา เถรานเมตทโหสิ ฯ อถโข เถรา เสนาสนคาหาปกา ภิกฺขู เอวมาหํสุ น ปฏิรูปเมสุ น ปฏิรูปเมสุ น อญฺญเมวิทมฺปิ สามีจิกมฺมํ อกตเมสุ น สงฺฆรีสุ น กมฺมรีสุ น มาเนสุ น ปูเชสุ อุปคตานเมว ปิณฺฑปาตํ น อเทสุ ฯ อถโข เถรา เสนาสนคาหาปกา ภิกฺขู เถรานเมตทโหสิ อสงฺฆารุปคตา อกมฺมเรยฺยมานา อมาเนยฺยมานา อปูเชยฺยมานา ปาหุนา มยมาวุเสา สาวตฺถึ คนฺตฺวา ภควโต สนฺติเก ฯเปฯ ปพฺพชฺชมาเปตุนฺติ ฯ อถโข เถรา เสนาสนคาหาปกา ภิกฺขู เสนาสนํ สมฺมาเปตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เยน สาวตฺถี เตนุปสงฺกมึสุ ฯ

---

๑ ฉ. ปิณฺฑปาตํ ฯ

มิនគួរធ្វើសាមីចិកម្ម មិនគួរធ្វើសក្ការៈ មិនគួរធ្វើសេចក្តីគោរព មិនគួរ
រាប់អាន មិនគួរបូជា ពួកលោកម្ចាស់ជាកិក្ខុនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពីទេ ឯក
ជាកិក្ខុទាំងនោះចូលមកដិត យើងក៏មិនគួរឲ្យបិណ្ឌបាតឡើយ កិក្ខុទាំង
នេះតែពួកយើង លែងធ្វើសក្ការៈ លែងធ្វើសេចក្តីគោរព លែងរាប់អាន
លែងបូជា យ៉ាងនេះហើយ ក៏ទៅជាអ្នកគ្មានគ្រឿងសក្ការៈហើយមុខជា
ទន់រត់ចេញទៅខ្លះ សឹកចេញទៅខ្លះ ញ៉ាំងព្រះមានព្រះភាគឲ្យគ្រោះ
ថ្នាក់ណាខ្លះមិនមាន ។ គ្រានោះ ពួកឧបាសកក្រុងកោសម្ពីលែង
សំពះ លែងគ្រោកទទួល លែងធ្វើអញ្ជលិកម្ម នឹងសាមីចិកម្ម លែង
ធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជាពួកកិក្ខុក្រុងកោសម្ពី ឯកជាកិក្ខុ
ទាំងនោះចូលទៅបិណ្ឌបាត ក៏លែងឲ្យបិណ្ឌបាត ។ លុះនោះ
ពួកកិក្ខុក្រុងកោសម្ពី កាលបើពួកឧបាសកក្រុងកោសម្ពីលែងធ្វើសក្ការៈ
គោរព រាប់អាន បូជា ក៏ទៅជាអ្នកគ្មានគ្រឿងសក្ការៈ ហើយក៏
និយាយនឹងគ្នាយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ បើដូច្នោះមានតែយើង ទៅ
ក្រុងសាវត្ថីម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគចេញ ។
លុះជាប់នោះ ពួកកិក្ខុក្រុងកោសម្ពីក៏រៀបចំខ្ចប់ជាក់គ្រឿងសេនាសនៈរួច
នាំយកបាត្រនឹងចីវរចូលទៅក្រុងសាវត្ថី ។

ภោសម្ប៉ិច្ចសូត្រ អដ្ឋារសវត្ថុអធម្មាទិ

(๑๙๘) អាសេ្ចសិ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ តេ
ភិក្ខូ ភោសម្ប៉ិភា ភិក្ខូ ភណ្ឌនភារភា ភលហភារភា
វិវាទភារភា ភស្សភារភា សដ្ឋេ អធិភរណភារភា
សារត្តំ អាភច្ឆន្តីតិ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ យេន
ភភវា តេនុបសង្ភមិ ឧបសង្ភមិត្វា ភភវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯភមន្តំ និសីទិ ។ ឯភមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា
សារីបុត្តោ ភភវន្តំ ឯតទវោច តេ ភិរ ភន្តេ ភោសម្ពិ-
ភា ភិក្ខូ ភណ្ឌនភារភា ភលហភារភា វិវាទភា-
រភា ភស្សភារភា សដ្ឋេ អធិភរណភារភា សារត្តំ
អាភច្ឆន្តិ ភថាហំ ភន្តេ តេសុ ភិក្ខូសុ បដិបជ្ជាមីតិ ។
តេនហិ ត្វំ សារីបុត្ត យថា ធម្មោ តថា បតិដ្ឋាហីតិ ។
ភថាហំ ភន្តេ ជានេយ្យំ ធម្មំ វា អធម្មំ វាតិ ។ អដ្ឋារ-
សហិ ខោ សារីបុត្ត ង្គេហិ អធម្មវាទិំ ជានិតព្ពោ ៨ធ
សារីបុត្ត ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ
ទីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ

(១៩៨) ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុបានពោលដំណឹងថា ពួកភិក្ខុក្រែងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើការបង្កហេតុ ឈ្មោះ ថាសំខែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើរជធិកវណ៌កងសង្ឃបានមកដល់ក្រុងសាវត្ថី ។ ទើបព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពោលថាពួកភិក្ខុក្រែងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ ថាសំខែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថានឹងធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រុងសាវត្ថី សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស តើខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រតិបត្តិក្នុងពួកភិក្ខុទាំងនោះដូចម្តេចខ្លះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តបថា នែសារីបុត្ត បើដូច្នោះអ្នកចូរតាំងនៅឲ្យសមគួរតាមធម៌ចុះ ។ ព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ធ្វើដូចម្តេចខ្ញុំព្រះអង្គអាចស្គាល់ថាជាធម៌ឬមិនមែនជាធម៌បាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តបថា នែសារីបុត្ត អ្នកត្រូវស្គាល់អធម្មវាទីបុគ្គល (បុគ្គលពោលខុសធម៌) ដោយវត្ថុ ១៨ យ៉ាង នែសារីបុត្ត ក្នុងសាសនានេះមានភិក្ខុសំដែងសភាវៈដែលមិនមែនធម៌ថាជាធម៌វិញ សំដែងធម៌ថា មិនមែនជាធម៌វិញ សំដែងសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យវិញ សំដែងវិន័យថាមិនមែនវិន័យ

ธีเปตัง อภาสิตัง อลปิตัง ตถาคเตน ภาสิตัง ลปิตัง
ตถาคเตนาติ ธีเปตัง ภาสิตัง ลปิตัง ตถาคเตน
อภาสิตัง อลปิตัง ตถาคเตนาติ ธีเปตัง อนาจิณฺณัง
ตถาคเตน อาจิณฺณัง ตถาคเตนาติ ธีเปตัง อาจิณฺณัง
ตถาคเตน อนาจิณฺณัง ตถาคเตนาติ ธีเปตัง อปฺปญฺญตฺตัง
ตถาคเตน ปญฺญตฺตัง ตถาคเตนาติ ธีเปตัง ปญฺญตฺตัง
ตถาคเตน อปฺปญฺญตฺตัง ตถาคเตนาติ ธีเปตัง อนาปตฺตึ
อาปตฺตีติ ธีเปตัง อาปตฺตึ อนาปตฺตีติ ธีเปตัง ลหุกัง
อาปตฺตึ ครุกา อาปตฺตีติ ธีเปตัง ครุกัง อาปตฺตึ ลหุกา
อาปตฺตีติ ธีเปตัง สาวเสสัง อาปตฺตึ อนวเสสา
อาปตฺตีติ ธีเปตัง อนวเสสัง อาปตฺตึ สาวเสสา
อาปตฺตีติ ธีเปตัง ทุฏฺฐุลฺลัง อาปตฺตึ อทุฏฺฐุลฺลา อาปตฺตีติ
ธีเปตัง อทุฏฺฐุลฺลัง อาปตฺตึ ทุฏฺฐุลฺลา อาปตฺตีติ ธีเปตัง
๙เมหิ เขา สาริปุตฺต อฏฺฐาสหิ วตฺถูหิ อนชฺฌตฺตธี
ชานิตพฺพา อฏฺฐาสหิ จ เขา สาริปุตฺต วตฺถูหิ ชฌตฺตธี
ชานิตพฺพา ๙๐ สาริปุตฺต ภิกฺขุ อชฺฌตฺตัง อชฺฌตฺตาติ ธีเปตัง
ชฌตฺตัง ชฌตฺตาติ ธีเปตัง อาโยนัง อาโยนาติ ธีเปตัง โยนัง

วิญ สังฆาทิเสสที่ตถาคตมิได้บัญญัติ ไม่ทรงพรรณนา ไม่ทรงแสดง ว่าตถาคตมิได้บัญญัติ ไม่ทรงพรรณนา ไม่ทรงแสดงวิญ สังฆาทิเสสที่ตถาคตบัญญัติ ทรงพรรณนา ทรงแสดงแล้ว ว่าตถาคตบัญญัติ ทรงพรรณนา ทรงแสดงแล้ววิญ กิจที่ตถาคตมิได้ทรงอนุญาต ว่าตถาคตมิได้ทรงอนุญาตวิญ กิจที่ตถาคตทรงอนุญาตแล้ว ว่าตถาคตทรงอนุญาตแล้ววิญ สิกขาบทที่ตถาคตมิได้ทรงบัญญัติ ว่าตถาคตมิได้ทรงบัญญัติวิญ สิกขาบทที่ตถาคตทรงบัญญัติแล้ว ว่าตถาคตทรงบัญญัติแล้ววิญ อนาบัติว่าเป็นอาบัติวิญ อาบัติว่าเป็นอนาบัติวิญ อาบัติเบาว่าเป็นอาบัติหนักวิญ อาบัติหนักว่าเป็นอาบัติเบาวิญ อาบัติที่เป็นสาวเสส[๑] ว่าเป็นอาบัติไม่เป็นสาวเสส[๒]วิญ อาบัติที่ไม่เป็นสาวเสส ว่าเป็นอาบัติสาวเสสวิญ ทุฏฐุลลาบัติว่าเป็นอทุฏฐุลลาบัติวิญ อทุฏฐุลลาบัติว่าเป็นทุฏฐุลลาบัติวิญ ดูกรสารีบุตร บุคคลพึงรู้ทั่วถึงธรรมของบุคคลอื่นด้วยใจ ด้วยประการ ๑๘ อย่างนี้แลดูกรสารีบุตร ส่วนธรรมของบุคคลอื่น บุคคลพึงรู้ทั่วถึงด้วยประการ ๑๘ อย่างนี้ดูกรสารีบุตร ในศาสนานี้มีกิจ ๒ สังฆาทิเสสมิใช่ธรรม ว่ามิใช่ธรรม สังฆาทิเสสเป็นธรรม ว่าเป็นธรรม สังฆาทิเสสมิใช่วินัย ว่ามิใช่วินัย สังฆาทิเสสเป็นวินัย ว่าเป็นวินัย

---

๑ เว้นแต่อาบัติที่ทรงปฏิเสธ อาบัติทั้งหมดเรียกว่าสาวเสส ๒ คืออาบัติที่ทรงปฏิเสธ

វិនយោតិ ឥមេតំ អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន អភា-
សិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ ឥមេតិ ភាសិតំ លបិតំ
តថាគតេន ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនាតិ ឥមេតិ អនា-
ចិណ្ណំ តថាគតេន អនាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ឥមេតិ
អាចិណ្ណំ តថាគតេន អាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ឥមេតិ
អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេន អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ឥមេតិ
បញ្ញត្តំ តថាគតេន បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ឥមេតិ អនា-
បត្តឹ អនាបត្តីតិ ឥមេតិ អាបត្តឹ អាបត្តីតិ ឥមេតិ លហុកំ
អាបត្តឹ លហុកា អាបត្តីតិ ឥមេតិ ករុកំ អាបត្តឹ ករុកា
អាបត្តីតិ ឥមេតិ សាវសេសំ អាបត្តឹ សាវសេសា អា-
បត្តីតិ ឥមេតិ អនវសេសំ អាបត្តឹ អនវសេសា អាបត្តីតិ
ឥមេតិ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ឥមេតិ អ-
ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ឥមេតិ ឥមេហិ ខោ
សារីបុត្ត អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ ឧម្មាទនី ជានិតព្ពោតិ ។

(๑๕๙) អសេ្សសិ ខោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លា-
នោ ។បេ។ អសេ្សសិ ខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ
អសេ្សសិ ខោ អាយស្មា មហាកច្ចានោ អសេ្សសិ ខោ

សំដែងពាក្យដែលតថាគតមិនបានពោលមិនបានចរចាថា តថាគតមិនបានពោលមិនបានចរចា សំដែងពាក្យដែលតថាគតបានពោលបានចរចាថា តថាគតបានពោលបានចរចា សំដែងកិច្ចដែលតថាគតមិនបានសន្យាថា តថាគតមិនបានសន្យា សំដែងកិច្ចដែលតថាគតបានសន្យាថា តថាគតបានសន្យា សំដែងសិក្ខាបទដែលតថាគតមិនបានបញ្ញត្តថា តថាគតមិនបានបញ្ញត្ត សំដែងសិក្ខាបទដែលតថាគតបានបញ្ញត្តថា តថាគតបានបញ្ញត្ត សំដែងអនាបត្តិថា អនាបត្តិ សំដែងអាបត្តិថា អាបត្តិ សំដែងអាបត្តិស្រាលថា អាបត្តិស្រាល សំដែងអាបត្តិធ្ងន់ថា អាបត្តិធ្ងន់ សំដែងអាបត្តិដែលជាសាវសេសៈថាអាបត្តិជាសាវសេសៈ សំដែងអាបត្តិដែលជាអនវសេសៈថាអាបត្តិជាអនវសេសៈ សំដែងទុដ្ឋុល្លាបត្តិថា ទុដ្ឋុល្លាបត្តិ សំដែងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថា អទុដ្ឋុល្លាបត្តិដែល នៃសារីបុត្ត អ្នកត្រូវស្គាល់ធម្មវាទីបុគ្គលដោយវត្ថុ ១៨ យ៉ាងនេះឯង ។

(๑๙๙) ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុបានពួ ។ បេ ។ ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ ព្រះមហាកច្ចានៈដ៏មានអាយុ ព្រះមហាកោដ្ឋិត

อายสฺมา มหาโกฏฺ‌ิโต อาสฺโสสิ ฯเปฯ อายสฺมา มหากปฺปิโน อาสฺโสสิ ฯเปฯ อายสฺมา มหาจุนฺโท อาสฺโสสิ ฯเปฯ อายสฺมา อนุรุทฺโธ อาสฺโสสิ ฯเปฯ อายสฺมา เรวโต อาสฺโสสิ ฯเปฯ อายสฺมา อุปาลิ อาสฺโสสิ ฯเปฯ อายสฺมา อานนฺโท อาสฺโสสิ ฯเปฯ อายสฺมา ภทฺทิโย เตน ขเนน เตน ขณลเวน เตน มุหุตฺเตน ภิกฺขู ภณฺฑนการกา กลหการกา วิวาทการกา ภสฺสการกา สงฺฆ อธิกรณการกา สาวตฺถึ อาคจฺฉนฺตีติ ฯ อถ ขฺวาย อายสฺมา ภทฺทิโย เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตํ นิสินฺโน ขฺวาย อายสฺมา ภทฺทิโย ภควนฺตํ เอตทโวจ เตน หิ ภนฺเต ภิกฺขู ภณฺฑนการกา กลหการกา วิวาทการกา ภสฺสการกา สงฺฆ อธิกรณการกา สาวตฺถึ อาคจฺฉนฺติ ตตฺถ ภนฺเต ภิกฺขูสุ ปฏิปชฺชามีติ ฯ เตนหิ ตฺวํ ภทฺทิย ยถา ธมฺโม ตถา ปฏิปชฺชาหีติ ฯ ตถาหิ ภนฺเต ภควโต ธมฺมํ ภาเสยฺย ธมฺมํ ภณิตา ฯ อฏฺ‌ารสหิ ขฺวาย ภทฺทิย

ដ៏មានអាយុ ព្រះមហាកប្បិនដ៏មានអាយុ ព្រះមហាចុន្ទដ៏មានអាយុ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ ព្រះរេវតដ៏មានអាយុ ព្រះទុបាលដ៏មានអាយុ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ព្រះភទ្ទិលដ៏មានអាយុឃ្លាតពួកដំណឹងថា ពួកភិក្ខុក្រែងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតំរួចនកថា ធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះភទ្ទិលដ៏មានអាយុចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះភទ្ទិលដ៏មានអាយុអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឮថាពួកភិក្ខុក្រែងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតំរួចនកថាធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រុងសាវត្ថី សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស តើខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រតិបត្តិក្នុងពួកភិក្ខុនោះដូចម្តេច ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបថា នែភទ្ទិល បើដូច្នោះ ចូរអ្នកតាំងនៅឲ្យសមគួរតាមធម៌ចុះ ។ ព្រះភទ្ទិលដ៏មានអាយុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ធ្វើដូចម្តេចខ្ញុំព្រះអង្គអាចស្គាល់ថាធម៌ឬថាមិនមែនជាធម៌បាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នែភទ្ទិល អ្នកត្រូវ

វត្ថូហិ អជ្ឈត្តិកធម្មេសុ ជានិតព្វោ ។បេ។ ឥមេហិ ខោ ភគវា អជ្ឈាសយេហិ វត្ថូហិ អជ្ឈត្តិកធម្មេសុ ជានិតព្វោ អជ្ឈាសយេហិ ច ខោ ភគវា វត្ថូហិ ធម្មទេសនាយ ជានិតព្វោ ។បេ។ ឥមេហិ ខោ ភគវា អជ្ឈាសយេហិ វត្ថូហិ ធម្មទេសនាយ ជានិតព្វោតិ ។

[๑๖๐] អស្សោសិ ខោ មហាបជាបតី គោតមី តេសំ កិរ តោសម្ពិកានំ ភិក្ខូនំ កល្យាណការកានំ កលហាការកានំ ភិណ្ឌនការកានំ កសដ្ឋការកានំ សង្ឃេ អធិករណការកានំ សាវត្ថិំ អាគច្ឆន្តីតិ ។ អថ ខោ មហាបជាបតី គោតមី យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ ឋិតា ខោ មហាបជាបតី គោតមី ភគវន្តំ ឯតទវោច តេ កិរ ភន្តេ តោសម្ពិកា ភិក្ខូ កល្យាណការកានំ កលហាការកានំ ភិណ្ឌនការកានំ កសដ្ឋការកានំ សង្ឃេ អធិករណការកានំ សាវត្ថិំ អាគច្ឆន្តិ កថាហំ ភន្តេ តេសុ ភិក្ខូសុ បដិបជ្ជាមីតិ ។ តេនហិ ត្វំ គោតមិ ឧភយត្ថ ធម្មំ សុណា

ស្គាល់អធម្មជាតិបុគ្គលដោយវត្ថុ១៨យ៉ាង ។បេ។ នៃពាហុល អ្នកត្រូវ
ស្គាល់អធម្មជាតិបុគ្គលដោយវត្ថុ១៨យ៉ាងនេះឯង នៃពាហុល ចំណែកខាង
ធម្មជាតិបុគ្គលអ្នកក៏ត្រូវស្គាល់ដោយវត្ថុ១៨យ៉ាងដែរ ។បេ។ នៃពាហុល
អ្នកត្រូវស្គាល់ធម្មជាតិបុគ្គលដោយវត្ថុ១៨យ៉ាងនេះឯង ។

(១៦០) ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីបានក្រាបទូលដំណឹងថា ព្រះករុណា
កោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្អាក់ហេតុឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា
ធ្វើអធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ ។ គ្រានោះ
ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយឋិតនៅ
ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីបានឋិតនៅក្នុងទីដ៏
សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកថា ពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្អាក់ហេតុ
ឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃបាន
មកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន តើខ្ញុំព្រះអង្គនឹង
ប្រតិបត្តិក្នុងពួកភិក្ខុទាំងនោះដូចម្តេច ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តបថា
នែគោតមី បើដូច្នោះ ព្រះនាងចូរស្តាប់ធម្មិកថាសំណាក់សង្ឃទាំងពីរពួកចុះ

อุภยตฺถ ธมฺมํ สุตฺวา เยน ตตฺถ ภิกฺขู ธมฺมกถิโก เตสํ
ทิฏฺฐิญฺจ ขนฺติญฺจ รุจิญฺจ อาทายฯ[๑] เวเฬหิ ยถา ต
ถาหิ ภิกฺขูหิ สทฺธึ สงฺฆเณ ภิกฺขุสงฺฆสฺส ปฏิสนฺถารํ
สตฺตนฺนํ ธมฺมกถิกานํ ฯ ปฏิสนฺถารนฺติ ฯ

(๑๖๑) อสฺสุสิ โข อนาถปิณฺฑิกสฺส คหปติสฺส
เตหิ กิร สาวตฺถิยา ภิกฺขู กณฺฑกสาลายา กลห-
การกา วิวาทการกา ภสฺสการกา สงฺฆมฺหิ อธิกรณ-
การกา สาวตฺถึ อาคจฺฉนฺตีติ ฯ อถ โข อนาถปิณฺฑิกสฺส
คหปติสฺส เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา
ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปฏิกฺกนฺตํ นิสีทิ ฯ ปฏิกฺกนฺตํ
นิสินฺโน โข อนาถปิณฺฑิกสฺส คหปติสฺส ภควนฺตํ ปต
ทเหว เตหิ กิร ภนฺเต สาวตฺถิยา ภิกฺขู กณฺฑกสา-
ลายา กลหการกา วิวาทการกา ภสฺสการกา
สงฺฆมฺหิ อธิกรณการกา สาวตฺถึ อาคจฺฉนฺติ ตถาหิ ตา
ภนฺเต เตสุ ภิกฺขูสุ ปฏิปชฺเชยฺยาถาติ ฯ เตนหิ ตฺวํ
คหปติ อุภยตฺถ ยาวเทว ขนฺติยา อุภยตฺถ ยาวเทว

---

๑ อาทายาติปิ ปาโฐ ทิสฺสติ ฯ

បើនាងស្តាប់ធម្មិកឧបាសកសង្ឃទាំងពីរពួកហើយ បណ្តាកិកុទាំងនោះ ពួកកិកុណាដែលជាធម្មវាទី ចូរព្រះនាងកាន់យកតាមទិដ្ឋិ សេចក្តីគាប់ចិត្ត សេចក្តីពេញចិត្ត នឹងលទ្ធិរបស់ពួកកិកុនោះ ម្យ៉ាងទៀត របស់ឯណានីមួយដែលកិកុនីសង្ឃគប្បីប្រាប្តាអំពីសំណាក់កិកុសង្ឃ របស់ទាំងអស់នោះកិកុនីត្រូវប្រាប្តាអំពីធម្មវាទីបុគ្គលចុះ ។

(១៦១) អនាថបិណ្ឌិកគហបតិបានឮដំណឹងថា ពួកកិកុក្រែងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រែងសាវត្ថី ។ លុះនោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកគហបតិអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឮថា ពួកកិកុក្រែងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រែងសាវត្ថីហើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រតិបត្តិក្នុងពួកកិកុទាំងនោះដូចម្តេច ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តបថា នែគហបតិ បើដូច្នោះអ្នកត្រូវឲ្យទានក្នុងសង្ឃទាំងពីរពួកចុះ លុះអ្នកឲ្យទានក្នុងសង្ឃទាំងពីរពួករួចហើយ

ทุกฺขญฺจ ขฺวาหํ สุณา ทุกฺขญฺจ ขฺวาหํ สุตฺวา เยเตฺต กิกฺขู ขีณาสวา เตสํ ทิฏฺเฐ ธมฺเม ขนฺติญฺจ รุจิญฺจ อาทายญฺจ ปเวเทมีติ ฯ

[๑๖๒] อเสฺสสิ โข วิสาขา มิคารมาตา เตหิ เตหิ ปาสณฺฑิกา กิกฺขู กลฺยาณวาทา กลฺยาณ-วาทา กลฺยาณทิฏฺฐิกา กลฺยาณทิฏฺฐิวาทา สเนฺตฺย อภิกฺกนฺตวณฺณา-กลฺยาณวาทา สาวตฺถึ อาคจฺฉนฺตีติ ฯ อถ โข วิสาขา มิคา-รมาตา เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปฏิกมนฺตํ นิสีทิ ฯ ปฏิกมนฺเต นิสินฺนา โข วิสาขา มิคารมาตา ภควนฺตํ เอตทโวจ เตหิ ตหิ ภเนฺต ปาสณฺฑิกา กิกฺขู กลฺยาณวาทา กลฺยาณทิฏฺฐิวาทา กลฺยาณทิฏฺฐิกา สเนฺตฺย อภิกฺกนฺตวณฺณา กลฺยาณวาทา กลฺยาณทิฏฺฐิวาทา สาวตฺถึ อาคจฺฉนฺติ ตตฺถ เตสุ กิกฺขูสุ ปฏิปชฺชามีติ ฯ เตนหิ ตฺวํ วิสาเข ทุกฺขญฺจ ญาณํ เหหิ ทุกฺขญฺจ ญาณํ ทตฺวา ทุกฺขญฺจ ขฺวาหํ สุณา

អ្នកចូរស្តាប់ធម៌ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំងពីរពួកខ្លះ លុះអ្នកស្តាប់ធម៌ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំងពីរពួកហើយ បណ្តាកិច្ចទាំងនោះ ពួកកិច្ចណាដែលជាធម្មវាទី ចូរអ្នកកាន់យកតាមទិដ្ឋិ សេចក្តីគាប់ចិត្ត សេចក្តីពេញចិត្តនឹងលទ្ធិរបស់ពួកកិច្ចនោះចុះ ។

(១៦២) នាងវិសាខាជាមិគារមាតាបានពោលដំណឹងថា ពួកកិច្ចក្រែងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រែងសាវត្ថីហើយ ។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខាជាមិគារមាតាបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះនាងវិសាខាជាមិគារមាតាអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពុទ្ធ ពួកកិច្ចក្រែងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រែងសាវត្ថីហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន តើខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រតិបត្តិក្នុងពួកកិច្ចទាំងនោះដូចម្តេច ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រង់តបថា នែនាងវិសាខា បើដូច្នោះចូរនាងឲ្យទានក្នុងសង្ឃទាំងពីរពួកចុះ លុះនាងឲ្យទានដល់សង្ឃទាំងពីរពួករួចហើយ ចូរនាងស្តាប់ធម៌ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំងពីរពួកខ្លះ

อุภยตฺถ ธมฺมํ สุตฺวา เยเต ภิกฺขู ธมฺมกามา เตสํ ทิฏฺฐิญฺเจว ขนฺติญฺจ รุจิญฺจ อาทายาย เวเทยฺยาติ ฯ

(๑๖๓) อถโข เถรา ภิกฺขู อนุปุพฺเพน เยน สาวตฺถี เตนาสารีสุ[๑] ฯ อถโข อายสฺมา สารีปุตฺโต เยน เถรา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา เถเรหิ สทฺธึ สมฺโมทิ สมฺโมทนียํ กถึ สารณียํ วีติสาเรตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตํ นิสินฺโน โข อายสฺมา สารีปุตฺโต เถเร เอตทโวจ เต หิเร เถรา เถรา ภิกฺขู ภณฺฑนการกา กลหการกา วิวาทการกา ภสฺสการกา สงฺฆ อธิกรณการกา สาวตฺถึ อนุปฺปตฺตา จิรํ วุ โข เถรา เตสุ ภิกฺขูสุ สงฺฆาสนํ[๒] ปฺญาเปตพฺพนฺติ ฯ เตนหิ ตยา[๓] สารีปุตฺต ภิกฺขูสุ สงฺฆาสนํ ปฺญาเปตพฺพนฺติ ฯ สเจ ปน เถรา ภิกฺขู น ปโหนฺติ เถรมฺปิ ปฺญาเปตพฺพนฺติ ฯ เตนหิ สารีปุตฺต ภิกฺขูสุ จิตฺตีกตฺวา ปฺญาเปหิ

---

๑ ฉ ตถาสารุ ๒ สงฺฆาสนเขตฺตปิ ปาปโก ทิสฺสติ ฯ ๓ ฉ ม โตตฺถเกสุ ตยาสเทฺท น ทิสฺสติ ฯ

លុះនាងស្តាប់ធម្មិកឧបាសកប្រាប់ពាក្យសង្ឃទាំងពីរពួកហើយ បណ្តាកិក្ខុទាំងនោះ ពួកកិក្ខុណាដែលជាធម្មវាទី ចូរនាងកាន់យកតាមទិដ្ឋិ សេចក្តីគាប់ចិត្ត សេចក្តីពេញចិត្ត ទន្ទឹងវិបស់ពួកកិក្ខុនោះចុះ ។

[១៦៣] គ្រានោះ ពួកកិក្ខុក្រែងកោសម្ពីបានដល់នៅក្រែងសាវត្ថី ដោយលំដាប់ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោស ពុទ្ធា ពួកកិក្ខុក្រែងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ខែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រែងសាវត្ថីហើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោស តើខ្ញុំព្រះអង្គទន្ទឹងប្រតិបត្តិកឧបាសកពួកកិក្ខុទាំងនោះដោយសេនាសនៈដូចម្តេច ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តបថា នែសារីបុត្ត បើដូច្នោះអ្នកចូរឲ្យទីសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់នៅកិក្ខុទាំងនោះចុះ ។ ព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោស បើគ្មានទីសេនាសនៈស្ងាត់ទេ តើខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តាស់ថា នែសារីបុត្ត បើដូច្នោះអ្នកត្រូវធ្វើទីសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ឲ្យតែខាងបាន ហើយប្រគល់ឲ្យកិក្ខុទាំងនោះទៅ

สารีปุตฺต โกธนตา ปริยาเยน ภิกฺขุสฺส ตกฺโก สเจ สาสนํ ปฏิพาหิตพฺพนฺติ วทามิ โย ปฏิพาเหยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ อาทิเสน ปน กตฺถ กตฺถจิ ปฏิปตฺติภาวนฺติ ฯ อาทิสทฺเทน สารีปุตฺต สทิสา สมกา ภาเวตพฺพนฺติ ฯ

(๑๖๔) อถ โข ตสฺส ภิกฺขุสฺส ตกฺโก ธมฺมญฺจ วินยญฺจ ปจฺจเวกฺขนฺตสฺส เอตทโหสิ อาปตฺติ เวสา เนสา อาปตฺติ อาปชฺเชยฺย ธมฺมิ อาปชฺเช ภิกฺเขหิ ธมฺมิ อนุภิกฺเขา ธมฺมิโกธมฺมิ กมฺเม ภิกฺเขา อกุปฺเป ฐานารหาติ ฯ อถ โข สา ภิกฺขุสา ภิกฺขู ยเน ภิกฺขุสาวุตฺตา ภิกฺขู เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภิกฺขุสาวุตฺเต ภิกฺขู เอตทโวจ อาปตฺติ เวสา อาวุโส เนสา อาปตฺติ อาปชฺเชยฺย ธมฺมิ อาปชฺเช ภิกฺเขหิ ธมฺมิ อนุภิกฺเขา ธมฺมิโกธมฺมิ กมฺเม ภิกฺเขา อกุปฺเป

នៃសារីបុត្ត តថាគតមិនបានពោលថា កិក្ខុត្រូវហាមទីសេនាសនៈដល់កិក្ខុ ដែលចាស់ជាងដោយបរិយាយនីមួយទេ កិក្ខុណា ហាមត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ចំណែកខាងគ្រឿងអាមិសៈវិញ តើខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នែសារីបុត្ត ចំណែកខាងគ្រឿងអាមិសៈនោះអ្នកត្រូវចែកទៅកិក្ខុទាំងអស់ឲ្យស្មើគ្នា ។

(១៦៤) គ្រានោះ ឧក្ខិត្តកកិក្ខុនោះកាលពិចារណាឃើញនូវនិន្ទាវិន័យហើយ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា នេះជាអាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ អាត្មាអញជាកិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ មិនមែនជាកិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិទេ អាត្មាអញជាកិក្ខុដែលសង្ឃ(គួរ)លើកវត្តហើយ មិនមែនជាកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ អាត្មាអញជាកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុ ។ លំដាប់នោះ ឧក្ខិត្តកកិក្ខុនោះបានចូលទៅរកពួកឧក្ខិត្តានុវត្តកកិក្ខុ លុះចូលទៅដល់ហើយទើបនិយាយពាក្យនេះនឹងពួកឧក្ខិត្តានុវត្តកកិក្ខុថា នែអាវុសោ នេះជាអាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ ខ្ញុំជាកិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ មិនមែនជាកិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិទេ ខ្ញុំជាកិក្ខុដែលសង្ឃ(គួរ)លើកវត្តហើយ មិនមែនជាកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ ខ្ញុំជាកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយដោយកម្មប្រកប

ปาฬิยา ฯเปฯ มยา สุตนฺติ อายสฺมา อานนฺโท ปุพฺพาราเมติ ฯ อถ โข
ตโต ปุกฺกุสาติโก กุลปุตฺโต เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ
อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตํ นิสินฺโน โข
ตโต ปุกฺกุสาติโก กุลปุตฺโต ภควนฺตเมตทโวจ อยํ ภนฺเต ปุกฺกุสาติโก
กุลปุตฺโต มยา อาวุโสติ เนสา อาปตฺติ อาปตฺติปฏิคฺคาหิกา นาม
อาปชฺชิตพฺพา ยถา อาปชฺโช ปุกฺกุสาติโก กุลปุตฺโต อนาปตฺติปฏิคฺคาหิกา
นาม โหติ เอวเมว ปุกฺกุสาติโก กุลปุตฺโต อกุปฺปาย ปาฬิยา ฯเปฯ
มยา สุตนฺติ อายสฺมา อานนฺโท ปุพฺพาราเม กตเม นุ โข เอตฺถ ปฏิปชฺชิ-
ตพฺพนฺติ ฯ อาปตฺติ เอสา ภิกฺขเว เนสา อาปตฺติ อาปชฺชิตพฺพา
เอสา ภิกฺขุ เนเสา ภิกฺขุ อาปชฺโช ปุกฺกุสาติโก เอสา
ภิกฺขุ เนเสา ภิกฺขุ อนาปตฺติปฏิคฺคาหิกา นาม โหติ เอวเมว ปุกฺกุสาติโก

ដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុ
ទាំងឡាយ សូមអស់លោកមកធ្វើនុសារណាកម្មចំពោះខ្ញុំចុះ ។ លំដាប់
នោះ ទុក្កិត្តានុវត្តកភិក្ខុទាំងនោះបាននាំទុក្កិត្តកភិក្ខុនោះចូលទៅគាល់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគរួចអង្គុយនៅកន្លែងដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយនៅកន្លែងដ៏សម
គួរហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះ
មេត្តាប្រោស ទុក្កិត្តកភិក្ខុនេះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ នេះជា
អាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ មិនមែនជាភិក្ខុ
មិនត្រូវអាបត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសង្ឃ(គួរ)លើកវត្តហើយ មិនមែនជាភិក្ខុ
ដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយដោយ
កម្មប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុ បពិត្រលោក
ដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូមអស់លោកមកធ្វើនុសារណាកម្មចំពោះខ្ញុំចុះ
សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស តើយើងខ្ញុំព្រះអង្គគួរប្រតិបត្តិដូចម្តេចទៅ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអាបត្តិ នេះ
មិនមែនជាអនាបត្តិទេ ភិក្ខុនេះជាអ្នកត្រូវអាបត្តិហើយ ភិក្ខុនេះមិនមែនជា
មិនត្រូវអាបត្តិទេ ភិក្ខុនេះជាភិក្ខុដែលសង្ឃ(គួរ)លើកវត្តហើយ ភិក្ខុនេះមិន-
មែនជាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ ភិក្ខុនេះសង្ឃបានលើកវត្តហើយ

អភុប្បេន ហានភារេន យតោ ច ខោ សោ កិក្ខវេ កិក្ខុ
អាបន្នោ ច ខុក្កិច្ចោ ច បស្សតិ ច តេនហិ កិក្ខវេតំ កិក្ខុំ
ឧិសារេថាតិ ។ អថខោ តេ ខុក្ខិច្ចាឧុវ្តកា កិក្ខូ តំ
ខុក្ខិច្ចកំ កិក្ខុំ ឧិសារេត្វា យេន ខុក្ខេបកា កិក្ខូ
តេនុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្វា ខុក្ខេបកេ កិក្ខូ ឯតទ-
ភោចុំ យស្មឹ អាវុសោ វត្ថុស្មឹ អហោសិ សង្ឃស្ស កណ្ឌនំ
កលហោ វិក្ខហោ វិវាទោ សង្ឃភេទោ សង្ឃកម្ពិ សង្ឃ-
វវត្ថានំ សង្ឃនានាករណំ សោ ឯសោ កិក្ខុ អាបន្នោ ច
ខុក្ខិច្ចោ ច បស្សតិ ច ឧិសារិតោ ច ហន្ទមយំ អាវុសោ
តស្ស វត្ថុស្ស វូបសមាយ សង្ឃសាមគ្គិំ ករោមាតិ ។
អថខោ តេ ខុក្ខេបកា កិក្ខូ យេន ភគវា តេនុបសង្ក-
មិសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ-
សុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ តេ ខុក្ខេបកា កិក្ខូ ភគវន្តំ
ឯតទវោចុំ តេ ភន្តេ ខុក្ខិច្ចាឧុវ្តកា កិក្ខូ ឯវមាហំសុ

កោសម្ពិកក្ខន្ធកៈ ការធ្វើសង្ឃសាមគ្គី

ដោយកម្មប្រែកបដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ វេលាណា បើភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិផង សង្ឃលើកវត្តហើយផង
ឃើញអាបត្តិផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះអ្នកពាល់គាប្បីធ្វើឧសា-
ឋាកម្មភិក្ខុនោះវេលានោះចុះ ។ វេលានោះ ខុទ្ទកវត្ថុកក្ខន្ធកៈ ភិក្ខុទាំង-
នោះក៏បានធ្វើឧសាឋាកម្មចំពោះខុទ្ទកវត្ថុកក្ខន្ធកៈនោះរួចហើយ ក៏ចូលទៅ
រកពួកខុទ្ទកភិក្ខុវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបនិយាយពាក្យនេះ
នឹងពួកខុទ្ទកភិក្ខុថា នែអាវុសោ សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះ សេចក្តី
កាន់យកផ្សេង ។ ការវិវាទ ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារបស់សង្ឃ
សេចក្តីកំណាត់របស់សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេង ។ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់
សង្ឃព្រោះរឿងវ៉ាណា ភិក្ខុនោះឯងត្រូវអាបត្តិផង សង្ឃបានលើកវត្ត
ផង ឃើញអាបត្តិផង សង្ឃបានធ្វើឧសាឋាកម្មស្រេចហើយ នែអាវុ-
សោ ល្អើយចុះ យើងធ្វើសង្ឃសាមគ្គីដើម្បីនឹងរម្ងាប់រឿងវ៉ានោះចេញ ។
វេលានោះ ខុទ្ទកភិក្ខុទាំងនោះក៏បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយ
នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះពួកខុទ្ទកភិក្ខុនោះអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ
ហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
ប្រោស ពួកខុទ្ទកវត្ថុកភិក្ខុនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ

ยสฺมึ อาวุโส วตฺถุสฺมึ อโยนิโส สงฺขฺยา กณฺหาภิ กาฬโก วณฺณโก วิวณฺโณ สงฺขาโต สงฺขายติ สงฺขา-ยตฺตาภิ สงฺขานาภาวาภิ เสา ฆโส ภิกฺขุ อาปชฺโช ฉ ขุทฺทิกาโย ฉ ปสฺสิ ฉ ทิสาวิโต ฉ มหนฺตมยิ อาวุโส ตสฺส วตฺถุสฺส รูปสมายา สงฺขาภกฺขิ ภาเวนาติ ภิกฺขุ ขาเณ ปติปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ ยาโต ฉ ขาเณ โส ภิกฺขาเว ภิกฺขุ อาปชฺโช ฉ ขุทฺทิกาโย ฉ ปสฺสิ ฉ ทิสาวิโต ฉ เตนหิ ภิกฺขาเว สงฺฆา ตสฺส วตฺถุสฺส รูปสมายา สงฺขาภกฺขิ ภาเวนาติ ภิกฺขุ ขาเณ ปติปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ ฆาฑา ปน ภิกฺขาเว ภาตพฺพา ฯ สาฬูหาวา ฆาตฺถมฺ สนฺถิปตีตพฺพ กิลา-เนหิ ฉ อกิลาเนหิ ฉ ฉ เกหิจิ ฉนฺโท ฉาตพฺโพ ฯ สนฺถิปตีตา ฆาฬเนน ภิกฺขุนา ปฏิพาเลน สงฺฆา ญาเปตพฺพา สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา ยสฺมึ วตฺถุ-สฺมึ อโยนิโส สงฺขฺยา กณฺหาภิ กาฬโก วณฺณโก วิวณฺโณ สงฺขาโต สงฺขายติ สงฺขา-ยตฺตาภิ สงฺขานาภาวาภิ

សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះ សេចក្តីកាន់យកផ្សេង ។ ការវិវាទ ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃទឹង អំពើផ្សេង ។ របស់សង្ឃ ច្រកដដល់សង្ឃព្រោះរឿងក៏វណា ភិក្ខុនោះឯង ដែលត្រូវអាបត្តិផង សង្ឃបានលើកវត្តផង បានឃើញអាបត្តិផង សង្ឃបានធ្វើនុសារណាកម្មស្រេចហើយផង នែអាវុសោ ណ្ហើយចុះយើងធ្វើសង្ឃសាមគ្គីដើម្បីរម្ងាប់រឿងក៏វានោះចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាស តើពួកខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេចទៅ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលាណាបើភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិផង សង្ឃបានលើកវត្តផង ឃើញអាបត្តិផង សង្ឃបានធ្វើនុសារណាកម្មផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះសង្ឃចូរធ្វើសង្ឃសាមគ្គីដើម្បីរម្ងាប់រឿងក៏វានោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវធ្វើបែបយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុទាំងអស់ត្រូវប្រជុំគ្នាកន្លែងតែមួយ ពួកភិក្ខុឯណានីមួយទោះឈឺក្តី មិនឈឺក្តី មិនបាច់ឲ្យឆន្ទៈទេ ។ លុះប្រជុំគ្នារួចហើយត្រូវភិក្ខុដែលឆ្លាសប្រតិពលផ្តើងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ដ្បិតសេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា ការវិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ ទឹងអំពើផ្សេង ។ របស់សង្ឃ ច្រកដមានដល់សង្ឃហើយ

ពោសម្ពិភូនូពេ សង្ឃសាមគ្គីករណំ

សោ ឯសោ ភិក្ខុ អាបន្នោ ច ទុក្កិត្តោ ច បស្សិ ច ទិសារិតោ ច ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ តស្ស វត្ថុស្ស វូបសមាយ សង្ឃសាមគ្គិំ ករេយ្យ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ យស្មឹ វត្ថុស្មឹ អហោសិ សង្ឃស្ស កណ្ហនំ ករលហោ វិក្ខហោ វិវាទោ សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវវត្ថានំ សង្ឃនានា-ករណាំ សោ ឯសោ ភិក្ខុ អាបន្នោ ច ទុក្កិត្តោ ច បស្សិ ច ទិសារិតោ ច ។ សង្ឃោ តស្ស វត្ថុស្ស វូបសមាយ សង្ឃសាមគ្គិំ ករោតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ តស្ស វត្ថុស្ស វូបសមាយ សង្ឃសាមគ្គិយា ករណាំ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភា-សេយ្យ ។ ករតា សង្ឃេន តស្ស វត្ថុស្ស វូបសមាយ សង្ឃសាមគ្គី នីហតោ សង្ឃភេទោ នីហតា សង្ឃរាជិ នីហតំ សង្ឃវវត្ថានំ នីហតំ សង្ឃនានាករណាំ[1] ។ ខមតិ

---

๑ ម. ករតា សង្ឃេន តស្ស វត្ថុស្ស វូបសមាយ សង្ឃសាមគ្គី នីហតា សង្ឃរាជិ នីហតោ សង្ឃភេទោ ។

ព្រោះរឿងណា កិក្ខុនោះហើយដែលត្រូវអាបត្តិផង សង្ឃបានលើកវត្ត
ផង ឃើញអាបត្តិផង សង្ឃបានធ្វើទុសារណាកម្មស្រេចហើយផង ។
បើកម្មមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវធ្វើសង្ឃសាមគ្គីដើម្បី
រម្ងាប់រឿងនោះចេញ ។ នេះជាពាក្យផ្តើមសង្ឃ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំ-
រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ដ្បិតសេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា
សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា ការវិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារ
របស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ ទង្វើអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ
ច្រើកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា កិក្ខុនោះហើយដែលត្រូវ
អាបត្តិផង សង្ឃបានលើកវត្តផង ឃើញអាបត្តិផង សង្ឃបានធ្វើទុសារ-
ណាកម្មផង ។ ឥទ្ធរសង្ឃបានធ្វើសង្ឃសាមគ្គីដើម្បីរម្ងាប់រឿងនោះ
ហើយ ។ ការធ្វើសង្ឃសាមគ្គីដើម្បីរម្ងាប់រឿងនោះ គាប់ចិត្តដល់លោក
ដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម បើមិនគាប់
ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយ
ឡើង ។ ឯសង្ឃសាមគ្គី សង្ឃបានធ្វើហើយ ការបំបែកសង្ឃ សង្ឃ
ក៏បានផ្សះផ្សាហើយ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ សង្ឃក៏បានផ្សះផ្សាហើយ
ទង្វើអំពើផ្សេងៗរបស់សង្ឃ សង្ឃក៏បានផ្សះផ្សាហើយ ដើម្បីរម្ងាប់ទ្វៃ
រឿងនោះ ។ ការធ្វើសង្ឃសាមគ្គីប្រហែលជាគាប់ចិត្តដល់សង្ឃហើយ

สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ๆ ฯเปฯ ตาวเทว ฐเปตพฺพนฺติ ๆ

(๑๖๙) อถโข อายสฺมา อุทายี เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ฯเปฯ นิสีทิ ๆ ฯเปฯ นิสชฺช โข อายสฺมา อุทายี ภควนฺตเมตทโวจ ยสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ โหติ สงฺฆสฺส กมฺมานํ กรณเหตุ วิวาทาธิกรณเหตุ สงฺฆเภทาธิกรณเหตุ สงฺฆราชิยา สงฺฆเภทาย สงฺฆวตฺตานํ สงฺฆนานากรณานํ สงฺฆา ตํ วตฺถุ อาปนฺนนฺตฺวา อมฺหา มูลํ คนฺตฺวา สงฺฆสามคฺคึ กเรยฺยาม ธมฺมิกา นุ โข สา ภนฺเต สงฺฆสามคฺคีติ ๆ ยสฺมึ อุทายิ วตฺถุสฺมึ โหติ สงฺฆสฺส กมฺมานํ กรณเหตุ วิวาทาธิกรณเหตุ สงฺฆเภทาธิกรณเหตุ สงฺฆราชิยา สงฺฆเภทาย สงฺฆวตฺตานํ สงฺฆนานากรณานํ สงฺฆา ตํ วตฺถุ อาปนฺนนฺตฺวา อมฺหา

ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីព្រម-ព្រៀងនេះដោយការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃត្រូវធ្វើឧបោសថត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខកន្ធឯណៈនោះឯង ។

(១៦៥) គ្រានោះ ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ៗ គ្នា ការវិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ ទង្វើអំពើផ្សេង ៗ របស់សង្ឃ ជ្រុតជជល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃមិនទាន់បានដំរេរឿងនោះ មិនទាន់ដឹងដើមហេតុតាមហេតុនៃរឿងនោះ ហើយស្រាប់តែធ្វើសង្ឃសាមគ្គីតែម្តង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សង្ឃសាមគ្គីនោះប្រកបដោយធម៌ដែរឬ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នែឧបាលិ សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះ សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ៗ គ្នា ការវិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ ទង្វើអំពើផ្សេង ៗ របស់សង្ឃ ជ្រុតជជល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃមិនទាន់បានដំរេរឿងនោះ

មូលំ តង្កា សង្ឃសាមគ្គិំ ករោតិ អធម្មិកា សា ឧថាលិ
សង្ឃសាមគ្គីតិ ។ យស្មិំ បន ភណ្ឌេ វគ្គិស្មិំ ហោតិ សង្ឃស្ស
កម្មានំ ករណមោ វិក្ខេបោ វិភេទោ សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ
សង្ឃវវត្ថានំ សង្ឃនានាករណំ សង្ឃោ អំ វគ្គំ វិនិច្ឆិ-
និត្វា មូលា មូលំ តង្កា សង្ឃសាមគ្គិំ ករោតិ ធម្មិកា
ឧ ខោ សា ភណ្ឌេ សង្ឃសាមគ្គីតិ ។ យស្មិំ ឧថាលិ
វគ្គិស្មិំ ហោតិ សង្ឃស្ស កម្មានំ ករណមោ វិក្ខេបោ វិភេទោ
សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវវត្ថានំ សង្ឃនានាករណំ
សង្ឃោ អំ វគ្គំ វិនិច្ឆិនិត្វា មូលា មូលំ តង្កា សង្ឃសា-
មគ្គិំ ករោតិ ធម្មិកា សា ឧថាលិ សង្ឃសាមគ្គីតិ ។
ករិតំ ឧ ខោ ភណ្ឌេ សង្ឃសាមគ្គិយេតំ ។ ទុ្ធ ឧថាលិ

មិនទាន់ដឹងដើមហេតុតាមហេតុនៃរឿងនោះ ហើយស្រាប់តែធ្វើសង្ឃ-
សាមគ្គីតែម្តង នែឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីនោះមិនប្រកបដោយធម៌ទេ ។
ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ម្យ៉ាងទៀត
ចុះបើសេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ។ គ្នា ការ
វិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់
សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេង ។ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿង
ណា សង្ឃបានដំរះរឿងនោះ បានដឹងដើមហេតុតាមហេតុនៃរឿងនោះ
ហើយក៏ធ្វើសង្ឃសាមគ្គីទៀត សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សង្ឃសាមគ្គីនោះ
ប្រកបដោយធម៌ដែរឬ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នែឧបាលិ
សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ។ គ្នា ការវិវាទ
គ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់
សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេង ។ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿង
ណា សង្ឃក៏បានដំរះរឿងនោះចេញ បានដឹងដើមហេតុតាមហេតុនៃ
រឿងនោះ ហើយក៏ធ្វើសង្ឃសាមគ្គីទៀត នែឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីនោះហៅ
ថា ប្រកបដោយធម៌ ។ ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា សូមទ្រង់ព្រះ
មេត្តាប្រោស សង្ឃសាមគ្គីតើមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

สงฺฆสามคฺคิยา อตฺถิ ภิกฺขเว สงฺฆสามคฺคี อตฺถาเปตา ทุพฺพญฺญุเปตา อตฺถิ ภิกฺขเว สงฺฆสามคฺคี อตฺถเปตา จ ทุพฺพญฺญุเปตา จ ฯ กตมา จ ภิกฺขเว สงฺฆสามคฺคี อตฺถาเปตา ทุพฺพญฺญุเปตา ฯ ยสฺมึ ภิกฺขเว วตฺถุสฺมึ เหาติ สงฺฆสฺส กมฺมานํ กรณเหา วิกฺกเหา วิภเช สงฺฆ-ภาเช สงฺฆรเว สงฺฆวูปสมานํ สงฺฆนานากรณานํ สงฺเฆ วตฺถุ อธิกรณิกา อยฺหา มูลา กมฺมา สงฺฆสามคฺคี กโรติ อยํ วุจฺจติ ภิกฺขเว สงฺฆสามคฺคี อตฺถาเปตา ทุพฺพญฺญุเปตา ฯ กตมา จ ภิกฺขเว สงฺฆสามคฺคี อตฺถ-เปตา จ ทุพฺพญฺญุเปตา จ ฯ ยสฺมึ ภิกฺขเว วตฺถุสฺมึ เหาติ สงฺฆสฺส กมฺมานํ กรณเหา วิกฺกเหา วิภเช สงฺฆภาเช สงฺฆรเว สงฺฆวูปสมานํ สงฺฆนานากรณานํ สงฺเฆ วตฺถุ อธิกรณิกา อยฺหา มูลา กมฺมา สงฺฆ-สามคฺคี กโรติ อยํ วุจฺจติ ภิกฺขเว สงฺฆสามคฺคี อตฺถ-เปตา จ ทุพฺพญฺญุเปตา จ ฯ ส เขา ภิกฺขเว

នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីមានពីរយ៉ាង នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីប្រាសចាកអត្ត តែប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ១ នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីប្រកបទាំងអត្ថទាំងព្យញ្ជនៈ ១ ។ នៃឧបាលិ ឯសង្ឃសាមគ្គីដែលប្រាសចាកអត្ថ តែប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ តើដូចម្តេច ។ នៃឧបាលិ សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា ដោយប្រការនាំផ្សេង ។ គ្នា ការវិវាទ ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណាត់របស់សង្ឃ ទង្វើអំពើផ្សេង ។ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃមិនទាន់បានដំរេរឿងនោះមិនទាន់ដឹងដើមហេតុតាមហេតុនៃរឿងនោះ ហើយប្រសាប់តែធ្វើសង្ឃសាមគ្គី ទៅ នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីនេះ តថាគតហៅថា ប្រាសចាកអត្ថ តែប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ។ នៃឧបាលិ ចំណែកខាងសង្ឃសាមគ្គីដែលប្រកបទាំងអត្ថទាំងព្យញ្ជនៈ តើដូចម្តេច ។ នៃឧបាលិ សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ។ គ្នា ការវិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណាត់របស់សង្ឃ ទង្វើអំពើផ្សេង ។ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃក៏បានដំរេរឿងនោះ បានដឹងដើមហេតុតាមហេតុនៃរឿងនោះ ហើយក៏ធ្វើសង្ឃសាមគ្គី ទៅ នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីនេះ តថាគតហៅថា ប្រកបទាំងអត្ថទាំងព្យញ្ជនៈ ។ នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីមានពីរយ៉ាងនេះឯង ។ សម័យនោះ ព្រះឧបាលិ

ទ្វេ សង្ឃសាមគ្គិយោតិ ។ អដ្ឋខោ អាយស្មា ឧបាលិ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា យេន ភគវា តេនញ្ជលិម្បណាមេត្វា ភគវន្តំ គាថាយ អជ្ឈភាសិ

(๑๖๖) សង្ឃស្ស កិច្ចេសុ ច មន្តនាសុ ច
អត្ថេសុ ជាតេសុ វិនិច្ឆយេសុ ច
កថម្បកាភេទ នរោ មហត្ថិកោ
អំក្ខិ កថំ ហោតិឥធ បក្ខហារយោតិ ។
អនាទរ្យោ បឋមេន សីលតោ
អវេក្ខិតាចារសុសំវុតិន្ទ្រិយោ
បច្ចត្តិកោ នោបវនន្តិ ធម្មតោ
ឧបាសន្តំ តំ ហោតិ វាទេយ្យ យេន នំ ។
សោ តាទិសោ សីលវិសុទ្ធិយា ឋិតោ
វិសារទោ ហោតិ វិសយ្ហ ភាសតិ
ឧច្ចម្ភតិ បរិសកតោ ន វេធតិ
អត្តំ ន ហាបេតិ អនុយ្យុតំ ភណំ

ដ៏មានអាយុក្រែកចាកអាសនៈធ្វើឧត្តរាសង្គៈ (ចីពរ) ធ្វើឯស្មាម្ខាង រួចប្រណម្យអញ្ជលីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយព្រះគាថា ថា

(១៦៦) កាលបើតិច្ឆតិ្ត ការប្រកែកវិនិច្ឆយតិ្ត សេចក្តីអធិប្បាយវិនិច្ឆយតិ្ត សេចក្តីវិនិច្ឆយវិនិច្ឆយតិ្ត តើតបំពោះសង្ឃហើយ តើជនគឺកិក្ខុមានប្រការដូចម្តេច ទើបហៅថាមានឧបការៈច្រើនក្នុងសាសនានេះ នឹងដូចម្តេចដែលគួរលើកដម្កើងក្នុងសាសនានេះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុនោះដែលគេមិនគួរតិះដៀលដោយសីលជាបឋម បានពិចារណាមើលមាយោខ្លួន បានសង្រួមឥន្ទ្រិយដោយល្អហើយ ពួកសត្រូវក៏មិនបានតិះដៀលដោយធម៌ឡើយ អ្នកដទៃគួរនិយាយ (បន្ទោស) កិក្ខុដោយហេតុណា ហេតុនោះមិនមានដល់កិក្ខុនោះឡើយ ។ កិក្ខុបែបនោះឯងតាំងនៅក្នុងសីលវិសុទ្ធិក្តៅក្តាអាចនិយាយគ្របសង្កត់គេបាន ទៅក្នុងកណ្តាលបរិសទ្យក៏គ្មានតក់ស្លុតគ្មានរន្ធត់ឡើយ កិក្ខុនោះមិនបាននិយាយពាក្យមិនគួរ ដែលញុំាងប្រយោជន៍ឲ្យសាបសូន្យឡើយ

តថេវ បញ្ចាំ បរិសាសុ ปุจฺฉิโต
น ตาสิ បฏิญฺญายสิ น มญฺเ ยถาสิ ฯ
โส ตาลาคตสิ ฆาเตสิ ตาลาวตฺถุมฺหิ วโธ
ภญฺเสิ ภิกฺขุสงฺฆสิ ภิยฺยกฺขเณ
สตฺถารเก ปรินิพฺพุตมฺหิ ภิกฺขุสุ
อาเยวตฺตมฺปิ ข สเตฺถ ปริหายเถ
อลํ ปเมตุ ปตฺตเณ ตถาคตสฺ
ปจฺจตฺถิกาน ปาปิจฺโฉ ปาตุภเวยฺย
ปจฺจตฺถิกา เยน ปสนฺนา นิกฺขมา
มยหาปเถ ปญฺญาปเนน กปฺปติ
สตฺถา อาณาเยยฺย ฯ น ปเนตฺถ
เวยฺยาวฏกรณ ปญฺญาปนฺปจฺจยา ปาฏิกงฺขา
ตสฺมาติยฺยตฺถาย อลํ สมุฏฺฐาน
สงฺฆสฺส ปาฏิกงฺขา ข อาปทสุ ยถา
ตถารูปา ภิกฺขุสเณน เปสลา
ปรมา ตถาคตสิ น เตน ปญฺญาสิ

(បើមាន) គេសួរប្រស្នាក្នុងពួកបរិសទ្យយ៉ាងនោះ ក៏ឥតជ្រប់ស្រែពោន ឥតអៀនអន់ឡើយ ។ កិក្ខុនោះមានប្រាជ្ញាញុំាងបរិសទ្យជាអ្នកប្រាជ្ញឲ្យត្រេកអរ នឹងពាក្យដែលមានមកកុងកាលគួរ នឹងគួរជាទីដោះស្រាយប្រស្នាបាន តាំងមានសេចក្តីគោរពពួកកិក្ខុថាស់ជាង នឹងក្សៀវក្សាកុងពាក្យអាចារ្យរបស់ខ្លួន ហើយអាចពិចារណានូវហេតុនោះ។ នឹងស្អាត់កុងពាក្យដែលគួរនិយាយ ធ្វាសកុងហេតុដែលភ្លាត់ខុសរបស់ពួកសត្រូវ ពួកសត្រូវសង្កត់សង្កិនក្តី មហាជនតែងពន្យល់ក្តីដោយពាក្យណា កិក្ខុនេះមិនលះបង់នូវពាក្យអាចារ្យរបស់ខ្លួន ដោយពាក្យនោះឡើយ កាលនឹងដោះស្រាយប្រស្នាជាប្រស្នាមិនបានបៀតបៀនឡើយ ហើយអាចកុងនូវតេយ្យកម្មផង ទទួលវេយ្យាវច្ចកិច្ចការ របស់សង្ឃផង ជួបជាជនអ្នកទទួលយកនូវគ្រឿងបូជា កិក្ខុនោះ កាលពួកកិក្ខុបញ្ជូនទៅ (ដើម្បី) ធ្វើនូវពាក្យជាកិច្ចការរបស់សង្ឃ ក៏មិនបានមើលងាយ ដោយអំពើនោះថា អាត្មាអញធ្វើឡើយ

ภาณวารที่ ๒๓

อาทิตฺตา ยาวตเกสุ ขนฺเธสุ

อาทิตฺติยา เหตา ยถา ตุฏฺฐิตา

ฌาเต วิภงฺคา ทุกฺขสฺส สาตตา

อาทิตฺตานุปทานสฺส เกวลิโน

ฉินฺนปฺปวาฬา ภวนฺติ ยาทิ ถาถา

ฉินฺนปฺปวาโล เหตา ยถา ตถาคตา

ฉินฺนปฺปวาฬา ตาทิสสฺส ภนฺเต

ฌาตา ชานาติ วิภงฺเค เกวลิโน

สตาเรกา วุฬฺหเวสุ ภิกฺขุสุ

ทเวสุ ติเวสุ ตถา มชฺฌิเมสุ ตถา

มหาภินิสฺกฺกมเน ปญฺจาโล

เสา ตาทิโส ภิกฺขุ ภควา ปตฺตมหาเรหาติ ฯ

ภาณวารที่ ๒๓ ฯ

បើត្រូវអាបត្តិ ក្នុងវត្ថុមានប្រមាណណា កំចេញចាកអាបត្តិ ដោយសមគួរតាម (វត្ថុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ) កិក្ខុនោះចេះចាំស្អាត់នូវវិភង្គទាំងពីរនេះ ហើយវាងវៃក្នុងហេតុដែលចេញចាកអាបត្តិ ប្រសិនបើកិក្ខុដទៃប្រព្រឹត្តនូវអំពើទាំងឡាយណា មានសេចក្តីបង្កហេតុជាដើម ហើយគួរនឹងធ្វើនិស្សារណាកម្ម (កម្មដែលរលាស់ខ្លួនចេញ) កិក្ខុនោះបានជួយធ្វើនិស្សារណាកម្មដោយសមគួរតាមរឿង (នៃអំពើនោះ) ឧសារណាកម្ម (កម្មដែលសង្ឃឲ្យចូលពួកវិញ) ណាដែលសង្ឃត្រូវធ្វើចំពោះជនគឺកិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តតាមវត្ថុនោះ កិក្ខុនោះក៏ធ្វាសកក្នុងវិភង្គ អាចស្គាល់ឧសារណាកម្មនុ៎ះឯង កិក្ខុនោះប្រកបដោយសេចក្តីគោរពក្នុងពួកកិក្ខុដែលចាស់ជាងខ្លួន មិ៉ងទៀត ប្រកបដោយសេចក្តីគោរពក្នុងកិក្ខុថ្មីផង កិក្ខុចាស់ផង កិក្ខុជាកណ្តាលផង ជាបណ្ឌិតប្រព្រឹត្តនូវប្រយោជន៍ដល់មហាជនក្នុងលោកនេះ កិក្ខុបែបនោះឯង គួរគេនឹងដម្កល់ជម្ងឺក្នុងសាសនានេះ ។

ចប់ ភោសម្ពីភ្ជុនូភ: ទី ១០ ។

ตสฺสุทฺทานํ

[๑๖๗] โกสมฺพิยํ ชินวโร
วิหาสิ ตตฺถ เทสยิ
ขุทฺทเก ยสฺมึ ตสฺมึ
ตสฺส ยาปตฺติ เทสเย ฯ
อนฺโตสีมาย ตฺวาว
พาเลหิ วินา จ
จาริเย จ สาวตฺถี
สาริปุตฺโต จ โกลิโต
มหากสฺสปกจฺจาโน
โกฏฺฐิโต กปฺปิเนน จ
มหาจุนฺโท จ อนุรุทฺโธ
เรวโต ขทิรวนิโย
อานนฺโท ภคุโล เจว
โกตมีนาฬิกาปิ โก
วิสาขา มิคารมาตา จ

ឧទ្ទាននៃកោសម្ពិកក្ខន្ធក: នោះ គឺ

(១៦៧) រឿងព្រះដ៏ន្ទសិដ៏ប្រសើរគង់ក្នុងក្រុងកោសម្ពី ១ រឿងវិវាទព្រោះឃើញអាបត្តិ ១ រឿងកិក្ខុលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិនោះ ១ រឿងព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា អាបត្តិណាមានដល់កិក្ខុនោះ កិក្ខុនោះត្រូវសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ១ រឿងទុក្ខិត្តានុវត្តកកិក្ខុផ្តើមបោសឋសង្ឃកម្មខាងក្នុងសីមា ១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់ពាលកលោណការគ្រាម ១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់វៃជាចីនវង្ស ១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់ប្រទេសឈ្មោះបារិលេយ្យក: ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ១ រឿងព្រះសារីបុត្ត ព្រះកោលិត: (មោគ្គល្លាន) ព្រះមហាកស្សប ព្រះមហាកច្ចាន: ព្រះកោដ្ឋិត: ព្រះកប្បិន ព្រះមហាចុន្ទ ព្រះអនុរុទ្ធ ព្រះរេវត: ព្រះឧបាលិ ព្រះអានន្ទ ទីឆ ព្រះពាហុល ១ រឿងព្រះនាងគោតមី ១ រឿងអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ១ រឿងនាងវិសាខាជាមិគារមាតា ១

ភោសម្ពីភុត្វភេ ឧត្តរភាថា

សេនាសនំ ឥត្តញ្ច

អាមិសំ សមកំបិ ច

ន តេហិ ឆន្ទោ នាតព្ពោ

ខុទាលិ បរិបុច្ឆិតោ

អនុបវាឆ្លោ សីលេន

សាមគ្គី ជិនសាសនេតិ ។

មហាវគ្គោ សមត្តោ ។

កោសម្ពិក្ខន្ធកៈ ឧក្ខេបគាថា

រឿងព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំទូលព្រះអង្គថា យើងខ្ញុំត្រូវប្រតិបត្តិកិក្ខុទាំងនោះដោយសេនាសនៈដូចម្តេច ១ រឿងសេនាសនៈស្ងាត់ ១ រឿងបែងគ្រឿងអាមិសៈស្មើគ្នា ១ រឿងកិក្ខុណាមួយមិនត្រូវឲ្យឆន្ទៈ ១ រឿងព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរ ១ រឿងបុគ្គលដែលគេមិនគួរតិះដៀលដោយសីល ១ រឿងសង្ឃសាមគ្គីកងសាសនាព្រះជិនស្រី ១ ។

ចប់ មហាវគ្គ ។

សន្ទីកចន្ទ្រលក្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

កបិនក្ខន្ធក ១

រឿងភិក្ខុ ៣០ រូបនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ . . . . . ″

ពោលអំពីអានិសង្ស(កឋិន)មាន ៥ យ៉ាង ៣

ពោលអំពីកឋិនដែលភិក្ខុក្រោលមិនឡើង ៥

ពោលអំពីកឋិនដែលភិក្ខុក្រោលឡើង ៧

ពោលអំពីកឋិនដែលនឹងដោះ(និយាយអំពីមាតិកា) ៨ យ៉ាង ៩

និយាយពីកឋិនដោះ អាទាយសត្តកវារ ១១

និយាយពីកឋិនដោះ អាទាយឆក្កវារ ១៣

និយាយពីកឋិនដោះ សមាទាយឆក្កវារ ១៥

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ជាដើម ១៧

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ជាដើម ២១

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ជាដើម ២៣

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់ជានឮដំណឹងជាកំណត់ជាដើម ២៥

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ជាដើម ២៧

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ជាដើម ២៩

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ជាដើម ៣៣

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹមជាកំណត់ជាដើម ៣៥

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ជាដើម ៣៧

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹមជាកំណត់ជាដើម . . . ៣៩

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ជាដើម ៤១

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ជាដើម ៤៥

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ជាដើម ៤៧

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ជាដើម ៤៩

និយាយពីបលិពោធ នឹងអបលិពោធ ៥១

ឧទ្ទានគាថា ៥៣

	លេខទំព័រ
បឋមភាគ	៦១
រឿងពួកកុដុម្ពិកនៅក្រុងរាជគ្រឹះ	៦៣
រឿងជីវកកោមារភច្ច	៦៥
រឿងជីវកកោមារភច្ច នឹងរឿងភវិយាសេដ្ឋី	៦៩
និយាយពីរឿងព្រះបាទពិម្ពិសារកើតរោគឫសដូងបាទ	៧៥
និយាយពីសេដ្ឋីក្រុងរាជគ្រឹះកើតរោគឈឺក្បាល	៧៧
និយាយពីរឿងកូនសេដ្ឋីកើតរោគដុំពោះរៀន	៨៣
និយាយពីរឿងព្រះបាទចណ្ឌបជ្ជោតកើតរោគស្គមលើង	៨៥
រឿងព្រះបាទចណ្ឌបជ្ជោត និយាយពីការថ្វាយសប្បិ	៨៧
រឿងព្រះបាទចណ្ឌបជ្ជោត និយាយពីការឲ្យផ្លែកន្ធូតព្រៃដល់ខ្ញុំឈ្មោះកាក	៩៩
និយាយពីព្រះដ៏មានព្រះភាគ (ទ្រង់ហិត) ថ្នាំបញ្ចុះ	៩១
ការទ្រង់អនុញ្ញាតគហបតិបីវរ	៩៧
សំពត់កម្ពលមានជំនៃក្បែរកន្ទុះពាន់របស់ស្តេចកាសី	៩៩
និយាយពី(ការទ្រង់អនុញ្ញាត)បីវរ ៦ យ៉ាងនឹងគហបតិបីវរ	១០១
និយាយពីភិក្ខុចូលទៅកាន់ព្រៃស្មសាន	១០៣
ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នកទទួលបីវរ	១០៥
ការសន្មតិឃ្លាំង	១០៧
ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំង	១០៩
ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នកចែកបីវរ	១១១
ការទ្រង់អនុញ្ញាតទឹកត្រិលក់(៦ យ៉ាង)	១១៣
ការទ្រង់អនុញ្ញាតខ្សែសម្រាប់ចងជាយបីវរជាដើម	១១៥
រឿងព្រះអានន្ទត្ថេរ	១១៧
និយាយពីភត្តិជាបន្ទោះនៃខែមាឃនឹងខែផល្គុណ	១១៩
សេចក្តីបញ្ញត្តិអតិរេកបីវរ	១២១
រឿងភិក្ខុ ១ រូប (មានស្បង់ធ្លុះ)	១២៣

លេខទំព័រ

រឿងនាងវិសាខាមិគារមាតា ១២៥

រឿងនាងវិសាខាមិគារមាតា និយាយអំពីពរ ៨ ប្រការ ១២៩

និយាយពីភិក្ខុភ្លេចស្មារតីសឹងលក់ ១៣៧

ការទ្រទ្រង់អនុញ្ញាតនិសីទន (សំពត់គ្រាប់អង្គុយ) ១៣៩

ការទ្រទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់ដួតមុខ ១៤១

ការទ្រទ្រង់អនុញ្ញាតនូវការអធិដ្ឋានត្រៃចីវរជាដើម ១៤៣

ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរដែលមិនកាត់ទាំងអស់ ១៤៥

ហេតុដែលគួរទុកជាក់ត្រៃចីវរ ១៤៧

និយាយពីចីវរជារបស់សង្ឃ ១៤៩

រឿងឧបនន្ទ និយាយអំពីចំណែកចីវរ ១៥៣

រឿងភិក្ខុមានរោគឈឺពោះ ១៥៧

និយាយអំពីភិក្ខុអ្នកបម្រើជំងឺ ១៥៩

និយាយអំពីការឲ្យបាត្រនិងចីវរបស់ភិក្ខុស្លាប់ដល់អ្នកបម្រើជំងឺ ១៦១

និយាយអំពីគិត្តិយសមាទានមានអាការអាក្រាតជាដើម ១៦៥

រឿងធម្មគុត្តិយភិក្ខុ និយាយអំពីការទ្រទ្រង់ចីវរមានពណ៌ទៅវិស្សុទ្ធជាដើម ១៦៩

និយាយអំពីចីវរដែលមិនទាន់កើតឡើងដល់ភិក្ខុដែលនៅចាំវស្សារួចហើយ ១៧១

រឿងព្រះវេរញ្ចត្ថេរ និយាយអំពីការកាន់យកចីវរដោយសេចក្តីស្និទ្ធស្នាល ១៧៥

មាតិកា ៨ យ៉ាងដែលជាហេតុឲ្យកើតចីវរ ១៧៩

ឧទ្ទានគាថា ១៨១

បរមត្ថប្បកាសក

រឿងកស្សបពោធិសត្តភិក្ខុ ១៨៩

រឿងអាគន្តុកភិក្ខុ ១៩៥

ឧក្ខេបនីយកម្ម និយាយអំពីកម្មនិងមិនមែនកម្ម ១៩៩

និយាយអំពីកម្ម ៤ យ៉ាង ២០១

សង្ខិត្តកថង្គ្លសច្ចាប់មាតិកា

	លេខទំព័រ
រឿងធម្មគុត្តិយភិក្ខុ និយាយអំពីធម្មជាតមិនមែនជាកម្ម	២០៣
និយាយអំពីកម្ម ៦ យ៉ាង	២០៥
និយាយអំពីជំនុំសង្ឃមាន ៥ ពួកនឹងកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃចតុវគ្គ	២១៣
និយាយអំពីជំនុំសង្ឃមាន ៥ ពួកនឹងកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃទសវគ្គ	២១៥
និយាយអំពីជំនុំសង្ឃមាន ៥ ពួកនឹងកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃវីសតិវគ្គ	២១៧
ការហាមឃាត់ (កណ្តាលជំនុំសង្ឃ) របស់បុគ្គល ខ្លះធ្វើបាន ខ្លះមិនធ្វើបាន	២១៩
និស្សារណាកម្ម (ការបណ្តេញចេញ) មានពីរយ៉ាង	២២១
ឧសារណាកម្ម (ការហៅបញ្ចូលពួក) មានពីរយ៉ាង	២២៣
ឧក្ខេបនីយកម្មដែលជាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌	២២៥
ឧក្ខេបនីយកម្មដែលជាកម្មប្រែកបដោយធម៌	២៣១
ពាក្យសួររបស់ឧបាលិត្ថេរអំពីបញ្ហាជនីយកម្មជាដើម	២៣៣
ពាក្យសួររបស់ឧបាលិត្ថេរអំពីកម្មដែលមិនមែនជាធម្មវិន័យ	២៣៧
ពាក្យសួររបស់ឧបាលិត្ថេរអំពីកម្មដែលជាធម៌ជាវិន័យ	២៤១
កម្មដែលមិនមែនជាធម៌ជាវិន័យ	២៤៣
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) តជ្ជនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម	២៤៥
ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា (ធ្វើ) តជ្ជនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម	២៤៧
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) តជ្ជនីយកម្មប្រែកបដោយធម៌ជាដើម	២៤៩
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) តជ្ជនីយកម្មប្រែកបដោយធម៌ប្លែមជាដើម	២៥១
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) តជ្ជនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម	២៥៣
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) បញ្ហាជនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម	២៥៥
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) ឧក្ខេបនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម	២៥៧
ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា (រំងាប់) តជ្ជនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម	២៥៩
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) តជ្ជនីយកម្មដោយការប្លែមធម៌ជាដើម	២៦១
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) បដិសារណីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម	២៦៣
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) ឧក្ខេបនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម	២៦៥

សន្ធិកថង្កុលច្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា (ធ្វើ) តជ្ជនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម ២៦៧

ភិក្ខុទាំង ឡាយជាពួក (ធ្វើ) តជ្ជនីយកម្មដោយការបួមធម៌ជាដើម ២៦៩

ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) និយស្សកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម ២៧១

ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) បព្វាជនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម ២៧៣

ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) ឧក្ខេបនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម ២៧៥

ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា (ធ្វើ) ឧក្ខេបនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម ២៧៧

ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) តជ្ជនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម ២៧៩

ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) តជ្ជនីយកម្មប្រែកបដោយធម៌ជាដើម ២៨១

ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា (រំងាប់) តជ្ជនីយកម្មដោយការបួមធម៌ជាដើម ២៨៣

ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) និយស្សកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម ២៨៥

ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) បដិសារណីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម . . . ២៨៧

ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) ឧក្ខេបនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម ២៨៩

ឧទ្ទានគាថា ២៩៣

កោសម្ពកក្ខន្ធក ៣០៤

និទានភិក្ខុ ១ រូបត្រូវអាបត្តិ . . . . . ”

ការយល់ឃើញអាបត្តិថាជាអាបត្តិមែន ៣០៥

ពួកភិក្ខុអ្នកប្រែប្រួលតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ៣០៩

ការយល់ឃើញអាបត្តិថាជាអនាបត្តិ ៣១១

ការធ្វើឧបោសថកម្មជាដើមក្នុងទីព្ធជំងាងក្នុងនៃសីមាជាដើម ៣១៥

និយាយអំពីការបង្កហេតុនឹងជំលោះជាដើម ៣១៧

រឿងទីឃាវុកុមារ ៣២៩

អំណត់នឹងការប្រែប្រួលល្អនឹងគាថាសំដែងអំពីការរំងាប់នូវពៀរ ៣៤៣

គាថាសំដែងអំពីការរំងាប់នូវពៀរ ៣៤៥

ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ពាលកលោណការគ្រាម ៣៤៧

	លេខទំព័រ
សាមគ្គីធម្មកថា	៣៤៩
រឿងដំរីជំទ្រែសើរឈ្មោះចារីលេយ្យក	៣៥៥
ពួកឧបាសកក្នុងក្រុងកោសម្ពីមិនធ្វើកម្មមានអភិវាទនកម្មជាដើម	៣៥៧
បុគ្គលពោលខុសធម៌ដោយវត្ថុ ១៨ យ៉ាង	៣៥៩
បុគ្គលពោលត្រូវធម៌ដោយវត្ថុ ១៨ យ៉ាង	៣៦១
ពាក្យសួរបស់មហាបជាបតីគោតមី	៣៦៣
ពាក្យសួររបស់វិសាខាមិគារមាតា	៣៦៥
(ការធ្វើ) ឧសារណាកម្មចំពោះភិក្ខុពួកភិក្ខុ	៣៦៧
ការធ្វើសង្ឃសាមគ្គី	៣៦៩
សង្ឃសាមគ្គី មានពីរយ៉ាង	៣៧៣
ឧបាលិគាថា	៣៧៥
ឧទ្ទានគាថា	៣៧៨

INSTITUT BOUDDHIQUE